

ગાંધી રાશાહા આહારાહાની વારતા
૨૦
૨૨૦૭ *

સરવે સોખીલા સજ્જનોને વાગે

બાહુજ રતીલી
વારતા

આમદાવાદમાં

પાનકોરને નાકે બચાજમાતરની હવેલીમાં “અમશેર
બાહાદુર” છાપખાનામાં સવાઇબાઈ રાયચંદ
છાપી પ્રસિધ્ધ કરી.

સંવત ૧૯૪૦—સને ૧૯૮૪

કીમત રૂ. ૨)

જાંહાંદારશાહી બાદશાહની વાર્તા *

શ્રીગણેશાયે નમઃ શ્રીસારદાયેનમઃ શ્રીગુરુબોધનમઃ

અથ વારતા જાંહાંદારશા પાદશાહની લખી છે.

દાહરા—કીરપા કરો તમે સારદા, તો પોચે મનની આશ; શુભ અક્ષર આપો સદા, કરો રસનાયે વાસ. ૧ પીતાંબર અંગે ધરે, સ્વેત કુશુમ્ભો હાર, કીરપા કરો મુજ માવડી; બુધીદા એક દાતાર. ૨ તમ તણી કીરપાયે થકી, કહું એક ઊતમ વાત; કીરપા કરો મુજ સારદા આપો મુજને વાણ્ય સાક્ષાત. ૩ હીંદુસ્તાનમાં એક પાદશા, સત વાદી મુભ જાણ; સતવાદી શિ રોમણી, પંચ કરે પ્રમાણ. ૪ ધરમીષ્ટ દાતા ઘણો, સતવાતનો ચાણુ હાર; પ્રજાને પાળે શ હી, શોભા અપરમપાર. ૫ અલખતછે તેને અતી ઘણી, ઘણી લક્ષમી ધર શુભ; એક દુખ તેને અતી ઘણુ, નહીં કાંઈ પેટે પુત્ર. ૬ મહા ચિંતા મનમાં કરે, જુરે છે પોતાને મન; ઘણાં પુન્ય કીધાં સહી, માગણુ પામ્યા માન ૭ પરમેશ્વરની સ્તુતી કરે, આપો મુજને સંતાન; અતી પુન્ય પામીઓ, વાઘ્યો વંશ નીરવાણ. ૮ અધ જેમ આનંદ પામે સહી, ફરીને આવે લોચન; તેમ તે આનંદ પામીઓ, ઘણો હરખ્યોછે પોતે મન. ૯ પુન્યદાન કીધાં સહી, લુટાંચો ભંડાર; નાટારંગ થયો ઘણો, તે કહેતા ન આવે પાર. ૧૦ નનુમી તેડયા સહી, ગ્રહે વરતાવ્યા જાણ; જાંહાંદારશા પાડ્યુ સહી, નામ તેનું નીરવાણ. ૧૧ દીન દીન મોટો થયો સહી, ચતુર શીરોમણ કાય; જાણુ તારા ઈશ તણો, શોભા કહી નવ જાય. ૧૨ ચઢે વિદ્યા ભણ્યો ઘણો, કહેતાં ન આવે પાર; ચઢે વીધા-ચોસઠ કળા, ગુણ તણો ભંડાર. ૧૩ ચઢે વરસ નો થયો સહી, ચઢે વિદ્યા ગુણ જાણ; શી શોભા કહું તેહની, જાણુ ઊદીઓ ભાણ. ૧૪ હામ કામ અગ લોચનો, સહીના સરખો સાર; પ્રતાપવંત તે પ્રાક્રમે, શોભા અપરમપાર. ૧૫ પ્રજા સહુ હરખે ઘણુ, કામ દેવ શરીરો કાય; અસ્વ યેશી પરવરે, તે મરઘીઆ રમવા જાય. ૧૬ થાણુ થાણુ તેજ નચાવતો, મહા ધીરવીર મુજાણ; ધનુશ બાય ભીડે સહી, કાચેર તો છાંટે પ્રાણ. ૧૭ સોળ વરસ મુભ લક્ષણો, પરણાવ્યો નહીતમ નાર; ભોગ વીલાસ કરે ઘણો તેના પ્રાક્રમનો નહી પાર. ૧૮ તખતે બેસે તેના પીતા, પુત્ર બેસે છે પાસ; ઇનસાફ કરે અતી ઘણો, પોતી સહુની આસ. ૧૯ પાશા ઘણો મનમાં ખુસી, પરમેશ્વરે આપ્યો પુત્ર; આશા મહારી સફળ થઈ, વાઘો વંશ રહ્યુ ઘર સુત્ર. ૨૦ આણંદ પામી સભા સહુ, આણંદ દીન જાય; એક વાર તે સમે શુ થયુ, તે તમને કહું વારતાય. ૨૧ **ચોથાઈ**—શુરપુર સાહાજદા મન, જાંદારશા નામે પાવન; રૂપે સકોમળ સુંદર કાય, અલોકીકા છે તેની શોભાય. ૨૨ મર ગીઆ રમવાને પ્રેમ અપાર, નીત જાયે તે વન મોજાર; અધાર વનમાં તે પોતો જઈ, મરગીઆ રમવાને ઈજા થઈ. ૨૩ ચીતો બાજ શ્વાન વળી જાયે, શીકાર અરથે મુકયા તે; ચીતો દાડ્યો દેતો ફાળ, હરણી ગ્રહી લાવ્યો તતકાળ. ૨૪ બાજ બાજ કીધો ઘણી, કાચેર તે લેઈ આંચો ફરી, શ્વાને ફાળ મારી અપાર, સસલો ગ્રહી આંચો તે ઠાર. ૨૫ સાહાજદા મન હરખ્યો અપાર, મધ્યાન કાળ થયો તેણીવાર; માથે આંચો કસ્યપનો તંન, તેણે વ્યાકુળ થયુ છે મન. ૨૬ પાછો તુરી કીધો નેટલે, વાડી સુંદર ફીઠી તેટલે; વાડીમાં સાહાજદા ગયો શોભા જોતાં અચસ્ત થયો. ૨૭ મોગરો માલતી અમેલી સાર, કેવડો કેતકી છે અપાર; બાબુ

ગદીઆંગુ તો ઠાર, બીજાં ધુળ છે અપરમપાર. ૨૮ કેસાં ખનુરા બીજેરાં ઘણાં, શોભીતઝાડ તાંહાં શેરડી તણાં; લસીંગ એલચી ને તમાલ, એલચી કાશ ત્યાં અપરપાર. ૨૯ કમરો મરવો ને કંદલી, આદાપાલોને અરીડા આંખલી; જમરખ નારંગી છે અપાર; તજ તમાલ પત્ર છે અપરમપાર. ૩૦ જવંતરી ને છે જ્યક્ક, ચોનીકખાલા વળો આખલી ફગ; કહે કવી શુ કહું કથી, વાડીની શોભા કેહેવાતો નથો. ૩૧ બોલે સીઆળ શસજા શોર, પોપટ મુડા ચદ્ર ચોકાર મેના મોર કોયલના બોલ, બેઠાં પંખો કરે કલોલ. ૩૨ શુડા બાજને હંશ અપાર, બોલે શબ્દ વીવીધ પ્રકાર; હેવું દબો હરખ્યો મન માંય, વળી જોતો આધેરો જાય. ૩૩ દોહરો જાંહાંદરશાહ હરખ્યો ઘણુ, વળી જોતો આલ્યો જાય, તલાવ એક દ્રષ્ટે પડ્યું, તેની શોભા છે અપરપાર, ૩૪ સ્વેત પાશાણે બાંધીયું, એવા આરા ચાર નીરધાર; કમલ ખીલ્યાં સરોવર વિશે તાંહાં ભમરા કરે છે શુંજર. ૩૫ ચોપાઈ—એક પુરૂષ તાંહાં દીકો ધીર, રાગ કરે સરો વર તીર, હાથમાં પાંજરું તુતી તણુ, તાલ ચંગ શુણુએ ઘણું. ૩૬ શાહાજાદા મન કરે વીચાર, ગાનારો શબ્દો નીરધાર; ઘણા કીશખી જોયા અપાર, પણ નહીં એવો બીજો જાનાર. ૩૭ શાહાજાદા મન પામ્યો રલી, પાસે જઈને સલામજ કરી; શલામનો જવાબ ન દીધ, તે સાંભી દ્રષ્ટી નવ કીધ. ૩૮ રાગ રંગ શોભીતો સરવથી, તે નર મુખે બોલતો નથી; જઈ બિભો શાહાજાદા તાંહાં, કરોધ ભરાયો તેના મનમાં. ૩૯ રીસે લોચન થયાં અતી રક્ત, હાણવા કેરી કીધી મત; શાહાજાદા છે પ્રધીપતી, તેની સલામ એ લેતો નથી. ૪૦ તુતી મનમાં સમજી ત તકાળ, મુખથી બોલ બોલી રશાળ; વીનતી કરી શાહાજાદા તણી, તતકાળ રીશ અઈ શાહાજાદા ની ઉતરી. ૪૧ વચન મુણીને હરખ્યો ઘણુ, મન કીધું તુતી લેવા તણુ, હાથે લાલ હુતી જસાર; તતકાળ જોડી તેણે ઠાર. ૪૨ જાંહાંદરશાહ વળતો બોલીઓ, લીઓ લાલને તુતી દીઓ; એવાં વચન શાહાજાદાનાં મુણી, રીસ ચડી ફકીરને ઘણી. ૪૩ દોહરો—તુતીવાલો બોલીઓ તું કોણ છેરે અજાણ; જીવ જતે આપુ નહીં, એ પંખી નીરવાળ. ૪૪ મુજ પ્રાણથી વાહલી ઘણી, તન મન ધન એ પ્રાણ; તે કેમ તમને આપીએ, મીથ્યા બોલો વાળ. ૪૫ ચાર લાલ ની તે ગણતી કશી, અમુલખ તુતી માહારી સાર; તે હું તુજને આપું નહીં, જીવ ગએ આ ઠાર. ૪૬ કોટી ઉપાય તમે કરો, વળી કોટી ખરચો દામ; પણ હુતો નવ આપુ એહને; જાઓ તમારે ગામ. ૪૭ કોટી ઉપાય તમે કરો, પણ પથર ઉપર નીર; મારું મન માને નહીં, તુતી પ્રાણ શરીર. ૪૮ જે પાણીએ મગ ન ચડે, તેમાં શો માણુ બાજો કાઢ; માહારું મન માને નહીં, તમે શાને કરોછો ઠાડ. ૪૯ ચોપાઈ—શાહાજાદા ત્યારે બોલ્યો એમ, તુંધી ના કહેવા શે કેમ: તું મુજને ઓળખતો નથી, હું શાહાજાદા છું પ્રથિવપતી. ૫૦ તુ પરતાશી કરજે ખ્યાલ, હાથમાંથી જશે તુતીને લાલ; ત્યારે તેણે વાત વીચારી કરી, વાત ફકીરના મનમાં ઠરી. ૫૧ એ ફેલવાય પાદમાહનો ખાલ, પણ મુઝે લેશે તતકાળ; એ સાથે નવ ચાલે જોર, નગરમાં વસે તેના ચોર. ૫૨ એવો મનમાં કરી વીચાર, આપી તુતીને લીધી લાલ; શાહાજાદાને મન હરખ ન માય, તુતી લઈને દશ પગાએ. ૫૩ સોનાનુ કીધું પાંજરું, તુતી રહેવાનું કીધું ખરું; તુતી વાણી બોલી શાર, શાહાજાદાને હરખ અપાર. ૫૪ એક સમે સાહાજાદા જોહ, બેગમને મો હોલે આંચો તેહ; ઉડી અબજાએ કર્યો પ્રાણમ. હરખ ઉપન્યો તેને ઠામ. ૫૫ બોલોએ બે ઠી હેતજ કરી, કર પોતાનો કંઠે ધરી; હાસ વોનાદ કરે અતી સાર, ચુખન દેખે નરને નાર. ૫૬ લીએ મદના ખ્યાલા ભરી, નર નારી લીએ મન હરી; ચંદ્રમુખી મરગ નણી વીસાલ, મદે ક રીને થઈ ઘણી લાલ. ૫૭ દરપાણમાં મુખ જોયું સાર, નારીને ગરવ આંચો તેણીવાર; મન મરે કર્યો વીચાર, હું સરખી ભુલમાં નહીં નાર. ૫૮ પતીને કહે છે મગી લાવ; એક વીન

ી ધરજે કાન; કામ કહેવા સરખુ નથી મુખ, રખે સ્વામી મન ધરતા દુખ પદ અન્યા સાંખ
જે પ્રથિવતી મારી જીભ ઉપડતી નથી. ૬૦ **દોહરો**—જાંહાંદારસાહ વાણી વદ, તું
ચતુર શીરોમણુ આપ; કોટી અન્યા જો તું કરે, તો સરવ કરે તને માફ. ૬૧ પ્રાણુ યડી
વલલ ઘણી, ચતુર શીરોમણુ બાણુ; જે તું મુખે ઓચરે, તેતો કરે પ્રમાણુ. ૬૨ પરમેશ્વરની
મુને આજ્ઞા, જે ફરમાવો તે કરે કામ; કહો મુને મન મુકાને, જે મનમું ધારો આ કામ. ૬૩

ચોપાઈ—મુજ સરખી સુંદર નાર, દીડી હોયતો કહો આ ઠાર; શાહાજીદા વીચારે
એમ, ના કહેવાશે મુખથી કેમ; પરમેશ્વરની શીખ દીધી સાર, એક એકથી રૂપ
અપાર; ના કહ્યાનો ઊતર કેમ કરે, જુડી વાત નવ મારે મન ધર. ૬૫ બેગમ બોલી
તેણી વાર, કાંચે સ્વામી લગાડો વાર; તુતી હતી તેવેશા ધીર, બેગમના મુખનુ ઉતારયું નીરદ્દ
રીશ કરોને બોલી નાર, હાનાનો કરો કેવો વીચાર; બેગમ કહે સાહાજીદા મુણો, તુતીને પુ
છી મુજ આગળ લણો. ૬૭ શાહાજીદા કહે તુતી મુણો, સાચી વાત મુજ આગળ લણો; તુતી
કહે કયમ કરીએ વાત, કહ્યા પછી થાશે ઊતપાત. ૬૮ તવ બેગમે તુતી સામુ જોયું, નવ કહેતો
જીવ તારો લઉં; તુતી બોલી તેનીવાર, સાંજજો તમે નરને નાર, ૬૯ બેહેવર બાનુ સરખી
નાર, નવ દીડી મેં પ્રથિવ મોઝાર; તેનું વરણન કઇ પેરે થાય, સમુદર ઘાટમાં કેમ સમાય ૭૦
માહારી બુદ્ધી પ્રમાણુ કહુ, સમુદર રૂપીનો પાર નવ લહુ; લેસાઠ ભાસે જેવો ચંદ્ર, નેત્ર જણે
પ્રેમનો ફંદ. ૭૧ દાંત જણે ડાઠમની કળી; અધુરનો રંગ પરવાલી ભસી, થાંત કમળને પેટ ઊ
જવગ સાર, નારંગી સરખા બેગો ગાલ. ૭૨ આંખીઓ જણે કરજી નથી, હાથેળી રેખા રહી
છે હુશી; શીર વોળી કડીથી બાહાર, મુકતા કળેનો શીર શોભેડેહાર. ૭૩ પગ પાની બેગો કમકમ
લાલ, અની શોભાડે રંગ અપાર; એવી બેહેવર બાનુ મુંઝરી, કારણુ રૂપે તે અવતરી. ૭૪ ઘ
ણાએક સોદાગરના તંન, રાખ ચોળીને ગયા છે વન; જેણે નજરે દીડી નાર, તેતો પડયા ધ
રણી મોજર. ૭૫ જેણે નારી દીડી સરવથી, તેના ઘા રૂખયા નથી; જાંહાંદારસાહજી કહુ વા
સાર; મારી જોમે નવ આવે પાર. ૭૬ **દોહરો**—સુરજ ઉગે જે સમે, સાથે તારો હોય;

બાનુ કેરા તેજથી, તારો ન દખે કોઈ. ૭૭ તેમ બેહેવર બાનુ સુરજ છે તારી નારી તારો કે
હેવાય; બાનુ કેરા તેજથી, તારો અંખો થાય. ૭૮ **ચોપાઈ**—તુતી કેરાં મુણી વચન, શાહા
જીદા વીચારે મન; સામુ જુડુ કેમ કહેવાય, મનનો સંદેહ કઇ પેરે જાય. ૭૯ એવું મન વીચા
રી સાર, ચીતારો તેણે તેણે ઠાર; ચીતારો કરે વીનતી આજ્ઞા દીજીએ પ્રથિવપતી. ૮૦ તારે
ચીતારાને કહું સડી, એક કામ છે તારું અડી; બેહેવર બાનુ કેરા દેશ, વેગે ત્યાં કરો પ્રવેશ
૮૧ ઋષ્ટે નીરખો તે નાર, પછે ઉતારો પટ મોજર; નખ શીખ જે ઋષ્ટે નીરખો સડી, નુત
અંધીક તેમાં કરવું નહીં. ૮૨ નર પતીની નવ કરશે આશા સાર, હમો કરીયુ ઊપકાર; ચીતા
રો મન પામ્યો રહી, પંથ જતા તઈઆરી કરી. ૮૩ ઘણી છમી તેણે રાખી પાસ, જાતાં મન
પામ્યો હુસાસ; સુખ તીથીએ કરયું પીઆણુ, બાદશાહની છમી રાખી પાસ. ૮૪ કય મુકા
મે આજ્યો જાય; આજુદ તેને અંગ ન માય, મુતી શેહેર નગરી પરવરો જઈ, બજારે દરો કરો.
૮૫ બેન વજીર વીચારે એમ, શાહા પાસે જનાશે કેમ; ચીતારો બુધીનો ધણી, દેરા આગળશે
ભા ધણી. ૮૬ ઘણાએક પટ પાથરયા સાર, તેની સોભાનો નહી પાર; રાજ રાણી કેરાં રૂપ,
જોતાં વીરમય પામે બહુ ભુપ. ૮૭ વળી સ્ત્રી દીડી પટ મોજાર, એક એકથી રૂપ વીસાળ; લોક
જોઈને હરખ્યા સાર, પછેતત ગઈ છે દરબાર. ૮૮ અરજ બંગોએ કરી સજામ, એક વીનતી શુ
ણીએ કાન; ચીતારો ગામમાં આંચો એક, ગુણુ તેના છે બહુ વિશેષ. ૮૯ પોડી એકનો ભરયો
છે ભાર, આવી ઊતરયો છે શેહેર બજાર; સાહા બોટયાએ મનથી હુસાસ; વેગે લાવો મારી પા

સં. ૯૦ અરજમંગી આઠવે દડવડી, ચીતારાશુ યોદ્ધા વગી, મુણે સોદાગર સાચુ કહ્યું, ત મને બાદસાહનુ કરમાનજ થયુ. ૯૧ વેગે ચાલો તમે સહી, રાજ વાટ જુએ છે તહીં; ચીતારો તવ એવુ મુણી, તતક્ષણ આઠવે શાહાની ભણી. ૯૨ દુર રહીને કરી સલામ, તવ શાહા યોદ્ધા તેણે ઠામ; મેમે યોદ્ધાવે પ્રથવીપતી, દુર રહેવાનુ કામજ નથી. ૯૩ પાસે તેડી યોદ્ધા વાણુ, કોણુ દશ કરચું પીઆણુ; ચીતારો તારે યોદ્ધા વાણુ, ચીન દશ મારું શુભાણુ. ૯૪ તમે મોટા પ્ર થવીના ધણી, તમારી નેકી મેં સાંભળી ઘણી; હરેક વાતમાં તમે હાંશીઆર, સાત વીલાતમાં એકજ નર. ૯૫ ઘણા બાદશાહ જોયા સહી, તમ સમ કોઈ તોલ આવે નહીં; એમ કહી પાસે પરવરયો, કંડીઆ મુખ આગળ ધરયો. ૯૬ ઘણી છમી જોઈ અતી સાર, પ્રથિવપતી રીજયો તેની વાર; નીવાજશ કરી મહીપાસ; ચીતારાને કીધો ન્યાલ. ૯૭ આજા માગીને તે વજો, પોતીકે ઠેકાણે પડ્યો; તેતો વાત સઘજે પરવરી, બેહેવરબાનુ આગળ સખીએ કહી. ૯૮ **દાહરે**— સખી બેહેવરબાનુ તણી, વેગે આવી જાણુ; બાઈ એક તમાસો અતી ઘણો, વીનતી ધરજે કા ન. ૯૯ ચીનથી ચીતારો આવીયો, શાહે તેડ્યો પાશ; દીઠો તમાસો અતી ઘણો, મન પામ્યા હુસાસ. ૧૦૦ મોટા મોટા બાદશાહ તણી, નકલ લાવ્યો છે જાણુ; જાણુ હમાણું બોલશે, ઘણી શોભા નીરવાણુ. ૧૦૧ ઘણી શોભા છે છમી તણી, નર નારીની સુંદર કાય; દખી દુખ ભાગે સહી, દુખ દહમાંથી જાય. ૧૦૨ અવતાર મારો સફળ થયો, મેં જોયા ઘણા ખ્યાલ; સરવથી શોભા છે ઘણી, કોઈ બાદશાહનાં બાળ. ૧૦૩ રૂપ તેનાં અતી ઘણું, કેડતાં નવ આવે પાર; ત મ આગળ હું શું કહ્યું, તે તણો વીસ્તાર. ૧૦૪ **ચોપાઈ**—તારે બેહેવરબાનુ બોલી વાણુ, શુણો સખી તમે ચતુર શુભાણુ; જોણુ તમાસો દખાડ્યો સાર, તેહેને તેડી લાવો વાડી મોઝાર. ૧૦૫ સખી આવી ચીતારા પાસ, મુખે વાણી બોલી પ્રકાશ; ઊઠો શોદાગર આવો તમે, બેહે વરબાનુએ મોકલી મને. ૧૦૬ મોહ લાગ્યો તેને સરવથી, વીલંબ કરવાનો અવસર નથી; બેન વજર બોલ્યા તેણી વાર, જાની કાલે આવીશુ નાર. ૧૦૭ તે દીવસને રાતજ ગઈ, થયો પરભા તને જાણ્યો સહી; દંત ધાવનને કરી અસ્નાન, આદ શકતીનુ ધરીયુ ધ્યાન. ૧૦૮ જુગત અં બા કરાણા કરે, બેહેવરબાનુ દ્રષ્ટે પડે; એવું મન વીચારયું સાર, પછી આઠવે વાડી મોઝાર. ૧૦૯ સખી પ્રતે બોલો વાણુ, બેહેવરબાનુને કરચુ જાણુ; શખીએ કહ્યુ તેણી વાર, પડદા આ વીને બોલી નાર. ૧૧૦ બાહાર થકી છમી મોકલે, પડદે બેડી નીરખણુ કરે; ઘણો તમાસો દી ઠો શાર, જોતાં મોહ પામી ઘણુ નાર. ૧૧૧ એક લીએ એક પાછુ દીએ, મનનુ હીર ચોરીને લીએ; બચકો બાંધ્યો હુતો જોઈ, તેમાંથી છમી દખાડી તેહ. ૧૧૨ સખી બેહેવરબાનુની જોઈ, ફરીઆદ કરીને બોલી તેહ; સરવ તમાસો દખાડ્યો સાર, એક પેટી રાખી બગલ મોજર. ૧૧૩ જતન કરી રાખી સરવથી, અમુલખ વસ્તુ દખાડી નથી; ચીતારો કરે રાખીને સાન, તેમ તેમ નારી બોલે વાણુ. ૧૧૪ એવે બેહેવરબાનુ બોલી વાણુ, શુણુ ચીતારા ચતુર મુજાણુ; જતન કરીને રાખી જોઈ, વેગે કરી દખાડો તેહ. ૧૧૫ તારે ચીતારો બોલ્યો એમ, પારકી વસતુ દખાડુ કેમ; હુતો ગરીબ ધરમથી બીહું, તમ પાસેથી માગી લઉં. ૧૧૬ મારું કર તુ મુજને શતી, હાથ જોડીને કરું વીનતી; ચીતારાનાં મુણી વચન, મોહો લાગો અખગાને મન. ૧૧૭ તારે બોલી શાહાની નાર, એવો તારો શોખે ખ્યાલ; અરે અરધ કોડીનો કાગળ સાર, તેનુ મુલ થયું નીરધાર. ૧૧૮ તેહેને રાખો બગલ મોઝાર, ઘણું કરીને વધારો ભાર; બેન વજર ચીતારો જોઈ, બેહેવરબાનુ બોલે તેહ. ૧૧૯ તમે કહ્યુ તે સરવે ખરું, એની કીમત હું કેમજ કરું; બંગાળા શહેર તણો પાદશાહ એક, તે તણી પુત્રી કહેવાય. ૧૨૦ તેનું મુજને પુરણુ મન, ઘણા લાલ મોકલા અનંત; તેને અરથે કીધુ કામ, હુતો લઈ જાઉં તેને ગામ. ૧૨૧ બેહેવરબાનુ બોલી વાણુ,

એન વજર ચીતારા ચતુર સુજાણ; તુ ગુણવંતો પાલે લાડ, એક વાર ફેટ દેખાડ. ૧૨૨ તારે ગુણવંતો બોલો ખરૂં, કોઈના વીસવાસ હું નવ કરું; તું સતવંતી દીસે ખરી, હાથો હાથ આપું શુદ્ધરી. ૧૨૩ બેહેવર બાનું બોલી શખી સંગ, ઘણો વરધ પુરૂશ છે ગતી ભંગ; હેવો શખી શુ કર્યો વીચાર, તતક્ષણ પડદા છોડ્યો તે નાર. ૧૨૪ વીજળી ઝબકી નીસરે બહાર, તે રીતે તે નીસરી નાર. ૧૨૫ **દાહારો**—માતુશ કાળે આભથી, નીસરેભાનુંની જોત; તેથી તેજ અ ધીકછે, થઇ રહો ઉદાત. ૧૨૬ જેમ આભ ફાટે ને વીજળી, કરે ઘણો ભટકાર; તેમ બેહેવર બાનુના તેજથી, ચીતારો પડ્યો ધ્રુણી મોજર. ૧૨૭ પડ્યો તેમ બેઠો થયો, મનમાં રાખી ધી ર; તસવીર લેઈ હાજર કરું, જેમાં ગુણછે ગંભીર. ૧૨૮ જાંહાંદારશાહ તાણી છખી, જે રાખી હુ તી પાસ; તે લેઈ કરી હાથે ધરી, પામે મન હુલાસ. ૧૨૯ મહા સવરૂપ શોભા ઘણી, કામતણો અવતાર; મોહ પાંખી મનડા વિશે, ધન ધન મુજ અવતાર. ૧૩૦

ચોપાઈ—બેહેવરબા નુંએ એમજ કહ્યું, વરધ પુરૂશ તુજને શું થયું; તારા મનનો કહે વીચાર, કેમ પડ્યો ધ્રુણી મોજર. ૧૩૧ ચીતારો કહે શુંગરે નાર, મુજનેવાઈ તણો આજર; એમ કહી કર લાંબો કોથ, હાથો હાથ છખી તે દીધ. ૧૩૨ બેહેવરબાનું તે નીરખે સાર છખી પેડી તે હાથે મોજર; છ ખીમાં દીશે એવો ખીઆલ, જાણે ચુંબન દેછે ગાલ. ૧૩૩ નારી ચીતવે મન મોજર, એ પુ રૂશને કેમ મોહ અપાર; માહારા ઉપર એ પડીયો જાણ, ઘણો સુઘડ દીસે નીરવાંણ. ૧૩૪ ઘ ણું રૂપ તેહેનું સુંદર જોઈ, તે નારી ઘણું મનમાં મોહી; એવો નર મળે મુજને સાર, તો તો માહરો સફળ અવતાર. ૧૩૫ હેવું મનમાં વીચારી નાર, મધુરા વચન બોલીતે ઠાર; ચીતારાનાં કરી વખાંણ, મુખે નીરમલ બોલી વાંણ. ૧૩૬ એ કોણ પુરૂશ ક્યાંહાંનો રહેનાર, મુજ આગળ કહોને નીરધાર; એન વજર તવ બોલયો વાંણ, સાંભળ નારી ચતુર સુજાણ. ૧૩૭ હિંદુસતાન નો એ અધીપતી, તેહેની સોભા કહેવાતી નથી; તે તણો સાહાજનદા જાણ, જાંહાંદારશાહ નામેની રવાંણ. ૧૩૮ રૂપ મુદર ઘણું શોભે કાય, જેવો ધણુ પેગંબર કહેવાય; રાણ સંગરામે ધીરોકાયે, તેજે બીજે રૂસતમ કહેવાયે. ૧૩૯ કાંહાંરૂન તણો ખજાનો સાર, ચાળીશ ઘર ભરીઓ નીર ધાર; જાંહાંદારશા એવો ઉદાર, એક દીવસમાં આંચો નીરધાર. ૧૪૦ ચીતારાના શુણી વચન, નારીને મોહ લાગો મન; એ છખી અમને દીજ્યે, મન ગમતુ માગી લીજ્યે. ૧૪૧ એન વજર તવ બોલીઓ મુખ, રખે બાઈ મન ધરતાં દુખ; જેનુ બાધુ લુણ અપાર, તે છ ખીનો તે માલદાર. ૧૪૨ બેહેવરબાનુ માગે માન, જાણે દીધુ જીવતદાન; એમ કહી આવી મહોલ મોજર, ચાર લાલ લાવી તે ઠાર. ૧૪૩ કાગળ તણો બદલો દીજ્યે, લાલ લઈ છખી દીજ્યે; ઘણી વીનતી સુણી અપાર, આપી છખીને લીધો લાલ- ૧૪૪ ચીતારાનુ થયુ તાં કામ, નીરખી નારી તેણે ઠામ; સલામ કરી વળો તેણી વાર, ઉતારે આંચો નીરધાર. ૧૪૫ જેવી ફ્રેશ દીડી નાર, તેવી ઊતારી પટ મોજર; પરમેશવરે કીધુ કામ, શાહાજનદા આપશે ઘણુ ઇનામ. ૧૪૬ હાથઆમાં આદતછે ઘણી, વેગે આવો હસતીનાપુર ભણી; સભામાંહે બે ઠો મહા ધીર, જાંહાંદારશા જાણે બાવન વીર. ૧૪૭ બેહેન વજરે કરી સલામ, શક્ય મનોરથ પુરાણ કામ; જેવી કાને શુણી હતી વાણ, તેવી દેખાડી પટમાં જાણ. ૧૪૮ સાહાજનદાને નવ રહી ધીર, વેગે લાવો મારા વીર; ચીતારો મન પામ્યો રળી, તતકાળ છખીમુખ આગળ ધરી. ૧૪૯

દાહારો—જાંદારશાની ફ્રેશ પડી, બેહેવરબાનુ જેણી વાર; મોહ પામ્યો મુરછા વળી, પડ્યો ધ્રુણી મોજર. ૧૫૦ હાહાકાર વરતી રહ્યો, ધાઈ રહ્યા સઘળા ધીર; ગુલાબ શરીરે છાંટીયો, તોએ ન બોલ્યો વીર. ૧૫૧ ભુવા ખાતરી તેડાવીઆ જે શાધી જાણે વીર; દારા બાંધા અ તી ઘણા, મંત્રીને પાયાં નીર. ૧૫૨ વળી વધદ તેડાવીઆ, જે ધનવંતરી કહેવાય; નાંડી લીધી

હાથમાં, રોગ પારખ્યો નવ જાય. ૧૫૩ વળી જોશીને તેડાવીઆ, જે પાંચે વેદ જાણનાર; ગરે હે ખતાળ્યા અતી ઘણા, ન પામ્યા પાર નીરધાર. ૧૫૪ સાત વજર હુતા શહી, સાહે પુછ્યું એ મ; ઊપાય કાંઈ લાગીઆ નથી, અપણુ કરીએ કેમ. ૧૫૫ તારે ચીતારો બોલીઆ, બેન વહર તેનું નામ; હેને તો રોગ કાંઈ નથી, વીનતી ધરજે કાન. ૧૫૬ મનુશાવાદે એક શહેરછે, તે બાદશાહ કેરી એક બાળ; બેહેવર બાનુ નામજે, તે શુ લાગો ખીઆલ. ૧૫૭ પાદશાહ એવું સાંભળી, વજર શુ બોલ્યો વાણુ; લખી પત્ર વીવેકથી, તે નગર મોકલ્યો નીરવાણુ. ૧૫૮ તે શા હાને લખવું ઘટે, લખજે તેવો લેખ; બેઠે એવો રાખજે, નહી પામે મન ખેદ. ૧૫૯ એવો હુકમ પાદશાનો મુળી, લખ્યો પત્ર તેણી વાર; સાત વજરે મીશલત કરી, લખોકાગળ તેણીવાર.

ચોપાઈ—મીનુશાવાદે નગરી શાર, છત્ર પતી મોટા શરદાર; સાત વીલાતમાં તુ સરદાર, તારી બુધી તણો નહી પાર. ૧૬૧ બુધી શીરોમાણુ ગુણુ ભંડાર, તેહ તણો નવ પામુ પાર; હીંદુસતાન તણો નરપતી, તેહ તણી અરજ વીનતી. ૧૬૨ હમારે ઘેર શાજદા શાર, ઝંદારશા નામે ઉદાર; તમારે ઘેર બેહેવર બાનુ દીકરી, વીધાનાએ પેદા કરી. ૧૬૩ મુજ મનમાંછે હર ખ અપાર, જો તમે થાઓ કીરપાલ; શેવકને મોકલ્યો તેવાર, લખજે પત્ર આણી હુલાશ. ૧૬૪ એવો લેખ લખાઓ સહી, કાશદને વધાય કીધો તહી; કાશદ આઓ વેગે કરી, આઓ જ્યાં મનસાવાદકરી. ૧૬૫ તખ્ત ઊપર બેઠો મહાવીર, કાશદે જઈને નામ્યુ શીશ; અરજ કરી બોલ્યો તેનીવાર, કાગળ આપીઓ કર મોજાર. ૧૬૬ મોહોર સાથે કાગળ જેહ, ઉકેલીને વાંચી સહી તેહ; વાંચી કાગળ સમજે ધીર, પગની જુવાળા લાગી શીર; ૧૬૭ કાશદને કર્યો તીરસ કાર, કાગળ એક લખો તેણીવાર; હુતો જાણુતો હતો મન મોજાર, હીંદુસતાનનો મોટો સરદાર; ૧૬૮ નથી બુધી મનમાં લેશ, હજી દીશોછો બાળેવેશ; તમ ઘેર વજર હુશીઆર, તે થકી થા શો હુશીઆર. ૧૬૯ એવો કાગળ લખ્યો નીરધાર, કાશદને આપીઓ તેણીવાર; કાશદ તાંથી ચાલ્યો જાએ, આઓ જાં હીંદુપતી. કહેવાય ૧૭૦ તખ્ત ઊપર બેઠો તાંહાં, કાગળ લઈનેઆપીઓ કરમાંહ; કાગળ તણા તેણે કાપીઆ બંધ, વાંચતાં વારને થયો મન ભંગ ૧૭૧ ઉકેલી વાંચી જેટલે, તખ્ત ઊપરથી પડ્યો તેટલે; ઘણો સરમાયો તેણીવાર, કોણુ વેલાનું પ્રગટ્યુ પાપ. ૧૭૨ એકતો હુ હલકો થયો, બીજુ પુત્ર દુનીઆંથી ગયો; સાત વજર સાંભળજે કાન, મેં તો હાથ ખેંચે જાણુ. ૧૭૩ હવે કર હુ કોણુ પ્રકાર, પુત્ર વીના સુના સંસાર; શાત વજર બેઠો એક ડામ, આપણે કરવું એકજ કામ. ૧૭૪ નારીસુ મોહ પામીઓ અપાર, તે ઉપર કરવો વીચાર; નારીને આપણે નીંદવી જાણુ, તેથી મોહ ઉતરે નીરવાણુ. ૧૭૫ પરથમ વજર એ મ બોલો વાણુ, શાજદાજી મુણજે કાન. નારી નામે શીર પેંજાર, એથી કોઈ નવ પામ્યુ પાર. ૧૭૬ પુરૂશ જાણુ મહારા પ્રાણુ, અંતેતે દુખીઓ નીરવાણુ; નારીથી મન કરવું શાંત, તે ઉપર કહુ એક ઋંટાંત. ૧૭૭ **દોહર**—સોદાગર એક શહેરનો, દાલત બે સુમાર નારી ઉતમ તેહને, જાણુ પુખ્ત અનાર. ૧૭૮ તનમન ધન સોપુ સહી, બાંધો કાચે હીર; આજ્ઞા પાળે તેહની, જાણુ એક શરીર. ૧૭૯ લેક વખાણુ અતી ઘણુ, ધનધન અસી ભર થાર; જોકુ બેઉનુ અતી ભણુ, તેની પ્રીત અપરમપાર. ૧૮૦ હેત પ્રીત કરે ઘણુ, કરે મન વાંછિત ભોગ; રાગ તાન કરે ઘણા, સુખ સાગર સંજોગ. ૧૮૧ પ્રીત બેઠીને અતી ઘણી, સતી તણો અવતાર; શેવા કરે અતી ઘણી, કહેતાં ન આવે પાર. ૧૮૨ પરપુરૂશ સામુ જીવે નહી, નવ નીશરવુ બહાર; પતી વ્રતા પાળે સહી, ગુણુ તણો ભંડાર. ૧૮૩ સ્વામી તણી શેવા કરે, ગણુ પરમેસવર સમાન; બીજી વાતમાં સમજે નહી, ધરે પરમેસવરનું ધ્યાન ૧૮૪

ચોપાઈ—તે નારીનાં ઘણા થાએ વખાણુ, એક અમીરે સાંભળ્યુ કાન; મનમાં વીચારેછે

અપાર, એક વાર જોવીએ નાર. ૧૮૫ વીચાર્યું મન સાથે તેહ, સોદાગરનું કરીએ સ્નેહ કા
રમી ખીત દખાડી કરી, કપટ બુધી મનમાં ધરી. ૧૮૬ ખાપ-પાએ તે સાથે જાણ, એક
ખીત ધડ નારવાણ; દહાડી આવે ઘરમાં જર, એક વાર દીઠી તે નાર. ૧૮૭ જેવી કાને મું
ખી હતી નાર, તેણે રૂપ દીકુ ઉદાર; મનમાં વીચારજ એવો કરે, એ નારી મજ કેમજ મજો.
૧૮૮ કુટાણી એક હતી જે નાર, બેઠ પરપંચ કેરી કરનાર; અમરિ તેડી પોતા કને, પાસે એ
સાડી વાણી જાણે. ૧૮૯ એક છે તમ સરખું કામ, કીધા પછી આપીશ ધનામ; અમીર
કહે તું કરે સર્વથી, તારી જોડ કોઈ બીજી નથી. ૧૯૦ કુટાણી કહે સાબળો મહારાજ, શીધરે
કહો મુજ સરખું કાજ; અમીર કહે કરે એકજ કામ, લોને અખોડ પસતાં ખદામ. ૧૯૧
શોદાગરનું મંદીર વીશાળ, તેની નારીને નાખો મોહની જાળ; ઉપાય કરશે એવો સાર, જેમ
તેમ આવે કદ નાર. ૧૯૨ તરે કુટાણી બાંધી વાણ, એ વાતતો નીરચે થઈ જાણ; એમ કહી
બાંધી તેણી વાર, સોદાગરના મંદીર મોજર. ૧૯૩ આવી પાસે ન બેડી સોએ, જેમ કોઈ
પોતાની હોય; મુખે બાંધી મીઠાં બોલ, જાણે જાલ અમરતની તોલ; ૧૯૪ મેવો લાવી હતી
સાર, મુખ આગળ મુક્યો તેણી વાર; આવ ભાવ કરે અપાર, દુતાપણ જાણએ સાર. ૧૯૫
નીતે આવે ઘર મોજર, નવી વસતુ લાવેછે અપાર; ઘણી ખીત કીધી આકરી, તન મન ધન
લીધું સહુ હરી. ૧૯૬ શખી વીના નવ આવે ઘડી, પરમ ખીત બંનેને જડી; એક સમે કુતી
કહે વાણ, શુણો સામા તમે ચતુર સુજાણ, ૧૯૭ હું કહું તે ચીતમાં ધરે, તુજ માટે એક પુ
રૂશ મરે; ઘણો મોહ લાગીએ તારો અપાર, નીત આવે છે તારા ઘર મોજર. ૧૯૮ મોહ
તાણા તેને વાગીઆ બાણ, વાણ મોતે મરશે નીરવાણ. મોહ તણી વાતો છે સાર, ચતુર નારી
જાણે વીચાર. ૧૯૯ પરપુરૂષ પર આણે ખીત, ચતુર નાર તણી એ રીત; એક લાડુએ પે
ટ નવ ભગએ, બીજે ખાંધે તરપત થાયે. ૨૦૦ તહારે મારે ખીત અપાર, તે માટે હું કહું
નીરધાર; કુતી કેરાં સુણી વચન, વીવડ થયું વીનતાનું મન. ૨૦૧ પોપટ કાગડાની પાસે
રહે, કાગડાગ મુખ વાણી કહે; બુડી સોખત બગડે સરવથી, એ વાતમાં કાંઈ સંદેહ નથી. ૨૦૨
કુતીની વાણી સાંભળી સાર, તેણી વીવડ થઈ ઘણું નાર; લજ તજને બોલી વાણ, તે પુરૂષ
ને લાવો નીગવાણ. ૨૦૩ એવું સાંભળી કુતી ગઈ, અમીરને વાત માંડીને કહી; શોદાગર ગ
યો શીકાર, અમીર આંચો ઘર મોજર. ૨૦૪ જે સતી કહેવાતી સાર, તે જાહારનું રમી
નીરધાર; ઘણા દીવસ રમ્યો તે જર, લોકોએ જાણ્યો તે વહેવાર. ૨૦૫ લોક સરવે કરે એમ
વાત, આ નારીએ માંડ્યો ઉતપાત; ઘણી સાધવી હતી સાર, અમીર શુ લાગી નીરધાર. ૨૦૬
પાંપનો ઘરો જે વારે પુરો થશે, વાણ ખુટે એ મારી જસે; એવી વાત થાયે અપાર, તે ના
રીએ સુણી નીરધાર. ૨૦૭ પતી એવી સુણસે પેર, મારશે અથવા દસે જેહર; સખી મ
ત્યે બોલી વાણ, અમીરને કહે નીરવાણ. ૨૦૮ હવે કરો કાંઈ એક ઊપાય, મુજને ઇલાંથી
લેઈને જા; જ્યારે હું તેડાવું સહી, અસ્વે બેશીને આવે અહી. ૨૦૯ લાગ જોઈને જસુ
ખશી, પછે રહેશે શહુ હાથજ ઘશી, એવો શક કીધો તે નાર. ક્યારે સ્વામી જશે બહાર.
એક દીવસ સોદાગર જહુ, શીકાર અરથે નીકળ્યો તેહ; તુરી ઉપર થયો અશવાર, ધનુસ બા
ણ લીધાં અતી સાર. ૨૧૧ ચલાંચો તુરી અપરમપાર, શીકાર એક દીઠો નીરધાર; હરાણ
એક દીકુ વીશાળ, બાણ સાધી દોડ્યો તતકાળ. ૨૧૨ જગ નાકુ અતીશે જાણ, દુર પંથ
દીકુ નીરવાણ; સધ્યાકાળ થયો તેણીવાર. જગ તણો કીધો શંહાર. ૨૧૩ થાક્યો અસ્વ તે
પોતે સહી, ઘેર જવાની મુધ નવ રહી; સમીપ હતું એકજ ગામ, સાસુ સસરા રહે તે ઠામ,
૨૧૪ તેહને ઘેર આંચો નીરધાર, સસરા હરખ્યો અપરમ પાર; ધન દીવસ આજનો જાણ,
ઘણી કરીને કીધી ખાન. ૨૧૫ શીકાર પેસે હતો સાર, બડધો સસરાને આપ્યો નીરધાર; મ

નર્મી એવી વીચારી વાત અરધા ખાણું નારી સાથે. ૨૧૬ શરણે આવી પોહ્યો વાણી, બોજન શમે થયો નીરવાણ; અમારા ઉપર કીરપા કરો, પાસે બેસીને બોજન કરો. ૨૧૭ દેહદોશો શોધાગર વાણી વદે, નહીં બોજનનું કામ; ધર નારી રહી એકલી, તેણે જલ તણુ હશે તે ઠા મ. ૨૧૮ મુજ વીના આશે નહીં, કુખ ધરશે અપાર; તે વીના જો ભક્ષ કરે, તો થીક થીક મુજ અવતાર. ૨૧૯ માહર મુખ ન દીઠે બોજન નવ કરે, મુજને પાએને પીએ નીર; આજ માહરો પીએગ થયો, માહા કુખ ધરતી હશે શરીર. ૨૨૦ હુતો શીકરે નીરશે, અઢાવો પ નુરાને બાણ; દુર પથે ગયો સહી, અહીં આવી પોહોતો નીરવાણ. ૨૨૧ મુજ વીના રહેતી ન થી, તે કુખ પામતી હશે તે ઠામ; હુતો થાકો અસ્વે શહી, આંચો આણે ગામ. ૨૨૨ શરણે એ એવું સાંભળી, મન પાંચો હુલાસા; પુત્રી જમાઈને મન છે, પોહોતો મનની આશ. ૨૨૩ શોધાઈ—એ વાત તો અહીં આંધી રહી, પેલી નારીની શી ગત થઈ; શોધાગર અચો શીકા ર, નારી વીચારે હૃદયે બોજન. ૨૨૪ પેહોર એકતો રાતજ ગઈ, તોએ સ્વામી ધર આંચો ન હી; પછે આશ મુકી જાણ, આજ સ્વામી રહો નીરવાણ. ૨૨૫ અમીરને કહેવડાં મુજ જાણ, શીધરે તમે આવો નીરવાણ; ઘોડો લેઈને આવો શહી, મોહોતની નીચે જોજો તહી. ૨૨૬ ના શીએ જોડે તેણી વાર, ઘોડો લેઈને આંચો નીરધાર; નારીએ પછે વીચારું શહી, કેઈ પ્રકારે જોડે તહી. ઘોડો લેઈને જાણ આજ, તોતો મારો નહીં રહેલાજ; કહેશે નારી કોઈનું નીસરી ગઈ, પર પુરા પર નારી થઈ. ૨૨૭ વળી જાણસે માતને તાત, તેની હાંસી થશે વીચાર; કુળને એમ લાગશે જાણી, કહેશે પુત્રી નીકળી ગઈ તમ તાણી. ૨૨૮ સ્વામી મારો ગમ્યો શી કાર, શોધ કહાડશે મારી નીરધાર; ચોખંડ પ્રથમી શોધશે જાણ, બનેને મારશે નીરવાણ. ૨૨૯ એમ વીચાર કરે તે નાર, એક લાજ મુજને રો હાં; તે નારીએ વીચારું તે જગ, મો દોષમાં લગાડી દેજો આજ. ૨૩૦ લોક જાણસે કે બગી ગઈ નાર, માહા શતી તણે હુતો અવતાર; માત પીતાને લાંછન નવ થાએ, ધણી સમજ રહેશે મન માંય. ૨૩૧ કુખ દોહાણી માં રહેશે શહી, ત્રીજે ઠેકાણે વાત થશે નહીં; એમ વીચારી કહી નાર, આજ લગાડી દીધી તે માર. ૨૩૨ પછે કીધું ચરીત અપાર, ધાએ ધાએ એમ કરે પોકાર; આગે કીધું સખલ જોર થઈ રહ્યો તાં સોર બકાર. ૨૩૩ ઘર મથે દોશીએ શાર, સામું હુતી વરથ અપાર; નીદરામાં હુતી નીરધાર, લોકે જઈને કહાડી બહાર. ૨૩૪ ખારણે થઈ લીક અપાર, જઈને અસ્વ બે ઠી તે નાર; અમીરે મારી મુક્યો તુરી, પવન વેગે ગમ્યો નીસરી. ૨૩૫ જાણ પેહોર તે આ દયો જાણ, નગર એક આંધુ નીરવાણ; તાં જઈને ઊતરીઆ શાર, લાઈ ઘર લીધું નીરધાર. ૨૩૬ એ વાત અહીં આંધી રહી, શોધાગરનો શી ગત ગઈ; પ્રાતુશાળ થયો જોડે, શોધાગર આંચો તેડે. ૨૩૭ અપસુકન તેને થયા શહી, મંજરી મુખ આવળથી ગઈ; તેહ તણે મ ન કરે વીચાર, રખે કુખ ધર પામે નાર. ૨૩૮ એમ કરતાં પછે આંચો તહી, મોહોલ વાટોએ દીઠો નહીં; રાખના ઢગલા દીઠા અપાર, ડોશી રૂદન કરેછે તે ઠાર. ૨૩૯ અસ્વ મુકીને પાળે થયો, ડોશીની તે પાસે ગયો; તાં જઈને તે પુછી વાત, કેમ આગ લાગીરે માત. ૨૪૦ ઘર ત ણી નારી શું કરે, તારે ડોશી અદક રૂવે; છાતી કુટીને બાલી વાણ, વહુ બગી ગઈ નીરવાણ. ૨૪૧ મોહોલ બચ્યો તે મળશે શહી, એવી નારી મળવાની નહીં; એમ ઘણું કરે વીલાપ; પછે વીચાર્યું પોતે આપ. ૨૪૨ તેહ તણા બદલા જે હાડ, ધરતીને સોપુ નીરધાર; એવું મન વીચારી કરી, સજોની રાખ તે ઉપર કરી. ૨૪૩ મહેનત કીધી અપરમપાર, અશતી નવ દીક તે માર; બગી મુજ તે માનુ સરવથી, અશતી એનું કેમ જડતુ નથી. ૨૪૪ બગી મુજ એ જુડી વાત, નારીએ કાંઈ કર્યો ઊતપાત; વીચાર કર્યો હૃદયમાં બહુ, મીત્રની આગળ જ હોઈ વાતજ કહુ. ૨૪૫ એવું વીચારી આંચો તહીં, અમીરે કરે મોહોલ જે નાંકી; તાં આવી

ને કીધા સાદ, બાકર બાદ્યો મુખથી વાત. ૨૪૭ કાલ રાતના મઆ સરવથી, હજી મોઢેલ
માં આંધા નથી; સોદાગરના ઠગુકયા કાન, એ નારી લઈ ગયો નીરવાણ. ૨૪૮ હવે કઈ
હું બેઠ અપાર, સોધી કાઢું હું નીસ્યે નાર; વસ કાઠી નાખ્યાં નીરધાર, જોગી વેશ લીધો તે
સાર. ૨૪૯ ઘણા દશ જોયા અપરમપાર, નાની સોધી ઠરોડાર; એક ગામમાં આંધા સાર
ઘોડો દીઠો તેણે ઠાર. ૨૫૦ પાણી પીવા જોડયો સાર, શોદાગર જોળખ્યો નીરધાર; એતો અ
સ્વ અમીરનો સહી, નીસ્યે નારી મગજો અડી. ૨૫૧ જાં ઘોડો જાસે નીરધાર, તે ઠામે ન
કી મગસે નાર; એવી મનમાં રાખી ધીર, ઘોડા પાછળ ચાલ્યો વીર. ૨૫૨ ઘોડો ગયો જે
ધર મોજાર; સોદાગર ઉઘો તે ઠાર; સોદાગર વીચારે સહી, મુજને દખીને નાસસે અડી. ૨૫૩

દોહરો-ડોશી એક તાંડાં નીસરી, ઘરમાંથી તેણી વાર; ફકરિ તેને પુઝીયું, શું કરે છે ઘરમાં
નાર. ૨૫૪ વરધ ડોશી જોડી, બેઠાં છે ઘર મોજાર; ખીત કરો છે અતી ઘણો, બેઠાં છે નરને ના
ર ૨૫૫ તાંડાં ફકરિ એમ જોલીયો, કરો માતા એટલું કામ; તમે નારીને જઈ કહો, એક જોગી
ને મગસની હામ. ૨૫૬ ડોશીએ આવી કહ્યું, બાઈ સુણો એક વચન; એક જોગી આંધો
ખારણે, તેને મગવાનું મન. ૨૫૭ નારી એવું સાંભળી, આવી ખારોએ સાર; દ્રષ્ટે દ્રષ્ટ મળી
સહી, તારે બાદ્યો ભરવાર. ૨૫૮ કુતો બાકુધુ તને રાખરી, તારો નથી કાંઈ વાંક; અમીર
લાંબે તને છેતરી, તુતો દીશે ઘણી રાંક ૨૫૯ તુતો સતી સોરેમણી, ગુણુ તણો ભંડાર; મં
દીર આવો ખાપણે, એતો રૂડો વેકવાર. ૨૬૦ અતી તારાને -કુપતી, સીતા સરખી તું જાણુ; અ
મીર લાંબો તને છેતરી, ખાપણે દર પાત્રો નીરવાણ. ૨૬૧ **ચોથાઈ**-ખારણે ઊભો

દીઠો ભરવાર, અમીર સાથે કર્યો વીચાર; રંગમાં ભગ થયો સરવથી, દુશમન કંડો મુકતો
નથી. ૨૬૨ એતો બળીએ છે અપાર, હમ આગુમને મારે આ ઠાર; તે માટે કરવો પરપચ, ના
હા કરો કરવો સંચ. ૨૬૩ હું આગમથી જાડી માર, તું આવી મગજે નીરધાર; એવું કહીને ઉ
ઠી નાર, ઘોડા ડીપર જઈ અસ્વાર. ૨૬૪ મુખે મુરખો લીધો ધરી, પવન થતી ચાલી મુંદરી;
જોગીએ વીચાર્યું સાર, રખે પાછાં વાઈ જાય નાર. ૨૬૫ જોગી આંધો પાછલે ખાર, અ
સ્વે જોગીને જામ છે નાર; સાથે શેવક બેઠે માર, ડાબા જમણી રાખ્યા નીરધાર. ૨૬૬ શોદા
ગર હુતો માહા વીર, દાકતો ચાલ્યો જેવો તીર; લગભગ પોતો તે જઈ પાશ, એક શેવક મારો
નીરધાર. ૨૬૭ મિત્રી મુપતી મારી કટાર, શીર પડ્યું ધગણી મોજાર; બીજો શેવક પાખ્યો
સાસ, ઘોડો મુકી થયો નીશાસ. ૨૬૮ સોદાગરે કીધું કામ, ઘોડો પાખ્યો પોતાને ગામ; મનમાં એ
વો કચો વીચાર. હવે જાણુ ગામ મોજાર. ૨૬૯ દુરાચારી છે સંસાર, ચેષ્ટા મારી કરશે અ
પાર; એવું વીચાર્યું મન સાથ, વસ તજે બેઠો તે ઠાર. ૨૭૦ વ્રક્ષ તજે જાંચો અપાર, શીતળ
નીર છે ત્વાં વીશાળ; સોદાગર થાક્યો અપાર, નીકાએ ધર્યો તેણીવાર. ૨૭૧ ઘોડો ખાંધો વરક્ષ
ની ડાળ, સુતા કરો કર્યો વીચાર; અદરશા નવ રાખો મન મોજાર, રખે દુશમન આવી કરે ઘા
ત. ૨૭૨ ધક્કાને તે સુતો નીરધાર, ગિધે ધગ્યો અપરમપાર; અમીર પુકડી આંધો સહી, નગ
ના ખડક એક હાથમાં લઈ. ૨૭૩ સુતો દીઠો દુશમન સાર, કરોધ કરો દાડ્યો તેણી વાર; મન
માં એમ વીચાર સહી, હવે જાણતો મુક નહીં. ૨૭૪ જેવો શીરપર કરે છે ઘાત, અમજાએ જઈ
શાઓ હાથ; અમીર કરો મહી પાણુ, આજો બેઠી નીરવાણ. ૨૭૫ અમીર મત્યે જોડી સહી,
એને મારવો દુખજ દઈ; તલવારે તમે મારશો શહી, તારે કાંઈ જાણશે નહી. ૨૭૬ એને કુખ
દેવ છે અપાર, તોખા તોખા કરે પુકાર; એવું કહીને જોડી નાર, પગ તેના ખાંધા નીરધાર. ૨૭૭
વરક્ષ સાથે એમી દાર, જેમ ગિધે માથે ખાંધો ચોર; ઉપરથી બહુ દીધો માર, શોદાગર જોગી
એ તેણી વાર. ૨૭૮ તારે વસતાયો મન મોજાર, મેં કાંઈ નવ કીધો વીચાર; મારું કીધું મુજને
નહી, માત્ર મધે આવીને અડ્યું. ૨૭૯ મુક નોવું મુજને વાટ, હવેને કરવો અસ્વાર.

વાત; તે નારીએ વીચાર્યું ખેડું, પીઠી મરે તેવું આદરું. ૨૮૦ અમીર કિરેબ્રહ્મી પાણુ, જો-
છંગે બેઠાં નીરવાણુ; હાથ વીનાદ કરે છે અપાર, પાણુ મદ પીએછે નર ને નાર. ૨૮૧ મદ ક-
રી દારમ પરહરી, ભોગ વીત્રાસ કરે સુંદરી; આંખે કરતાં દોઢો વોડાર, કલેજી દાણુ તોણી વાર
૨૮૨ દુખ પામે ગણુ મન મોઝાર, ધીક છવ્વ મારો અવતાર; પેલાં ઉડ્યાં કાઢા કરો, વગીમ
દ પીધો પ્યાલો ભરી. ૨૮૩ બેહોશ તે થયાં નીરધાર; બેઉ પડ્યાં ધરણી મોજર; પરમેશ્વરનું
કરવું સાર, બુદ્ધુ નવ ગમે નીરધાર. ૨૮૪ બાવલ રોપે ત્યાં કાંટા બેઝાય; આંખો રોપે તો કિર
ખાંચે; વાંચે પીઠાઈ ઉડે આકાશ, પાણુ દારીતો ધણુનિ હાથ. ૨૮૫ સોદાગર બાંધો વડ સંગ,
તાંથી નીસરો એક ભારીંગ; સોદાગરની વીઠાચો કાય, જેમ પ્રાંતગુની કોટે જનાઈ કહેવાય.
૨૮૬ તે રીતે વીઠાચો જાણુ મુખ સામુ મુખ કરું નીરવાણુ; સોદાગરે વીચાર્યુ આપ, હવે પ્ર
ગટ્યુ માડુ પાપ. ૨૮૭ છામ હલાવે અપરપાર, સોદાગર કહે ખાંધો નીરધાર; પરમેશ્વર છે દીન
દયાળ, શેવક તણી લેજે સંભાળ. ૨૮૮ ગરીબ નવાજ તમારુ નામ, કાગથાં મુકાવો આ ઠામ;
એમ કીધી સ્તુતી અપાર, સાપ છુટ્યો તાંડાંથી નીરધાર. ૨૮૯ માંચે થકી હડો ઊતરચો, પેલાં
મુઠાં તાંડાં પરચ્યો; મદ હુતો પ્યાલો મોજર, તેમાં વીથ નાંખ્યુ નીરધાર. ૨૯૦ જે વાટેથી ઊ
તરો જાણુ, તે વાટે ચડો નીરવાણુ. સોદાગર ધુજો સરવથી, હજી ભોગ પુરોચ્યો નથી. ૨૯૧ પ
રમેશ્વરે કીધુ કામ, શરપ ગયો પોતાને ઠામ; ગઈ બે ચાર વહીને ગઈ, અમાર સુતી તે જાગ્યો
સહી. ૨૯૨ નારી સામુ જ્યુ સાર, પુણુ હુંગમાં છે નીરધાર; હહડામાં વીચારું સાર, કોણ
શુતી જગાડે નાર. ૨૯૩ પેન્ને વીખે ભરીયો પ્યાલો જેહ, અમીરે જઈ પીધો તેહ; છમેઅડક્યો
જોણીવાર, છવ ગયો તેનો જમને ફવાર. ૨૯૪ એ વાતતો અડીંથી રહી, નારી સુતી જાગી
સહી; અમીર સામુ જ્યુ તે વાર, તાણુન ફોટે દોહુ તે સાર. ૨૯૫ તેણે મનમાં કરા વીચાર, એ
પુરૂષ તણો કોણુ મારનાર; દુશમનતો ખાંધો વડ ડાળ, એને કેમ ચડાવુ આળ. ૨૯૬ મનમાં ક
રે અધીક વીચાર, મારો જો ધારો પ્રકાર; ધણી સાથે થયું માહારે વેર, અનીરનીતો યઈઆ
પેર. ૨૯૭ અમીર મુખો તેનુ દુખ અપાર, પાણુ એને હું માડુ આ ધાર; કરોધ આણો મન
મોજર, લઈ ખડક ને દોડી નાર. ૨૯૮ સોદાગરે વીચારું સહી, નારી છવતો મુકે નહીં; મધુરે
વચનથી બોલ્યો વાણુ, વાત કહુ તે ધરજે કાન. ૨૯૯ તું સરખી નહીં સુંદર નાર, તારે મારે
પ્રીત અપાર; હું મારા મનમાં જાણુ શહી, તાહરો વાંક મુદસમાં નહી. ૩૦૦ માહારે કરમે કી
ધું નીરધાર, તું સંગાયે શાનો ખાર; તુ ઊપરનવ રીસાવુ મન, તે વાતે પરમેશ્વર જામીન. ૩૦૧
જે તમારા ઉપર રીશ કરું જાણુ, ખસ હલ્યા ભોગવું નીરવાણુ; એમ સ્તુતી કીધી જાણુ, તા
રે તોણીએ છોડ્યો નીરવાણુ. ૩૦૨ સોદાગર આંચો પોતાને ઠામ, શાયે નારીછે તેણે ઠામ;
વચમાં જામીન રાખ્યા શ્રી રામ, તેથી, નવ લીધુ નારીનુ નામ. ૩૦૩ મનમાં વીચાર તે કીધો
સહી, નારીના ઈનખાર કર્યો નહીં; એ માયા બોટી સરવથી, તે વાતમાં કાંઈ સદેહ નથી.
૩૦૪ એવુ વીચારું પોતીકે મન, જાગી થઈને ગયો તે વન; અડીંઆંથી વાત તે પુરો થઈ, શા
હાજાનદાને વછરે કહી. ૩૦૫ નવ માન્યુ નવ સાબણું કાન, બેહેવર બાનુશું લાગીયું ધ્યાન; પર
થમ વાતને પુરી થઈ, બોજે વછર હવે કહેશે સહી. ૩૦૬ બેહતાજ કહે કરું વીસતાર, શાંભા
એ સહુ નર ને નાર; પેહલી વાત પુરી થઈ, સાહાજાનદાને વછરે કહી,

વાત ૨.

દોહરો બીજો વછર બોલ્યો શહી, સાહાજાનદા મુજને સાર, એ નારી માળે સરવથી,
કાંઈ ન પામું માર ૧ સહી રૂપે અવતરી, ખાંધો સહુ પ્રસાર; માણુ ખાણુ કીઆ બોલે, છ

વને વીશિશો હાડ. ૨ કોઈને વીખે મારે શહી, કોઈને ખડગે નીરધાર; વીશવાશ કરે જે નારનો,
 તે પુરો ગુમાર. ૩ ચોપાઈ— બીજો વહુર બોલ્યો તેણી વાર, શાહાનંદા તું
 મુણજે સાર; એક ચાર મીત્ર હતા શાર, વાડીમાં બેઠા કરે વીચાર. ૪ અન્તણો પુરૂષ એક આ
 ંજા શહી, જ્યામાં કદી દીકો નહીં; છેટે જઈએકો નીરવાણ. તેને નવ દીધું આઠર માન. ૫
 એણે વાતમાં કીધી હાણ, ચારે મનમાં કર્યો વીચાર; એ ક્યાંહાંથી આવ્યો આણે ઠાર;
 પેણો પુરૂષ આવ્યો જે, મુખથી વાણી બોલીઆ તેડ. ૬ ઘણું કરીને બોલીઆ શાર, તેના
 હાથાપાણને નહી તાર; ચારે મનમાં કર્યો વીચાર, આણે નવ કર્યો આવકાર ૭ વાનઅ
 કરીને બોલ્યા વાણ, તું અન્યા શાંખે ગુણવાન; તુને નવ થયો આવકાર, મનમાંહે નવ કર્યો
 વીચાર. ૮ એમ વીનઅ કર્યો અપાર, પછી પુછે એક વીચાર; ચારે જાણા બોલ્યા મુખ વા
 ળ, શાચુ કહેજે પુરૂશ નીરવાણ. ૯ તમે મુખે હાહાજો સરવથી, તમારી બુધીનો પારજ નથી;
 કોણ સંગાથે યંદજે રાહાડ, તે અમ આગળ કહી દખાડ; તવ તે પુરૂશ બોલ્યો સરવથી, જે વા
 ત તો કહેવાની નથી. ૧૦ માં પુછ્યો મુજને વીર, કહેતાં વાત હંધડે નવ રહે ધીર; બુંડી વાત
 તે કેમ વશતર, તમ આગળ કહીને શું કર. ૧૧ ચારે જણાને લાગી રાહાડ, અમે માનીયું તા
 હારો પાહાડ; ભરાંત ન રાખો મન મોજર, મીત્રી તણો એ નહી વહેવાર. ૧૨ તવ તે પુરૂશ
 બોલ્યો વાણ, કહુ વાત તે ધ્રજે પાન, એક દહાડાને શમે સાર, શીકારે ગયો હતો વન મોજર
 ૧૩ તે વન બોલેલું અતીશે શાર, ખજુર જાહાડ હતા નીરધાર, તે મધે ખજુરી સાર, ઊંચી
 હતી અપરમ પાર. ૧૪ તેહની પેશી મોહોટી જાણ, માંહેથી રસ મુવે નીરવાણ; સાથે સાથી કુ
 તા સાર, ખજુર ખાવાનો કર્યો વીચાર. ૧૫ શરવે મીત્ર બોલ્યા તાંહાં વાણ, મુજને વચન કહે
 નીરવાણ; તું છે જાહાડ તણો ચઢનાર, તાહારી બુધી અપરમપાર; ૧૬ તે માટે કહુજુ અમે
 એના કાગ દખાડો તમે; હતો બોલ્યો મીત્રયું વાણ, એ જાહાડ ઉચું નીરવાણ ૧૭ મનાશ
 હાથે આવે નહી. ઊડનાં જનાવર ખાંખે શહી; એ બુદ્ધ છે જાહાડ અપાર, શાખા ગંધજે ગગન
 મોજર. ૧૮ બીજા ખજુરીજે અપાર, તેહના કાગ ખાંખો નીરધાર. તેવખતે શાથી બોલ્યા વા
 ળ, એની ૨૬ લાગી નીરવાણ. ૧૯ તુજમાં બુદ્ધીજે અપાર; ચડતાં કશું નવ લાગે વાર;
 તારે હું થયો નાચાર, મીત્ર સરવે ચડાવ્યો જાહાડ ૨૦ કેડ બાંધી તેણીવાર, ચઢવા કરો ક
 ર્યો વીચાર; ભરવાડો જેમ ચડે તાડ, તે રીતે ચડો નીરધાર. ૨૧ ખજુર મુકું અપરમ પાર,
 મીત્રપર નાંખ્યું તેણી વાર; વળી ભયું ગજવુ સાર, ફેટલાએક ખાધા નીરધાર. ૨૨ તેવામાં
 પ્રગટ્યું મુજ પાપ, ઊંપર દીકો મોટો શાપ; લાંબો ચોડો અતીશે જાણ; મેં જાણું ખાધી ની
 રવાણ. ૨૩ પડતુ મુકું સરવથી, તો તલ તલ સરીર જડવાનું નથી; એમ વીચાર કરે જે
 ટવે, આવીને તપગો તેટવે. ૨૪ જેમ શીપાઈ કહે અમેલ ધરે, તે રીતે તે વગળ્યો ગજે; લી
 લી પીખી આંખ નીરધાર, જમ કાહાડે મુખથી ખાહાર. ૨૫ મુખ સામું મુખ કીધું જાણું
 તે તો હમણાં લેશે પ્રાણ; જેમ પ્રાણગતી કોટે જનાઈ, હેડાં ઉમાં જુતે સહુ કોઈ. ૨૬ રૂધીર
 માડું ઉડી ગયું, બોખું જાહાડે વળી રહ્યું; હેકા સાથી કરે વીચાર, હાહાકાર થયો અપરમ
 પાર, ૨૭ ખાઈ આવ્યું કુંડુખ પરીવાર. સહુ મળીને કરે હાહાકાર; હવે આ એવો એક અસ
 વાર; તેના હાથમાં તુકાચાર. ૨૮ કમાન ભરાવી ખખા મોજર, તેણે આવી પુછી ભાલ; મ
 યા લોક તે શું છે ખખલ, ઊંચુ જોઈ બોલ્યો તતકાળ. ૨૯ પેલાને શરપે ગળ્યો નીરવાણ, તીર
 નખાજે જોડો તે શાર; કોણ સગાં છે તેના વથી; મુજ કને તેને ભા
 વો અહી. ૩૦ હેવો તીર હું મારું શાર, સરખ પાકું ધરણી મોજર, એવે તુંકો મારું સાર,
 રીર છેલો સાથે ધરણી મોજર. ૩૧ કદીએ મુવો હોય નીરવાણ. એ વાતનો આપો જવાબ.
 કોઈ પુછે તો વાંચ મુકું મન કર.

કોહરો—કોઈ ખાંધો ખોલણ, કાળી રાતે સાર; નિશાની કું એવી કરે, કોઈનાં કું નીર
ધાર. ૩૩ કાળી રાતે કહાડીને, ખાંધે કાલે હાર; ટાંગ ઊંચાકુ સરવથા, માટે એક નીરધાર. ૩૪
રાત વિલાતમાં સરવથી, નથી કોઈ માહરી તોલ; તીરંદાજ નામમાં, વાગે માહારા હોલ. ૩૫
ચોપાઈ—સરવ મળી વીચારે વાત, એતો મુચોછે સાક્ષાત; સાપ ખાંધે કે તારે મરે, લખ્યું
પાણું કેમ એસરે. ૩૬ તીરંદાજ શું ખોલીયાવાણું, મરે છવે હમારો નાંણું; તુજને થામે જલમ
પાર, પછે દારી હાથ વિચાર. ૩૭ તીરંદાજે એવુ શુણી, કમાન બીધુ હાથજ લાણી; તુકો ઊપર
મેલી સાર, પછી શુરત ખાંધી નીરધાર. ૩૮ કમાનથી તુકો ચાલીઓ, ફણુ લઈ હેડગ આવી
ઓ; ચાર આંગળતુ ડોક સાર, તુકો લઈ આંચો નીરધાર. ૩૯ ડોક હવે તુકામાં નાણું, હેડ
જ આવી પડ્યું નીરવાણું; તમારાગોરી જીભાતા જનહાં, અચરત પાખ્યા સવળા તાંહાં. ૪૦
તીરંદાજ તકો લેવા ગયો, કાગ આવી અગો રહો; તુકો બીધો તેણે સાર, આલમ જીવેછે
નીરધાર. ૪૧ ડોક હવે તુકા મોજર, હંખ દીધો તેણે સાર; છવ જતા નવ લાગીવાર. ૪૨
જગા લોક થયા પસે માન, તોખા તોખા બોલે વાણું; ખજુરી ઉપર તેણે શું કર્યું, ખોખુ
કાઠી નાખ્યું પડે. ૪૩ હેડો ઉતરે તોણી વાર, મનમાં કર્યો ઘણો વીચાર; મુજ માટે મુવો
નીરધાર, કરન આણી દીધું નાણું, ધરતી મધે સોંપીઓ નાણું; એ વાતતો આટલેથી રહી; બી
છ વાત હવે પછે શુ થઈ. ૪૫ **કોહરો**—એણે મનમાં વીચારીયું, એ મુવો મુજ કાજ; ઘેર
કોઈજાણે નહી, ખમર કર જઈ આજ. ૪૬ તેને ઘેર આસી ગયો, ને બોલ્યો મુખે
વાણું; તમ પુરુષ પડ્યો સહી, સાપે ખાધો નીરવાણું. ૪૭ નારી એવું સાંભળી, રૂદન કરે અ
પાર; ધરતી મધે ટળી પડી, કુટી લાગાં હાડ. ૪૮ અરે કંથ એ શુ કરે, વાંજગ પડ્યો
અપાર; મસ્તાં મુખ દીકું નહી, ધીક પડ્યો રાંસાર. ૪૯ એમ વીલાપ કરે ઘણું, કુખ ધરે
અપાર; લોક વારી અતી ઘણી, સમજતી તે નાર. ૫૦ પુત્રી તેની અમી નસા, રૂપ તણો
અંખાર; દ્રષ્ટે દીડી નારને, રૂદન કર્યું તોણીવાર. ૫૧ મેં મન વીચારીયું, હેને ઘેરછે શોક;
દીન આળીશ થયા પછે, કરાવ્યું પ્રતી બોધ. ૫૨ દીન પુરા થયા પછે, હું મળુ એક નાર; હ
દીઓ મોકલું અની ઘણો, સમજવું સરવ પ્રકાર. ૫૩ તે નારી તાં ગઈ રહી, મુખથી
ખોલી વાણું; ઘેર પુત્રી માટી ધઈ, ક્યાં રાખસો નાણું. ૫૪ એક પુરુશને અતી ભલો, દાલ
તે જીવે; વેહેવા કરો તેહયું, જે ગમે તુજ નાર. ૫૫ ખાંધો ખીરો આજુબાજુ, બોગ કરે અ
પાર; ઘેર ખેડાં મોજે કરે, એ રૂઢો વેહેવાર. ૫૬ હા કહેવકાવી નારને, ખોલી તેણે ઠામ; શી
એ ધઈ કરો સહી, વેહેવા કરે કામ. ૫૭ રૂઢો દીન જોઈ કરી, પરણુ વી તે નાર, ખુશી પેદા
થઈ ધણી, વરતો જોજકાર. ૫૮ પેદાશાળી કીધો રહી, વાળ્યાં હોલ નીશાન; પરણી મંદો
રે આવીઆં, વાડીએ ગયા નાણું. ૫૯ **ચોપાઈ**—નારી લાગે ૩૫ નીશાન, ઘણું કરીને
હીધાં માન; દીન પરદીન તે વધે અપાર. મન ગમતો તે કરે વેહેવાર. ૬૦ એક દીવસ મુતાં સા
ર, નર નારી પાસે નીરધાર; હું નીદ્રાવશ બગે સહી; નારી પાસે દીડી નહી, મેં મનમાં કર
યા વિચાર. ૬૧ પીશાબ પાણીએ ગઈ હશે નાર, હું ગમલત રહો તેણી વાર; આવી તે નવ
જાણી નાર. ૬૨ વળી બીજે દીવશે મુતાં સહી, બગ્યો તારે દીડી નહી; તેલો દીન ગયો સર
વથો; મુજ હાથમાં કારણ નથી. ૬૩ તીજ રાત ધઈ નીરધાર, તોએ દીડો તે પરકાર; મેં વી
ચાર્યું મનમાં સહી. આજ હવે નીશ કરવી નહી. ૬૪ જાગતો રહ્યો તેણી વાર, મધ રા
તરી ગઈ નીરધાર, નારી ખોલી તેણે કાર; ઉઘ ક્યાંહાં ગઈ ભરથા, ૬૫ ખાધું તમને પચવાનું
નથી; એ ચીંતા થાએ સરવથો; ઉજગરો તે કરવો નહી, નારીએ એવી શીખામણુ કહી. ૬૬
હું મનમાં સમજે નાણું, વાત તાણું કીધું મંડાણું; હુતો મનમાં સમજે રાહી; માથે આઠ આંધી
કહી. ૬૭ ઘારવા માંડ્યું મેં અપાર, એવો રૂઢ રહ્યો તેણી વાર; નાચિએ જોડું તેણી વાર, મરે

જોધો નોંદરા મોજાર, ૬૬ પાછલી વાટે નીકળી નાર, કુતો પાછળ મચ્છો સાર, ગામ ધરી છે
 સ એક બાહાર, ત્યાં જઈ પોહાતી નાર. ૬૮ એક ઝુપડા હતાં તે ઠાર, તે મને ગઈ નીરવાણુ
 તાંડાં હતાં ફકીર એક સાર, કુતકા તણો દીધો માર. ૭૦ મોઢે ગાગ દીધી અપાર, કેમ લગા
 ડી આવડી વાર; કેશ ઝાઢ્યા તોણી વાર. નારી મુખે કરે પોકાર. ૭૧ વળતી મુખે બોલી વાણુ,
 વાત કહું તે ધરને કાન, મુજ ખાવીદ જાગીઓ અપાર, તેને સુવાડો નીરધાર. ૭૨ તે થ
 યો નીંદરા વશ જાણુ; તારે હું આવી નીરવાણુ; એમ વીનતી કરે અપાર, તારે ફકીર નીકળ્યો
 ઘર ખાર ૭૩ ઝાડ પાછળ સતાઈ જાણુ, સઘળી વાત મુશી મેં કાન; પછી કીધું જાણુ કેમ
 નારી કેરી પોતી હામ. ૭૪ ફકીર આંચો પેશામને બાહાર; મેં લાગ દીધો નીરધાર; કાડી
 નમીચી મારો સાર, શીર પડ્યું મરચી મોજાર ૭૫ ઝાડ હંતુ સમીપે શાર, તેવર હુચડો તેણી
 વાર; નારી કરતી મન વીચાર, પીસામ કરતાં લાગી વાર. ૭૬ ખાર આવી જોયું શરવથીતો મડ
 ઉપર માંથુ નથી; મનમાં કીધો અધીક વીચાર, ધરી આવી ઘર મોજાર. ૭૭ એક હાથે ખડ
 ગ જાગ, બીજે મશાલ થકી નીરવાણુ; મનમાં કીધો એ વીચાર. દુશમનને માડ નીરધાર ૭૮
 જેમ કોયે નાગણી વીખ જરી, તલવાર લઈને દાડી ફરી; કદો દેવ મને તે ઠાર, તો તેહને
 મારે નીરધાર, ૭૯ એવો કોથ ચડ્યો તે નાર, સોધતી ફરે વન મોજાર; દુશમન હાથમાં આ
 યો નહિં પછી મન વીચાર શહી. ૮૦ પાછી ફરીને આવી સહી, ફકીર મુખે હતાં તહી; આ
 દરમાં બાંધ્યો તેણીવાર, શીરપર નાંખી ચાડી નાર. ૮૧ કોશ બે દુર નદી છે જાણુ. તેમણે
 નાંખ્યો નીરવાણુ; હું તાંડાંથી નાહો નીરધાર, વેગે આંચો ઘર મોજાર. ૮૨ ચાદર ઝોઢી
 સુતો જઈ, વળી ધારવા માંડ્યુ સડી; પાછળથી પછી આવી નાર, મુજને દીધો નોંદરા મોજાર.
 ૮૩ પામે આવી સુતી સહી, હું મુખથી બોલ્યો નહી; ઘણા દીવસ ગયા એમ વહી, મેં
 તે વાતને જોડી નહી. ૮૪ પીસામ કરવા બેઠો એક વાર, નારી પાસે માગુ તેણી વાર; જાગ જ
 ગે ઝારી છે જોડ, વેગે ફરીને લાવો તેડ. ૮૫ નારી ઉડી તેણી વાર, આતો ગુમારે અપરપાર;
 જમની ઝારી લીધી ખગે, હું કરોને હેડે ધરી. ૮૬ મુમથી બોલી તેણી વાર, ઝારોમાં દી
 સે ઘણો ભાર; તારે મુજને નર રહી ધીર, કમાનથી છુટે જેમ તીર. ૮૭ જખાંનથી મેં કહું
 આંર, કેમ ફકીરને ઉચક્યો ભાર; માથા ઉપર ચડાવી જાણુ તે વાત જાણુ નીરવાણુ ૮૮. એ
 વાત શું વીસરી ગઈ, ફકીર થી ઝારી ભારે ઘઈ; નારીને કોથ ચડ્યો અપાર, ફકીરનો શહી એ
 આરનાર. ૮૯ તલવાર કુતી સહી પાસે જાણુ, તાંડાંથી લઈ દાડી નીરવાણુ; મારા હાથમાં ના
 કું જાણુ, મુખ ઉપર હાંક્યુ નીરવાણુ. ૯૦ મેં વીચાર મન મોજાર, નાકુ છુટ્ટો નીરધાર; જે
 એને વળગીયુ સરવથી, લેજોજાએ રહેવાનો નથી. ૯૧ વલગા જામી થશે અપાર; લોક આ
 વશે ઘર મોજાર; ઉઘાડુ શરો નીરવાણુ, એ હસવું ને બીજી હાણુ. ૯૨ એવો વીચાર મેં મ
 નમાં ધરી, નાકુ બાંધ્યુ વેગે ફરી, પછી અકલ કીધી અપાર, કર મરડી લીધી તલવાર. ૯૩
 હાથ ઝાઢ્યા વેગે કરો, થાંભ સારે બાંધી સુંકરી; મોહાકમ દીધો તેને માર, તેહ તણો હું કહું
 વીસતાર. ૯૪ તેને કુતા બાંધવ શત, દેવ જેવા કુતા વીખ્યાત; તે વાત કાંઈ જાણુ નહી, આ
 મી મુજને મારશે સહી. ૯૫ એવું વીચારી આંચો તાંડાં, શાત બાંધવ કુતા જાંઠાં; માંડીને
 કહી સઘળી વાત, દાડીને આંચા આઠી સાથ. ૯૬ હાંડ્યામાં આંચો બહુ ખાર, મારી એ
 હેનને તેણે ઠાર; એ વાત અહીંઆંથી રહી જાંઠાંદાર સાહને વજારે કહી. ૯૭ પથર ઉપર નીર
 સરવથી, દીલ લાગીયું તે છુટનાર નથી. ૯૮ છપે:— માન્યું જેયું મન, તેને વા
 ત બીજી નર ભાવે; માન્યું જેયું મન, ઈશ્વર તેને કહાવે. ૯૦ માન્યું જેયું મન, વાત તેની મન
 કહાવે; બીજી વાત અનેક, એક ચીતમાં નહી આવે. ૧૦૦ માન્યું જેયું મન, આવતાં બોજન
 આપે, માન્યું જેયું મન, વાત સાચો કરો થાપે. ૧૦૧ મન માન્યાનું કારણ કહું, ડાહ્યા મા

નજે ને કરી, કવીજન કહે ગુણ ઠાકરો, મન માન્યું તેથી બીજું કાંઈ નથી. ૧૦૨ છયો-
નારી કરી પ્રિત, નિરંતર નરકે નાગે અસ્રી સાથે પ્રિત, કોઈ દીન વીખ કરી થાયે. ૧-૩
અસ્રી સાથે પ્રિત નિરંતર નુર ઉતારે; અસ્રી સાથે પ્રિત, કોઈ દીન ઘાતન આવે. ૧૦૪ અસ્રી
ની ને પ્રિતજે. જો જો મન કારણ કરી; કવીજન કહે ગુણ ઠાકરો, નારી જેવી કંચન એકે ન
થી. ૧૦૫ વાત બીજી પુરી થઈ, શાહાનદાને વણે કહી.

વાત ૩

હાહરો- વણર ત્રીજો બોલીઓ, ગુણજે શાહાના ખામ; વીશવાશ કરશે નારના તે
નો ખુશો કાળ. ૧ નારી નંદે દુખ થશે, નંદે જશે જીવ; જે ઉપર નારી રૂઠી; તે ઉપર
રૂઠો દેવ. ૨ વણર વાણી બોલીઓ, ગુણજે શાહાના તન; તે ઊપર એક વાતજે, વીનતી ધર
જે મન. ૩ મુજ ઘેર નીત આવે શહી, એક પુરુશ શોભા માન; બહુ ગુણે રૂપે આગલો
લીલાવટ શોભા વાન. ૪ એક શમે એકો શહી દીવાન ખાને સર; ગુના સમા દબી કરો મેં
પ્રછયો પ્રકાર. ૫ મુખ ઉપર ઘાહારાં કાંઈ થકી કોહો મુજને નીરધાર; તાજાં દીમે સરથો,
છે પુકના સાર; ૬ જુથ કોણ સાથે થયું. તે કહો સાચી વાત; એવો શત; કોણ હતા, કે જેણું
કીધી ઘાત. ૭ તવ તે પુરુશ બોલીઓ, નહી પુછાનું કામ. સરખ ઉપરે અતી ઘણી, રાખો
માહરી મામ. ૮ ગોજી વાત હું કેમ કર; ઉપડે નહી જીવ્યા શાર; એટલેથી માનો
શહી, હું માનું તમારો પાડ. ૯ તવ મુજને સંદેહ પડ્યો, શી છે એવી વાત; કહું જેઠું સરવ
થી, ન રાખો છાની વાત. ૧૦ છયો વાત કહાથી જાણીએ, હોએ રૂઠી કે ખુડી
વાત કહાથી જાણીએ, હોએ સુધી કે કુડી ૧૧ વાત કહાથી જાણીએ, દગો દેવો કે દંડે; વાત
કહાથી જાણીએ; રોમ વાળો કે પડે. ૧૨ વાત કહાથી જાણીએ; રંક હોએ કે રાણા. ૧૩
શીર શીર અક્ષ છે ઘણી, જેમ અનેરી જતજે; કવીજન કહે ગુણ ઠાકરો, વાતતો કરતા મા
તજે. ૧૪ ચોથાઈ તવ તે પુરુશ બોલ્યો વાણ, કેહતા જેવું નથી નીરવાણ; ત
મે સડ લીધી સરવથી, ગરે માડ ચાલતું નથી. ૧૫ એક વાર હું ગયો શીકાર, ઘોડે બેઠો
અપરમપાર; શીકાર આગળ દીડો સાર; જે ઘોડો નાંખ્યો નીરધાર. ૧૬ હરાણ દીકું તેણી વાર,
પુકે ઘોડો નાંખ્યો સાર; ઘોડાના બહુ વાગે નાસ, હરાણ દોડે દેતુ કાળ. ૧૭ માહરી સુરત
શીકારપર શહી, ઘોડો પડ્યો ખાડમાં જઈ; આગલા પગ ખાડામાં સાર, ખાડામાં પડ્યા નીર
ધાર. ૧૮ ગરદન નીચે થઈ જેટલે. હું નીકળી પડ્યો તેટલે; ઘોડાના ઊપરથી જાણ; મેં પ
છાડો ખાધો નીરવાણ. ૧૯ ઘણા દુખવા લાગીયાં હાડ, આંચીતો પડ્યો નીરધાર; આંખે
તમર આવ્યા સાર, ઘડી એ પડ્યો નીરવાણ. ૨૦ ઉડવાને મન કીધું સાર, વળી ધરણી
મોજર; ફરીને વળી થયો હું શીઆર, ઊડી એકો હું નીરધાર. ૨૧ આંખે જોયું સાચું જેટલે
ડોશી દીડો એક આવતી તેટલે; ઘણી ઘરડીને માથે પગી, કેડમાંથી એવડ વગી. ૨૨ અહુએહી
લાકડી સરવથી, ચાલીયા કરી સકતી નથી; ઢંગી પડેને એડી થાય ભરે ડગલાંને સંસાર ભરાય ૨૩
મેં વીચારું મન મોજર, ઠાકણ કોઈ આ તી નાર; હવે જીવ્યાની આસા નથી ઘોડા સુધાં ખાશે
સરવથી. ૨૪ ધુજવા લાગ્યો અપરમપાર, પાશે આ તી ઊભી નાર; ઊડી કરી મેં કર્યો વીચાર,
જઈ પગે લાગ્યો નીરધાર. ૨૫ ડોશી સાચું જોડ્યા હાથ, પાસે એસાડી પુછી વાત; ક્યાંથી
આવ્યા કોણે કામ. નહી આવે મનીશનું નામ. ૨૬ તવ મેં કહો મહાગે હાલ, ડોશીએ તવ
કીધું વહાલ; ઘણી મધુરી બોલે વાણ; બેઠા કરા બોલી નરવાણ. ૨૭ મુજ મંદીર તમે આ
જો ખાલ. એમ કહી ઊડી તતકાળ; હાથ ગ્રહીને ચાલી નાર, પવાંત જગા હુતી નીરધાર.
૧૮ વાંસ તણી ખુપડી અવાસ, થાપી લાપી હુતી સાર; રજઈ એક પાછરી તાંહી જાણ;

તાંહાં જઈ બેઠો નીરવાણુ. ૨૯ સામી વાડી હુતી સાર, ઘણા પુરૂષ હતા નીરધાર; વનસ્પતી છે ભાર અડાર, તળે નદી વહેછે કરાડ. ૩૦ ઘણી જમીન પવીત્ર છે શાર, જાણે બીજુસ્વ રગ દવાર; ઘણી ચાકરી કીધી તહી, મારૂં મનતો રીજ્યુ સહી. ૩૧ દીવશ રહ્યો ઘટીકા ચાર ગામે લઈ આવી એક નાર; વરસ શોળની છે શરવથી, તે સમાન કોઈ બીજી નથી. ૩૨ જાણે ઊરવશી અપછરા સાર, તેથી રૂપ ઘણું ઉદાર; આવી પાશે બેડી નાર; હુતો પામ્યો મોહ અપાર. ૩૩ મેં મનસુ તવ કર્યો વીચાર, પરમેસ્વરે આપી એ નાર; પછે મુખે હું બોલ્યો વાણુ, ડોસીના બહુ કરી વખાણુ. ૩૪ ધન ભાગ્ય તમારાં સાર, સ્વરગ માંહે રહો નીરધાર; મુજ મનમાં હરખ અપાર, ચાકરી કરવા રહુ આ ડાર; ૩૫ તમે અમારી માતાને ઠામ, રહેવાની હું કરૂં હામ; બીજી વીનતી છે મુજ તણી, તમ પુત્રી મોટી છે ઘણી. ૩૬ મુજ સાથે પરણાવો જાણુ, હું નહીં જાડી મહારે ગામ; તમે વરધ થયાં અપાર, શેવા કરૂં રહી આણુ ઠાર. ૩૭ ડોસીએ મુણી તે વાત, ઘણી મન થઈ રળીઆત; સાહિત સારી જોઈ સાર, પરણાવી આપી તે નાર. ૩૮ ઘણું પવીત્ર સુંદર નાર, શતી સીરામણુ ગુણુ ભંડાર; પવીત્ર એ રૂંડો વહેપાર, ઘણી શરમાયે તે નાર. ૩૯ સ્વામી સામુ નવ જીવન નાર, ફ્રેસ્ટી રાખે ભુમી મોજર; ચાંદરણી રાતે સરવથી, બહાર નારી નીસરતી નથી. ૪૦ ચાંદા માથે આવે જોણાવાર, સતીપણુ ભોગવે તે નાર; ચંદ્રમાની બુધી અપાર, તેણે વહેવલ થઈ ઘણું નાર. ૪૧ એ વુ મન વીચારી કરી, ચાંદરણી રાતે આવે નહીં; ઘણો ભોગ કીધો તાંહાં રહી, ડોશી સ્વરગે પોતો સહી. ૪૨ નર નારી બે બેડાં વાણુ, મેં મુખેથી કહી વાણુ; ડોશી સ્વરગે પોતી સાર; આપણે શો કરવો વીચાર. ૪૩ જંગલમાં રહેવું આ દવાર, વરધ વીના કોનો આધાર; તે માટે તમને કહું જાણુ, મુજ મંદીર જઈએ નીરવાણુ. ૪૪ નારીએ તે માનુ શાર, મુજ મંદીર આવી નીરધાર; ખાધુ પીધુ ને કીધો અહાર, આજ જોગ કીધો નીરધાર. ૪૫ એક વરધ ડોશી હતાં સાર, તેને શોખ્યુ ઘર બહાર; ઘરમાં નારી છે હજી બાળ, તે તણી કરજે સંભાળ. ૪૬ હું ચાકરી જાડી શરવથી, મેં તમને એ સોપી સતી; ઘણી શીખામાણુ દીધી સાર ચાકરીએ ચાલ્યો નીરધાર. ૪૭ જઈ અમીરને કરા સલામ, પરગણાનુ મને શોખ્યુ કામ; તે સોલ ક રૂંડુ ગામે સહી, સાતમે પાંચમે હું ઘેર આવું વહી. ૪૮ એક સમે ડોશીં એવું વદે, હવે રહેવું મુજને નહીં ઘટે; હું નહીં શમજે તેણી વાર, વીને કરીને રાખી નાર. ૪૯ બીજી બેંચે આંચો જાહેર, ઘરડી ડોશી બોલી તાહેર; હુથી અહીં રહેવાતુ નથી, અજાણો નર આવે શરવથી. ૫૦ રહો કેડો એ નારી વહેવાર, ખાતર પડે તુજ ઘર મોજર; કોઈ નહીં હતુ પાશે જાણુ, તે સમે કહું નીરવાણુ. ૫૧ એવું કહીને ડોશી ગઈ, મહારી રાખી તે નવ રહી; ખાતરની જવ કહી વાણુ, તારે મારા ડાણુકા કાન. ૫૨ નારી સાથે બોલ્યો વાણુ, હુતો ગામ જાઉં નીરવાણુ; બહાર જઈ બેઠો નીરધાર, હંધડામાં તે કરતો વીચાર. ૫૩ રાતઘટીકા ગઈ છે ચાર, હું પાછો આંચો તે ઠાર; બારણે આવી દીધા કાન, પુરૂષ બોલતો શુણ્યો નીરવાણુ. ૫૪ ગાડ ઉપર ચડ્યો તેણીવાર, પછે ઉતર્યો ઘર મોજર; દીવાનખાનુ હતુ શાર, રંગે રમે છે નરને નાર. ૫૫ ખાવું પીવું મદ અપાર, જાહારશુ કરે વહેવાર; નારી ઊડી કામે ગઈ, મને ધરૂં છુટી સહી. ૫૬ હળવે હળવે ચાલ્યો જાણુ, દીવાન ખાને આંચો નીરવાણુ; તે તણી કંતી તલવાર, બેંચી મારી શીર મોજર. ૫૭ વરખથી રૂંડ પડે જોમ, ધડથી મસતક પડીયુ તેમ; પાછો વરખે ચડ્યો જાણુ. સંતાઈને બેઠો નીરવાણુ. ૫૮ નારી આવી પાછી તેણીવાર, લોહી કેરી દીઠી ધાર; પાશે આવી ઉભી જાણુ, માંહે નહીં દીકું નીરવાણુ. ૫૯ હાંચે ઘણી માંડી તેણી વાર, પછે મનમાં કર્યો વીચાર; એના મારનારો છે વીર, તે તણુ પીકો રૂંધોર. ૬૦ એ ક હાંચે સમશેર સાર, બીજે હાંચે દીવો નીરધાર; બોળી વળી તે ખુણા ચાર, કોઈ નવ દીકો

મારનાર. ૬૧ પાછી ફરી આવી તે ઠાર, ઘણુ રૂઢન કરે તેણી વાર; પછે તાં વીચારયું નાર, એના શો કરવો પ્રકાર. ૬૨ ખુણે એક તે ખાડો બાણ, તે મધે નાખ્યો નીરવાણ; વરસ ઉપરથી બેઠો તેણી વાર, પાછો ગામ ગયો નીરધાર. ૬૩ થોડે દહાડે આંચો ફરી, તારે ર શોધ નારીએ કરી; આથુ પીધુ બેઠીએ બાણ, સેજએ પોડયા નીરવાણ. ૬૪ બીજો દીવસ થયો જેણી વાર, નારી તરફારી કરતી હુતી શાર; હુ પાશે બેઠો હુતો બાણ, મુખે એની ગાલ્યો વાણ. ૬૫ દોહાડો—આજ રાતે સુતો શહી, નારી સુણજે કાન, સ્વપન લાગ્યું મુને; તે કહુ શુણજે વાણ. ૬૬ સ્વપનામાં દીકુ શહી, બાણે ઘરમાં આંચો બાર, તેને કોઈએ મારયો સહી, ઘાલ્યો ખાડા મોજાર. ૬૭ તુને કરોધ ચડ્યો સહી, હાથમાં ગ્રહી તલવાર; શોધી વળી શઘજે શહી, નહી કોઈ દીકો મારનાર. ૬૮ એવુ સ્વપનુ દીકુ શહી, મનમાં અંધો ક વીચાર; ભલુ ભુલુ નવ બાણીએ કરનારો કીરનાર. ૬૯ નારી એવુ સાંભળી, કરોધ ચડ્યો અપાર; સ્વપનુ બુલુ કહે શહી, તેને હણ્યો નીરધાર. ૭૦ સુરાપણુ આવીયુ સહી, શી કહુ તમ ને વાત; હાથમાં છુરી લીધી શહી, મુખ ઊપર કીધી ઘાત. ૭૧ ઝડપ ઊડીને ઝાલી સહી, નાખી ધરતી મોજાર; છુરી લીધી હાથથી, અહિર થઈ તે નાર. ૭૨ શાહાજાદા સુણજે શહી, તેણી કરી વીગતે વાત; વીસ્વાશ ન કરવો નારનો, એ ભુડીછે જાત. ૭૩ તીજો વજર કહેછે શહી, વીસતારીને વાત, હવે એયો વજર બોલશે, ચરીત્ર કેરી ખ્યાત. ૭૪ વાત તીજ પુરી થઈ, શાહાજાદાને વજરે કહી.

વાત ૪.

ચોપઈ—એયો વજર બોલ્યો સરવથી, જાંહાંદારશા સુણજે વીનતી; એક શોદાગર હું તો સાર, તેને દાલત અપરમપાર. ૧ ધરમી ઘણો ને જીવ ઉદાર, માણુ દાન આપુ તતકાળ, મીત્ર ઘણુ હતા સુજાણુ, મનગમતા કરે ખાતપાન. ૨ માગણુ આવે અપરમપાર, નવ ગાળ દીએ નવ કરે નકાર; સ્ત્રી શું મન ઉદાશી કરે, પરાણુ કેરી વાત ન કહે. ૩ ઘણા દીવસ ગયા તેની વાર, એક મીત્ર બોલ્યો તે સાર; મળો તો કહુ એક વીનતી, પાણી ગ્રહણુ કેમ કરતા નથી. ૪ પુરૂશ કાજે અશતરી અવતરી, પરમેશવરે એપેદા કરી; તેથી દુર રહ્યો અપાર, તે કાણુ કહે નીરધાર. ૫ તવ સોદાગર બોલ્યો વાણુ, જીવતાં નરકે પરાણુ નીરવાણુ; ઘણો તમાશો જોયો શાર, સ્ત્રીનાં ચરીત્રછે અપરમપાર. ૬ હાથે દુખ કરવુ અપાર, પછે પસતાવુ મન મોજાર; તે પુછે તે કહે વીચાર, નારી નામે શીરપે બાર. ૭ તવ તે મીત્ર બોલ્યો વાણુ, તમો કહે તે વાત અજાણુ; સઘળી સતી નથી નાર, ધરમા કરમી છે શંસાર. ૮ એક કરેછે ભુડા કામ, બીજી જપે છે પ્રભુનુ નામ; એક કરેછે ફેલ અપાર, બીજી પટલાઈ કરેછે શાર. ૯ એક કરે છે પાપ અપાર, બીજી સત ચાલે સંસાર; એક કરેછે ઘાત અપાર, બીજી જીવાડે નીરધાર. ૧૦ એક કરેછે મહા ઊતપાત, બીજીને સતે વરશે વરસાત; સઘળી શરખી નહીરે બાણ, માટે મીત્ર કાંઈ થાઓ અજાણુ. ૧૧ નારી કરવી એ નીરધાર, ગ્રહરતા ધરમનો માંડો વહવાર; જાંયાં બાંચે તાં પામે માન, ગ્રહસતા ધરમ માટે નીરવાણુ. ૧૨ વંશ ચાલે ને પુકે રહે નામ, સુવાપછો મુક્તીનો ઠામ; જો શરવે વીચારેએમ, તો શરસ્ટી ચાલે પછી કેમ. ૧૩ મુવે ઘર ઉઘાડુ રહે, નહીતર ખેતર હાલી કરે; એ વાત કહાડી નાખો નીરધાર, ગ્રહસતા ધરમ માંડોની શાર. ૧૪ ઘણી શીખામાણુ દીધી તે શહી, શોદાગર સમજાંચો તહી; શોદાગરે વીચારયુ મન, પરાણુ કેરો કરયો નીમંગ. ૧૫ મોટી નાર તે કરવી નહી, સાત વરસની કરવી શહી; તેણી વીવા કીધો શાર, જતને ઘરમાં રાખી નાર. ૧૬ પર નારીસુ મેળવે નહી, એ પરકારે તે રાખી શહી; વરસે ડોશી રાખીતે પાશ, રૂડો બોધ કરે પ્રકાશ. ૧૭ ઘણુ કેળવી ડોશીએ બાણ, સવામી લાએકથઈ

નીરવાણુ; ઘણુ શીશીમાણુ શાધવો સાર, સવામીની શેવાકરે અપાર. ૧૮ મનમાં માત્રે એવુ જાણુ, સ્વામી પરમેશવર શમાન; વાણુ વહેપાર તાણુ નહી નામ, બેઠાં ખાધુ તેણે ઠામ. ૧૯ ખાતા કુવા ખુટે શાર, મનમાં અધીક કીધો વીચાર; મનમાં વીચારયુ તેણી વાર, સફરે જનુ નીરધાર. ૨૦ ડેશીને શોપીછે નાર, જે તણો હતો ધતખાર; ઘણો માલ વહેરો શજ થયો, શો દાગર શફરે ગયો. ૨૧ બંદર બંદર ફરતો શહી, વેચે માલ પાણુ વહેરે નહી; એ વાત અહી થી રહી. ઘર તણીહવે શી ગત થઈ. ૨૨ ધાખો ઉપર ચડી તે નાર, શેલેજ લાવે ઉભી તે શાર મનમાં નથી બીજો વીચાર, એક પુરશે દીઠી નાર. ૨૩ તેને મોરછા થઈ નીરધાર, જ્યારે નજરે નજર મળી જાણુ; મોહ તણા તેને લાગીઆ ખાણુ. ૨૪ નારીને મન નથી વીચાર, હેઠે આ વી તેણી વાર; પેલો પુરસ વીચારે એમ, એ નારીને મળીએ કેમ. ૨૫ એક નારી હુતી દ લાલ, તતક્ષણ મોકલી તેણે નાર; તેણે કીધો બેદ અપાર, શત થકી ખોલાવી નાર. ૨૬ પુરશ આવે ઘર મોજર, જાન તણો ચાલે વહેવાર; ખાએ પીએ જહારયુ સહી, ઘણા દીવસ એમ ગયા વહી. ૨૭ શોદાગર આંચો પછે જાણુ, શફર કરી આંચો નીરવાણુ; જુવાની ગઈને જરા થઈ, કટીકી વાંકો વળીએ સહી. ૨૮ તડકો ઘણો વેડયો છે કાય, બેઠા ઉચાની લાંગી છે હાએ; સોદાગર આંચો ઘર મોજર, જ્યારે આંચો ઘરમાં શાર. ૨૯ નારીએ મનમાં ક રચો વીચાર, કયાંથી જવતો આંચો ભરતાર; પેલો લે બગલ મોજર, નારી કુખ ધરે અ પાર. ૩૦ પાશે શુવુ નવ ગમે જાણુ. શરીર ખુબ જખકે જાણુ; કયાંથી જવતો આંચો તુ જાણુ, શુખ તણી એણે કીધી હાણુ. ૩૧ પછે કીધો ફંદ અપાર, આજરે પડી તે નાર; અરેઅ રે તે કરે પોકાર, સ્ત્રી ચરીત્ર માંડયુ તેણી વાર. ૩૨ ખાવુ પોવુ તજતી જાએ, શોદાગર ઘણુ અટવાએ; કુટાણી લાવે ખાવાનુ સાર, શુતી છાનુ ખાએ નાર. ૩૩ દલાલની સાથે કહાવુ જાણુ પેલા પુરશને નીરવાણુ; હુ મરતીયુ પામુરે નીરધાર, ખેદી ઘાલશે બોમી મોજર. ૩૪ ચાંચ વો પાવડો લઈને સાર, તુ છાંનો રહેજે તે ઠાર; લોક પાછા વળે જોણીવાર, તુ ખોદીને કહાડજે ખહાર. ૩૫ શીતાળી કરજે તુ શરવથી, નહીતો જવ રહેવાનો નથી; વેલો આવી કહાડજે જાણુ નહીતર મારા જશે પરાણુ. ૩૬ એવો પરખંચ તે કીધો નાર, સવામી સાથે ખોડી વાણુ; એ ક વીનતી ધરજે કાન, ૩૭ મહારી અવધ તો પુરી થઈ, એ વાતમાં તો શંદેહ નહી; ઘડી બે ની પેરાણી જાણુ, એક વચન આપો નીરવાણુ. ૩૮ જનમથી તે આજ શુધી જાણુ, હુ સતી છુ પરમ નીધાન; એવો વીચાર મેં કીધો સહી, મુવા પછે કોઈ અડકે નહી. ૩૯ હુ નારી ને તુ ભરથાર, જનાનામાં મુકે નીરધાર; દરગાએ જાએ જોણી વાર, પર પુરશ નવ કહાડે ખહાર. ૪૦ તમે બેઠ મળીને જાણુ, કબરમાં મુકો નીરવાણુ; એટલુ કહુ કરો નીરધાર, તો સતીપ છુપરાણુ સાર. ૪૧ નારી ફેરી શુભી વાણુ, ભરથારે કોલ આપીઆ જાણુ; મનમાં હરખ પા આ અપાર, ધન નારી તારો અવતાર. ૪૨ પછે સાસ થયો અપાર, એક દંડો થાએ નીરધાર; એક હડકી બીજી આવી તેણી વાર, શખ થઈ પડી તે નાર. ૪૩ સોદાગર કરે આકરંદ, ઘણુ કરીને કરે રંદન; નારી ફેરે કરચો ખોલ, કહયા માફક પાટયો કોલ. ૪૪ દરગાએ ગયા તેણી વાર, કહયા પ્રમાણે કીધો વહેવાર; ઘણી ખેરાત કીધી તે ઠામ, સરવ ગયા પોતાને ગામ. ૪૫ પેલાએજાણુ તેનીવાર. કોઈએ નવ દીકું તે ઠાર; શીઆણી આવે તે શાર, કબર ખોદીને કહાડી ખહાર. ૪૬ લેહેજ એકમાં કહાડી નીરવાન, બેહુ જાણુ કીધુ પરીઆન; વેગે બને તાં થી ગયાં, કોઈએક ગામમાં જઈને રહયા. ૪૭ એ વાત અહીઆંથી રહી, શોદાગરે શુ કીધુ સહી; આલીશુ કીધુ તે તાણુ, ફકીરને ખવરાંચુ ઘણુ. ૪૮ ઘર તણો જે હતો સાળ, લુટાવી દીધો તતકાળ; મુજવર થાએ તેણી વાર, કબરે જઈ બેઠો નીરધાર. ૪૯ હાથે પોછી મોર ની ધરે, કબર ઉપર ઝાકુ કરે; પોતે તાં શુવે જાણુ, કબર ધુવેછે નીરવાણુ. ૫૦ ઘણુ રંદન

કરે અપાર, આંખેથી ચાલે લોહીની ધાર, ખાવુ પીવુ નહીં જનન, નારી નારી મુખે વદ વા
 ન. ૫૧ જાંઘરશા તમે શુનજો કાન, એવી નારી ભુડી જનન; પછી આગળ તે શું થયું; તમ
 આગલ માંડીને કહુ. ૫૨ સોદાગરના દશની એક નાર, બંગડી ફેરો તે કરે વહેવાર; ફરતી ફ
 રે તે ગામોગામ, શોદા વેચે રોકડે દામ. ૫૩ ફરતી ફરતી આવી તાં, પેલા બેઠો છાનાંછે જાં;
 શરીએ સેરીએ ફરે શાર, લો બંગડી એમ કરે પોકાર. ૫૪ પેલા બેઠ બેઠાંછે જનન, શબ્દ પો
 તો છે તેને કાન; બીજુ મુખથી બોલી શાર, ડોશી પ્રતે એક તેનીવાર. ૫૫ બંગડીવાળીને
 બોલાવો જનન, તેને લાવો અહીં નીરવાન; ડોસી આવી તેની વાર, ઘર મધે તેડી ગઈ નાર.
 ૫૬ આખે આંખ મળી તોળીવાર, મન મધે કર્યો વીચાર; ઘણી વાર તે બેઠ શહી, પછી મુ
 ખથી વાણી કહી. ૫૭ આ વાત હુ કોને કહુ, આતો અચરત દીકુ નવ; મોઢ ફરીને જીવી ના
 ર, એતો કારણ દીકુ નીરધાર. ૫૮ તારો ધણી ધરછે બહુ શોક, તુતો બેઠી કરેછે મોજ; એ
 અસંભવ દીકુ સાર, બીજો અવતાર પામી તુ નાર. ૫૯ તે વારે તે બોલો વાણ, કોણ દીવા
 ની છે તુ અજાણ; મુવુ માણસ જીવતુ નથી, કહેતાં તુ સરમાતી નથી. ૬૦ કાને મુલ્યુ કો
 ઇ એક વાર. મુવુ માણસ જીવતુ નીરધાર; ઘેડી ઘેડી બોલે વાણ, ઘરમાંથી બહાર કાઢો નીર
 વાણ. ૬૧ હડસેલા માર્યા અપાર, તેને દુખ છે હૃદય આ મોજર; જુકુ બોલી કીધો કહેર, બ
 ગડી વાળીએ રાખ્યું જેહેર. ૬૨ હણતા જનને હણીએ શાર, તે કહાંએ રૂડો વહેવાર; એવુ વી
 ચારી આવી તાંહાં, કખરે મુજાર બેઠો છે જ્યાં. ૬૩ **દોહરો**—બંગડીવાળી એમ કહે,
 મુણ સોદાગર સાર; તુ રૂઢન શીદ કરે, જીવે છે તુજ નાર. ૬૪ એક ગામમાં રહેછે શહી, પર
 પુરુશશુ જાણ; ખાએ પીએ આણદણ, તુ કયાં કરેછે જીવની હાણ. ૬૫ મેં દીડી તે નારને,
 સાથે પુરુશછે સાર; રાગ રંગ કરે ઘણો, અતી ઘણો વહેવાર. ૬૬ તવ તે શોદાગર બોલીઓ,
 એ શુ બોલો વાણ; મુવાને જુકુ કહે, કાહાં છુટસો નીરવાણ. ૬૭ મહા સતી તે શુંદરી, પોતી
 તે સ્વરગ મોજર; તેને તુ ભુડી કહે, પડીશ નરક મોજર. ૬૮ મુડી વાળી એમ કહે, શુણ હો
 મુરખ વાત; કહુ નવ માને માહરૂ, તો આવો મારી સાથ. ૬૯ નજરે દખાકુ તે નારને, ફરથી
 ફેલ અપાર; તુ જાણે તે સાધવી, બચીચારીછે નાર. ૭૦ વળતો શોદાગર બોલીઓ, હુ ન
 વ જાણુ વાત; મરાણ હવુ જીવતુ નથી, અચરત સરખી વાત. ૭૧ મુડીવાળી બોડી કરો, આ
 વી શાચો હાથ; મુરખ તુ માને નહી, આવ દખાકુ સાથ. ૭૨ શીઘ્રહેપણે તે લઈ ગઈ, ગયા
 તેને ગામ; ઘર મધે તે લઈ ગઈ, પેલાં બે બેઠાં તેણે ઢામ. ૭૩ નજરે દખી નારને, સાથે બે
 ઠો જર; મન વીશમે થયો ઘણો, એ તે શુ કીધુ નાર. ૭૪ વળતી સોદાગર બોલીઓ, સા
 મુ કહેજો નાર; મુઈ જીવી કેમે કરી, હુતી બોમી મોજર. ૭૫ કાંને શુણુ નહીં હુતુ, તે
 નજરે દીકુ શાર; મુઈ જીવી સરવથી, થયો બીજો અવતાર. ૭૬ તવ નારી એમ કહે, દીવા
 નો ફકીર જાણ; મરાણ થયુ જીવતુ નથી, તુને કોઈએ વાહો જાણ. ૭૭ હાહાકાર થયો ત
 હી, થયો વાદ અપાર; લોક મલ્યાં તાં અતીઘણા, કઉતક જોવા શાર. ૭૮ લોક સરવે એમ
 કહે, ફકીરની ખોટી વાત; શોર બકોર થયો ઘણો, ગઈ દરબારેવાત. ૭૯ મોહોશલ છુટયાં
 તાંહાં થકી, આવી ઝાલ્યો હાથ; જાર નાકો તાં થકી, પેલાં બેહુ ગયાં સાથ. ૮૦ શોદાગર
 ને તેડી કરી, પુછી સઘળી વાત; ધર થકી માંડી કહી, જે વીતી હતી પોતીકે ઘેર. ૮૧ સામુ
 માનુ તે સહી, નારીને બાંધી નીરધાર; અસ્ત્રી જુડી જાણી કરી, દીધો સખજો માર. ૮૨ તો
 બાં તોબાં કરે શહી, માન્યો સરવે પ્રકાર; અહધી ડાટી ભાંચમાં તીરે કીધો માર. ૮૩ જાંઘરશા
 ને કહી સહી, અસ્ત્રી ચરીત્રનો ઠાઠ; જે પાણીએ મગ ચડે નહી, શોમણ બાજો કાસ્ટ. ૮૪
 વાત ચોથી પરી થઈ, શાહજાનજાને વજરે કહી.

વાત ૫

ચોપાઈ—પાંચમે વજર બોલ્યો સરવથી, જાંહાંદારશાહ સુણુને વીનતી; કોઈ તણી એ નવ થઈ નાર; તે ઊપર કહુ એક વીચાર. ૧ એક મુલકનો હુતો રાય, બેહેનવજર તેને કહેવાય; ડાબા જમાણા બેશે સાર, બહુ રાખે માંહો માંહે ખાર. ૨ એ સમે તાંહાં શું થયુ જાણ, અમીર એક આંચો નીરવાણ; તેણે મુલક પાસે જાણ, શાહા તાણાં ઉડાડ્યાં ઠામ. ૩ હલકારો કરી આવે સલામ, અમીર શાહાને તે ઠામ; ઘણો કરોધ ચડ્યો અપાર, વજર શું બોલ્યો તેણી વાર. ૪ એક વજરને થયુ ફરમાન, હયો લશકર ચડો નીરવાણ; ઘણા અમીર શોંખ્યા સાર, આવી દહેરા કીધા બાહાર. ૫ પાસે દારૂ ગોળા બાણ અતી સાર, હથીઆર લીધાં અપરમપાર; ઊંઠ ઉપર જંબુરા સાર, મુગલા ઘાણુ જરાક સાર, ૬ તુરી તણી તાંહાં ચાલી લહાર, ઊપર બે ઠા મહા જુઝાર; શેલાં બખતર શોભે સાર, તરકસ ફરશી ને તલવાર. ૭ સંખ ચક્ર ને ભીડી માલ, ચતુર ગદા લીધી વીશાળ; વજર સોભે એ મુરો સાર, ગજ ઊપર થયો અસવાર. ૮ અશંખ દળ ચાલુ શરવથી, ધરતી ભાર જીલતી નથી; વજરે કરચુ પરીઆણ, એ વાત અહીંઆં થી રહી જાણ. ૯ વજર ગયો જુધે સાર, ઘરમાં નારી જુરે અપાર; સોજે સાણુગાર સજ સરવથી, પીઉ વીના શોહાતુ નથી. ૧૦ ભંરજેખત મદ પુરાણ દેહ, હાથે થાન મરદન કરે તેહ; સખીનો હાથ ગ્રહી બેશાર, શેજા ઉપર નાંખે નીરધાર. ૧૧ વલગે જુમે બહુ અપાર, એમ દોહલુ વેઠે નાર; એક સમે સખી કહે જાણ, વાત કહુ તે સુણુને કાન. ૧૨ એ જુવાની જશે શાર, પછે કોઈ નહીં પુછે નાર; આંખા ઉપર પાકી સાખ, તેને કરે સઉ ચાખ્યા ચાખ. ૧૩ ઉતરી ગઈતો ફીકી જાણ, તેતુ કોઈ નવ લીએ નામ; એ જુવાનીતો એવી સાર, શોંધી મોંધી પુછે નહી. ૧૪ ચાર દીવસનુ ચાદરાણું સાર, પછે અંધારું ઘાર તે ઠાર; રખે મનમાં રાખો લાજજ, હું કહુ છુ મનમાં કાજ. ૧૫ એક સોની દાઠો જાણ, તેતુ શું કરૂ વખાણ; રૂપ કેરૂ પુતળ સાર, જગના સરખી આંખ નીરધાર. ૧૬ ચંદરમા સરખુ મુખ છે જાણ, પરમેશ્વરે ઘડ્યોની રવાણ; જો તુજને ગમેરે નાર, તો હું લાવુ મોહોલ મોજર. ૧૭ તવ એ નારી બોલી એમ, દીઠા વીના મનાએ કેમ; એક વાર જોડો નીરધાર, પછે તેડી કરીએ વેહેવાર. ૧૮ મુખપર ખુરખો નાંખ્યો સાર, મોહોલ થકી તે નીસરી બાહાર; દરવાને જાણુ સરવથી, મનમાં કાંઈ વીચાર રાખ્યો નથી. ૧૯ નીશાનીએ ચાલી જાય, શોનીને ઘેર આવી નાર; સોની બેઠો ઘુઘે છે ઘાટ, નારી આવી તેની વાટ, પાસે આવી બેઠી જાણ; મુખથી ખુરખો કાહાડ્યો નીરવાણ. ૨૧

દોહરો—ખુરખો કાહાડ્યો જે સમે, જાણે ચમકી વીજ; સોનીએ મુખ દીકુ સહી, નવ રહી મનમાં ધીર. ૨૨ હથોડો મેલો હેઠો સહી, ઘડવા કરો સાર; તે તણી શુધ નવ રહી, પડ્યો ધરાણી મોઝાર. ૨૩ ચીત્રામાણુ વત થયો સહી, જુવે એકી પલ; વીધાતરાએ સરજવી સહી, પુરૂષ જીવનો કાજ. ૨૪ તવ શોની મુખ બોલીએ, કયાંથી આવી નાર; કોણે કામે આવી સહી, કોણ તમારો ઠાર. ૨૫ કંચુકીથી કાહાડીઆં, દોહાડેમ પત્ર જે સાર; પાણી કુડીમાં નાંખી આં, બેઠો જુવે સોનાર. ૨૬ બગલથી કાહાડી આરશી, તેની પુઠે શાહી જાણ; પરથમ તે દેખાડીયું, પછી કાચ નીરવાણ. ૨૭ મુખથી કાંઈ બોલી નહી, ઉડી તેણી વાર; જેમ વીજળી ચાલે જોરશું, તેમ ઝડપ નીશરી ખાર. ૨૮ પવન ગતી ચાલી સહી, આવી મોહોલ મોજર; દરવાન કાંઈ સમજ્યો નહીં, ગઈ તેવી આવી નાર. ૨૯ **ચોપાઈ**—એ વાતતો અહીં આંધી રહી, સોની તણી તાંહાં શી ગત થઈ; નારીચાલી તેણી વાર, સોની લોટે ધરાણી મોજર. ૩૦ દીવાનો થયો સરવથી, બીજા વાતની મુધી નથી; શોની કરી હુતી નાર, ધણીને દીઠો તેણી વાર. ૩૧ ઘણુ વીચીક્ષણુ શુંદર નાર, ખુધી તણી હુતી લંડાર; મનમાં સમજી ગઈ તે નાર, એને ધરાક લાંચો નીરધાર. ૩૨ પાસે આવી બેઠી નાર, ધણીને પુછે તે વાર; કોણ આ

વીતી આણે ઠાર, સાચુ કહો મુજને ભરથાર. ૩૩ કોણ સાથે લગન લાગીયુ સહી, હુ આણી
 મેળુ અડો; તવ તે સોનીએ કીધુ સાર, તે વેળા સમજ તે નાર. ૩૪ તે વેળાએ સમજ તેહ,
 ધાણી પ્રત્યે વાણી વદ્યેહ; એ નારી મજશે સહી જાણુ, શમશાનુ કહુ પ્રમાણુ. ૩૫ તેથીતું થા
 જે હોંશીઆર, જનમાં પત્ર નાંખ્યો જે શાર; તેને ખારણે હોજ વીશાળ, તે ઊપર દોડેમનુ ઝાડુડ.
 જઈને જુઓ આપે નીરધાર, આરશી કરો કહુ વીચાર; હઈડે તું ધરજે ભરથાર. ૩૬ કાળો
 કોટ છે સોભાય માન, તે સાચુ છે ઘર નીરવાણુ; કાચ તણુ કહુ એધાણુ, ચાંદરણે જાણુ નીરવા
 ણુ. ૩૮ દીવસે જોઈ આવો ભરથાર, પછે રાતે જજો નીરધાર; શોની ચાલ્યો તેણી વાર,
 એધાણીએ ખોળી કાઢાડ્યો ઠાર. ૩૯ દીકો વજર કરો ઠામ, મનમાં ખોનો મુકી ઠામ; એતો
 વજર કરો દરખાર, વણુ મોતે મારે નીરધાર. ૪૦ એવું મન વીચારું શહી, નારીને આવી
 વાતજ કહી; એ કહીએ વજરનો ધામ જીવ ગયા કરો છે ઠામ. ૪૧ નારી ધીરજ આપે
 અપાર, નીરજે થઈને જવુ નીરધાર; જો કાંઈ વીધન થાએ જાણુ, તો વેગે મુજને કર-
 જો જાણુ. ૪૨ મધ રાત ગઈ નીરવાન, સોનીએ કીધુ પીઆન; સામે આટલે ખેઠો જઈના
 રી ખારીએ આવી શહી. ૪૩ શોની ખેઠો દીકો સાર, દરવાન જગે છે નીરધાર; દરવાન
 હુગીયો જેની વાર, નારી મોહોલથી આવી ખાહાર. ૪૪ સોની દીકો નીદશમાં સાર, અ
 ખોડ મુક્યાં ગજવા મોજર; ચાર અખોડ તેમાં મુક્યાં સહી, નીરાશ થઈને નારી ગઈ. ૪૫
 અખોડ ઘાલ્યાનું કહુ પ્રમાણુ, હજી તું ખાલક છે નીરવાણુ; લખોટીએ રમ્યો સરવથી, ઇશક
 તુજને ફાંચ્યો નથી. ૪૬ એવું કહી ગઈ મોહોલ મોજર, વરહેની જવાળા લાગી અપાર; પ્રાતુસ
 કાળ થયો તેણીવાર, સોની તાંહાં જાગીએ નીરધાર. ૪૭ મનમાં પસ્તાયો તેણે ઠામ, ઊઘે ન
 વ સરચુ મારું કામ; પાછો આંચો ઘર મોજર, નારીને કહો સમાચાર. ૪૮ જામે ઉતારો જે
 જીવાર, અખોડ પડ્યો ધરણી મોજર; નારી સમજ તેણીવાર, સ્વામીને કહો પરકાર. ૪૯
 ઘણુ સરમાયો તેણીવાર, દ્રષ્ટી કીધી ભોમી મોજર; વળી તે શું ખોલ્યો સાર, હવે તું રહેજે
 હોંશીઆર. ૫૦ આવી આટલે ખેઠો જાણુ, નારીએ દીકો નીરવાણુ; દરવાન હુગતો દીકો સરા
 તેડી ગઈ તે મોહોલ મોજર. ૫૧ વેહે ંયાકુળ થઈ અપાર, દરવાજા નવ દીધા સાર; ભીડવા
 કરી નવ રહી સુધ, વરહે ંયાકુળ થઈ અદ્યુત. ૫૨ તેને લઈ ગઈ મોહોલ મોજર, જર ત
 જો કીધો વહેવાર; ખાધુ પીધુ ભોગ અપાર, નીંદરા વશ થયો તેણીવાર. ૫૩ રાત પાછલી ગઈ
 તેણી વાર, કોટવાળ ફરતો આંચો તે ઠાર, વજર તણે આંચો દરખાર; મન મધે પડ્યો
 વીચાર. ૫૪ દરવાન ઉઘેજે સરવથી, દરવાજા કેમ દીધા નથી; મન મધે કર્યો છે વીચાર,
 ચોર પેઠો છે નીરધાર. ૫૫ ચોર ચોરી જાસે અપાર, શાને શો દેડ જવાપ; એવુ મન વી
 ચારી સાર, પછી પેઠો મોહોલ મોજર. ૫૬ એક દેવડી ખીજ જાણુ, તીજએ ગયો નીરવા
 ણુ; નારી ગફલત રહી અપાર, એકએ નવ દીધુ દવાર. ૫૭ પેલા નીંદરાએ પુરાં સહી, કોટ
 વાળ આવી ઉભો તહી, સાચુ દીવા બજેજે શાર, શોની દીકો શોડ મોજર. ૫૮ સોની રૂપનો
 હુતો શાર, કોટવાળ રાખતો હુતો ખડુ ખાર; આ મુખમાં ક્યાં પડ્યો અપાર, શોની ગાણુ
 તો મન પેજર. ૫૯ વેર સંભારચુ સાર, ઉડાડ્યાં ખેડુ નરને નાર; નારી મનમાં પસતાઈ અ
 પાર, હુ ગફલત રહી નીરધાર. ૬૦ કોટવાળ ખોલ્યો તેણે ઠામ, તમે આવાં કરોજો કામ; મન
 માં નહો વીચારયું આપ, શહાને સો દેશો જવાખ. ૬૧ નારીએ વીચારયુ શહી, એને લોભમાં
 નાખુ અહી; સખીને શમજાવી જાણુ, એ કોથળી લાવી નીરવાણુ. ૬૨ કોટવાળ આગળ મુ
 કી સાર, આ તમને નજરાણુ આ ઠાર; ઘણો વીનય કરો અપાર, આખરૂંશખ તું
 આણી વાર. ૬૩ કોટવાળે નવ લીધું જાણુ, ખેડીને ખાહાર કાઢાડ્યા નીરવાણુ; વાત કી
 મી સખીને શહી, જાણુ કરો સોનીને ઘેર જઈ. ૬૪ સખી દોડી તેણી વાર, આવી નહી

સોનીની નાર હાથમાં ચારણી ભરેલી થાળ, તેણે જે મારી તતકાળ. ૬૫ સોનારણે ઉઘાડ્યો ખાર, થાળી તણી સુણી જાણકાર; ભાગી દીડી થાળી જાણ, સોનારણના ઠાણકયા કાન. ૬૬ તરત પોતે સમજી નાર, સ્વામી પકડાયો નીરધાર; સખી પ્રત્યે પુછીયુ તહી, કોણુ ઠેકાણે ઘા હયાં તહી. ૬૭ સખી બોલી તેણી વાર, કોટવાળે ધેરયાં બેઠી નર નાર; સોનારણે વીચારૂં સાર, કેમ છોડાવુ મુજ ભરથાર. ૬૮ થાળી ભરી મીઠાઈએ જાણ, પંડીતખાને આવી નીરવાણ; ચોકીદારશુ બોલી વાણ, મારે બાધા અઘરી જાણ. ૬૯ માહારો ગયો હતો ભરથાર, તે તણી નવ હતી ભાળ; મેં માન્યુ હતું મન મોજાર, જે ઘેરઆવે ભરથાર. ૭૦ બધીવાનને માંન્યું સાર મીઠાઈ ખવડાવુ આવતાં વાર; તે આશા માહારી પુરી થઈ, ધણી ઘેર આવ્યો સહી. ૭૧ એટલી બાધા મુકવી શહી, પછી સ્વામીને મળવું તહી; તે માટે કરો કરમાન, એવી બાધા છે નીરવાણ. ૭૨ શીપાઈએ વીચારૂં શાર, તરત ઉઘાડી મુકયાં ખાર અડધી શીપાઈને આપીજાણ, પંડીત ખાનામાં પેઠી નીરવાણ. ૭૩ બધીવાન બેઠા હતા જેહ, મીઠાઈ શરવેને આપી તે હ; પછી આવી તે સાર, જાંઠાં પેલાં હતાં નીરધાર. ૭૪ માંહે માંહે વસતર બદલાં સાર, પોતે બેઠી તેણે ડાર, હાથમાં આપી ખાલી થાળ; વજર નારી કાઢાડી તતકાળ. ૭૫ એવો પ રપચ કીધો વીજાળ, પછી થયો તાંહાં પ્રાતસકાળ; કોટવાળ વીચારે મન મોજાર, હવે શો કરવો વીચાર. ૭૬ વજરને છે માંહે માંહે વેર, વડો વજર કરેછે જેહર; તેને જઈને કરે જાણ, તે દેશે બહુ માન. ૭૭ કોટવાળે આવી કાંધુ જાણ, વજરને સરવે પરમાણ; પછી મુખથી બોલો વાણ, એ વાત જુઠી નીરવાણ. ૭૮ તે નહીં કરે એવુ કામ; જા એશીરહેતરે ડામ; કોટવાળ કહેસાંભળો સરવથી, જુઠી વાત હુ કહેતો નથી, ૭૯ મુઠા પકડ્યો છે નીરવાણ, પંડીતખાને ઘાટયાછે જાણ; વજર એવુ સાંભળી શાર, શાપાસે ગયો નીરધાર. ૮૦ કોટવાળ કેરૂં લઈ નામ, સઘળી અરજ કરી તે ડામ; તવ શાહા મુખે બોલ્યો વાણ, બેહુને તેડી લાવો જાણ. ૮૧ પંડીતખાનેથી કહાડ્યા જાણ, શાપાસે લાગ્યા નીરવાણ; ફરીઆદ કરીને બોલીનાર, શા અરજ સુણો નીરધાર. નરનારી અલે સરવથી, હવે શહેર વશવાનુ નથી; નરનારીઓ લખીઆં જાણ, કોટવાળ તાણુ ઉતારયુ માન. ૮૩ શહે વજર પહેરાવ્યાં શાર, આખરૂંએ વળાવ્યાં નરનાર; પાંચમી વાત તે પુરી થઈ, જાંદારશાને વજરે કહી. ૮૪ તેણે નવ ધારૂં મન વીર, જાણે પથર ઉપર નીર; વાત પાંચમી પુરી થઈ, શહાજાદાને વજરે કહી. ૮૫

વાત ૬.

ચોપાઈ—છઠો વજર બોલ્યોયે વાણ, જાંઠાંદારશાહાજી સુણને કાંન; બંગાલા દેશછે જે વીસાલ, છતર પતી મોહોટો મહારાજ. ૧ સોદાગરની કોડી સાર, વણજ કરેછે વરાણ અઢાર; વાં હાંણુ આવે તેણે ડામ, કોઈ કોઈનું નવ લે નામ. ૨ વેપારી વેપારજ કરે, જોડ જગાત કોઈને નવ અડે; તાંહાં નીપજે નવી નવી ભાત; દેશે દેશમાં તેની જ્યાત ૩ પાદશા કામાદીક નામ, રઈ થત પાળે પુત્રને ડાર; શાહા તણી જે હતી નાર, જાદુગરની જાણે વીદ્યાએ. ૪ વજર તાણીધણી આણી જેહ, તે સાથે બહુ હુતા સ્નેહ, તે પાણુ જાણે તે વીદીઆએ, બેહુને સ્નેહ હતો અપરમ પાર. ૫ એક રાતરીને સમે જાણ, શાહા શુતાછે નીરવાણ; રોજ ઉપર સુતો સાર, જીવ થકીહુતા હાંશીઆર ૬ બેગમ પાશે બેઠી જાણ, બીજા કોઈ નથી નીરવાણ; કકડાટ કરીને બોલું વરખ શાહા બોલો જુવે પરતક્ષ- ૭ ભોચેયો વરખ નીકળીયું ખાહાર; શાહા મુલે વલગીયો નીરધાર શાહા મુલે વલગીયો સરવથી, પેલી બન્યો કાંઈ જાણતી નથી. ૮ તરણસેં ફરગાં ઉડું આહાડ, વ્રાયુ વેગે ચાલ્યું નીરધાર; જાંઠાં સખીનું હતુ ગામ, આવી ચોટુ તેણે ડામ. ૯ તરણસેં કોસ નો ફરસંગ જાણ; તેવા તરણસેં ઉડું નીરવાણ; પાદરે ચોહોડું નીરવાણ, શાહા એશી રહેતેણે

૬૫. ૧૦ પેલી બીલાડી હુતી જેહ, રૂપ થયાં અસ્ત્રીનાં તેહ; પછી પેઠાં ગામ મોજર, શાહા પુકે
 ગએ નીરધાર. ૧૧ સઘયર બારણે આવી ઠાર. થઈ રહ્યો તાંહાં થે થે કાર; અપછરા નાચે સર
 વથી મંડપ શોભા કહેવાતી નથી. ૧૨ ચંદરવા બાંધ્યા તે સાર, મીનાકારી કામ અપાર, ગુલાબ
 છાંદા શેરીએ સાર ભાટ ચારણ કરે વખાણ. ૧૩ ઘણી મીજલસ બેઠી શરવથી, તે શોભા કહે
 વાતી નથી; ગધ્ધરક નટવા નાચે શાર, રાગ રંગ થયો અપાર. ૧૪ નારી બેઠી ઘરમાં જાણ
 શાહા બેઠો બાહાર નીરવાણ; મીજલસ બેઠી હુતી સાર, એક ખુણે બેઠો તેણી વાર. ૧૫ પેલી
 ઘરમાં ગઈ નાર, સહીઆણી મળી તેણે ઠાર; આવ ભાવ થયો અપાર, હલીમલી તાં બેઠી ના
 ર. ૧૬ બીલાડી આવી શાક્ષાત, કામવતી હુતી જાણ, શાહા સુતો જીવે નીરવાણ. ૧૭ બીજાનું
 પાથરયું સાર, બીલાડી લોટી તેણી વાર આલોટી ઊડી જણાવાર, પુરૂસ થઈ બાહ્યો નીરધાર;
 ૧૮ શમીપે તેડ્યો બેગમે સરવથી, શાહા થકી કાંઈ બીહીતી નથી, પાસે બેસાડી પુછે સ
 માચાર, કેમ આવવું પડ્યું આણે ઠાર. ૧૯ તવ તે મુખથી બોલી વાણ, તાહારી સહીયર તે
 કે નીરવાણ, તેહની પુતરી પરણે જાણ, ઘણી સખી મળી નીરવાણ. ૨૦ ઘણું કરીને કહું શ
 રવથી, આંખ્યા વના કાંઈ છુટકો નથી; વજર તાણી નારીએ જેહ; સાથે તેડી લાવજે તેહ. ૨૧
 તવ બોલી શહાની નાર, માથે ચાલી આવું નીરધાર; તમો પધારો આગળથી જાઓ, અઓ
 પાછળથી આવું નીરવાણ. ૨૨ વળી પેલો લોટ્યો જાણ, બીલાડી થઈ ચાહ્યો નીરવાણ. વજર
 નારીને તેડાવી સહી, પાસે બેસાડીને વાતજ કહી. ૨૩ આપણે જાણું તેણે ઠામ. નહો તો સ્નેહ
 તુટે નીરવાણ, બેહુ સહીએર બીલાડી થઈ, ઘરથી બાહાર નીસરીઆં સહી. ૨૪ પાદસા પુકે ચા
 હ્યો સહી, જેહ એ શું કરેછે તહીં; આગળ પાછળ ચાહ્યાં જાણ; ગામ બાહાર આંખ્યાં ની
 રવાણ, ૨૫ આંખલી ઊપર ચડ્યા જાણ. શાહા થડે ઉભો નીરવાણ, આહાડને કહું તેણીવાર;
 ઊઠું આહાડ સહીએર જે ઠાર; ૨૬ બેટા બેટ થઈ તેણીવાર. તાંહાં તેનો આંખ્યા તો જાહાર;
 તે આવી મળીઆ તે ઠાર, વર લજમણો હુતો અપાર. ૨૭ તેહનો તાત કરે વીચાર, કંનયા
 ગુલાબનું ફુલછે સાર, વરતો બાયલો ખોડ નીરધાર, હાંસી થાએ અપરમપાર. ૨૮ તેનો શો
 કરવો વીચાર, શાહાને દીઠો સોભા માંન, અજણો દીઠો નીરવાણ, પેલા વીચારે મન મોજર;
 એને પરણાવીએ આ ઠાર. ૨૯ લોક નહી કરે ચકચાર, પછી કાહાડી મુકીએ બાહાર, વસતર
 પેહરાંખ્યાં તેણીવાર, દારો બાંધ્યો લાવી સાર. ૩૦ ઘણો સાગુગારયો શાહાને જાણ, લેઈ આ
 ંખ્યા નીરવાણ, ચોરીએ બેસારાં સાર; કંન્યાને લાંખ્યા તે ઠાર. ૩૧ મોડ બાંધ્યો તેણે ઠામ,
 નારી સરવતી પોહોતી હામ, જેવી કંના રૂપ નીધાન. તેવો વર મળીઆ તે ઠામ, ૩૨ પેલો સ
 ખીશું બેઠી નાર, પાસે બેઠો હોતો જર, બગલ મધે લીધી જાણ; બેઠને ચુંબન કીધાં નીર
 વાણ, ૩૩ શાહા બેઠા જીવે નીરધાર; ઊડી આવી તેણે ઠાર, જાણે શાહા દીશે સરવથી, એ
 વગર કોઈ બીજો નથી. ૩૪ તવ બોલી વજરની નાર; એ જીહો કરવો વીચાર; મનવી
 કોઈ જાઓ નથી, નવશે કોશ કોઈ ચાલવું નથી; ૩૫ ચેહરો મળેછે તેના જાણ, એ વાતનું
 નવ રાખવું ભાન; શાહે કીધું એકજ કામ, જાહેર તેણે લખ્યું પોતાનું નામ; ૩૬ સાંકુરનું પ
 ચાલું રંગે ભર; પોતીકુ નામ તેમાં લખ્યું ખર; ગામ ઠામ લખ્યું અતીસાર; પરણીને ઉઠ્યાં ની
 રધાર. ૩૭ શરખત પીઆ તેણે ઠામ, પાદશાહ આંખ્યા ઘરથી બહાર; લઈ ગયા અગોચર ઠા
 ર, વશતર કહાડી લીધાં જાણ; હોતો તેવો કીધો નીરવાણ. ૩૮ શાહા મનમાં કરે વીચાર, ૨
 બે જતી રહે ઘરની નાર; નવશે કોશે હું આંખ્યા સહી, ફરી હુથી જવાશે નહી. ૩૯ પાછો
 આવી બેઠા તે ઠાર, ઘર સામુ દ્રષ્ટ કરી નીરધાર; પેલી બચો ઉડી નાર; સખી સાથે મળી
 નીરધાર. ૪૦ વીદાયગારો માગી તેણે ઠાર અગાડી થઈ ચાલી બે નાર; શાહાપુકે થયો નીર
 ધાર; ૪૧ ઊપર ચડી તે નાર, ૪૧

હાહરો—વરસ હાર ચડી કરી, મુખે બોલી નાર; વરસ જ ઇંડાં થકી, બાંધાં બં-
 ગાણુ સાર. ૪૨ ગાંડ બેનું સાંભળી. ઊંચુ તેણી વાર. તાંડા વગરો મુખીએ, પેસી નથી બાણુ
 તી નાર. ૪૩ બંગાણે ગાંબો સહી, ઘઉં પાંડણી વાત; ગાંડ પોતુ પાંડરે, હવે કહુ શાહાની વાત
 ૪૪ ગાંડ ચોટયુ મુખીએ શાહા તાંડે તેની વાર; બધા મુતો શેજાએ થકી, નારી આરી તે
 જે ઠાર. ૪૬ જીવ હેડો બેડો સહી, કીંદિતો દોડો ભરથાર; પાસે આવી મેનદા, બેડી મુતો બાંધાં
 નાથ. ૪૭ મોતી લટ ફેડે પડી, જે બાંધી વર દાથ; નીશાની સગી સહી; મનમાં ઊપન્યો
 ખાર. ૪૮ ભરોમો કરવો નહીં એ મારે નીરવાર; અડક લીધા હાથમાં છાંટયાં જેની વાર.
 ૪૯ મોર કીધો તેણી સગે, પછી હરખા ઘણુ નાર; ઘણુ દીવસ ગયા સહી, નહીં શાહાની કાંઈભા
 લ. ૫૦ વજર વચારે ચાલી ઘણુ, કીધો મન વીચાર; નારી મારા ઘર તણી, બેગમનુ રાખે પ્રી
 ત. ૫૧ જાહગર જાણુ ઘણુ, બેડોનાંજે ચોંક ચીત, તેને જઈ કુટુ સહી, શાંભારે તું નાર. પર એક
 વાત કહુ સહી, રખે પાંડતો ખાર; તુ મુગુનંતી સાધવી, સતી શરિમનુ સાર. ૫૩ આજ્ઞા
 પાળે માહરી, ધન ધન તુજ અવધાર; પડ તન નારી બોલી સહી, ક્યાં અડગાંજે પાડ; હુની
 નારીકુ તમ તણી, તમો ઘણુ લગવો લાડ. ૫૫ થું પુજોજો કંથલ, બોલો આણી વાર; શીર લ
 ઈ આગળ ફર, ખાણુ નહીં લગાડુ વાર. ૫૬ **સેર ૫૩૪**—તવ વજર મુખે બોલ્યો વા
 ણુ, મુગુજે નારી ચતુર સુખનુ; આપણો પાદશાહજે સરવથી, ઘણુ દહાડાથી લાટયા નથો, ૫૭
 મેં સખીને પુજુ બાણુ, તેને કહેલી કહી નીરવાણુ; બોલો ભરે શો આજાર, મોહોત થકી ન
 વ આવે પહાર. ૫૮ બોસડ વેસડ કરતા નથી, તે દુખ મુજનેજે સરવથી; મેં દોલન મેળવી અ
 પાર, મુજવર શાહા ઘણો કીરપાલ. ૫૯ ઘણુ માટે રાખેજે માન, લોક સરવે કરે વખાણુ; જે પા
 દશાહપર થાએ કેર, બીજો રાખે સજવર સહેર. ૬૦ કાગળ પત્ર બેજો નાર, તો જીવાના નથી
 ઠાર; જે આપણુ વીચારો સાર, તો શાહાની ખબર કહાડો નીરવાર. ૬૧ એવું સુગીને નારી
 ગઈ, બેગમને સગી તે સહી; આવ ભાવ કીધો અપાર, પહે બેડાં ગોઠે નીરવાર. ૬૨ મોર દો
 ઠો મોહોત મોજાર, વજર નારો બોલી તેની વાર; આ મોર ઘણો શોખે રાખે, કાણુ નજર ક
 રો તુજને માચે. ૬૩ તવ બેગમ મુખે બોલી વાણુ, સગમિર માટે કહુ નીરવાણુ; રખે વાત ક
 હાડે એ ખહાર, તુજ આગળ એક કહુ વીચાર. ૬૪ તુજ મુખમાં કાંઈ અંતર નથી. તે માટે
 કહુજી સરવથી; મોર કીધો શાહાનો બાણુ, જેનો પગણો સહી નીરવાણુ; ૬૫ નીશાની મે
 દીકી શાર. મીઠસ તેનાકર મોજાર; મેં વીચારુ એણે ઠામ, વીસંગ કીધા કેર નહીં કામ. ૬૬ શા
 હા મુશેજે અપરમપાર, પ્રાનહાજે મારે નીરવાર; અડક વંચી કીધો દોર, તતલન કીધો એનજો
 ર. ૬૭ વજર નારો ઘણુ ઘઈ પહાણ, હણીને કરવાં દોષી તાણ; ઘણુ રૂકુ કાંધુ કામ, મુખેમો
 જ કરો એ ઠામ. ૬૮ મર્જી બેડીને ચાલી સહી, આવીને વાતવજરને કહી; વજર વીચારે આણુ
 ઠાર, હવે શો કરવો પરકાર. ૬૯ એક મોર મગાંબો સહી, મુજ ખરચીને લીધો તહી; પાસે રા
 ખીઆ છાનો તહી, વજર ગયો દરખારે સહી. ૭૦ કચેરીમાં બેડા બાણુ, કોઈ નહીં હતુ નીરવા
 ણુ; સાહેલી પાસે તેડી ગઈ, અરજ કરો બેગમને જઈ. ૭૧ પહેલી પુજન કરો અપાર, પછી
 અરજ કરોને સાર; હુ અરજ દેડ સરવથી, સાહા વગર કાંઈ સુજતુ નથી. ૭૨ ઘણુ દીન થા
 આઠામ, સાહાને નથી થતી સજામ; મેં સાંભળયુ એવું તહી, શાહાના દુશમનને દુખે સહી. ૭૩
 તમારી નહીં અપરમપાર, તે બદલો સાને થશે નીરવાર; તમો કરોજો રૂંડાં કામ, તવી સાને થમે
 આરામ. ૭૪ એક વીનતીછે સરવથી, શાહા વીના કાંઈ સુજતુ નથી; સાના મોરજે આરી શાર,
 જેતે આવે આણુ ઠાર; સજામ તેને કરીએ સહી, ન્યા અનયાય મુકાવીએ અહી; રઈઅત
 દુખ પામે અપાર, તે તણી નથી થાતી વાર. ૭૫ મેહરખાની કરીએ સાર, મોર મોકલો આણુ
 ઠાર; એવી અરજ કરાવી બાણુ, સખીએ આવી કરી નીરવાણુ. ૭૬ ઘણી ખંદી બેગમ હતી જા

ણ, પાપે તેને ઘેરી નીરવાણુ; મોર મોકલ્યો મભા મોજર, વજરે ઉડી કર્યો જીહાર. ૭૮ આ ગજ પાછળ જોડે જાણુ, વજરે મોર બદલ્યો નીરવાણુ; તેવો દોરો ખાંધ્યો સાર, પછે મોકલ્યો મોહોલ મોજર. ૭૯ વજરે કરે બેઠનુ કામ, પછી આંચો પોતીકે ડામ; એકાંત મોહોલમાં આંચો તહી, પગથી દોરો છોડ્યો સહી. ૮૦ **દોહરો**—શાહ વીચારે તાં શહી, એ શુકર કહેવાય; હુ આંચો અહી કયાં થકી, મન વીમાંશણુ થાય. ૮૧ વજરે વીનતી કરી, રહ્યો બે જોડી હાથ; શાહા હુકડું તે સાંભળો, ધરજે હાંડા સાથ. ૮૨ થરથર કાયા શાહની થઈ, વજરે દીધી ધીર; મુજ ઘરમાં એ હાલછે, સાંસતા થાયાં વીર. ૮૩ એવું કહી આંચો મહોલમાં, જાં નારી બેઠી છે જાણુ, આવી ખડગ માડું શહી, તત્સણુ છાંડ્યા પ્રાણુ. ૮૪ શાહ પ્રત્યે બોલ્યો શહી, વજરે તેણી વાર; તમ નારી મુકે નહી, હમણે આવશે આ ડાર. ૮૫ જનદુગરુ આ સે નહી, કાલે ફરવો ડામ; હમણે ચાલો અહી થકી, રહ્યાનુ નહી કામ. ૮૬ શાહા વજર નાંડા સહી, કીધો મજલ અપાર; કેકાણે પોતા શહી, જાં પરણી પેસો નાર.

ચોપાઈ—તેના ઘરની સામે જાણુ, ભાડે ઘર લીધું નીરવાણુ, પેસી પરણી હુતી સહી, એક દીને શાશરે ગઈ. ૮૮ પાશે આંચો સવામી જાણુ, હબરી રૂપ દોડું નીરવાણુ; કુમડો કાળો ને ખુશી વળી, વાંકુ મુખને માથે પળો. ૮૯ સુવાને આંચો જેનીવાર, ઉરાડી નાખ્યો નીરધાર; સાસુ પાશે આવી જાણુ, પછી મુખથી બોલી વાણુ. ૯૦ તમે કરોછો કુડા કામ, વાણુ મો તે મરશો નીરવાણુ; કહાં મારો પતી હુનો છેતરી, મુજને લાંબા કપડે કરી. ૯૧ એવું કહીને ચાલી જાણુ, મા પાશે આવી નીરવાણુ; સઘળી વાત માંડીને કહી, પુત્રીને તાં રાખી સહી. ૯૨ એક દીવસ શુ થયું નીરવાણુ, શાહા બારીએ બેઠો જાણુ; નારીએ તાં દોડા સહી, પોતાને આવી વાતજ કહી. ૯૩ હુ પરણી હતી જેને માય, તે સરણો પુરૂશ દેખાય; વાત તમને દેખાકુ જાણુ, બારીએ બેઠા છે નીરવાણુ. ૯૪ ચક્રે આરી બેઠી નાર, પછે દ્રષ્ટી કીધી મહોલ મોજર; મન મધે કીધો વીચાર, પરણો પુરૂશ એ નીરધાર. ૯૫ જોહણી બોલી હુતી જેહ, પરણતી વેળા હતી તેહ; તે ઉપર લખ્યું હતું નાંમ, દસ્ટી ગઈ તેને ડામ. ૯૬ નામ ગામ તે વાંચી શહી પછે શેવક મોકલ્યો તહી; કોણુ નામ તમારું સાર, કોણુ મુવક તણો રહેનાર. ૯૭ પછી સાહા એ કહ્યું નામ, બતાવ્યું બંગાળા ગામ; નામ ગામ મગ્યું તે સાર, પછે હવાલે કીધી નાર. ૯૮ નરનારી મળ્યાં તે ડામ, બેઠની પુરાણુ પોતી હામ; એક શમે તે બેઠાં સાર. અગાશીમાં બેઠો નીરધાર. ૯૯ ચોસાર તાં રમેછે જાણુ, વજર પાસે છે નીરવાણુ; બંગાળેથી આવા નાર, સમળી રૂપે આકાશ મોજર. ૧૦૦ માથા ઉપર ભમે જાણુ, જાં પેલાં રમે નીરવાણુ; પાશે નારી રમતી ખરી, તેણે દ્રષ્ટી ઊંચી કરી. ૧૦૧ સમળી રૂપે દોડી નાર, સ્વામી શુ બોલો તેણી વાર.

દોહરો—નારી વાણી એમ વદે, શુણ્ણે સ્વામા શાર; ઉચુ જીઓ સાહેબા, કરે મન વીચાર. ૧૦૩ પંખીણી રૂપે કોણુજે, આવી આણુ ડાર; ગફલતે રહેવું નહી, એ શહી કરે સંહાર. ૧૦૪ શાહા ઉચુ જોઈ કરી, મુખે બોલ્યો વાણુ; સમળી રૂપે પંખીણી, તુ નારી નીસયે જાણુ. ૧૦૫ તવ નારી બોલી શહી, તમે નથી જાણુતા મન; તમ નારી આવી શહી, કરવાને જતન. ૧૦૬ એ કાળી થઈ આવી શહી, હુ ઘોળી થકી જાણુ; પેલી ઘોળી નારી તમ કને, પછે કાળીને મારો નીરવાણુ. ૧૦૭ એ કાળી હુ ઘોળી શહી, રખે ભુલો એ ડામ; એ કાળીને મારો શહી, પછે જામિ બંગાળા ગામ. ૧૦૮ એવું કહી ઉડી શહી, આકાશે આવી જાણુ; આંટી ભરાવો પગ તણી, નાખી હેઠે નીરવાણુ. ૧૦૯ કાળી ઘોળી આવી પડી, તે ધરાણી મોજર; વજર વાણી બોલીઓ, બેઠોના કરો સંહાર. ૧૧૦ નડે એ જનદુગરી, અતે નહી કદ્યાણુ; સમો નકી આવે વળી, બેહુ મારો નીરવાણુ. ૧૧૧ શાહે એવું સાંભળી, કીધો કંઠતકના માર; પાંખે પાંખ જીદી કરી, બેહુને મારી તે ડાર. ૧૧૨ રૂઝની પેરે પીછ શહી, કીધું ઉત્તમ કામ; શા

હા વજર મળી કરી, આંચા બંગાળા ગામ. ૧૨૩ છઠે વજરે કહી શહી, થઈ પુરી એ વાત; હવે સાતમો વજર બોલશે, પાંચમો વેદ વીખ્યાત. ૧૨૪ વાત છઠી પુરી થઈ, શાહાજાદાને વજરે કહી.

વાત ૭

ચોપાઈ—સાતમા વજરે કરી સલામ, પછી વાત માંડી તે ઠામ; જાંઠાંદારશાહ સુણીએ કાન, વાત તાણુ માંડુ મડાણુ. ૧ એક બ્રાહ્મણની હતી નાર, સતી પાણુ જણુવે સાર; પર પુર પ તણી રમનાર, અસ્ત્રી ચરોતરછે અપરમપાર, ૨ સ્વામી હતો મુરખજ સહી, બ્રમ અક્ષર આવ કે નહીં; ભીક્ષા અરથે ન જાએ કહી, ઘરમાં બેસી રહેતો સહી. ૩ નારી નવ જવાએ બાહાર, જર ન આવે ઘર મોજાર; દુખીણી તે થઈ અપાર, નારી મનમાં કરે વીચાર. ૪ જે સ્વામી જાત પરગામ, તો સદગ મનોરથ પોચે હામ; પછી ચરોત્ર કીધુ તહી, ઘરમાં રડવા માંડ્યું સહી. ૫ સ્વામી પુછે તોણી વાર, કાં રૂદન કરે અપાર; શું દુખ પડ્યું તુજને આ દીન, સા માટે તુ કરે રૂદન. ૬ તવ નારી તે બોલી મુખ, તાર સ્વામી અતીશે મુખ; પાંચો ભરવા ગઈતી જાણુ, સંઘઅરે હસવું કર્યું નીરવાણુ. ૭ સ્વામી આપણો વખાણુ સહી, તુજને મુરખ કરી કાઢાડ્યો તહી; બ્રાહ્મણ કરો પુત્રજ સાર, મન નહી જાણુ કાંઈ વીચાર. ૮ નારી તેને પાસવે પડી, રતન કાગને હાથે ચડી; એણે હાંશી કરી અપાર, ધોક પડ્યો મારો અવતાર. ૯ મેં પાપ કર્યાં અપાર. તો તમે શીર ભાગા ભરથાર, જીવ્યામાં હું જીવી નથી, સહી પાસે બેસાતુ નથી. ૧૦ એવું કરી નેરોઈ નાર, છાતી કુટી તોણોવાર; બ્રામણે તે માન્યું સહી, સ્ત્રી તુણો કાંઈ વાંકજ નહીં. ૧૧ ધીક જીવવું વીધા ન આવડી, મન મથે લીધી આખડી; જે સરથવતી કીરપા કરશે સાર, તો પાછો આવુ ઘર મોજાર. ૧૩ નહીતર નહીં આવુ આ ગામ, સરસ્વતી પુરજે મારી હામ; એવું કહીને બ્રાહ્મણ ગયો, નારીને મન ઊઝટ થયો. ૧૩ બ્રાહ્મણ ચાલ્યો જેની વાર, જર આંચો પજેઘર મોજાર; એ વાતતો અહીંથી રહી; ભરામણની તાંઠાં શી ગત થઈ. ૧૪ ભરામણે કીધું ૫ રીઆણુ, ઘણા દેશ ગણો નીરવાણુ; એક બરામણ હતો સાર, વૈદ્યા તણો હતો ભંડાર. ૧૫ તેને જઈને નામ્યું શીશ, તમે ગુરૂ કીરપા કરો આ દીશ; હું ભણુવા આંચો તમ કને, એવું કહીને ચરણે નમે. ૧૬ બ્રામણે રાખ્યો તે પાસ, ઘણું કરાવે મુખે અલ્યાસ; ચાર વેદ ભણાંચો જાણુ; તેમાં બોધુ નહીં નીરવાણુ. ૧૭ જોશી વીધા તે અપરમપાર, તે ભણતાં નવ લાગી વાર; ગુરૂ પાસે માગી શીખ, સ્વામી મુજને દા આશીસ. ૧૮ આગના માગી ગુરૂની શાર, પાછો આંચો પોતીકે ઠાર; આવી મળો નારીને જાણુ, શકળ વીદ્યા ભણો નીરવાણુ. ૧૯ નારી એ બોલણો શહી જાણુ, ભણો તેમાં સંદેહ નહી સાર, રાત ગઈ જોણીવાર, દલાલ આવી તેને ઠાર, ભટાણીને કહો સમાચાર. ૨૦ તવ બોલી બ્રામણની નાર, કેમ કરૂં ઘર આંચો ભરથાર; મારી અરજ કરો તે ઠાર, આંચા કરો નથી પરકાર. ૨૧ તે માટે હું કડુધુ નીરવાણુ, આજમા કરૂં કરો સરવથી; અરજ કરી કહેજો વીનતા, તમારૂં તેડું કેમ પાછું ફરવું, જીંહા મારી છેદન કરૂં. ૨૨ વીપત આવી મારેપડી, ઘણું દીવસે આંચો ઘરધણી; એટલોમાનુ તમારો પાડ, તુ ગુણુ વતો પાલે લાડ. ૨૩ દલાલ ચાલી તાંઠાંથી સહી, જાહારને આવી વાતજ કહી; પછી જાહારે કહેવડાંચુ તે ઠાર, તુજને એ ઘટે નહી નાર. ૨૪ મનમાં ઉમેદછે અપરમપાર, આવી આલીં ધન દેતુ નાર; મોહિલ સણુગારયો અપરમપાર, આવી શાભાવે તુ નાર. ૨૫ જે ન આવે તુ આણુ ઠાર, તો મુજ દુખ થશે અપરમપાર; દલાલ પાછો આવી તે ઠાર, ભરામણીને કહો સમાચાર. ૨૬ જારે જેકહેવડાંચુ સહી, વીસતારીને સઘળી કહી; તવ બરામણી બોલી તહી, જાણુ પાછળ આવુ છું સહી. ૨૭ દલાલને વળાવી તેની વાર, પછી વીચાર કર્યો તે નાર; હવે

શો કરવો પ્રકાર, સ્વામી શુ યોગી તેણી વાર. ૨૮ ચારે વેદ તે ભણે શહી, અસ્ત્રી ચરીત્ર ભણે કે નહી; સભ્યે જોતીન મેળવા અપાર, અસ્ત્રી ચરીત્ર પુછાવને કાવ. ૨૯ તમે ભણીઆ વ્યા તે સુણ્યે જાન, તેણી પુછશે સંબન; જે કહેશે તે જાણે શહી, બીજને પીસશે ઘાણી માં લઈ ૩૦ એતો વેદ પાંચમે જાણુ, ચતુર પુરુષ જાણે નીરવાણુ; તવ તે બામણુ યોગ્યો શહી, પાંચમે વેદ મેં જાણ્યો નહી. ૩૧ તવ તે અસ્ત્રી યોગી વાણુ, મીથા શરમ કીધા નીરવાણુ; પાંચમે વેદ તે જાણ્યો નહી, શુ મુખ લઈ આંચો અહીં. ૩૨ તમે આંચો ઘર મોઝા ર, લોક નથી કોઈ જાણતુ બાહાર; પાછા જાઓ પરદેશે સહી, પાંચમે વેદ ભણી આવો અહી. ૩૩ હું કહીશ તે સંજન સાર, માહારો ઘેર નથી આંચો ભરવાર; પ્રાતુસકાળ થયો જોણી વાર, ઘાણીયો પીસાસે નીરવાર. ૩૪ એ વાતમાં સંદેહ નહી, સદે પરદેશે જવું સહી. ૩૫

દેહકથા—બ્રામણ તાંથી ચાલીઓ, રાહમાં થાક્યો અપાર; હવે હું ક્યાં જઉં સહી, મન માં કર્યો વીચાર. ૩૬ ગામ એક આંચુ સહી, પાદરે કવો શાર; લોક વગે તોંહાં અતી ઘણા, જળ ભરતી દીડી નાર. ૩૭ નીસાસો નાખીઓ ઘણો, નારીએ આજખે તે સાર; દુખ પામેછે અતી ઘણો, નારીએ પુણ સમાચાર. ૩૮ જલ ભરતી નારી એમ કહે, તુલને શુ હુ ખ છે અપાર; કાંઠાંથી તું આંચો સહી, કાંઠાં તણે રહેનાર. ૩૯ તવ તે બ્રામણ યોગીઓ, તુલને કહે શું થાય; માહાર દુખ ભાજે નહી, મીથા લાગણુ કહેવાય. ૪૦ તવ તે નારી એમ વદે, કહે ભાગીશ તાર દુખ; સાચુ કહેશે અહી સહી, તો નીચચે થાશે સુખ, ૪૧ તવ તે બ્રામણુ યોગીઓ, ભણીસકળ પુરાણુ; ચારે વેદ ભણે સહી, પાંચમે યોગ્યું નીરવાણુ. ૪૨ તવ તે નારી સમજ સહી, અસ્ત્રી ચરીત્રની વાત; જાણ્યો બ્રામણુ વેદીઓ, શું જાણે અસ્ત્રી ચરીત્રની વાત. ૪૩ માંહો માંહે અસ્ત્રી એમ કહે, જાણીઓ પાંચમે સાર; પર ઉપકારનો ધરમ છે, વા હો ધરની નાર. ૪૪ પેહેલી વીપ્રની સુંદરી, બીજી શોનીની નાર; તીજ એક એકુત તણી ચોથી વાણીકની સાર. ૪૫ એ ચારે સહીચાર હુતી સહી; કરે મન વીચાર; એક એક એક દીન રાખીએ, થાશે એકતુ કામ. ૪૬ ચાર દીન પુણ થયો, થયો પાંચમે વેદ નીરવાણુ; બ્રામણુ ની અસ્ત્રી યોગી સહી, આજ માહારો વણે જાણુ. ૪૭ પાસે તેડી વીપ્રને, કહેતા લાગી નાણુ હું કહું તે કરવુ સહી, જે વેદ જાણ્યો હોય સાર. ૪૮ માહારી સાથે આવ શહી, પધારો ઘર મોજાર; તેડી લાવી વીપ્રને, ઘરમાં તેડી વાર. ૪૯ સાચુ સસરો ઘણી સહી, સમજાવ્યો તેસાર; લાઈ મારો એ સહી, મોલાઈલાઈ કહેવાય. ૫૦ ઘણે દીવસે આંચો સહી, વળી રૂઠી જાયછે નાર; સરવ મર્જાને એમ કહે, એ અઘટતુ કહેવાય. ૫૧ આસના વાસના દઈ કરી, પાછો વળાવીશ ગામ; બ્રામણુ રાખીઓ ઘર વીરો, એકાંત સ્થળે સાર. ૫૨ ઘરનાં સહુ સુતાં સહી, પછી પાસે આવી નાર; પુવા દુધ લાવી સહી, પાણી શીતળ જાણુ. ૫૩ શેજએ આવી યોડીસહી, ચુખન દઈને યોડી વાણુ, પાંચમે વેદ એતો સહી, કીડા કરો મુજ સાથ. ૫૪ તવ તે બ્રામણુ યોગીઓ, એ શુ યોગી તુ નાર; લાઈ કરી યોડી સહી, તે વીચારો તમે આપ. ૫૫ વીલીચાર કરવુ સહી, તેનુ મોટુ પાપ, વેદ પુરાણુ કહું સહી, પર અસ્ત્રી માત સમાન; તે ઉપર ચાલે સહી, અંતે નરક નીરવાણુ. ૫૬

ચોથાઈ—તવ તે નારી યોગી વાણુ, તુ જીવ જોશે નીરવાણુ; પાપ પુન વીચારવુ નહીં જોખત કરે છુટાશે શહી. ૫૭ નારીએ શોર પાડ્યો અપાર, વલગો વલગો કરે પોકાર; પેલું કુધ પુવાં હતા જેહ, ભોમી ઉપર નાખ્યુ તેહ. ૫૮ નહી કરેતો મરશો સરવથી, મુરખ કહું ક્યાં કરેતો નથી, બ્રામણુ વેદ તણો ભણનાર, નવ કરે તે વીલીચાર. ૫૯ તે વારે શોર થયો અપાર, ધાઈ આંચો કટખ પરીવાર; શુછે શુછે યોગ્યે વાણુ, નારી કહે સુણો શહી નીરવાણુ ૬૦ પુવા વળગો ગાલે સહી, ઘટીકા એક એ રહી તહી; પેલા પુવા કુધ પખ્યાલા જેહ

સહજે નજરે દીકું તેહ. ૬૧ હવે એને છે આરામ, સરવ ગયા પોતીકે કામ, પછી બ્રામણ્યુ
બોલી વાણુ, મેં કેવો ઉગારયો નીરવાણુ. ૬૨ માંડ કહ્યું કરો આ કાર, નહોતો મારયા જ
શો નીરધાર; એક વાર બાબાંચો શહી, હવે મોં તેમાં સદે નહી, ૬૩ એવું મન વીચારયું સ
હી, રંગે જોને રમતા તહી; ચાર પંદાર કીધો વહેવાર, પછે થયોતો પ્રાંતકાળ. ૬૪ નારી મુખ
થી બોલી વાણુ, એ પાંચમો વેદ થયોતો પ્રમાણુ; વળુ સહીઆર તેડી જશે, તારે વેદ એ પુરો થશે.
૬૬ તને નારીએ કહાડ્યા બહાર, તે તાણા છે એ વહેવાર; ભણુ ઉગોએ જોનીવાર, પછે ઘર
થકી કહડશે બહાર. ૬૭ કવે આપો એકો જાણુ, ચાર સઘંઆર મળી નીરવાણુ. ૬૮

દોહર-પ્રામણ્યુની અણી એમ કહે. સાંચો સઘંઆર વાત; ચરીત જે કરયું હતું, તે કરી
પોતાનો ખ્યાત. ૬૯ શાખાદા શાખાદા શઘંઆર કહે, તારી બુધી અપરમપાર, ચરીત કાંધુ અતી
ઘણુ, કોઈ ન પામે પાર. ૭૦ એકશરણ—વણીક તાણી તવ બોલી નાર, શોવા કરું આ
પરમપાર; ભટલ આંચો મારે કામ, એ પ્રમાણુ કરજો કામ. ૭૧ સઘંજો બેદ સમજાંચો
સહી, તે બામણી ઘરમાં ગઈ; ધણી બેશ દુવે છે તહી, લીધારને મરયું ઘણુ સહી. ૭૨ બેશ કુદી
અતી અપાર, દાનારને લાત મારી બેચાર; ધણી પડ્યો તેણી વાર, વહુ દાડી આવી તેની
પાસ. ૭૩ અમાખ્યા કરો બોલી નાર, ધણીને ઉગડે તેની વાર; અરે સ્વામી એ સું થયું,
નીરવાણુ, એતો અચરત દોહુ એ કામ. ૭૪ ગરીમ બેશ એ હતો સાર, કોઈએ ચાટ મારી
નીરધાર; એક ગુણી દીકો અતી સાર, કહેતો તેને લાવુ ઘર મોજાર. ૭૫ પુણવા વાટ જુવેછે
કેમ, એછે પોતા કરો ધામ; વીસાંબ કીધાનું નથી કામ. ૭૬ પેલો હતો બારણુ બહાર, વેગ લ
છ ગઈ ઘર મોજાર; વણીકે દીધા બહુ માન, ભટલ આંચો જીવતદાન. ૭૭ એ અમારી રો
જ સહી, તમારો ગુણુ વીશરીએ નહી; ભટલ બોલ્યા તેણીવાર, એને ધ્રુવી બેઠી અપરમપાર.
૭૮ ગાયતુ ઘી લાવો સાર, ગુગલ લાવો આણે કાર; ધુપ કીધો તેનો સહી, પછી શેકસુ વાણી
કહી. ૮૦ આંખે પાટો બાંધો સાર, પછે બેસ દુવો નીરધાર; અંતરો દુચકો કરવો સહી, પછે
નજર કાંઈ નહો નહી. ૮૦ શેકે પાટા બાંધ્યા શાર, પછે દાવા બેઠો નીરધાર; વણીક નારી ઉ
ઠી સહી, મરયું કાઠી લીધું તહી. ૮૧ ઘી ચોપડયું તેણી વાર, બેશ કુદીરહી તે કાર; વણીક
નારી જોડી તહી, બેશને ટહાડક થઈ છે ધણી. ૮૨ બેશ દુવેછે ઘરનો ધણી, નારી દુવે ભટલ
ને તહી; નારી કાનમાં બોલી વાણુ, પાંચમો વેદ એ જાણો નીરવાણુ. ૮૩ બ્રામણુ ગાંડો થયો
અપાર, જર તણે કીધો વહેવાર; શેક દુવે બેશને શાર, શેકાણે ભટને નીરધાર. ૮૪ પછે કા
નમાં કહી વાણુ, અરધો વેદ થયો નીરવાણુ; હવે એ સઘંઆર તેડી જશે, પાંચમો વેદ તે પુરો
થશે, ૮૫ શેકે પાટા છોડ્યા શહી, ધણી ખુશાલી તેને થઈ; ભટને શીધું આપીયું શાર, ઉપર ૬
ખાણા આપી નીરધાર; નનસકાર કીધો અપરમપાર. ૮૬ ભટ કવે આંચો નીરધાર, ચાર સ
ઘંઆર તેડી તેવાર; પાટા તણે કહે વીચાર. ૮૭ તરણે શઘંઆર બોલી વાણુ, ધનધન તુ ચતુ
ર સુજાણુ; તવ સોનારણુ બોલી વાણુ, આજનો વારો મારો જાણુ. ૮૮ ઘર દેખાડયું તેણી વા
ર, વઈદ થઈ આંચો નીરધાર, ચરીતર કરયું હતું જેહ, આગળથી ભાણાંચુ તેહ. ૮૯ પાણી
ભરીને આપી નાર, બહેકું નાખ્યું ઉમરા બહાર; પોતે પડી ભુમી મોજાર, શાસોસવાશ બાંધ્યો
નીરધાર. ૯૦ હાહાકાર થયો તેનીવાર, ઘરના માણુશ સઉ આંચો બહાર; ઘણુ બોલાવે તે
ને કાર; જોતર ન આપે તે નાર. ૯૧ દાંત બાંધ્યા તેને તહી, બોલવા કરી વાતજ નહી; પેલા
બામણુ હતો જેહ, ફરતો ફરતો આંચો તેહ. ૯૨ પોંટલી બાંધી બગલ મોજાર, કરતો આ
ંચો મુખ પોકાર; નાટક ચેટક જાણુ સાર, ભુત વંતરીને કહાડુ બહાર. ૯૩ વાઈ સુજને જેહ
હી જાણુ, સકળ રોગ હણુ નીરવાણુ; એમ કરતો આંચો તહી, જ્યાં પેલો પડીછે શહી. ૯૪
આમ સંસરો બોલ્યા વાણુ, પરમેશ્વરે મોકલ્યો નીરવાણુ; વઈદ દીસે છે નવો જાણુ, બીધી

આરામ થશે નીરવાણુ. ૯૫ આવો ધન વંતરી જીવો સહી, તમે વીના કોઈ દુખ લાગે નહીં; બ્રામણે નાડી લોધો હવે, મુખથી લાણી બોલ્યો સડો શાય. ૯૬ ડોલી ધુણવા બોલ્યો વાણ, ઝાંપડો વગગો છે નીરવાણુ; માહરોગ કઠણુ છે સહી, પરમેશ્વર બચાવે અહીં. ૯૭ એના ભોગ જો આપો તમે, તો ઇલાજ કરીએ અમા; એક ડોલી લાવો આ ડાર, તે મને શુવા ડો નાર. ૯૮ સસરો દીઝર જેઠ ધણી સાર, ચાર જાણુ ડોલી ઉચકે નીરધાર; સાજન આગ ચાલે નીરધાર; વાજીવ વજાવો અપરમપાર. ૯૯ વડાં બાકળા લાડુ ખીર, ડોલીમાં સરવે મુકો ધીર; ચકલે ચકલે આપો ભોગ, તારે એના જશે રોગ. ૧૦૦ ઉપર પડદો નાખ્યો જાણુ, ચારે જણે ડોલી ઊચકી નીરવાણુ; આગળ સાજન ચાલ્યુ સાર, વાજાં વાજે વીધવીધ પરકાર. ૧૦૧ જેઠલુ બ્રામણે કહ્યું સહી, તેડલી વીધી કીધી તહી; ડોલીમાં સુવાડી નાર, ભટ પાસે બેઠા નીરધાર. ૧૦૨ સુતીછે તે બોલી નાર, ભટજી વેદ ભણે આ ડાર; સોનારાણુ એવું બોલી તહી, બામાણુ ઝાંપડો વગગયો સહી. ૧૦૩ ડોલીએ હીચકા આવે જાણુ, બ્રામણુ તહારો બોલે વાણુ; ઘણો ઇલિમ ચલાવુ જાણુ, ઝાંપડો જોર કરે નીરવાણુ. ૧૦૪ એતાં જોર કરસે અપરમપાર, તમે ડોલીથી રહો હુશીઆર; માંહેથી ભટજી કરે જાણુ, એમ વેદ ભણે નીરવાણુ. ૧૦૫ પેલા ચારે ઊચકી અપાર, બાધ શુણી તેની વાર; ડોલી લઈ આંચા છે દવાર, ચાલી ઘરમાં ગઈ તે નાર. ૧૦૬ પછે બોલો તેની વાર, લોક કેમ મળયા અપરમપાર; વાજાં શુ વાજેછે સહી, સાચુ મને કહોની અહી. ૧૦૭ તવ સાસુ બોલી તહી, આ બ્રામણે જીવાડી સહી, ઝાંપડો વગગયો હતો સહી, તુતો બે હાલ થઈતી અહી. ૧૦૮ સાથુની એવી સુણી વાણુ, બ્રામણને પગે લાગી નીરવાણુ; બ્રામણને વસ્ત્ર પહેરાંચાં શહી, સીધુ દખાણુ આપો તહી. ૧૦૯ સરવ મળીને લાગીઆ પાય, તમારો ઊપકાર કહ્યો નવ જામ; જાડાં વખાણુ મું કરો એ અમા, જીવતદાન દીધુજી તમે. ૧૧૦ નારી ફરીને ચરણે નમે, વગી કીરપા કરજો કોઈ સમે; ભટજી તાંથી ચાલયા સહી, કુવા કાંઠે બેઠા જઈ. ૧૧૧

દાહરો—ભટ કુવે બેઠા શહી. સહીઅર મળી તે ડાર; સોનારાણુ બોલી શહી કહો શરવે પરકાર. ૧૧૨ ત્રણે સંધર જોઈ રહી, કીધું ચરીત્ર અપાર, ધન ધનરે તુ કામની, તારી બુધ અપરમપાર. ૧૧૩ તારે બેઠત તાણી બોલી શહી, જેહાલી કરી નાર, ભટજી તમે જાઓ શહી; પેલી વાડો મોજર. ૧૧૪ પોણો વેદ ભણ્યા સહી, હું પુરો કરૂ નીરધાર; આગે જઈ બેશો સહી, હું પુંડળથી આવું જાણુ. ૧૧૫ બ્રામણુ તાંહાં બેઠો જઈ, નારીએ દખાડયો જે ડાર, પટલેણુ આવી હાલીયું વાડીને મોજર. ૧૧૬ નારી આવી વાડીમાં, ધણી પ્રત્યે બોલી વાણુ; ખજુર પાક્યાં અતી ઘણાં, સ્વામી ખવડાવો નીરવાણુ. ૧૧૭ **ચોપાઈ**—હાલી ખજુરીએ ચડ્યો શહી, પટલેણુ હેડી ઉભી રહી; પેત્રો ઉચો ચડ્યો અપાર, ભટ ને તેડયો તેણે ડાર. ૧૧૮ પટલેણુ બોલી તેણી વાર, પુરો વેદ કરોની સાર; ભટજી રીડા થયા અપાર, ઘોડો દોડાંચો તણી વાર, ૧૧૯ હાલીએ નીચુ જોયું સહી, રાંડ રાંડ કરી બોલ્યો તહી; એ શુ કામ કરેછે અહી. ૧૨૦ અઘટતુ કરે સરવથી, કોઈ ભાગીતુ ખીતી નથી; નારી બોલી તેણી વાર, સો શોર કરે અપાર. ૧૨૧ શું દીકુ તેં આણે ડાર, હાલી જાંતના પુરા ગમાર; હાલીએ વીચારયું તહી, જોર શાયે રમેછે સહી. ૧૨૨ મુજને કહે છે એ ગુમાર; બેઠાને મા રૂ આણે ડાર, હાલી નીચે ઊતર્યો શહી, બ્રામણને નસાડ્યો તહી. ૧૨૩ પેલા હેઠો ઊતર્યો જેની વાર, જહારને નવ દીઠો તે ડાર; નારી તે શું બોલી વાણુ, હમણે આપુ તુજને બ્રાણુ. ૧૨૪ જુકુ આગ ચડાવુ અહી, હવે મારે મરવું સહી; તે મનમાં કરે વીચાર, એ ઝાડ તણી ગુણે અપરમપાર. ૧૨૫ હું ઝાડે ચકુ નીરધાર, તમે બેશો આણે ડાર; જેવું દખો તેવું કહેજો નીરધાર. મનના સદે જાસે સાર. ૧૨૬ હાલી બેઠો હેઠો જઈ, નારી ચડવા તતપર થ

ઈ; ઉપર ચડી જેની વાર, પછે મુખ પાડી પાકાર. ૧૨૭ ચરે ચરે કહી બોલી વાણુ; હવે કેમ કિંગમે ભાણુ; પુરુષ એવું કરેછે કામ, આપ દસર મરાવે ઠામ. ૧૨૮ તે કહ્યુંતે માન્ય શહી, પાદસા વસી દેખે તહી, તે વાતમાં સંદેહ નહી. ૧૩૦ વળી સરવ સઘઅર મળી તાંહાં, કૃત્તા કાંઈ આગણુ છે જાંહાં; હાલોની નારી બોલી શહી, ચરીત્ર જે કીધું હ તુ તહી. ૧૩૧ દાંતે જીમ કરડી તેનીવાર, તારી જોડ નહી કોઈ નાર; ચારે મસીને બોલી તહી, પુરુષ વેદ એ થયો શહી. ૧૩૨ તમને દેખ્યો એ કુવો સાર, પાંચમે વેદ એ પુરો થાય; હવે ઘેર તે જાઓ શહી. શાવધાન થઈને રહેજે તહી. ૧૩૩

દાહરો પાંચમે વેદ પુરો થયો, આમણુ ભણ્યો શહી જાણુ; પાછે આંચો તે શહી; જ્યાં પોતાનો ઠામ. ૧૩૪ નારીને મળીયો શહી, મુખે બોલ્યો વાણુ; પાંચમે વેદ ભણ્યો શહી, કે પાછો આંચો નીરવાણુ. ૧૩૫ આમણુ કહે નારી મુણી, કે મુખે બોલો વાણુ પાંચમે વેદ ભણ્યો શહી; તું માને સાચી વાત. ૧૩૬ પુછ્યું હોય તે પુછજે, તુજને બતાવું નાર, અસી સમજી મન વીશે, એ જાણી આંચો જાણુ. ૧૩૭ નીરમે થઈ રહેવું નહીં કાંઈ દીન થાશે હાણુ. ૧૩૮ **ચોપાઈ** ભટાણીનો જે હતો જાહાર, દલાસ મોકલી તેણે ઠાર; તેડું મોકલું વેગે શહી, વેગે તેડી લાવો અહી. ૧૩૯ દલાસ આવી તેણી વાર, સમાચાર કહા તે ઠાર; દલાસે કહું તે ધર્યું કાંન, પછી ભટાણી બોલી વાણુ. ૧૪૦ અરજ કરો તાંહાં માહારી જઈ, આજ હુથી અનારો નહીં ઘણે દીને આવીઓ ભરથાર; કેમઅસામે એણે ઠાર. ૧૪૧ સાદ કરો તમે ભુણવાન, વળી આપણે મળીયું જાણુ; દલાસ તાંહાંથી પાછી ગઈ જઈ જાહારને વાતજ કહી. ૧૪૨ જાહારે કાઢાવીયું તેણે ઠાર. આંચો વીના નવ ચાલે નાર; મેં મોહાસ શણગાર્યો શાર; આવી શોભાવે તું નાર. ૧૪૩ કુલે શેજ બીજાવી જાણુ, તુ વીના કોણુ આપે માન; જે નહીં દેખાડુ આવી મુખ, તો હવે ધરીયું દુખ. ૧૪૪ પ્રીત તોડોછો આણુ ઠાર, ચતુર નાર તાણો નહીં વહેવાર; ઘણું કહે કાંઈ શોભા નથી, આવે પ્રીત રહેશે સરવથી. ૧૪૫ દલાસ પાછી આવી તેડી, સરવ વાત માંડીને કહી; તવ બોલો આમણુની નાર, હવે શો કરવો વીચાર. ૧૪૬ તુ કરે જે એક કામ, મુજ કેકાણે શુભે આ ઠામ; મુન ધરીને મુખું સહી, મુખે કાંઈ બોલવું નહી. ૧૪૭ હું જઈ આવું તેણે ઠાર, તહાં લગે તુ મુજે નાર, આમણુ મુતો હતો જહાં દલાસ આવી મુતી તહાં. ૧૪૮ હલવે ખાર ઉઘાડુ તહી, આમણી જ્ઞરને ઠામે ગઈ; દલાસ આવી મુતી તહી, ભટ નોંદરાથી જાગીઓ સહી. ૧૪૯ હાથને ચડાંચો પાડ, મરદન કીધું અપરમપાર; પાંચમે વેદ ભણ્યો તો જાણુ, તમે ઉપર કીધું નીરવાણુ. ૧૫૦ ઘણું બોલાવી તેણે નાર, દલાસ મુખથી બોલી નહી; ઘણો વીને કર્યો અપાર, તોએ મુખ નવ બોલી નાર. ૧૫૧ આમણે વીચાર્યું સરવથી, હું આંચોતે ગમતું નથી; મોકલે માહાલીતી અપાર, આજ ફંદમાં રહી એ નાર. ૧૫૨ ઘણા દીને હું આંચો સહી, હાસ વીનાદની વાતજ નહી; એ વીચારે મનમાં એમ, ધણી મસીઓ મને એવો કેમ. ૧૫૩ એ વીચારે ભુડું અહી, એને શીખશા આપીએ શહી; આમણુ ઊડ્યો તેની વાર, છુરી લાધ કર રોજર. ૧૫૪ નાક કાપીયું તેણી વાર, થડ થકી કાપી નાખ્યું નીરધાર; જે કરશે એવાં કામ, તેવો ખદ્દો પામશે નીરવાણુ. ૧૫૫ દલાસે વીચાર્યું શહી, બોલવા કેરું કામજ નહી; ભટ કીધું જે અપાર. લઈયાંભલાસુ બાંધી નાર. ૧૫૬ એ વાત અહીઆંચો રહી, ભટાણી જ્ઞરશુર મીઆ શહી; તેણે ખુશી કરી અપાર, પાછી ફરીને આવી નાર. ૧૫૭ હળવે કરી ઊઘાડ્યું ખાર, પછે તે આવે ઘર મોજાર; હળવે હળવે ચાલી જાણુ, તારે કુટાણી બોલી વાણુ. ૧૫૮ તારો ધણીતો ભુડો અપાર, મહાર નાક કાપ્યું નીરધાર; મુજને બાંધી થામે જાણુ. વગર મોતે મુઈ નીરવાણુ. ૧૫૯ ભટાણી હાઉં ચોકી તહી, અસી ચરીત્ર જાણાવું શહી; દલાસને

છોડી તાં થકી, ભટાણી બધાઈ થાએ કથી. ૧૬૦ બારે તુ મારી આઈ, કેમ નહી આવી વહેલી થઈ. ૧૬૧ દેાહરે—હાથે વાત કહી શહી, બોલી ભટાણી નાર; મુજને ત મો બાંધી સહી તમે જાત તપાર કામ. ૧૬૨ બાંધો તાં કીધો શહી, બાંધી થંગાના સાથ; હાથી પાત્રી અતી ઘણી બોલને આતી નાક. ૧૬૩ પેત્રી બાંધી તે બોલી શહી, મુખે મધુરો વાણ; સંકલ મતા પ્રતક્ષ છે, વીનતી થાએ કાંત ૧૬૪ ભરાતો ભા જતના, સરસતા પ્ર રો હામ; સતી નામને હોય માહર, તો સાચુ કરતો નાક. ૧૬૫ આંખા આસાવન કરીને હોગ જાન, ચોથા જોગણી કુ તમારી દાસ; સતી નામ રેહજે માહર, તોફરી આપજો નાક. ૧૬૬ બોગાનાથ ભવદુખ હરણ, મુજને તમરો વોસવાસ; વગર વાંકે છેલ્યુ હોખતા, આપજો મારના ક. ૧૬૭ આ દીન ભાતુ ભાકર, તમારી રહી જો; પરતસ સતીપણુ હોવ, માહર, તો ફરી આપજો નાક. ૧૮ દશરથ કુસ થાં ઘણાં, રાગ કક્ષમણુ જાણુ; વગર વાંકે કાપાણુ, તમે શા હ કરજો નીરવાણુ. ૧૬૮ એરી સુતી કીધો ઘણી, પછે કીધુ તેણે હામ; તે આશા પુ રી થઈ, આપીધુ મને નાક. ૧૭૦ તે ભટ મન વીચાર સહી, એ શુ બોલી વાણુ; દીધો લઈજીયુ શહી, તો નાક દોડુ નીરવાણુ. ૧૭૧ પ્રાણુ વીચારે સહી, એ સતી શાંશમણુ નાર; સજ્જા પડી એકને, બાંગણુ બિયું નીરવાણુ. ૧૭૨ છપે—છત્રીએ માણીધર સાપ, રૂંધેલા જે વાને; છત્રીએ સારકુલમાહા શેર, મારે જે ચમતી ફાંસે. ૧૭૩ છત્રીએ અરજુવાળાં સહી, જેમાં બહુ કહ્યુ નવ જો; છત્રીએ જાગે હાથ, ચાંચળ જેતી કાંચે. ૧૭૪ પુરાના પુરાતાન એ છે, જર કર પ્રવ થી બધી શહી; અનેક આતુરી જીતમાં ધરે, પણ અહીની ચરીત્ર છતાંએ નહી.

છપે—છત્રીએ દેવદાનવ, સાધન વીદ્યા કે શેતા; છત્રીએ વારને પીર, કલરૂપી જમ જે વા. ૧૭૬ છત્રીએ શકતી મહાસુર, શાંકણી શીહારો શાર; વશ કરાએ જોગવા જોર; આપોએ મ ક્ષમોજનને હારે. ૧૭૭ પુરાણુ જોતીશને વેદ સહી, અનેક વીદ્યા બીજ સહી; આતુરી રાએ આ ગણી, પાણુ અહી ચરીત્ર છતાં નહી. ૧૭૮ દેાહરે—હાથ જોડી બોલો રહ્યો, કરે વો નતી અપાર; મેં ભાણુ તુજે સાધવી, કામા કરે મુજ અવરાધ. ૧૭૯ તુજનાં આપણુ કાંઈ નથી, ભાગીઓ શંકે જાણુ; તુ સતી ઘણી સાધવી. ભવાની થયો તુષ્ટ માન. ૧૮૦ સહજ અન્યાય કર્યો શહી, બેઠયો તેણે ડાર; તાંએ મનમાં કાવુ નહી, તુ સાધવી નીરવાર. ૧૮૧ હું વેદ ભાણ્યો સહી, પાંચગો નીરવાણુ; પણ અન્નીનો વેદ પાંચો નથી, તેની યુવો અપાર.

ચોથાઈ—પોતે વેહેલી ઘેર ગઈ, તેણે તાં શું કીધુ જઈ; તે જતે હજમતી નાર, તેણે મુ કામ કરયુ તે ડાર. ૧૮૩ જઈ બારણે ઉઘી રહી, સમામીને સાદ કર્યો તાં જઈ; બારા હોવાણે તેણીવાર, મુજે તુ કહેની નાર. ૧૮૪ બોલી હજમતી તેનીવાર, પટેલ ઘેર પુત્ર આંખો નીર ધાર; નાક વનેરયો તેને જઈ, માટે તમે છરો નાખો વહેલા થઈ. ૧૮૫ હજમ આંખો ઘર માં જાણુ, છરો લેવાને નીરવાણુ; છરો લઈને નાંખ્યો તહી, નીચો જઈને પડ્યો શહી. ૧૮૬ હ જમતીએ ચરીત્ર કીધુ શાર, હાંએ હાંએ કરી બોલી નાર; મારૂ નાક કાપો નાખ્યુ ભરશાર, હ વે મું કરૂ હુ આણીવાર. ૧૮૭ જોમ બહુ માંડ્યો પોકાર, લોક દોડી આંખો તો ડાર; હજમ ખશી આણો પડ્યો તે સહી, નીચે ઉતરી આંખો તહી. ૧૮૮ મલમ પટાંનુ કરયુ કામ, નાક રૂઝાયુ તેણે કામ; હેવી નારી તો છે શાર, અહી ચરીત્રનો નહી પાર. ૧૮૯ શાહાજા સાંભળજો સહી, નારીનીતો પ્રીતિ કરવી નહી; હેવી નારી લુડી જાણુ, બાંધારશાજી મુણીએ કાન. ૧૯૦ એ વાતતો પુરી થઈ, સાતે વજર માંડી કહી, કરીતા કહે મુ કહીએ કથી, શાહા જાહે કાને ધરતો નથી. ૧૬૧ વાત સાતમી પુરી થઈ, સાહાજાને વજરે કહી.

પાત ૮

ચોપાઈ-એતો સાને વછરે કહી સરવથી, જાંહાંદારશાહ ચીત ધરતો નથી; ખાણું પીવું નથી, આંખે નીર બહુ ચાલે વહી. ૧ ધગણી લોટે તેણી વાર, વસ્ત્ર ફાડી નાંખ્યાં નીરધ. ૨; કફની, પહેરી તેણે ઠામ, રાખ ચોળી ચાલ્યો ગામ. ૨. પાદસા શોક ધરે અપાર, મેહેલમાં પડ્યો પોકાર; હાહાકાર થયો તાંહાં સહી, કહયું કોઈનું માનુ નહી. ૩ ઊડી ચાલ્યો તેણી વાર, શોર ખકોર થયો અપાર, નવ રાખ્યું કોઈપાસે તહી, ફકીર વેશ ધરીચાટ્યો સહી. ૪ હા એ હાએ ખોલે શહી લોક, સાત વછરે ધરેછે શોક; પાદશાહતો બેહોશ થયો સહી, તખ્ત ઉપર થી પડીચો તહી. ૫ આકરંદ કરું તેણે અપાર, તે કહેતાં નવઆવે પાર; શાહાબદા ચાલ્યો સર વથી, રાખ્યો કોઈના રહેતો નથી. ૬ ઉદાશી થયો અપાર, તેણે તો તાગ કર્યો સંસાર; મનમધેધ ર્યો વધરાગ, રાજધાની સહ કીધી તાગ. ૭ ન જાણે મારગ રસતો નહી, કુ મારગે તે ચાલ્યો શહી; દસ ખતાસ વછરના બાગ, તે ચાલ્યા પુઠે તતકાળ. ૮ તેણે વીચારું મનમાં તહી, નીમખ એનું ખાણું શહી, એને પડ્યુંછે દુખ અપાર; નવ જઈએ તો ધીક અવતાર. ૯ એવું મન વીચારું તહી, શેના લઈને દોડા શહી, શાહાબદા તવ બોલ્યો વાણ, તમે પાછા ફરો ની રવાણ. ૧૦ હુંતો ફકીર થયો સરવથી, તમને આવવાનું ઘટનું નથી; છોકરાં છઈઆંની હ્યો બાલાશ, હુંતો ફનીઆથી થયો નીરાશ. ૧૧ માટે જોગ લીધો નીરવાણ, તમે કાંએ થાઓ હે રાન; તારે શેવક બોલ્યો તહી, જાંહાં જશે તાંહાં આવીયું શહી. ૧૨ તમે આદર્યું એવું કામ, અમે સંસાર તજે તે ઠામ, એમ કહીને ચાલીઆ શહી, રાહ મારગ કાંઈ સુજે નહી. ૧૩ અધાર વનમાં ચાલ્યા જાણ, ઘણા કોશ કાપીયા નીરવાણ; શાહાબદાને સુધી નથી. આંખે ફૂંધીર ચાલે સરવથી. ૧૪ ચઢે ટાંબલા અપરમપાર, વળી ખોઆમાં ઉતરે નીરધાર વેસા વી દાએ ઘણા પાએ, પડે હેઠા ને વળી બેઠા થાએ. ૧૫ દુવાગાયા કરે અપાર; તુતીનું પીંજરું કર મોજર; બેહેવરઆનું લાગયું ધીયાન, પરમેશ્વર મેળવશે નીરવાણ. ૧૬ ઘણા દીવસ વિ તીયા શહી, સમુદ્રને કાંઠે પોહતા તહી; સામે દરીઆ આંચો જાણ, સરવ ઉભા રહા નીરવાણ. ૧૭ હવે શો કરવો ઉપાયે, કેમ ઉતરીએ પેલે પાર; થાક માગ કાંઈ હુંતો નહી, હોંડી ફરતી દીસતી નથી. ૧૮ શાહાબદાને શોક અપાર, તુતી બોલી તેણી વાર, મચુરાં વચનથી બોલી નાર, તેના પ્રાક્રમનો નહીં પાર. ૧૯ દોહરે તુતી વાણી એમ વદ, શુણ શા હાબદા શાર; મેતો લુણ ખાણું તમ તાણું, હલા હલ કરું આ ઠાર. ૨૦ ઘણા દીવસ થયા શહી ઘાડી પીંજરા મોજર; આજ બહાર કાહાડો શહી, જોઈ આવું હું પાર. ૨૧ કાંઠે હોંડી જોઈ સહી; રસતો મારગ જાણ; હું શેવકજી તમ તણી, જઈ આવું નીરવાણ. ૨૨ તવ શાબદો બોલીઆ, સાંભળ પક્ષણી સાર; એક દુખ બેહેવરઆનું તાણું, વહી તુ જાય નીરધાર. ૨૩ તુ પક્ષણી ઉડી જાએ સહી, નહી ચાલે માર જોર; હાથે મુક તુજને સહી, પછી થાહી હું ચોર. ૨૪ તવ પક્ષણી બોલી સહી, એ તુતી નામે જાણ; બોલુ વચને ચાલુ નહી, તો કાગમાં અંતર શો જાણ. ૨૫ મુકી દ મને શહી, માંકર મન વીચાર; પાછી ન આવું તમ કને, તો ધીક પડ્યો મુજ અવતાર. ૨૬ શંહા પોતે એવું સાંભળી, મુકી તુતી તેણી વાર; તુતો જાને પક્ષણી, તમે કરો મન તાણું વીચાર. ૨૭ તુતી તાંથી ઉડી સહી, મનમાં મોટી આશ; વરખ ઊપર બેઠી સહી, નજર કરી ચોપાસ. ૨૮ સમુદ્રને કાંઠે સહી, મઠલી દીઠી તે ઠામ; વરધ પુરશ દીઠો સહી. ૨૯ તાણે છે ધામ. ૨૯ સ્વેત દહાડી તેને સહી, સ્વેત વસ્ત્ર વીધાન; દરબની સાદરી પા વરી. તાંહાં બેઠો નીરવાણ. ૩૦ તુતી તાંથી ઊડી સહી, ગઈતેણે ઠાર; મરદને હાથે બેઠી સહી, પડે બોલી તે નાર. ૩૧ વરણન કીધું તાં શહી, શાહાબદાનું શાર; પુરશ એવો દીઠો નહી નવખંડ મધરી મોજર. ૩૨ પાણુ દુખ તેને પડ્યું શહી, કોણુ કરે તેની ધાય; પરમેશ્વર

કીરપા કરે, તો સમુદ્ર હારે પાર. ૩૩ વરધ પુરૂષ તવ બોલીઓ, સુણ પક્ષાણી સાર; વરણ વ કીધુ બેહનું, તે મેં ઓગળ્યો સાર. ૩૪ હસતનાપુરનો ઘણી શહી, જાંદારશા એવું નામ; કુખ પામે તે અતી ઘણું, તેને તેડી લાવો આ ઠામ. ૩૫ પક્ષાણી એવું સાંભળી, હરખ પા મી તાં અપાર; વેગે આવી તાં શહી, વધામણી ખાધી નીરધાર. ૩૬ જાંદારશા શુણને સહી, થયું તમારું કામ; વરધ પુરૂષ એક છે શહી, તમને તેડે તે ઠામ. ૩૭ સીધ સરખો દી શી સહી, અથવા સમુદ્ર સાર; વરધ વયછે તેહની, રૂપ તણો ભંડાર. ૩૮ શાહાબદા એવું શુણી, આલ્યો તેણી વાર; તુની લીધી હાથમાં તાં આલ્યો નીરધાર. ૩૯ વેગે આંચો તાં શહી, જાં બેઠોછે ઠામ; સ્તુતી કીધી તે તણી, ચરણે નમયો તે ઠામ. ૪૦ માન દીધું અતી ઘણું, શાબદાને તેણીવાર, પાશે બેસાડ્યો લેને સહી, અરજ આપી નીરધાર. ૪૧ તારે શાબદા એ મ વદે, એ અમારી આશ, શીધ રૂપ મળ્યા શહી, કરવાને મારી ખરદાસ. ૪૨ તમને અજાણ્યું છે નહી, જાણે મારી વાત, શીધ રૂપે આવી મળ્યા, સમુદ્રનો સાક્ષાત. ૪૩ વીપતી પડીછે અતી ઘણી, તમ શરણ આંચો સાર; કીરપા કરો હું રંકને, ઊતારો મુજને પાર. ૪૪ વળતો શીધ વાણી વદે, આ સંઘનું સુ કામ; એને અહીંથી વીદાય કરો, તમો પામે પેલે ઠામ. ૪૫ સાહાબદા એમ કહે વહાર પ્રતે વાણ; તમો શકી પાછા ફરો, જવ ઘેર નીરવાણ. ૪૬ મુજનેભાગ લાગીઓ શહી, તે પુરો કરવો જાણ; મેં મરવું ધારયું સહી, તમો કયા ખુલો પ્રાણ. ૪૭ ઘણું કરી સમજાવ્યો સહી, વીદાય કર્યા તે ઠામ; પુરૂષ પછે બોલીઓ, હવે આંખો મીંચો નીરધાર. ૪૮ નેત્ર તાં મીંચ્યાં સહી, કાણું ન લાગીવાર; નેત્રઉઘાડી જોયું સહી, તોપામીયો પેલો પાર.

ચોપાઈ—શાહાબદા વીચારે તહી, હવે હું તે જાણી કહી; ચાર દીશા જોયું સરવથો મ નીશ નામ કોઈ દીસતું નથી. ૫૦ મુજને ઇસક લાગીઓ જાણ, જીવ ગયે છુટે નીરવાણ; ઘણું રૂદન કરે તે ઠાર, કોણ કરે તેની સંભાળ. ૫૧ તુતી બોલી મુખથી વાણ, એમ કાવર નવ કીજીએ પરાણ; જુઝીખા નામે હુતી નાર, ઇશા નામે પેગબર શાર. ૫૨ તેને કુખ પડ્યું તે જાગ, તારું કુખ લેશમો લાગ; ઇશક પુરો કીધો તહી, પરમેશવરે મેળવી અહી. ૫૩ ભલું નામ મજલે જાણ, ઘણું પામીઓ નીરવાણ; ઇશક નવ મુકયો તલ માત્ર. તેને થઈછે જી ગમાં પાત્ર. ૫૪ ઘણું શું કહીએ તમને કથી, ધીરજ મુકે સીધી નથી; એમ શીખામણ દીધી ઘણી, વળી આલ્યા મારગ ભાણી. ૫૫ ઘણી કુવા કહે છે શહી, આંખે રૂદીર આવે છે વહી; ઘણી મજલ કાપી સહી; એક ફકીરને દીકો તહી. ૫૬ હશીર એક પાથરી સહી, તે ઉપર બેઠો તહી; શાહાબદાએ બેઠો સહી, ઘણી ખુશાલી મનમાં થઈ, ૫૭ માહા અરણવમાં મળીઓ સહી ભાલ પુછું નારીની સહી; શાહાબદા તેની પાસે ગયો, સલામ કરીને ઊભો રહો. ૫૮ ફકીરે કીધો આવકાર, પાસે બેસાડો તેણી વાર; તવ સાહાબદા બોલ્યો વાણ, હું ઘણો કુખીયો છું નીરવાણ. ૫૯ આથ પકડો તમારી સાર, કેમ પામું બેહુવરખાનું નાર; બાંહ જાલો માહરી અહી, સરણ આવે તેને પાળો સહી. ૬૦ તારે ફકીર બોલ્યો તહી, મેંતો ફુનીયાં મુકી સહી; ઘણો તમારો જોયો જાણ, ફુનીયાંથી હું થયો હેરાન. ૬૧ ગુસ્સો પકડ્યો આણે ઠામ, ફુનીયાંનું નવ લેશો નામ; ફકીરે નવ ઘાલી હામ, તુતી બોલી તેણે ઠામ. ૬૨ જાંદારશા તમે બેસો અહી, હું શહા મારગ જોઈ આવું શહી; તુતી બોલી તેણીવાર, શાહાબદાને શોક અપાર. ૬૩ વહે વાણે છે તેહને સહી, રૂદન કરે તે ઘાડે રહી; ફકીર પાસે મેંનાં સાર, પાંજરેથી બોલી તેણી વાર. ૬૪ એવડું કુખનું તું શાને ધરે; એવો ઇશક તું શાને કરે; તારું કામ થશે સરવથો, એમાં કાંઈ તો સંધે નથી. ૬૫ બેહુવરખાનું મળશે જાણ. એવું સત કરી માંનો વાણ; થોડે દીવશે મળશે સહી, ધીરજ તમે રાખો અહી. ૬૬ તરણ વાત કહું છું ધીર, તેથી કુર રહેજો વીર; મારે કામ હોય અપાર, તરત નહીં કરવું નીરધાર ૬૭ મનમથે કરવો વીચાર, વળી પુછવું કુટુંબ પરીવાર;

સહુના મનમાં ગોઠે સહી, તાર પછે કામ કરવું તહીં. ૬૮ બીજી વાતનો કહું વીચાર, દુશમન થી બીહીવું નીરધાર; ગરીબ દુશમન હોએ સહી, તેથી પણ બીહોતા રહેવું તહી. ૬૯ ત્રીજી વાત કહું છું અહી, નાનીનો વીસવાસ કરવો નહી; મનની વાત નવ કહીએ તહી, અસ્ત્રી બહાર પાડે તે સહી. ૭૦ જે તું પુરો હોએ સુર, તો તણે વાતથી રહેજે દુર; એક સોદાગરની હુતી બાલ, વગર વીંચાર કીધું નીરધાર. ૭૧ તેને દુખ પડ્યું અપાર, પછે પસતાઈ મન મોજાર; તવ શાહા જાદા બોલ્યો વાંણુ, તમે વાત કહો નીરવાંણુ. ૭૨ સુ કામ કર્યું તે નાર, કેમ દુખ પામી અપાર; તે સરવે માંડી કહો વાત, એકે મને સાંભળુ સાક્ષાત ૭૩ દોહરો—એક પુરૂશ હુતો સહી, કરમ હીણ અપાર; ગામ ભાગલે રહે સહી, ફરતો ફરે બહાર. ૬૪ એમ દીન પુરા કરે, દુખ પામે અપાર; સાનું વસ્ત્ર મળે નહી, નહી પેટે પુરાણ આહાર. ૬૫

ચોપાઈ—એક ભાડબુંજે હુતો શહી, દયા તેને આવી તહી; તેણે તેડ્યો પોતા કને, પછે મુખથી વાણી ભણે. ૭૬ તુને ભાડબુંજવું સહી, રોટલા તુને આપું અહી; ભાડબુંજનું શોં પિયું કામ, ઘણા દીવસ ગયા તે કામ. ૭૭ ભાડબુંજે વીચાર્યું અહી, જુનો ચાકરએ થયોસહી, એને અખતીયાર આપું હાર, ઘણો વળી વધારું ભાર. પેહેડીએ બેસાડો જાણુ, મહીનો તાંહાં કિ ઘા નીરવાંણુ; વસ્ત્ર કરાવી આપ્યાં; સાર, ઘણો કરી વધારો ભાર. ૭૮ શોદા લાવે વેચે જાણુ, વે પારીમાં પામીયો માન; જે વારે દીશા ફરી તહી, તારે આખર પામીયો સહી. ૮૦ જે વારે દસા ભુડીયઈ, તે વારે ચોર બુધી સુજ તહી; પટેલ હતો ભાડબુંજ તણો, તે શું આથડો અતિ ઘણો. ૮૧ હુતો જોડ નહી આપું તને, તું નહિ જોગખતો મને; તું ખાઈ જાએ સરવથી, હું કાંઈ સ મજતો નથી. ૮૨ હુતો સહુ જાણું સહી, તુજના ખાવા દડો નહી; એના શેઠને કહ્યું જઈ, પટેલે વીચાર્યું નહી. ૮૩ પટેલ આંચો ભાડબુંજ પાસ, મુખથી વાણી બોલ્યો પ્રકાશ; તારો ગુમાસ્તો વડે અપાર, નથી રાખતો માહરો ભાર. ૮૪ તારી શરમ રાખું છું શહી. મારયા વના મુકવા નો નહી; ભાડબુંજે કહે પટેલજી સુણો એતો બેવકુફે ઘણો. ૮૫ હું શીખામાણુ દઈશ સહી, તમારી સાથે બોલશે નહી; મેહેનત કીધી અપરમ. પાર, પટેલને વળાંચો સાર. ૮૬ ગુમાસતા મુ બોલ્યો વાંણુ, હજી તુને નહી આવી સાન; એ પાપી પટેલ સહી, એ સાથે કાંઈ બોલવું નહી. ૮૭ સરકારની જોડ આવે જેણી વાર. ત્યારે તેને કહાડે બહાર; હડશેલા મારે અપાર, વળી ગાળ ખાએ નીરધાર. ૮૮ એનું પેટ માગે કે નહી, એજ હવે જાએ કહી; તવ ગુમાસતો બોલ્યો હું તેને માનુ નહી. ૮૯ તમે માનશો એને સહી, હું તમારો ચાકર નહી; હીસાખ કરો તમારો સરવથી, મારે ચાકરી કરવી નથી, ૯૦ હીસાખ કર્યો તેણી વાર મહીનો ચુકાવી લીધો સાર; જયારે દશા વાંકી થઈ, તારે એવુ સુજી તહી. ૯૧ ઘણા દીવસ તે બેસી રહ્યો, મહીનો મુશારો ખાઈ ગયો; વસ્ત્ર ફાટી ગયાં તહી, પાશે ખાવા રહ્યું નહી કાંઈ. ૯૨ પછી થયો ઘણો બેહાલ, તેની તે લે કોણુ શંભાળ; દુકડા માગવા માંડ્યા સહી, પેટનો ખાડો પુરાએ નહી. ૯૩ સોદાગર વડો હતો સાર, નીત માગે તેણે હાર; વારો કીધો ગામોગામ, સુવા કરો મશીતમાં કામ. ૯૪ એક સોદાગરની હુતી બાલ, તેના મનસુ લાગીઓ ખોઅલ; માગવા આવે મહોલ મોજાર, એક વાર દીકો તેણે હાર. ૯૫ ફકીર ડાહો દીશે શાર, રૂપ જોઈને વાકુળ થઈ; નાર રૂપતણી દીકો ભંડાર, પરણાકરો કર્યો વીચાર. ૯૬ માખાપને પુછુતહી તેને ના ધરીને કહી, એ ફકીર મુસાફર શહી; ગામ કાંઈ જાણીએ નહી. ૯૭ રૂકુ કેકાણું જોઈ કરી, તુજને પરણાવીશ ફકીરો; માખાપનું નવ રાખ્યું મન. બુધીએ પરણી તે દીન, ૯૮ વીહવા કીધો રૂડો સાર, પરણાવી રાખ્યો ઘરમોજાર; ઘણા દીવસ ગયા વહી, નારી સાથે બોલીયો શહી. ૯૯ હું ઘરનો મુખથી અપાર, તું તો નથી જાણતીર નાર; રહેવા ફેરું મોટું ધામ; સોદાગરમાં મોટું નામ. ૧૦૦ ઘણો ખજાનો અપરમપાર, હીરા માણેક આભરણુ સાર; ઘણો પેદીઓ

ભરી સરવથી, દાહત કોરો પારજ નથી. ૧૦૧ વાહી માલ બગીચા સાર, મેવા પાકે અપરંમપાર
 પણ હું છું દુખીઓરે નાર, તે તણા તુંને કહું વીચાર. ૧૦૨ ઘણો માલ પોતે ભરી, સફરે ચાલ્યો
 સુંદરી; કાફલો બધો દુટ્ટો શહી, ખાવા પીવા કાંઈ રહ્યું નહીં. ૧૦૩ ચાકર શહુ મુકીને ગ
 યા. પછી તેને શેની દયા; ઘેરતો દાહતનો નહીં પાર; તને ગમેતો જઈએ તાર, ૧૦૪ ઘરડાં
 મા બાપ છે અપરંમપાર, કદી મરશે તેણે ઠાર; દાહત કાંઈ રહેવાની નથી, લોક લુટી જશે સર
 વથી. ૧૦૫ તે ચીંતા મુજને થાય અપાર, તું આવેતો જઈએ તાર; એવો ફંદ તેણે નાંખ્યો શ
 હી; નારી ચાલવા તતપર થઈ. ૧૦૬ ઘણું ઘરેણું પેહેરું જઈ, કપટ વાત કાંઈ જાણી નહીં;
 માની પાસે આવી શહી, સઘળી વાત માંડીને કહી. ૧૦૭ તારે માતા બોલો વાણ, કાંઈ દીકરી
 થઈ અજાણ, તારે શી કમી અહીં; કે પરદશ તું જાણે સહી. ૧૦૮ ઠામ ઠેકાણું જાણું નથી,
 જાણું તે અઘટું સરવથી, મોંથી તેને હા કહી નહીં, ધણી પાશે પાછી ગઈ ૧૦૯ માહારા
 મા બાપતો મોકલે નહીં, આપણે અહીંથી જાણું સહી; રાત ગઈ છે જોણી વાર, જવાને થયાં
 તઈઆર. ૧૧૦ મારગ પકડ્યો તેણે તહી; સુતાં મુકી ચાલ્યાં શહી; ઘણી કાશીદી કીધી અપા
 ર, પછી ચાલતાં થાકી નાર. ૧૧૧ પાણી નવ પાંખી રસતે તે, ચરણે હીડવું તડકો છે; ઘણી
 રેત તપે અપાર, રણુ તણો નવ લાગે પાર. ૧૧૨ ધણી પરતે બોલી નાર, હવે હું યાકી અ
 પાર, ચરણે મુજ્યા છે સરવથી, ધરણી ઉપર પગ મુકાતા નથી. ૧૧૩ હજી કેટલું જાણું છે
 ફર, ક્યારે આવશે તમારું પુર, તવ તે પુરૂષ બોલ્યો વાણ, ચાર કોશ અહીંથી નીરવાણ. ૧૧૪
 હવે પાશે આંખું શહી, હું કહું તેમાં સંદેહ નહીં; આવી વાણી સાંભળી તહી, વળી મારગે
 ચાલ્યાં વહી. ૧૧૫ કોશ બે કીધું પરઆણ, સામુ ગામ આંખું નીરવાણ. ૧૧૬ **દોહરો**
 છાપરાં દીઠાં શહી, કોશથી તેણી વાર; અરવાણ દીકું અતી ઘણું વરખ તાડ તે ઠાર. ૧૧૭
 ખોડી કોતર અતી ઘણા, ટીબા ટેકરા અપાર; તે દખી વીસમે થઈ, મુખે બોલી નાર. ૧૧૮
 તમે કહું તે કાંઈ છે નહી, ઉજડ દીશે ચારે પાસ; મેહલ મેડી કહાં ગઈ. એમ પુછે થઈ
 નીરાસ. ૧૧૯ તવ તે પુરૂષ એમ વદે, એ પાછળ છે ગામ; તળેડી છે પહાડની, તે હેડ છે રૂ
 ડાં ધામ. ૧૨૦ એ છાપરાં દીશે સહી, ઢેઠ તણું છે જાણ; મેં કહું તેથી અધીક છે, સત બોલું છું
 નીરવાણ. ૧૨૧ હવે કામ કરવું સહી, તુ બેશ આણે ઠાર; હું વેહેલો જાઉં સહી, જાણું કરું ની
 રધાર. ૧૨૨ માને બાપ માહરાં વળી, વળી કુટુંબને પરીવાર; સાજન સામુ આવે સહી, પછે જ
 ઈએ નગર મોજર. ૧૨૩ નારી હરખી અતી ઘણું. વેગે જાણો ભરથાર; અહી આવો વેગે કરી
 હું બેમું આણે ઠાર. ૧૨૪ પેટા તાંહાંથી આધા ગયો, ઘડો બે થઈ જાણ; ઢોલવાગતાં સાંભળી
 નારી હરખી નીરવાણ. ૧૨૫ પછીઅસીઆ દીડી સહી, વળી પુરૂશ સાથે નીરવાણ; સામાં દીઠાંઆ
 વતાં, ઘણું મન થઈ રળીઆત. ૧૨૬ પાસે આંખ્યાં તાંહાં સહી, કારમાં દીઠાં જાણ; કારમાં જરા
 બીહામાણું, અનેક રૂપ છે નિરવાણ. ૧૨૭ પાસે આંખ્યાં સહી, ઝાલી હાથે જાણ; વસ્ત્ર કહાડીલી,
 થાં સહી, નારી પ્રત્યે નિરવાણ. ૧૨૮ ઉઘે મસ્તકે બાંધી સહી, મસ્તક મુકાંબુ સાર; ચામડીક
 હાડી સરીરની, માંસકહાડ્યાં નિરવાણ. ૧૨૯ માંડવો કીધો સહી; ઉપર સુવાડી જાણ; તેબા તેબા
 કરે સહી, બે હોસ નારી થઈ નિરવાણ. ૧૩૦ **ચોથાઈ**—હવું નારને કીધું તહી, તારેસં
 દેહ બાગીઆ સહી; સધિલ સરખી છેરે વાત, વિસતારોને કહીએ સાક્ષાત. ૧૩૧ તે જંગલમાંપં
 ખી જાણ, લીલ મણી મુખમાં નિરવાણ; આઠ આંગળ ચોરસ જાણ, તેના મુખમાં છે નીરવાણ.
 ૧૩૨ તે અથવે ચરવાને કામ, લોભે આવે તેણે કામ; તેને ખાવા મુકી તાર, પછે પંખી મારેઠાર.
 ૧૩૩ લીલગણીની ગતી અતી સાર, મુખથી કહાડી લીએ બહાર; એમ ઘણાં જતાવર મારયાં
 તહી, તેમાં એને બાધ સહી. ૧૩૪ સરવે પ્રાણ ગયા નીરધાર, બે છાનાં રહ્યાં તે ઠાર; હાથમાં લી
 ધી તીર કમાન, જેરી તીર છે નીરવાણ, ૧૩૫ સંતાળને બેઠાં સહી, એટલે તે જંગલમાં આંખું

તહી; ઝાઝાડ જેવું મોહોટું જાણ, પાંખ જેવી ડાળ પરમાણ. ૧૩૬ હસ્તીના સરખી મુંઠાં છે જાણ, ભક્ષ ભણી આંચું નિરવાંણ; ચાંચમાં લીધી તે નાર, પછી તીર મારચો તે ઠાર. ૧૩૭ બે હુ પાંખમાં વાગીઓ જઈ, જનાવર તાંહા ઊંડયું સહી; તીર છસ્તો વાગીચો જાણ, સો ફરજ ઉડ્યું નીરવાંણ. ૧૩૮ જેરી તીર તેહતો, પાહાડ ઉપર તે પડ્યોજઈ; જેર ચડી ગયું તોણી વાર ચાંચથી કહાડી નાંખી નાર. ૧૩૯ લાલમણીની ગતી જે, મુખથી કહાડી નાખું તે; જનાવરના ગયા પ્રાણ, નારી જીવેછે નીરવાંણ. ૧૪૦ ઘડીકા ચાર થઈ તોણી વાર, અંદર ઉઘાડી જાંઘી નાર; જનાવર દીકું મુવેલુ તહી, લીલમણી તાં દીકો સહી. ૧૪૧ લીલમણીને પ્લીધુ સાર, પછી તાંથી ચાલી નાર; હળવે હળવે ચાલેનાર, શરીરે પીંડા થાય અપાર. ૧૪૨ પહાડ પરવત ચડે નાર, માહા ખોચોરાં ઉતરે સાર. તડકે ઢાંઝે સરીરે તહી, રૂંધીર વહેછે તેમાંથી સહી. ૧૪૩ શરીર લોહીઆળુછે સરવથો, હીંડયા કેરી શક્તી નથી; પાણી પીવા મળે નહી, કંઠે કાંચકીખા થી તહી. ૧૪૪ ક્ષુધા પામે અપરમપાર, તેની કોણ કરે સંભાળ; વ્યાકુળતામે પામી તે, ચરણે હીંડવુ તડકે દહ. ૧૪૫ સુરજ અસત થયો જેનીવાર, જઈ કોતરમાં પેડી નાર; મનમાં ખીંદે તેનીવાર, હમણે વાઘ ખાશે નીરધાર. ૧૪૬ નીંદરા તેને આવે નહી, પ્રાતહકાળ થયો તાં શહી સુરજ ઊદાત થયો જેની વાર, વળી ચાલવા માંડ્યું નાર. ૧૪૭ ઘણા પંથે ચાલી નાર, નદી કીનારે આવી નીરધાર; આવો ન દીકો તહી, આવી કાંઠે ઊભી રહી. ૧૪૮ ચોપાશે ચાલે તે નાર, હવે કરવો કોણ પરકાર; એવું જનાવર આંચું સહી, પાહાડ શરખુ દેખુ તહી. ૧૪૯ પાણીમાં ઊતરયું તેની વાર, નારીએ કીધો મન વીચાર; એના ઊપર એસું જઈ, મોતમારી મુઠીમાં સહી; ૧૫૦ ખાએ અથવા પામું તીર, હેવી મનમાં આણી ધીર; પુક ઉપર બેઠી જઈ, જનાવર કોઈ જાણે નહી. ૧૫૧ કુલ ખરાખર તેનો ભાર, જનાવર નીકળ્યું પેલે પાર; નારીએ વીચારયું તહી, દેખમે તો ખાંસે સહી. ૧૫૨ પછી બેશી ગઈ તેણે ઠાર, જનાવર ચાલ્યું વનમોજર; દેખાતું રહ્યું તે ઠાર, વળી તાંથી ચાલી નાર. ૧૫૩ ઘણું દુખ તે પામી સહી, એક વાડી દીઠી તહી; લોહીઘણું ચાલેછે કાળે, વનસપતી ભાર છે અઢાર. ૧૫૪ ઘણું કુલ છે સરવથો, જેવા કેરો પારજ નથી નારી મનમાં હરખો અપાર, પરમેશવરે લીધી સંભાળ. ૧૫૫ મેવો ખાધો તેણે તહી, વળી પાણી પીધું શહી; ઘણા દીવશે પામી અહાર, લગાર જીવ થયો તે ઠાર. ૧૫૬ જીવ તાં ઠરચો સરવથો, પણ દેવ દેખી શકતો નથી; વાંદર સનયા આવી, સહી, ગાણામાં તે આવે નહી. ૧૫૭ હુક હુક કરે અપાર, કામ કામથી આંચાં શાર; અશોકવાડી ભાજી સહી, હનુમાને કાંઈ હરખુ નહી. ૧૫૮ પલ માત્રમાં તે ભાજ્યું શહી, નારી ખીહી વા લાગી તહી; વરખ ઉપર ચડી તે જાણ, તાં જઈ બેઠી નીરવાણ. ૧૫૯ વાંદરાં કેરો હતો સરદાર, વરખ થડે વળગો તોણી વાર; ઉચી દરસ્તી કીધી તહી, બેઠી નારી દીઠી સહી. ૧૬૦ ઘણી કુઠડી દીઠી નાર, વસ્ત્ર વીનાની દીઠી સાર; એવી વનચરે દીઠી તહી, એને વાંદર તેડયા સહી. ૧૬૧ પેલી ઊપર છે જે નાર, તેને લાવો આણે ઠાર; વનચર ઉચે ચડી ગયા, નારીને હેઠાં લાવીઆ. ૧૬૨ સીરદાર પાશે આવે સહી, એછાંજે બેસાડી તહી; સરીરે કર ફેરવો શાર, સરવ વાંદરાને કાડયા બહાર. ૧૬૩ સરવને આજ્ઞા આપી જાણ, વાંદરેકરયું પરીઆણ; ગફા હતી યો તાની જ્યાં, નારીને લઈ આંચો તહાં. ૧૬૪ ગફા મધે રાખી તહી, નીતે ભોગ કરે તાં રહી; ઘણું દુખ પામે તે નાર, તોખા તોખા કરે પોકાર. ૧૬૫ જડી લાંચો વનમાં જઈ, સરીર ઉપર ચોપડી સહી; શરીર આળુ હતું જે, નવી ચામડી આવી તેહ. ૧૬૬ દશ વરસ તાં રાખી જાર, એ બચાં થઈ નીરવાણ; બનીશપિરે ખાલે શાર, વાંદર સરખું રૂપ નીરધાર. ૧૬૭ દીન દીન બચાં ચોટાં થાય, પછે વાંદર ચરવાને જાએ; વીસી મુકતો ઘડી નથી, પછે દહત બની આંચો સહી. ૧૬૮ હવે અસત થઈ એ નાર; અંચાં મુકી નહી જાએ નાર; વીશવાસ આંચો તેને

સહી, બોહોલા વનમાં જન્મે તહી. ૧૬૯ ચારો ચરે તે વનમાં શાર, વળી આવે ગફા મોજ
ર; નારીએ ભોગલમાં નાખ્યો સહી, ગફામાંથી ખહાર નીશરે નહી. ૧૭૦ વાંદરે વીચારયુ સહી,
હવે નાર જવાની નહી; એને માયા થઈએ અપાર, ખચાંમુકી નવજન્યનાર. ૧૭૧ ઘણો વીસવાસ
તેને આંચો સહી, વાંદર ઘર પછે આવે નહી; બોહોળો વનમાં જન્મે શહી, પછે ગફામાંઆ
વે નહી ૧૭૨ નીતે મારગ જીવે જાણુ, દરીઆ કાંઠે આવે નીરવાણુ; સમુદર દીઠો તેણે ઠામ, વ
હાણુ તણો રસતો નીરધાર. ૧૭૩ રોજ આવે તેને ઠાર, જતુ આવતુ ભાલે નાર; ઘણુ દિવ
સ ગયા વહી, વહાણુ એક તાં આંચુ સહી. ૧૭૪

દોહરો—વાહાણુ એક આંચુ શહી, માલ ભરીને અપાર; લંગર વાર કીધુ તહી, જહાં
હુતી પેલી નાર. ૧૭૫ નારી વાણી એમ કહે, શુણુ વાહાણુ ખેડતા વીર; હુ અખળા કુખી ઘ
ણી, કહે નઈણુ ભરીને નીર. ૧૭૬ મહા કુખ ભોગવુ શહી, રહીને આણે ઠાર, વીપત સમેના
વીરછો, હયો મને વાહાણુ મોજાર. ૧૭૭ વાંદર કુખ દેહે ઘણુ, થયા શવશર જાણુ; પરમેશવ
રે તમને મોહલયા, લેઈને વાહાણુ. ૧૭૮ વીલંબ કરતાં વાણુસે સહી, વાંદર આવે આણે ઠામ;
તો મુજને લેઈ જશે, પછે હુ મુઈ નીરવાણુ. ૧૭૯ ખારવા ખલાશીઆ કહે, તુ ઘેલી દીશે નાર
વાહાણુમાં માલ ભર્યો ઘણો, નહી ખેડાનો ઠાર ૧૮૦ પછે નારીએ દખાડયુ, લલભાણી તે
ની વાર શા; જો મુજને લો શહી, તો આણુ આપુ નીરધાર. ૧૮૧ સાત વીલાત છે શહી,
એનું મુલ તુ જાણુ; શરે જતુ નહી પડે, ખેડા ખાશો નીરવાણુ. ૧૮૨ તાલુકદારે દીકુ સહી,
લીલભાણી તે ઠાર; મછવો મુકયોતાંહાં શહી, વેગે લીધો નાર ૧૮૩ ખુણે એક ખેડી જઈ, લી
લભાણી લીધુ જાણુ; લંગર ઉપાકુ શહી, વાંદર આંચો નીરવાણુ. ૧૮૪ કાંઠે આવી ઉભો રહો,
અગણીત તેણી વાર; ઇશારત કીધી ઘણી, આવ આવે નાર, ૧૮૫ તુજને ઘટે નહી, મુકી ર
જનન શાર; માયા તરછોડી તે શહી, અઘટતુ કીધુ અપાર. ૧૮૫ કોણુ ભાલાશ રાખશે બાળની
હજી નાનાછે બાળ, માળ રાખો માનુની, હયો તેની સંભાળ. ૧૮૭ પાણીશુ ચાલે નહી, વાંદ
રનુ તે જાણુ; પવન આંચો અતી ઘણો, વાહાણુ ચાલયુ નીરવાણુ. ૧૮૮ વાહ વેગે ચાલે
શહી, જેવુ ચાલે તીર; વાદર સો પાછા વળા, નેતરે ભરીને નીર ૧૮૯ **ચોપાઈ**— ઘ
ણાદરીઆ ખેડો શહી, વાહાણુ વમલમાં પકુ તહી; ચકરી તેણે ખાધી શહી, પછે જલમાં પુ
હયુ તહી ૧૯૦ જેટલાં વાહાણુ સહી જાણુ, સફર પુરી થઈ નીરવાણુ; કોઈ નવ ઉગરયુ નીરધાર
જલે સઢનેા કર્યો સંઘાર ૧૯૧ નારી પાટીએ વલગી રહી, તેની દારી લાંબી સહી; સાતજ
દીનને સાતજ રાત, આઠમા દીનનો થયો પરભાત ૧૯૨ દરીએ છોલ મારી સહી, જલથી કાંઠે
કહાડી તહી; સાત દીન પાણીમા રહી; પછે કીનારો પામી શહી ૧૯૩ ચારે દીશા ભાજે તે ના
ર, માણુસ નવ દીકું તે ઠાર ૧૯૪ પાછલો વાત સંભારે તહી, મેં શીક્ષા કોઈની માની નહી;
આપઘાત કીધી જાણુ, તેણું રૂપ પીમી નીરવાણુ. ૧૯૫ વગર વીચાર કરશે જેહ, મારો પે
ઠે ભોગવશે તેહ; એમ પસતાઈમન મોજાર, વળી આગળ ચાલી નાર. ૧૯૬ સાંમા માણુસ
દીઠા સાર, ન વસતરા ફરેછે નીરધાર; અસ્ત્રીઆ દીઠી તે વાર, વળી પુરૂસ દીઠો તે ઠાર,
૧૯૭ પતર મુલને ખાએ સહી, નારી જોઈને વીસમે થઈ, ભુત વંતરી કે ડાઘણુ હશે, હ
માણુ મુજને ખાઈ જશે ૧૯૮ જો હુ નામુ આણી વાર, તોએ પુઠે દાડે સાર, નાસે નવ
પુકું આ વાર, એવું વીચારી ચાલી નાર. ૧૯૯ પાસે જઈને ઉભી રહી, તેણે મારગે દખાડે
શહી; હાથ દખાડ્યો તેણે તહી, મોહાડે થકી કાંઈ બોલી નહી ૨૦૦ વળી પેલી ચાલી
નાર, પ્રમેસ્વરે છોડાવી શાર; થોડી મજલે ચાલી જાણુ; એક મુપડી દીઠી નીરવાણુ ૨૦૧ દ
રીઆ કાંઠે હુતી તહી, નારી જોઈને હરખી સહી, અહી વસતી દીશેછે ખરી, મુપડી પાસે ગ
ઈ મુહી. ૨૦૨ સનીશ નામ કોઈ દીશે નહી, પછી મુપડીમાં પેડી સહી; મુલ ઉપર હાડી જ

જી; તજે કાસ્ટ બજે નીરવાણુ ૨૦૩ નારીએ વીંચારથુ તેણી વાર, ઘણે દીવશે મળીએ આ હાર; રાંધવા મુક્યું છે સહી, ઘરમાં માણસ કોઈ દીશે નહી. ૨૦૪ ૨૦૫ મળીયુ આણે ઠાર પેલી હાંડી ઉઘાડી નાર. પાતરા બ્રહ્મચરે જેહ, નીરાસ થઈને નીસરી તેહ. ૨૦૫ ઝુપડીથી નીસરી બહાર, એક પુરૂશ દીઠા તે ઠાર; તેણે પુજો શમાચાર, તું કયાંથી આવી નાર ૨૦૬ નારી રૂદન કરે તે ઠાર, વીસતારીને કહો સમાચાર; તારે તે પુરૂશ બોલ્યો શહી, આંખ મીચી એમ વાણી કહી. ૨૦૭ આંખ મીચી જેણી વાર, મા બાપના ઘરમાં મુકી નાર; અહીઆ થી વાત પુરી થઈ, મેનાએ શાહજાદાને કહી; ૨૦૮ વગર વિચારયું કરશે જેહ; એની પેઠે કુખ પામશે તેહ; એ વાતતો અહીઆથી રહી, અમીર ઊંદરની કહેણુ સહી, ૨૦૯ વાત આ ઠમી પુરી થઈ. મેનાએ શાહજાદાને કહી.

વાત ૯

ચોપાઈ—મેના વાણી બોલી સહી, માથે દુસમન કર્યો નહીં; મન મથે નવ કર્યો હું કાર, એતો મુજને સુકરનાર. ૧ ગરીબ શતરૂ હોયશઈ, દાવ આવે તારે ચુકે નહીં; ઉંદરરાખે અ મીરથું વેર, તેણે શેહ બહુ દીધી પેર. ૨ શાહજાદા મુખ બોલ્યો વળી, મેના પ્રતે વાણી કહી; ઊંદરે કેમ લીધું વેર, તેની વીસતારીને કહો પેર. ૩ તવ તે મેના બોલી વાણુ, શાહજાદાજી મુણીએ કાન, ઊંટ હવુ સોદાગર તાણુ, રાહમાં ચાલતાં થાક્યુ ઘણું. ૪ મારગમાં તે બેઠું સહી, ચાલ્યા કેરી શક્તી નવ રહી; કાફલો ચાલવા તતપર થયો, ઊંટ સોદાગર મુકી ગયો. ૫ ઊંટ રહ્યું જંગલમાં તહીં, તેને કોઈએ ઊડાડ્યું નહીં; જંગલમાં તે ફરતુ ફરે, ચારો ચરીને પે ટળ ભરે. ૬ બોહોળા જંગલમાં ફરે જાણુ, ઊંટ તાણુ થયું નીરવાણુ; ઊંદરનો હુતો સરદાર, કો હોલો તેના પેશ જગાર, ૭ તે જંગલમાં રહે સહી, ઊંદર કેરો પારજ નહીં; સરવ આજ્ઞા પાળે સહી, હુકમ તેના ફરવે નહીં. ૮ કોહોલો કરે વજરાત સાર, ઉંદર સહુ તણો સરદાર; કોહોલાએ હંટ દીકું સહી, આવી વાત ઊંદરને કહી. ૯ કોહોલાએ કીધો પોકાર, મારી લેજે દાદ લગાર; આપણે જંગલ ચરે છે સહી, ઊંટ કોઈનું આંચું અહીં. ૧૦ ઘણી તેને માથે નથી, જંગલમાં ચરે સરવથી; આપણુ લશકર ચરશે શું, કોહોતો બાંધી લાવુ હું. ૧૧ તવ બોલો ઊંદરનો ધણી, ઊંટ કેમ આવે મુજ ભણી; તે જનાવર મોહોટું સહી, હુકમ મારો માને નહીં. ૧૨ તવ કોહોલો કહે માહારજ, મારી બુધીએ લાવુ આજ; ઊંટ ચરે જંગલમાં જે, કોહોતો બાંધી લાવુ તે. ૧૩ મધુરી વાણીએ બોલ્યો તહી, ઊંટ ભાઈ સાંભળજે સહી; મુકો ચારો ચરો છો અહી, અમારી સાથે આવો સહી. ૧૪ ઘણો ચારો લીલો છે સાર, આવીને ચરો તે ઠાર; ઘણી હરીયાલી લીલાં પાન, આવીને ચરો નીરવાણુ. ૧૫ ઊંટ સાચુ માન્યું સહી, આગળ પાછળ ચાલા તહી; જ્યાં બેઠે ઊંદર સરદાર, પાંધરો લાંચો તેણે ઠાર. ૧૬ પછી કોહોલો બોલો તહી, ઊંટ ભાઈ સાંભળે સહી, આપણો એ છે સરદાર, એને નમીએ આણે ઠાર. ૧૭ ઊંટ મોહોકુ ફર ંચું સહી, પુઠં કરીને ઊંચું તહી; જે પગ મુક આણે ઠાર, તો તલ તલ કકડા નહીં રહેનાર. ૧૮ એવું કહીને ચાલ્યું જાણુ, ઊંદર કેરું ઉતારું માન; રીસ કરીને ઊંદર સહી, કોહોલા ઊપર ખીંજે સહી. ૧૯ ઘણું માકું કીધું સાર, તે મારો ભંજનંચો ભાર; મેં પરથમ કહું હવુ તુને, ઊંટ નથી માનવાનું મુને. ૨૦ મીથ્યા એને લાંચો અહી, શાહજાદા માહારી લોપી સહી; વજરને થયું અપમાન, ઊંટ ચાલ્યું જંગલમાં જાણુ. ૨૧ ચરતુ ચરતુ ચાલ્યું તહી, ઝાડ જારના એ વીંટાયું જઈ; પેચ બંધાયો તેણે તહી, વાણુ બાંધ્યું બંધાયું સહી. ૨૨ ચારો પાણી તાંહાંમ જે નહી, એમ પાંચ દીવસ તાંહાં ગયા; કોહોલાએ દીકું તે ઠામ, હવે મારું થયું છે કામ. ૨૩ કોહોલો આવી બોલ્યો એમ, કહેલો ઊંટ હવે કરશે કેમ; તમે બંધાઆ આણે ઠાર, છુટવા દેશે

કાણ પ્રકાર. ૨૪ એ જંગલ ઊંદરનું સહી, છોડવા કાંઈ સમરથ નહીં; વારતાતે કહો ઊંદર તાણી, એવી વાણી કોહોલાએ લાણી. ૨૫ તવ તે ઊંટ બોલ્યું વાણ, તમે કહો તે કર પરમાણુ; વેગે છોડાવો ફાંદાથી, નથતો છવ જશો સરવથી. ૨૬મેં ચાકરી કરવી કીધીકબુલ, હું સે વક લીધો આણુમુલ, તવ કોહોલો બોલ્યો વાણ, હું કરે જઈ શાને જાણ, ૨૭ ઊંદરને જઈ કહી વાણ, તાં ઊંટને બાંધુ નીરવાણ; પાંચ દીવશ થયા સરવથી, ચારો પાણી પામતુ નથી. ૨૮ એણે ચાકરી કરી કમુલ, કોહોલો લાવુ તમ હજુર; તવ બોલ્યો ઊંદરનો પતી, હજુ તુ સરમાતો નથી. ૨૯ એક વાર પામયા અપમાન, હજુ તને ન આવી સાન; કોહોલો મુ એ બોલો વાણ, જુકુ બોલુ તો નીમકની આન. ૩૦ હુકમ કરો તમે શરવથી, કહયામાં કાં તે અંતર નથી; તવ ઉદર બોલ્યો સહી, વેગે તેડી લાવો અહી-૩૧ કોહોલો તાંથી પાછો ફર્યો, ઉંટ બેકુ તાં સંચર્યો; જાંખરેથી છોકુ તઈ, ઉપર ચડીને બેઠો સહી. ૩૨ ઊંદર પા સે લાંબો જાણ, પછે બોલ્યો મુખેથી વાણ; આ શરદાર આપણે શહી, ઉંટે શીશ નમા બધુ તહી. ૩૩ સામુ ઉતુ રહ્યું તેનીવાર, તવ બોલ્યો ઊંદર શરદાર; અરે ઊંટ સાંભળરે વાણ, આ જંગલમાં ચરો નીરવાણ. ૩૪ આજો દહાડો ચરવુ શહી, રાતે ચોકી ભરવી અહી; એવુ ઉંટે સાંભળ્યુ સઈ, પરણામ કરીને ચાલ્યુ તઈ. ૩૫ ઊંટ ચારો ચરે અપાર, રાતે ચોકી ભરે તે સાર; ઘણા દીવશ એમ ગયા વહી, પછે તોફાન એક જાણ્યુ શહી. ૩૬ સમીપ હતુ નગર વીશાળ, તાં અમીર હતો રખવાળ; તેનુ ઊંટ નેકળ્યુ બહાર, કાઠી ભરવાને નીરધાર. ૩૭ તે જંગલમાં આંબુ તહી, કાઠી ભરવા માંડી શહી; પેલુ જંગલી ઊંટ હતુ જે, મારવાને દાકુ તે. ૩૮ રખવાળ તેના ઉઠો તહી પકડી તેને બાંધ્યો સહી; ઉપર પીઠ ભરી તે જાણ, નગરમાં આવયા નીરવાણ. ૩૯ અમીરને જાણાંબુ જઈ, સરકારમાં દાખલ કીધુ શહી કોહોલો આંજો ઉંદર કને, ફરીઆદ કરીને વાણી લણે, ૪૦ અમીરે કાંઈ રાખ્યુ નઈ, મરજદ આપણી લોપી શહી; આપણુ ઉંટ ગયાછે લઈ, લડાઈ એણે ઉભી કરી શહી. ૪૧ તમે શુ ફરમાવો અહી, કેઈપરે ઉંટ છુટે સઈ; તવ બોલીઓ ઉંદર સરદાર, તમે કરોની એ પરકાર. ૪૨ અમીર પાસે જાવો શઈ, જાણુ કરો જઈવેગે તહી; કહો ઉંટ અમારુ શઈ, બાંધુ તેમાં શંદે નહી. ૪૩ પાછુ ઉંટ આપો જાણ, નહીતો રાડ થશે નીરવાણ; જે પાછુ નવ આપો તમો, તો જુથ શામુ કરશે અમો. ૪૪ એવુ શુણીને કોહોલો ગયો, અમીર પાશે આવી રહો, શઘળી વાત કઈ તે ઠાર, પછે કહો બોધનો પરકાર. ૪૫ તવ અમીરને આંબુ હાશ, પછે વાણી બોલો પરકાશ, ઉંદર શુ કરનારો અઈ, એવો અંકાર આંબો શઈ. ૪૬ વેગે આવો વઢવા જાણ, ઉંટ નવ આપુ નીરવાણ; અમીરે આંખ દેખાડી તઈ, કોહોલો તાંથી નાઠો સઈ. ૪૭ ઊંદરને કહો સમાચાર, ઊંટ નવ આપે નીરધાર; વઢવા કરો રાખે બળ. આપણે અવે સો કરવી કળ.

દોહરો—ઊંદર વાણી એમ વદે, અમીર ઘર અભીધામ; હુતો કામ એવુ કરે, જે લેખે ચડે પુરાણ. ૪૯ સેના તેડી પોતા તાણી, હુકમ કીધો સાર; અમીરના ઘરમાં પે સો સહી, ખાતર પાડો નીરધાર. ૫૦ ખજનો હરવો શહી, નવ રાખવી એક બદામ; વેગે લાવો અહી સહી, કરજે એવુ કામ. ૫૧ સેના સરવે ચાલી સહી, કીધા નગરમાં પ રવેશ; અમીરના ઘરમાં શંચરયા, કધો તશકરનો વેશ. ૫૨ ચાંચમાં હુત રાખી સહી, વળી મહોર તે રૂપઆ જાણ; દાડયા આવે વન લાણી. જાં પોતાનુ ધામ. ૫૩ હીરા માણિક મોતી વળી, બીજા અબ્રણુ સાર; સરવ હરાણુ કીધુ તહી, એક રાતમાં તે ઠાર. ૫૪ **ચોપાઈ**—બીજે દીન થયો સરવથી, તવ બોલ્યો ઊંદરનો પતી; ભાઈએ શેના સાંભળજે અહી, આજ સો હુકમ કરશે શહી. ૫૫ તવ સેના બોલી વાણ, જે કહોતે કરી

એ પ્રમાણુ. તવ બોલો ઊદરનો સરદાર, સત્તેખાનુ કાતરો સાર. ૫૬ રાત્રી ગઈ જેની વાર,
 ઊદરની સેના થઈ તઈઆર; સત્તેખાનમાં પેડા જઈ, પડે ચાંચ વાપરી તહી. ૫૭ ચીત્રો
 કાતરો કમાનનો તપ, અને તીર પણ એક રાખો નહી, ઢાલ તણી પણ ગાદી જે, પડતરાં
 સહીત કાતરો તેહ. ૫૮ ફલ કાડી નાખા તહી, ઢાલ ખોટી કીધી સહી. બહુક તણા બધો
 જે, ઠામ ઠામથી કાતરાં તે. ૫૯ જામગીરી બંધી કરડીસહી, બંદુકનીશદ્દ કીધી તહી; ત
 લગાર બખતરને કઠારા શાર, તેનાં મીયાન કાતરા નીરધાર. ૬૦ જાણા લગામને કુમચી સા
 થે કાતરાં તેહ, નીમચા ટોપને પેટી જાણુ, તલ તલ તે કરયાં પરમાણુ. ૬૧ એવુ કરીને તહી
 ઉદરને સહુ વાતજ કહી, એક શીપાઈ હુતો સાર, ઊદર દીઠો વન મોજર. ૬૨ મુખમાં મહોર
 તે દીડી તહી, જેતાં ચીત ચાલુ શહી; મન મધે કરો વીચાર, ઊદરને માડ આઠાર. ૬૩ મોહો
 ર કાડી લઉ એ તણી તવ ઉદરે વાણી ભાણી; જે તુ આવે મહારી શાય, તો ઘણા ખ
 જાનો આવે હાય. ૬૪ ઊદર મહારો શરદારજ સહી, તે શું તુજને મેલવુ જઈ, તને ઘ
 છુ દશે માન, પાતીકો કરશે નીરવાણુ. ૬૫ ઊદર ચાલો તેનીવાર, શરદારને કહો સમાચા
 ર, આ શીપાઈ મુશે શાર. ચાકરીએ આવો નીરધાર. ૬૬ તવ બોલયો ઉદરનો શરદાર, મે
 તારો વધારો ભાર; રાખો લશકર રૂકુ અપાર, તુજને વજર કીધો નીરધાર, ૬૭ મહીનો લે
 વો રોકડો શહી, લશકર તઈઆર કરવુ અહી; શીપાઈએ દીકુ નીરધાર, ખજાનો છે અપર
 મપાર. ૬૮ લશકર રાખુ તેણે તહી, મહીનો ચુકાવી આપે શહી, હચમચ મઈદલ મહુ અ
 પાર, તેહ તણો નવ લાગે પાર. ૬૯ ઉદર મુખે બોલ્યો વાણુ, કોહોલાને કીધુ ફરમાન; વેગે
 જાઓ અમીરની પાશ; મુસુ વાણી કહો પરકાશ. ૭૦ આપો ઉંટ પાછુ શરવથી, વઢે તમારી
 શોભા નથી; પાછુ નહી આપો નીરધાર, તો જુદા કરવા નીસરો ખાર. ૭૧ કોહોલો આંચો
 અમીરની કને, કહયા પ્રમાણુ વાણી ભણે; જુદા કરી સાંભળી વાણુ, અમીર હાસ કરયું ની
 રવાણુ. ૭૨ મનમા ઘણો કર્યો હંકાર, વજરસુ બોલ્યો તેણીવાર; ઊદર રાજ પામે સર
 વથી, હવે કોઈ જીવવાનુ નથી. ૭૩ જગા ખોલો નાડા તણી, એવી અમીરે વાણી ભાણી; પ
 છે કોહોલા શુ બોલો તહી, વેગે ચઢીને આવો અહી. ૭૪ કોહોલો પાછો આંચો તેણીવાર,
 ઊદરને કહ્યો સમાચાર; તેઅમીર ગાંડો અપાર, લશકર આપણુ કરો તઈઆર. ૭૫ દેહેરે દેહેરે
 ખખરજ કરો, તઈઆર થઈને સહુ સંચરો. ૭૬ નગાર કરયુ તઈઆર આવી કોટને ઘેરો નીરધાર
 ર; સલકા દાડ્યો આંચો તહી, તમે ગલફતે બેડા સહી. ૭૭ આવી નગર ઘેરયુ શરવથી, શેના
 ફેરો પારજનથી; તવ અમીરસા ચમક્યો સહી, મેતો આવુ જાણુ નહી. ૭૮ હસવામાં કા
 કુ સરવથી, તરત તેડાંચો સેનાપતી; દારૂ ગોળો વેચો અપાર, તમે લસકર કાઢાડો ખાર ૭૯
 પર રાવત આવી કરે સલામ, પરથમ ચુકાવી આપો દામ; ખજાનચીને થયુ ફરમાન, ખજાનો
 અહી લાવો જાણુ ૮૦ વજરસુ બોલ્યો તેણી વાર, અથીઆર લાવો આણે ઠાર; ઘોડા કાઢો
 ઘોરથી ખાર, સહુને વેચી આપો તોખાર. ૮૧ ખજાનગીરે આવો કરી સલામ, ખજાને નવ
 મળે એક બદામ; એટલે વજર આંચો તહી, હથીઆર એક સાજુ નહી ૮૨ ચરવાદાર
 એમ બોલ્યો સહી, તંગ ગમચી એકે સાજુ નહી; નથો જીન કુમ કે લગામ, તલતશી કકડા
 તેણે ઠામ. ૮૩ સલે બખતર ટોપ પેટી જાણુ, સરવ કાતરી નાંખુ નીરવાણુ; અમીરે હાય ગસા
 જાણુ, દાંતે જીભ કરડી નીરવાણુ. ૮૪ વજરને કહે સરવથી, હવે આખર રહેવાની નથી. ૮૫
દાહરો.—વજર વાણી એમ વદ. મુણ પરથવીપતી રાય; ઊંટ પાછુ આપીએ, બીજો ન
 થી ઉપાય. ૮૬ સેન આપણુ સખજ સહી, જુગે જેવા વીર; હથીઆર પાસે છે નહી, કુશમન
 ઉતારે નીર. ૮૭ અમીર વાણી એમ વદ, મુણો વજર તમે સાર, હવે મુજને પુછો નહી; ક-
 રો રૂડો પરકાર. ૮૮ પછેડી પાછી ફરવા, મોકલુ પતર સાર; ઊંટ પાછુ આપુ અમે, સસા ક-

૧૧ નીરધાર. ૮૯ ઊંટ સાણગરયુ તાં સહી, પઝાણ રૂપાનુ સાર; મોથડો જડયો માણુક તણો, શીર કલગી નીરધાર. ૯૦ વજર સાથે લઈ કરી, આંચો ગામની બાર; ઊંટ પાછુ આપાંચે સહી, આવો નગર મોજર. ૯૧ એ વાતતો પુરી થઈ, અમીર ઉદરની બાણુ; અમીરતો હા રયો સહી, ઊંદર છલ્લો નીરધાર. ૯૨ સાહાબદાને મેના કહે, દુશમન કરવો નહી બાણુ; શતરૂથા બીહીતા રહેવુ, એમ કહે વેદ પુરાણ. ૯૩ છપો—માથે દુશમન હોય, વેર કોઈ દીનજ વાળે; માથે દુશમન હોય, જેર કોઈ દીન દેખાડે. ૯૪ માથે દુશમન હોય, કોઈ દીન ઘાત પમાડે; માથે દુશમન હોય, મોહની પ્રીત દેખાડે. ૯૫ માથે દુશમન હોય, હંધડામાં જેર જ રાખે; દે સહુ સંસાર; મોહોડે તે મીઠુ ભાખે. ૯૬ માથે દુશમન હોય, તેથી બીહીતા રહેવુ; માથે દુશમન હોય, તેને મળતા રહેવુ. માથે દુશમન છે સહી, તેથી બીહીવુ સરવથી; કવીજન કહે સુણો ઠાકરા, કે દુશમનથી વેરી બીજુ કોઈ નહી. ૯૭ વાત નવમી પુરી થઈ, સાહાબદાને મેનાએ કહી.

વાત ૧૦

મોવાઈ—મેના વાણી બોલી તહી, સાહાબદાજી શુણુને સહી; ઘણી અસતરી વાહાલી અપાર, નવ કહેવો મનનો વીચાર. ૧ શોદાગરે કહી મનની વાત, પછે ખખેરા બેઠ હાથ. તેની પેરે પસતાવુ શહી, અસતરી આગળ કહેવુ નહી. ૨ તવ સાહાબદા પુછે એમ; કોણ શો દાગર પસતાયો કેમ; વેગે કહો તે પરકાર, મજ મનમાં શંદહ અપાર. ૩ તવ મહેના કહે ધર ને કાન, એક શોદાગર હતો બાણુ; ઘણુ દરવ તેને અપાર, વાણુજ નવ કરે લગાર. ૪ બાપે કાઠી મુકયો બહાર, પરદેશો ચાલ્યો તેણીવાર; વન મધે તે ચાલ્યો વીર, જઈ ચડ્યો તે શરોવ ૨ તીર. ૫ સુંદર શરોવર દીકુ સાર, પછી ચડ્યો પગથીએ બે ચાર. તહાં ચાર અસ્ત્રી દીઠી બાણુ, જલ કીડ કરે નીરવાણુ. ૬ અપછર! હતી સ્વરગજ તાણી, અદ્ભુત રૂપને શોભા ઘણી; નગન નાહેછે જળ મોજર, માંહોમાંહે જલ છાંટે નીરધાર. ૭ પેલો કાંઠે આંચો શહી, વસતર પાલે દીઠાં તહી, વસ્ત્રપાલેથી લીધાં શાર, કીડા કરી પછે નીશરયા બહાર. ૮ વસ્ત્ર નવ દીઠાં તેણે ઠાર, અરોપરા બુએ અપાર; હવે શો કરવો પરકાર, વસતરમાં વીઢ્યા હુતી સાર; પહેરા વગર ઉડાએ નહી. ૯ ચારે તાંડાં શોધે અપાર, વસ્ત્ર તળે આવી નીરધાર; તવ પુરૂશ દીઠો તે સાર, વસતર દીઠાં બગલમોજર. ૧૦ ચારે અસ્તુતી કરે અપાર, ઉભો હાથ જોડે તે નાર; વસતર અમારાં આપો તમો, વીનચ કરીને માણુ અમો. ૧૧ આપતાં નવ લગાડો વાર, અમા રે જાણુ સ્વરગ મોજર; તવ તે પુરૂશ બોલ્યો વાણુ, કહ્યુ અમારૂં કરો નીરવાણુ. ૧૨ એ ચારમાં અસ્ત્રી સાર, મુજ ધેર આવોને નીરધાર; તારે વસ્ત્ર આપુ શહી, એવુ વચન બોલ્યો તે તહી. ૧૩ તવ અપછરા બોલી એમ, એ વાતતો નીપજે કેમ; તમો માનવી માટી બાણુ, હમો વહની થયા નીરવાણુ. ૧૪ તારે મારે શબ્દજ નહી, એવી અપછરાએ વાણી કહી; તવ શો દાગરના બોલ્યો બાળ, કહાં તમો બોલોછો આળ. વસ્ત્રતો નવ આપીએ અમો, આંચા વના નવ છુટો તમો; એમ કરતાં થયુ આસુર. અપછરા થઈ ચીંતાતુર. ૧૬ અપણે જાણુ સ્વરગ મોજર, હવે શો કરવો પરકાર; પછે મુખેથી બોલી વાણુ, ગમે તેને રાખો નીરવાણુ. ૧૭ ચારમાં એક અસ્ત્રી સાર, તેના વસ્ત્ર રાખો નીરધાર; તરણનાં વસ્ત્ર આપ્યાં તહી પેલીને ઘે ૨ લાંચો સહી; બીજા વસ્ત્ર પહેરાંચાં તહી, નીત પ્રતે કરે વેહેવાર. ૧૮ પહેલાં વસ્ત્ર આપીયાં નહી, બીજા વસ્ત્ર પહેરાંચાં સહી; જો પોતીકાં વસ્ત્ર અંગે ધરે, તો ઊઠી આકાસે સાંચરે. ૨૦ એવુ વીચારી તેણી વાર, બોમીમાં ઘાલ્યા નીરધાર; પેલી અપછરા બાણુ નહી, તે રી તે ઘાલીઆં છે સહી. ૨૧ ઘણા દીવસ તે રાખી શહી, બે બાળુક તાં તેને થયાં સહી; બેઠાં

ખાધુ તેણીવાર, ખાતા કુવા ખુદે નીરધાર. ૨૨ ખરચી ખુટી તેણીવાર, સફરે જાવાનો કરચો વીચાર; ઘરમાં દાશી હુતી તહી, નારી તેને સોપી સહી. ૨૩ એકાંતે બેસાડી તે પાસ તારી મને ઘણીછે આશ; તુછે ડાહી ઘણુ અપાર, તુથી ખાર નહી પડે વાત. ૨૪ એનાં વસ્ત્ર દાટયાં સાર, રખે કહાડી લે તે નાર; એવી શીખામાણુ દીધી તહી, પછે શફરે ચાલીઓ સહી; ૨૫ એક દીવસ અપહરા જેહ, નાવા કારણુ બેઠી તેહ; છુટા કેશ મુકયાછે સાર, મુખ સોભેછે અપ રમપાર; ૨૬ ચંદ્રમુખી મરગ નેણી નાર, દંત હીરા જોત પરકાર; બે ગાલ નારંગી જાણુ, દા શી કરે અતી વખાણુ. ૨૭ મેં ઘણી નારી જોઈ સહી, તુજ સમાન કોઈ આવે નહી; તવ અપહરા બોલીવાણુ, તેં થોકુ રૂપ દીધુ નીરવાણુ ૨૮ મારાં વસ્ત્ર નથી મુજ પાશ, જોતાં પામે મન હુલાશ. તે વસ્ત્ર જ્યારે પહેરૂં શહી, તો સોભા કેરો પારજ નહી; ૨૯ જેવો વીજ કેરો ચમ કાર, તેથી રૂપ દીસે અપાર; તેનો નથી એ સોમો ભાગ, શત કરી માનો આ ભાગ. ૩૦ લગારે ક પહેરી દેખાડુ તને, જો તુ આણી આપે મુને; પાછાં મુકજે તેણે કાર, સત કરી કહુધુ નીર ધાર. ૩૧ પેલી ડોશી છેતરાઈ તહી, વસ્ત્ર આણીને આપીઆં શહી; પહેરાંગાં અપહરાને જાણુ, આકાશે ઊડી નીરવાણુ. ૩૨ જોતાં જોતાં ઉડી ગઈ, ડોશી હાથ ઘસીને રહી; મન મધે પશતાઈ અપાર, હવે હુ મુઝ નીરધાર. ૩૩ સોદાગર આવશે ઘર મોજર, માહારો કોણુ થશે પરકાર; ઘણા દીવસ વીતીયા શહી, શોદાગર પછે આવ્યો તહી. ૩૪ ડોસી ફદન કરે અપાર, પછે કહે તે સમાચાર; સોદાગર પસતાયો ઘણુ, માથુ ધુણાવ્યુ પોતા તણુ. ૩૫ અસી ઊર માં નહી રહેવાત, રૂડી કેમુડી ક્ષિપ્ત; ડોસીએ કહી વસ્ત્રની વાત; તવ શોદાગરે ઘસીઆ હાથ. ૩૬ મેનાએ શાહાબાદ આગળ કહી, અસી આગળ કાંઈ કહેવુ નહી; એ વાતઅહીંથી પુરી થઈ, મેનાએ શાહાબાદને કહી. ૩૭ તરણે વાત એ પુરી થઈ, મેનાએ શાહાબાદને કહી; એ વા ત તો પુરી થઈ, એટલે તુતી બોલી શહી. ૩૮ છપો-અસી આગળ વાત. દીલનો પાર નવ દીજે; અસતરો આગળ વાત, કોઈ દીન હાતજ લીજે. અસી આગળ વાત, મનની જે નર કરસે, પસતાસે બહુ પેર, કુખ દહમાં ધરશે. ૪૦ નારીને કહે વાત, ઘર બોવરાવે જાં પે, જુલુ બોલે આપ, આપ માથે નવ થાપે. જો જુડી કીજે વાત, સાચી નાર માને શહી; ક વીજન કહે મુણ કાકરો, નારીનો વીશવાસ કરવો નહી. ૪૨ વાત દશમી પરી થઈ, શાહાબાદ ને મેનાએ કહી.

વાત ૧૧

દાહરો-તુતી વાણી એમ વદ, ગુણુ શાહાબાદ જાણુ; હવે કામ થયુ શહી, ઉઠો અહીંથી નીરવાણુ. ૧ શાહાબાદ તાંથી ચાલીઓ, તુતી લીધી હાથ; બે લાઠ વઢતાં હતા, તાં પહેતો વી ખ્યાત. ૨ જંગલ એક હતુ શહી, અરણુવ ચારે પાશ, ફકીર એ વઢતા હતા, તેને મનમાં મો ટી આશ. ૩ તે ઉકાણુ પહેતો શહી. ફકીર બોલ્યા વાણુ; ભલે તમે આવ્યા સહી, ભલે દીધાં બહુમાન. ૪ આ જંગલમાં તમે આવીઆ, દીશો એક ઉજવળ જાત; બેશો આણુ સથાનકે, શાંભલો મારી વાત. ૫ અમો બેઠો ભઈ શહી, પીતા તો પામયો નાશ; ભાગ વહેચી દીજાએ; બેના રીજે મન. ૬ કલેશ અમારો ભાજાએ તમારી ખુદીછે ધન; તવ શાહાબાદ બોલીઓ, શી છે તમારી મીલકત. ૭ મુજ આગળ લાવો સહી, પછી વહેચવાની વાત; એક કકડો હતો શ હી, કાઠો તુટો જાણુ. ૮ પટકો હતો કેડનો; પગ પાવડી નીરવાણુ; કટરો એક કાસડનો, એ ચારે વશતુ જાણુ. ૯ મુખ આગળ લાવા ધરી, પછી મુખે બોલ્યો વાણુ. ૧૦ ચોપાઈ કંથા કેરો ગુણુ અપાર, હીરા મોતી નીશરે શાર, દરવ તણુ જરે પડયું કામ, તારે કંથાથી તે ચરે કામ. ૧૧ પટકા કેરી કહું વાત, વસ્ત્ર નીકળે નાહાના વીધમાત; હાથી મોઠા નીશરે જાણુ.

પટકો કેરુ એવું કામ. ૧૨ કટોરો અષ્ટિ પાતર નીરધાર, મન વાઘીંત પામે અહાર; પાવડી કેરુ કરુ વખાણુ, મોટો ગુણુએ એમાં જાણુ. ૧૩ ઊતરથી જાણુ દખણુ મોજર, એક પલક માં મુકે શાર; પાવડી ઉપર ચડ્યું સાર, તતક્ષણુ ઉડે તેણે ઠાર. ૧૪ એવી વસતુ ચારે સહી, અમને વેહેથી આપો અહી; ઘણા દીવસ થયા સરવથી, રાડ અમારી ભાગતી નથી. ૧૫ તવ શ હાજનદા બોલ્યો તહી, એક વાત સાંભળ્યો અહી, હું તીર એ મુક જાણુ, પેહેલો જે લાવે ની રવાણુ. ૧૬ તે મન ગમતી વસતુ લે શાર, એ કહીએ રૂડો વેહેવાર; પછવાડેથી આવશે જેહ, રહી વસતુ લેશે તેહ. ૧૭ બેહુ ભાઈએ રૂડુ કહુ, અમારે મન તે અવીચલ થકી; કમાન મધે અડાંચો તીર, ખસ કરીને મુક્યો ધીર. ૧૮ વાઝી વેગે ગયો અપાર, બેડ ભાઈ દાડ્યા તેણી વાર; પછી શાહાજદા ઊડ્યો સહી, કંથા શરીરે પેહેરા તહી, ૧૯ પટકો ઘાટ્યો બગલ મોજર, કટોરો બાંધ્યો કેડે સાર, પાવડી ઉપર ચડ્યો નીરવાણુ. પછી મુખે બોલ્યો વાણુ. ૨૦ ઉડ પાવડી વેગે કરી, જાંઠાં મનુશાવાદ નગરી, તુતી લાંબી હાથમાં સાર, પાવડી ઉડી ગગન મોજર. ૨૧ ક્ષણુ એક નવ લાગો વાર, મનુશાવાદ પોહોતી સાર; પગથી પાવડી કહાડી તહી, બગલ મધે મારી શહી. ૨૨ દરબાજે આંચો જેટલે, દરવાને ઝાટ્યો તેટલે; મુસાફર આવે જેણીવાર, લઇ જાશે પાદશાને દરબાર. ૨૩ ખખર અંતર પુછે સહી, માટે વેગે ચાલો તહી; હેવી રીત નગરીની જાણુ, શાહા પાશે આંચો નીરવાણુ. ૨૪ સાહે દીકો જેની વાર, મન મધે થયો વીચાર; શાહે મન વીચાર્યું તહી, જોગી નહી કોઈ ભોગી સહી ૨૫ શાહાજદાને ચીનહ અપાર, પાદશાઈ તાણા અગે નીરધાર. ૨૬ **દાહરો**—પાશા વાણી એમ વદ, કોણુ તમારો ઠામ; કોણુ કામે આંચો અહી, સાચુ કહોજ સાર. ૨૭ સુખીઆ છો તમે ઘર તાણા, નહી ફીકરની જાણુ; કીયા દેશથી આંચો અહી, સાચી કહોજ પાતર. ૨૮ તવ શાહાજદા બોલીઆ, ઈંદુપતી નીરવાણુ; તેહ તણો હું પુત્ર છઠી, સત કરો બોલું વાણુ. ૨૯ તમારી ખ્યાત મુગી ઘણી, મહા બુધી ગુણવાન, એવું મુગી આંચો શહી, ચાકરી અરથે નીરવાણુ. ૩૦ મનની વાત કહી નહી, રાખી પેટમાં શાર; એવું કહી ઉભો શહી; હાથ જોડી નીરધાર. ૪૧

ચોપાઈ પાદશા બોલ્યો તેણી વાર, એકપટ્ટે આવો નીરધાર; પેટુ પતર આંચુ અહી તેનો પુત્ર એ આંચો શહી ૩૨ ચાકરી કેરુ લે છે નામ; કપટે આંચો છે આણે ઠામ, શેવક શુ બોલ્યો તેણી વાર, તતક્ષણુ કહાડી મુકો બહાર ૩૩ શેવકે શુણ્યુ જેણી વાર, દરબારથી કહાડી મુક્યો બહાર; એક વજરનો હતો બાલ, હોરમજ પંચ નામ વીશાલ તેને મોહ હતો અપાર ૩૪ બેહુવર બાનુનો નીરધાર. દાલત દુનીઆ મુકી શહી, ફકીર થઈને ફરે છે તહી ૩૫ તેતુ મ જાણુ થકી તેણી વાર, જાંઠાંદારશા સાથે નીરધાર; હોરમજે આગળ્યો તહી એ મોહનો મારયો આંચો શહી. હોરમજ બોલ્યો તેણી વાર, પોતીકો હાલ કહ્યો નીરધાર; એ નારી શુ મોહ લાગીઆ અપાર ૩૬ જીવ બંધાઓ એણે ઠાર; હેવુ ચીત નહી લગાર; પણ મુજને મુજે આ ઠાર; તારું કામ થયે નીરધાર ૩૭ હોરમજ કાચો મનનો શહી; સઘળી વાત વીસતારી કહી; શાહાજદાએ નવ આપીયુ હીર, મન વીશે રાખી બહુ ધીર ૩૮ જાંઠાંદારશા મન કરે વીચાર હેવે શા થાશે પરકાર; શાહે તો તન દીધુ નહી, ઘણી ચીંતા મનમાં થઈ. ૩૯ ઘણું રૂદન કરે અપાર; પછે ગયો વાડી મોજર; ઘણો નીશાણ મુકો તહી, તુતી વાણી બોલી સહી ૪૦ એ મ ઈશક કાંઈ થતો નથી. તુ ધીરજ રાખજે પ્રથવી પતી; કાચો ઈશક તુ રાખે શહી; એમાં કાંઈ થવાનુ નહી. ૪૧ ઈસક તણી તું સાંભળ વાત; તારુ દુખ તે કોણુજ માત્ર; એક પાદશાહનો હતો બાલ, પડ્યો ધરણી મોજર ૪૨ દુખ પડ્યું તેને અપાર, પુરો અશક કર્યો નીરધાર જાંઠાંદારશા પુછે ખ્યાત, તેની કહો વીસતારીને વાત. ૪૩ કોણુ દેશનો શાહાજદા હતો, એ ઈસક તેણે કર્યો હતો, કેમ આશા તેની પુરી થઈ, વીસતારીને કહેવું શહી ૪૪ તુતી ક

હે શુભ શાહાના ખાલ, ફતન નામે દશ વીશાલ તે શાહનો શાહાજદા જેહ, શીકાર અર નીકળ્યો તેહ. ૪૫ દરીઆ કાંઠે આંચો તહી, શીકાર કરે તે મછનો સહી, છડી અસવારીએ આંચો જાણુ, ચાર સેવક સાથે નીરવાણુ, ૪૬ તે વેગજે બેઠા જઈ શાહજદા સીકારે સહી.

દોહરો—શીકાર રમે છે તાંહાં સહી, આવી હોડી સાર; વાએ તોર ચાલે શહી, એમ આ વી નીરધાર. ૪૮ ચીત્ર વીચીત્ર દીશે ઘણું, દીશે શોભા માન; ગણેયા સુમ પાથરયા, મોઘા મુઝે નીરવાણુ. ૪૯ જડીત તકીઓ શોહામણો, ચીતર નાહાના વીંધ ભાત; ખેડનાર દીશે નહીં, એજે વીશમે વાત. ૫૦ સમીપે આવી જે સમે, માંહ દીશે એક નાર; કવી કહે શું કહુ ધન ધન તુ કરનાર. ૫૧ ચંદ્રમુખી મરગ લોચની; હીરા દંત પરમાણુ; ગાલ નારંગી શોભે સહી, પરવાલી હોઠ પ્રમાણુ. પર પાન ચાવે પદમણી, હોગરજા ઊતરે સાર; કહે તે દીસે સહી, એરી નાનુક નાર. ૫૩ આવી તેમ ચાલી સહી, શાહાજદા મોહ અપાર; જતાં જતાં અદર સ્ત થઈ, પડ્યો ધરણી મોજર. ૫૪ શેવક તાંહાં દોડી આવીઆ, બેઠો કરચો તે ઠાર, લુ લાગી એને સહી; ગુલાબ ચાખ્યો તેણી વાર. ૫૫ હુંકારો આપેનહી, નવ ભાલે આંખ નીરધાર; ઊચકી ઘેર સાંચા સહી. થયો હાહાકાર. ૫૬ ઘણા ઉપાય કીધા તહીં, ઠાંકી નવ લાગે લગાર; અન નવ ખાચ પાણી નવ પીએ, બાંધો મોહ ફંદે અપાર, ૫૭ ઘણા ગુણો આંચા તહી, કીધા કોટી ઉપાય; શાહાજદા બોલે નહી, ચોંતાતુર સડ થાય. ૫૮ વછર સુત આંચો તહી, મીત્રા ઈરાએ અપાર; કર ફરંચો શીશ ઉપરે, મુખે બોલ્યો તેણીવાર. ૫૯ આ મીત્ર તુને શુ થયુ કહો મુજને પરકાર; ઈશિક લાગીઓ તમને સહી, મેં જાણુ નીરધાર. ૬૦ નીશાની પુરો સરવ ની, હું લાવુ તે નાર; નીરભે થઈ બોલો સહી, દીડી કોણે ઠાર. ૬૧ દેવ કંન્યા લાવુ શહી ના ગની કંન્યા સાર; મુજ આગળ સાચુ કહે, હુ લાવુ નીરધાર. ૬૨ તવ શાહાજદાએ જોડો સહી, મીત્રની સાંભળો વાત; એથી કામ થશે સહી, એને કહીએ મનની વાત. ૬૩ સઘળી વા ત માંડી કહો, જે દીકું તે ઠાર; મીત્ર દુખ ભાજે સહી, હું માનુ તમારો પાડ. ૬૪

ચોથાઈ—તવ વછર બોલ્યો તેનીવાર, તમે કયાં દીડા હુતી નાર; તે મુજને દખાડો ઠાર, બેઠ જણા ચાલ્યા તેણીવાર. ૬૪ દરીઆ કાંઠે આંચા તહી આ વાટે એ નારો આવી શહી, એકલો હુતી હોડી મોજર; આ રહે ગઈ નીરધાર. ૬૬ તે રહે ચાલ્યો તેણી વાર, જોતાં જોતાં વન મોજર; આગળ શાહાજદા ચાલે ઠાર, પાછળ વછર ચાલે નીરધાર. ૬૭ ઘણો પંથ કાપીઓ સાર, નારોની નવ લાગી ભાત; ગામ નામ કાંઈ જાણું નહી; તે નારોના પાર પામે નહી. ૫૮ એક પુરૂશ દીકો તેણી વાર, પછવાડે દોડે નીરધાર; વેહલે પગ ચળા વે તે સાર, આવીને મળો તે ઠાર. ૬૯ તવ વછરે પુછી વાત, તુ કોણુ છે કેમ આંચો આ ઠાર તવ તે પુરૂશ બોલો સહી, હું માછી જાત છડો શહી. ૭૦ તમારુ લુણુ ખાધુ અપાર, તે તેણો કહુ વીચાર; હું નજર ચલાવુ જેણીવાર, દરીઆની તકરારી સાર. ૭૧ સાહા ઇનામ આપે સરવથી, તેહ તાણી કાંઈ સંખ્યા નથી; તમને દુખ પડ્યુ અપાર, હું સાથે આવું નીરધાર. ૭૨ તવ વછર પુછે તહી, શો હુનર તુ જાણી સહી; તવ તે માંછી બોલ્યો વાણુ, જલનો રાહ જાણુ નીરવાણુ. ૭૩ વછર કહે એ સારી વાત. વેગે ચાલે અમારી સાથ; તરણુ જણા થયા સહી, વળી આગળ ચાલ્યા તહી. ૭૪ થોડે એક પંથે ચાલ્યા તેણી વાર, વળી એક પુરૂશ દીકો નીરધાર; વાંસલો વીઝણુ હાથે સાર, પછવાડે દીકો નીરધાર. ૭૫ તવ વછર પુછે સમાચાર, કોણુ ભાઈ આંચો આ ઠાર; તવ તે પુરૂશ બોલ્યો વાણુ. હું સુધાર તમારો જાણુ. ૭૬ અચાર તમે બાંધી અપાર, શાહાનુ લુણુ મેં ખાધુ સાર; તમને દુખ પડ્યુ અહીં, મારે સાથે આવવુ શહી ૭૭ તવ વછરે પુછી વાત, શો હુનર રાખો છો હાથ; સુધાર કહે મુણો વછર સાર, ઉડતુ તખત ઘડુ નીરવાણુ. ૭૮ સુધાર મુખથી સાંભળી વાત, વછર ઘણો થયો રળીઆત; સુધાર સાથે બીધો

શાર, વળી ચાલા વન મોભાર. ૭૪ વળી આગળ ચાલ્યા જાણુ, કઠિતક એક દીકુ નીરવાણુ; વાગે મારી હુતી ગાય, અધાર વન તેતો કહેવાએ, ૮૦ ઝાડાડ જંગલમાં કાંઈ દીશે નહી, ચોવા શો અરાણુ છે સહી; તાંડા એક પુરૂશ દીકો શાર, વરધ શરીરે છે અપાર. ૮૧ સ્વેત દહાડાને માથે પસી, કર બેસ્ટીકા કેડ બેવડી; હાથમાં શીશો દીકો સાર; એવો પુરૂશ દીકો તે ઠાર. ૮૨ ગાય વાધે મારી હુતી જેહ; અસતી તેના હુતા તેહ; શીશામા હતુ જે સાર અમરોત છાંટયુ તે છી વાર. ૮૩ ગાય ઉઠીને બેડી થઈ, સજ્જવન થઈને ચરવા ગઈ; પેલા ચારે ઊભા તે ઠાર, મન મધે કરે વીચાર. ૮૪ એતો વાત દીકી હતી સાર, મન મધે કર્યો વીચાર; એતો વિદ્યા અઢકી સાર, મુઠ ગાય જવાડી નીરધાર. ૮૫ તવ વજર મુખ બોલ્યો વાણુ, શાહાજા તમે સુણુ ને કાન; આ પુરૂશ સીધ દીસે સાર, એથી કામ યશે નીરધાર. ૮૬ એને વીનતી કરો અપાર, એ છે સમુદર તણો અવતાર; શીધ પાસે શાહાજા ગયો, પરાણામ કરીને ઉભો રહ્યો; ૮૭ બુખે સ્તુતી કરે અપાર, શીધ રૂપ તમે દીશો સાર; તમ દરશન દીકુ આ ઠાર, ધન દીવસ આ જના સાર, ૮૮ વિબળ કે રૂદ્ર સહી, માનવી રૂપે આંખ્યા અહી, અથવા સમુદ્ર દીશો તમે અમ કહી ચરણે નમયો ૮૯ વરધ પુરૂશ તવ બોલ્યો વાણુ, અમે માનવી છઈએ નીરવાણુ, કોણુ કામે તમે આંખ્યા અહી, આ જંગલમાં કરો છો અહી ૯૦ તવ વજર કહે માહારાજ શુણો, આ પાદશા છે અમ તણો; એને દુખ પડ્યુ અપાર, વીતી વાતનો કહુ વીસતાર ૯૧ તમારે માથે આશુ શાર બીજો કોણુ ઉતારે પાર; ઉભા ચારે તેણી વાર વરધ સાથ થયો નીરધાર. ૨૨ તવ વજરે વાણી ગણી, એક વીનતી સુણુજો અમ તણી; કોણુ ગાયે પાગી અહી, મનીસ નામે દીસે નહી ૯૩ તવ સીધ બોલ્યો તેણી વાર, અહી છે મારી દીકરી સાર; તપ કરે છે આણુ ઠાર, દુધ તણો કરે છે અહાર. ૯૪ ગાયને મારી વાધે સહી, તેને અપવાસ થયા છે સહી; દાઈ ખાએ છે જાણુ, એમ કરીને રાખે છે પરાણુ. ૯૫ ભગતી કરે છે અપાર, પરમે શવરે કીધી સાર; તેણે અમરોત મોકલ્યુ જાણુ, તેથી ગાય જીવી નીરવાણુ, ૯૬ શીધે એવી વાતજ કહી, વળી આગળ ચાલા શહી. ૯૭ **દાહરો**—કામ કામ પડ્યાં હાંડ તડકે, જરણુ ચાલે શહી; તેના ભરાયો ખાડ; દુરગંધ વાયુ આવે ઘણો, નહી શીજા તે ઠાર, ઝાડાડ બીડ મળે નહીં; સુરજ તપે અપાર. ૩૯ ચારે જાણુ પુછે શહી, શીધને તેણી વાર; આ દુસ્ત લુભીઆ વી હવે શો કરવો પરકાર. ૧૦૦ **ચોપાઈ**—તવ વરધ બોલો તેણી વાર, એ હત જોમી છે નીરધાર; એ દર્દત છે બળીએ અપાર, એણુ ઘણા મારના નીરધાર. ૧૦૧ ઝાડ ને વી દીશે કાય, મુખ આગળ સુઠ કહેવાએ; નગર ખાધુ ખાધુ જાણુ, નાઠા તે જાંખ્યા નીરવાણુ. ૧૦૨ ગંધ જશે માણુશની સહી, હમણું આવીને ખાશે અહી; વરધે એવા વાયક કહ્યાં, ચારેનાં મુખ ઉતરી ગયાં. ૧૦૩ પેટ મધે પડી છે કાળ, હવે નીશે આંખ્યા કાળ; વળતો સીધ બોલ્યો વાણુ; એને એવુ છે વરદાન. ૧૦૪ પંદર દહાડા જંગે સહી, પંદર દહાડા ઊંચે તહી, શુકલ પક્ષે જંગે જાણુ, કસ્તુરપક્ષે ઊંચે નીરવાણુ. ૧૦૫ વજરે તીથી ગણી સરવથી, અમાવા સ્થા તે દાહાડે પુરી હતી; કાલે માસ બદલાશે શહી, નીંદના એની પુરી થઈ. ૧૦૬ તારે વરધ પુરૂશ બોલ્યો તહી, જાગીઆ પછી મરનારો નહી, આજ કાંઈ કરો ઊપાય, કાલે નહીતો એ સ રવને ખાએ ૧૦૭ તવ શાહાજા બોલ્યો એમ, કહો ભાઈએ એ મરશે કેમ; તવ માછી મુખથી બોલ્યો વાણુ, હુતો તરી જાણુ નીરવાણુ. ૧૦૮ સુતાર બોલ્યો તેણી વાર, હુતો કામ કરી જાણુ નીરધાર; સીધ પુરૂશ તવ બોલીઆ વાણુ, હું અશક્તિવાન છું નીરવાણુ ૧૦૯ સહ સાકડી ઊઠું શહી, ચાલીઆ કેરી શક્તી નહી, તવ વજર વીચારે એમ, હું થકી છુટાએ કેમ ૧૧૦ શાહાજાને કહેવાતુ નથી મારું મોત આંખું સરવથી, દર્દતને હાથે મરણુ સહી, એવું વીચારી ઉઠ્યો તહી. ૧૧૧ શાહાજાને કરો પરાણામ, હું જઈ આણુ તેણે કામ બીજો

ખીતો ચાલો જાય, રખે ઉઠે તો મુજને ખાઓ. ૧૧૨ મરવુ પરમાણુ કીધું સરવથી, ચરાણુ તેના ચાલતા નથી; ચારે દીશે ભાલે છે જહાં, કંપારો છુટે છે તહાં; ૧૧૩ ઘણાં ઢોર મારે છે તહી, વાઘ હસ્તી પડ્યાં છે તહી મનીશ તણા ખોખા અપાર, હસ્તી તણાં પડ્યા અપાર. ૧૧૪ દખાત વજરની સુધ ગઇ શાર, મુજને કાલે ધેરો આજ, એમ કરતા પોહોતો તે ઠાર; જહાં દઇત તણા દરબાર. ૧૧૫ ઊંચો મહેલ દીઠો વીશાળ, તે મધે દરવાજો સાર; માળ ઊંચો અતીશે સડી, સાત તાડ પરમાણુ તહી; ૧૧૬ વજર આવી ઉભો તે ઠાર, તેમાંથી એક નીકળી નાર; અપછરો સરખી શોભે જાણુ, રૂપ તણું શુ કરૂ વખાણુ; ૧૧૭ દરવાજો નીકળી બહાર, વજરે દીડી તેણી વાર. ૧૧૮ **દોહરો**—નારી વાણી એમ વદે, કોણુ પુરૂષ આ ઠાર; મોત તુને લાંબુ શહી, હુમાણુ મારશે નીરધાર. ૧૧૯ પાછો નાશરે માનવી, જો હોય જીવ્યાનું કામ, હાથે મોત માગે શહી, જા આંચો હોય તેણુ કામ. ૧૨૦

ચોથો—તવ વજર બોલીયો મુખથી વાણુ, સાચું તું કહેરે નીરવાણુ, એદર્થ તું માનવી નાર, તારે એને શો વેહેવાર, ૧૨૧ સાચુ કહે નારી આ ઘડી, એને હાથે કયાંથી પડી; તવ નારી મુખે બોલી વાણુ, હું બેગમ પાસાની જાણુ. ૧૨૨ નગર લાગી આંચો આંહી, કોઈ નાઠા કોઈ આઘા સહી; અમે નરનારી બેઠાં હતાં જાણુ, ત્યાં દર્થ આંચો નીરવાણુ ૧૨૩ કોટ મરડી નાંખી તહી, રૂઢીર પાસાનું પીધું શહી; મુજને લીધી બગલ મોજર લાવીને મુકી આ ઠાર. ૧૨૪ મેં મારો કહ્યો પરધાર, તું કેમ આંચો આણુ ઠાર; મનીશ નામે આવે નહીં તમે કયાંથી આંચા અહી. ૧૨૫ તવ વજર કહે સાંભળ નાર, અમે પાંચ જણા છઈએ નીરધાર; મારો પાદશા સાથે છે શહી, સઘર્ષી વાત વીશતારીને કહી. ૧૨૬ હવે પુછુ એક વીચાર કેમ દઈત મરે આ ઠાર; તવ બેગમ મુખ બોલી વાણુ, એનું મોત મજે નહીં જાણુ. ૧૨૭ માએ વીર કોઈ જાણો નથી, એ દઈતને મારે સરવથી; તવ વજર મુખ બોલીઓ એમ; એ વાત તે મનાએ કેમ. ૧૨૮ દેવ દાનવ જોગેસ્વર જાણુ, કાલે ખાધા સહુ નીરવાણુ; બેગમે કહુ તે જા જા કથી, કાલ કોઈને મુકનારો નથી. ૧૨૯ તવ તે બેગમ મુખ બોલી વાણુ એકવાર મેં પુછ્યું જાણુ; તમે કોઈથી બીહીઓ કે નહીં મોત તમારું છે કે નહીં; તવ એ દઈત બોલ્યો વાણુ હું સરવેને મારૂં નીરવાણુ; દેવ દાનવ માનવી શાર, તે મારો ચારો નીરધાર. ૧૩૧ લમર ઉડતો કરે ગુંજાર, તેથી હું બીહુરે નાર; મધ ચોપરી મુકે સુંદ મોજર, તેથી મારૂં મોત નીરધાર. ૧૩૨ પાછો સવાસ મુકું જોણી વાર, તેથી નીશરી પડે જા બહાર, તે વારે હું થાડું હાંશીઆર, પછી દણુ તો મારૂં તે ઠાર. ૧૩૩ એટલું મુજને કહું હવું જાણુ, તે તુજને કહું નીરવાણુ, વજરે વીચાર્યું તે ઠાર, લમરો મુકું સુંદ મોજર ૧૩૪ જા પાછો નીકળે બહાર તો મુજને મારે નીરધાર; પરમેસવરનું ટરકું સહી, બીજી વાર કાંઈ મરવું નહીં. ૧૩૫ હવે હાથે મરવું જાણુ, એને મારૂં કે મરૂં નીરવાણુ; પછી ચાલ્યો વન મોજર, લમરો ઝાલી આ તેણુ ઠાર, ૧૩૬ વરણ મધે પડ્યો હતો શહી, લમરો જાલીઓ તેમાં જઈ; પતર મધે વાં ઠાળીઓ સહી, દઈત પારો આંચો નીરવાણુ. ૧૩૭ મન મધે કરી વીચાર, રખે દઈત જાગે નીરધાર; હલવે હલવે ચાલીઓ તહીં, પીઠ પછવાડે આંચો શહી; ૧૩૮ દઈત ધેરે છે અપરંમ પાર, જાણુ મેધ ગાળે નીરધાર; નાશીકાથી નીશરે વાએ; ભોમી બધી તાંહાં ખાણુએ. ૧૩૯ તેના ખાડો પડ્યો તહી, તાડ પ્રમાણુ ઊરો સહી, પાછો સવાસ લીધો જોણી વાર, તવપાછો જાએ નાસીકા મોજર. ૧૪૦ એવો દઈત તાંહાં ધોરે જાણુ, બીજા કુંભ કરણુ નીરવાણુ; પાછો સવાસ લીધો જોણી વાર, લમરો મુક્યો તે સુંદ મોજર. ૧૪૧ **દોહરો**— સવાસ ઊંચો લીધો સહી, લમરો મરતક પોહોતો જઈ; વજર નાઠો તાંહાં થકી, હુમાણાં ઘેરો પ્રાણુ. ૧૪૨ પછી એ મરશે નહી, એમારે નીરવાણુ. ૧૪૩ વજર આગો બેઠો જઈ, થર થર ધરૂં નીરવાણુ લમ

રો મસાકે ચોટો શહી, દઈતે જાગીયો તે જાણુ. ૧૪૪ પગ પછાડયા અતી ઘણા, કદયો તાડમ્રમ
 જી કોણે કામ એવું કર્યું હું લેવું તેના પ્રાંણુ. ૧૪૫ અરો પરો સોધે ઘણું, નહી કુશમનની જા
 જી કદી થાક્યો ઘણું પછી આંચો તેનો કાલ. ૧૪૬ પરપચે મારયો સહી, વજરે દઈતે તે ઠાર;
 નારી કહે શારૂ થઈ, ઊતારો ધરતીનોમાર. ૨૪૭ **ચોપાઈ**—દઈતે પોહોતો જમને દવાર, વ
 જરે વીચારૂ તે ઠાર; શાહાજાને ચીતા અપાર, હું મુયો જાણુસે નીરધાર. ૧૪૮ તેને જાણુ ક
 રું હું જઈ. શાયે તેડીં લાવું અહી; વજર આંચો શાહાજા પાસ, મળી સરવ પામયા કુલાસ
 ૧૪૯ વજરે કરયો પરાગામ, તમ પરતાપે કોયુ કામ; તમે પરતાપે પાછો ફરયો, કીડીએ કુંજરવ
 સકરયો. ૧૫૦ મહા બગીચો દઈતે અપાર તમ પરતાપે કીધો ઠાર, તાં એક મે દીડી નાર, રૂપગુ
 જી તણો લંઝાર. ૧૫૧ કોઈ એક સાહાની બેગમશાર, દઈતે ગરહી લાંચો આઠાર; તવ શાહાજા
 દો બોલયો વાણુ, નારી દઈતે જોયા નીરવાંણુ. ૧૫૨ તાંહાંથી સરવે ચાલીયા સહી, પરથમ દઈતે
 ને જોયો તહી; પરત સરખો દીઠો તહી. શુધ ખુબ શરીરની ગઈ. ૧૫૩ તવ શાહાજા દો બોલી
 ચોવાંણુ, તેં સમુદર તારયો નીરવાંણુ, પાહાડ ઢોળી નાખ્યા આઠાર, તહારૂં પ્રાકરમ અપરમપાર
 ૧૫૪ પછી નારી જોઈ સહી, આંખે નીર આંચાં તહી; આંતો સાધવી અશતરી જાણુ ઘણુક
 ખ પાંખી નીરવાંણુ. ૧૫૫ પરમેસ્વરે છોડાવી આ ઠાર, વજર તમે શુભ કીધું કામ; બેઠન કહી
 ને માની તહી, સાથે લેઈને ચાલીયા સહી. ૧૫૬ ઘણો પંથ કાપયો તેણી વાર, નગર એક આ
 ંચું તે ઠાર; દરવાજા ઊઘાડયા સહી, તે ઠેકાણે આંચો તહી. ૧૫૭ ફરતો કોટછે ભાગસ બહાર,
 દરવાંન નહી દીઠા તે ઠાર, દરવાજામાં પેઠા સાર; વળી આગળ ચાલીયા જાણુ. ૧૫૮ ચઢીં
 દીઠાં પરમ નીધાંન, ઘી ગોસ લરયા સરવથી; કણુ કોઠારની સંખ્યા નથી. ૧૫૯ ડોશી હાટદી
 ઠાં અપરમ પાર, વસ્ત્ર તણા દીઠા અંમાર; કનસારાનાં દીઠાં હાટ, વીધ ભાતના ગઢયા ઘાટ
 ૧૬૦ નાણાવટી દીઠાં સરવથી, ધન તણી કાંઈ સંખ્યા નથી; ઊચા મહોલને મંદીર સાર
 મનીસ નામે નહી નીરધાર. ૧૬૧ સેરીએ સેરીએ ફરી સહી, મનીસ નામે દોહું નહી;
 કુતરાં મુવાં દીઠાં બહુ બીલાડાં ઠામ ઠામ પડીઆં છે સાર. ૧૬૨ વળી આગળ ચાલીઆ
 જાણુ, પાદસાહી મોહોલ દીઠા નીરવાંણુ; છજાં જરૂખાં મેડી સાર, ચોત્ર વીચીત્ર દીશે અ
 પાર. ૧૬૩ એ કહો એ શાહાનો દરબાર જોવા કેરો કરયો વીચાર. ૧૬૪ મોહોલ મયે પેઠા સ
 હી, વીવીધ રચના દીડી તહી, ચોકીખાનાં દીઠા સાર, હથીઆર પડયાં છે ઠારો ઠાર ૧૬૬
 લેહર પાણીની ચાલે તહીં ખજાના કુવારા છુટે શહી, ઘણી હરીઆલી દીસે શાર; નાના
 પંખી બેઠાં તે ઠાર ૧૬૬ દીવાનખાનાંની સોભા ઘણી, ઠામ ઠામ સફાટીકના મણી મી
 જાણારી સોમે શાર, ઠામ ઠામ તકતાની હાર ૧૬૮ પેલી રાયા હુતી નાર, ઘણો વીલાપ ક
 રે તે ઠાર. સોર પાડી ઉડી અપાર, છાતી કુટી તેણી વાર, ૧૬૭ તવ શાહાજા બોલયો વચન
 કહો બાઈકેમ કરો રૂદન, શા માટે દુખ ધરો અપાર; તારા મનનો કહે વીચાર ૧૬૮ તવ તે
 નારી બોલી વાણુ, હું એ રાંડને શોપોચો છે પરાણુ હુંતો અહીઆ પેદા થઈ, એ ઠેકા
 છ માહરૂ સહી. ૧૭૦ મનુચર શાહા મોરો ધણી; તે તણી હું બેગમ સહી, જે દઈતે
 મે મારો તહી, તેણે નગરી ભાંજ શહી ૧૭૧ સઘળી રઈયત ખાધો જાણુ, નાહા તે જીવાની
 રવાણુ; ઘણું રૂદન કરે તેનાર, છાતી કુટીને ભાગાં હાડ ૧૭૨ શાહાજા દુખ ધરે અપાર, ઘણું
 રૂદન કરે તે ઠાર; તેનું દુખ જોઈને તહી. સઘળા સાથે રોયા શહી ૧૭૩ આશ વાસના કીધો
 અપાર, વળી આગળ ચાલીઆ શહી; પાદશાઈ ક્યેરી હુતી જાણુ, તાંહાં જઈ પોહોતા નીરવાણુ
 ૧૭૪ તખત દીકું મુદર શાર, હીરા માણેક જોત અપાર ઠામ ઠામ ખમ્મનો તહી હીરા માણેક મો
 તી શહી. ૧૭૫ તખત પાસે આંચો જેણી વાર, શાહા પડયો દીઠો તે ઠાર મનુચર સાહાના
 મે જે, તખત તજે પડયો દીઠો તેહ. ૧૭૬ તેજ પડયું મુખ આગળ રહી, અંજે વસ્ત્રાં

ઈ પેહરી નહી; મુખ જાણે પુત્રમતો શક્તી, એવી શોભા દીસે વશી. ૧૭૭ કોટ મરડી દીડી જાણુ, રૂધીર પીધું છે નીરવાણુ; એવું દીકું નારોએ તહી, ધણીની પાસે બેડી જઈ મસતક લીધું ખોળા મોજર, ઘણો વીંઝાપ કીધો તે ઠાર. ૧૭૮ **દાહરે**—હાએ હાએ કરે ઘણું કરમે કીધી હાણ; મુજને સાથે મારી નહી. ફટ પાપી અજાણુ. ૧૭૯ જીનીને હું શું કરું, પીઠે ખુદા વશ ઠાર; જીવ્યાથી મરવું ભયું, એમ કહીને ભાજાં હાડ. ૧૮૦ લટ તોડી માંધા તણી, નખે મુખ ચુંટયું જાણુ, આલોઢે ધરાણી વીશે, નીકળે પાપી પ્રાણુ. ૧૮૧ જલસાનાતું માંજલું તરફડે ધરાણી મોજર; તેમ નારી ટલ વણે, આંખે વહે રૂઢીરનો ધાર. ૧૮૨ શાહાજાનદા વજર સહી, સીધ સુતાર માછી જાત; પાંચે રૂદન કરે ઘણું, બોહા નારીની સાથ. ૧૮૩

ચોપાઈ પાંચે જાણું આતી દુખજ ધરે, વરધ પુરશની વાનતી કરે. આ નારી દુખ ધરે આ પાર જીવડો એનો ભરવાર. ૧૮૪ તમેજો ગુણના ભંડાર, મુઠ ગાય જીવડી તે ઠાર; કીરપા ક રો એને સરવથી, તમ સરણે એ આવી સતી. ૧૮૫ એમ વીનય કીધો અપાર, શીધ પુરશ રી ને તે ઠાર; અમરત હુતું શીશા મોજર, લાવીને છાંટયું તેણી વાર. ૧૮૬ ઉપર ચાદર બોહાડી તહી, એક ઘડીતે વહીતે ગઈ; કેડ મરડી તેણી વાર, મનુચરશાહા ઉડ્યો તે ઠાર. ૧૮૭ ગાભરોએ ધને જીવે નીરવાણુ, કાંઈ કારણુ દીસે નીરવાણુ; મનમથે કર્યો વીચાર, પાંચ કોણુ આંબાઆ ઠાર. ૧૮૮ ભારે માંણુસ દીડાં તહી, જોવામાં કાંઈ આંબાં નહી; બેગમ આંવી બેડી પાસ, મુ ખે વાંણી કહી પ્રકાશ. ૧૮૯ પાછલી વાત વીતી જેટલી, વીસતારીને કહી તેટલી; પરમેસ્વરે મોક લીયા અહી. એના ગુણનો પારજ નહી. ૧૯૦ આ શાહા જાનદા ગુણુ ભંડાર, રતન દશ તણોર જેનાર; સરવે પુત્ર એના જાણુ, એથી તમે જીવ્યા નીરવાણુ. ૧૯૧ ઘણુ ધરમીસ્ટ એને જાણુ, બેહેન કરી બોલીઓ નીરવાણુ; મનુચરશાએ એવુ શુણી, શાહાજાનદાને વીનતી કરી. ૧૯૨ શું બોલીંગળ થઈએ અમો, જીવતદાન દીધુંજી તમે; પરમેશ્વરે મોકડ્યો આ ઠાર, ગુણુ તણો ન હી આવે પાર. ૧૯૩ ખાનપાન કીધા અપાર, શેવા કરે છે નરને નાર; દશદશાંતરે વાતજ ગ ઈ, હઈતને કોકે માર્યો શહી. ૧૯૪ મનુચરશા જીવા જાણુ, એતો વાત કરો નીરવાણુ; નાડા હુ તા જે ઠામોઠામ, પાછી રઈઅત આવી તે ગામ. ૧૯૫ હુદુભો તાં રહ્યા ગરગડી, રઈઅત સઘળી આવી ઠરી. શાહાજાનદાના કરે વખાણુ, મનુચરશા દે તેને માન. ૧૯૬ ઘણી શેવા કરે અપાર, નીતે રહો તમે આણે ઠાર; ઘણા દીવસ રહ્યા તહી, શાહાજાનદાને ચીંતા થઈ. ૧૯૭ દે શ મુકીને આંબ્યા અહીં. ભાલ નગરની લાગી નહી; તેને દુખ હઈયામાં ઘણુ, રૂધીર સુકાયુ મુખ તણુ; ૧૯૮ ખાવુ પીવુ તજતુ જાય, તેથી દુખજ થઈ ઘણી કાય; બેગમ મન વીચાર જ કરે, શાહાજાનદા મન ચીતા ધરે. ૧૯૯ હુ ઘણી કરજુ શેવાએ, દીન દીન કાઆ દુખજ થો ય; પાશે બેસી બોલી વાણુ, એક વીનતી ધરજે કાન. ૨૦૦ મું દુખજે તમને અપાર, મુજ ક ને કરો વીચાર; તમ શાહાજાનદાએ ભર્યાં નીર, હઈઆમાં નવ રહીં ધીર. ૨૦૧ પછે બોલ્યો મુ ખે વાણુ, સઘળી વાત કહી નીરવાણુ; બેગમ કહે એ કેટલુ કામ, મુજ અગળ કહો તેનુ કામ ૨૦૨ તવ શાહાજાનદા બોલીઓ તહી, નામ ઠામ કાંઈ જાણુ નહી; ઘણુ રૂપછે તેનુ રશાળ, મોહો તણી મુજને નાખી જાળ. ૨૦૩ તવ બેગમે કર્યો વીચાર, કેમ શોધો કહાડુ એ નાર; દલાલ હતા ગામ મોજર; ઘણી કહી હતી અપાર. ૨૦૪ તેને તેડાવી પોતા કને, પાશે બેસારો વા છી ભણે; એક છે તમ સજ્જુ કામ, કીધા પછી આપુ ઇનામ. ૨૦૫ તારી ખુદી છે અપરમપાર, તુથી કામ થાશે નીરધાર; તવ દલાલ મુખ બોલી વાણુ, તમે કહો તે કરે નીરવાણુ. ૨૦૬ બેગમ કહે શાહાજાનદા સુણો, સઘળી વાત એ આગળ ભણો; જેવી નારી દીડી હતી, દલાલ ક ને કહી કથી. ૨૦૭ નખસીખ શોભા સઘળી કહી, દલાલે ચીતમાં રાખુ સહી; દલાલે વીચારયું તેણી વાર, હોહો મધે દીડી નાર. ૨૦૮ બેગમે ખરચી આપી તહી, દલાલ તાંથી ચાલી સહી;

અંદર બંદર ફરતી જાણ, ઘણા દસ જોઆ નીરવાણ. ૨૧૦ એમ કરતાં પછે આવી તહી, હુશ નાવ નગરીછે જહી; તેના ઘરમાં આવી, સરૂપ જોતાં અચરજ થઈ. ૨૧૧ અસ્ત્રી દોડી રૂપે સાર, અંદર મા સરખી જોત અપાર; વરણન કરતાં લાગે વાર, સમુદર સાગરછે નીરવાણ. ૨૧૨ જાણે મંદરાણી રૂદરાણી સાર, હુશનાવાદનગરીમાં એવી નાર, જોઈ હોએ લાણે બુખ, મુખ જોતાં જોએ સહુ દુખ. ૨૧૩ જેવુ ગામનુ સુંદર નામ, તેવો મનીશ રૂપ નીધાન; દલાલે કીધા વીચાર, એ નગરમા મગશે નાર. ૨૧૪ કુકાન કાઠી બજારે તહી, માલાણુ થઈને બેડી શહી; પાદસાહા મોહોલની માલાણુ જોહ, તે હાથે બહુ કીધો સનેહ. ૨૧૫ નહોતમ વસ્તુ આપી શાર, બેહેનપણુ કીધાં નીરધાર; ખાવુ પીવુ સાથે જાણુ, માંહે માંહે કીધાં બહુ માન. ૨૧૫ એક સમે દલાલ એમ વદ, બેહેન કહુ તે ધરજેરૂદ; મુજ મનમાં છે ઇછા ઘણી, બેહેવરબાનુ ને જોવા તાણી. ૨૧૭ તેના વખાણુ સુણા અપાર, એક વાર જોવી તે નાર; તવ માલણુ બોલી તેની વાર, તમે કહુ તે સાચુ જાણુ. ૨૧૮ ઘણુ રૂાછે અપરમપાર, પરમેસવરે ઘડી એ નાર; તવ તવ દલાલ બોલી વાણુ, કુવારી કે પરણી જાણુ. ૨૧૯ તવ માલણુ બોલી વાણુ, હજી કુવારીછે નીરવાણ; ઘણા માગાં આવે અપાર, શાહા સરવેને કરે નકાર. ૨૨૦ જોડેજોડુ મગશે જાણુ, તવ શાહા દશે કનયાદાન; ઘણી ગુણી છે એ નાર, હોડીએ બેશી કરે શીકાર. ૨૨૧ હોડી તણી શુણી વાણુ, દલાલણુ તણા ઠગકયા દાન; કાલે મારે જાવુ તહી, મારી સાથે આવો સહી. ૨૨૨ દલાલે વીચારયુ મન સાથ, હોડી કેરી મળી વાત; બોલો દીન થયો જણીવાર, માલાણુ જવા થઈ તઈઆર. ૨૨૩ છાબ કુત્ર તણી ભરી, દલાલે લઈ હાથે ધરી, આગળ માલાણુ પાછળ દલાલ, મોહોલ મધે આવ્યાં તેણી વાર. ૨૨૪ બેહેવરબાનુ બેડી જહાં, છાબ લઈને આવી તાં; મુખ આગળ મુકી તહી, સામે જઈને ઉભી રહી. ૨૨૫ દલાલે તાં દરશટી કરી, કહયા પરમાણે વાતજ મળી; શાહાજાએ વખાણુ કરયાં, તે સરવે તો અહીઆં મળયા. ૨૨૬ બેહેવરબાનુ બોલી એમ, આ નરી અસ્ત્રી લાવી દેમ; તવ માણુ કરચો પરાણમ, એ મહારી આકર નીરવાણ. ૨૨૭ કુત્ર આપી પાછાં ફરયાં, પોતીકે દેકાણુ કરયાં; દલાલ આવી પોતીકે ધામ, હવે જાડે હુ મારે ગામ. ૨૨૮ ડામ દેકાણુ લીધુ શહી, એ નારીમાં સદેહ નહી, પછી તાં થી કરે પીઆણુ, મનુચર નગરી આવી જાણુ. ૨૨૯ બેગમ શાહાજા બેડાં બેડાં, દલાલ આવીને ઉભી તહાં; મુખે વાણી એરી કહી, હુ લાલ લઈઆવી શહી.

દાહરો—

હુશનાવાદ નગરી શહી, દરીઆ કાંઠે સાર; વરણુવ કહી પેરે કરે, કહેતાં નવ આવે પાર. ૨૩૧ ગામ તણી શોભા ઘણી ચડોટાં શેરી વીશાલ; રઈઅત્ર સુખી અતી ઘણી, પરથવી પંતી દયાલ, ૨૩૨ અસ્ત્રીઆ દીસે શોહામણી, તારા જોત પ્રમાણુ; અંદરમુખ અગ લોચની, શાં શાં કરે વખાણુ. ૨૩૩ હુશનાવાદ નગરી શહી, હુશન પાસા તે ઠાર; કહે દલાલ કેમ વરણુવ કહેતાં ન આવે પાર. ૨૩૪ તે નગર મધે હુ ગઈ, ધરી માલાણુનો વેશ; કુકાન કાઠી તાં જઈ, તમ આગળ સત બોલેશ. ૨૩૫ માલાણુ હુતી મોહોલની, તે સાથે કીધી પ્રીત; તાંહાંથી ભાલ લાગી શહી, ખખર મળી તે સીધ. ૨૩૬ હોડીની વાત મળી શહી, હાકે બેડે શાર; બેહેવરબાનુ નામ છે, રૂપ તણો ભંડાર. ૨૩૭ માલાણુ મોહોલ વીશે ગઈ, કુલ લેઈ તેણી વાર; હુ પણ સાથે ગઈ શહી જોઈ આવી તે નાર. ૨૩૮ ને દીડી હોડી વીશે, તેવી મે જોઈ શહી, મોહોલમાં નીરધાર ૨૩૯

ચોપાઈ—બેગમ ખુશી થઈ ઘણી, દલાલ ને આપી વધામણી મોહેરો મોતીને વળી લાલ, દલાલને તાંહાં કીધી નાહાલ; ૨૪૦ શાહજાદાને ચીતા ઘણી; બેહેવરબાનુને મળવા તણી; મન મધે કરચો વીચાર; કઈ પેરે મગશે એ નાર. ૨૪૧ એવો વિચાર મનમાં થયો પછી તે શીકારે ગયો; સમુદર કાંઠે આવ્યો શહી, શીકાર કરે તે મીનનો તહી. ૨૪૨ મીન પડ્યુ ફાંદામા જાણુ ઘણુ ભારે શોભા માન; બેગમને આણી આ

પીયું તહી, એની તરકારી કરવી સહી. ૨૪૩ વિદ્યારણ કીધુ જેની વાર, મોંથી કંકણ નીકળ્યું
સાર; જડાવ કંકણ સોભા ઘણી, કોણ પેહેરનારી હોશે એ તણી. ૨૪૪ બેગમ કહે મન રા
ખો ધીર, તમને શુકન થઆરે વીર; કામ થાસે તમારું સહી, એ વાતમાં સંદેહ નહીં. ૨૪૫
પ્રાતુસકાળ થયો જોણી વાર, શાહાજાનદા થયો તથ્યાર; કંકણ સાથે લીધું તહી, દલાલ સાથે
આલો સહી. ૨૪૬ પેલા ચારે સાથે જાણુ, વળી પંથ ચાલ્યા નીરવાણુ; ઘણા દીવશે પેહોતા
સહી, હુશનાવાદમાં આંચા તહી. ૨૪૭ વાડી મધે ઉતરા જાણુ, દલાલ મુખથી ખોલી વાણુ;
તમારે હવે રહેવું અહીં. મારે દુકાન માંડવી સહી. ૨૪૮ માલાણુ થઈને બેઠી જાણુ, સંઘવર
સાથે મળી નીરવાણુ; આવ ભાવ કરે અપાર, સંઘવરણુ ખોલી તેણી વાર. ૨૪૯ અરે સંઘવર
મુજને ઇછા ઘણી, બેહેવરખાનુને મળવા તણી; તવ માલાણુ ખોલી તહી. હમણું મળવું થાશે
નહીં. ૨૫૦ બેહેવરખાનુને શોક અપાર, કંકણ પડ્યું દરીયા મોજાર; જલ ક્રીડાને ગઈ હતી
સહી, કંકણ પાડી આવી તહી. ૨૫૧ તેનો શોક પડ્યો અપાર, મળવા કરો નહીં વિચાર; એ
વી વાત દલાલે સુણી, તત્કાણુ આવી શાહાજાનદાને ભણી. ૨૫૨ ખુશી થઈને ખોલી વાણુ, હવે
કામ થઈ નીરવાણુ; આ કંકણ તમને જડ્યું સાર, એથો મળશે નીશચે નાર. ૨૫૩ એ કંકણ
તણી એ પેહેરનાર, એ કંકણથી કામ થશે નીરધાર; હવે કરવો એક વીચાર. પરપંચ વીના
નહીં મળશે નાર. ૨૫૪ આસણુ તમારે રહેવું નહીં, અગોચર બેસવું જઈ; જ્યાં મનીસનું ના
મજ નહીં, તે કંકણે રહેવું જઈ. ૨૫૫ એક અગોચર હતો ધમ, તાંહાં જઈને કરો વીશરામ.

દોહરો—સત્ય પુરશ તમે હો સહી, જાઓ શાહાને દરબાર; તાંહાં જઈ કહેવું સહી, જે
હું કહું પરકાર. ૨૫૬ સમુદરે મુજને મોકલ્યો, આપી કંકણ સાર, વળી હદીઆ આપીયો,
અમરત જે નીરધાર. ૨૫૮ તુમે કહેવું અટલું, દરીએ કરી ફરમાન; માહારી સાથે કહાવીઠી,
તે કહેવા આંચો જાણુ. ૨૫૯ ફતન દશનો પાદશાહ; તેના શાહાજાનદા જે સાર; વિવાહ કરો
તમે તેહણું, તમ પુત્રી નીરધાર. ૨૬૦ અધાણી એ મોકલી, કંકણ પુત્રીનું સાર; મારી સાથે
મોકલ્યું સહી, પડ્યું હતું દરીયા મોજાર. ૨૬૧ **ચોપાઈ**—દલાલે વાત સીધને કહી, કહા
પરમાણે કહેવું જઈ; શીધ જડ્યો તેણી વાર, કરની સેલી પેહેરી સાર. ૨૬૨ શીધ આંચો શા
હાને દરબાર, સફલ સભા કરે આવકાર; આલોગ્યાલો વાણી કહી, સભા ઉઠીને બેઠી થઈ. સાહે બહુ
દીધાં માન, શીધને આપાં ફક્લ પાન; શાહા બોલ્યો તેણી વાર, ઘણી કીરપા કરી અપાર. ૨૬૪
ધન દીવસ આજનો જાણુ, તમ દરમણુ પામા નીરવાણુ; હાવ ભાવ કરો સરવથો, ઉત્કટ કરો પા
રજ નથી. ૨૬૫ કેમ કીરપા કીધી આ તમ, અમ સરણુ કાંઈ કહેવું કામ; તવ શીધ બોલ્યો
તહી, સમુદરે મુજને મોકલ્યો અહી. ૨૬૬ સમુદરે કેરું છે ફરમાન, તે કહેવા આંચો નીરવા
ણુ; ફતન દશનો શાહાજાનદા જેહ, સમુદર સાથે બહુ રાખે સનેહ. ૨૬૭ ઘણો સનેહ રાખે અપાર,
પુત્ર સમાન ગણે નીરધાર; બેહેવરખાનુ પુતરી જેહ, એની સાથે પરણાવો તેહ. ૨૬૮ અમ
રત શીશો મોકલ્યો સાર. તમને બેઠ કરી નીરધાર; વળી નીશાની બાજી કહી, શાહાજાનદા પ
છવાડે આવે સહી. ૨૬૯ તે લાવસે કંચન સાર, તમ પુતરીનું છે નીરધાર; સમુદર મધે હતું
જાણુ, તમ પુતરીનું છે નીરવાણુ. ૨૭૦ શાહાના યનમાં વીશામણુ થાય, એ કારણુ તે શુ કહે
વાય; દરીએ માણુ મોકલ્યું અહી, કેમ કરી સાચુ માનું સહી. ૨૭૧ શાહે વીચાર કર્યો તે
ઠાર, એક પરીક્ષા જોવી સાર; સાચુ જુલું જણાશે સહી, એ વાતમાં સંદેહ નહી. ૨૭૨ મીન
મજાણુ તેણી વાર, મુવેલું હતું નીરધાર; પેલું અમરત હતું જેહ, મીન ઊપર છાંંડ્યું તેહ. ૨૭૩
મીન હાલુ તેણે ઠાર, ઊઠીને પડ્યું હોજ મોજાર; સાચે સાચુ સરવે કહ્યું, શાહાને મન અવી
અચ થયું. ૨૭૪ પછી સાહા તે બોલો વાણુ, શીધ પ્રતે કહે નીરવાણુ; સમુદરે કહેવડાંચું જે
હ, હાથે બેઠીને કરવું તેહ. ૨૭૫ એવી વાણી શાહે કહી, શીધ તાંથી ઊઠ્યો સહી; બેસું

એસો શાહા એમ કહે, પછી શીઘ્ર હોમો નવ રહે. ૨૭૬ હોમો વશીએ વનમાં સહી, દરબાર અમા
 રે એસવુ નહીં; શાહાજનદાને મળો તેણીવાર, દલાલને કહ્યો શમાચાર. ૨૭૭ વીતી વાત માં
 ડીને કહી, હા કેવડાવી આંચો શહી; થોડા દીન ગયા જેણી વાર, દલાલ ખોલી તેણી વાર.
 ૨૭૮ હવે વજર તમારુ કામ, તમારે જનુ તેણે કામ, ફતન દેશના શાહાજનદા જેહ, કંગન લઈ
 ને આંચો તેહ. ૨૭૯ દરીએ તેને મોકલ્યો અહી, કંગન આપવા આંચો સહી; ખી-
 જ નવ કાંઈ કરીએ વાત, શાહા શો દેહે જવામ. ૨૮૦ દલાલની એવી વાણી સુણી, વજરઆ
 ંચો શાહાની ભણી; સમા મથે ખેડા જાંડાં, વજર આવી ઊમો તાંડાં. ૨૮૧ તેણે સલામ પા
 દશાહને કરી, તવ શાહે વાણી આચરી; કોણુ નગરથી આંચો આ કામ, કોણુ નામને શું
 છે કામ. ૨૮૨ તવ વજર ખેડ્યો વીનતી, ફતન દેશ તણો નરપતી; તેહ તણો શાહાજનદા જેહ
 તમારે નગર આંચો તેહ ૨૮૪ હું તેના વજર છું જાણુ, દરીઆએ મોકલ્યો નીરવાણુ; ત
 મે આજ્ઞા કરો આ વાર, શાહાજનદા આવે દરબાર. ૨૮૪ એટલી અરજ વજરે કરી, તવ શાહે
 વાણી આચરી; તમે અમશું આંચો અહી, આગળથી અમે જાણુ સહી. ૨૮૫ દરીએ કી
 રવા કરી અપાર, અમર મોકલ્યુ આણે ઠાર; ખીજ વાત વળી કહાવી સાર, તે અમે કરશુની
 રધાર. ૨૮૬ રૂડો દીન જોઈને જાણુ, પછી અહી તેડાવીશુ નીરવાણુ; વજર ઉડ્યો તેણાવાર,
 પાછો આંચો પોતીકે કામ ૨૮૭ સરવે વાત માંડીને કહી, સાહાજનદા મન હરખો સહી; રૂ
 ડો દીવસ આંચો તે જાણુ, શાજનદા તેડ્યો દરબાર. ૨૮૮ સાહાજનદા આંચો તે ઠાર, શાહા
 સામે આંચો નીરધાર; પાસે ખેસાડી દીધાં માન, ગુલામ છાંટી આપાં પાન. ૨૮૯ શાહાજન
 દાએ વલતુ શુ કર્યુ, કંગન લઈ મુખ આગળ ધર્યુ; શાહે પાસે લોધુ શાર, પછી મોકલુ મોલ
 મોજર. ૨૯૦ ખેહેવરખાનુને આપુ હાથ, મન મથે થઈ રણીઆત; સખી લાવી કંગન જેહ, ખે
 હેવરખાનું ખોલી તેહ. ૨૨૧ સઘળી વાત માંડીને કહી, વીવા તમારો મેળાંચો સહી; ફતન દે
 સનો રાજ જેહ, સમુદર સાથે રાખે સનેહ. ૨૨૨ કંગન આપી મોકલ્યો, તેણું વીવા મેળાંચો
 સહી; ખેહેવરખાનુ એજુ સુણી, હુઝ્યામાં અકગામણુ થઈ ઘણી. ૨૨૩ રૂપ ગણુ કાંઈ જાણુ ન
 હી, ઘણી વીમાશણુ મનમાં થઈ; મન મથે કર્યો વીચાર, અટારીએ આવી ખેડી તે નાર.
 અક ખાંધીને ખેડી તહી, જોએ સંધે ભાજે સહી; શાહાજનદાએ માગી વીઢાય, પોતીકે ઠેકાણે
 જાય. ૨૨૫ તવ નારીએ દીડો તહી, રૂપ કેરી શોભા અતી સહી; ઘણી ખુશાલી થઈ અપાર,
 જોતાં હુઢડે હરખો નાર. ૨૨૬ શાહાજનદા ઠેકાણે ગયો, મન મથે હેસટ બહુ થયો; વીવા
 સામગ્રી કરી તઈઆર, ચીત્ર વીચીત્ર કર્યાં અપાર. ૨૨૭ મંડપ શોભાનો પારજ નહી, શાહે
 લગન લીધું તહી; મીનાકારી શોભે કામ, મોતી લટકે છે કામો કામ. ૨૨૮ આરશો કેરી મુ-
 કી ખાપ, વગર ધરે દેખાય આપ; ગલેચા સુમ પાથરયા સાર; જરી તકીઆ ઠારેઠાર. ૨૨૯
 ચીનાઈ પુતળી શોભા ગણી, મંડપ દુવારે શોભે મણી; કેળ રથંભ આણી રોપોઆ સહી, ગુ
 લાખ છંટકાવ કીધો તહી. ૩૦૦ ગાન તાન થાય અપાર, નાટક નાચે તેણે ઠાર; ગુણુકા નાચે
 ગરવે ભરી, થઈ થઈ વાણી આચરી. ૩૦૧ ગુણુ ધરો વેણુ ખોલે સાર, અરદંગ શોભા દે
 અપાર; લગન વેસા થઈ જેણી વાર, શાહાજનદા થયો તઈઆર. ૩૦૨ પાદશાહ પોશાક પેકેરી જા
 ણુ. માથે કલગી સોભા માન; સોનેરી સેરો મોતીએ ભર્યો, વરે લઈ મસતકે ધર્યો. ૩૦૩ છ
 તરોસ વાજાં વાજે સાર, બંધીજન ખોલે જેજેકાર; શુદર ઘોડો શાણુગારએ સહી. મોતીની સુઝ
 નાંખી તહી. ૩૦૪ તાંડાં નોખત વાજે અપાર, શાહાજનદા થયો અસવાર; આગળ અપજરા
 કરે નાચ, મંડપે પોહોચા નીરવાણુ ૩૦૫ મોહોલ મથે મોહોચા જઈ, સરવેને મન ખુશા
 લી થઈ જડાવ માંચી માંડી તહી, શાહાજનદા ખેસાડ્યો સહી. ખેહેવરખાનુ સણુગારી સાર, ઉમ
 કી લાવી સાહેલી ચાર; કાજ આંચો તેણે ઠાર, મોડ તાં બાંધી નીરધાર સરવે નારી અપીસઈ,

વર જોઈને હરખી સડી; જેવી કન્યા રૂપ નીધાન; તેવો વર મળયા નીરવાણ. ૩૦૮ જોડે જોડુ મટયું સાર, જોતાં સરવે હરખા અપાર; સરખત પાઓ સરવને તહી, પરણીને ઉડ્યાં મન રજી. ૩૦૯ એકાંત મોહોલ હુતો સાર, સેજ બીજાતી તેણે ઠાર; ઘણી સામગરી મુકો તહી, ખાત પાનનો પારજ નહી. ૩૧૦ નર નારી આઠ્યાં તે ઠાર, બેઠુનાં ચીત થયાં એક તે વાર; બેઠીના મનના ઊંચટ અપાર; મોતી મુકયુ ડમામાં મોજાર, ૩૧૧ ચાર પોઠોર વીતી જામની, પ્રાંતુસકાળે ઊડી લામની; શાહાજાદા ઊંચો તેણી વાર, મરજન તાંહાં કોધુ નીરધાર. ૩૧૨ વસતર પેઢેરયાં મુંદર સાર, પછી આઠ્યા સભા મોજાર; સભા ઉડીને બેડી થઈ, શાહાની પાસે બેઠા જઈ, ૩૧૩ ઘણા દીવમ પછે રહ્યાં તહી, પછી અરજ કીધો સહી; શાહાજાદા મુખે બોલ્યા વાણુ, સાહા વીનતી ધરજો કાન. ૩૧૪ હમને દીવસ યઆ અપાર, તેની ચીંતા મન મોજાર; હવે વીદાય કર્યો સરવથો; રહ્યા કરો અવશાર નથી. ૩૧૫ શાહા જાદાનાં મુશી વચન, પાદશાનું હરખયું ઘણું મન; મન મથે ઉડતજ ભરી, દેહજ તણી સેના છં કરી. ૩૧૬ પચાસ હસતી અરધવત શાર; સાજ સાથે કર્યાં તઈપાર, ઝાસર નાખાં જરી તણી, રૂપેરી ઘંટાનાં શોભા ઘણી. ૩૧૭ સોનેરી અંકુશ હોરે જડયોં, માહા વીદ્યાથી શોભે ઘણો, પગ તોડા રૂપા તણુ, કોટે સોનેરી શોભે ઘણુ. ૩૧૮ પાંચસે ઘોડા કછીઆ, જાત અખ લખી પટોળી ભાત; પત્તાણુ તેમને હુમચી જેડ, જડાવ કામ કરાઠ્યાં તેડ, ૩૧૯ સુખપાલ થા બે. ભારે કામ, મોતી ઝાસર શોભા માન; હપશી ગુલામ આપીઆ વગી, દાસી સાથે સોભામ છી. ૩૨૦ ઘણા વસતર તે આપીયાં સાર, પોડી ઘણા ચક્કાવી દહાર; ઘણા હથીઆર તીરકત સાર; ઉચટ ભરીને આપીયો ભાર. ૩૨૧ ઘણેજ ખજાનો આપીઓ તહી, ગણામાં કાંઈ આવે નહી; ઉંટ ખચર ગાડી જેડ, રથ સાથે આપીઓ તેડ. ૩૨૨ દેહજ મથે આપ્યાં સાર, એક હસતી કર્યો તઈઆર; ઘણો સાગુગાર્યો તેણે કામ, હોદા મોનાકારી કામ, ૩૨૩ ચાર દાડીએ ચુની નીરવાણ; ઉપર કમલ શોભે અતીસાર; બેઠેવરખાનુ બેડી નીરધાર. ૩૨૪ ઘણાં વાળાં વાંજે તહી, શોભા કરો પારજ નહી; પાદશાહ વગાવા જાએ; નોમત તયાં વાગે બહુ ગાએ. ૩૨૫ ઘણું લશકર સાથે જાણુ, કોશ ચાર ગઆ નીરવાણુ, શાહાજાદાએ ઘોડો રાખ્યો તે ઠાર; શાહા પ્રત્યે બોલ્યા તેણીવાર. ૩૨૬ તમને શરમ થાએ અપાર. હવે જાઓ નગર મોજાર; મળયા બેઠયા તેણે ઠાર; શાહા ગઆ પછે નગર મોજાર. ૩૨૭ શાહાજાદા ગણુ હરખે ભર્યો; નારી લઈને પંથે પગ્યો; એ વાત અડીઆંથી રહી, પછી શોદાગરની કહેણું શહી. ૩૨૮

દોહરો:—એક શહેરનો પાદશા, આરંગ એવું નામ; મોહો પામ્યો તે મન ઘણું, પરણા કરી છે હામ. ૩૨૯ માગીઆ મોકલ્યા અતી ઘણા, નારી નવ લહે મન; ગણતીમાં લાવે નહી, એ સગનું બિંદુ તન, ૩૩૦ તેણે તહી સાંભળું શહી, પરણી જાએ એ નાર; ઘોડો લેઈ આઠ્યા સહી, તે મજો લશકર મોજાર, ૩૩૧ કોઈએ તો ઓગળ્યો નહી, ઘોડામાં ઘોડો જાણુ; કપટ રાખે મનવીએ, કેમ નારી આવે હાથ. ૩૩૨ દર મુકામ ચાલ્યા શહી, લશકર તેણીવાર; જંગલ આઠ્યું શોભનું, હરઆલી અપાર. ૩૩૩ લીલાદરો શોહામણી, ચોરસ ભોમી વીશાલ; પંખી રાખદ કરે ઘણા, બેડાં વરખતી ડાગ. ૩૩૪ શાહાજાદા હરખીયો ઘણું, બોલ્યા તેણીવાર; વનદીસે સોહામણું, આજ રહીયું અડીઆં નાર, ૩૩૫ મુકામ કીધો તાંહાં સહી; ખેંચ્યો દરા સાર; વાડ કીધી કાંઠા તણી; તે મથે ઉતારી નાર. ૩૩૬ કુટણી જે હોસમ તણી, આવી તેણે ઠાર; વરધ શરીર હુતુ ઘણું, નેસ્ટીકા કર મોજાર, ૩૩૭ તંબુ મથે આવી સહી, બીહાં બેઠા નરનાર; તે સ્થાનકે આવી સહી, રૂદન માંડયું નીરધાર. ૩૩૮ બેઠેવરખાનું બોલી સહી, કાં દેહન કરે નુ નાર; શો કુખે આવી સહી; કેમ કરે જડ ધાર. ૩૩૯ તવ ડોશી બોલી તહી, હું જુએ મરજ જાણુ; તમ ઘેર દાસી ઘણી, એક વધતી કરો ગુણતાન. ૩૪૦

વધુ આખડું ખાઈશ સહી, કરે તમારું કામ; સરણે આવી પાજો સહી, થાશે તમારૂંનામ. ૨૪૨

ચોથાઈ—મેહરબાનુને ઉપનો દઆ. મુખે બોલ નીરમગ કહયા; દાશી પ્રત્યે બોલી વાણુ, તમ મનની રાખો નીરવાણુ. ૩૪૨ સરવે મગીને પાજો સહી, કામ કાજ એને કહેવું નહી. શાહાજાએ જોયું તેણીવાર, મન મધે કર્યો વીચાર. ૩૪૩ પરીક્ષા તેણે કીધી સહી, એથી વીધન કઈ થાશે સહી; બેગમ પ્રત્યે બોલ્યો વાણુ, એ કપડે આવી નીરવાણુ. ૩૪૪ તુતો ભોળી થઈ મેહરબાન, કાંઈ વીધન થાશે નીરવાણુ; તવ બેગમ બોલી તહી, વરધ શરીરે નખળી સહી. ૩૪૫ ઊડ્યા કેરી શક્તી નથી, મન વીચાર રખે રાખો રતી; ઘર જાણીને આંખ્યા અહી, કાઢાડી મુકીએ તો શાભા નહી. ૩૪૬ તારે શાહાજાએ બોલ્યો મુખ, જે ગમે તે કશીએ મુખ; તારે મન ગમી એ નાર, તે પહેલું કરવું નીરધાર, ૩૪૭ શાહાજાએ એવી વાણી કહી, શીકાર રમવાની ઈછા થઈ; તું બેગમ બેશે આ ઠાર, હું શીકાર લઈ આવું આ ઠાર ૩૪૮ શાહાજાએ શીકારે ગયો, અડીઆં શીકાર રાણીના થયો; કુટણી તંબુથી નીશરી બાહાર, હો શોગને કહો સમાચાર. ૩૪૯ આજ દાવ પડશે જાણુ, પછો ભાગીય ફરે નીરવાણુ; શાહાજાએ ગયો શીકાર; આજ કામ થાશે નીરધાર, ૩૫૦ તમે બેસો વાડીમાં જઈ, ઘોડો અહી આંમોકડાએ સહી; ચરવાદારને કહેજે વાણુ, તંબુ પાશે બાંધે જાણુ. એટલું કામ તેકરવું ખરું; પછે વિદ્યા હું માહારી કરું; એટલો ભેદ કીધો નાર, પછી આવી તંબુ મોજાર. ૩૫૧ હોશીગે ઘોડો કર્યો તઈવાર, શેવક સાથે મોકડ્યો તેણી વાર; તંબુ પાછગ બાંધીયો સહી, ચરવાદાર તે રહો નહી. ૩૫૨ કુટણીએ ઘોડો દીઠો તહી, પછી બેગમ શું વાણી કહી; બેગમ પ્રત્યે બોલી વાણુ, તમને શાહાજાં થઈ ફરમાન. ૩૫૩ શાહા બેડા વાડી મોજાર, શીકાર રૂડો કીધો સાર; મુંદર વાડી સીભા માન, તમને તાંહાં તેડાં નીરવાણુ. ૩૫૪ તમે જશો જેણી વાર, શીકાર રમશો નર ને નાર; ઘોડો મોકડ્યો આજે ઠાર, વેગે તાંહાં તેડે છે નાર. ૩૫૫ શેવક સાથે કહેવડાંયુ અડી, ઘોડો બાંધીને ગયો સહી; બેગમ હરખ પામી અપાર, બુરખો નાખ્યો સીર મોજાર. ૩૫૬ વેગે ઘોડે બેડી જાણુ, વાડી મધે કરે પખાણુ; હોશીગે આવતી દીઠી નાર, પોતે ઘોડે થયો અપાર, ૩૫૭ પુક કરી ઊભો તહી, નારી લગભગ આવી શહી; હાથે ઇશારત કીધી જાણુ, પછે ઘોડે બેડો નીરવાણુ. ૩૫૮ આગળ હોશી ગલ પુકળ નાર, પવન વેગે ચાલે તો ખાર; નદી આવી તેણે ઠાર, હોડીએ બેસી ઊતારો પાર. ૩૫૯ હોશીગ હેઠળ ઊતરો જાણુ, જગમાં હોડી બેડી નીરવાણુ; નારી હોડીમાં બેઠી જાણુ, મુરજ અસતાંગત થયો નીરવાણુ. ૩૬૦ અધારે નવ આગળે નાર, ચાલ્યા જાણુ મોજાર; ઘણો પંથ કાપીએ તહી, ઘોડા ઉપર થાક્યા સહી. ૩૬૧ પાવડા વાગે વન મોજાર, તેણે દુખ ઘણું પામે નાર; નારી કહેછે સાંભજો વાત, હવે ઘોડો રાખો નીરવાણુ. ૩૬૨ **દોહરો**—બેગમ વાણી એમ વદે. હું અથવ થાકી અપાર; પંથ છે ઘણો વેગજો, કાં જાણો નીરવાણુ. ૩૬૩ મુખે કહી બોલતા નથી, અમોલા ધરવા શા માટે; રાત અધારી થઈ ગઈ, વીમાશણુ સરખી વાત. ૩૬૪ પેલો મુખ બોલ્યો નહી, મનમાં ધરે ઉચાટ; સવામી નવ હોએ માહરો, મન વીચારી વાત. ૩૬૫ બરાબર ઘોડો કરી, મુખ જોયું તેણીવાર; પર પુરૂશ દીઠો સહી, મન કુખ પામી તે નાર. ૩૬૬ **ચોથાઈ**—નારીએ વીચારયું તહી, મુજને છેતરી લાંચો અહી; ડોસી રાખી તંબુ મોજાર, તેણે ઘર ઘાટ્યું નીરધાર. ૩૬૭ સવામીએ વારી અપાર, મેં નવ લહું મન મોજાર; હવે ધીરજ રાખતી અહી. ભેદ વેદ વગર કાંઈ છુટાએ નહી. ૩૬૮ પછી મુખ તે બોલી તહી, તુ કોણુ પુરૂશ લઈ જાયે સહી; તવ તે પુરૂશ બોલ્યો વાણુ, હું હોશીગ નામે પાશા જાણુ. ૩૬૯ મુજને મોહો હતો અપાર, તુ નવ ગણતી મન એ

જાનર, તુ કારણ મે મુકયા ભોગ, રાજ તજને લીધો ભોગ. ૩૭૧ ઘણા દીવસ દુખ ભોગનું શહી, ઇંછા મારી પુરી થઈ; તવ નારીએ કીધુ હાથ, પરમેશવરે પુરી આશ. ૩૭૨ મુજ મનમાં ઇંછા ઘણી, હોશ તમને યરવા તણી; પીતા માહરો માને નહી, ગાય બેઠીનું ચાલે નહી ૩૭૩ સરમ તજ કેમ કહીએ તહી. જાં આપે તાંહાં જાએ સહી; મેં બાધા લીધી મન મોજાર, તે તણો કહુ વીચાર. ૩૭૪ ઘણી ખેરાત કરે અપાર, જો હાંસીંગ પામુ ભરથાર. દરવેશ જમાડુ રૂડી પેર, નીસચે જાવો હોશીગને ઘેર. ૩૭૫ ઇંછા મારી પુરી થઈ, તમે વાટે આવી મગયા શહી; હોશીંગ રીજયો હુઇડા મોજાર. નારીએ વાહયો નીરધાર. ૩૭૬ ઘણુ દુખ કુટયો હુઇડે જાણ, અશતરી ચરીતર કીધુ નીરવાણ; કેટલુ દુર તમારૂં ગામ, નારી પુછે તેણે ઠામ. ૩૭૭ હોશીંગ બોલ્યો તેનીવાર, બે કોશ જુમી નીરધાર; એક દરગા દીઠી તે ઠાર, નારી બોલી તેનીવાર. ૩૭૮ હુ બેસુ દરગા મોજાર, તમે ઘેર જાવ નીરધાર; શીધુ સામાન મોકલો અહીં; અમથી ઘેર અવાએ નહી. ૩૭૯ બાધા મુક આણે ઠાર, પછી આવુ ઘર મોજાર; આ ર દીવસ રહેવુ અહી, પછે મગવુ થાશે સહી. ૩૮૦ મેં બાધા એવી લીધી જાણ; તમ કારણ માનો નીરવાણ; આર દીન કરે ખેરાત, પછે મળુ તમારી સાથ. ૩૮૧ હોશીંગ હરખે હુ ઇંછા મોજાર, એ સાચુ કહેછે રે નાર; આર પહેલવાન મુકયા તહી, ચોકી કરો નારીની અહી; ૩૮૨ કુટણી પાશે મુકી હતી, ચોતે ગઓ નગરમાં સહી, સકટ ભરાંચા શીધા તણી, વાં સન ગાડે મોકલયા ઘણાં; ૩૮૩ ફકીર આવે ટોળાં અપાર, જનગમતાં તીહાં પામે અહાર; બે હેવરબાનુ બેઠી મન કળે, ફકીર વેશે શાહોજાદા મળે. ૩૮૪ પેલા આર છે રખેવાળ, તેને તે થી કહુ તતકાળ; ફકીર કરે માલે માલે વાત, તેની આવી કરજે ખયાત. ૩૮૫ આરને મન હરખ અપાર, ખાવુ પીવુ આપવુ શાર; એ વાત ગાહીઆંથી રહી, સાજાદાની શી ગત થઈ.

દોહરા—શાહોજાદા પાછો ફરયો, શીકાર રમી તેનીવાર; તંજુમાં આંચો સહી, નવ દીઠી તે નાર. ૩૮૭ પછી દાસીને પુછીયુ, કયાં ગઈ ગુણગાન, દાસી વાણી એમ વદ, તમે કહાં થાઓ અજાણ. ૩૮૮ ઘોડો તમે મોકલો, ટોડાવી વાડી મોજાર; તમે આંચો એકલા, કયાં મુકી ઘરની નાર. ૩૮૯ શાહોજાદા એવુ સુણી, પડ્યો ધરણી મોજાર; હુ કાંઈ જાણીનો નથી, વી ઘન થયુ નીરધાર. ૩૯૦ છાતી કુટી જોરશુ, વસતર ફાડ્યાં તે ઠાર; ધુળ ઘાલી માથા વીશે, કુટી ભાગ્યાં હાડ. ૩૯૧ હોશી રાખી તંજુ વીશે, મે વારી અપાર; તેણે ઘર ઘાલયુ શહી, વી જોગ પડાંચો નાર. ૩૯૨ સાલ મીલડત હતી ઘણી, લુટાવી દીધી જાણ; ફકીર વેશ લીધો શહી, રાખ ચોળી નીરધાર. ૩૯૩ આલોટયો ધરણી વીશે, મુખે કરે વીલાપ, દુખ પામયો અતી ઘણુ, પામીઓ બહુ સંતાપ. ૩૯૪ વરધ પુરશ વારે ઘણુ, વજરે તેણી વાર; ધીરજ રાખો અતી ઘણી રૂવે નહી મળે નાર. ૩૯૫

ચોપાઈ—આર ધીરજ આપે અપાર, રૂદન કરે નહીં મળે નાર; ખખર કાહડો એની સહી, ક્યે મારગે નારી ગઈ. ૩૯૬ પાંચે ચાલ્યા તેણી વાર, દાલત લુટાવી દીધી નીરધાર; જંગલ જોવા માંડ્યું સહી, નહીં કીનારે પોતા જઈ. ૩૯૭ પાંચે ઉભા તેણે ઠાર, હવે શો કરવો પરકાર; માછી પ્રત્યે જોલ્યા વાણ, હવે કામ તમારૂં જાણ. ૩૯૮ કાંઈ ઉપાય કરો નીરધાર, જલ તરી ઉતરીએ પાર; ધીમરે કાસ્ટ લાંચો જઈ, ત્રાપે તેણે બાંધ્યો સહી. ૩૯૯ પાંચે ઉપર બેઠા જાણ, નહીં પાર ઉતરીઆ નીરવાણ; શાહોજાદાને શોક અપાર, ચાલ્યા ચાલ્યા આંચા તે ઠાર. ૪૦૦ મેળો થઓ ફકીરને; જ્યાંહાં, ઘણા ફકીર દીઠા ત્યાંહાં; વજરે પુછ્યો સમાચાર, કોણુ એવાછે ઉઠાર, ખેરાત કરેછે આણે ઠાર. ૪૦૧ ઘણી મજલ કાપી સહી, આવી ખેરાત દીઠી નહી; પેલા આર છે રખેવાળ, પછે તે બોલ્યા તતકાળ. ૪૦૨ હોશીંગ અમારો પાદશાહ જેહ, નવી નાર લાંચોછે તેહ; તેહને ઊંઠારી આણે ઠાર, મન મધે બાધા અમારે. ૪૦૩

ફકીર જમાડે હીન ચાર, પછી જશે મોહાલ મોજાર; તમે મુસાફર આઠવા અહીં, બિદીવસ રહેશું તહીં ૪૦૪ પેલા પાંચે બેઠા એક ઠાર, વેગળા જઈને કરે વીચાર; નારી રહી સહી આણી ઠાર, હોશીંગ છેતરી લાઠ્યો નીરધાર. ૪૦૫ મન મધે કર્યો વીચાર હવે કેમ મજે એ નાર; પેલા રં બિચાળ જેહ, ખમર કચવા ગયા તેહ. ૪૦૬ જઈને બોલ્યા મુખે વાણુ, આજ પાંચ મુસાફર આ ઠવા જાણુ; ઘણા થાક્યા શરીરે સહી, મનસ કરીને આઠવા અહીં. ૪૦૭ બેહેવર બાનુ બોલી તેણીવાર, એને જગાડો પુરાણુ આ ઠાર; થાક્યા મુસાફર આઠવા અહીં, સેવા એની કરવી સહી. ૪૦૮ તેલ મરદન શરીરે સર, પછે નવડાવો હુને વાર; એવું મુણીને સેવક ગયા, મુસાફર બેપર કીધી મયા. ૪૦૯ ઘણી સેવા કીધી તે ઠાર પછે મુખ પાંગા અપાર, મન મધે કી રજ થઈ, નીશે નારી મલશે સહી. ૪૧૦ બેહેવર બાનુ જે હતી નાર, સુંદર ખાણું કરે તઈ આર; પોતીક ચીર કાઢ્યું સાર, તે ઉપર કાઢ્યું નીરધાર. ૪૧૧ સેવક સાથે મોકલ્યું તહીં, મુસાફર જમાડો સહી; સેવકે રકેબી લીધી હાથ, પાંચ મુસાફર બેઠા સાથ. ૪૧૨ સુંદર ખાણું સોભામાન, મુખ આગળ મુક્યું નીરવાણુ; ચીર આગળું સરવે તહીં, શાહાજાદાની શુધી ગઈ. ૪૧૩ બેહોશ થયો સરવથી, શરીરે શુધી ધરતો નથી; ચારે ચોકા હઈડામાં જાણુ, રખે આ સમજે આ ઠામ. ૪૧૪ વજરે ઉડાડ્યો વેગે કરો, શાહાજાદાની આંખો ગઈ ફરો; રખે વાત પુછે તહીં, બેહોશ એને કેમ થઈ. ૪૧૫ વજર બોલ્યો તેની વાર, વાઈ તણો એને આજાર; શાહાજાદા થયો હુશીઆર, ખખારી ઉડ્યો તેણી વાર. ૪૧૬ મન મધે કર્યો વિચાર, એણે નીશાની મોકલી નીરધાર; એવું વિચારી મન મોજાર, કુલ તણો પછે ગુંથીયો હાર. ૪૧૭ એક ચીઠી લખી તેણી વાર, સઘજો મહિ લખ્યો પિસતાર, હાર મધે ગુંથી જાણુ, રકેબીમાં મુકી નીરવાણુ. ૪૧૮ પછી મુસાફર બોલીઆ એમ, ખાલી થાળ મોકલીએ કેમ; અમે ફકીર નહીં માસદાર, કુલ નજર કરો તે ઠાર. ૪૧૯ શેવક લેઈને પાછો ફર્યો, બેહેવરબાનુને વેગે મળ્યો; હાર આપોયો તેણે તહીં, મન મધે ખુશી બહુ થઈ. ૪૨૦ એકાંત જઈને તોડ્યો હાર, કાઢાડી ચીઠી વાંચી તેણી વાર; ઘણો ઠપકો વાંચીયો તરી, મન મધે પસતાઈ સહી. ૪૨૧ તુ જને વારી તંબુ મોજાર, તે ઉપર તે રાખી નાર; તેણે ઘર ઘાટ્યું અપાર, છેતરી તંબુથી કાઠી બહાર. ૪૨૨ તે દઆ ગણી મન મોજાર, ડાકણ થઈ વળગી નીરધાર; હું ઘણું દુખ પામીયો નાર, કહા કરો નથી વિચાર. ૪૨૩ એવું નારીએ વાંચ્યું તે ઠાર, આંખે નીર ચાલ્યું અપાર; ઘાડે રૂદન કરે તે નાર, હવે હું શો કરું પરકાર. ૪૨૪ ચાર દીવસ આજ પુરા થશે, હોશીંગ મુજને લેઈને જશે; એવું વિચારી મન મોજાર, ચીઠી એક લખી તેણી વાર. ૪૨૫

દાહરો—કાગળ લખુશો ચીત ધરે, ચાર પુરાતનકી પ્રીત; હમેરી કુશળતા બાંચકે, કહુ લખીઆ અપાણી પ્રેમ. ૪૨૬ મીઠા ભોજન દુર બચન, શું માણસ શું પ્રીત; દુર બસત હો કં થઈ, તે કાણું કાણું આવે ચીત. ૪૨૭ મેં પુરવે પુત કર્યું ઘણું, જે પામો તમ ભરથાર; પ્રણુ તેમાં ખાંપણ પડી કશી, જે વીજેગ પડ્યો આણી વાર. ૪૨૮ પ્રીત કરેશો બાહવરા, પ્રીત શાંખે કરે ખાણુ; તે તન છોડી ભેદ રૂદ, સુકાં હાડ તજી નીરચે પ્રાણુ. ૪૨૯ મેં જાણ્યું કે રંક મોહાલકે, રહેશે કેટલા કાગ; રંગ ફીટી પતંગ થયે, તેને જતાં નવ લાગી વાર. ૪૩૦

ચોપાઈ—તમ દાશી બેહેવરબાનું નામ, કપટ કરી લાઠ્યો આ ઠામ; મેં પણ કીધો હઈડો મોજાર, ચાર દીવસમાં જે મજે ભરથાર. ૪૩૧ નહીં મજે તો મરવું સહી, હોશીંગ હાથે જવું નહીં; ચાર દીવસ આજ પુરા થયા, તમે આવી કીધી દયા. ૪૩૨ કાંઈ ઉપાય કરવો સાર, અહીંથી મુજને કહાડો બહાર; અવધ મારી પુરી થઈ, રાતે હોશીંગ આવશે અહીં. ૪૩૩ અચ્છી અબગાનો ચારો નથી, મેં મરવું ધાર્યું સરવથી; એક પત્ર લખું સાર, ભોજનમાં ઘાલુ નીર ધાર. ૪૩૪ સેવક હાથે આણું તહીં, મુસાફર જમાડો જઈ; આવી રકેબી મુકી તહીં, પાંચ મુ

શાકર બેડા જઈ ૪૩૫ ચીડી દીઠી તે મોજર, વાંચતાં થયો કુશીઆર; હવે શો કરવો પ્રકાર, છું
 ચાર મુખ બોલ્યો તેણી વાર. ૪૩૬ તમે વીસ્વ કરમાનો અવતાર, કહે પ્રકારે પામીએ નાર; તવતેસુ
 ચાર બોલ્યો વાંચુ, ઉડતું તખત ઘડું નીરવાણુ. ૪૩૭ તેના ઉપર બેસે નાર, પાંધરુ ઉડે ગગનમો
 જર; અંત્રીએ ચાલે સરવથી, ઝાલવા કોઈ સમરથ નથી. ૪૩૮ સારું સારું સઉ ઓચરે, સુધા
 ર વન મધે પરવરે, તખત ઘડવા ચાલ્યો તહી, એ વાતતો અહીઆંથી રહી. ૪૩૯ હોસોગસજ
 ઈ કરે અપાર, તેણે તે કહે વીચાર; ઘણી ખુશાલી મનમાં થઈ, આજ નારી ઘર આવશે નહી.
 ૪૪૦ મીજલસ અમારો અપાર, ચંદરવા અમીઆણું સાર; અપહરા નાચે જોડ, થઈ થઈ એમ
 થાએ શોર. ૪૪૧ નટવા ગાંધરવ નાચે ગાએ સાર, ઘુગરાના થાએ ઝણકાર; ખાણું પીવું થાયે
 પાર હોશીંગ હરખ્યો તેણે ઠાર. ૪૪૨ ભાર પોસાક પહેરા સરવથી, હઈડે હરખ તો માતો નથી;
 ધન દીવશ આજનો શાર, રૂડે પગલે આવે નાર. ૪૪૩ વાળાં વાળે છત્રીસે જાણુ, ભાટ ચારણુસ
 હું કરે વખાણુ; ઘણા વસ્ત્ર આમુશાણુ શાર, પાકાં તેલ મોકલ્યાં નીરધાર. ૪૪૪ સખી કરે આપી
 થું સહી, બેહેવર ખાનું સાચુગારો જઈ; સખી આવી દરગાને ઠાર, ઉઝણુ પાણીએ નવરાવી નાર
 ૪૪૫ કુલેસ ઘાલ્યું શીશ મોજર, અંગે આજણુ પહેરાવ્યાં સાર; રૂડાં વસ્ત્ર પહેરાવ્યાં લઈ બેહેવ
 રખાનું ને ચંતા થઈ. ૪૪૬ મરવું ધારવું મન મોજર, એક પરમેસ્વર એક ભરથાર; એ વાતતો
 અહીઆંથી રહી, સુધારે તખત ઘડવું રાહી. ૪૪૭ કસારી કરી તઈધાર, પોતે ઉપર થાએ અસ
 વાર; પેસા ચારે બેઠા જાંહાં, તખત ઉડતું આવ્યું તાંહાં. ૪૪૮ પેસા સરવે થયા અસવાર, કલા
 સી મરહી તેણી વાર; તખત ઉડતું વેગે કરી, આવ્યું બેહેવરખાનું ભણી. ૪૪૯ સ્વામી પોતીકો
 દીકો તહી, વેગે બેઠી તખતે જઈ; પેલી પાસે હતી દત્તાત્ર, હાથ ઝડી તાણી તેણી વાર. ૪૫૦ ત
 ખત ઉપર નાખી તહી, બીજી નારી જોઈને રહી; હાહાકાર થાએ તેણી વાર; તખત ચાલ્યું ગગન
 મોજર. ૪૫૧ હોસંગ હરખે બેઠો જાંહાં, શેવક દાડી આંધો તાંહાં; સરવ વાત માંડીને કહી.
 હોસીંગ કરી સુધી ગઈ. ૪૫૨ એટલે તખત આવ્યું તાંહાં, શભામાં હોસીંગ બેઠો જાંહાં; માથાઉ
 પર આવ્યું સહી, સભા શઘળી અચરત થઈ. ૪૫૩ હોસીંગ બોલ્યો તેણી વાર, જોયા સરવે ધરો
 હથીઆર; મારો ગોલી ખપાર અપાર, તખત પાડો ધરણી મોજર. ૪૫૪ **દોહરો**—હોસી
 ગની વાણી સુણી, શાહાજાદા થયો હોંશીઆર; કુટણી મસતક કામીયું સહી, નાખ્યું ધરણી મો
 જર. ૪૫૫ સરવે જોયા જોઈરહા, તખત ગયું ગગન મોજર; હોશંગ હાથ ઘસી રહો, ગચ્છાકુટ
 ણીના પ્રાણ. ૪૫૬ સુધારે શુભ કરવું, કસારી દાખી સાર; એક પલકમાં આવ્યા સહી, પોતાના
 કેતન મોજર. ૪૫૭ તુની વાણી એમ વદે, શુણુ શાહાજાદા સાર; એણે ધીરજ રાખો ઘણી, તો
 એ પામ્યે નાર. ૪૫૮ એવી ધીરજ રાખવી, સત કરો કહું છું વાણુ; થોડે દીને પામશો, બેહેવર
 ખાનું નીરવાણુ. ૪૫૯ એ વાતતો પુરી થઈ, બેહેવરખાનું ની સાર; શાહાજાદા આગળ કહી, માં
 ડી સરવ પ્રકાર. ૪૬૦ વાત અગીઆરમી પુરી થઈ, શાહાજાદાને તુતીએ કહી.

વાત ૧૨

ચોપાઈ—બીજી દીવસના થયો પરભાત, જાંહાંદારશાહ કરે આંધુ પાત; તુતી વાણી બો
 લી એમ, કાચો જીવ કરોહો કેમ ૧ બેહેરાંમ જોરાને પ્રીત અપાર, ઈને વીજોગ પડ્યો નીરધાર;
 અતે આશા પુરી થઈ, પરમેસ્વરે મેળવ્યાં રહી. ૨ તવ જાંહાંદારશાહ પુજે વાત, કોણુ બેહે
 રામ કોણુ જોહરાં જાત; કેમ પ્રીત બંધાઈ શાર, કેમ વીજોગ પડ્યો તે નાર ૩ કેમ બેહુ એક
 ઠી મગયાં કોણુ જામ, તે સઘળો કહો વીસતાર; તવ તુતી વાણી બોલી એમ શુણુ શાહાજાદા હું,
 કેમ તેમ-૪ **દોહરો**—દીલી પતીની ઓણુખ, રંગા શેહર વીશાલ; અધી પતી તો
 હાં અતી ભક્તો, રંગ દયા તીમ પાલ. ૫ તે તણા તાંહાં પુત્ર છે; બેહેરાંમ નામે વીશાલ; નીતમ

ત્યે જાએ શહી, વિધા અરધે નીશાળ. ૬ વછર કહાવે નચ્ચના, તે તણી કહાવે ખાલ; જોહરાં એ
 ડું નામ છે, ભણવા આવે નીશાળ. **ચોપાઈ**—બેઠજણાં ભણે એક ઠાર, ખાલ પણ માંત્રી
 ત અપાર; વાદ બાધીને ભણે તહી. વિધા કરે પારજ નહી. વળી સાથે રમે જાણ મન ગમતાં
 કરે ખાન પાન; લોક સરવે કરે વખાણ, બેઠુ ખાલક રમેયુ જાણ. ૮ ખાલ અવરથા વહીને ગઈ
 જીવાની પછે પેદા થઈ; મોહોરૂપી ઘાડો જે; વગર લગામે દોડેતે. ૧૦ પડદા ઊડી ગયો તેણી વાર,
 મન ગમતા કરે વેહેવાર; દાસ દાસીએ દીકું સહી, ઘણી શોક્ષા બેઠને કહી. ૧૧ મોહલાગા માટે
 નવ રહી; શીક્ષા તેનો માને નહી, વછરે તે સાંભળી વાત, મન મધે થયો ઊંચાટ. ૧૨ પુત્ર
 રાખી ઘર મોજર. તેનાદખ તણો નહી પાર, આજ પછી ન જાએ બાહારજોહરાં રાખી ઘ
 ર મોજર. ૧૩ બેહરામ આંચો નીશાળે તહી, જોહરાંને તાંડાં દીઠી નહી; ઘણું દુખ પા
 ચ્યો તે ઠાર, આંખે ચાલી જલની ધાર. ૧૪ જોહરાં એરી ભણે વાણ, અન પાણી તણુ
 નીરવાણ, જુરે જોહરાં મોહોલ મોજર, તેના દુખ તણો નહી પાર. ૧૫ સુતુ દીકું એકજ વા
 ર મોહોલ થકી તે નીસરો બાહાર; બેહરામ બેઠો જેણે કામ, તાંડાં વેગે ચાલી આવી નાર
 ૧૬ બેહરામ દીઠો દુખીઓ અપાર આંખેતહેછે જલ નીધાર; જોહરાંને લીધી બગલ મો
 જર; બહુએ રૂદન માંડ્યુ અપાર. ૧૭ આપણુ કહી દીછએ દુખ, ઇશવર આપણી ભાગે ભુખ;
 એમ વાત કરે જેટલે, શેવક તાં દીઠો તેટલે. ૧૮ તેણે વાત વછરને કહી. સાંભળતામાં કોપીઓ
 શહી; કરોધ જવાળા પગટી અપાર, મહાકરોધ ધરો મન મોજર. ૧૯ શેવક બોલ્યો તેણી
 વાર, કેદમાં રાખો નીરધાર; તમને સોંપીરે સરવથો, ખાવા પીવા આપવુ નથી. ૨૦ સુવા સા
 દડી કોટડી અધાર, એ રીતે રાખો નીરધાર; જે એ નીશરે ઘરથી બહાર, કરડીને ખાંખે તે
 ણીવાર. ૨૧ હુખશી હુખશાણી વીકરાળ; તે ઊપર મુક્યા રખવાળ; પછી વછર ચાલ્યો દર
 બાર, મહાદુખ ધરી મન મોજર. ૨૨ વીકરાળ મુખને બેઠો જઈ કામકાજ ચલાવે શહી; અ
 મીરે દીઠો વછર તે ઠાર, દુખી સરખો દીઠો સભા મોજર. ૨૩ અમીરે વછર તેડ્યો પોતા ક
 ને, પાશે બેસાડી વાણી ભણે; શી છે ચીંતા મન મોજર, તે મુજ આગળ કહો વીચાર. ૨૪
 વછર ઊમો સામો જઈ, કરજેડીને વીંનતી કહી; ૨૫ **દોહરો**—તમો સરદાર સરવથી,
 નહી કોઈ તમારે તોડ; ધરમ ન્યાય અતી ઘણો, વાણી અરીચલ બોલ. ૨૬ નીર પીએ શા
 થે શહી, વાત્ર બકરી એક ઠાર; દુખી નહી નહી કોઈ નગરમાં, એવો તુ દાતાર. ૨૭ ડંડા હો
 એ હુરામીઓ, તેને માથે ચાલ; તુ છતરપતી એવો શહી, આણે તેનો કાળ. ૨૮ ચાડી ચુગલી
 મળે નહી, નહી વીભોચારી નાર. એવુ રાજ છે તમ તણુ ધનધન તુજ અવતાર. ૨૯

ચોપાઈ—વછર કેરાં વચન સુણી, જવાળા પરમટી અમીરને ઘણી; મુખ બોલ્યો તે
 ણીવાર, નગરમાંથી કહાડો બહાર. ૩૦ શેવક ગયો શાહાબદ કને, કરજેડીને વાણી ભણે; શ
 હાબદને કહુ જઈ, તમને તાતની આજ્ઞા થઈ. ૩૧ દશવટો દીધો જાણ, રહોતો કરોછે આ
 ણ; બેહરામ ઉડ્યો વેગે કરી, તાતની આજ્ઞા માથે ધરી. ૩૨ વેગે અશવે થયો અસવાર, બે
 ડો તુરી વન મોજર; નગર લોક સહુ દુખ ધરે, જે સમે બેહરામ નીસરે. ૩૩ સકળ લોક વ
 જાવા ગયા, મળી બેઠી પાછા આવીઓ; દાશી હુતી મહોલજ તાણી, બેહરામ ઉપર માથા ઘ
 ણી. ૩૪ તેને કરાવુ પોપાન, માતાને સથાનમાં નીરવાણ. તે ગઈ બેહરામની પાસ, ઘણું કરી
 ને દીધી આશ. ૩૫ માથા ઉપર ફરવી હાથ, પછે બોલી બેહરામની શાથ; શું કરીએ જે
 રૂઠો તાત, તે સાથે નહી થાએ વાત. ૩૬ પુતર પધારો વન મોજર, કાંઈ લખજે રૂઠો
 વહેવાર; બેહરામ કહે માતા મન વરો, એક કામ મહારૂ કરો. ૩૭ ઝાહોને કહેજે એટલુ, હુ
 કહું તમને તેટલુ; તુ કારણ જાહીધુ વન. વાત કહું તે ધરજે મન. ૩૮ તારો મહો મુને અપાર
 આંખે કહાડો વનમોજર; તુજ વીજેજે જશે પરાણ, એ વાત નીસરે કરી જાણ. ૩૯ જે

છતો તુ રાખે નાર, આવી મળે તુ વન મોજર; આ ઠેકાણે બેઠા જાણુ, અધ્યાત્મી કરેવાં ની
રવાણુ; ૪૦ દાદી તાંથી ચાલી નીરધાર; આવી જ્યાં ઝેહોરાંને ઠાર; બેહરામ જે વારે વનમાં
ગએ; વછર તે વારે નીરબે થએ. ૪૧ ઝેહોરાં હતી અગેચર ઠાર, પછી તેને કહાડી બહાર,
દદા મોકલી બેહરામે જેહ, ઝેહોરાને મળી જઈ તેહ. ૪૨ સઘળી વાત ઝેહોરાને કહી, સાં
ભળતામાં સુધી ગઈ; પછે મુખથી બોલી વાણુ, મહારે નીસચે તજવા પરાણુ. ૪૩ મહારે એને
પરીત અપાર, તે વીના સુનો સંસાર; એક કામ કરો તમે માએ, તમારી શઘળી ચંતા જાએ.
૪૪ પાણી પંથો સુભ સાર, લાવીને બાંધા આણી ઠાર; લાગ જોઈને થાકી હુશીઆર, જઈ બહે
રામને કરે જુહાર. દદા એવું મનમાં ધરી, અસવ લાવી વેગે કરી; વાયુ વેગે ઊડે શહી. ૫૦
ધરતીએ અડકે નહી, ૪૬ એવો ઘાડો પરમનીધાન, જાણે ચંદર થએ નીરવાણુ; મહેલ પછ
વાડે બાંધો જઈ, દદા પોતીકે સયાનકે ગઈ. ૪૭ પછી ઝેહોરાં થઈ તથઆર, પ્રેશ વેશ લીધે
નીરધાર; સકળ આયુધ અંગે ધરી, વેગે જઈ અશવારી કરી; ૪૮ રાત પડી તવ થઈ અશવા
ર, બેઠા તુરી વન મોજર; અધ્યાત્મી જે કહીતી સાર, ઝેરાં તાં આવી નીરધાર. ૪૯ બેહરા
મ ઝેરાં મઢ્યાં તે ઠાર, આલીધન દીધુ તેણી વાર. ૫૦ **દોહરો**—બેહરામ ઝેરાં મ
ઢ્યાં શહી, દીધુ આલીધન સાર; પરમમંધન બાંધીયું સહી, ઘટીકા બે મોજર. ૫૧ ચુડ ભ
રાની બેડ જાણે, નેતરે ચાલી નીર; પરમ બધન બાંધ્યા સહી, બેહુના તે એક શરીર. ૫૨
ઝેહોરાં કહે સુણો શહી, પગાણુ જીવન આધાર; તમ શરાણુ પામત નહી, તો પરાણુ તજત ની
રધાર; ૫૩ બેહરામ કહે ઝેહોરાં સુણો, મેં ધારયું મન મોજર; જો મંડત નહી માનુની,
તો દેહ પાડત આ ઠાર. ૫૪ **ચોપાઈ**—તાંહાંથી ચાલ્યા વેગે કરી, મન મધે ભય
વછરનો ધરી; રાત દીવશ કાંઈ જોતાં નથી, ઘણો પંથ કાપીઓ સરવધી; ૫૫ સાત દીવસ સા
તજ રાત, આડમા દીવસનો થએ પરભાત; પરતક્ષ દેવ ઉગીઆ જાણુ, જંગલ દીકુ શોભા
માન. ૫૬ ઘણી હરીઆળી વનજ તાણી, જોતામાં શોભાછે ઘણી; આંખા જાંબુ કદલી સાર,
આશો પાલવ હારોહાર. ૫૭ ઉપર પંખી કરે કોલ, મધુરે શબ્દ બોલે મોર; ચોરસ બોગી વ
સે અપાર, મરગ ટોળાં ફરે તે ઠાર; ૫૮ ઉત્તમ આશરમ વહેછે નીર, બેડ જાણુ આંખા તે
ને તીર; બેહરામ કહે સુણો ઝેરાં નાર; આ જંગલ દીશે અતી સાર. ૫૯ જે તુજને ગમે આ
ઠાર, તો બે ઘટીકા બેશીએ નાર; બેહરામ કેરી વાત મનમાં ધરી, તતક્ષણુ ઝેરાં હેઠે ઉત
રી. ૬૦ અશવ ઉપર થાકી શહી, નીંદરા તેને આવી ગઈ, બોમી ઉપર સુતી જાણુ, ધાસ કો
મગ છે નીરવાણુ. ૬૧ તતક્ષણુ નીંદરા આવી જાણુ, પાસે બેઠો છે ભરથાર; આવંદ સાથે
પોતા તણો, હરખ તેને હાંડે છે ઘણો. ૬૨ મન સાથે નીરબે છે નાર, સુર પુરછે માહા
મે ભરથાર; એ હરિ કોઈનો નવ જાણુ, એવું જાણી કીધી નીંદરાએ. ૬૪ જાણે આભમાં ઉગી
ઓ શશી, તેજ રહ્યું મુખપરવશી; સતવંતી કુળવંતી જેહ, નારાયણુ ઊંપર તેને નેહ. ૬૪
છપો—શીર જેને ભરથાર, અવતાર દુરલભ છે તેનો; જેને શીર સરદાર, તેને ભય છે કેનો.
૬૫ શુરપત જેવી ગત, મત તેતરીશ કાંડે, કરે રક્ષા ભક્તીભાત. નવ આવે ખાંપણુ કે ખાંડે.
૬૬ અધ્યાત્મીઆતુ કહેવાએ સહી, ખેતરમાં જેમ માલ; પતી કવીજન કહે સુણો ઠાકરો, તે મા
ટે તાહાં શુતી સહી. ૬૭ **ચોપાઈ**—જાણે શુતી સેનમોજર, બેહરામે વીચારયું તેણી
વાર; વીહીલા રહેવાનું નથી કામ, શાયચેત રહેવું જાણે કામ. ૬૮ એને નીંદરા આવી અપાર,
એને શુધી શેતી આ ઠાર; દુસમન કેડે આવશે અહી, નીરભય થઈને રહેવું નહીં. ૬૯ એવું વી
ચારો મન મોજર, તે વળતો થયો અશવાર; એક દેકરો હતો તે સાર, તે ઉત્તર હાંક્યો તો
ખાર. ૭૦ નગર સામુલાલે છે તહી, જતો આવતો જાણે સહી; રજા ઉડતી દીઠી તે વાર, તે
જો આજા બોલો અપાર; ૭૧ તાત તણો અંગાસો ટળો, નેધો એક તવ દરસદે પડયો; ૭

નર તણે છે અશવાર, યોગવા નીસરણ વન મોજર. ૭૨ તે મધેનો જોયો જાણુ, એ મારવા આંચો નીરવાણુ; વેગે ચાલી આવયો અશવાર, બેહેરામ ઉભો તેણે ઠાર. ૭૩ સનમુખ આવી ઉભા રહયા, વજર બોલ બેહેરામને કહયા; અનયાય કરીને જશે કહી, મુજ દુહાયથી છુટો નહી. ૭૪ કાંઈ ઝેરાં સાચુ આચરો, નહીતર કાલ ખુટયો તમ તણા; એવી વાત બહેરામે સાંભળી, હૃદયમાં હોળી પરજળી. ૭૫ એ નીચ બોલ્યો સનમુખ રહી, મારી શરમ કાંઈ રાખી નહી; બેઠો ઘોડો તેણે દીશ, કાઠી ખડગને છેદ્યુ શીશ. ૭૬ જોયો મારયો તેણે ઠાર, ધણી વગર ફરે તોખાર; એ વાતો અહીંથી રહી, ઝેહોરાં સુતી જાગી શહી. ૭૭

દોહરો ૧—ઝેહોરાં સુતી જાગી સહી, દીઠો નહી લરથાર; ચોદશ લાજે લામની, આંખે જાગની ધાર. ૭૮ બેહેરામ બેહેરામ કરી વીલપતી; શાદ કીધા અપાર; હુકારો દીધો નહી તવ દુખ પામી ઘણુ નાર. ૭૯ એક દીવસમાં કાચેર થયો, મુડી એકલી વન મોજર; દયા ન આવી મન વીશે, ધીક પુરસ અવતાર. ૮૦ ઈંદર વરાણના ફળ થડી, દીઠે મોહો ઊરજે અપાર; ભક્ષ કરતાં છવ હરે, એવો પુરસ નીરધાર. ૮૧ એવું કહીને માનુની, ઘોડે થઈ અસવાર; વળી જોયું કરી કરી, નયણે જલની ધાર. ૮૨ એક પુરસ દીઠો વન વીશે, ઘોડા ઉપર અસવાર; ઝેહોરાંએ મન બાણુ સહી, બેહેરામજો નીરધાર. ૮૩ પછવાડે આવી સુંદરી, મુખે બોલી વાણુ; બેહેરામ તજને બેઠો નહી, મુડી જવુ વન મોજર. ૮૪ પર પુરશે જોયું નહી, ઝેહોરાંએ દીઠો પરીજાત; પાશે જઈ પાછી ફરી, લજ પામી નાર. ૮૫

ચોથો ઈ—બેહેરામે શકુનો કીધો નાસ, પછી આવીઓ નારોની પાશ; ઘણી ચંતા મનમાં થઈ, નારીને તાં દીઠી નહી. અરૂ પર જોતો અપાર હવે શો કરવો પરકાર. પાછો ફરી આંચો તાંડાં, સતરૂ મુખ પડયાછે જયાં. ૮૬ તાંડાં પણુ નારી દીઠી નહી, નીરાસ થઈને બેઠો સહી; ઝેહોરાં જોયે અપરમપાર, તેતો ધરે દુખ વનમોજર. ૮૭ બહુ બોલ્યાં ઝાડીને ઝાડ, સઘજે જોઈ વળી તતકાજ; વાઘ વરૂ બોલે અપરમપાર, તેથી ભય પામે ઘણુ નાર. ૮૮ રસતો મારગ જાણુ નહી, કુ મારગે ચાલે શહી; શત દીવસ કાંઈ જોતી નથી, આંખે રૂધીર ચાલે સરવથી. ૮૯ કંટકા દીવસ ગયા છે વહી, રાજ મારગ તે પામે નહી; મનીશ દીઠાં તેણે ઠાર, કાંઈએક શુખ પામી તે નાર. ૯૦ સરોવર દીઠા શુદ્ધર સાર, મુખ પપ્પાલન કીધુ નાર; તે નગર તણે પાદશાહ જોઈ, તેહ તણે શાહાજાદા તેહ. ૯૧ શીકાર અરથે નીસરો તેહ, ઝેરા સમીપ આવો તેહ; અદ્યુત રૂપ દીઠુ સરવથી, જોતાં તરપત મન થાતું નથી. ૯૨ સુંદર ઘોડો આયુધ અતી સાર, એવો પુરસ દીઠો તેજીવાર; ઝેરાં નામ માતીનુ જાણુ, ઉજવળ કામી શોલામન; ૯૩ મુરજ જોતાં જાણુ ઊગચો શરી, એવું મુખ શુદ્ધર રહ્યું હશી; વીશાળ નેત્ર ધનુસ આકાર, જોતાં મન પડ્યો વીચાર. ૯૪ નરકે નારી કારણુ વાત, અદ્યુત સંદેહ થયો મન સાથ; અસ્વ ચસાવી પાસે ગયો, પછે બોલે ઝેરાંને ડેક્યો. ૯૫ કોણજો તમે રૂપ નીધાન, કોહો રાવજી સુ છે નામ; કોણ કારણુ તમે આંચા અહી, ઘણા થાકા દીશોછો શહી. ૯૬ ઝેહોરાં બોલી તેણી વાર, સાંભળજો તમે ગુણુ ભંડાર; હુ મુરખ છુ મન મોજર, 'અકલવ' ત મને કહે શંકાર. ૯૭ સાથે સાથી હુતો જાણુ, શીકાર અરથે નીશરો નીરવાણુ; 'સીકાર' દીઠાં વન મોજર, ઘોડો નાખયો તેણીવાર. ૯૮ કોઈ કોઈને પછે મળ્યા નહી, હુ આવી ચડો છુ અહી; જોઈને ફરજી વન વીસાજ, સાથી કેરી કાઢુ છુ ભાજ. ૧૦૦ તવ શાહાજાદા બોલ્યો વાણુ, ધનદીવસ આવજો જાણુ, અમ ઉપર કીરપા મન ધરો. બોવન અમારૂં પાવન કરો. ૧૦૧ મર બેઠા ગંગા આવી સરવથી, તેડા વીના જવાનો નથી, એ દીવસ રહો મારે ગામ, પછે પધારો તમારે કામ. ૧૦૨ તમે થાકયા છો અપરમપાર, ગમ્યા કેરો નહી વીચાર; અકલવંત આ હુજો તેણીવાર, તેડો ગમ્યો શાહાજાદા. ૧૦૩ ઘણુ કરી દીધા બહુ માન, બોજન તહાની

વીધ પકવાન, સાહાજનદા વીચાર કરે, મનનો સંઘે કેમજ ટળે. ૧૦૪ ને નારી કરે આણે ઠાક, રાતે તેડુ મોહાલ મોજર. ૧૦૫

દોહરો—દલાલ પ્રને એમ કહે, શાહાજનદા તોણી વાર, આ નરનારી કેમ જાણીએ, સધેમ ન મોજર. ૧૦૬ ચેડેન સરવે નારી તણાં, સ્વરૂપ શોખા માન, પુરૂશ વેશ ધરો સહી, એવીચા ર છે નીરવાણ. ૧૦૭ તમે ડાહ્યાં સરનારી, ટાળો સંધે આણી તાડ; ને નારી કરે સહી, તોતે કું મોહાલ મોજર. ૧૦૮ તવ દલાલ ખોતી સહી, ઉતાવળનું નહીં કામ, નોસયે કરી તેડાવ ને, નહીતર ખોસો મામ. ૧૦૯ અપ કીરતી થાશે ઘણી, હાંધી કરશે સરવ, લોકઆલમાયે બે સસે, હળવા થાયો નીરધાર. ૧૧૦ **ચોપાઈ**—એવી સીસા દાલાજે કહી, સાહાજનદાએ મનમાં લહી, પછે ઊડીને આંચો તાંહાં, અકલવંત બેઠો છે જાહાં ૧૧૧ મુખે બોલ્યો તેણુ વાર તમે થાક્યા હોશો નીરધાર, સાહેલી સુંદર રૂપ નીધાન, મેવાને મોકલું આણે કામ. ૧૧૨ અકલ વંત પછે મોલયો આપ, પરસ્ત્રો સમંધનું મોટું પાપ, જનમથી આજ સુધી સહી, પર સ્ત્રીસમંધ મે કીધો નહી. ૧૧૩ એવી સીસા દીધી સહી. અકલવંત પછે બોલ્યો. તહીં, એક પતની એ વો આચાર, મહારે એવો નીચ નીરધાર. ૧૧૪ બીજે દીવસ થયો એટલે, શાહાજનદા બોલ્યો તે ટલે, આ હોજ સુંદર નીરમલ નીર, નાહું સુચ યાએ શરીર. ૧૧૫ ને તમને ગમે જગ મોજર તો જગ કીડા કરોએ આચાર, અકલ વંત કહે સાચુ કહુ, મારે મન વીશે અવીચગ થડ. ૧૧૬ ઘણો પંથ ઘોડા ઉતર રહે, તેથી જીવ મુજ વ્યાકુળ થયો; અસી દુખે ઘણું તરશાએ સીતલ નીરે કેમ નહવાપ. ૧૧૭ શરીર બધાએ શરવથી ફરી ઘોડે બેસ એ નહી; એવો ઊતર દીધો ત હી, શાહાજનદા પછે બોલ્યો નહી. ૧૧૮ તીજે દીવસ તાં થયો શહી, શાહાજનદા વીચારે રહી; બહુ પ્રકાર કીધો અહી, પણુ સંધે મનનો ભાજે નહી. ૧૧૯ શીકાર જઈએ વનમોજર, તાં પરીક્ષા થાશે નીરધાર; વાઘ દેખી આમળા ભજે ધરે, સુરો શંકર વનમાં રહી કરે, એવુ વીચારી પોતે તહી, અકલવંતને વાતજ કહી. ૧૨૦

દોહરો—શીકારે જાણુ વન સહી, એવી મનમાં હામ; તમે શાયે આવો સહી, તમાણાનું છે કામ, ૧૨૧ અકલવંત વળતુ કહે, રહી કહી તમે વાત; શવારે અસવારી કરી, અમો આવુ તમારી સાથ. ૧૨૨ અકલવંત ઉઠો સહી, વેગે થાએ અસવાર; પાશે ટેકો રાખો ઘણો, નીજરા નમરથી બહાર. ૧૨૩ શકલ ને ધા પુકે સહી, પોતે આગળથી જાએ, ઠણુ ઠણુ તેજ નચાવતો. જાણે સરવ રાએ. ૧૨૪ **ચોપાઈ**—નીકળવાને તડખાર થાયછે, અસવાર થઈને જાય છે; દરવાજા આગળ આંચા શાર, બંધ દીઠા તાં બે દવાર. ૧૨૫

દોહરો—પોકાર કરે દરવાજાને, તારે તે બોલો સહી; કેમ ઉઘાડુ આ સમે, હુકમ પદશાનો નહી. ૧૨૬ હુ પાદશાહનો ભાઈમંધ શહી, કીદર વંત મહાર નામ; તુજને મરાવુ સુ ઘટે. તુ ગરીબ છે નીરવાણ; ૧૨૭ નહીતો સુખીએ રે વરાવુ સહી, ને જાસે માડ વચન; તનમન છું પાશા તણો, સુણુને તારે કરાણ. ૧૨૮

ચોપાઈ—દરવાજા મરમ વચન સુણી મનમાં કરો વીચાર જાહરે, એ પાશાનો ભાઈમંધ સહી; માટે અજરકરવી નહી. ૧૨૯ ઊઘાડાં દરવાજા બહાર, સનમુખ રહીને કર્યા જુઘાર; તારે તેને થયો મહેરબાન, પાંચ મહેર આપી નીરવાણ. ૧૩૦ દરવાજા દીલમાં થયો પરશન, બોલો આદર કરી વચન. તમ સરખાં પુરૂશ પધારે છંડાં, અમો ઘણુ દરખાં મનમાંહાં.

દોહરો—તમે સરખા આવીઆ, અમો નહી ઉઘાડુ કેમ; કોહોતો સાથે આવીએ, કરે રમાવો તેમ ૪૩૨ **ચોપાઈ**—કીદરવંત બોલ્યો તાહરે એક કામ આંચુ માહરે

દરવાજા તમે ભીડો શહી; ખારીએ એક ઉઘાડી રાખો અહી. ૧૩૩ પાછા જઈ આ પુણુ અમો, નજર રાખજે બેઠા તમે; એવું કહીને ચાલો તાંહાં, મીર શીકારી બેઠો છે જાંહાં. ૧૩૪ વાઘ ધરો તેણે તે કામ, તાંહાં આવી પુછે નીરવાણ; તેના શેવક હુતા તહી, કીદરવંતને પુ

જુ તહી. ૧૩૫ તું કેમ બેઠો આણે કામ, તાંહાં આવી પુછે નીરવાણુ; તારે શેવક બાલ્યો તહી, અમે પાશાના ચાકર સહી. ૧૩૬ શીકાર ઘેરવા બેઠા સાર, મીર શીકારી આંચો આ કાર.

૧૩૭ **ફુલો**—કીદરવંતે પુછીયુ, મીર શીકારી છે કયાં; તાંહાંથી શેવક ઉડીઆ, તેડી લાંચો તાંહાં ૧૩૮ અનો અન બેઠ મળા, દીધુ ઘણુ તાં માન; શીકાર તે કાંડાંછે સહી, હુ તુજને થાઉ મેદરબાન. ૧૩૯ **ચોપાઈ**—પીઠ થાપી બાલ્યો હાથ, તેને મોહાર આ પીછે સત; તમે શીકાર ગેરોછો જેહ, આજ અમને દખાડો તેહ. ૧૪૦ મીર મોહાર તે કર મા લીધ. ચાર કરમા પોતે દીધ; કીદરવંત બાલ્યો તેણી વાર, નરમ પાડી લાવો શીકાર

૧૪૧ જેવો બકરીના આકાર, ઉડો મીર ચાલ્યા તે વાર; તાંહાં જઈ નરમ પાડો ઘણું, તેનું પ્રાકમ મુખે શુ લાણુ. ૧૪૨ પછાડ્યો ભોમી મોજર, તવ કીદરવંતે કર્યો વીચાર; અનો જ સ હવે હુ લઉ. જઈ વાઘને ઘાવજ દઉ. ૧૪૩ **ફુલો**—કીદરવંત પછે તાંહાં આંચો સહી, શીકાર કારણ તેણી વાર; પરજે કીધો પસકમાં હરજ્યો મન મોજર. ૧૪૪ કીદરવંત પછે બોલીઆ, મીર સીકારી શાય; તમે પાસાને કોડી સહી, હુ કહુ એટલી વાત. ૧૪૫ જઈ ને કહેજે એટલુ; આપણ બનેના એકજ પ્રાણુ. **ચોપાઈ**—પાશા તુજને નીવાજે તહી, તેથી અમે ઘણુ નીવાજ્યે અહી; વચન એવુ મુશીને વીર, આંચો દરવાજે રાખીને ધી ર. ૧૪૭ દરવાન પ્રત્યે બાલ્યો વાણુ, તુ જઈ પાશાને કરજે જાણુ; ફરીઆદ કરજે એની ઘણી, લજ એણે લોપી તમ તણી. ૧૪૮ **ફુલો**—દરવાને એવુ સાંભળી, આંચો જાં દરબાર; પાશા આગળ જઈ રહ્યો. મુખે કર્યો પોકાર. ૧૪૯ શીકાર તમે મંગાવો શહી, તે કીદરવંતે માર્યો જણુ; કામ અમારુ થયુ નહીં, નીવાજતા તમે મેદરબાન. ૧૫૦ તારે શા હાજદા બાલ્યો, સાંભળ તુ દરવાન; કીદરવંતને તમે મોકલો, મુજ પાસે નીરવાણુ. ૧૫૧

ચોપાઈ—તું આંહીથી વેગે જ સહી, કીદરવંતને મોકલો અહી; દરવાન આંચો કીદરવંત કને, શાહાજદાએ મોકલ્યો મને. ૧૫૨ તમને તાંહાં તેડે હુનાસ, સાંભળી વચન તે આંચો પાસ; શાહાજદા બેઠો તેણી વાર; કેમ એકલા ગયા શીકાર. ૧૫૩ જે તમે કહેતા જાણુ, તો આપણે સાથે જતે નીરવાણુ, અમ અરથ કરત સીકાર, એવુ કહી મન કર્યો વીચાર. ૧૫૪

ફુલો—પાશાએ પરીક્ષા કરી, એ મોહોટો પુરુસ કેહેવાય; પાણુ અસી ચીન દીસે સહી, એ સંદહ મનમાં થાય. ૧૫૫ તારે શાહાજદા બોલીઆ, દલાલને કહી વાત; એણે કામ એવુ કર્યુ, નહીં આજખાઈ જત. ૧૫૬ **ચોપાઈ**—માટે સદહ મનમાં થાય, તુથી પરીક્ષા એની લેવાય; આજખાવો એની મુજને જાત, જેમ દીક્ષમાં ઉતરે વાત. ૧૫૭ દલાલ તારે બોલી વાણુ, ઉતાવળનુ નહીં એ કામ; તમે કરજે એક ઊપાય, તોતો કામ તમારુ થાય. ૧૫૭ દહે રા ખેંચાવો નગરથી બાહાર, તેની શોભા અપરમપાર; તાંહાં કરો તમે એક ઊપાય, ખ્યાલ બાલ્યો રહી થાય. ૧૫૮ **ફુલો**—રૂડી રાત છે સરદની, ખીલ્યો યંદર વીશાળ; તેથી પરીક્ષા થાશે સહી, શોધો કાહાડીશુ ખ્યાલ. ૧૬૦ **ચોપાઈ**—એવું દલાલનુ મુશી વચન, ચાકર ને કરો હુકમ. તમે જાણો નગરથી બાહાર, દહેરા કરો જઈ અપરમપાર. ૧૭૧ **ફુલો**—અતુરાઈ એની ચત્રાવજે, દરામાં એવુ કામ; સપેત વજ્ર સોહામણાં, લલુ લેજ તે કામ. ૧૬૨

ચોપાઈ—જરી જરકસના તકીઆ શાર, મુકજે તેની હારો હાર; ચાંદરણી રાતે ઝગકે નીરધાર, દરા તાણી એવા સાર. ૧૬૩ જેની શોભાના નહીં પાર, એવા દરા કરો તથ્યાર વેગે શેવક ઉડા તે કામ કહ્યા પ્રમાણે કીધુ કામ. ૧૬૪ શાહાજદા તવ બાલ્યો સહી, કીદરવંતને સાંતજ કહી, મારે મન એવી ઈજાએ; રખે તમે મુખથી કેહેતા નાથ. ૧૬૫ **ફુલો**—આ પાણુ અહીંઆંથી પરવડ, જયુ નગરથી બાહાર; રમત ખેલજુ એટલુ; પાલા બાંછ અવાર. ૧૬૬

ફુલો—તું જરી આપે મુજને, હુ તમને લઈ પાઠી; જ્યારે તેમાંથી હુ હાર સહી, અવગુણુ તેના ગાંઠી

૧૬૭ તારે કીદરવંત બોલો સહી, તમે જે બોલ્યા તે વાત; અમો બેબર એમાં ઘણું, હમને નહીં ગમતી વાત. ૧૬૨ હમો હમારા તાતને, પાલા પાતા નીત; ઘણા દીન વહી ગયા, પછી થયું વીપરીત. ૧૬૪ **ચોપાઈ**—તે વીના હું સુતો નહીં; માટે વાત એ કરવી નહીં, બારે પાછા મગથુ તાતને, એ ઇશક કરથુ તાહરે. ૧૭૦ તમે ઘણું કહો અહીં, માહરે સાથેઆ વણ સહી; મારે હાથે પાલા ભર, તે તમારા કરમાં ધર. ૧૭૧ એવી વાત કીદરવંતે કહી, તારે શાબદો બોલ્યો નહીં. ૧૭૨ **કુહા**—તમને ગમેતો એમજ કરો, જે વાતે તુ પર સન; પાલા ભરીને આપજે, જેમ માને તમારૂં મન. ૧૭૩ એમ કહીને આવ્યા તહીં; તણુની મોબર; મધ રાત ગઈ તે સમે, બેઠા બનેા જાણુ. ૧૭૪

ચોપાઈ—પાલા ભરીને આપીઆ સાર, ઉપરા ઉપરી અપરમપાર; પોતે પાસો ગુલા બનેા ભરી, આપે પીએછે વેગે કરી. ૧૭૫ પાદશાહે પાસો જે પીધું, બેહોશ થઈ ગયોછે શીધ સરીરની ચુધી નવ રહી, કીદરવંત પછે ઊડ્યો સહી. ૧૭૮ કર મધે ગરહી કટાર. કરી ની સાની તેણે ઠાર; વજ્ર આલુશણુ લીધા શાર, પછે તેને બાંધ્યો નીરધાર. ૧૭૭ કાગળ એક બાંધ્યા છે સહી, તે વાત કોઈએ જાણી નહીં; વેગે તાંથી થયો અશવાર, બેઠો તુરી વન એ જાનર. ૧૭૮ અધાર વનમાં પોતો જઈ, ઘણા દીવસની અવધન થઈ; એક નગર આવ્યું તહીં સાર, ઉતરો જઈ પાહાડી મોબર. ૧૭૯ અસ્વ બાંધ્યા આસો પાલવ વરસ, પોતે તાં બેઠો પ રતસ. ૧૮૦ **કુહા**—તે ગામની માણણી, આવી વાડી મોબર; કીદરવંતને દીકો સહી; મ નથુ કરે વીચાર. ૧૮૧ **ચોપાઈ**—પાસે જઈને જોયું મુખ, માણણી મનમાં પામી શુ ખ; મુખથી બોલી તેણીવાર, પુરૂપ મુકયાં કર મોબર. ૧૮૨ કયાંથી આવ્યા ને કયાં જાયો, બે ઘડી ચુખી તમે થાયો; તારે કીદરવંત બોલ્યો એમ, તમો પુછો તો કહુછુ પરેમ. ૧૮૩ મારે જાતુ દુર અપાર, પાંચ દીવસ રહું તુજ દવાર. ૧૮૪

દોહરો—એવું મુણીને માણણી, મનમાં થઈ રણીઆત; રૂઢીઆ સાથે ભીડીઆ, આણી અદક વાત. ૧૮૫ **ચોપાઈ**—કીદરવંત હાડકે હરખીઆ, જયારે સનેહ પુરાણુ પરખીઆ; વધામાણી માણણુ ને દીધ, પચાશ મોહાર લઈ હાજર કીધ. ૧૮૬ તેડી લાવી ઘર મોબર, કરે ચાકરી અપરમ પા ર, પછી કીદરવંત બોલ્યો તહીં, એક વાત તમને કહું શહી. ૧૮૭ તે મુજને કર્યો ઊપકાર, એવો કોણુ આપે મુજને ઠાર; હુતર છે એક મારી પાસ, નગર મધે કરૂં પરકાશ. ૧૮૮ જેમ એ લખે બધુ ગામ, જેમ વાધે તમારૂં નામ; તપારે માણણુ બેસી તહીં, શો હુતર છે કોને અહીં, ૧૮૯ **દોહરો**—ત્યારે કીદરવંત બોલીઆ, અતારી છે મુજ નામ. અતર વેગુ એવો સહી પાદશા લાએક નીરવાણુ. ૧૯૦

ચોપાઈ—તે માટે તમને કહું જેહ, દુકાન બજારે માં હી તેહ; ચઢતા મધે ઉતમ ઠામ, તાંહાં એકજ લીધું ધામ ૧૯૧ દુકાન ઉપર બેસે સાર, શાણુગારી છે અપરમપાર, ચીત્ર વીચીત્ર કોધા કામ, જોવા મજે છે બાધુ ગામ ૧૯૨ મુકું અ તર શીસા ભરી, જે આવેછે તે રહે છે ઠરી; ધણુ કીધુ સદણુ ગામ, મુકયો ધધોને મુકયું ધામ. ૧૯૩ લાજ મરજા કોઈની રહેતી નથી, નરનારો મજે સરવથી, સહુ કોઈને મન ઉ પળે નેક, જાણે બોલાવીએ એન તેહ, ૧૯૪ જાણે જઈને બેસીએ પાશ. એવો સહુને મન હુલાશ; મોઢા ઉમરાવતો એને સંગ, ઇસ્વરે શો બતાવ્યો રંગ ૧૯૫ ધન એના માતને તાત, ધન એની નારી વીખાત, ધન ધન નગર એ વસે, કોણુ જાણે જાત એની શી હશે. ૧૯૬ ઉમરાવ વજર કાજ કોટવાળ, દીવાન વજર મીજસ જે ઠાર; જાતરા જેવું તાંહાંતો હો વ, તેના ખ્યાલ મુકે નહીં કોએ ૧૯૮ **કુહા**—પંદર દીવસ એમ હુવા જાણીતો થયો પરકાશ, અતારી નામે આગળે વખાણુ કરે સહુ વાસ. ૧૯૯ કીદરવંત કરે એટલુ, પાછલો ફી વસે ઘડી આર, પોશાક પેરે નવ નવો થાયે ઘોડે અસવાર. ૧૯૯ ગામ પાદરે પરકરે તાંહાં બે

સાવે તોખાર, લપટ જપટ જેટલી કલા, ચલાવે ગુણ ભંડાર. ૨૦૦

ચોપાઈ—તે ગમનો પાદશાહ જેહ, તેનો કુર આઠ્યો તેહ; કંઠમાં ઘાલે મુકતાનો હાર, હમેલની શોભે અપરમપાર. ૨૦૧ માથે શીરપેચ બાંધ્યો સાર, કરમાં ધનુસને બાણ વીશાળ બોળ આયુધ અપરમપાર, લીલે અસવે થયો અશ્વાર. ૨૦૨ હાથે બાંધ્યો લીલો મણી, તેની છોપમા કહુ શું ઘણી. ૨૦૩ **કુહા**—અતારો અસવ ખેડતો, પડ્યો પાસાની દરસ્ટ; તા તો પોતે પરવર્યો, સમીપે સમીપ પ્રેષ. ૨૦૪ એ પાણુ કોઈ ઊભરાવજે, મોટો આઠમી શુભાણુ; ચાતુરી મણા નહી, એમ મનશુ કરે વખાણુ, ૨૫ **ચોપાઈ**—અસવ લપાટો દહે ઘણી, વીધા દખાડે પોતાતાણી; કોઈને પોતે ગણતો નથી. બહુ નાટક કરે સરવેથી. ૨૦૬ શંકા સમે પછે આવે ઘેર, ઘણા દીવસ એમ ચાલી પેર; એક દીવસ એતુ થાએ, બંને ઘોડા ખેડવા જાય. ૨૦૭ અશ્વારીનો અશ્વ જેહ, પાસા બરાબર ખેડે તેહ, તલ માત્ર મન નવ હરે, કદમ એકતો આગળ ભરે. ૨૦૮ **દાહરો**—પાસા કરે અદશો, બરોબરી કરેએ, હુથી મારે એકે શર્હો, ઉમરાવ કોઈ એક. ૨૦૯ મહારા અસવને પોંચે નહી, લલા મરદનાતોખાર, વજર ઉમરાવ હારી ગયા, બીજા કોઈ અપાર. ૨૧૦ **ચોપાઈ**—તે માટે એતો સહી, અતર વાલોએ જાતે નહી; મુજથી ભારે માણસ એ, એ વાતમાં સંદેહ નહી. ૨૧૧ કોઈએક સમે જોડીશુ પ્રીત, તારે સરવ જણસે રીત; અસવ રાખીને પાછો વજો, બેઠેન તણે મંદીર પરવરો. ૨૧૨ રૂપ સંપુરણ તેનુ નામ, બાંધવ જઈ બેઠો આ ઠામ; સવાસ ભરો તે દીડો તહી, બેઠેન તારે પુછુ સહી ૨૧૩ તારે શાહાજાદા બેઠ્યો તહી, અથ ધીની માંડીને કહી, અતારી અતરનો ધણો, તેમાં વીધ્યા દીશે ઘણી. ૨૧૪ માહારા અસાને પહોંચે સહી, એ રતા બીજી દીડો નહી, જેતુ રૂપ તેહે વુ બગ કથી, નહી ગરીબમાં એરી ગરી. ૨૧૫ સકલ કલા સંપુરણ હોએ, મુજને એણે છતો સોએ; હુ જાણુ કોઈ ભારે જુવ, પરથવીપત સરખુજે રૂપ. ૨૧૬ ઘણી રપાટ આજ કીધો અમે, અરે બેઠેનશુ પુજો તમે; એવુ શુણીને પાચુ નીર, લલો કહી વખાણો વીર. ૨૧૭ તાહડો થયો પોતાનો દહ, આપ મહોલ પછે આઠ્યો તેહ. ૨૮ **કુહા**—શુણી વાત પુરણ થઈ, રો મરોમ વાપયો કામ; ભલે કહી વધામણા, હુ જાઉં તેણે ઠામ. ૨૧૯ નમર લસી નોહાગીએ, જેહવો વીર વખાણુ; મનગમતો મુજને મજો, તો એને વડ નીરવાણુ ૨૨૦

ચોપાઈ—એમ કરતાં ૨૦૦ થઈ, પરમદા મદોરથી ચાલી સહી, આવી અતારી કેરી પાસ, દખનાં મોહોલ પાંખી હેલાસ. ૨૨૧ ત્રણે દેવતા ભેગા મણી; એહેની કાયા તેને ઘડી લજા મુજીને બેડી તાર, બોલી પ્રીત ધરી અપાર ૨૨૨ ભલે આઠ્યો આ પુરમાં તમે, અધીક અની મન હરખાં અમે, માત પીતાનું મુછે નામ, રેહોંશુ તમારું કેણુજગામ. ૨૨૩

કુહા—વચન સુણી વીનતા તણાં, બેઠ્યો મુખથી બોલ, તમે ભારે મણસ ઘણું, અમે ઘણું તરખાની તોલ. ૨૨૪ જરે મીર તું તાહરે, અમોં નવ બેલું તુજસાથ, હમ લાએક હમને મલે, તે સું કરવી વાત. ૨૨૫ **ચોપાઈ**—તારે તાણી જાંખી થઈ, બોલવા કેરી મુધજન વ રહી, મોહોટા જન કહેને સાંખીએ. એની સામે કેમ ભાંખાએ. ૨૨૬ રહી અબોલી ઘડીકા ચાર, પછે એત્રો કરો ઉચાર; અરે બોલખાં ગાણુ અમે, હમસું કીડા કીજે તમે. ૨૨૭ તમા પ્રીતમણ પ્રાણુ આધાર, આશા અમારી પુરોની શાર. ૨૨૮ **કુહા**—અખણ વચન અંગારડો, સુણતાં લાગીએ તરત; રાતો તાતો એતો થયો, જેમ અગનીમાં ઘરત. ૨૨૯

ચોપાઈ—એ અખણ તુ બોલીશુ, એ કરમ કરું નહી હું; મુજને એવો ભાલો કહી, જાર બુધી અમે રાખુ નહી. ૨૩૦ ફરી મુખ ને બોલો બોલ, હવે નહી રાખુ તમારો તોલ. ૨૩૧ **કુહા**—પુત્રી જે પાદશા તણી, બોલી ધરીને રીશ; બોલખાં વના શુ આચરે ભારે થકી તુજ શીશ ૨૩૨ **ચોપાઈ**—આ ગામનો પાદશા જેહ તેની કુવરી છુ તેહ

ભક્ષમનસાધથી કહું છું અમો, જીવનું જોખમ કરશો તમો. ૨૩૩ મારો આપને જે કહું વા
ત તો તે કરે તુજ પર ઘાત ૨૩૪ **કુહા**—અતરી એમ ઓચરે, કોણ થાએ તુજ તાત,
એવો ખીશવો ભર, બાર હજારે બાથ ૨૩૫ એવા મારે આગણે, ઉઠા રહે જોડી હાથ ટીલાન
વેશી તેને કહું તો કોણ ગતી તુજ તાત, ૨૩૬ **ચોપાઈ**—તુજ જેવી અમળા કહીએ
જેહ, ચકીએ બેશી પીસે તેહ; ઉડ અહીંથી જ તુ બહાર, તારે ચકીત થઈ તે મનમોજર
૨૩૭ **કુહા**—છે કોઈ પાદશાનો છોકરો, તેરોબાર સમશેર; શુર પુર સમુદર શહી જે
તો માગાનો મેર. ૨૩૮ **ચોપાઈ**—પછી પરમેશ્વર બોલી મુખ, સેજવાતમાં ધરાછોડુખ
અહીંઆં આવી નહી રાખો આજ, અમો કાંકરીની રાખો લાજ. ૨૩૯ તારે અતારી બોલ્યોસ
હી, હમણાં તો તમો જાઓ સહી. ૨૪૦ **કુહા**—પ્રાણ કરી મન પરમેશ્વર આવી પોતાને
ધેર; કહુંતો પીતા ખીજે સહી. માટે કરું એક પેર. ૨૪૧ અસ્ત્રી ચરીત્ર કીધું સહી, પડો ચોર
મોજર; દીવશે અન પાણી તજી, રોતે કરતી આહાર. ૨૪૨ શેવે ગોળી હડતાળનીઆઠ પોહોર
અંતગ જાણે તાવ ભરો સહી, શોક પ્રગટયો સર્ગ મન. ૨૪૩ **ચોપાઈ**—જે કોઈઆ
વી નીહાલે સાર, તો સદે ખાખિરે હાથ, માતાને મન શોક નમાય, પંદરદીવશ એમ કરતાં જ
અ ૨૪૪ ઘણું દરદ દીકું જાહેરે પીતા જેવા આવ્યા તાહરે; દીકરી દુખ શું થયુંછે તુને, માહારા
સમ સાચું કહો મુને. ૨૪૫ જે તુને કાંઈ થાસે જાણુંતો દીકરી માહારાજાશે પ્રાણ; ઉઠો બેહેની
કીજે વાત, નથી હાએ ઉડાની તાત. ૨૪૬ **કુહા**—માત તાત તમો શાંભળો, માહારા
દુખની વાત; અતારી જે આવીયો, તે વસ્યો રૂદીઆ સાથ. ૨૪૭ **ચોપાઈ**—જે તેને પ
રણાવો સહી, તો મુજને કાંઈ દુખજ નહી; તમને પુછતાં આવી લાજ, સાંકડે આવી કહુંછું આ
જ. ૨૪૮ પાદસાહ મનમાં થયા પરસન, પરમાણુ દીકરી તારું વચન, તારા પુરણ પોહોઆ
હું કોડ, તુ ચપલી તે ચંપક છોડ. ૨૪૯ એ વાતમાં અમો રણીઆત, વચન આપીયું પુ
ત્રીને હાથ. ૨૫૦ **દોહરો**—જોહોલે આવ્યો મસપતો, જાંહાં છે રાજ સમાએ; અતારીતાં
હાં તેડવો, એવો કરવો પ્રકાર. ૨૫૧ વજર ખાસ પોતા તણો, માનીતો છે અપાર ખુશ બપોરે
નું નામછે, તેને કહો પ્રકાર. ૨૫૨ **ચોપાઈ**—અતારીને હાં તેડી લાવ કરી કામને વહેલો
આવ; તાં બીજનું નહીરે કામ; ભાગે તમને કરશે સલાસ. ૨૫૩ વજર ચાલ્યો એવું મુશી,
આંચો તે અતારી ભણી; સનમુખ રહીને જોડવા બે હાથ, સાહેબ સલામ લેજો અમ સાથ.
૨૫૪ અતારી કહે આંચો કેમ, વજર સાચુ બોલે તેમ; પાદસા આગળ વીગન તમ તણી,
લોકે આવી દીધી છે ઘણી. ૨૫૫ ખાવન અમારો થયો પરસન, તમને તેડે કરતાદરશન. ૨૫૬
દોહરો—અતારી એમ સાંભળી, હોડ્યો તોણોવાર; અસ્તે બેશીને આવીઓ, જોયો મીજ
લશનો ડાઠ. ૨૫૭ **ચોપાઈ**—પાદશા બેઠો તખતે જઈ, માન આપીને બેઠો તહી;હીમત
તેના હુઈડાનો જોઈ, જે બેઠા રહ્યા સડે મોહી. ૨૫૮ બરાબરી પાદશાની બેસવું સોચે, બેસ
વું હાંસી બેસ નહી હોય, પાદસા પરતે પુછ્યું એમ, કહો શાહેમ સંભારવો કેમ. ૨૫૯ તવ
પાદશા મુખ બોલ્યો વાણ, તમે હમારા છો જીવ જાણ; કાં વસતું ને શું છે નામ કહેજો
અમ સરખું કાંઈ કામ; ૨૬૦ તારે અતારી કહે છે વાત, અતીવાસી અમારો જાત, ઈશિક કારણ
પરથવી કરૂં, ધધો બાર વરસથી કરૂં. ૨૬૧ ઈશિક લામનીનો છે જેને, નામ ડાગ તેનાં કહાં ક
હે, જોતો આંચો છું દસદશ, વત્રી પીઆણુ કરવું પરદશ. ૨૬૨ જેમ મારી વાસન શારી હો
ય, તેહેને અધરમ કહેશે કોએ. ૨૬૩ **દોહરો**—પાદસા એવું સાંભળી મનમાં થયો પર
સન; મુજાત દીશે કોએ સહી, લાએક ભારે લખાણ. ૨૬૪ પાદશા બોલ્યો પ્રીતથી નીત આવ
જે અહાં, ખરચી પાણી લેજો અહીં થકી, હવે આગળ જશે કહાં. ૨૬૫ **ચોપાઈ**—
એવું કહીને આદર કીધું, તબેલ ખીડાં કરમાં દીધું; માથે ચડાવી ઉઠો તહી, આગના લઈને

ચાલ્યો સહી; ૨૬૬ માલાણને તે કીધી વાત, લણ રૂકુ કીધુ તમે ભરાત. પરાતકાળ થયો જ હરે, કુકાને જઈ બેઠા તાહરે. ૨૬૭ દીન દીન પ્રતે અદકો મહીમાએ, હવે અહીંથી રહી વારતા એ; પાદશાએ કીધો અધેશ, મોટા મલકનો છે નરેશ. ૨૬૮ વજરને તેડો એકાંત મન તાણી સઉ ભાગી ભરાત; કુંવરીનાં જો રાખો પરાણ, તો જઈ માગુ કરૂ નીરવાણ. ૨૬૯ નીચા ઊંચા અદકા કરી, એને પરાણવો દીકરી; વજરપાણુ તારે તમ તાણુ, અંધ બેશે ધારૂ આપણુ ૨૭૦ વજર કહે કરવુ એ કામ, સાંભરો સાહેબનુ નામ; એકલો અસવે થયો અસવાર. આ ંથો જ્યાં અતારીનો ઠાર. ૨૭૧ તક જોઈને બોલ્યો બોલ, કરૂ વાત જો રાખો તોલ; સારીવા ત લાવે જોહ, હોએ સ્વજન પોતાનુ તેહ. ૨૭૨ અતારી તવ બોલ્યો વાણુ, કોહો ભાઈ મુજનેની રવાણુ; અમારા પાદશાની પુતરી જોહ, તમણ સગપણુ જોડે તેહ, ૨૭૩ એ વાતે શહુ કોઈ રળીઆત, પુત્ર સાથે માતને તાત; અતારી તવ બોલ્યો મુખ, અરે ભાઈ કાં દાહો દુખ; ૨૭૪ અમે ઈસક અતરનો કરૂ, બીજી વાત કાને નવ ધરૂ; પાદશાને જઈને કહેજો તમે, એ વાતે રાજી નહીં અમે; ૨૭૫ વજર કહે તે કારણુ કમુ, જગતમાં કરાણુ હમુ; બગાડીણુ કહેસે તુને, પછે દાસમા દેશો મને. ૨૭૬ ના કહીને પસતાશો મન, આઁયુ હાથે જશે રતન; પાદશાનો પાલકછે પુત્ર, નહીં માલ રાખે ઘર સુત્ર. ૨૭૭ કોણુ જાણુ કરમ કોને ભણે, એવો જોગ પછે નવ મળે; સુણી વચનને લલચુ મન, સાંભળ વજર કહુ વચન. ૨૭૮ અમે પરાણુવાનો કહુ છુ નાએ, તેનુ તને કારણુ કહુ આંએ; પાંચ વરસનુ અન્નચરય જોહ, નવ માસ બાકીછે તેહ. ૨૭૯ તે સમરાણુ કહુ સરવથી, વજર કહે એની ચીંતા નથો; અમે કહુ તે કરો કામ, બને વાત પડે વીશરામ. ૨૮૦ પાણી ગ્રહણુ હમણે કીજોએ, પછે દેસાશો દીજોએ; અબગા આગળ કહેજો એ મ, વરત મારૂ મુક કેમ. ૨૮૧ પુરે દત કરશુ સંજોગ, તમે અમે છંછંએ આરોગ; ૨૮૨

દોહરો—વજરની વાણી સાંભળી, દીલમાં ઊતરી વાત; ના કહે નથી છુટકો હઈકુ રાખુ હાથ. ૨૮૩ ઘડી પછે શુ નીપજે, કોઈ ન જાણુ કાંઈ; કરે કીતાર તે ખરૂ, હા કહે સીધી હોએ. ૨૮૪ **ચોપાઈ**—જો વજર કહો છો તમે, તો તમથી નહીં વેગળા અમે; એ વાતની અમારી હાએ, વેગે જઈ વધામાણી ખાએ. ૨૮૫ વજર સુણી થયો રળીઆત, પાદશા આગળ જઈ કીધી વાત; પાદશા મનમાં થયો પરશન, વજર તમને છે ધનધન. ૨૮૬ સુણી વાત વીનતાએ તેહ, સીતળ થઈ પોતાની દહ. ૨૮૭ **દુહા**—પરાણાવી પુતરી પેમ શું, અતારીને શાર; નારીએ નારી પરાણીઆ, કોઈએ ન પીછો પાર. ૨૮૮ આણુંદ આછવ વરતીઆ, કીધો કુળાચાર; રાજપાટ શઉ સુપીયુ રાખ્યો મોલ મોજર. ૨૮૯ **ચોપાઈ**—મલણને નીવાજે ઘણુ, સુ વખાણુ કરૂ તે તાણુ; એકાંત મહોલમાં નરને નાર, હાંશ વીનાદ કરે અપાર. ૨૯૦ અતારી કહે અબગા સુણો, રખે વાત કો આગળ ભણો; નવ માશની રાખુ આખડી ખરમચારની બાંધી રાખડી. ૨૯૧ અબલા કહે શઉ શારૂ થશે, નવ માસ કાલે વહી જશે. ૨૯૨

દોહરો—દીન બેપના એમ કરી, માસ વહી ગયા ચાર; એકાએક વાયદા શહી, પાશાને આજર. ૨૯૩ **ચોપાઈ**—આઁ દીવસમાં અદક થયુ મરાણુ આપ પોતાનુ લહુ; અતારીને કુવરી આપી જાણુ, પાદશાહ પાણુ આપુ નીરવાણુ. ૨૯૪ પેટની પુતરી કે મદવાએ, ભણો જમાઈ સુઘડ કહેવાએ; પરજ શકીકો થઈ પરશન, બેસાડો તાં રાજ આશન. ૨૯૫ માલ ખજનો સરવ દીધ, દાન પુન હાથે બહુ કીધ; પામે મરાણુ પહેચાડો કામ, તે પુઠે ઘણો ખરચો દામ; ૨૯૬ બાંધો હજારો જોતાં તહીં, પછે શુ નીપજુ તે કહુ અહીં; સઉકો આજ્ઞા પાળે શહી, તે પણુ પરજને દુવે નહી. ૨૯૭ અબગા સુ અવધ જો કરી, બે દીવસ આછાછે વળી; મહા ચીંતા મનમાં થાએ, હવે લાજ તોભારી જાએ. ૨૯૮ શામાએ શાણુગારો મહોલ અબલા ભરી ઊંમેદ ભર; એને સવારય વાહાલો સહી, એની શોભનો પારજ નહી. ૨૯૯

જરી જરકશતા ઝાંખ ઝમાલ; મુખે તાતા ભરીઓ તબાલ; ભાતભાત ખેલાણા બહુ, બીજેસ
મન મેળવવો સહુ. ૩૦૦ પુસ્પ પેમલ ભરી છે છાખ, ખાશા શીશા ભરા ગુલાખ; દાશી સાથે
કહેવડાંયુ સહી, ખુશી પાણી આવો અહી. ૩૦૧ પાદશાહે કહેરાંયુ શહી, આજ દીવશે
આવુ નહી; કાલનો દીવસ જશે જાહેર, તારણી અમે આવીસુ તાહરે; ૩૦૨

દાહી—કીદરવંતને કળ નવ પડે, ઝોહિરાં જેનુ નામ; સાંકડે આવી સુ કર, સંભારો સા
મી તે ઠાર. ૩૦૩ બેહરામ મળને કયાં મળે, આ સમો સચવાળે; એક વીચારી મન વાસે,
શીકાર અરથે જાએ. ૩૦૪ **ચોપાઈ**—સાથે શેવક છે જોડલાં, હાથહાથે તોખાર તે

તાણાં નગર બહાર અમરાઈ છે ઘણી, રાખી શેન્યા શહુ પોતા તાણી. ૩૦૫ તાં અસવ આ
દસો વાટ, આવી એક જોજન તાં વાડ; છાંય શુંદર મુગંધ અપાર, તેની હેઠ બેઠો નીરધાર.
૩૦૬ મુખ આગળ મુક્યા ધનુશને બાણ, પાદશા જેવે નીરવાણ; સાથે શેવક રાખ્યા ખાર, જે
ઘણા હુતા હુસીઆર; ૩૦૭ અંદસો તાં અંદકો કરે, હવે અરથ મારો કેમ શરે. ૩૦૮

ફુહી—એટલે ફકીર એક આવીઓ, શનમુખ ઉભો તે ઠામ; નજર ભરી નીહાલતો, બેહ
રામ જેનુ નામ; ૩૦૯ વીજોગ પડો છે જેદેનો, જેનો કસ્ટ અપાર; ઇશવર સાચો મેળવો સેહ
જ વાતે તે ઠાર. ૩૧૦ **ચોપાઈ**—બગલો મળને તાકે જેમ, બેહરામ ઝોહિરાંને તાકે તે

મ; એક પહોર થયો જાહેર, ઝોરાં મુખ બોલાં તાહરે. ૩૧૧ અમો પાદશા બેઠા અમીર, કહે
ફકીર મુ જીવે અહી, તેં સઘલો છોડ્યો સંસાર, કેમ પાછો મન ધરે વીચાર. ૩૧૨ ખરચી
જેઠ્યે તાહરે જેહ, ફકીર પાદશા માગી લો તેહ; એમ વાર કહુ દશવીશ, બેહરામ બોલો ચ
હાવી રીસ. ૩૧૩ બેહરામ ઉભો ઉભો જીએ, આંખ ફાડી અતીશે રૂવે; બેહરામ ઝોહિરાં
એ તવ કીધી રીશ, કાં ભરે થયુ તુજ શીશ. ૩૧૪ અમો પાદશાહને જેઠને રૂવે, વળી એક
દ્રષ્ટ માંડીને જીવે. નહી કરતો કાંઈ બોલ ફરમાસ, પછે તેહને બોલવો પાસ. ૩૧૫ **દાહીરો**
ફકીર તું સાચુ બોલજે શું ધારે છે દ્રષ્ટ, બેહરામ બોલ્યો તાહરે, હમારો જે કીધો પ્રશ્ન. ૧૧૬

ચોપાઈ—તારા ગુણુ ગુરૂની તુજને આણ, જે રાખી કરો નીરવાણ; ઝોહિરા એને
જાણો સહી, એજ બેહરામ કોઈ બોલે નહી, પુછી પરીક્ષા સરવે જાણાએ, વીગત વાત જે વી
તી તાહે. ૧૧૭ **દાહીરો**—તારે બેહરામ બોલીઓ, કહુ તે વાત નીરધાર; કાલે પ્રા

જે જ કરે, આજ ગમેતો માર. ૧૩૮ **ચોપાઈ**—ઘણુ કરસોતો લેશો પ્રાણુ માહારે સાચી

ફેહી વાણ; હમો છડ પાદશાહના તંન, પીતા પરમ નામે પાવન. ૩૧૯ પછમ દશ પીરા

ણે ગામ, બેહરામ એકુ છે મુજ નામ; અમો ભણતા નીશાળે જેહ, પરધાન પુત્રી ભણતી તેહ.

૩૨૦ લાગો ઇશક બંધાણી પ્રોત. જેમ કમલને જલની રીત; પીતાને નવ પુત્રી વાત, મન

મળ અમારી સાથ ૩૨૧ એમ કરતાં જાણુ પરધાન, તારે વેર વાલ્યુ નીરવાણ; સાચુ જીવુ

અદક કરી, રાવ અમારી બહુ આદરી. ૩૨૨ તારે કોષો મારો તાત, દશવડો દીધો પરભાત;

અમોને જતાં જાણુ જાહેર, ઝોહિરાં આવી મળી તાહરે. ૩૨૩ પરધાન પુત્રી માહા ચતુરસુ

જાણુ, ઝોહિરાનાં મું કર વખાણ; એણે પ્રીતતો પુરાણ કરી, સરવે તાજ કરયું સુંદરી. ૩૨૪

સંગ કર્યો દુખ વેલા સાર, એવી આજ કોણ મળશે નાર; પંથ લીધો અમો બનોએ સા

ર, ચાલ્યાં જતાં દીનને રાત. ૩૨૫ થાકી જોહિરાં સ્કોમળ ઘણુ, થયુ મનતે નીંજા તણુ; વડ હે

ઠળ પોહોડી નાર, એટલે તાંહાં શો થયો પરકાર. ૩૨૬ પરધાન જાણુ જે પુત્રી ગઈ, મારી પા

છળ મોકલ્યા અહી; અમે અસ્વે હુતા સાવધાન, અમો થયા તે પુકે જાણુ. ૩૨૭ ફર પંથ

પોહોતા જાહેર, એટલે તાંહાં ઠી નાર; મુજને નવ દીકો તે ધર. ૩૨૮ અમે ફરીને આંખા ત

હાં, નારી આગળ ચાલી વન માંધ. ૩૨૯ **દાહીરો**—વીજોગ થયો તે દીવસનો, ફરી

મુખ ફીકો નાર; તારે ફકીરી લઈ કરી, તાજ કર્યો સંસાર. તેથી ફકીરી લઈ કરી, જોયુ

સઘળા દેશ; કયાંય નામનો નવનૃપ, પાત્રી અહીંયાં કર્યો પ્રવેશ. ૩૦૦ ઝેહોરાં ઝેહોરાં હુ
કર, તેણે પેટ ભરાય; તેના નામને આશરે, કાપા ચાલી જાય. ૩૩૧ **ચોપાઈ**—શમુકર
નો જે આવે પાર, એવું દુખ મારે નીરધાર; હવે જોહોરાં મુજને મળશે કયાં, ફરતો ફરતો આ
વ્યો ઇંડાં ૩૩૨ તમારી સુગત દીડી જ્યાહરે, મને ઇચ્છા આવી તાહરે; અરધુ દુખ
તે મારૂ ગયું, તમને રૂદન તે હરખતુ થયું, ૩૩૩ **દોહરો**—કરણી માહારા કરમની, ધ
રજો તમારે કાન; વીગત વાત સરવે કહી, તારે ગમે તે કર નીરવાણ. ૩૩૪ **ચોપાઈ**—
થઈ ખુશાલી મનમાં ઘણી, એ બેરોમ છે મારો ધણી; હઈકુ રાખ્યું પોતાને હાથ, બોલી જે
હોરાં ફીરતી સાથ. ૩૩૫ જે આવો નગરમાં તમો, તો જોહોરાંને મેળવીએ અમે; આ ન
ગરનો પાદશાહ હું, અમે કહીએ તેમ કરની તું. ૩૩૬ ચાલો સાથે થઈ પરશન, દલગીર એમ
ન કોને મન; આવી ઝેહોરાં બેરામને લઈ, જ્યાં મોહોલ પોતાનો શહી. ૩૩૭ ગામ બધું
વીસમે હોય, પેલો ફીર દીશેછે કોય; છે કોઈ સાહેબ ફેરો લાલ, પાદશાહને કીધો હશે
નહાલ. ૩૩૮ હુકમ અતારી એવો કીધ, આગના શેવકને આપી દીધ; રોશ શતરૂ તેડવો શ
હી. વીશ નખ ઉતારવો અહી. ૩૩૯ એકાંત મેહલમાં છે અવાસ, બીજુ કેઈ નવ રાખુ પાસ;
ઊસ્તોદક કીધુ મરદન, રૂકુ તેલ કીધુ મરજન. ૩૪૦ બેહરામ બોલ્યો તેણીવાર, કાંઈ છે હ
મારી ઝેહોરાં નાર; તારે અતારી બોલ્યો સડી, ઉતાવળનું કામજ નહી. ૩૪૧ રાખો ધીરજ
સંભારો રામ, તે ફાડ્યે દુખનો ઠામ, આશના વાસના અઢકી કીધ, તાંઈ બેસાડ્યો પોતે શીધ
૩૪૨ રામ સતરૂને કાઢાડ્યો બાર, પોતે ઘરમાં ચાલી નાર ૩૪૩ **દુહા**—પાસે કોઈ
રાખુ નહી, પછે શું કીધું કામ; વાંધો ઊતાર્યો વેગશું, વેશ બદલ્યો તે ઠામ. ૩૪૪ આજ આ
નંદ માહરે ઘણું. કીધું પોતે અસ્માન; અતર અરજ અતી ઘણા, મુખડે ચાવ્યાં પાન. ૩૪૫
પરેમજ રૂપ પોતે ધરયું, ધર્યો મોજ સગુગાર; ધરાં વચ્ચે બેહુ આપતાં રૂપ તણો ભંડાર.

ચોપાઈ વાંઝીઆને જેમ આવે તન, બેહરામ હરખો મન; ઝોહોરા કઠથી આણે
ઠાર; કાંઈ ગચ્છો પાદશાહ નીરધાર. ૩૪૭ ઘણી ખુશાલી મનમાં થઈ, તેહનું વરણવ શું ક
રીએ અહી; ઝેહોરા સામું જોઈને રહો, તારે ઝોહોરાએ બોલજ કહ્યો. ૩૪૮ મહારો બેહરામ
તે કહીએ તું, તાહારી ઝેહોરા જીવંતી હું; હેવું મુણતાં રૂઢીઆ લીધ, બાંહે ગ્રહીને ચુખન કીધ
૩૪૯ વસ્તી વાગા બેહરામે ધરાં. અમલ પાણી તાંઈ રૂંડાં કર્યાં, કહી વીસ્તારી સરવે વાવ.
ઝેહોરાને જે નીપતું જાત. ૩૫૦ આજ દુખ માહારૂ ગયું પીઉછ તમારૂ રક્ષણ થઈ ખાતપાત
એવા મીઠાઈ; પછે તાંઈથી મોકલી એક દઈ. ૩૫૧ સંપુરણ દહાડા વીતા તાંહે, ઝેહોરા બેહરામ
એકા જાંહે ઝેહોરા કહે સાંભળે બેહન. ઉપજ નીપજની નહીં એન. ૩૫૨ સકારણ સઉ સમ
જ ગઈ, હવે બોલાનું કામજ નહીં, બેહરામ દીઠો બહે બહુર; ખુસી થઈને રહી હજુર. ૩૫૪
બેહરામનું રૂપ એવુંછે જેહ, ભીન ભાવ પડે નહી તે; એકો તખતે બોગવે રાજ, ચુખના દી
વસ આવ્યા માહરે આજ પડી પેટમાં અઢકી ફાળ. હલકારો બોલેછે એમ, અરે પાદશા એકો
કેમ; બજ હેચતો આવી દખાડ, સનમુખ રહીને કરીએ રહાડ. ૩૫૫ અમારો અમીર આવ્યો
અહી નગર તમારૂં છોડે નહી, સુગી વાત થયો કંપાર; નથી કરવી માહરે રહાડ. ૩૫૬ પરધા
ન પરતે બોલ્યો ધીશ. તાંઈ જઈને નામો શીશ, ખણી આપો જે માગે મુખ, જે વાતે જેમ
થાએ મુખ. ૩૫૭ પરધાન આવ્યો બેહરામ હજુર, ફરી ગયુંછે મોહનું નુર, મોહોડો ઉમરા
વ દીઠો કોએ; મસ્તક નમાવી બોલ્યો સોએ. ૩૫૮ રાય તમારા ઉપર કટો; પોતીકા જાણીને
ધરો, પાદશાએ કહી વીનતી, બગાડ હમારે કરવો નથી. ૩૫૯ ખડાણી મુખથી માગો તમો હાં
એકા મોકલીએ હમો. ૩૬૦ **દોહરો** બેહરામ તાંહે બોલીઆ, ખડાણીનું કું કામ
હાલ્યું હેવા હમો નહી, માહરેતો લેવુંછે ગામ. ૩૬૧ નમર જગતો નહી કરૂં એજ હમારો.

પોણુ, પાદશાહને મુજબ નહીં તો આણ તું કોણુ, ૩૬૨ કહે તાહારા શરદારને, આજ દીન
જેઠે વાટ; આજનો દીન જાવહી જશે; તો નીચે કરચું સહાડ. ૩૬૩ **ચોપાઈ**

સુણી વાત કંપિ પરધાન, પાદશાહને જીવ બેહુ નારી શ્રવા કરે, વધમવ નવા નવા ભાગવે.

દોહરો વરશ પાંચ પુરાં થયાં, તાહારે બોલો બેહરામ; હવે મન હેવું થયું જે જઈ
એ આપણુ ગામ. ૩૬૫ પેમદા બેહુ પરમન થઈ, ઝેહિરાં બોલી વાણુ, લશકર સાથે લોચો ધ
ણું કંપિ તેના પ્રાણ. ૩૬૬ **ચોપાઈ** પલક પુત્ર હુતો તેહ તખત તેહને સોંપુ તેહ

ફરવી નગરમાં તેહની આણુ, બેહરામે તાંડાંથી કર પચાણુ; ૩૬૭ બેહરાં શાયે બોબી શાર;
લશકર ઘણું લીધું સંઘાય, સજ્યા ત્રણ કોહર હજારી તાણી, સામગ્રી એ પ્રમાણે ઘણી, ૩૬૮

દોહરો બેહરામ બેહો હસીએ, હાથણી ઉપર નાર, તેમાં કામ કંચન તણું; આંખી
ત અપરમપાર. ૩૬૯ **ચોપાઈ** વાળાં એવાં વાજે જેહ, પ્રથવી કનારો થાયે

તેહ; તારીફ અદ્દી કવી કરે; નીરમત્ત નીર દખતાં કરે. ૩૭૦ હસકારા દોષ આઠ્યા તહી
આઠ્યા રાજ કચેરી માંડી, તહાર પેલી આવીતી બાત, લઈ કીધું પાદશાહને જાણુ; ૩૭૧ આ

ઠ્યા ગામ બાહાં પોતા તણું, એમ જાણુને હમણે હાણું; એવો કશય તે મનમાં ધરો; પાંચ
કાશ છેદો ઉરો. ૩૭૨ પાદશા પોતે તતપર થયો, હાથ જોડીને સામે; ગયો, પરધાન પુઠીયો

પરવરો; માહાજન વેપારી સહુ સચરો. ૩૭૩ **દોહરો** આવનો દીકો તાતને જોધ બે
હુ હાથ, બેહરામ હેઠો બીરો, શનમુખ આલો જાણુ; એથી હું પેદા થયો, એના શહુ પરતાપ

રખે મને નમે શહી, પછી હું કાં છુટુ પાપ. ૩૭૫ **ચોપાઈ** જઈ પીતાને લાગો
પાય, મુખ થકી બોલો વારતાએ, તમે વરધ સોચેમણુ સારહું એ ફરમાયું છઉ નીરધાર.

૩૭૬ તમ પ્રધાનની પુત્રી જે બહણીમાં તમે આપો તેહ. અમે હસારે જાણું ઠાર. કરો સીચ
લાગે છે વાર. ૩૭૭ પીરાંમ બોલ્યો તેણી વાર; જીવું નહીં બોલુ નીરધાર, પરધાન પુત્રી ઘર

માં નહીં ઇશકની મારી બોલી ગઈ; ૩૭૮ પરધાન બોલ્યો નામી શીશ; એ વાતો સાચીએ
દીશ, બેહરાંમ બોલો તાહારે એમ, અમે અધરથી કીજે કેમ. ૩૭૯ પરધાન કહે ઝેહિરાં મુજ

સાથ; એહિવું કહીને સોંપી હાથ, બેહરામ પુત્ર ઉતરા શાર, કેમ એજાબો મુજને નીરધાર; કરો
વીવાહ હમાણાં આ શમે પરણાવીને મુજને તમે, લાજ રાખું છું તાતની; બેગાર છું આ વેલા

ઘાતની. ૩૮૧ **દોહરો** નગર બાહાર વાહી વીરો; ઉતારો કરો શાર; પુતર પીતા બે
હા શહી, વહી બીજે સહ પરીવાર ૩૮૨ માતા હરખી મન ઘણું તાતને હરખ નહીં માએ;

વરાણુ અહારે તાંડાં વહી, ગીત રાગ બહુ થાયે. ૩૮૩ ભટ કરે બહુ ભાવથી, પરગટ હુવો બેહ
રામ, ગાજતે વાજતે ગામમાં, આઠ્યા આપ વીશરામ. ૩૮૪ **ચોપાઈ** મહી જે

દી સહુ આલા ઘેર, પરધાને વીવાની કીધી પેર, જખ મારો પરણાવી જાણુ, પરથમ નહીં સ
મજે અગનાન. ૩૮૫ પાધરો પરમેસ્વર જેહનો શહી, તેને ગાંઠ સકે નહીં કોઈ. બહુ બેસ

ખેલવે તહી, રખે એને મુકો કાંઈ. ૩૮૬ સાચું છે સાહેબનુ નામ; આપણું કરે કાંઈ લાજે ન
હી કામ; કૃપા બિપર. ફરતી રેંટ માલ; એવો પરમેસ્વરનો ખ્યાલ ૩૮૭ ડાઈ બિડે પવનને ભાવ

એવો પરમેસ્વરનો બનાવ; પરધાન લાગો બેહરામને પાય, અરપણુ કીધી પોતાની કનાએ. ૩૮૮

તાર પછે કીધો સંજેગ; તાંડાં સુધી હુતા આરોગ; બેહુએ અબલા રાખે પ્રીત, ખાંન પાંન કરે
રૂઠી રીત, ૩૮૯ મુખ આગળ દુખ બધું ગયું, તુતીએ જાહાદારશાને કહું, એવી ધીરજ સ

ખો સાર; તાર કામ થામે નીરધાર. ૩૯૦ પરમેશ્વર મેગવસે નાર, થોડા દીવસમાં આવશે
પાર; દુખની વેળા સંજારે જે પુરણુ ઇશકી કહીએ તે. ૩૯૧ કાચો ઇશક કીધો જેહને, દુખ

પહો તેની દહને માટે તમે રાખો ધીર, જાંહાદારશા તમે આવન વીર ૩૯૨ બેહરામ જો
દો એ કીધી થઈ, તુતીએ સાહાજાને કહી; સાત વાત પાણુ પુરણુ થઈ, જાંહાદાર શાહને

પાછોએ કહી. ૩૯૩ વાત બારમી પુરી થઈ શાહાબદાને તુતીએ કહી.

વાત ૧૩

હાહરો—વાત સાંભળી ઝેહોરાં તાણી; ન આણી મનમાં ધીર; જેમ અંધ આગળ આર સી, જેમ પથર ઉપર નીર ૮ દીલ વગણું તે નારણું ખાંધું કાચે હીર, દહ તાણી સુધી ન થી, સીતળ થઈ શરીર, બેહેવર બેહેવર મુખે કરે, બીજી કાંઈ નહી વાત, મોહ જગમાં પ ડો સહી, નહી કોઈ માનવ જાત ૩ રૂદન કરે તે આવી ઘણું અવની પછાડે કાંચે હાથે રૂ દીઆને હીણું, કોણ કરે તેની સાહે. ૪ આંખે રૂધીર અદકું ઝરે, સીતળ થઈ ગઈ કાંચે, બોલ્યા તાણી સુધી નથી, આકુળ બળાકુળ થાય. ૫ વીલાપ કરેછે અત્રી ઘણું; રૂદીઆ ફાટે તે રાય અરે પારી પ્રાણીઆ, જીવે સુખ નહી હોએ ૬ શુ બેશી રહ્યો કાયા વીશે પા પી પ્રાણ નવ જાએ, લંપટ થઈ ઘટમાં થયો સું બેડો કાઆ માહે ૭ કલપના મનમાં શુકરે તે તો સરવે વ્યરથ, પરમેસ્વર કીરપા કરે, તોતો કારજ થાએ ૮ પરમેસ્વર પરી ભ્રમ તુ નોધારાનો આધાર ઘટ ઘટમાં બ્યાપક તું સહી મેગવ મુજને નાર ૯ દીન કર બાનું બાશ કર સકળ દેવ તમે સાર કીરપા કરો મુજ રકને મેવો મુજને નાર ૧૦

ચેષાઈ—એમ વીલાપ કરે તે ઠાર દુખ ધરે તે મન મોજર ધાડે રૂદન કરે છે સોએ તુતી પાંખ કરીને તાંચે ૧૧ આશના વાશના કરતી જાણ, મુખે બોલી અમરત વાણ કાચું મન કરે તું રાય તેની કામ વેચુ નવ થાય ૧૨ ધોવજ રાખરી મનમાં અતી નીશચે કામ થાશે નરપતી હુશન પરીને પરીત અપાર અંતે તે મળીઆ નરનાર ૧૩ હીમત રાખો પર થવી પતી તો તે કામ થાશે સરવથી કહે પાદશાહ મુખથી વાણ સાંભળ તુતી અતુર સુજાણ ૧૪ કેમ પ્રીત પરીયુ થઈ નરનારી કેમ મત્રાં શહી વીસતારીને કહો તે વાત સંભળાવો તે ની વીખ્યાત ૧૫ અથ ઈતી માડી કહો તેહ, શાંભળુ રૂઠો આણી સ્નેહ, દુખીઆનું દુખ શાંભળી જાણ કાંઈ ધોરજ ધરૂ નીરવાણ ૧૬ તેવારે તુની બોલી નીરવાણ સાંભળ શાહબદા અતુર સુજાણ; હીદુસતાન તાણો નરપતી, તેની શોભા કેહેવાતી નથી. ૧૭ અતુર શીરોમણ તાંહાંના લોક. સદા ખુશાલી નહી મન શોક; ઈંદરપુરી આકારે ગામ, શોભા નહિતમ ઠામે ઠામ. ૧૮ નર નારીની શુંદર કાય, વરણવ તે નગરનુ નવ થાય; તે નગરમાં સોદાગરનો તન, ખતરીસ લક્ષણ નીરમગ મન. ૧૯ ખુધી સીરોમાણ ગુણ ભંડાર, લક્ષણ પુરણ વીસને બાર; હુસેન એવુ નામ સરવથી, રૂપ કેરો પારજ નથી. ૨૦ તેણે મનશુ કર્યો વીચાર, વઈભ વ કર્યો મેં અપરમપાર; હવે ફકીરી લઈ સાર, દેસાંતરે જાવુ નીરધાર. ૨૧ દેસ દેશની બોલી સાર. દેશદેશનો આચાર વીચાર; દેશ દેશના નરને નાર, તે જોતા જાવુ નીરધાર. ૨૨ વસ્ત્ર આભુશણ તજીઆ જાણ, એક કફની પેહેરી નીરવાણ; સેલી સીંગી ટોપી સાર, જેષ્ટીકા તુંબી કર મોજર. ૨૩ ફકીર થઈ નીસરીયો બાર, મુસક જોયો તેણે અપરંપાર; પાહાડ પરવત ગંગા તીર, જોતો જોતો આટ્યો ધીર. ૨૪ એમ કરતાં જંગલ આંબુ એક તેની સોભા શી કહુ છેક, એક જોજન સુધી વંન, નવ મલ્લે ફલ પોતરાં જલ કે અન. ૨૫ રેતી તપે તાંહાં અપરમ પાર, શોદાગર આંબો તે ઠાર, અરધ જંગલ આંબો નેહલ, મધાન કાળ થયો તેટલે ૨૬ રેતી તાં તપી સરવથી, ધરતી ઉપર પગ મુકાતો નથી; કંઠ રૂધાઓ તેનો તહી, પાણી પાણી ક રે છે શહી. ૨૭ ઝાહાડ જાત નહી વન, તરફવાને લાગુ તંન; અરે પરમેસ્વર દીન દયાળ, શે વક જનની કરો પ્રતી પાળ. ૨૮ ગરીબ નવાજ તમારૂ નામ, માહા સંકટ મુજને આ ઠામ; અનેક ભકતની રાખી લાજ, એમ કરો એક મારૂ કાજ. ૨૯ એમ સ્તુતી કરે નેટલે, હરાણ એક દીકુ તેટલે; તે તણી છે સુંદર કાય, દેખી મનમાં વીશમે થાય. ૩૦

હુહી—હરાણ દીક એક

આવતુ, સોભીતુ સુદર અંગ; સોના ફેરી સાંગડી, માંહે જડ્યાં છે નંગ. ૩૧ પગમાં ઝાંઝર છે સડી, ધુવરીનો ઘમકાર; ગલે હાર મુકતાં તણો, આલુશયુ અપરમપાર. ૩૨ સોભતુ અતી રળી આમાયુ, ચંચળ સોભે કાય; મુખ આગળથી તે ગયું, વીશમે થયો મન માંચ ૩૩ આ જ નાવર આંચુ નવુ, આલુશુ ભરીયુ કાય; તે પુઠે હુશન ગયો; આંગળ પાછળ જાય. ૩૪ હરાણુ ગ યુ જંગલ વીસે, નવ આંચુ દ્રષ્ટી માંહે; પવન સુંદર આંચો સહો, શીતળ આવી છાંય. ૩૫ સુદર વાડી સોહામાણી, નઉતમ ભરીઆં નીર; તે દખી ખુશી થયો, શીતળ થયુ શરીર. ૩૬ વરક્ષ વારુ દાડમ તાણુ, અંછર ફાણી સાર, અંખોડ પસતાં બદામ સહી, મેવો અપરમપાર. ૩૭ આગળ ચાલ્યો હેતયું, જોઈ વાડી ચોપાસ; છાપરી દીડી એક વાંસની, મનમાં પામે હુલાસ. ૩૮ અગતી બજે તેમાં શહી, ધુમાડો નીસરે જાય; હુશન ખુશી થયો સહી, કોઈ માણસ છે નીરવાણુ. ૩૯ માનવ કોઈ દીકું નહી, વીશમે પામે મન; વળી આગળ ચાલ્યો સહી, ધોર જ ધરી તે દીન, ૪૦ એવે એક ચખુનો દીઠો સહી, સુદર તેની શોભાય; શી ઉપમા કહું તેહની, કેહેતાં પાર નવ થાય. ૪૧ સુતા તણો તે ચોરો, પગથારે જડાં છે નંગ; ઇંદરપુરીથી ઉપમા ઘણી, નઉતમ સોભા રંગ. ૪૨ તે પાછળ વાડી સહી, ચીમન ચારછે જાય; શી શોભા કહું તેહની, વાણી વદ વખાણ. ૪૩ કમલ ખોલ્યાં તેમાં અતી ઘણાં, ગુલાબ મોઘરો સાર; ચંપેલી ચંપો સહી, કદહાર. ૪૪ ગુલદાઝેદી ગુલમેદી શહી, ગુલબાશનાં તાં વન. ગુલશબો ગુ લછડી સહી, મુખ પાંમે જોઈ તાં. ૪૫ જશુ શબ પોરીયાં માલતી, ગુલાબ ગડો તણોછે છોડ; શોભા શી કહું ગુલાબ તણો, તે દખોને પોચા કોડ ૪૬ તાંહાં સેવીતીની શોભા ગણી વનસપતી ભાર અઢાર; તાં બેડો એક તાણી, નઉતમ સુંદર નાર. ૪૭ શી શોભા કહું નાર ની, કવી કહે રક્ષતા છે એક; ખુશી પરમાણુ વરાણુ, તે નારીનો વીવેક. ૪૮

ચોપાઈ—અસ્ત્રી જાણે કમલનો વરંદ મુખ જાણે પુનમકો ચંદ દાંત જાણે ઢાડમની કળી. અધુરનો રંગ પરવાસા વસો ૪૯ સ્તન કડાણુને ઉજવળ અંગ, નારંગી સરખા બે ગામ, કંઠ છે મુંઢ શરીખા જાણુ જાણુ કોટીક ઉગયો ભાન પઠ વચ્ચ તણો ઉપમાં નવ થા એ નઉતમ ચીર પેરાં છે કાચે, જાણુ ઇંદરાણીનો અંશ, જાણુ ઉરવશીનો અંશ ૫૧ જાણુ બીજી નાગ કન્યાય ચદર સુરજ તેથી ઝાંખો થાયે જાણુ કામ તણીછે દહુ દખી તારી ને ઉપનો નેહ, એક ડોસી પાશે વરધજ સહી, બીજુ કોઈ જંગલમાં નહી, નખ શીખ શોભા નીરખી નાર, વાણુ તેહને મોહનુ જાણુ ૫૩ બે હોશી જોતામાં થઈ, સોદાગરની મુ ધ ખુધ ગઈ; વીજડી ચમકી જાણે જમ, તે રીતે વીનતા ગઈ તેમ ૫૪ મોહ જાણુ વાગયુ સરવથી પરમનો ઘા ડૂઝાતો નથી, આકુળ વ્યાકુળ મનમાં થાયજે, ચીત મગવાને ચાહે છે ૫૫ પરથી ઉપર પછાડે કાચે, તે ડોશી જુવે છે તાંચે, પાસે આનીને બોલી વાણુ; શાંભળ પંથી ચતુર શુ જાણુ. ૫૬ નીરમળ કાયા તારી શહી, જોતામા બે હોશ થઈ, ચતુર શીરો મણુ નીરમલ અંગ, કેમ થયો હમાણુ ગતી ભંગ ૫૭ તારે શોદાગર ઉડ્યો તાંહે જઈ ડોસી ને લાગ્યો પાય મધુરે વચને બોલો વાણુ. તમે માતને હું મુત જાણુ ૫૮ પંથી પરદશી ભુ બો પડ્યો આ જંગલમાં આવી ચડો, નહી અનંજલ ફળને પાન એમ કરતા થયો મધોઆ ન ૫૯ બલવા લાગા મારા પાય તરશ લાગી નવ બોલાય, આ તમારુ હરાણુ ખાંધું નેહ, એને દરશીએ દીકું મેહ ૬૦ એની પુઠે આંચો હમો, માતાજી શંભાળજે તમે ખાંધું ફલ જળ પીધુ શહી પછે શઘળી રચના જોઈ ૬૧ પછે આ નારીનુ મુખ જોયુ મોહ જાણુથી મનકુ મો યુ રોમ રોમથી વાગાં જાણુ નીસચય મારા જસે પ્રાણુ ૬૨ સાચી વાત બોલુ છુ અમે ખી જોતો મારી નાંખો તમે; જો રીજે મુજ ઉપર માત, તો કરો વીવાની વાત. ૬૩ વરહે થકી રહેવાતુ નથી, મેં લજ મુકી સરવથી; તમે માતાને હું છઉ તાં, નીરમળ મુજપર રાખો મન.

૬૪ **દુહા**—તારે ડોશી બોલીઆં, મેહેલ મનથી તુ ઝોડ; જેના હરખ ધરીને આનીયાં, તેના પોચાકુ કોડ. ૬૫ એ નારીં ઘણી સાધવી; સતી તણે અવતાર; અન્ના તારાને દુપતી, તેથી નીરમજ તે નાર, ૬૬ કુવારીએ કામની, ચતુરા ચતુર સુજાણ; પીતા એના પરાકરમી, નવ લોપે તેની વાણ, ૬૭ હું છઉં દાશી એહની, રહુ છડોં રક્ષા કાજ; એતો વાત થાસે ન હી, નવ રહેસે તારી લાજ. ૬૮ પીતા એના પ્રાક્રમી, ફકીર વેસે સાર; આ જંગલ એનું સહી. એના પ્રાક્રમનો નહી પાર, ૬૯ ફીરપા એને માથે ઇછની, મન ચીતવ્યુ થાય; ખીજે તો પ્રસે થાય, રીઝેતો મન વાંછીત થાય, ૭૦ તુ પગે લાગો મુને, માતા કહી બોલ્યો વાણ; દશ આવી મુજને ધણી, માટે કહુછું જાણ. ૭૧ લાયક પુરૂશ તુ છે સહી, તપ કરો જંગલ માય; અખધુત વેશ ધરી કરી, મન સ્થીર કરી રાખો કામ. ૭૨ બેઢ પરપંચ હું કરીશ, તો થા સે તારૂ કામ; એના પીતા આવસે, વાડી ફેરે કામ. ૭૩ દખશે તુજને સહી, પુછશે આવી આંય; પછે જે કહેલુ ઘટે, તેતો કહીસુ તાંય ૭૪ જે પરમેશવરને ગમે, તો નીશચે થાશે કામ.

ચોપાઈ—ડોશીના એવા સુણી વચન, રાખ ચોળીને બેઠા વન અખધુત વેશ ધરીને બેઠા કાય, ધીઆન ધરે છે તે વન માંય ૭૬ ત્રણ દીવશ ગચ્છાછે વડી, ચોથે દીવસ સી ગ ત થઈ ફકીર જે પરીનો બાપ, તે આંચો ત્યાં આપો આપ ૭૭ દીકો શોદાગર તે ઠાર, રૂપ તેહમાં અપરમપાર જાણે ચંદરમા બોજે શહી, અંતરીક્ષથી ઉતરીઓ અહી. ૭૮ ફકીર જેઈ વીશમે થઓ તહાં કોણ પુરૂશ કેમ આગ્યો અહાં, એ પુરૂશને કેમ રાખો અહી, નથી કોઈ પુછનારૂ સહી ૭૯ પુત્રી મારી ચતુર સુજાણ મેં તુજને સોપી નીરવાણ, તે તો કેમ જણાંતી નથી આ લોકીક દીકું સરવથી ૮૦ ડોશી બોલી નામી શીશ, રખે સ્વામી કરેં મુજ પર રીશ ત્રીજ દીવસની મધરાત, અંતરીક્ષથી ઉતરા શક્ષાત ૮૧ જાણે ઇંદ તણે અવતાર જેવો ભાણુ પ્રગયો શાર, જાણે કંદરપ ફેરો અંશ, જાણે ગાંધરવ ફેરો વંશ ૮૨ ચતુર પુરૂસ મુલ લક્ષણ જેઈ લગ્ન પામી અંતર પુરમાં ગઈ સત બોલુ સમ ખાઉ હું ગુન્હો અપરાધ માફ કરેતો કહું ૮૩ કરજેડીને કહુ છુ વાત; સહુથી ડોશીની નીચ જાત, કરોધન કરો સ્વામી તમો, તો જીલ્લાએ બોલુ અમો. ૮૪ જે તમને મન ગમે વાત, તો પુતરી પરણાવો એની સાથ; પરમેશવરે મોકલ્યો અહી, ભારે પુરૂશ જાલે છે સહી. ૮૫ સંસારમાં ચાલ્યુ સરવથી, અન્નીને સ્વામી વીના છુટકો નથી; અમો અસ્ત્રી બુધ પાંતીએ જાણ, તમો કાહ્યા છે નીરવાણ. ૮૬ તમને ગમેતો કરો એકામ; અમ શીર દાશ નહો આ કામ; કેહે ફકીર ડોશી શીને વાત કાંહાં બોલીશુ નરની જાત. ૮૭ લાયક પુરૂશ નીરણો શહી, એનું મન માનેતો રાખો અહી; પરણાવો પુત્રી એની પેર, હેત પ્રીતથી રાખો ઘેર ૧૮ પુછો પીતાને લીધા પાર, હું કાલે આવીશ આ ઠાર; એમ કહીને ગયો તે સહી, ડોશી મનમાં રીજ તહી. ૮૯ મનમાં પામી અતી ઊંચાસ, આવી ઉમી સોદાગરની પાસ; લાવ વધામણી બોલી વાણ, તારૂ કામ ઘયુ નીરવાણ. ૯૦ ઊડ ઊડ તું થયો નહાલ, મારી સાથે ચાલ તતકાળ; મુજ આવીદની મેહેર થઈ ઘણી, પુત્રી પરણાવે પોતા તણી. ૯૧ મેં ઊંચા નીચા નાંખ પાસ, તેને મારો છે વીસ્વાસ.

દુહા—આંધલા આંખ પામે સહી જેમ પાગળા પામે પગ વાંઝણીઓ પુત્ર પામે સહી, રંક પામે જેમ રાજ, તેમ શોદાગર ને થઉ, શીધ થયા સહુ કાજ ૯૨ ડોશીને ચરણે નમો, હું સેન મોજો માન તમારો ઉપકાર જે ઘણો, જાણુ છુ મનમાંહે ૯૫ જીવતા સુધા કરૂ ચાકરી રહીશ આ ગામજ માંહે ૯૬ **ચોપાઈ**—એમ કરીને લાગો પાય તે નર તેની સાથે જાય આવી પહોતી ચીમનને ઠાર, તેની શેલા અપરમપાર ૯૭ મેવો વાડીમાં હુતો જહુ લાવો આગળ મુકો તેહ; હસીર એક પાથરી શાર, તે ઊપર બેઠો નીરધાર ૯૮ હેવે ફકીર આંચો તે કામ, ડોશીએ જહન કરી સલામ આજી કરી અપાર, સમજાવી લાવી

આ ઠાર. ૯૯ દરટી ભરીને નીરજો શહી, ઘણી ખુશાલી મનમાં થઈ, સલામ કરી મહિ માં
 હે શાર, બેઠા બને પાશે તે ઠાર. ૧૦૦ સંક્ષેપે વીસતારી વાત, ખુશી થયો પરીના તાત, ખા
 ન પાન થયાં અપાર; હઠીઓ મોકલો તેને ઠાર. ૧૦૧ શુભ મુકુરત જોઈને લગનજ લીધ, વી
 વાહ તણું તાંડાં કામજા કીધ. સાંમગરી કીધી અપરમ પાર પરગણમાં તાં બને નરનાર. ૧૦૨
 દેશ ચાલ કુળ રીતે કરી; પરણ્યા બેકુળણાં હેતજ ધરી સરખે સરખી બેકુની જોડ; નહી તેમાં
 ખાપણ કે ખોડ ૧૦૩ બત્રીશ લક્ષણાં નરને નાર; બેકુને પ્રીત થઈ અપાર મોહલ એક કર્યો તાં
 હાં શહી, નરનારી તાં વસીઆં જઈ ૧૦૪ કીડા કરે તાંહાં ભુવંતી જોડ. બેકુ તણાં પોતા મન
 કોડ; નર નારીને પ્રીત અપાર, એની જોડ નહી સંસાર ૧૦૫ શોભે સણગાર સને કામની; ન
 ઉતમ ચીર પહેરે લામની હાંસ વીનોડ કરે અપાર એક એકનું મુખ લુટી લોખિ અપાર
 ૧૦૬ ચોરાશી આસનના બેઠ, નર નારી જાણે વેદ; તે આશનથી કીડા કરે, તેમ તેમના
 રી મનમાં કરે. ૧૦૭ નર નારીને ત્રીજા હાસ ચોથું નહી કાંઈ તહી પાસ દાંત કુનીઆ
 અણખે ઘણું; તે તણાં ભોગ ભોગવે ધણાં. ૧૦૮ ફરી સરવ આપું તહી, બેઠા સાહેબનું
 ધ્યાન ધરે સહી, મોહ માયા કોથી નવ કરે અમ ઘણાદીવસ મુખ ભોગવું તહી પછે શોદા
 ગરે વીચાર સહી. ૧૦૯ **કુહા**—એક વારના સમો સહી, બેઠાં નરને નાર; પ્રીત અ
 તી અંતર અવ નથી, દીપક બેઠે સાર. ૧૧૦ હાંસ વીનોડ કરે સહી, તેહિના સ્વામી બો
 લો વાણ, તુ નારી મુજ સાધરી, એક વચન કરો પરમાણ. ૧૧૧ આપણ આંધથી જઈએ
 સહી, મુજ ગરમોજાર; કુટબને મઝીઓ શહી; તાંહી જઈ વરીએ શાર. ૧૧૨ માતા પીતા
 કુખ ધરતા કુસે, તેને એકના એક હું તન; મેહલ મોહોટા વાડી ઘણી; અણખે છે ધન.
 ૧૧૩ તારે નારી બેસી રીતમાં લાગી પતીને પાત્ર તમને એમ ગમે સહી; મુખે ચોરો તાંહે
 ૧૧૪ ડોશીને કહું સહી કરજે પોતાને જાણ; પુત્રી જમજ તમ તણા, સ્વદેશ ગયાં પ્રમા
 ણ. ૧૧૫ ડોશીને મગા સહી હેતે આમના લોધ; નર નારી બહુ હરખમુ. પંચ કો છે સીધ.
 ૧૧૬ દરવ પાશે રાખુ નહી, દરવથી જોખમ થાય; ફરી વેશ ધરી કરી, ચાલાજગત માય
 ૧૧૭ **ચોષાઈ**—એક આમ મુકે બીજુ લે જાણ, નીસા પહે તાં રહે નોશવાણ; એમ ઘણો
 પંચ કાપો તહી, એક શહેર તે આવજુ સહી; ૧૧૮ તે શહેરતણે પાદશાહ જોડ, અકલ હીણ
 વશે છે તેહ; રાજપાટ પરપાનને સાર, જુલમ તેનો અપરમપાર. ૧૧૯ બહ નગરપર નાર ઉપ
 ર ઘણી, નહતમ નારીનો થઈ બેસે ધણી; જખ મારી સજન શક રહે, પાદશાને મહોડે કોણ
 કહે. ૧૨૦ જે બોલે તેને સાથે કરે શીશ, તો નહી તેનું છેલ્લે શીશ; તે શહેરમાં આંબ્યા સ
 હી, ધરમશાળામાં વશા જઈ. ૧૨૧ ખરચી પાશે નથી એક બહામ, નરનારી વીચારે તે ઠામ; કંઠા
 રે અન લીધુ તે શાર, જમયા બને નરનેનાર. ૧૨૨ નચીત બેઠા છે તે જગ, નારી સ્વામીને લા
 ગી પાગ; દરવની ચીંતા કરશે નહી તમો, ભરત સુંદર ભરજુ અમો; ૧૨૩ નવ રંગનું રેસમ
 જે, રખેત વસ્ત્રમાં ભરૂં તે; જેવી વાડી પોતાની તાં. તેજુ ચીતર ચીતાર પટમાં. ૧૨૪ જણે ભ
 મર ગુજાર કરે, દુખી સહુનુ મુખકુ હરે; જણે ચાંદરાણી ખીલી સાર, તેની મોલના નહી પા
 ર. ૧૨૫—મોર બપઆને મેના સાર, કોણે જણે બોલે ઠાર, એક રાતમાં ભરાઓ સાર; સુંદર
 રૂમાલ કરો તઈઆર. ૧૨૬ પરાતરાકાળ થયો જોડે, સવામી પ્રતે બોલી તેડે; આ રૂમાલ
 તમો ગુણવાન, ચઢીલામાં વેચો ચતુરમુજાણ. ૧૨૭ દરવ વેચી કરી લાવજો, એક ઘડીમાં આ
 વજો; જખ વીનાની જે માંછડી, તેમ તમ વીના પરાણ જશે ટાવળી. ૧૨૮ જે ઘડી અંકડી
 થશે, તો પરાણ મારા નીચે જોડે; પરમેસવરની તમને આણ, બેઠી નવ થાશે નીરવાણ.
દોહડો—માગા શીખને ચાલીયા, આંબ્યા તે બજાર; ઝાલી છેડા ઉભા રહ્યા, જાણે ગુણ
 બંધાર ૧૩૦ અંધીક રચના તેમાં સહી, તેમાં સોભે નવ રંગ; નગરના લોક જોઈ કરી, આંબ્યા

પામયા અંગ. ૧૩૧ લોક જુવે તોં અરી ઘણા, એવે આઠ્યો તોં પરધાન; દીઠી શાભા તોં અન
નવી, લઈ ગયો મરડીને ખાંડય. ૧૩૨ કાંથી રૂમાલ લાવીઓ ચોરી કરાને જાણુ; ખાંધો તા
ણી મનસવી કરી, ચોરીને છે નીરવાણુ. ૧૩૩ શેવક એવુ સાંભળી, લઈ ગયો તેનો વાર; ખ
ધીખાને આલો શહી, તે ઘડી તે ઠાર. ૧૬૪ એક ખાસદાર વજર તણો, રહેછે શહેરની પાસ
તેણે દીઠી નારને, બેઠો રૂદમાં જઈ પાસ. ૧૩૫ એ નારી મુજને મળે, તો હુ લહાવો લડો; ન
હીતો પરાણુ મારા તબુ, દહતોં સમરપી દઉ. ૧૩૬ તે આઠ્યો વજર કને, બાહ્યો મધુરા વા
ણુ; એ ભરનારી, રૂમાલનો, મેં દીઠીછે જાણુ. ૧૩૭ આફ મહેતાબ મેતાબસો, જાણુ દીપ
નો જોત; તે નારીછે તેહની ઉદકાર ઉદાત. ૧૩૮ ઘા લાગો મુજને સહી, વ્યાકુળ થઈ મુજ દહ;
શેમ શેમથી વાપીઓ, કાચા પ્રતે કામ. ૧૩૯

ચોપાઈ—વજરે આવી સાંભલી વાત, લપટાની છે એની જાત; મોટલા શેવક તોં દશ
વીશ, તેહેને ખાંધી લાવો આ દીશ ૧૪૦ જે ખુશાથી નવ આવે નાર, ચોટલો ગ્રહી લાવો
આ ઠાર; એ સાંભલી અનુચર ગયા ધરમ શાળામાં ઊભા રહા. ૧૪૧ દીઠી નારી તેણે ઠાર;
આલો કર નવ લાગી વાર; ચાલ પરધાન તેડે છે સહી. લાએગ તાર ખીલીયુ અહી, ૧૪૨
નારી કહે મેહિયો ઉપાત, હુનડી આવુ તારી સાય; ખુમ પાડતી નીકલી ખાહાર, અનુચર
બાલો તેણે ઠાર. ૧૪૩ કોઈ મેહિયોનાની નારી સહી, ફકીરશુ નોકલી આવી અહી; એમ ક
હીને ખંધન કરી લઈ ચાલા વેગે મુદરી. ૧૪૪ તે નારી બહુ કરે વીલાપ, ત્રાહે ત્રાહે કરે વી
લાપ; કેશ ઝાલી ને કડાડી સહી, શરીર તાણી મુધ નહી ૧૪૫ ફુસ્ટ ખુની ફુસાસને કરી,
ફરઉપતી ને જેમ ગ્રહી; તોણો ખુનો શભા મેજર, તે રીતેને લાવો નાર. ૧૪૬ લાવી શ
ભામાં ઊભી કરી, શેવક વાણી આચરી; જે કામ ફરમાવુ જાણુ, તે નારી લાવો નીરવાણુ; ૧
૪૭ તાહરેપરધાન બાલો તહી; જાણો મેહિયોમાં રાખો શહી એવુ સાંભલુ શેવક તેણાવાર
મોહાલ મધે ઉતારી નાર. ૧૪૮ સભા થકી ઊઠો તતકાલ, મનમાં ઘણો થયો ખુસાસ; આવી
ઉભો નારીની પાસ, હેત પ્રીતી કીધી હાશ. તમે નારી નહી તેહની જોગ; મુજ સાથ બો
ગવની જોગ; રતન રંકની કોટે કહી, રાજ ઘર તે સોભે સહી. ૧૫૦ જે માર કહ્યુ માને
નહી, તો ફકીરને માર જઈ; પછે તને રાખુ સરવથી, મને કોઈ પુછનાર નથી. ૧૫૧ તા
રે નારી બોલી વાણુ, એક વચન કરો પરમાણુ; કાલે કહેશો તે કરમુ કામ, આજ માર મા
ણુ આ કામ. ૧૫૨ કોમળ વચન સાંભળી કરી, વાર કહી ચાલ્યો મન ઠરી; એ વાત અ
હીઆંથી રહી, ચરવાદરની શી ગત થઈ. ૧૫૩ **ફુલો**—ચરવાદર વજર તણો, તેણે દીઠી
નાર; ચાડી કીધી વજરને પસતાયો મનમાં. ૧૫૪ થાક અવતાર મારો સહી, મેં કુકુ કી
ધુ કામ; વજરને ઘાલી મોહમાં, આવ્યો તેણે કામ; ૧૫૫ જે નારી મુજને મળે, ચતુરશી
શમાણુ કાએ; તો જીવુ સફળ સહી, નીકર જીવુ વન માંહે. ૧૫૬ ધીરજ ધરીને નીશરયો,
તકશર વેશે તે દીશ, મોહાલ તલે ઊભો શહી; ફરો વાર દશ વીશ. ૧૫૭ નારી આવી ખારી
એ, દુખ ધરતી મન જાણુ; વાણામાં અન્યા થશે, માટે હમણે તજવા પ્રાણુ. ૧૫૮ મુવા સ
માને દુખ નહી, મુવા સમાન નહી શુખ; મુવા પાછળ જેવુ નહી, જીવામાં ઘણુ દુખ. ૧૫૯
એવુ તે મનમાં ધરી, જુએ ખારીએથી ચોપાસ; હેઠો પુરૂશ દીઠો શહી, નારી પામી ઉલાસ.
૧૬૦ તેણે દાર નાખીઓ, આઠ્યો ખારી મોજર; નારીએ નકી કર્યુ. હુશેન નીસરયો ખા
હાર. ૧૬૧ દારડે વળગી તારણી, હેઠી ઉતારી જાણુ; આગળ પાછળ ચાલીઓ, નગર ખહાર
નીરવાણુ. ૧૬૨ **ચોપાઈ**—આગળ નરને પાછળ નાર, ગરજતે ચાલા તે ઠાર; વજર
તણોછે ધીક અવતાર, ચાલ્યા જીવ લઈ નીરધાર; ૧૬૩ પાછળ નારી રકવડતી જાએ, મહા દુખ
પામીછે કાએ. ૧૬૪ નારી ઊભા રહો જાણુ, મારો પરાણુ જાસે નીરવાણુ. ૧૬૪ મુજ ચરણુ

ઘાકયા સરવથી, ધરતી પર પગમુકાતો નથી; તે નર જાણે બોલુ વાણુ, તો મુજને આગળ નીર
 વાણુ. ૧૬૫ વીલાપ કરતી ચાલી નાર, તે દુષ્ટને દયા નહીં લગાર; એમ કરતાં યજ્ઞો પરભાત,
 નારીએ દીઠો નર વીખ્યાત. ૧૬૬ ભુત જેવો દીઠો તહી, તન મનથી દાઝી શહી; એ નારીની
 બુધ પાનીએ વશી, હુસન જાણીને આવી ધશી. ૧૬૭ એતો કરમે છાજ નહીં વાત, હવે કે
 હની કરવી ઘાત; કંઠ રૂધવો તેનીવાર, મુરછા પામી તેણે ઠાર. ૧૬૮ ઘટીકા ચારે સુધી થઈ,
 હુસન હુસન પોકારે તહી; એવે આંચો એક અસવાર, સાંઘણી ખેશીને શાર. ૧૬૯ ચારવાદ
 રે જાણુ તહી, વજરનુ લશકર આંચુ અહી, જીવ લઈ નાઠો તે જાણુ, એક ખેતરમાં પેઠો ની
 રવાણુ. ૧૭૦ નારી એકલી દીઠી તહી, સાંઠ રખીને પુછે સહી; કેમ એકલાં વનમાં નાર, આ
 વડું પડુ છે આણે ઠાર. ૧૭૧ આવો સાંઠ ઊંપર ખેસો સહી તમે કહેશો તાં મુકયુ જઈ; નારી
 મન વીચારી તહી, કરમે લખુ ભોગવીએ સહી. ૧૭૨ એની શાયે જાણુ સરવથી, અહીં બેઠે
 છુટક ખારો નથી; એવો વીચાર કરીને તહી, સાંઠ ઊંપર ખેડી તે જઈ. ૧૭૩ બેઠી સાંઠે ને
 અતી ઊંઘાશ, નારી નહીતમ ખેસારી પાસ; રખારી મુખે બોલે વાણુ, સાંભળ વીન્તા ચતુર સુ
 જાણુ; ૧૭૪ ધન લાગ તહીર આ દીસ, હુ સરખો સવામી તુ સીશ; એકસાંછે ખરે ઘેર,
 પરમેસવરની મોટી મેહર ૧૭૫ તણુ નારી મારે જાણુ, તે નારી ચાકરી કરશે નીરવા
 ણુ; આવી નારી સુંદર કાએ, ધીકાર તે નરને મુકી જાએ. ૧૭૬ તરણુનો મેર ને મેરનો
 તરણુ, નારી અક્લક શરણાસરણુ; મુઠ મુરખનો ચાતુર થાઅ, ચાતુર વાંદ્યા વાનની બુધી
 જાણુ. ૧૭૭ એમ ખુશી તે થતો જાઅ, ચરવદારને મન દુખ ન માય; જુવેતો સાંઠે બે
 ઠી નાર, તીરવા બે ગએ તે ઠાર. ૧૭૮ પરધાન કેરૂ માણુસ નહી, અતરાપી લઈ ચાલે સ
 હી; પડે ચાલ્યો તેણીવાર, ખુમો પાડતો અપરમપર. ૧૭૯ જુલમ અવો પ્રથવીમાં થાયછે,
 મુજ નારીને લઈ જાએછે; એવો દીવસ પહોર ચડો સહી, વજરને ખમર કોટવાલે કહી. ૧૮૦
 મોહાલમાંથી નાઠી નાર, દારબાંધી કિરીછે સાર; એમ સાંભળી ચડી મહારીશ, ધાણાવીને બો
 લો શીશ; ૧૮૧ આપણુ ચોરને રાખે કોણુ, ફરવી નગર બંધામાં આણુ; પાણુ તે નારીની નવ
 લાગી જાળ, પછે આપ ઊઠ્યો તતકાળ. ૧૮૨ પગલાં કાઢ્યા તેણે જાણુ, તે દશા રૂપ એક આ
 ણુ; દડ મજલ ચાલો સરવથી, સેના કેરો પારજ નથી, ૧૮૩ દીવસ પાછલો ઘટીકા ચાર, દીઠી
 સાંઠ ઉપર નાર; દાડ્યા અસવાર તાંબો દશ બાર, ગમને પાદરે ઘેરી નારો; ૧૮૪ સોરખકોર થ
 ચો છે તહી, તે શહેરનો પાદશા આંચો તહી; ફરીઆદ ફરીઆદ સાંઠવાલીએ કહુ, તે પાદશાહ
 કાને લહુ. ૧૮૫ **દોહરો**—તે સહેરનો પાદશાહ, મહા સતવાદી તે, અસત અન્યા તેને
 નહી, ઘેર ધરમ તાણી ધજાએ. ૧૮૬ શીકાર રમવા સેહેરથી, નીકળ્યોછે બહાર; દીઠો તમાસો
 અવ નવો, મનમાં કરે વીચાર; ૧૮૭ એવે ચરવદર આરીઓ, પાદશાને કરી સલામ; તુજ
 શરણુ આંચો શહી, ઇનસાફ કરો આ ડામ. ૧૮૮ આ મારી નારી શહી, પરાણી ખીતે શા
 ર, તેડી લાંચો પીઅર થકી, હેત ધરી અપાર. ૧૮૯ મારગમાં ચાલતાં થાકી શહી, દુખ
 પામી અપાર; એવે રખારી આવીઓ, સાંઠ ઉપર અસવાર. ૧૯૦ એ એક રૂપઈઓ આ
 પી કરી, ભાડુ કરંચુ મે જાણુ; ઊંપર ખેસારી કામના દર૦૫ ખરચી નીરવાણુ. ૧૯૧ હવે ઘ
 ણી થઈ બેઠો શહી, વશ કરી મુજ નાર; ઇનસાફ કરો ખરો તમે, છો ધરમ તણો અવતાર;
 ૧૯૨ તારે પાદશા કોપીઓ, તેડો રખારી જાણુ; આપ એની કામની નહીંતર ખોરો પરાણુ.
 ૧૯૩ એવાં કામ તુ નીતે કરે પરનારીનો ચોર; તીરનખાજ તને કરે, તે કામ કરૂંછે ઘોર.
 ૧૯૪ તારે રખારી બોલીઓ, મન ગમે તે કરજે કામ; એતો મહારો તારૂણી, હુજુ એનો સ
 વામ. ૧૯૫ એતો તથાકરછે શહી, વાહાણુનો યજ્ઞો મુજ પડ; એનુ કામતો થયુ નહીં માટે બો
 લે છે જુઠ. ૧૯૬ એ થકી ખીતો નથી, હુ સાંઠેહુ અસવાર; આપ પરધાન પડે થાએ, લઈ

જો મુજ નાર. ૧૯૭ સોલાવતી છે સતી, એ નારીને હું કંથ; વાટે એની નજર પડી, ભા
 ગુ થયો છે પથ. ૧૯૮ તમે સતવાદી સાડા સહી. ધરવ ઘેરધર ધીરા; એ પુઠે બને થ
 યા; તમે ઈતહાક કરો આ દીશ. ૧૯૯ તારે પાદશા બોલીઓ, પરધાન શુભો નીરવાણ; સાચુ
 બોલો શલકશા, એતો કોની નાર. ૨૦૦ તરે પરધાન બોલીઓ, સાંભલો શાહા આ દીસ; એ
 લોંડી છે અમ તણી, નીકળી આવી આ દીશ. ૨૦૧ સોધતો ફરે વીદશ સહી, દોડી અમે આ
 કામે ને આપો તમે સહી, તો રૂઝવહેવાર. ૨૦૨ નહીતર એને મારશુ, અમારો ચોરછે જાણુ; લઈ
 જાણુ એ નારને, શાયુ બોલુ વાણુ. ૨૦૩ પાદશાહ મન વીસમે, નહી લોંડીનો જાત; નહી ચોર
 ની નહી રખારી તણી, વીસમે સરખી વાત. ૨૦૪ એક ફેલે માહરી, બીજો ફેલે મુજનાર, ત્રી
 જો ફેલે એ માહરી દારીછે નીરધાર. ૨૦૫ **ચોષાઈ**—એક વાત મળતી નથી, પાદશાહ વી
 ઘાર કરે સરવથી, નારીનુતો બેઠ મુખ, કાવાનકસુ તેને ફુખ. ૨૦૬ અંતર આલમાં થિસે જેમ
 નારી જાંખી થઈછે તેમ, કુળ સુધે દીશે કન્યાએ, વીશમે વાત કાંઈ છે અન્યાએ. ૨૦૭ પોતેઆ
 કરસુ બોલ્યો વાંણુ, આ નારી મોહાલ ઊતારો જાણુ, કરી ચીતા નવ કરસોનાર, પાદશાહ વા
 ણી બોલ્યો તે ઠાર; ૨૦૮ સાચાનો બેલી સાર્દમ થશે, જુગ હાથ ધસીને જશે; પેલા ત્રણશુ
 બોલા વાંણુ જાણો સભામાં બેસો જાણુ. ૨૦૯ કચેરીમાં બેસો જઈ શીકાર રમી આવુછું ત
 હી, મુજ નગરમાં અનથા નવ જાએ, સાચાને આપીશ કન્યાએ. ૨૧૦ એમ કહી શીકાર જ
 એ; તરણે જુને ઘાલા પકત ખાતા મોઢે, પાદશાહ ફરીને આવયા જાણુ, મોહાલમાંગયાની
 રવાણુ ૨૧૧ નારી ઊતારી હુ ને ઠાર, તાંડાં પોતે આંચા નીરધાર; બેઠી કહીને બોલ્યા
 વાણુ, બેઠેન તું છે ચતુર મુજગુ. ૨૧૨ અથ ઇતી માંડી કહો તમે, તે કાને સાંભળીએઅ
 મો; કોણુ સમાધી કહું તમ ગામ, કેમ આંચાં તમે આણુ ડામ. ૨૧૩ તે સરવે માંડી કહોવા
 ત, તોતો સરશે તમાર કામ; તારે નારી બોલા તે દીશ, પાદશાહને નામો શીશ. ૨૧૪ તમે પ્ર
 તરી કહીને બોલ્યા વાણુ, તોતો વાત ફુખની કહુ જાણુ; હુસન નામે ખાવન મુજ સરવથી,
 તેની નારીછું હુ સહી. ૩૧૫ ઘેર અમારે જાતાં સહી, મારગમાં શહેર આંચુ તહી; તે ગામ
 માં રહ્યાં નર નારી, પસે ઈવ નથી લગાર. ૨૧૬ રમાલ પાસે એક હતો સહી, મુજ ખાવ
 નને આપો તહી; આ વછર તે ગામનો જાણુ, જુલમ કરો લીધી નીરવાણુ. ૨૧૭ ચોરીની
 ચલવી આજ, હુસનને કેં કરયો તતકાજ; આ ચોર એના ચાકર સહી, એને મુજને દીઠો તહી
 ૨૧૮ વછરને જઈ કહ્યું સાર, મુજને બાંધી લઈ નીરધાર; મેલ મધે રાખી શહી, એમ કરતાં
 નીશા અંધારી થઈ, એના ચાકર થઈ આંચો ચોર, ખારી ઉપર નાંખો દાર; તે મેં જાણું
 હુશન આંચો સહી, દારે ફેલગ ઉતરી સહી. ૨૨૦ ગફલતે હું ચાલી વહી, એવે પ્રાતુસકા
 ણની વેળા થઈ; દીઠો ચોરને દાણુ મન, એટલે રખારી દીઠો વન. ૨૨૧ એણે બેસાડી ઊઠે સ
 હી, એટલે વછર પુઠે આંચો વહી; એતો મારા ફુખની વાત, મેં તમને કરી વીખ્યાત. ૨૨૨
 મુજ ખાવન મેગવો શહી, તમે મુજને પ્રતરી કહી; નહીતર મારા તણસ પરાણુ, ઈસવર આણુ
 એ સાચી કહુ વાણુ. ૨૨૩ જ્યારથ હુની તે કહી, પરમારથ કામ તમારે કરવુ શહી. ૨૨૪

ફુહી—સાંભળી વાતતે નારની, વીસમે પામે મન; આસના વાસના કીધી ઘણી, આપો
 રંમ બોવન. ૨૨૫ ચીતા મનમાં પામે ઘણી, એ નારો કોની નહી જાણુ; નીસચે કરે મન મા
 હરે. બુધી નીધી નીરવાણુ. ૨૨૬ એવું વીચારી પાદશાહ, આંચો મેઠલની માંચ; દારીઓ સુ
 દર દીડી ઘણી. નડેમ છે શેલાય ૨૨૭ શુંદર ચતુરાં કામની, તેડી તે માંડાં સાચ; સાણગા
 ૨ શોલે સજવીઆ, વજ્ર અનોખમ સાર. ૨૨૮ નારી નવ જોમન કરી, રાખી મોહાલ જોનર;
 પોતે શલામાં આવીઓ, કાણુ ન લાગી વાર. ૨૨૯ કાણ કોટવાળ પટેલીઆ, શેઠ શાહુકાર સ
 હુ જાણુ; જૂરાઈ કચેરી બેઠા સહુ; પાદશાહ બોલ્યા વાણુ. ૨૩૦ તસકરને તેડો સહી, આઢી

હોંએ જાણુ; એકાંતે તેડી કરી, બોલ્યે મુખે વાણુ. ૨૩૧ ઇતનાક મેં કર્યો મહી, નીશચે ક
રી તારી નાર, એધાણીએ ઓળખો, બેડી મોહોલ મોળર. ૨૩૨ હાથે ઝાલી તે લાવો સહી,
ઓલખીને આ દીસ; બીજી નારીને લાવશે, તો નીશચે છેદુ શીશ. ૨૨૩ તસકર ગયો તે મા
હોલમાં, દીડી ચતુરાં સર; ઝાલો કર એ નારને, કડીક સરખી વાત. ૨૩૪ સંગે લઈ તાણી,
નીકળીઓ લઈ જાણુ; વાહાણુ વાતે બીજાને ગઈ, મુખ નવ દીકુ નીરવાણુ. ૨૩૫ લાવાને
શભામાં ઉભો રહો, એતો મારી નાર; સાંઢે બેસાડી અમો, ચાકી અપરમપાર, વાડુ કહી રાખો
મોહોલમાં ચોકી મુકી તાંડાં સાર. ૯૩૬ વાહણુ વાતાં આપણુ, એમ કહી રાખો ઇ ઠાર; પછે
ચરવાદારને તેડીઓ; આવીને કરો સલામ, પાદશા વાણી બોલીઓ, તું સાચો આ ઠામ. ૨૩૭
જાઓ મોહોલમાં રાખી તુજ તાણી, બેડી સહીઓ માંચ; એધાણીએ ઓળખો, લઈને આવો
આંચ. ૨૩૮ અસવવાળો હરખીઓ, આંચો મોહોલની માંચ, સુંદરી નારી સલક્ષણી, ગરહી
જઈને તાંહે. ૨૪૦ આતો મારી તાણી નખ શોખ નીરખી કાય, પાદશા કહે રહે મોહોલમાં
વાહાણુ આપીસ આગનાય. ૨૪૧ એમ કહીને કેદ કર્યો, ચોકી મુકી જાણુ; પછે તેડો વજર
ને, બોલો મુખથી વાણુ. ૨૪૨ લલા માણસ તમે સહી, નીસચે તમારીએ દાસ. એધાણીએ
ઓળખો, જાઓ બેડીછે દાશી પાસ. ૨૪૩ કીકરીઓમાં રમે. ઓળખો ચતુર સુજાણુ; કર
જાલી લાવો કામનો, બોલો એવી વાણુ. ૨૪૪ વજર એવું સાંભળી, આંચો મોહોલ મોળર;
દરસે દીડી નારને, મનથુ કર્યો વીચાર. ૨૪૫ એક ચતુરાં સુંદર કાગની, મોલ વરસ ભરપુર
કર આપ્યો તેનો સહી; આવો શભામાં અનુપ ૨૪૬ આ લોડી મુજ તાણી, નીકલી આવી જા
ણુ; એધાણીએ સરવે ઓળખી, નીશચે માનો પરમાણુ. ૨૪૭ પાદશા વાણી આચરે, મુકો
હમણાં નર; વાહાણુ વાતે આવજો, હુ આપીશ તતકાળ. ૨૪૮ **ચોપાઈ**—ત્રણ જુઠા
પડીઆ જાણુ, એની નારી નથી નીરવાણુ; એની હોયતો ઓળખે શહી, જુલમ કરીને લાવો
અહી. ૨૪૯ એમ કરતાં થયો પરભાત, પાદશા મન વીચારે વાતા શેવક પ્રત્યે વાણી કહી, પે
લા ત્રણને બાંધી લાવો અહી. ૨૫૦ બે જાણુને ખર વાહન કરી, બધા શહેરમાં ફરવો ફરી; જે
કરેતે ભોગવે કાય, એવો પરમેશ્વરને ધર નાય. ૨૫૧ કાઠી મુકા ગામની બાર, પછે પરધા
ન શુ બોલ્યો તે ઠાર; તારા જુલમ તણો નહી પાર, સુગી ઉપર બાલુ આ વાર. ૨૫૨ જો જ
વાની આશા હોય, તો હુસેનને તેડાવો સાય; તે આવેતો મુક જાણુ, નહીંતો તારા લેકોં પ્રાણુ.
૨૫૩ એમ કહી ઘાટ્યો હેડ મોળર, પડ્યો હેડમાં કરે વીચાર; પારકા મુકમાં નહી માડુ જો
ર, એકતો હું કહેવાયો ચોર. ૨૫૪ માટે હુસેનને તેડાવુ શહી, નહીંતો મુજને મારે અહી; એવો
મનથુ કર્યો વીચાર; કાગળ મોકલ્યો તેણીવાર. ૨૫૫ હુસેનને મોકલજો આંચ, નહીંતો મારા
જાણુ; કાશઃ આંચો તેણે ઠામ, જઈ પાદશાફને કરી શલામ. ૨૫૬ પત્ર લઈને આગળ
ધર, પછે મુખ બિચારણુ કડુ. જવામ લખી મુજને આપો જાણુ. નહીંતર તેના જાસે પ્રાણુ.
૨૫૭ વેગે પત્ર મોકલ્યો શહી. વજર કદમાં પડો તહી; વેગે હુસેનને કાઠો બાદાર, કાશીક શંગ
આંચો તે ઠાર. ૨૫૮ પાદશાને અરજ કીધી જઈ, વજરને છેડી મુકો તહી, હુશનને દીકો
તેણી વાર; મોહ પામો પાદશાહ શાર. ૨૫૯ તેડી લાંચો મોહોલ મોળર, મેલાપ કરો તે
નરનેનાર; વીજગનો શંભોગ થયો; પાદશાહ તાર હોજો કટવાણુ. ૨૬૦ સોલે શણગાર આ
પા નારને જાણુ, હુસેનને વસ્ત્ર કર્યાં નીરવાણુ; નર નારી વસાવ્યાં તાંહે, આનંદ તેને અ
ગ ન માય. ૨૬૧

દોહરો—માગી શીખ પાદશા તાણી, અમે જાણુ અમારે દેશ; મુલ શુકન જોઈ કરી, પં
થ કરો પરવેશ. ૨૬૨ દીવશે મુકામ કરે શહી, રાતે આલે નરનાર; રખે કોઈ દુશમન વળી, વ
ધન કરે આ ઠાર. ૨૬૩ ધાર કોઈનું થતુ નથી. કરમે લખજુ તે હોય, ટાલુ કોઈનું ટળે નહીં

હુ. ભોગવી શોએ ૨૬૪ નગર એક આબુ શહી. શુંદરી શોભા સાર; ઘર એક ભાડે લઈ
કરી. વશીઆ નરને નાર. ૨૬૫ નરનારી બહાર નવ નીસરે, રહેછે ઘર મોજર; સેય કરે સવા
મી તણી, આનંદ વીનોદ અપાર. ૨૬૬ ચરાણુ તણાસે પીછે તણા, આછંગે બેશે જાણુ; કંઠે હા
થ ઘાલી કરી, ચુમન કરે નીરવાણુ. ૨૬૭ એક માંસ આ નગરમાં શુભ ભોગવીએ કાએ; પછે
આપણે જઈએ દશમાં, કુટુંબ મેળાવો થાય. ૨૬૮ ખાનપાન નાના વીધ કરે, રોઝ આળાપે સા
ર; પત્ની આગળ પરેમથી, તાંન મેળવે નાર. ૨૬૯ ચાર દીવસની આંદરણી ઘોરઅધારી રાત;
તેવી વડે એની થઈ, હુ કહુ વીસતારીને વાત. ૨૭૦ તેના પાશે એક વાણીએ, દુકાન માડે જા
ણુ; શોદા સરવે વેચે શહી, તાં ચોરી થઈ નીરવાણુ. ૨૭૧ સભા શાંજની વેળા થઈ, દીપકવડો
કરી દીધ; લઈ ગણે ને નાસીએ, કામ કરૂં તેણે શીધ, ૨૭૨ યુમ પાડી તે વાણીએ, મટવાલો
કદશવીશ; ચોર પેદા નવ થયો, રહ્યો કુટોને શીશ. ૨૭૩ વળી બીજે દીવસે સહી, બેઠો દુકા
ને તાહે, તસકર દીવો વડો કરી. લઈ ચાલ્યો મરડી બાહે. ૨૭૪ શોર બહાર થયો ઘણો, કરચુ
કોટવાળને જાણુ. ચોર ચોરી જાએ સહી, શમી સાંજે નીરવાણુ. ૨૭૫ ચોકી મુકી ચોદશ, ફરે
રે ગીસ અપાર; તસકરને જાણવા તણો કરસે સરવે વીચાર. **ચોપાઈ**—ચોપા દીવસને
થએ પરભાત; વાણીએ મન વીચારી વાત; જોઈ આવુ આજતો શુ થાયછે, કહી પેરે ચોરી થા
યછે. ૨૭૭ માંડી દુકાનને બેઠો સહી, ઘણી ઘરાકી આવી તહીં; ઘટીકા એક દીવસછે સહી, હુ
સન બજારમાં નોકરો તહી. ૨૭૮ ફરતો ફરતો આવો તહાં, નેસતીની દુકાનજે જહાં; ગરેહ તે
ને ઘેરો નીરવાણુ, જુકુ આગ ચકુ તે જાણુ. ૨૭૯ સોદા લેતાં કજીઆ થએ, વાગે હાથને દી
વો ગએ, વાણીએ યુમ પાડી તેનીવાર, ચોર ચોર એમ કરો પોકાર. ૨૮૦ ફરતાં ફરતાં મા
ણસ હતા જોહ, બાંધી કરી લઈ ચાલા તેહ; તણુ દીવસ થયા ચોરી તુ કરે, તારે પાપથી રજે રમે
૨૮૧ એમ કહીને મારો માર, લઇને ઘાલ્યો હેડ મોજર; સાત દીવસ સુખ ભોગવુ કાએ; વળી તે
ના દુખને પાર નવ થાએ. ૨૮૨ ત્રાહ ત્રાહ કરે પોકાર, વળી ભોગ મહારા આડાર; વગર ચો
રીએ આવુ આગ, મુજસીર બેઠી મોટી ગાલ; ૨૮૩ શુને શામને સાચે જુહ; દુરાચારી બો
લસે પુહ; મુજ નારીની શીગત થસે, વાણુ વાતે તેના પરાણુ જશે. ૨૮૪ મારી વાત સાંભળશે
તેહ, નીસચે તેના પડસે દહુ; નકી દુખ ધરસે તે નાર, પરમેશવર મુકાવે પાર. ૨૮૫ તુતી વા
ણી બોલી તે ઠાર, શાંભળ સાજાદા મનમોજર; પછે તેને વીતુ જોહ, તે શહુ માંડી કહુછુ તેહ.
૨૮૬ હુશન નહી આંચો તે રાત, એમ કરતાં થએ પરભાત; નારી વીચારે મનમોજર. ૨૮૭
હુશેન શોધી કહાકુ આ ઠાર. કોઈથી કપટ થકી સરવથી, હુ બહાર નીકસા વના પારજ નથી
જોવશ રાખીશ માઝ મન, તો સરવે જખ મારસે જન; પરાણુ નારી નવ લેવાએ, હેરી હી
મત રાખીતે જાએ, માઝ મનકુ રાખીશ ડામ, તો જખ મરેછે બાધુ ગામ. ૨૮૮ એમ ધીરજ
રાખી કરી, નીકસી સોધવાને શુંદરી; માણુ રસતો જતી જાણુ, ગણીકચી જો આ નીરવાણુ;
હુસેનની ભાત લાગી નહી, પછે બંધીખાને આવી શહી. ૨૮૯ **દાહરે**—જુએતો
ચોર દશવીશછે, બેડી પેહરીછે માંએ; તે મધે હુસન સહી, દુખીએ દીકો કાએ. ૨૯૧
નજરે નજર મલી સહી, રૂદીઆમાં વાણુ બાણુ, મુરજા ખાઈ બને મડયા, પરથવી ઊપર
નીરવાણુ. ૨૯૨ તારે કોટવાળે દીડી સહી, નારી રૂપ નીધાન; મોહો પામો મનડા વીએ, દી
ધુ આદરમાન. ૨૯૩ કેમળ નેણી મરગઝોચની, કેમ આંચા આહાં જાણુ, કોણુ કાણુ ધ
રતી ઢગી, સાચી બોલો વાણુ. ઈશવર આણુ સાચુ કહે, આ વેળા આ દીશ; જુકુ બોલો મુ
જ આગલે, તો પાપ તમારે શીશ. ૨૯૫ તારે નારી ઓચરી, મુજ ખાવંદ આ જાણુ; વગર
વાંકે ચોરી કરી; બેડી ઘાલી નીરવાણુ. ૨૯૬ સેલે શાણુગાર આવુ સહી, વળી આવુ ચંદનહા
ર; મુજ ખાવંદ મુકો તમો, તો હુ માલો તમારો માહ. ૨૯૭ તારે કોટવાળ બોલીએ, નવ રહુ

મનમાં ધીર; જીવ કોહોતો હાજર કરે, સોપો મુજ શરીર, રજા એક વચન માડ મુજો બોલ
તાં આવે લાજ; એક રાત રંગે રમે તોતો સારુ કાજ. રજા સોપ સણગાર નથી જોડતાં, નથી જો
ધતો તોશે હાર; સહેજમાં સવામી આવશે, કહુ કરો એક વાર. ૩૦૦ નારીએ વાર કહુ તરે
આવજો મારે ઘર; નીશાની આપી કરી, પછી ચાલી ઉત્તર બેર; ૩૦૧ એટલે કાજ તો ગા
મનો, બેઠો બારી મોજાર; નજર દીડી તે નારને, બેલાવી તે ડાર. ૩૦૨ ચતુર મુદર કામની
મું આડા અવળા ધાઓ; મનમાં દુખીઆછો વળી, ચંત નીચીત મું ચાહો. ૩૦૩ નારીઓ
લી હંતથી, સાંભળો કાજ આ દીશ; મુજ ખાવંદ ગાલો સહી, ચોરી ચડાવી શીશ. ૩૦૪
મહોટા માણસો સહી, કરો હમારુ કામ, જે કહોતે આપુ અમે, મુકાવો મારો શામ. ૩૦૫
નારી દીડી નેહશુ, વાગુ રૂદેમાં બાણ; કાજ કુત્ર લંપટ થયા, બોલ્યો મુખે વાણ. ૩૦૬ હુ ક
હુ તે તમે કરો; દરવ તણુનવ કામ; મુખે દખાડો સહેજનુ મુકી દહો તુજ શયામ. ૩૦૭ નારી
વીચાર મનમાં કરે. કોણુ કરે એ આપ; કોટવાળ ખુંધી હોણુ થયો, વળી આવી લાગુ પાપ.
૩૦૮ ધીકાર પડો આ રૂપને, ધીક મુજ કાયા કેશ; ધીક પડ્યો મજ સવરૂપને, ધીક જામન
બાજેરેશ. ૩૦૯ ધન હોયતો સાંચીએ, શાંચીએ કુડી વાત; પાણુ જામન કેઈ પેરે સાંચીએ;
જેમ ખીલી પડોલે ભાત. ૩૧૦ જ પરમેસવર કીરપા કરે, તો ટાળશે શંતાપ; ખુંધી હીન બંને
હશે, તો રાખીશ માડુ આપ. ૩૧૧ હમણે તો હુ હા કહુ, કામવશ એની કાય આલીધન આ
પવા આવશે, તો પરતભંગ મુજ થાય. ૩૧૨ મધુરા વચનથી બોલીએ, પરીછે જેનુ નામ
મંદીર આવો તમે માહરે, જે કહોતે કરુ કામ. ૩૧૩ નીશા પડે તરે આવજો, રંગે રમાડુ રાત;
કીડા મનગમતી કરો, મુકજો મજ સવામી પરભાત. ૩૧૪ નીશાની આપી ઘર તણી, ચાલી ચ
તુરા જાણુ; એક વાત નવ ઊકલે, આકુળ વાકુળ થાએ. ૩૧૫ મનમાં ધીરજ રાખા કરી, બેઠી
જઈ ઘરમાંએ, ઇસવર લજ્જ રાખશે, નહીતર પાડુ કાએ. ૩૧૬

ચોપાઈ

એ વાતનો અડીઆંથી રડા, કાજ તણી હવે કેહેશું શહી; કુખે પાપે
દીવસ ગયો, સંધ્યા કાલનો વેલા થયો. ૩૧૭ માહા હરખ તેને આવીયો; નારીનો કામ મ
નમાં ભાવીયો, લોક મોહના મુદર નાર. આજ સફળ માહરો અવતાર; જઈકરી આલીધન
દહ; તેની કાયાનો લાહાવો, લઉં મુદર પોશાક પેહેરી કાએ, ખ નપાન ઘણું રાખા તાંહે. ૩૧૮
ઉત્તર તેહને અંગ ન માએ, જાણુ હજ કરવાને જાએ; નીશાની કહીતો શહી; આવી બાર
છું ઠોકું તહી, નારીને ધાશકો પડીઓ તહી, વેગે બારણું ઉઘાડ્યું તહી, વક્રો વાઘ બરાડે
જેમ, તે રીતે કાજ બોલો તેમ. ૩૧૯ નારી તુજપર મુજને નેહ; આલીગન આપાવા દહ,
તારે નારી બોલી આણી નેહ, તમ ઉપરનો વારુ દહ. ૩૨૦ શેતરંજ ગંજા શોગટાં જાણુ.
આપણુ બેહુ રમીએ નીરવાણુ; પછે જેમ તમે કેહેશો શહી; તે રીતે રંગે રમણુ અહી. ૩૨૧ એ
મ વાત કરે જેટલે, કોટવાળ આંચો તેટલે; આવી કરીને ઠોકું બાહાર; કાજને મન પડી ફા
ળ. ૩૨૨ નારી પ્રતે બોલો વાણુ; કોણુ આંબુછે નીરવાણુ, કોટવાળ આવેછે શરવથી હવે લા
જ રહેવાની નથી. ૩૨૩ તારે કાજ બોલો વાણુ, રંગમાં ભગ થયો શહી, જાણુ એ કુશમન
મારો છે શહી, આખરુ લેવા આંચો અહી. ૩૨૪ માટે મુજને શંતાડો જાણુ; પછે રંગે રમ
શું નીરવાણુ, નારી ખુસી થઈ મન મોજાર; ગોલો પાણીનો હુતો તે ડાર. ૩૨૫ તેમાં કાજને
ધાલો શહી, મોંદુ તેનુ બાંધું તહી; પછી તેને ઉઘાડ્યું બાર; કોટવાળ આંચો ઘર મોજાર. ૩૨૬
ખાંનખાંનને મેવો શાર, નારી કર શોપો તે ડાર; શુરપાન કીધુંછે તહી; પરવશ કાયા દીડી શહી
૩૨૭ બોલો મુખથી એકી બોલ; નારી તુજને આપુ કોલ; તુજ પતીને મુકું કાલ; આલીગન
તુ મુજને આલ. ૩૨૮ નારી બોલી તોણી વાર, ઇશિક કરાવું અપરમપાર; અમલ પાણી આ
શોએ આંહી; પછે મુખ બોગવીએ કાએ. ૩૨૯ અમલ પાણી કરી આંચો અમે; નારી કહે

ધીઓ મુજ હાથે તમે; કેદ ભોજન પાત્રો હુતો જેડ; કોટવાગને પાથો તેડ. ૩૩૨ શરીર તણી. સુખી નવ રહી; બેહોશ થઈને પડીઓ તહી, ટગટગ તે દ્રસ્ટે જોએ; બોલા તણી તેને સુધ નવ હોએ. ૩૩૩ નારી વીચાર કરે તે ઠાર, એને કેદ કર નારધાર; નહીતર મુજને વગરે જાણુ શતીપાણુ ભગે નીરવાણુ ૩૩૪ બારણાં ઊઘાડીને બારજ ગઈ; પછે કોટવાગને વાણીજ કહી વજર આંચો આણીવાર, હવે થો કરવો પરકાર, ૩૩૫ કોટવાગ કહે મુજને શંતાડ, હુતો માનું તમારો પાહાડ; વજર મુજપુ સખે વેર, આમરૂ લેશે કે કરશે કેર. ૩૩૬ નારી કહે આ ગુણુએ જાણુ, એમાં તમે પેશો નીરવાણુ; એક ખુણે નાંખુ શહી, બાજે ઉઘાવ તો એકે નહી. ૩૩૭ ઘાલો ગુણુમાં કોટવાગને મોઢું બાંધું તે દીશ, બેડો બારીએ તારણી; શમરા શી જુગ દીશ. ૩૩૮ એમ કરતાં નીશાગઈ; વાણુ વાયુ તે ઠાર; મજુર બોલાવો કરો; મુકી તેને શીર નાર. ૩૩૯ એક ગોગો પાણી તણો બીજી ગુણુએ શાર, મોહાડા તેના બાંધીઆં; આવી અ મીર ઘેર નીરધાર, ૩૪૦ સભા મધે ઉભી રહી; મુકો ગોગો ગુણુ તે દીશ; સાત સલામ કરો શહી; હાથ જોડીને નામુ શીશ. ૩૪૧ તમે મોટાછે પરચો પતી, નારમત તમાહરૂ નામ; પ થી પરદશી વટે મારણું વશીયાં તમારે ગામ. ૩૪૨ મુજ ખાવંદ કામ કરો; ચેરો ચડાવી શીશ મુજ બિપર ભમતી કરી, તેડને લાવી આ દીશ. ૩૪૩ નજર તમે કરો શહી; નીચે કરો આ કામ. ગુલીએ ચડાવો એ નરને શહી, જેમ દેખે બાપુ ગામ. ૩૪૪ સભા સહુ વીરામે ઘરો દીકું કહતક શાર; શાખાશ છે એ નારને, વશમી કીધી વાત. ૩૪૫ છોડો ગુણુને ગોગો શહી શું છે એમાં ખાંત, જુવેતા એમાં માનવી, એક કાજ બીજે કોટવાગ ૩૪૬ શાખાશ શાખાસ અ મીર કહે, નારી નહી તુ રાખે, બાંધી ચેરને બોલાવીઆ; એ ચેરને તમે શાહ. ૩૪૭ ધ ણો ડપકો દીધો બેહુને, તમે કરોછો કુડાં કાન; જાઓ કાલુ કરો શહી નવ આવશે આ કા મ. ૩૪૮ હુકમ કરો બોલાવીઓ, હુશનને તેણી વાર; શરપાવ લાખેણી કરી વગાંચાં ન ન નાર ૩૪૯ ગમેતો રહો મુજ નગરમાં, ગમેતો જાવ તમારે દેશ; શાખાશ છે તુજ નારને જોખ ન બાજે વેશ, ૩૫૦ માગી શીખ અમીરની; લીધા ણીશું અસવાર; પોતાં દશ પોતાતાણુ મળાં ક ઠાંખ પર્વોવાર, ૩૫૧ તેમ ખીરજ રાખશે, તો થાશે તમારૂ કામ; નહીતો અરથ સરશે નહી. દુખ પામશે આ કામ ઉપર તુતીએ વાતો કહી બાદશાહ નીશમાં શાર; તે સાંભળી હરી સંકર કહે કે કીધા હીંદીમાં વીસતાર, ૩૫૩ વાત તેરમી પુરી થઈ જાંહાંદારશાહને તુતીએ કહી,

વાત ૧૪

ચોથાઈ—તુતીએ વીસતારી વાત; હુસન પરીની વીખાત નવમાનુ નવઆંચું ગતાંન; ન થી પાસાને સુધ કે સાન; દુહો ચોપાઈ કહેતી જાય, સોરઠા શમરખમાં કરે વારતાઓ, અનેક બે દયાતુરી કરે, તેમ તેમ સાહાજદા કરે. ૨ લાચાર થઈને કહેછે વાંણુ, સાંભળ પંખા ચતુરસુ જાણુ, મુજને ઈશિક લાગો સરવથી, જીવ ગણે મુકવાનો નર્થો. ૩ તનમાં લાગી વેહતી જાણ, અ ગો અગ બેટી તતકાલ, તે વેરહુ સમાવા કાજ, સમરથ નથી બીજુ કેઈ આજ. ૪ સમરથ એક તમારાં વેણુ; શાંભળી માહારા કરેછે પ્રાંણુ, વગી કહે બોજુ ક્રોધાંત, જોયો લાજે મનની ભરાંત. ૫ મારગ રસ્તો નીકે સહી, ઉતમ વારતા કહેને અહી, તારે તુતી બોલી વાંણુ, સાંભ લ હીંદુપતી રાજન, ૬ સાજમાં એક કહેછે કથી, શીમત મોહિ ઠોછે સરવથી, એક નીચ જ ત ખુધી હીણુ કાંભાર, તેણે હીમત રાખી મન મોજર. ૭ તે સોદાગરનો પરણો નાર, તેહે ની સાથે લાધો સાર, ધન માલ તે પાસે નહી, હીમતથી કામ કરે સહી. ૮ તાહાં જાંહાંદાર શાહ વાણી વદે; વારતા મહારી ધરજે રૂદ; કર જોડીને કહુ છઉં અમે વીસતારીને કહેલી

૬ કોણ દશને ક્યું તે ગામ, કોણ જાતને શુ તેહનું નામ; કેમ ધીરજ તેણે મનમાં ધરી,
કહા પેરે તે નારી મળી. ૧૦ તે સરવે વીસતારી કહા મુને; એકે મને સાંભલું હમે, ધીમેધી
મે ચાલે જાણુ; ગધુરાં વચનથી બોલી વાણુ. ૧૧ દેહુરો—તુતી વાણી એમ વદ, ઉ
જેણાં એવું નામ; કુઆર કાલું નામે સહી, વસે તેણે ઠામ. ૧૨ પીતા મરાણુ પામો સહી; વર
ધકે તેહની જાત, ભર જોમનમાં તે સહી, સી કહું તેની વાત. ૧૩ નીચ જાત કુભારનીછટ
તેણાં ઘડનાર, દાલત કાંઈ પાસે નથી, બેશી કરે વીચાર. ૧૪ જેહવાને એક છાપરી, પુછમાંએ
ક ગરધવ સાર, તે પાણુ મરણજ પામીયો; દુખી થયો તે અપાર. ૧૫ ખાતા. પીવા પાસે ન
થી, નથી વસતર તેનીકાએ; સુધાતો પીડે ઘણી, બુધ ભરસટ થઈ કામ, ૧૬ સવાનને કોઈના
એ સહી, તેહના મુખમાંથી કાહાડી ખાએ, એમ ઘણા દીવસ વહી ગયા, તે નગરમાં સાર.
૧૭ પાણુ કીસમત તેહનું જાણું નહી, જે લેખ લખીએ શીશ, વીચાર કરે મનઘ વીસે પર
દેસ હું જાએ. ૧૮ આકરી કોઈની કરે તો તો સુખીઆ થઉ, મનમાં વીસમે કરે સહી, નહી
રહેવું આ દેસ. ૧૯ અનજલ જે માહર હમે, તે ઠામ કરેશ, નીસચે કરે મનઘ વીશે, આ
વો માતાની પાસ, પગે લાગી પ્રીને કરી બોલો મુખ પ્રકાસ. ૨૦ માતાજી તમે સાંભલો સફ
રેહું જાએ; ચાકરી કરીશુ જઈ, સુખે રોટલા ખાઉં ૨૧ કીસમત માહાર જાગશે; કમાઈશ દરવ
બહુ પેર, તો તો માતાજી આવશું, મલી ભેટી રહીસુ ઘેર. ૨૨ નહીતો દેશ જોયો નથી, કહું
તમેને સાર, દરવ કમાઈને આવશું નહીતો છેવોં બુહાર. ૨૩ ડોસી કહે સુણુ દીકરા, શી સફ
રની આશ. માટી માંચે લાવો સહી, ઉદમ કરો રહે પાય. ૨૪ નથી દરવ તુજ પીતા તાણું,
નથી ઘરમાં કાંઈ માલ, નથી ચાતુરી તુજમાં, શકર તણે શો ખાલ ૨૫ નથી બુનીઆત આ
પણી નથી અકસની રીત, નથી વીદ્યા ભણા તમે કોણુ રાખશે ધરી પરીત. ૨૬ નથી આ
ખર આપણી, વસવાંમાં નામ; આપણુ કીસમતએ માટીમાં છટે ઘડો આ ઠામ. ૨૭ તારેક
ભાર બોલીએ, ચઢાવીને રીસ, પાણી નવ પીવું આ દેશનું સીદ દુખવો સીશ. ૨૮

ચોથાઈ—તાહારે ડોશી બોલી શહી, શુત પ્રત્યે વાણી કહી; ઇદર વાણીનું ફલએ શાર,
તેહની શોભા અપરમ પાર ૨૯ તેહને કોઈ અંગીકાર નવ કરે તે ખાધેથી નીસચે મરે, તેહવો
તુજને જાણવો સહી, તને કોઈ ડોશી રાખશે નહી. ૩૦ જેહવું કાગનું હોએ કુલ, તેહની કીમ
તનું થોડું મુત, તેહના ઊપર થોડો ખ્યાલ, તેમ તુજ ઊપર નહો આવે વાહાલ. ૩૧ જેહવું પી
પલનું શુક્રાત, તેવી ગતી તમારી જાણ, જેહવું હોએ જોરેકુ ધાત, તેમ તુજને નહી શનમા
ન. ૩૨ કામલ ઉપર નવ પડે ભાત નીચ ઊંચની એરી વાત, જેના કુસની જેરી છટાએ,
છે તે મુકો બીજને ધાએ. ૩૩ તે નર તે મહા દુખીયો થશે, આખી ખાતોં અરધી જશે
માટે સુત કરો વીચાર, ગમેતો જાએ તે ઠાર. ૩૪ તારે કુઆર બેલયો વાણુ, માતાજી કાં થ
યાં અજાણુ, પરમેસ્વર છે દીન દયાળ, તે માહારી કરશે સંભાળ. ૩૫ નીચ ઉચ તેને મનન
થી, રક રાજ એક સરવથી, કીરીયા દરસ્ટ જે તેહની હમે, તોતો મનનું ચીતવું થસે ૩૬ કમ
લ લીજ જેમ ભારે કહેવાએ, અથડાતા હુશીઆરજ થાએ; મુતકે મુતકે રસુ સસી; બેશી
રહેથી બુધી ગઈ. ૩૭ મોહોટાં માણુશની કરે ચાકરી, એરી હીમત મનમાં ધરી, એમ કહીને
નમીયો પાય; ગાગી શીખ થયો વદાય. ૩૮ દેહુરો—એક સોદાગર કોઈ શહેર તણો,
વાંહાણુ ભરીને જાએ, છીપાં વહાણુ તે શહેરમાં, નઉતમછે સોભાએ. ૩૯ દાણો પાણી ઘટી ગ
આ, આવાતે લેવાને ગાંમ, તે સોદાગરને કાલુએ, જઈને કરી શલામ. ૪૦ ઉમેદવાર ચાકરીત
ણા ને રાખો આ ઠામ, જે ફરમાવો શેડજી, તે કરે તમારું કામ ૪૧ હુનર મુજમાં એકે નથી, બુ
ખે મરૂ આ દેસ, ચાકર રાખો મુજને જે આપશો તે લેઈશ. ૪૨ પેટને અરથે રાખો મુને ૬
આ કરી આ દીશ, ક્યાલ પાણથી બોલીએ, ચરણે નામી સીશ. ૪૩ દયા આવી સોદાગરને

લીધો વહાણમાં નીરધાર, ખાન પાન ભરી કરી, ઉપાકું વાહાણુ તેણી વાર ૪૪ બંદરે બંદરે
રે, હાથ ગયા અરણ્ય નીર. ફરતા ફરતા આવીઆ, એક શહેર સમીપે તીર. ૪૫ ખુમસા શાહ
ની નગરી સહી, નડતમ શોભે દસ, રાખાં વાંહાણુ સેદાગરે નગરમાંકરો પરવેસ ૪૬ વેચોમા
ન વેહેપારીએ, દરવ અગનલ લીધ, બીજે માલ તાંહથી ભરો, પંથ કરો તેણે સીધ ૪૭કાણુ
કુભાર વાંણી વદે, સાંભલો શેઠ નરેસ, તમે પધારો સરવથી, હુનો રહું આ દશ ૪૮ હાંણીપા
ણી આ દશનો ખાવા લખો મુજ કરમ, તાર મુધો રહેયુ હમે, બીજે કાંઈ નથી મરમ.
૫૯ વાંહાણુ ઉપાડયાં તાંહાં થકી, આનંદ દીન જાએ, બુધી હીણુ પેલા રહો તેહની કહુકથામે ૫૦

ચોપાઈ— તે નગરમાં રહો શહી, મશીતમાં ઉતરીઓ જઈ, પેર એક નવ સુજે
તાંહે, આકુળ વાકુળ મનમાં થાય. ૫૧ નવ સુજે તેહને કાંઈ વાત, વીચાર કરે દીવસને રાત,
ખાવા પીવા પાશે નથી, ફલીદરમાં બુડો સરવથી પર રાત દીવસ પકી રહે જાણુ, ઉદમ નવ
સુજે નીરવાણુ; ત્રણ દીવસ એમ વીતા શહી, પેટ ભરી અન પામે નહી. ૫૩ લોક સરવેને
આવી દયા, નગર લોક સર્ગે એકઠાં થયાં અનાથ જાણીને કીધુ કામ, વારા કીધા ધામેધા
મ ૫૪ માગી દુકડા લાવે સહી, મસીદમાં શુવેછે જહી, સાદડી એક ફાટીછે જાણુ, તે ઉપરસુ
વેનીરવાણુ. ૫૫ એમ કરતાં દીન વીતા બહુ, તાર પછે વીતુતે કહું, એક સોદાગર તે શહેરમાં
જાર, તેહને દાલત અપરમ પાર. ૫૬ મોહાલ તાણી શોભાછે ઘણી, ચંદાનામે નારી તે તણી,
ચંદર વદની મરગ લોચની નાર, કાંમ તણો જાણે અવતાર. ૫૭ મસ્તક મોતી પેરોવા વાર
મણી એક ચોકુછે ભાજ બારીએ આવી ઉભી સહી, તેને કાળુએ દીઠી તહી. ૫૮ રોમરોમ
થી વ્યાકુળ થયો એક નજરે જોઇને રહો, નજરે નજર બેહુની મળી નારો અંતર પુરમાં વસો
૫૯ તેહની મનમાં કારણુ નથી, શહેર જાવે જોયુ સરવથી, તે નરને વાણુ મોહનુ ખાણુ, વી
વલ થયો જોતામાં પ્રાણુ. ૬૦ આકુલ વ્યાકુલ મનમાં થાયછે, ચીત નારી મગવા ચાહેછે, ધાર
જ રાખી મન મોજર, ધન લાયગ એનો ભરથાર. ૬૧ પુરવે પુત્રજે કીધા નયો, કાંહાંયો ના
૧ પામુ સરવથી, એમ ધીરજ તેણી રાખી તહી, મનમારીને રાખુ સહી. ૬૨ સંસારમાં સાર
નારીનું સુખ, હાશ વીનોદ નવ જોડાએ મુખ; ગરીબ નવાજ પરમેસ્વર, સાર, તે મુજનેમે
જવસે નાર. ૬૩ એમ કરતાં દીન વીતા બહુ, તારપછે વીતુ તે કહું, કાલુ કુભાર જુરેછે તહી
તે નારીની શીગત થઈ. ૬૪ હરી શંકર કહે કરૂ વીશતાર, સાંભળજે સહુ નરનેનાર. ૬૫

દાહરો—સોદાગર ભારે સહી, ચંદા તેની નાર, હાંસ વીનોદ કરતા સહી, કણ્યો થયો
અપાર. ૬૬ કાણુ વચન સ્વામીએ કહાં, તુ પરપુરશની નાર, સ્વામીથી સુખ નથી, જર હઈ
હાનો હાર, ૬૭ ચડી રીસ તે નારને, ઝઘડો માંહે માહે કીધ, મારા માર થઈ ઘણી; તેના
રીને બંધન કીધ. ૬૮ લોક મલયાં તાં અતી ઘણાં હાંસી થઈ અપાર, સોદાગર વાંણી વદે;તુ
નારી નહી હુ નહીં ભરથાર. ૬૯ તુ નારી નહી મુજ તણી, હુ નહી તારો કંથ, છેડોફાડી આપો
સહી, જાએ ગમેતે પંથ. ૭૦ કાઠી મુકી તે નારને, વશીએ કવડી મોજર, માસ એક એમ
વહી ગયો, સોદાગર કરે વીચાર. ૬૧ દુરા ચારી જોલે સહી, બેડી મુજ શીર ગાળ, ઘર ભાણુવ
ળી માકરૂ, બેઠી બેહુ શીર આળ. ૭૨ શોજન સાથે કહાવીયું, નારીને તેણી વાર, ધણી ધ
ણીઆણી નથી છુટતા, સમજે મનમોજર. ૭૩ આઠામાં પાંણી પકુ, તે જુકુ નવ થાએ,
એવી વાત અસ્ત્રી ભરતારની, જેમ બની મન માંહે. ૭૪ નામ શરૂપી અગની સહી. તેતો
કહુ નવ જાએ, ભડકો થઈ ઉડે શહી પછે પસતાય મનમાંહે. ૭૫ તે દીવસતો વહી ગયો, ના
ખી ક્રવામાં વાત; મળી બેઠી રહો સહી, સુખ ભોગવે દીન રાત. ૭૬ મનાવી મન તે નારનું
જનન આવાં તે પાશ; સોદાગર શમજવીઓ, આપ્યો મનવીશવાસ. ૭૭ પરહરી મેં પેમહા,
તે કેમ લાવુ ધર; કાજ કુરાત વાંચે શહી, તે કહેને કરીએ પેર. **ચોપાઈ—**જાણને તો

તૌણીવાર, સભા કરી બેઠો તે ઠાર; પરહરી મેતો મુજ નાર, આલ ફાડી આપી આ ઠાર. ૭૮ તે શરવે જાણે છે લોક, પરહરી નારી આવે મન શોક; તેને પાછી લાવુ ઘેર; તમે કહો તેમ ક રીએ પેર. ૮૧ કુરાનમા બોલે સરવથી, તે પરમાણે કરવુ કથી; એ નારી છુટી મુકીએ, દીન ધરમ તો નવ મુકીએ, ૮૧ સાસતર પરમાણે લોની દંડ, માફ કામ કરે પરચંડ. કાજએ કુ રાન જોયુ તેની વાર, શજન સહુ બેઠો તે ઠાર, ૮૨ કુરાન વાંચયુ તેણે તહી, તેમાંથી નીકળયુ શહી; નરે નારી છાંડી જાણ, પાછી નવ લેવી નીરવાણ. ૮૩ જેવુ હોય કોઈકુ ધાન, તેવી તે નારી નીરવાણ, સરપ કંચુકી તજે સહી, ફરી અંગે ધરે નહી. ૮૪ તેવી એ છાંડેલી નાર, નવ લાવીએ ઘર મોજર; જે લાવવાની ઈજા ધરે, તો તે નારી બીજને વરે. ૮૫ એક દીવસ સાથે સંજોગ, કરે મનગમતા વધભોગ. વાહાણુ વાતે તેતુ મનાવે મન, દરવ આપીનેકા ડે બહાર. ૮૬ તે નવ આવે ફરી ગામ, મન ગમતા પછે કરે કામ; ફરી નીકા નારી શુ કરી; મંદીરમાં રાખે સુંદરી. ૮૭ કહયા પરમાણે કરશો પેર, તોતો નારીને લાવો ઘેર; નહીતર કા મ થવાનુ નથી, તુજ આગળ કહુ છુ કથી. ૮૮ **દુહા**—સજન સહુ વીશમે થયા, શી કરવી હવે પેર; કાલ કહે તે કીજએ, તે તાણી આવે ઘેર. ૮૯ નર એક શોધી લાવીએ, તે કો ઈ પરદશી જાણ; મહોલ શોપીએ તેહને, નારી સહીત નરવાણ. ૯૦ શોધવા લાગા નરને શહી, નવ દીઠો તાં કોએ, મશીત આગળ આવીઆ, તાં કુભાર દીઠો રોય. ૯૧ આ પરદશીએ સહી. અકલ હીણુ અજાણ; એક દીવસ એનેશોપીએ, ઘર બાર નારી નીરવાણ. ૯૨ વાંણુ વાતે રાજ કરી, દરવ આપો, બહુ પેર ઠાડી મુકસુનગરથી, એ જશે પોતાને ઘેર. ૯૩ અરે પરદશી સાંભળ શહી, તને પરણાવીએ સાર; એક રાત સુખ ભોગવો, વહાણુ વાતે આપોના ૧. ૯૪ દરવ તને આપીએ ઘણો, રૂપઆ એક હજાર; તારા દસમાં જઈ કરી, પરણુએ બીજ નાર; ૯૫ ખુશી થયો તે મન વીશે, કીશમત જાણુ આજ; નારાનુ શુખ ભોગવુ, વળી દરવ થી શરશે કાજ. ૯૬ કાજએ આવી કરી, નીકો પડાવો તેણીવાર; તે મહોલમાં ઉતારોઆં, સ્વજન શહુ નીશારા બાર. ૯૮ ખાનપાન નાહાના વીધના, સુખ કોમલ રોજ; ક્રીડા મનગમતી કરે, મનમાં આણી હેત. ૯૯ મનમાનુ નર નારનુ વધભોગ મન ગમતા કીધ, આ લીધનુ આપાવીઆં, મુબન બહુ વીધ કીધ. ૧૦૦ **ચોપાઈ** હાશ વીનોદ કરે અ પાર પરીત અભી અંતર થઈ નાર; કાલુ મુખથી બોલો વાણ, સાંભળ મારી ચતુરશુ જાણ, ૧૦૧ તું ગાણુ વંતો સતી સાધવી, પુરણુ પ્રીત આપણને હવી, હવે મુજને તજશે નાર, તો તો ત મારો નહી વેતાર. ૧૦૨ તુજને દુખ દીધુ અપાર, કાહાડી મુકી ઘરથી બાર, નવ આપી ખરચી એક બદામ, ઘણુંજ ખુર કરું છે કામ. ૧૦૩ વળી છીનાલાની ચલવી આલ, હવે તેની સાથે શો કરવો ખાલ; પેલા ભવને સાંચે કરી, નરનારી થયાં સુંદરી. ૧૦૪ તુ જાણુતી હશે મન મોજર નીચ તણો હશે અવતાર; હું છઉં મોદાગરનો કુમાર, ધન માલછે અપરમપાર. ૧૦૫ સાત વાં હાણુ હું માલે ભરી; પરદશે નીકલો હેતજ કરી; બંદરે બંદર ફરોઆં સહી; ઘણો માલ મેંવેચો તહી. ૧૦૬ ઘરભણી વહુ જેટલે; કઉતક થયું એક તેટલે, ચોરીઆં વાંહાણુ લઈઆવીઆ; ૬ ગો કરી પાશે લાવીઆ. ૧૦૭ મેંતો શાહુકાર જાણું શહી, આવી પાશે ઊમા તહી; મારી વા હાણુને ખેચી લીધ; મછવે ખેશાડી ઊંતારી દીધ. ૧૦૮ ભુંકુ સુખ લઈને ઘેર નવ ગયો, ફર તો ફરતો આહી આવીઆ, મુજ ઘેર દોલત અપરમપાર, તાંહાં જઈ સુખભોગરીએ નાર. ૧૦૯ જે મુજને તજશે જાણુ, તમારા મોહતુ લાગશે ખાણુ; તુજ વરેહથી રહેવાનો નથી, નીચે પ્રાણુ તણુ સરવથી ૧૧૦ **દોહરો** તારે નારી આચરો; સાંભલ પંથી આ દીશ; મુખ નવ બેઠું તેહનું તુજને શોંપી શીશ; શુ સુખ લઈને આંહી રહુ, ફેળેતી કરી અપાર; આખરે માહરી લીધી શહી, હોઠો ફાડીને કાડી બાર. ૧૧૨ હીમત તમે નવ મુકશો; જવાબ ક

શં આ દીસ; હું તમને મુક નહી; શાખશી શી જુગદીશ. ૧૧૩ કોટી ઉપાજી હવે કરે; નવ રહુ
એની પાશ; સ્વામી થયા તમે માહારા; હુ છડી તમારી દાશ. ૧૧૪ હાથે હાથ મેળાવીએ
સરખત પાલાં પીધ સજન બેડા પરાણ તમે; કામ કરુંછે શીધ ૧૧૫ હીમત તમે નવ હાર
તા બેશને બારીએ બાણ, જખ મારેછે ઘર ધણી; બેડી મુખથી વાણ. ૧૧૬ રજની વીતી
રંગમે, ઉદે થયો પ ભાત, શોદાગર આંચો શહી; સ્વજન સહીત વીખ્યાત. ૧૧૭ બાર ઉ
થાડો નારી તમે; ફકીર નીશો બાર, પરડા પ્રમાણે લો સહી, રૂપીઆ એક હજાર. ૧૧૮ હાક
મારી તાં અતી ઘણી, કોકા બારણા તે દીશ; ઘરમાંથી કાલુ બેલીએ ચડાવીને ઘણી રીશ, ૧૧૯
નવ બિઘાડું બારણું, હમણે આણે દીશ; નર નાર હમો રંગે રમુ સાને કુરોએ શીશ. ૧૨૦

ચોપાઈ નવ બિઘાડું હમણાં બારણાં. બેડા છઠ્ઠે નરને નાર, રંગમાં ભંગ કરવા
કારણે, સીદ આંચા મારે બારણે. ૧૨૧ તારે સોદાગરને ચડી રીશ, ગાલો તાં દીધી દશ વોશ
નીકલ મારાધરમાંથી બાર, આબરુ જશેને ખાશે માર. ૧૨૨ ગરીબ બાણી શોડું ઘરબાર; ધ
ણી થઈને બેડા નરનાર; કાલુ કહે જખ મારો તમે, પરણી નારીને ભોગવું અમે ૧૨૩ બારી
એ બેડા નરને નાર, હેડાં લોક મલાંછે અપાર, સોદાગર કહે મારી નાર; તું કેમ લઈ બેડો
આ હાર. ૧૨૪ ફકીર કહે પરાણાવી તમે, મુજ નારી થઈ ભોગવું અમે, તેંતા કડો મુકી બા
હાર, હવે તારી શાની નાર. ૧૨૫ કાજીએ નીકા કરી આપો હમે, ગલે પડવાને આંચા તમે;
ફકીર ફકીર નવ કેહેવો વાણ, હું પાણુ શોદાગર છડી બાણ. ૧૨૬ દરવ તાણું નથી મારે કામ
મારે ઘરે અનંગલ દામ, તારે સોદાગર બેલો તહી, લોખ માગી તુ ખાંતા અહી. ૧૨૭ તું
કેમ લેઈ જશે મુજ નાર; માજન મળી કુને વીચાર; પરમાણીક તાં મળીઆં પાંચ, તેણે નામ
ચુકાવ્યો સાચ. ૧૨૮ તે નારીને પુછુ બાણ, તું કોણુ ઊપર રાજ બાણ; પરથમ તારો સવામી
સહી, દોલત અનવળ ખાંધી તહી. ૧૨૯ ફકીરનો મુકો તમે સંગ, ખાનપાન કરો માનરંગ
તે નારી નહી માને જાણ, ફકીર મારો ધણી નીરવાણ. ૧૩૦ એણે દુખ દીધુ અપાર, છેડો
ફાડી આપો આ હાર; ફરી તેહને ઘેર રહે જાણ, ધીક જીવવું માર નીરવાણ. ૧૩૧

દોહરો—સોદાગરનું ચાટયું નહી, છાંડી તેણે નાર; કાજીએ નીકા કરી, પરાણાવી નીરધાર.
૧૩૨ નારીનું મન માનીયુ, પ્રીત થઈછે અપાર, દોલત દુનીઆં પરહરી; બેડીછે નીરધાર.
૧૩૩ માત પીતા તે નારનાં; રજન સહોદર જેડ; અટકાવી બેડા સહી, નવ જવાદ તેહ. ૧૩૪
એ પરદેશી વટે મારણુ, જુડી બેલે વાણ; ગામ કામ સાચુ નથી, નથી દોલત ઘર નીરવાણુ.
૧૩૫ તુજને જાયા કેમ દીજીએ, હમે પરદેશે પેર; હમેતો તુજને સખણું નવ જાયા દહીવેર.
૧૩૬ ફકીરને કહયું સહી, કયુ તમારુ ગામ; પીતા સોદાગર તમ તણે, તે તણું શુ નામ ૧૩૭
લખો કાગળ તે ઉપરે, હમે પરાણા નારી પેર; સ્વજન સરવે મળી, લઈ જાઓ મુજને ઘેર.
૧૩૮ પંદર દીવશનો વાયદો, મુખ ભોગવો રહી આંચ; જુડા પડશે તમે શહી, તે નારી સો
દાગરની થાશે જાણ. ૧૩૯ સોદાગર હશે તમે, તો આપીસ નાર; જુડા પડશે સેજમાં, તો
સુલીએ ચડો આ હાર. ૧૪૦ કપુલ કરયું તે કાલુએ, પંદર દીવસે પરમાણુ; મુજ દસથી આ
વશે જાન લેઈ નીરવાણ. ૧૪૧ લખાવી લીધું પંચે મળી, સોપી તેહને નાર; તાર પછી શું
નીપજયું હરીશકર કહે વીસતાર. ૧૪૨

ચોપાઈ—સોપી નરને તે સુંદરી, પંદર દીવશની મુદત કરી હેત; પ્રીતને હુલસળ ભેર, ન
રનારી રહાં તે ઘેર, ૧૪૩ કાલુએ મનમાં કર્યો વીચાર; હવે શું કરવું આ હાર, પંદર દીવ
જેતામા થશે, નારી હાથ આવી તે જશે. ૧૪૪ મેતો મોટી ઘાલી હામ, લેખ લખો આપો
આ કામ; જાત મારી નીચ કુંભાર, સોદાગર કર્યો આ હાર. ૧૪૫ જુડુ મારુ આલવાનુ નથી,
આબરુ જશે સરવથી; આગળ વાકુળ મનમાં ચમે, મેલેહુ દુખ કોને કહેવાય. ૧૪૬ નારી આ

વીને કહે છે વાણુ. પીઝીડા પતર લખો નીરવાણુ; સ્વજનને તેડાવો આંધ, આપણુ આંહાંથી જઈએ શહી. ૧૪૭ કુશમન ખગી મરે છે અપાર, આપણુ હંધઆંધી જઈએ ભરથાર; કાલુ કહે શાંતી છે વર, પેહેશવીસ શોએ સગુગાર. ૧૪૮ મુજ પીતાને ખમજન થઈ, જન તે વારે આ વશે અહી, સુખપાએ ખેસી જાસું તહી, રાજી નારી અંતર પુરમાં થઈ. ૧૪૯ એમ કહી સમ જતી નાર, વગી દુખ ધરે અપાર; આપણુ નથી કહેવાતી કોઈને વાત, દુખ ઘેરે પોતાની જાત. ૧૫૦ તોએ હીમત મુકતો નથી. સાહેબપર ચાંઠી સરવથી; એમ કરતાં દીવસ થયા દશ બાર; છેક નીરાશ થયા નીરધાર. ૧૫૧ **દોહરો**—દીવસ ચક્રે વહી ગયા નવ પોતી મનની આશ, માત તાત તે નારના; ખેડાં આવીને પાસ. ૧૫૨ આજની રાત દીન કાલનો જોધુ તમારી વાટ, પરમ દહાડે તમ તણો; અમો ઘડીશુ ઘાટ. ૧૫૩ સજન સહુ દોગે મળી; કહી ગયાં એમ તાંધ; એમ કરતાં નીશાં પડી, કાલુને ચીંતા થાય. ૧૫૪ કરમે જે માહરે લખુ. ને પાછુ નવ થાય; રંકને રતન છાને નહી, વીઘન થાએ કંઈ સોય. ૧૫૫ વસુ વીનાના માનવી તેપ સુ સમાને જાણુ; દરવ કીસમતમાં નહી, તે કાંચી કાવુ જાણુ. ૧૫૬ ગરીબ નવાજ કહાવે શહી, જગત પીતા જગ દીશ; તું લજ રાખજે, નહીંતર છેદુ શીશ. ૧૫૭ સુખ સાતા નથી તેહને, ઉડે ખેસે તાંધ; વગી બાહાર આવી કરી, વીમાસે મન માંધ. ૧૫૮ ખાલું નહી પીલું નહી, નહીં નીંદરા નહીં સુખ; હરદમ તાંખે નીશારાડા, દેહમાં દારણુ દુખ. ૧૫૯ અરધી સત પીતી શહી, અકળામણુ થઈ અપાર; દેહ તજવાને કારણે; નીકળો ઘરયાં બાર. ૧૬૦

ચોથાઈ—તે શહેરનો પાદશાહ જેહ, ચરચા જોવા નીસરયો તેહ; શોક કોઈ તે સાચે નહી, મગન ખડક એક હાથમાં સહી. ૧૫૧ જેતો જેતો આંચો તહી, જાંહાં કાલુ ખેડો છે સહી; રાત અંધારી છે ઘનગોર, સાહા જાણે કોઈ એ છે ચોર. ૧૬૨ ખુખારીને ખોટયો વાણુ, કોણ છે અલા ખોદશ માણુ; ભુત પરેત જર કે ચોર, નીસરે રાત અંધારો ઘેર. ૧૬૩ જે સાચુ નવ ખોજે વાણુ, તો તારા ધરમની તુજ આણુ; દુખીઓ કે સુખીઓ છે તું, સાચુ બોલને પુછુ. ૧૬૪ શાચાનો ખેતી સાહેબ થશે, જુડા ખોડો મારયો જરો; મંથ રાતે કેમ નીહરયો બાર, શું ધારયું છે મન મેજર. ૧૬૫ તારે કાલુ ખોડો વાણુ, સાંભળ લાઈ ચતુર સુજાણુ; ચોરછોકે શાહકાર તમે, તેતો વાત નવ જાણુ અમો. ૧૬૬ સમ દાંધા માટે કહુ છુ અમો, કરમ કયા સાંભજે તમે; હું છુ જાત તણો કુંભાર, ખુધીહીણુ દલીદર અપાર. ૧૬૭ શાવે પુજો ચડાવી પાઠ, અમારે માંધે દુખનાં ઝાડ; તારે પાદશાહ ખોટયો વાણુ, તારુ દુખ મુજને કહે જાણુ. ૧૬૮ વાત કહે તમે મારી પાસ. ઈશવર તારી પુરશે આશ; જાં સાચી તમે ના કહે જાણુ તો ઈસ્ત દેવની તુજને આણુ. **દુહો** કાલુ વસતુ ખોડીઓ, દુખના કુંગર જાણુ જામ આગળ માંડી કહુ; માંડી સરવ મડાણુ. ૧૭૦ નીચ કુળ છે માહર, કુંભાર તણો અવતાર; પીતાનો મરણ પામીઓ, માતા છે નીરધાર. ૧૭૧ ખાવા પોવા પાસે નહીં, દુખી થયા અપાર; ખુધીહીણુ અતી ઘણો, કાંઈ નવ સુજે વીચાર. ૧૭૨ અન વજ્ર મજે નહીં, દુખનો નવ અસવે પાર; ચાકર વાહાણુ વટી તણો, થઈને આંચો આ કાર. ૧૭૩ રજ માગી મેં તેહની, નગર કરયો પરવેસ; ચાકરી કરવી ચીતમાં ધરી, નવ શરીયુ એકે કામ. ૧૭૪ હાલ્યમ કાંઈ જુજે નહી, ફકીર થયા આ કામ; રાંધી લીખ માગુ સહી, રહુ મસીતે જાણુ, ૧૭૫ શંશાર જાણુ સુખ ઈજુ સહી, જુરજુ નીરવાણુ; જનમારો છુટી પડયો, નવ પરણો કોઈ નાર. ૧૭૬ સંસારમે લાવો લીધો નહી, ધીક ધીક મુજ અવતાર; સોદાગર જે આ ઘર તણો, તેણે કાઠી જુકી નાર. છેડો ફાડી આપો સહી, તું નારી નહી હું નહી તુજ ભરથાર. ૧૭૭ એક માસ એ મ જહી ગયા, પહે યુ થયુ જાણુ; તમ આગળ માંડી કહી, વાત તણુ મડાણુ. ૧૭૮ શબ્દનસોદાગર જાણુ, વચમાં મહીઆ જાણુ; વચમાં જહી સમજવીયા, કાલુએ તણી પાર. ૧૭૯ વકધીર

વાન થયા હું શાશ્વતો, મનમાં કર્યો વીચાર; છેડો ફાડી પરફરી પાછી લઈ આવુ ઘર; શાશ્વત માણે હંડ ઘરે, તે કહો રૂડીપેર. ૧૮૦ કાણ્યે કુશન વાંચીયુ, તેમાં નીસરયું એમ; તે નારી વર બીજા કરે તેની સાથે પરેમ. ૧૮૧ એકદીવસ કીડા કરે, તે નરનુ મનાવે મન; દરવ આપી રાજકરો; પછે લાવો સજ્જન નરને સોધવા નીસરયા સ્વજન તેણી વાર; મુજને તો દીકો રાહી, બોલાવો તે ઠાર. ૧૮૨

ચોપાઈ—બોલા માહારી સાથે વાણ, સાંભળ પરદેશી ચતુર સુજાણ; તુજને એક પરણાવુ નાર, એક રાત સુખ ભોગવી લે શાર. ૧૮૪ કીડા કરો તમે નરને નાર, વાહાણુ વાતા નીકળજે બાર, રૂપધ્યા આપણુ સેનાત્ર એક, નારી પરણુજે સુંદર લાએક. ૧૮૫ ખુશા થયો હું મનમાં ઘણું કીશમત જાણુ છે મુજ તાણુ; નારી સાથે લાગોતો રંગ આજ કરીશ હું તે નો સંગ ૧૮૬ એક રાતની પરડી પેર, નોકા પડી રહો તેને ઘર, ખાન પાન નાના વાધના કરી, શુખ શેજ પર સુતા ઠરી. ૧૮૭ હમી વચન હું બોલો વાણ, સાંભળ નારી ચતુર સુજાણુ તારે મારે થઈ પ્રીત અપાર, મનગમતો કીધો વેવાર ૧૮૮ હવે મુજને કાઢી મુકશો બહાર ચતુર નારીનો નહી વેવાર, જેણે તમને દુખ દીધુ અપાર, તે સાથે સો કરવો ખાલ. ૧૮૯ મુજને તુજ પર વરેહ છે અપાર, પ્રાણ નીસરી જાશે મુજ બાર, નારી વગતી બેસી તહી, તું ગરીબ જાત છે સહી. ૧૯૦ ખાતા પીવા પાસે નથી દાળીદરમાં બુકો સરવથી, તારે હું જુકુ બોલો સહી દરવની મારે સંખા નહી ૧૯૧ હું છુ સોદાગરનો તન, દાસત મારેછે ઘણી ભોવન, એક વચન માહરે મન અકુ માત તાત તણ નીસરયુ પકું, ૧૯૨ નારીએ શાયુ માનું જાણુ, વચન કર આપુ નીરવાણુ તુજ વીના પુરુશની જા, તે તો મારે તાતને ભરાત ૧૯૩ શુએ આવુ ત મારી સાથ તહાં જઈ સુખ ભોગવીએ નાથ, રજની વીતીને ઉગો રવી, દાતા ભુકતાની વેળા હવી. ૧૯૪ સોદાગર કહે નીસરો બાર રૂપધ્યા લો એક હજાર, તારે હું બોલો તે ઠામ, મારે દરવ તણુ નહી ઠામ. ૧૯૫ સરવે મળી પરણાવી નાર, તેને લઈને નીસર બહાર, સોર બકાર થયો છે અપાર, મકાજન મળીયું તેણી વાર. ૧૯૬ પંચ પ્રમાણુ કરું શરવથી, એ વાત માં હે સધે નથી, નારી જે વર રાજ હશે, તેના સાથે શુએ જશે. ૧૯૭ કહે બાઈ તારે મન કયો વશો તારે નારીએ જોડા હાથ, બોલીતે પંચની શાય ૧૯૮ મારે સોદાગરનું કામજ નથી, આ સ્વામી મારો સરવથી તારે સોદાગરે ઘણીઆં હાથ નારી આવી મારો સાથ ૧૯૯ અમ્મી નાં હુતા માનને તાત, તેણે વપરીત કીધો વાત, ૨૦૦

કોહુદો—માત પીતાએ નારના વલગાં આવીને હાથ, અજાણો નર એકે સહી, નવ જાવા દેહ શાય, ૨૦૧ લખો કાગસ ત મો પ્રીતસુ તેડાવો માત પીતાએ, દરવ ઘણો લઈ આવશે, તારે મોકલ્યું કન્યાય ૨૦૨ પંદર દીવશનો વાપદા, કીધો મેં તે દીસ; તેમાં જે દીવશ બાકી સહી; પરમ હહાડે છેદશે દીશ ૨૦૩ રાંકને રતન શાંપકું; નવ જાણુ મુજ કરમ, દેહ તજવાને નીસરયો સાયુ બોલુ છું મરમ ૨૦૪ અવશાન શમોએ માહરો, સાચો બોલો વાણુ ફકીર વેસે કોણુજો, તમો કહો મુજને જાણુ. ૨૦૫ એ દુખે હું દેહ તજુ, જાણો તમારે ઘર; કાલ રાહવારે સુગીએ ચકુ માટે કરવી પે ૨. ૨૦૬ પાદશાએ મન વીચારયુ, કરવુ એનુ કામ; રંગ ઊપર રીજાં, બોલા તેને ઠામ. ૨૦૭ નામ તણુ સુ કામજે, સાંભળ તુ આ દીશ; નીશયે કામ તારૂં કરું, તેમાં શાખસી જુગ દીશ. ૨૦૮ નકી કામ તારૂં કરું, તેમાં શાખી રામ; વજ્ર આલુશાણુ આપી કરી, મોકલુ માણુ સપાંચ. ૨૦૯ અમ્મવ મોકલી તેડાવુ તને, તરે માનજે સાચ, પરથમ. માણસ એક આવશે, કાંઈને કાગળ હાથ. ૨૧૦ સાવ દીવશનો કાલજે, જુકુ બોલુ આ દીશ; વાણુ સમજે મરસો ત મો; તે પાપ તમારે શીસ. ૨૧૧ નકી કામ તહારૂં કરું, હું મનમાં પામો રીઝ; વચન ચુકુ જે બાહરૂં, તો બહુને બીજાનુ બીજ. ૨૧૨

ચોપાઈ—ધીરજ આપીને પાદશાહ ગમી,

કાશુ ખુશી બાશુ મનમાં થયો, રંગભેરતો વીતી રાત; રવી ઊંદ થયો પરભાત. ૨૧૩ કાશકને કરો તઈઆર, પત્ર લખી આપુ તે ઠાર; જાઓ સેદાગર વાડામાં જાણુ, કાગળ લઈને આપો ની રવાણુ. ૨૧૪ કાશુ સેદાગર છે જાં, પત્ર જઈને આપો તાં; ચોના બાપે મોકલ્યો હમો, તેનુ ઘર દેખાડો તમો. ૨૧૫ કાગળ આપી મોકલ્યો જાણુ, પાછળ સહુ આવે નીરવાણુ; વીરામે પા મયા નગરના લોક, આપણે જાણુકે બોલ છે ફોક. ૨૧૬ એ છે શેદાગરના તન, આકૃત પડી ની શરીઓ વન, નગર માંહે ચાલી છે વાત, ફકીર તાણી ચાલી છે ખાત. ૨૧૭ એમ કરતાં પડી છે રાત, બીજા દીવશનો થયો પરભાત; પાદશાહે તેડાવ્યા પાંચ અશવાર, ઊંતરને દરવાજે નીશ રો બહાર; દક્ષિણ મારગે આવો શહી, કાગળ આપવા આવો અહી ૨૧૮

દેહાહરો-સેવક એવુ સાંભળી-થયા ધોડે અસવાર, ચાલા તુરી નચાવતા; આવયા દક્ષિણે ખાર. ૨૨૦ આવી કરો ઊભા રહ્યા, પાદશાને કરો સત્કામ; કાગળ લઈ આગળ ધરો; વાંચો તેણે કામ. ૨૨૧ પુતર અમારો પાઠવી, આવયો તમારે ગામ; તેને સમજાવી મોકલો, એટલુ ક રજે કામ. ૨૨૨ વરધ વય છે અમ તાણી, જુરુજુ નરનાર; દરવ અનગળ અમ તણી, હુટાઈ જ શો નીરધાર. ૨૨૩ માણસ અહીંયાં અમે મોકલ્યાં તેની સાથે મોકલજો બાલ; થોડે લખે થ જુ કરો માનજો, જાણે અમને કીધા નહાલ; ૨૨૪ પતર વાંચી ખુશી થયો, આનંદ અંગ ન માય, ધોડો મોકલો બેશવા, તેડો શભાની માહે. ૨૨૫ મહાજન સરવે તેડાવીયુ, સેદાગરનુ જે હ; તે દેખતાં કાગલ વાંચીઓ, વાંદા આણી સનેહ. ૨૨૬ જાઓ તમો વેગે કરી, તેડે તમને તાંહે, સેવા કરો માત તાતની; રહેજો જઈ ઘર માંહે. ૨૨૭ સરપાવ પાદશાએ કરો, આપો અસવ લોક, દરવ આપો તણે અતી ઘણો કહેતા ન આવે છેક. ૨૨૮ ચોપઈ—તે નારીનામા તને તાત, તેણે મનમાં વીચારી વાત; ભારે સેદાગરના કુમાર, પાદશાહે માન આપુ આ ઠાર; ૨૨૯ મન તણો સધે ભાજીઓ, જઈ કરી ચરણે લાગીઓ, બોલુ ચાલુ કરજો માફ; સાચા પડા તમો આપોઆપ. ૨૩૦ શોળ સગુનાર કરા તેની વાર, દરવ અનગળ આપુ નાર; નરનારો વીદાએ કરો, સજન આવાં પાછાં ફરી. ૨૩૧ તે નગર જઈને માતાને મજો, વીજોગ તે તણો તાં ઠ જો; હીમત તેણે રાખી ધણી; નારી લાવો સેદાગર તાણી. ૨૩૨ તેવી હીમત રાખશો આજ, તો મનનુ ધારયુ થાસે કાજ; નડોતર કામ થવાનુ નથી તમો આગળ કહુ સરવથી. ૨૩૩ એ વાત તો. પુરી થઈ, મહેતા હરીશંકરે વીસતારી કહી. ૨૩૪ વાત ચક્રાદમી પુરી થઈ, તુતીએ શાહજાને કહી.

વાત ૧૫

દેહાહરો—તુતીએ કહી સહી, જાહાંદારશાહને વાત; નવ માન્યું નવ સાંભલ્યું, હોડી ચાલ્યો વીખીયાત. ૧ સુખ નથી શરીરને, અમુખ આડે જામ રોમ રોમ વ્યાપી રહો, જાહાંદાર શા હને કામ. ૨ જેહેવી વીહુની વેદના, જેવો આયુધનો ઘાએ, તેથી ઘા અંચીક છે, બેદા રૂદીયા માંહે. ૩ જેહેવર ખાનુ મુખે જપે, તુતીએ કરમાંય; સુધ નથી સરીરને, ચાલે કાંટાની માહે. ૪ જે સરખો દુખીઓ નથી, આ પરથવીમાં કોએ માટે જીનીને શું કર, દેહ પાડવી જોએ. ૫ તારે તુતી બોલી વળી, શાંભળ શાહાજા પાંચ, તુજ આગળ કહુ સહી, વાન તણું મંડાણુ. ૬ એ કંપાદસાનો દીકરો, ફરક પાલ એત્રું નામ તે દુખ પામે આી ઘણું, અંતે થયું તેનું કામ. ૭ મહા દુખને તે પામે સહી, સુઘડ સકામળ જાત; તેના દુખની આગણે, તારુ દુખ કોણુમા ત્ર. ૮ બાલપણે દુખ આગણે રજો વન મોજર, ધંશક પુરો કરો સહી, લાંચો નડતમ નાર ૯ જાહાંદારશાહ વાણી વદે, દઈ તુતીને માન; તેની વાત માંડી કહો, સાંભળુ મારે કાન. ૧૦ કોણુ દશનો પાદશા, કેમ નીસર્યો ૧, ૨; કોણુ ઊપર આશક પડો, તે માંડી કહો વીસતાર. ૧૧

ચોપાઈ—તારે તુતી બોલી વચન, સાંભળ હીંદુપતીના તન; શીદીપંક એક નાઘર વીશાળ, પાદશા પ્રજા તણે પ્રતીપાળ. ૧૨ પરજા પાળે પુત્ર સમાન, કરે પુત્ર તણાં બહુ કામ; મુખ પામે નગરના લોક; તણ માતર નહી કોઈને સોક. ૧૩ અપુત્રવંત તે પાદશાહ સહી, વરધ પાણી માં ચીંતા થઈ; થીક જીવું નવ આંચો પુત્ર, કોણ ભોગવસે માર્ગર સુત. ૧૪ ચીંતાતુર ઘણા મનમાં થાય, દીન પરદીન વહીને જાય; એક સમે બેડો સભા મોજાર, ફકીર એક આંચો તે ઠાર. ૧૫ સત્તામ કરીને ઉભે તહી, પાદશાએ પાસે તેડચો સહી; પાસે બેસાડો દીધુ માન, મુખ આગળ મુક્યાં ફેરળ પાન. ૧૬ મેવા મીઠાઈ આગળ ધરા, અરોગો પુરણ પેટજ લ. ૧૭ ખુશી થયો તે મન મોજાર, કાઢાડી ફળ આપયું તે ઠાર. ૧૭ સાત જનમના સ્ત્રી વંજ હસે; ફળ ખાધાથી પુત્રજ થશે; પરથમ ફળ ખવરાવો નાર, પછે જર તણો કરજો વહેવાર. ૧૮ બતરીશ લક્ષણો આવશે પુત્ર, ભોગવશે તાર ઘર સુત; ફકીર રજા માગીને પગો, પાશા બે ગમને જઈ મજો. ૧૯ ખવડાંબું કુસ નારીને જણુ, રંગ ભોગ કીધો નીરવાણુ; પરમેશ્વર મે હેરખાન થયો, નારીને તો ગરબજ રહો. ૨૦ દીન ઉપર દીન ચાલ્યા જાય, આનંદ તેને અંગ ન માય; દસ માસ થયા જાડુરે, પુત્ર પરસવ થયો તાડુરે. ૨૧ કનક સરખી સોમે કાય, જાણુ ચદર ઉગોચો ઘર માંડ; દાશી દાડી આવી તાંડાં, પાશા તખતે બેઠાં છે જાંડાં. ૨૨ પુત્ર ભોગમને આંચો તહી, વધામણી લેવા આવી સહી; પાશા ઘણો થયો ખુશાલ, તે દાસીને કાંધી નહા લ. ૨૩ તરીઆ તોરણ બાંધાં બાણે, નટવા નરત કરે આંગળે, બંધોજન જસ બોલે અપાર અપહર નરત કરે તે ઠાર. ૨૪ ઘેર ઘેર જોજી મંગળ થાય, આનંદ સહુને અંગ ન માય. ૨૫ **દોહરો**—પાશાએ જોશીને તેડાવીઓ, રમસ તણો જાણુનાર; જનમ પતરીકા કરો કુંવરની, ગરહ વરતો આ ઠાર. ૨૬ રમસ શાસ્ત્ર નીરણુ કરી, નાંખા પાશા તે દીશ, તેમાંએ પુ આવીયુ, ફકીરી લેસે શીશ. ૨૭ ચઉદ વરસનો સુત થસે, શીસે ઘણો મન માંય; જોઈ છ બી મોહ પામસે, જાસે જંગલ માંય. ૨૮ આવરદાં છે અતી ઘણુ, બતરીસ લક્ષણો થસે ભા લ; અસતરીથી મોહ પામશે, મોહોટો એ જાંજળ. ૨૯ માટે તમને ચેતવીએ, ચમો ના રા ખશે ઘર માંય; બાર નવ કાઢશે બાલ, જોશી કહીને જાય. ૩૦ પાદશાહ એણું સાંભળી, ચીંતા પામે મન મન માંય; વજરને શહી પુછીયું, હવે કરણું કેમ. ૩૧ વજર વલણુ બોલી આ, તે વાતની શી ચીંતાય; છબી સરવે ટોળે કરી, ઘાલો પેટી માંડ. ૩૨ તે ઉપર ચોકો ધરી, દાશી એક તોણીવાર; હુકમ વીના ઊઘાડશે, તોતો ખાસે માર. ૩૩ મોહોલ બાર નવ કાઢશે, રાખીયું ઘર મોજાર; ચઉદ વરસ વહી ગયા, પછી પુત્ર કાઢાડીયું બાર. ૩૪

ચોપાઈ—પાશા વજર એમ કરે વીચાર, આવી બેડા સભા મોજાર; દન ઉપર દન વહી જાય, પાશા જાદો મોટો થાય. ૩૫ પરાતણાંને જેમ સોભે મણી, એવી સોભા સુતની ઘણી; જાણુ દીનકર ઊગો શસી, મુખ રહુ છે તેનું હસી; ૩૬ સાત વરસનાં થયાં જાય; ચઉદ વીદ્યા જાણુ નીરવાણુ, સુત જોઈને હરખે માતને તાત; ઘણી સકોમળ તેની જાત. ૩૭ વીણા ન મુકે તેની દહ. ૩૮ નારીસુ આવે નેક; મોહોલ બાર ન જાવા દ, પીતાની પાસે તે બેસી રહે. ૩૯ ચાલ ચતુરાઈ તેની જોઈ રહી, સભા મનરાં મોહી રહી; એમ કરતાં વરશ થયાં દશબાર; સાંભળ સહાજા વીસતાર. ૪૦ લખા લેખ નવ થાયે ફેક, સાંભળ મનથી છાંડી શોક; એક દીવસને સમે સહી જાણુ, પીતા પુત્ર શભાથી ઊઘ્યા નીરવાણુ. ૪૧ ખાણુ ખાણુ તેણે જઈ, પલંગ ઉપર શુતા સહી; મધ્યાનકાલ થયો છે તહી; પાશાને નીદરા આવી ગઈ. ૪૨ ઉઠો સોડમાંથી કુમાર, મોહોલમાં ચાલો તોણીવાર; દીડી નારી એક ઉભી તહી, ચોકો કરે પેટીની સહી. ૪૩ તાંડાં આવીને ઊભા જાણુ, બોલો દાશી પરીતે વાંણુ; કેમ ઉભીએ આ બે ઠાર, શું ધારયું મન મોજાર. ૪૪ આ પેટીમાં શોભે ખ્યાલ, કેમ માંયુ કરીને ચાલાર

ત્યારે દાશીએ જોડા હાથ, બોલી શાહાજાદાની સાથ. ૪૩ હું નથી જાણતી શું છે માંહે, હુકમ પાસાનો રહી છું આંહે; ચઢે વરસ ગયાં છે વહી, બેઠી ચોકી કરું છું અહીં. ૪૪

દોહરો—તારે શાહાજાદા બોલીઓ, દાશી પ્રતે વચન; લાવ કુચી તુ એહની, જોડે કરી જતન ૪૫ હુકમ નથી તમ તાતનો, નવ આપું કુચી આદીશ અરજ કર જઈ પાશાકને, તોદે છે માડ શીશ ૪૬ રીસ કરી તે નારપર, મારી લાત દસ ખાર; કર મધે કુચી હતી; મુકાવીલી થી તેણીવાર ૪૭ પેટી ઉઘાડી વેગે કરી આનંદ આણી અંગ જુએતો માંહે છબો ભરી નહીં તમ રંગ ૪૮ મોહો પામો મનડા વીશે ભરે દીઠો ખીઆલ; પરમેશવરે નીરચી હશે. એવી નહીંતમનાર. ૪૯ તમામ છબી હતી સહી તે શગળી નીરખી તે ઠાર; તે મધે એક દીઠી શહી ચતુર સીરામાણ નાર. ખારવરશ બુધ આગલી, રૂપ તણો ભંડાર; મુખ કમલ હશી રહ્યું, કામ તણો અવતાર. ૫૧ આલ માંહથી જેમ વીજળી, જાણે ઉગયો સુરજસરૂપચંદ્ર અંખોતેઆ ગળે એવું નારીનું રૂપ. પર ભગુ ટીપંજન કાનુની, રાખા ગજ શીરના ખાલ, મગ નેણીકટી કેશરી, લાગો તે ઊંપર ખયાલ. ૫૩ ચુખનં દઈ ચાંપી રૂદ, મહારા સમખોલો નાર, કોણ પા શાની બેઠી તમે, કોણ શીર ભરથાર. ૫૪ અકલ બુઝો ચતુરાનો, નવ સુજે કંઈ પેર એ ના રીજો મુજને મળે તારે હું રહું ઘેર. ૫૫

ચોથાઈ—એવું મન વીચારૂ સાર, મોહ પામો તે અપરમપાર; વસ્ત્ર કાઢીને કીધા એમ; જો પરમેશ કરે મુજપર પરેમ. ૫૬ તો પાછો ફરીને આવુંજાણ, નહીંતર કાકુમાહારા પ્રાણ; એમ વીચારૂ મન મોજર, ફીર થયો નવ લાગી વાર. ૫૭ રાખ ચોલી તેને તહીં, અત્રેક અલેક મુખ વાણી કહી; નીકળી ચાલો ઘરથી ખાહાર; હાહાકાર હવો તે ઠાર; ૫૮ પાશા સુતો ઉઘયો તહીં અરજ બેગીએ હકીકત કહીં છાતી કુટી બોલ્યો વાણ શાહાજાદા ફીર થયો નીરવાણ, ૫૯ એવો બોલ પાદશાહે શાંભલો; મુરજા ખાઈ ધરણી ઢલો બેગમ રહે મોહોલમાં આપ. કોણ પ્રગટ્યુ એને રૂપા ૬૦ પુત્ર રાખો રહેવાનો નથી. અલ્લા લેખ થયા સરવથી પાદશાહે દાસી તેડી તહીં ચોકી મુકી પેટીપર સહી. ૬૧ દાસી બોલી તેણી વાર, માહારો વાંક નથી લગાર; મુજને મારી અપરમ પાર, લીધી કુચી કર મોજર. ૬૨ ઉઘાડી પેટી છબી જોઈને રસી રહો ઘણું મનડા મોઈ, પાદશા મનમાં થયો નીરાસ; આંચો સાહાજાદાની પાસ. ૬૩ વીનતી કરી સમજવો સહી. કહ્યું નમાને કોઈનું તહીં. પેગમખર ઊંતરે સરવથા તેહનું કહ્યું માનવાનો નથી. ૬૪ કુખ કરો તમે મનથી તાજ, તખ્તે બેશી ચલાવો રાજ; મનનું માનું જો માહરૂ થશે, કુખ દોહલાં તમારાં જસે. ૬૫ એમ કહીને ચાલો તહીં, સવજન શોકાતુર થયાં સહી; નીરાસ થયા નગરના લોક; પાદસાહ વજર મન આણે શોક, ૬૬ એકલો ગયો જંગલમાં સહી, માણસ એક મોકલીએ સહી, શુખ કુખનીં કરીએ વાત. એકલવાંન શોધો વીજવાત. ૬૭

દોહરો—એક વજરનો છોકરો, જફર એવું છે નામ; તેણે તાં ઉડી કરી, પાદશાહતે કરી સલામ. ૬૮ મે એનું નામ ખાધું સહી, હલાહલ કરૂ આ કામ; લાઈખંધતો મારો સહી, ચા કરી કરીસ અપાર. ૬૯ એમ કહી ચાલો સહી. મુક ગામતે દીસ; શાહાજાદાને મળ્યો સહી. ચરણે નાખું સીસ ૭૦ મુજને ઈશક લાગો સહી, કુખીઓ થયો અપાર; તુ શાને આવી ઓ જાઓ તમારે કામ, ૭૧ તારે જફર બોલીઓ. ચરણે નામી સીસ; તમારી સાથે હું નીસ રો' રખે કરો મન રીસ ૭૨ જાંઠાં જસોતાં આવસુ, ઝરસુ કુખની વાત; એકથી બે ભલા સહી સાંભળ મોરા જાંત. ૭૩ અઘાર વનમાં ચાલો સહી, કુખ ધરે ઘણું કામ; મોહ બાણથી યાકુળ થયો, સાલે રૂદીમાં માંચ, ૭૪ સાત દીવસ એમ વહી ગયા બોલ્યા જંગલમાં; ખાવાં પીવા પાસે નથી માહા કુખ પામો કાએ. ૭૫ શરીર તણી સુધી નથી, મુક કાંટામાં પામ; ઉઝરડા અંગે અતી ધણા રૂધીર ઝરેતે માંહે. ૭૬ એમ કરતા આવી પોતા સહી.

નગર સુદર એક દેશ, તાંહાં આવી પોતા સહી બન્યા જોખન વેશ. ૭૭ પાદરે દહેર શહી, છે શીવની પ્રતીમાએ તાંહાં આવી બેઠા સહી, બોલ્યા તાં પરધાન. ૭૮

ચોપાઈ—પ્રધાન બોલ્યો કરી પ્રણામ, બેશોભાઈ તમે આણેડામ, જઈઆવુ આ ન ગરમોજર, ખાન પાન લાવુ આઠાર. ૭૯ એમ કહીને ગયોતે ગામ, બેઠે ફરકપાલ તેણે ડા મઃ વીચાર કરે પોતાને મન એમ કરતાં આથમીઓ દીન ૮૦ પ્રધાન તાણી મન ચીત્તા થ ઈ, નીસા પડી કેમ આંચો નહી, પુજારો દહેર તજીને ગયો. પાદસાહુ દહેરે બેશી રહો. ૮૧ દહેરામાં દીપકછે શાર, તાહાં જઈ બેઠો નીરધાર; ધીરજવાનછે શબ્દોકાઓ કોઈ તણો ગાંજે નવ જાએ. ૮૨ બેઠાં આપ વીચારી મન; દુખ તાણા માથેછે વન; કાચેર થયાનુ કામજ ન થી, હીમત હુ રાખુ સરવથી. ૮૩ એમ વીચાર કરે જોલે, અરધી રોત ગઈ તેટલે; માણસ નાં પગલાં વાજ્યાં શહી, પરધાને શાંભળાં દહેરામાં તહી. ૮૪ પ્રતીમા હુતી માતા તાણી, તે પાછલ બેઠો બુધી ધરી; પલક એક થયો જોલે, આઠ ચોર આંચો તેટલે- ૮૫ માહા ભયા નક તેની દહા આવી કરીને બેઠાતે; દંડવત શીવજીને કરી, મુખ તાણી વાણી આચરી. ૮૬ હમે જશુ નગરમાં શહી, મોહોલ ફાડસુ રાજનો તહી, પુત્રી પદમાણી એક તેજ તાણી. તેણી પાશે દોલત ઘણી ૮૭ સુતીછે શીગાશન જોડે રતન હીરે જડ્યુ છેતે; કોટે ઝવેર જડ્યાં છેમોહે તે લઈને આવસુ આંચે ૮૮ નારી સહીત લાવસુ અમો, તેનુ મસ્તક ચઢાવુ તમો; એવી પુજા માની તહી. સુકન જોઈને ચાલા સહી. ૮૯ ફરકપાલ ઘણા વીશમે થયા. ચોર શે હેર શમીપે ગયા તાર પછે કાંરણસુ થયું તુતી કહે વીસતારી કહું ૯૦

દાહરો—ચોર ગયા તે શેહેરમાં, ફરીઆ ચારે પાસ; પાશાનુદીનો મોહોલછે, આવા તેની પાશા ૯૧ ઊસ્કાલનાં દીનછે, ઝરૂખાં ઉઘાડાં જાણુ; નાંખીઆદારતે ઉપરે, વળગો દાર નીરવાંણુદર દારડે વળગી કરી ચડયા ચોર તેણી વાર સમેદાંની બજે સહી; સુતીછે નીરબલનાર, ૯૩ રત ન જડીત તખત સહી, તે ઉપર સુતી જાણુ, આણુસણુ અતી આપતાં, જાણુ ડિગોભાંણુ. ૯૪ નીદરાવશ તે નારછે શુભ શકોમલ અંગ, એકલીછે તે તાણી, નથી માણસ કોઈ સંગ ૯૫ આ ર જાણુએ ઉચક તખત તેણી વાર દારે બાંધી મુકીકા હેઠાં તે નીરધાર. ૯૬ હરકતને હીલો નહી નવજાણુ કોઈ એભરમ; લઈ ચાલા તે તાણી, કેહે ફલુ હમાર કરમ ૯૭ ઘડી ચારમાંઆ વીઆ ગામ થકી તે બહાર, પાદરે દહેર છે શહી, આંચો તેણે ઠાર. ૯૮ આવી કરી ઉભારહા નામુ શીવત શીશ, કમલ પુજા કરીએ નારોની, માની લેજે ઈશ. ૯૯ ફરક પાલે વીચારીકી, મારી નાખસે નાર ઘોજરૂં ડેહેર થશે, એતો નહી વેહેવાર. ૧૦૦ પરતીમાં પાછળ બેઠો સહી; તાંહાંથી બોલ્યો વાંણુ; શાને મારોછો તાણી હુ પામયો ભોગ નીરવાંણુ. ૧૦૧ તારે ચોર ખુશી થયા નમીને લાગ્યા પાય તમ કરીપાયી લાવીઆ, તખત શહીત કન્યાય ૧૦૨ તારે સખદ બીજે થયો તમો સરવ નીસરો બાહાર એક પુરૂસ રહો સહી. ચડાવો મુજને નાર ૧૦૩ પ્રમત છુ તમ ઉપર સહી નીતે કરો એવાં કામ દરવ માળ અતી ઘણો નવલે સે કોઈ નામ ૧૦૩ ચઢાવો મુજને કામની પછે લઈ જાઓ માલ, અખુટ ભંડાર તમ તણોહુ થકી છુ તૂસમાન ૧૦૫

ચોપાઈ—ખુશી થયા તે મન મોજર આવી બહાર બે ઠા તેણી વાર એક ખખરદાર હુતો સહી તે નરને મોકલીઓ તહી. ૧૦૬ જાઓ તમે હો રાની આંહી સીવનો સમરપે કન્યાએ દહેરામાં આંચો જોલે ફરકે મારયો તેટલે. ૧૦૭ એ વો નીમચો મારયો સાર, શીર પડ્યુ ધરાણી મોજર ઘડી એક એમ કરતાં થઈ બીજે એ કમોકલીઓ તણો. ૧૦૮ પેલો ગયો તે બેશી રયો, નારી દખી કામાતુર થયો જાઓ શીવને સમરપી નાર, તેડી લાવો તમે આ ઠાર. ૧૦૯ બીજે આંચો દરો મોજર મારયો હાથ તેને તે વાર, એવો ઘા એક મારયો સહી ઘડ ઉપર મતક રહું નહી. ૧૧૦ વળી તીજે મોક લીઓ સહી, તે પાણુ છવતો મુકયો નહી ચેલા બેઠો મન કરે વીચાર, નથી આપતાં દહે

રાથી ખોહાર. ૧૧૧ નારી જોઈને મોહાતાંહાં, એમ કહીને ચોથો જાએ મારયો હાથ એક શોર માંહે પડો પ્રથવી એક નવ લાવી વાર. ૧૧૨ વારા ફરતી દેહરામાં ગયા આઠે ચોર તાંહા પુરા થયા ફરકપાલ મન કરે વીચાર મારયા ચોરમેં આણે ઠાર ૧૧૩ ત ખત શહીત એનારી સહી, હુ એને ધેર મુકી આવુ જઈ. એમ વીચાર કરે જેટલે, ઝખકી ને જાગી તેટલે ૧૧૪ થરથર ધુજા લાગી કાચ; કંઠ રૂધાચો નવ યોલાચે; રૂધીર મુ ખથી ઊડી ગયું જીવ ગમ્યા સમાને થયું ૧૧૫ ફરકપાલે મન કરયો વીચાર, હંમણાં નારી મરશે આઠાર; મધુર વચન યોદ્યો વાણુ, તુ માહારા ધરમની બેહેન છે જાણુ. ૧૧૬ ચિંતા ફરક કરશે નહીં તમે, તાહારે તાં પોહાચાડુ અમો; ત્યારે સાંનતા પામી નાર, બંધવ થ ચો પછે સોવીચાર. ૧૧૭ **દોહરો**—તજને ચોરજ લાવીઆ, તખત સહીત આઠાર, તેનેતો મેં મારીઆ, પડ્યાછે ધરાણી મોજાર. ૧૧૮ ધરમ તણી તુ બેહેનછે, દુખ કરો મન તાજ; ચાલો પોહાચાડુ તમ ઘર વીશે, કરો મન વાંછીત કાજ. ૧૧૯ નારી મનમાં રીજ સહી પગેલાગી તે દીસઆસના તમારી અધીકછે, દેહ કરે બખસીસ. ૧૨૦ મુજ ખાલ તણાકર ખાશાં રહુ તુજ ચરાણુ મોજાર, તો એતો એસીકલ થાઉ નહીં, સાંભળ લાઈ આઠાર. ૧૨૧ કોણુ દે સના અધી પતી. કોણુ તમારો તાત; કોણુ પનાતીએ કુંજે ધરયા, સાચી કહો લાઈવાત. ૧૨૨ ખાગણામાં બુધી આગલી, કેમ નાસરીઆ બાહાર; શુ દુખછે લાઈ તમ તાણુ. માંડી કહો વીખ્યાત. ૧૨૩ જે હુથી બનશે સહી; તો કરે તમારુ કામ, મોહિલ આઠ્યા માહરે, ચાલો જ ઇચ્છે ગામ. ૧૨૪ શક્ષેપે કહી શહી. વીસતારીને વાત; મોહિલ આગળ આવીઆ; પોહર પા છસો રાત. ૧૨૫ જીવેતો દાર નાખીઆ સહી, ચોરે તેણે ઠાર; રહી ગઈછે તે શહી તાંહાં આ ઠ્યાં નરનાર ૧૨૬ બાંધુ તખતે દારડે, ઉપર બેસાડી નાર; આગળથી પોતે ચડ્યો, બેચુ ત ખત તે વાર. ૧૨૭ **ચોપાઈ**—નારી લીધી મોહિલ મોજાર, બેડા બન્યા તેણે ઠાર; ખાન પાન નાના વીધનાં સહી, લાવી નારીએ મુકયાં તહી રતન જડીતર રકાની જાણુ; ભરી સુખડીએ મુકી નીરવાણુ ખાવુ ખાધુ પેટજ ભરી પછે ફરકપાલે વાણી આચરી. ૧૨૮ અમ ને રજ આપો નાર અમે જાણુ અમારે ઠામ; નારી કહે નવ જાવા દેઉં તુને; જીવતદાન તેં દીધુ મુને. ૧૨૯ તુજે માડીજાઓ વીર; તુજ વીના નવ પીવુ નીર; સુવો માહારી શેજ મોજાર, વાહાણામાં જાએ નીરધાર. ૧૩૦ ચાકરી કરું રૂડી રીત, પુરવ જનમની માહાર પ્રીત; સુતાં બનેા નરને નાર, સુખ સજવર તે ઠાર. ૧૩૧ કપટ વાત કાંઈ મનમાં નથી, પાક મોહિત છે સરવથી; નીંદરાવશ થયા બેઠો શદ'. સરીર તણી મુધી નવ રહી. ૧૩૨ નારી ફેરો હાથ જે જાણુ, પડો ફરકપાલના ગલામાં નીરવાણુ; ફરકપાલ તણો જે પાય, જઈનેપડો નારી ની કાય. ૧૩૩ અસ્ત્રી ભરથાર સુતાં હોય જેમ, નર નારી સુતાં છે તેમ; એમ કરતાં થયુ સ વાર, લોંડી આવી ઘર મોજાર. ૧૩૪ આવી કરીને ઊંભી રહી, જ્યાં નારી સુતી છે તહી દીડી સોડમાં નરની જાત, આતો વીપરીત સરખી વાત. ૧૩૫ જાતુ રાખીને સુ કરે, વાણુ વાંકે હું શાને મરે; જોએ એક બેડો દરવાન, હુંડીએ વાત કહી તેને કાંને. ૧૩૬ પાદશાજા દીની બુધી ગઈ; પર પુરસ લઈને સુતીછે તહી, એવાં વચન દારીનાં સુણી, રીસ કરી જોના એ ઘણી. ૧૩૭ મોટાં માણસ એમ કરે નવ કામ, જીવે વાત બોલો આ ઠામ; તારે દાસીએ અલો હાથ, આવો દખાડુ મારી સાથ. ૧૩૮

દોહરો—દીડો પુરુષ તેણે સહી, શુતોછે શોડ મોજાર કોઠે વળગી તારણી નીંદ્રાવશન રનાર. ૧૪૦ અલી પગને બેચીઆ, જાગી ઉઠો તે દીશ બંધન કીધો તેહને છેદાવે તુજશો શ. ૧૪૧ કોણુ તણો તુ દીકરો કેમ આવો તુ આંહ, કેમ સુતો નારી કને કોઠે વળગી બાંહે ૧૪૨ નારી ઝખકીને જાગી સહી કેમ બાંધો તે મુજ ભરાંત ઉપકારી દુખ પામશે તો તમારી

કરીશ હુ ઘાત ૧૪૦ ખખર દાર એ નર તણો, જે વાંકો થાશે વાળ તેલ કઠાવીસ તાહરૂ પી
લાવીશ તારાં હાડ ૧૪૪ કહું નવ માનું કુંવરી તણું લઈ ચાલો તેણીવાર શભા સમીપે બેસા
ડીઓ અરજી આપી તે ઠાર ૧૪૫ પાસા અરજ માહરી સુણો પુત્રી તમારી જાણુ આ પુર
શને લઈ કરી સુતી સેજ નીરવાંણુ ૧૪૬ કોટ વળગી સુતી સહી દાંડુ નજરે જાણુ બાંધી લા
વો તે નરને આ બેઠાછે નીરવાંણુ ૧૪૭ જેવો હુકમછે તમતણો તેહવી કરીએ પેર એવાંકા
મ નીતે કરો ખાતર પાડે તમ ઘેર ૧૪૮ વાંચી અરજી કોપીઓ બોલો તેણે દીસ સુલી ઉ
પર ઘાલો એહને વલતી છેદા શીસ ૧૪૯ હુકમ લઈને નીસરો; ચડો ઘણો મન કાળ, ચ
ડાલ ચાડને શોપીઓ, ગરદન મારો એ બાલ ૧૫૦ ફરકપાલે વીચારીયુ. કરમે લખુ તે હોય
મનના મનોરથ નવ થયા સુલી પામી સોએ ૧૫૧ હીમત નથી તે મુકતો ચાલો તેહનીસા
ય લઈ ચાલાછે તેને મસાણમાં બાંધાછે બેહુ હાથ. ૧૫૨ **ચોપાઈ**—પારશાનદીને

ખખરજ થઈ, ફરકપાલને મારવા મોકલો સહી ધીકાર જીવતર માહરૂ જાણુ ઊંપકારીના લીધા
પ્રાણુ ૧૫૩ વગર તસકરે મારો જશે, તેહનુ પાપ માહરૂ સીર થશે; તાત ભરાંત સરખો એ
જાણુ, પાક મોહાખતથી રાખો નીરવાણુ, ૧૫૪ વીસવાશ ઘાત મુજ માથે થશે, કમોતે તે મારો
જશે, ઊંડી તાંહાંથી તે કુમાર. પીતાની પાસે આવી તે ઠાર; ૧૫૫ મરજાસ તેને છોડી સહી
પીતાની આગળ ઊભી રહી; કર જોડીને બોલી વાણુ, પીતા વીનતી સુણુને કાન, ૧૫૬
તાત ભરાંત સરખો નર એહ, જીવતદાન આપુ મુજ દેહ, વગર ધનસાઈ મારચો જશે, તેનું
પાપ માહરૂ શીર થશે. ૧૫૭ વગર તકશીરે મારો આપ. શો દશો પરમેશવરને જપાખ,
માટે તેડો તેને જાણુ, તાકીદ વાત કરો નીરવાણુ; ૧૫૮ વગર સમજે એને મારશો, જીતી
બાજી તમે હારશો, પછે પસતાશો મનમોજર પાછો તેડોં તમે આણુ ઠાર. ૧૫૯ હુણુ સતી
તમે અવતાર; લાવો કર ઝાલુ અંગાર, જુડી પાકુ હું આણુ દીશ, તો માહરૂ છેદાવું શીશ,
૧૬૦ તારે પાદશા સમજો સહી; એ નરને તેડાંવો અહીં પુછી કરીને લીધો પાર, પછે પસતા
તાઓ મન મોજર, ૧૬૧ જે હકીકત દહેરામાં થઈ, તે સરવે વીસતારી કહી. ૧૬૨

દુહા—પાદશાએ તેડાવીઓ, પોતા કેરી પાસ; પરીત કરી તે ઊંપરે, આવો મન વીસવા
શ. ૧૬૩ ચોર નહી તમે ચતુરછો, કાણુ તણા કુમાર; જે સાંચુ તમે ના કહેો, પરથવી તણો
શીર ભાર. ૧૬૪ ફરકપાલ તારે બોલીચો, કરી પાદશાને સલામ; સીગલદીપ તણો શાહાન-
દા, આવો છઠો આણુ ઠામ. ૧૬૫ નીશા પડીં તમ દસમાં, રહો દવલ મોજર; ચોર આડ
તહાં આવીયા, બેસી કરચો વીચાર; ૧૬૬ શંતાઈ હું બેઠો શહી, ચોર બોલા ખુખ વાણુ; મેલ
શહીએ પાદસાજાદી તણો, તે એમ બોલા જાણુ. ૧૬૭ માનતા માની દવની, થાશે માડ
કામ; તોતે નારીના ભોગ સહી, આપીશુ આણુ ઠામ ૧૬૮ એમ કહી આંચા શહી, તમા
રા કહેર મોજર; ચડા મેહલ ઉપર શહી; લાંચા તખ્ત ને નાર. ૧૬૯ ભોગ આપવા માં
ડીઓ; નારીના જેની વાર; હુ તે વારે બોલીઓ. પાંચો ભોગ આ ઠાર. ૧૭૦ જાહેર જે
પાકુ સહી તો મુજને મારે સાર; વળી સખદ એક બોલીઓ, દવળની મોજર. ૧૭૧ આ
ઠમો એક રહો શહી બાકી જાઓ બાહાર; તોતો ભોગ લેઉ શહી, નારીના નીરધાર.

ચોપાઈ—શાત બાર ગચ્છા જેટલે, તે નરને મારો તેટલે; એમ કરતાં ઘડી એકજ થ
ઇ, એવે બીજે આવો સહી; ૧૭૩ તેને હાથ મેં મારા શાર, શીર પાકું ધરણી મોજર;
એમ આઠેના લીધા પ્રાણુ, જુવો દેવલમાં પડયા છે નીરવાણુ. ૧૭૪ એવે પુતરી જાગી તુજ
તાણી, દેહ જીવવા લાભી ઘણી, બેહેન કહીને બેશાડી પાસે, તારે તેહને આંચો વીશવાશ. ૧૭૫
તખ્ત શહીત હુધર, પોહોચાંડી મોહોલમાં રૂડી પેર; ભાંધ જીવેનની પરકી પ્રીત; રહો મો
હોલમાં રૂડી રીત ૧૭૬ સુતાં સેજ ઊપર ભેટલે, નીદરાવસ થયાં તેટલે; દાસીએ ખખર

જને કહી. સભામાં લાવા મુજને ગરહી. ૧૭૭ કીસમતમાં લખુ જેટલુ, તાર પછે વીતુ તેટલુ, એવે પુનરો આઠ્યા તાંહાં, પાશા તખતે બેઠો જ્યાં. ૧૭૮ સલામ કરીને બોલો વાણુ, મરતક આઠ દેવલમાં જાણુ; નીશા થઈ પાદશાહને તહી, માણસ મોકલીઊચકાઠ્યાં તહી. ૧૭૯

દાહરે—ઝાંખા થયો છે પાદશા, તે આશીઆલો થયો અપાર; ગુણુ ઉપર અવગુણુ કરો, ધીકધીક મુજ અવતાર. ૧૮૦ જીવતદાન તમે આપીઓ. જીવાડી મુજ કંનાએ, દાશી થઈને કરે આકરી. તો આશીગલ નવ થાય. ૧૮૧ સા કામે તમે નીસરા, તજીને માત પીતાએ; તે કામ કરે હુ સહી, કો મુજને વારતાએ. ૧૮૨ ફરકપાલ વાણી વદે, નવ કહેવાએ મુખ; કહયા વીના નથી છુટકો, મોટુ દારૂણ દુખ. ૧૮૩ છખી લઈ આગળ ધરી, શોધી કાઢુ આનાર; તે સાથ મને પ્રીતછે, સોધોતો નગર મોજર. ૧૮૪ ખીંજુ દુખછે સહી, વજર તણો કુમાર; તે તમારા શહેરમાં અવાપ થયો નીરધાર. ૧૮૫ પાદશાહે તજવીજ કરો, નહી નગરમાં નાર; વજર તણો જે છોકરો, શોધી લાવો તે હાર; ૧૮૬ બેહુ મીતર આવી મળયા. પછે પાદશાહને કરી સલામ; છખી લઈને સંચરા જંગલ કરો મુકામ. ૧૮૭ ઘાણા દીવસ ભમા સહી, બંને જંગલ માંડી; એમ કરતાં શહેર એક આવીયુ, આઠ્યા બંને તાંહે. ૧૮૮ વજર સુતવાણી વદે, નહી દરબાનુ કામ; માસ છ માસ રહેવુ સહી, આપણે આણે કામ. ૧૮૯ હુનર કાંઈ કરવો સહી. ચતુર તણી જે ચાલ; ઘેર બેઠા આવે તહી, તે નારી કેરી ભાલ. ૧૯૦

ચોપાઈ—ઉજાણી શહેર એવુ નામ વીશાલ, આઠ્યા તેમાં બંને બાલ; બજર સંદર એક દીઠો તહી, દુકાન ભાડે લઈ વશીઆ શહી; ૧૯૧ મન મધે કરો વીચાર, હુનર કરીએ આણે હાર; તરે તરેની છખી જેહ, ચીતરવાને માંડો તેહ; ૧૯૨ અમીર હોમરાવ તણી જે, ઊતારી તહી. ૧૯૩ ચતુર સુંદર નારીના રૂપ, જે દષ્ટે મોહ પામે ભુપ; તમામ છખી ચીતરી શાર; મોહની રૂપ કરાં તઈઆર. ૧૯૪ પાછલો પોર થાય જેટલે; બાર છખી માંડે તેટલે; તમાસ ગરી મળેછે અપાર; દખીને મોહે નરનાર. ૧૯૫ શહેરમાં ચાલી સઘળી વાત, ધનધન એ નરની જાત; દસદશના આવેલોક; દષ્ટે છખીને છાંડે શોક. ૧૯૬ મુસાફર આવે શરવથી, તેણે વાત પુછી છે કથી, આવી સકોમલ દીડી નાર, સાચુ બોલો આણે હાર. , ૧૯૭ દશ દેશાંતર ફરીઆશોએ, એવી નારી ન દીડી કોએ. નારે ભાઈ એવી તે નાર, દીડી નથી બીજે હાર. ૧૯૮ દશ દીવસ ગયા જેટલે. બીજે હુનર કરો તેટલે, છ રાગ છતરીશ રાગણી, તેઓમાં સમજણુ બનેને ઘણી. ૧૯૯ છતરીશ વાજનુ નામ, સંગીત નટ એનુ જાણુ ગાન. તુતી વાત કરે શરવથી; તેવો ગાનારો કોઈ દીડો નથી; ૨૦૦ રાગને માન આવે જેટલે, અશમાનથી પરી ઉતરે તેટલે. પેલી છખીમાં પેશી જાએ, જડ હોય તે ચેતન થાય; ૨૦૧ નરત કરે છખી શઉતાએ; વીસમે પામા સઉ મન માંહે; તાન તાલ અત્રાપે જેટલે; થેઈ થેઈ નાચે તેટલે. ૨૦૨ એવો તમાશોં રચીઓ તાહિ એક જાંહીએ વરાણુવ સુ થાએ. એમ કરતાં વીતા દીન ચાર; ફકીર એક આઠ્યા તે હાર. ૨૦૩

દાહરે—વરધ ફકીર તે અતી ઘણો, જરાણુ થઈછે કાએ; આવી કરી ઉભો રહો. જાં મોટા રંગ થાય. ૨૦૪ જાએ તમાશો અતી ઘણો, રીજે પોતાને મન. ૨૦૫ ધારી ધારીને જીવે સહી, નારી નીરમજા જાણુ; પરધાન સુત વાણી વદે; ફકીરણુ તેણે કામ. ૨૦૬ કરજોડી ઉભો રહ્યો, બોલ્યો તેણીવાર; હઈ મોકલો તમે સહી દીડી એવી નાર. ૨૦૭ કોણુ મુસક કોણુ દશમાં, કોણુ તણી કુમાર; જાં દીડી હોય તથાં કહો; તમે પ્રથવી ફરનાર. ૨૦૮ તારે ફકીર બોલો સહી, તુજ આગળ કહુ વીખીયાત, અશ્ચીઆ રાજ નગરછે, કામરૂ દશ એવુ નામ; ૨૦૯ તે પાદશાહની દીકરી, તેની છખી આ કામ; તે દેસતો પાકો સહી, નવ મળે નરની જાત. ૨૧૦ અજાણો કોઈ ચડે, તેની કરેછે ઘાલ. ૨૧૧ જાડ ઘણા જંગલ વીશો, નહી

ફેલ જલકે અન; રેત તપે તાં અતી ઘણી; નવ મુકાએ પાએ. ૨૧૨ અજણા જો પગધરે, તે તરત ગળીને જાએ. ૨૧૩ **ચોપાઈ**—એમ કહીને ફકીરજ ગએ, વછર તણે સુ ત સુખીએ થયો, જઈ પાદશાને કરી સલામ, શકલ મનોરથ પુરાણ કામ. ૨૧૪ નારાં ફેરી ભાલજ મળી. હવે આપણી પોતી રળી, કામરૂ દેસમાં પાદશાહની ખાલ; ચાલો તાં જઈએ તતકાળ. ૨૧૫ ઉતાવળનુ કામજ નથી, મારગ વીકટ ઘણા સરવથી; જે પરમેશવર કરશે કા મ, તો તો પોચસુ તેણે કામ. ૨૧૬ સો જોજન જુ સરવથી, તાં ફળ જળ મળવાનુ નથી, વ ણી રેતીની ધરતી જાણુ, તેમાં આદમી જળી જાએ નીરવાણુ. ૨૧૭ એવો વીકટ દશા છે સ હી, પરમેશવર પહેચાડે તહી, કાઅર થવાનુ કામજ નહી, ૨૧૮ તે દશ મુકો નીરવાણુ. વ.ી જંગલમાં મુકયા જાણુ; ઘણા પંચ કાપો તહી, મધાન કાલ થયો શહી. ૨૧૯ દીકો વરસની સું દર છાંએ, બે ને જાણુ કિતરીઆં તાંહે; પાણી પુછુ પાદસાહે તહી, વછર તણી નજર ઝાડી ઉ પર ગઈ. ૨૨૦ ગરૂડ તણે માલો છે જાણુ, ખ્યાં ચાર માંહે નીરવાણુ; અજગર વળી દીકો એક તાંહે, તે ખ્યાંને ખાવા જાએ; ૨૨૧ તરફડવાને લાગા તહી, અજગર હમણાં ખાશે સહી, તે વછરે દીકુ જેટલે, ચડો ઝાડ ઉપર તેટલે; મારો હાથ અજગરને સોશ, કટકા કરી નાખા દશ વીશ. તે ખ્યાંને આશીશ કરી; સુતાં બેને હીમત ધરી. ૨૨૩. **દોહરી**—એક પહેર એમ વહી ગએ, આવો ગરૂડોણી વાર; સુતા દીકા માનવી મનમાં કરો વીચાર. ૨૧૪ મુ જ પુતરને મારવા, જે આઠ્યા આ દીશ; માણુ લડો એ તાણુ, મારૂ ચાંચ એને શોસ. ૨૨૫ એમ વીચારી આવીએ, ચઢો ઘણો મન કાગ; માલા મધે આવીએ, તારે ખેલા ખાલ. ૨૨૬ અજગર ચડ્યો આ ઝાડ પર, ખાતો અમને આ દીશ, તેને મારો આ પથીએ. કટકા કી ધા દશવીશ. ૨૨૭ એવાં વચન સુતનાં શુણી, ખુશી થયો તે અપાર; ઉપકાર કરૂ કાંઈ એહને, છે ગુણુ તાણુ ભંડાર. ૨૨૮ પાસે આવી ઊભો રહ્યો, કરજેડી કરે પરાણામ; મે વા લાવો જે વનથી, તે આપો તેણે કામ. ૨૨૯ તમે ઊપકાર કીધો ઘણો મારે અજગરને જાણુ; છવાડા મુજ પુતરને, પ્રસન છડો નીરવાણુ. ૨૩૦ માગ માગ કાંઈ મુજ કને, જે મન ઈછા હોય, પરસન થએ તમ ઉપરે, ભરાંત નવ રાખીશ કોએ. ૨૩૧ પુત્ર મારા છ વાડા તમે. તેવા તમે મારા પુતર; કુખ ભાજુ હું તમ તાણુ, સાચુ ખેલો મુત. ૨૩૨ તારે તે નર ખોલીઆ; ગરૂડ પરતે વાણુ, કામરૂ દેસ જાણુ સહી, લઈ જાએ તેણે કામ. ૨૩૩ એ વાં વચન ગરૂડે શુણી, ખુશી થયો અપાર; થીડ ઉપર ખેસાડીઆ, ઊંડયે તે નીરધાર. ૨૩૪ પહેર દીવશના ઉડીએ ચાર પહેર વીતી રાત; પાંદરે આવી મુકીઆ જરે થયો પરભાત. ગરૂડ કહે સુણુ ગુણુ નીધી, જાએ તમે આ ગામ; અમે જાણુ ધર અમ તણે, કરો તમારૂ કોમ, ૨૩૬ પર આપુ એક પાંખથી, હેત ધરીને અપાર; ગુણુ ગણો તે પર તણે, તહેનો ક હુ વીસતાર. ૨૩૭ ભીડ પડે કાંઈ તમને, તારે અગની ઊપર મુકો જાણુ, તે વેળા આવી કરી સાહે કરીશ નીરવાણુ. ૨૩૮

ચોપાઈ—એમ કહીને ગરૂડ ગએ, પોતાને કામે જઈ રહ્યો; પાશા વછર કરે છે વીચાર, આપણે શુ કરવુ આ કાર, ૨૩૯ મરદને વેસે પેશીએ જાણુ, તો તો આપણા લેશે પરાણુ. અ સતરીવેશ ધરીને કાએ. આપણુ જઈએ નગરી માંહે, ૨૪૦ એવુ મન વીચારી કરી, બેનો અ તુર થયાં સુંદરી- ગુથી વેણુ સમારયા કેશ, યઈ રામા નવ જોખન વેશ; ૨૪૧ કંચની વેશ ધ રો છે કામ, સાંજ સહીત નગરમાં જાએ; જેવી ફકીરે કહીતી વાત, તેવી નજરે જોઈ સાક્ષાત. ૨૪૨ નવ મલ્લે પુરૂશનુ નામ, જ્યાં જુવે તોં નારીના કામ; પદમણી સરખી છે સઘળી નાર, નાટારંગ કરે છે અપાર. ૨૪૩ જોતાં જોતાં ચાલો જાએ, આનંદ તેને અંગ ન માએ. વાડી દી ઠી એક શોભા માન. તાં તો નાચ થાએ સંગીત ગાન, ૨૪૪ મહી મેદની જોવા બહુ, મીજલસ

ખેડી ભરાઈ ખડુ; નઃચ કરેછે અપરમપાર, ચતુર શીરોમાણ ગુણુ ભંડાર; ૨૪૫ તાં જઈને
 કરો સક્ષામ, શક્તિ મનોરથ પુરાણ કામ; આશીરવાદ દઈ કાલા રહ્યા, તારે બોલ મીજલસે ક
 હ્યાં. ૨૪૬ કયાં આઠ્યા છે આ દેશ, કોણુ ઠામ કરો પરવેશ; તારે તેણે જોડ્યા હાથ, બોલા
 સરવ સભાની સાથ. ૨૪૭ કીશખી છે હમારી જાત, દેશ દેશ ફરવુ વીખીઆત, ઘણા દેશ જો
 યાછે અપાર, ચતુરનવ દીઠા નરનર. રાગને માન આપે સરવથી, તેવાં માણસ કોઈ દીઠાન
 થી, ખુબી તમ દસની સુણી અપાર; ચતુર લોક વશે આ ઠાર, ૨૪૮ ઘણા ઉમેદથી આવા
 છીએઅમો, માટે ગાન શાંભલોની તમો, સભા વીશમે પામી અપાર, કેમનાચકરસેઆનાર, ૨૫૦
 એટલો તોરણખેજાણુ, કેવુ નરત કરશે નીરવાણુ, હુકમ કરો સભાએ સાર, ખાંધી ધુધરીનવ
 લાગી વાર. **દોહરો**—ઉતારો આપો સહી, મેહલ એક સુંદર જાણુ; સાજ રાજ આવેસહી,
 હુકમ કરો નીરવાણુ. ૨૫૨ તાંજઈનેતે ઉતરયા, તે વેળા તે દીશ; ઇશવરલજ્જાખશે, તોકામયશે
 આદીશ. ૨૫૩ સોળે સાણગાર તેને સજ, મોતી પરોવા વાળ, આ પરતાપ શરખીતાડણી; જાણુ
 ચંદર ઉગયોછે ભાણુ. ૨૫૪ મરગ નોળી કટી કેશરી, હંશા ગમતી ચાલ, જોઈ સભા વીશમે
 થઈ, ખંજન પડેછે ગાલ. ૨૫૫ જાણુ આલમાંની વીજલી, જાણુ દીપકની જોત; સભા સહુ
 ઝાંખી થઈ. જાણુ થયો ઉદાત. ૨૫૬ સલામ કરી સભા વીશે, ધુધરા ખાધયા તે દીશ. તંબુરે
 તા ચઢાવીઓ, પછે નાચુ શભાને શીસ. ૨૫૭ છતરીશે વાજ વાગીયા, નરત કરે તે ધમ; ગા
 ન તાન એક મળી ગયુ, કામવીને વાધા કામ. ૨૫૮ તાન તાલ તાં અલપે, તે વેળા તેનીવાર
 રીજ શભા સહુ તે સમે, ધનધન તુજ અવતાર; ૨૫૯ સરવને તાન વાપી ગયુ, ઉલટ આઠ્યા
 અંગ; સરીર તણી શુધી નથી, ચેઈચેઈ કરે તે સંગ. ૨૬૦ ધેલી થઈ સભા સહુ; ખુબ મચો
 છે રંગ; ચીતરામણુ વત થઈ રહ્યુ, જુવે સામનુ અંગ. ૨૬૧ છ રાગ છતરીશ રાગણી, છ
 તરીશ વાજનુ તાન, સુર ચાલે નારી તણો, કોએલના રાખદ ગાઅન. ૨૬૨ અસમાન ઉપર
 થકી, પરીએ મુકયો અહંકાર; અમરા કરતાં એ અધીકછે, ગાવુ ઘણુ છે રશાળ. ૨૬૩ કોઈએ
 હીરા મોતી સહી, કોઈ માણેક કોઈ લાલ, દ્રવે અનગલ આપીઓ, લાગો ઘણો મન ખયાલ
 ૨૬૪ સભા સહુ, ઉડી સહુ લાગુ સજી સઢને કામ; તે બંને જાણુ રહી સહી, તે વાડીમાં કરો
 મુકામ. ૨૬૫ **ચોપાઈ** તે નગરમાં ચાલી વાત, કસબી તણી ચાલીછે ખાત; કુલ તણી
 ખુશખોઈ જમ, સઘલે વાત બેઠકી રહી તેમ. ૨૬૬ ગલી કુચી ઘરને ઘાટ, મેહલ મેડી બેઠકને
 પાટ; ધનધન બંનેની જોડ, નહી કોને ખાંપણુ કે ખોડ; ૨૬૭ સુધડસકોમળ એનુ જાતર, એન
 આગળ આપણુ કોણુ માતર; છતરીસે વાજનો જાણુ રાગ, ખીજ ગાનારા નહી શોએ લગાર,
 ૨૬૮ એવી વાત નગરમાં થઈ, વજરને ખખર કોઈએ જઈ કહી, તે પણુ રાગ તણો ગાનાર
 ઇશક તેને છે અપાર. ૨૬૯ તેની ખુબી શાંભલી જોલે, મનમાં મોહ પામીયો તેટલે. મોકલી
 દાશી વેગે કરી, માન દઈ તેડી લાવજો સુંદરી. ૨૭૦ દાસી આવી તેની પાસ, હેત મોત થકી
 કીધુ હાશ; તમારી કીરતી શાંભળી અપાર, હેતે વજર પામીયો તે ઠાર. ૨૭૧ મુજને તેડ
 વા મોકલી આજ, સફળ થશે તમારાં કાજ, એવાં દાસીના મુણી વચન બંને જ
 ણુ હરખેજ મન. ૨૭૨ વજર તાણુને રીજે મન, તેતો કામ થયા ને નથી વીલંખ; એવુ
 મન વીચારી કરી, શાજ સહી તાં ચાલી સુંદરી. ૨૭૩ જઈસભામાંજોલા રહ્યા, તારે વજરેબો
 લજ કહ્યા, કાંધી આઠ્યા આણુ ઠામ, કોણુ દેશ કોણુ તમારૂં નામરજા તારે તેણે જોડ્યા
 હાથ, બોલી તે વજરની સાથ; કીસખ અમારો યાવાનો ઘણો; કંચની જાતછીએ અમો, ૨૭૫
 ફરતા ફરતા આવીઆ અમો, પુછે વાત તો શુણુને તમે; દેશદેશના હમો ફરનાર, કોઈ ચતુર
 નવ દીઠો શંસાર- ૨૭૬ નાચી કરી પસતાએ શહી, ચતુર સુધડ કોઈ દીઠો નહી, ખુબી તમ
 દેશની સાંભળી અપાર. ચતુરવંત લોક અકલવાન સાર. ૨૭૭ ઘણા દીવસે આઠ્યા છે અહીં
 વાડીમાં ઉતરીઆ સહી, કોસીદા મળશે આ ઠામ; રાખે ચાકર તો રહીયુ આ અમ, ૨૭૮
 કોવસ ખાર રહીયુ અહી, પછે કુચ કરીયુ શહી.

દોહરો—તારે વછર ખોલીયો, નાચ કરો આ ઠાર; ગાનારછો તમે આની ઘણાં, મેં કી રતી સુણી અપાર. ૨૮૦ એવાં વચન વછરનાં સુણી, સાજ ચોડો તે દીશ; સજે સાણુગાર તે કામની, મોતી પરોળ્યાં શીશ. ૨૮૧ જાણે માનસરોવર થકી, આવી હંશની જોડ. દેખી મુખ તે નારનું, વછર થયો દીગ મુઠ. ૨૮૨ છતરીશે વાળાં સહી. ધુધરીના ધમકાર; તાને તા ન મળી ગયું, એવી સુઘડ તે નાર, ૨૮૩ પછે રાગ તેને આલપો, સુર શતી તે દીશ; દીપક રાગ પરકાશીઓ, કપાલી ચડાંચુ શીશ. ૨૮૪ ધુધરીના ધમકારથી, વળી વાજનુ તાન; વળી કંઠ તે નારના, શુણીને મોહ પામે પરધાન. ૨૮૫ પરશન થયો મનડા વીશે, વશવા આપો આવાસ; નીતે નરત કરો સહી, રહો મોહિલ મોજર. ૨૮૬ સોલે સાણુગાર કરાવીઓ, વસતર જરીનાં સાર; સાજ દો કરી આપીઓ, વલો આપો મોતીનો હાર. ૨૮૭ પરીત અતી અંતર થઈ, ઘડી ઘડી અલગાં નવ થાએ. રાગ તાન નીતે સુણે; આનંદ દીન જાય. ૨૮૮ જે મુખે ઓલે કંચની, તે વછર કરે પરમાણુ; મોહ બાણે તેને મારીઓ, વસ કરયો નીરવાણુ. ૨૮૯

ચોપઈ—કંચની વીના નવ ચાલે ધડી, પરેમ પ્રીત બંનાયુ જડી; તનમન ધન કંચ ની શું અકુ, જાણે વીંટી માંહે કુદન જડુ. ૨૯૦ એમ માસ ગયો છે વહી, પાદશા આગળ ખબરજ થઈ; કંચની બે આવી છે સાર, વછરે રાખી ઘર મોજર. ૨૯૧ છતરીસે રાગ જાણે શરવથી, તેની જોડ પ્રથવીમાં નથો; એવી વાત સુણી જેટલે, પ્રધાન તાં આંચો તેટલે, સલામ કરીને ઊભો રહો. પાદશાહે ખોલ વછરને કહ્યો; કંચની બે તમે રાખી સહી, તેને તે હી લાવો અહીં. ૨૯૩ રાગ તેના શાંભળીએ જાણુ, તેડી કરી લાવો નીરવાણુ, શહેરમાં સઘ જે તેની વાત, સુઘડ સ્કોમળ કેવી છે જાત. ૨૯૪ સાજ સહીત તેને લાવજો, ઘડી એક માંહે આવજો; વછરે ઊડી કરી સલામ, તેડી લાવુ તેને આણુ ઠામ. ૨૯૦ એવુ કહીને ઉઠો તહી, આવી વાત કંચનીને કહી; પાસા તુજ પર થયો ખુશાલ, સાજ સહીત ચાલો તતકાળ. ૨૯૬ એવાં વચન વછરનાં સુણી, કંચની ખુસી થઈ મનમાં ઘણી; જે સાર મુકયું છે ગામ, તેનું મુખ જોયુ આ ઠામ. ૨૯૭ વીજગનો સનેગ આજે થશે, દુખ દાહલાં મારાં જશે; નાના વીધના કરયા સાણુગાર, વસ્ત્ર જરીનાં પેઢેરયાં સાર. ૨૯૮ કમલ જલખાં ખોલે સહી, એવી શોભા તેની થઈ; સાજ સહીત આવી તે નાર, સલા ભરાઈ બેઠી તે ઠાર. ૨૯૯ દીકું નારી કેરૂં રૂપ, ટળી ગઈ પાદશાહની લુખ; દેખી નારીને સુખીઆ થયા, હશી વચન કંચનીને કહા ૩૦૦ નરત કરો તમે નારી જાણુ, એવું પાદશા ખોલા વાણુ. ૩૦૧

દોહરો—નખરે જોઈ તે નારને, મોહ પામે અપાર; મુરછા ખાઈ પરથવી પકો, ધરણી ઢોળો તે ઠાર. ૩૦૨ ઘડી ચારે સુધ થઈ, પછી જોવા લાગો તાંહે; એકી નજરે જોઈ રહ્યો, પરીત કરી મન માંહે. ૩૦૩ મોહ બાણુ વાગુ સહી, દીકું ચતુર શુ જાણુ; છખી કરતાં ચોઘણી, રૂપ કળા નીરવાણુ. ૩૦૪ તારે પાદશા ખોલઓ, શુ થયુ તમને આજ; મુજ સામુ કેમ જોઈ રહ્યાં, શુ બારોછો કાજ. ૩૦૫ તારે તે વાણી વદ, જોયા પાદશાહ અપાર; તમ સરખા દીઠા નહી, પરથવીની મો જાર. ૩૦૬ ઈંદરપુરીની ઉપમા, સરખી સમા સહુ જાણુ; તે દેખી રીજ અમે અમે, વાગુ મોહનુ જાણુ. ૩૦૭ એમ કહી ઉભી થઈ, બાંધા ધુધરાતે પાગ; તંખુરો કરમાં મહો; માંડ્યો સંગીત રાગ. ૩૦૮ છતરીસે વાળાં સહીત, છતરીશ રાગની ચાલ, સુરસસીત ગાયુ સહી, પાદશાહ થયો ખુશાલ. ૩૦૯ સલા સહુ ખુશી થઈ, પરસન થયો તે દીશ; શાલ જોડો સવા લાખના, ઓહાડયો તેને શીશ. ૩૧૦ સાત દીવસ મધે તમે, એક દીવસ આવજો સલા મોજર; સલામ કરીને ઉઠીઓ, કંચની તેણી ખાર. ૩૧૧ મુકામે આંચો તહી, જોઈ નારી તે ઠામ, ધોરજ રાખી તે રહી, વછર તણે મુકામ. ૩૧૨ એક વાર રમે સહી, વછર ખુશી છે અમાર; સંરખત પીધા પાણી જરી, નરત કરે તે ઠાર. ૩૧૩ શુણી રાગ ઘણુ રીજ્યો, આગ આગ ૩૧૪ દીશ; જે માગે તે આપુ શહી, જાત કરે ખખરીયા ૩૧૪

ચોપઈ—તારે તેને મો

હા હાથ, બોલી તે વજરની સાથ; તમે મારા અંત દાતાર, વચન આપોતો માગુ આહા
૨. ૩૧૫ વજરે વચન આપુ સહી, જે માગે. તે આપુ અહી, તારે કચની બોલી વાણુ;
સાંભળો વજર તમે ચતુર મુજાણુ. ૩૧૬ આ દેશનો એવી રીત, પુરૂશ સાથે કરે નહીં
પરીત, ચોરી છુપાવી રાખે જાણુ; તેથી વંશ વધે નારવાણુ. ૩૧૭ પરગટ પુરૂશ કેમ રા
ખતા નથી, કારણ કહો મુજને કયો, પાદશાહ પુરૂશપર રાખે વેર, તે વાતની મુજને કહો પેર
પરમેસવરે સો પુરૂસનું જાણુ, નર નારી જેકુ કરૂનીરવાણુ; તેતણી નથી જોતો જાત, એ મોટી
છે વીસમે વાત. ૩૧૮ તારે વજર બોલો તેણીવાર. હું નથી જાણુતો વાત આ ઠાર; જે ચી
જનુ નામજ નહી; તે નાંમ શીદ લેવુ તહી. ૩૨૦ તારે ફરકપાલ બોલો વાણુ, ધીક જીવવુ મારે
નીરવાણુ; તમે અંતર રાખો છો શહી, હવે મારે રહેવુ નહી, કપટી મીતર નવ કરવો જાણુ;
રાખી વાત કરો નીરવાણુ. જે માણસનુ વચનજ ગયુ, વસતી તે માટે શુ રહયુ, ૩૨૨ એટલી
વાત તમે કહેતા નથી, બીજુ સુ આપશે સરવેચી; લાચાર પાડીને બોલો નાર, વજર પશતાઓ
મનમેજાનર. ૩૨૩ હું જાણુતો હતો તમારી આણુ; તમને એ રહ લાગી નીરવાણુ; પાદશાને
પુછી લાવશુ, તમારા મનનો સંધે લાગશુ. ૩૨૪

દાહરો.—ઘણા દીવસ એમ વહી ગયા, નવ પુછએ વાત; એક દીવસને સમે સહી;
છેડી વાત વીખાત. ૩૨૫ એકાંત જગો બેઠા સહી; પાદસા વજર બે પાસ, મદ પાલા પીધા સ
હી, કરે માંહો માંહે હાસ, બે હાસ થઈ ઘણી, કેક ચડી ગઈ કાએ, સરીર તાણી મુધી નથી;
ખુશી ઘણી મન માંહે; ૩૨૬ પુછી વાત વજરે તહી, ચરણે નામી શીશ, એક વાત પુછુ અ
મો, રખે કરો મન રીસ, ૩૨૭ નર સામું જોતા નથી, નરને દાહો માર; તે વાતનો મુજનેકહો,
માંડીને વીસતાર. ૩૨૮ વીચાર કરીને બોલીઆ, વજર મુતે ઠામ; કહયા વીના નથી ચાલતું.
કહુ તો બગડે કામ, ૩૨૯ કોઈ આગળ કહેશો સહી' તો વીપરીત થાશે વાત; અમલ જશે
આપણુ તણો, કોઈ માણસની થાશે ઘાત. ૩૩૦ વજર કહે હું નહી કહુ, કોઈ બીજને કાન,
મુખે કહો મુજને તમે, મોટા છો ગુણવાન, ૩૩૧ **ચોપાઈ**—તારે પાદસા બોલો
વાણુ. સાંભળ વજર ચતુર મુજાણુ, પેલા જનમ તાણી જે વાત, તુજ આગળ કહુ વિકાત.
૩૩૨ શીચાણી જાનવર હુતા અમો, આદ અંત માંડી કહુ તમો; નરમદાનું જેકુ શાર;
ક્રીડા કરતા અમો અપરંખપાર; ૩૩૩ મેવા ખાધા હમો જંગલમાં સહી, પાણી પીતા અમો
તલાવે જઈ, ભર જોખન થયાં નર નાર, એટલે ઈંડાં બે મુકયાં સાર, ૩૩૪ પાંખ પાથરીને
શેવા કરૂ, બાળક ઉપર પેમજ ધરૂ, કેટલે દીવશે ઈંડાં ફીડા સાર, બચાં બે નીસરાં નીરધાર;
૩૩૫ હેત પ્રીતથી હું મનમાં ધરૂ, બચાની પ્રતી પાલજ કરૂ. એમ કરતાં દીન વીતા બહુ,
તાર પછે વીતુ તે કહુ, ૩૩૬ ઉસણુ કાળના આવા દીન, પરીતાપ થયો તે વન; અમો હારીને
ગયા નર નાર, દવ લાગી ઉડ્યો તે ઠાર. ૩૩૭ માલો હમારો વચમાં સહી, ફરતો દવ લાગેછે
સહી; જવા ફેરો નવ જડ્યો લાગ, ઘણુ જોર કરે છે આગ; ૩૩૮ શીચાણા પરતે બોલા હમો,
જાઓ બાલક લઈ આવો તમો, તમો નર તણો અવતાર, બાલક લાવતા નવ લાગશે વાર;
૩૩૯ તે નરનુ નવ માનયું મન, ગાલ દઈ ઊડ્યો તે જન; આપણુ જીવશુ તો બચા બહુ થશે
અગનીમાં પેસતા પસણુ મુજ જશે. ૩૪૦ મારો જીવ બચામાં રહ્યો, શીચાણા તાંધી ઊડી
ગયો. પાપ મુકી ગયો તે તન, હું મુકી કયમ જાતો વન; પુતરનુ દુખ કયમ મનમાં ધરૂ, એ
પહેલા હું નકી મરૂ; ૩૪૧ પાંખ બાંધી મેં તેણી વાર, ધીકાર પુરૂશ તણો અવતાર; બાલક
તણને વનમાં ગયો. પુતર કરતાં જીવ વહાલો થયો; અગની પાશે મેં માગયુ શાર, પેસે ભવ
વેર લજો નીરધાર; પુરૂશ તેણી સોખત નવ કરૂ, જથી દુખ પામી હું ઘણુ; ૩૪૨ એવુ કહી
બળી મુઠ તહી; બીજે જનમ હું પામી અહીં, પુરવ જનમની હું જાણુ છું વાત, તેથી કરૂ છું ન
રની ઘાત; ૩૪૩ પરસવ કાઢ્યા તેની સહી, શય્યા વાત વીસતારી કહી; વજર તાંધી ઉડ્યો ધ

હી, આવી વાત કંચનીને કહી. ૩૪૬ જે જે કહી પાશાએ વાત, શવળી વાત કહી વીખવાત-
એમ કરતાં દીન વીતા બહુ, તાર પછી વીનુતે કહું. ૩૪૭ **દોહરો**—માસ એક એમ
વહી ગયો, વજરને કરી શલામ; રજા આપો અમને સહી, અમે જાણુ અમારે ગામ. ૩૪૮
તારે વજર વાણી વદે, નવ જવા દેઉ જાણુ; દલાસો દીધો વજરને, અમે પાછા આવશુ ગામ
માત પીતાને મળી કરી, આવશુ તમારે ધામ; સાત પેઢોના કોલછે, સાચુ બોલુ આ દીશ. ૩૪૯
વચન ચુકુ જે અમ તાણુ, તો પરચવીનુ પાપમુજ શીર; વજર રીજ્યો મનડા વીશે, મહીનો
ચુકાવો તે ઠામ; ૩૫૧ બીજુ ધનામ આપયુછે ઘણુ, આગલ મળી તે ઠામ; ગામ બહાર તે
નીસરા, તજે વેશ તે ઠામ; ૩૫૨ નારી ફીટી નર ચયા, કાણુ નવ લાગો વાર; પર આપુનુ ગ
રૂડે સહી, તેને અગની ઉપર ચુકુ જાણુ, ૩૫૩ ગરૂડ આવી ઉભો રહ્યો, તે વેલા નારવાચુ
કેમ સંભારે મુજને કહો અમ શરણુ કામ. ૩૫૪ તારે ફરક પાલ બોલીઓ મુકો અમને બી
જે ગામ; પાંખ ઉપર બેસાડીઆ ઉડ્યો ગરૂડ બીજે ગામ. ૩૫૫ ઘટીકા ચારમાં મુકીઆ, એ
ક શહેરની પાસ; વળી દુખ પડે શહી, સમરજે મુજને શાર. ૩૫૬ સાહે કરીશહુ તમ ત
ણી, એમ કહી ચાલે નીરધાર. ૩૫૭ **ચોથું** ફરકપાલ જનક વશીઆ બેઉ તાંહાં,
આનંદ તેને અંગ ન માય; ૩૫૮ મનસુબો કરવા એક વળી, જેવી પહોચે મનની રળી; દર
વ અનગણ પહોચે અપાર, રાખીએ માણસ અપરમપાર. ૩૫૯ જમાવ લશકરનો કરીએઅ
હી, પછે જવુ તે દશમાં શહી; મુરાપુરા મહા જુજાલ, રાખા ચાકર નવ લાગી વાર; ૩૬૦ ચુ
સારો મન ગમતો લીજ્યે, કામ ફરમાવુ તે કીજ્યે; એક શહસતર માણસ કરૂ તથ્યાર;
પાશે દરવ તેની શી વાર. ૩૬૦ જાણુ કરાંત સરીખા કાલ, એવા માણસ રાખા તે ઠાર; હુકમ
સહુ લશકરને કીધ. ૩૬૧ લસકર નગારૂ કીધ, ૩૬૨ શો જોજન ઝાડી જાણુ; તાંહાં જઈ
ઊતરા નીરવાણુ, ક્ય ચુકામે ચાલ્યા જાએ, પાણીનો ઘાટ તાં રાંધી ખાએ. ૩૬૨ એમ કરતાં
થયાં દીન વીશ, આવી ઝાડી તેણે દીસ, મહા ભયાનક તાડી આવી, નવશે તેમાં માનવી. ૩૬૩
સમરણુ કરૂ ગરૂડનુ જાણુ, ધુપ દીપ કીધો નીરવાણુ, એક ઘડી થઈ જોડલે, ઉભો આવી ગરૂડ
તેડલે; ૩૬૪ વળી શુ પડ્યુ મહારૂ કામ, કેમ સંભારો આણુ ઠામ; દંડવત કરી લાગો પાએ.
તમે અમારા છો પોતાય; ૩૬૫ પુત્ર તમારા છઈએ અમે, અસતરી આ રાજ ઊંતારો તમે
લશકર લઈ મુલક વશ કરૂ, અસીઆ રાજની નારી વરૂ, ૩૬૬ પીતા થયા તો કરો એ કા
મ; લસકર ઉતારો તેણે ઠામ. તમ વીના કામ થવાનુ નથી, નહીતર પરાણુ તજુ સરવથી. ૩૬૭
તારે ગરૂડને આવી દયા, બાલક પરતે બોલજ કહયા. દુખ તમે નવ ધરશો રેશ, હમણે પહો
ચાકુ અસી આ દીસ. ૩૬૮

દોહરો—એવુ કહીને ગરૂડે તહી, પરચંડ કરીછે કાચ બેસો સહુ બાહાદુર થઈ; હમ
ણા ઊંતારૂ તાંહે. ૩૬૯ ચાર જોજન પહોલી કરી; પાંખ તેણી વાર, તે ઊપર બેસાડીઆ; પ
છે ઊડ્યો નીરધાર. ૩૭૦ સો જોજન મજલ સહી; ચાર ગઉમાં ઉડો જાણુ, પાદરે આવી
ઊંતારીઊ; લશકર શહુ નીરવાણુ. ૩૭૧ મનના મનોરથ પુરા થશે સફલ થશે તારૂકામ આશી
રવાદ એવો કરી; ઊઠીગયો તેણી વાર; પછે વાડીમાં ઉતરા મનસુ કરો વીચાર, પાદશા થયુ
આદેશના; પોચશે મનની હામ. ૩૭૩ એ નાસે વસી નરતણુ, નથી જોતી મુખ, દેખે ત
હાંથી નરને દમે; દેખે દારૂણુ દુખ. ૩૭૪ તેવો ફંડ આપણે રચો, નવ જોવી નારી નરેશ, ચુ
ખપર ખુરખો નાખીઓ, કીધો વાડીમાં પ્રવેશ, ૩૭૫ તે વાડીછે જે તણી; માંહે ચોકી ફરે
ઘણી નાર. હુકમ કરૂ માણસને, મારી નાખીશ હું આઠાર. ૩૭૬ અમારે મુખ ન જોવુ નારી
તણુ. મારીમુ સઉને આઠાર એક મુકી તેમાં જીવતી; તે ગાંધ શહેર મોજર. ૩૭૭ લશકર આ
જી ઘણુ નર તણુ; પાદશાએ ઢાંકવુંછે મુખ, નારી નજરે જોતો નથી દે છે નારીને દુખ. ૩૭૮

ચોથાઈ—શભા વીશે આવી તે નાર, પાંદશા વછર ખેડા તે ઠાર, હાથ જોડીને ઊભી થઈ, પાંદશા આગસ વાતજ કહી. ૩૭૯ લશકર પુરસનું આંચું જાણુ, સાચુ તમને કહું નીર વાંણુ. ચારશે નારી વાડીમાં સહી તેને મારી નાખશે તહીં ૩૮૦ નારી સાથે તેને વે, મરે અથવા દેજે નેર, મુખે પુરખો નાખયો શરવથી નારી તણુ મુખ જોતો નથી. ૩૮૧ અંચીવા ત શભામાં કહી, તે પાંદશાએ માની નહીં; આટલી ચોકી મુકી જાણુ, કાંઠાંથી લશકર આચું નીરવાણુ. રહર જોવા માણસ મોકલ્યાં તહીં, તેને પણ મારો નાંખા સહી; એક તેમાંથી આવી નાર, તે સાથે કહાંચો સમાચાર. ૩૮૩ પેલા જનમનુ મરે વેર, માટે તજને આંચો શોધે ર; એક એકને વીણી મારણુ, પેલા જનમનુ વેર વાલણુ. ૩૮૪ તે આવી દાશીએ કહું, તારે ગમાન નારીને થયુ; રખે પેલા ભવનો ભરથાર, આવી ચડો હોય આણે ઠાર. ૩૮૫ તે વીના નવ જાણે વાત, આગસા ભવ તણી વીક્ષાત; એવુ મન વીચારો નાર, વછર સાથે ખોલી તે ઠાર. ૩૮૬ આપણી પાદસાઈ પુરી થઈ, નર ચડી કોઈ આંચો સહી; પેલા ભવ તણી છે પરી ત, આવે જામાં એવી રીત. ૩૮૭ **ફુલો**—પાદસા વછર ઊઠા શહી, લશકર સાથે લીધ; ગાંભ ખાહાર તે નીશરા, શલાહ તે સાથે કીધે. ૩૮૮ ધાક ઘણો છે નર તણો, અઝી તણુ શુ જર; દોઝો કીધો જંગલ વીશે, ફરો થઈ આવો ચોર. ૩૮૯ તારે નર તે ખોલીએ, ધોક નારીનું નામ, મરવા મોકલ્યો સ્વામીને, ચતુર તણુ નહીં કામ. ૩૯૦ પુન મુકયા નરે પરહરી, દયા ન આવી તે; જીવ પોતાનો વહાલો કરે, પાપે ભરીયુ પેટ. ૩૯૧ અઝી ભરથાર રહો જીવતાં, તો ઘણો થાય પરીવાર; ધણી વહાલો નહીં જે નારને, તેના ધીક અવતાર. ૩૯૨ એ મ માંહો માંહે વડાં સહી, તે વેસા તે દીશ; વછર આવી વચે પડો, ઉતારી ખેડીની રીસ, ૩૯૩ પુરખો ઉતારો મુખ થકી, જાણે ચમકી વીજ; જાણે ભાનુ ઉગીએ, નારી પામી રીઝ. ૩૯૪ આશક પડી તે જોઈને, મોહ પામી તે નાર; છતર પોતાના શીર તણુ, થરૂ જોઈને શીર તે વાર. ૩૯૫ ખાન પાન કીધાં ઘણાં, સરખત પાલા પીધ; વાજતે ગાજતે આવીએ, કામ કરીને શીધ. ૩૯૬ વછરાત કરતી હુતી ચતુર શીરોમાણુ નાર, તેહને જાફર પરણાવીએ; તે વેસા તે ઠાર. ૩૯૭ ફકરપાલ પાશા થયો, શીંગલ દીપનો જાણુ; જાફરે વછરાત કરો. સંભગાવો વીસ્તાર. ૩૯૮ ઝાડી કપાવી નાંખી સહી, મેદાન કરૂં તે જાગ; નવાં ગામ તે વસાવીએ, ભલુ તે પ્રથવીનું ભાગ. ૩૯૯ લખી કાગળને મોકલો, પોતાને તેણી વાર; છખી વાલી નારી મલો, તે લખા સમાચાર. ૪૦૦ તમ તણી કીરપા થકી, પરણા પદમણી નાર; શીંગલ દીપના પાદ શાહુ અમો, થઈ રહ્યા આ ઠાર. ૪૦૧ વછર તણો જે છોકરો, જાફર એનું નામ; તેના પુન પરતાખથી, કીધું નજીતમ કામ. ૪૦૨ જીવ થકી વહાલો સહી, મુખ ભોગવોએ સાર, પતર વાંચીને લખજો તમારો સમાચાર. ૪૦૩ કાશદ ચલાવો તાં થકી, આંચો શીંગલ દીપ ગામ; શભામાં આવી કરી, આપો કાગળ તે ઠાર. ૪૦૪ વાંચી કાગળ રીજો ઘણુ, ખુશી થયો ઘણુ મન; ધન જીવતર માહરૂ, ધન ધન માહરો તન. ૪૦૫ કાશદને ખુશી કરો, ઈનામ આપુ તેણી વાર; મતી ઉતર લખી કરી, આપો તેણે ઠાર. ૪૦૬ અડીઆંથી વાત પુરી થઈ, ફકરપાલની આ દીશ, મેહોત્રા હરીશકરે કહી; ઇશ્વરુને નામો સીશ. ૪૦૭ તુતીએ કહી શહી પંદરમી પુરી વાત; છઠે દીવશે ખોલશે, અજી જશોદા ધરની ખાંત. ૪૦૮ વાત પંદરમી પુરી થઈ, તુતીએ શાહાજાદાને કહી.

વાત ૧૬

ચોથાઈ—છડા દીવસની જવ પડી સવાર, જાંઠાંદારશાહ વીચારે મન મોજાર; યેશી રહે કાંઈ શીધો નથી, વળી પંથ કાપો સરવથી. ૧ નીસાસો ઘણું નાંખે કાય, માહારીકાતુર મન

માં થાય; અરે પરમેશ્વર દીન દયાળ, તું મારી લેની સંભાળ. ૨ જગતપીતા તમારૂં નામ, કાં દુખ દોછો આણે ઠામ; ઘણા તણાં તમે કરોછો કામ, મેં શુ પાપ કરૂં આ ઠામ. ૩ નારીના પિ રહે રહેવાતુ નથી પ્રાણ મારા જશે સરવથી; એમ વીચારી ખેડો તહી, તારે તુતી બોલી તહી. ૪ પાસે આવી ખેડો જાણ, મધુરે વચનથી બોલી વાણ; મુજને એમ મુજેછેઆજ, નીશચે કામ થ શે માહારાજ. ૫ દુખ સુખ સરીરના જાણ, લખા લેખ ભોગવે નીરવાણ; આકૃત પડે માયેઅ પાર, તોએ ધીરજ ધરીએ શાર. ૬ હીમત નવ મુકો તમે, તોતે ઉપર કથા એક કહુ અમે; એક સોદાગર ભારે સહી, તેણે હીમત મુકી નહી. ૭ ઘણુ દુખ પામે તે કાપ, હીમત મુકી ન હી મન માંહે; ભોગના જોગ પુરા થયા જેટલે, તેનુ કામ થયું તેટલે. ૮ તારે પાશા બોલો વાણ, સાંભળ તુતી ચતુરમુજાણ; તેની વાત માંડી કહો તમે, એક મને સાંભળુ અમે. ૯ કહુ આમ તેનુ શુ નામ, કેમ દુખ પામે તે ઠામ; મારગ રસતો નીડતો થાય, તુતી વાણી સં ભગતાં દુખ જાએ. ૧૦ **દોહરો**—તારે તુતી આચરી, ઉજેણી એવુ ગામ; શોદાગર તે શહેરનો, અછત એવુ નામ. ૧૧ દાસતની દુનીઆં અતી ઘણી, સઘળી વાતનુ શુખ; એક વા તનોનહીં આરતો. સ્વપનામાં નહીં દુખ. ૧૨ રાગ રંગ કરે ઘણુ, મોજ કરે તે જાણ; એક વારને સમે સહી, વાડીમાં ખેડા નીરવાણ. ૧૩ સાચે સાચી છે ઘણા, સરખે સરખી જોડ; મી જલસ કરી ખેડા શહુ, તેમાં નહી ખાપણ કે ખોડ. ૧૪ ખાન પાન નાના વીધના, વધલવ ક રે છે અપાર; મુસાફર એક તાંહાં આવીઓ, તે વાડીની મોજર. ૧૫ એકાંત જઈ ખેડો શહી, પછે રડવા લાગો જાણ; ઘણુ રૂદન તેણે કરયુ, સાંભળે સહુ નીરવાણ. ૧૬ વશમે પામી મી જલસ શહુ, માણસ તણુ નહી નામ; જોતાં જોતાં આગળ ગયા, તાં દીકુ માણસ સાર. ૧૭ જીવેતો મુશાફર સહી, રૂદન કરે નીરધાર; પાસે આવી ઉભા રહ્યો મુખથી બોલા વાણ. ૧૮ તારે તે રડતો રહ્યો, નવ ખોલે મુખ વાત; કેમ રૂદન કરે શહી, સાચુ કહે વિખીઆત. ૧૯ વી સમે પામી સમા સહુ, કોણુ તમારી જાત; છાતી ફાટતે રડો સહી, વળી રહી ગયો આ દોશ. ૨૦ સાચી વાત તમે કહો, છાંડો મનની રીશ; શું દુખ છે તમ દહમો, કહી બુડાં તુજ વહાણુ. ૨૧ કોણુ તુજને મારીઓ, સાચુ કહો ચતુર મુજાણુ. ૨૨ **ચોથાઈ**—તારે મુશાફર જઈ લાગો પાગ, ઘણુ દુખ છે મારી કાપ; તમે મને પુજોછો વાત, તો હું માંડી કહુ વીખીઆ ત. ૨૩ લોખેત બાજે મારૂં નામ, લોખેત જોડે મારૂં ગામ; સોદાગર છે માહારી જાત, તમ આગળ કહુ સાચી વાત. ૨૪ માલ મેતો ઘણો લીધ, શફરે જવા મન ઇછા કીધ; પોડ લઈ નીશરીઓ જાણ, ઘણો દસ જોઓ નીરવાણ. ૨૫ પછે મન વીચારૂં ખરૂં, અહીંઆંથી શફર કનોજની કરૂં, એવુ વીચારીને ચાલ્યો જાણ, ચાકર પરતે બોલો વાણ. ૨૬ કનોજ શહેર કહે વાએ ગામ, પોડ હકારો એણે ઠામ; અઘોર વનમાં આંચો જેટલે, એક કડીતક થયુ તેટલે. ૨૭ અંડો પાણી જાને રહ્યો, કાફલો શઘજો ચાલતો થયો; ઘડી એકતો મુજને થઈ, ઘસી કરોને આ લો સહી. ૨૮ મારગ રસતો બુલો જાણ, કમારગે ચાલો નીરવાણ; વીકટ ઝાડી મોટું વન, તે દે ખી ધુજવા લાગુ તન-રહ વાંધ વરૂં ખોલે શીઆળ, જાણે હમાણાં આંચોછે કાળ; બુત પરે તના ભડકા બજે, તે દેખી મુજ કાયા છજે, ૩૦ સમી શાંજ એમ કરતા થઈ, વરસ તજે હું ખેડો જઈ, ઘડી એક ખેડો તે જાળ, તાંહાં માણુશના વાગા પાગ. ૩૧ મે જાણુ જે લેશ પ્રાણ; ગુફામાં હું ખેડો નીરવાણ, શતાઈ ખેડો જેટલે જસ એક આંચો તેટલે. ૩૨ છાતી ઉપર આવી રહ્યો, કસોત કરોને બોલજી કહો; સાચુ બોલ કેમ આંચો જાણ, બુકુ બોલો શતો લઘશ પરાણ. ૩૩ હકીકત મેં માંડીને કહી, જસને દયા આવી શહી; મારી પાછળ આવો જાણ, મારગ હું દેખાકુ નીરવાણ. ૩૪ આગળ પાછળ ચાલો જાણ, શહેર, સુમીયં મુકયો નીરવાણ; તે શહેરમાં હુંતો ગયો, જસ તાંહાંથી અલોપ થયો. ૩૫ તે નગરની શોભા

ખહુ, શું વીસતારી તમને કહું; ચતુર શીરોમણ શઘળી નાર, જાણે કામ તણે અવતાર. ૩૬ લોખતખાજ વાત કરે છે શહી, અછજ સોદાગર શાંભજે તહી; તેવામાં એક કડતક થયું, તુતી ક હે વીસતારી કહું. ૩૭ દેહી—મીજસમ ભરાઈ બેઠી સહી, રસમાં આવી છે વાત; તે વેસા શુ નીપતું, શાંભજ સાહા વીખીયાત. ૩૮ બીલાડી બુધ આગતી, બુગતે છે બે જોડ, આસ ન ઉપરથી તે પડી, નહી તેમાં ખાપણ કે ખોડ ૩૯ શભા; સમોપે તે પડી, તેણે બુધ કરૂં છે અપાર; લોક શહુ વીસમે પામીઆ, ભગણ પડુ તે ઠાર. ૪૦ એતો જ્યાસ દીકો નવો, અ તે શુ કડતક હોઅ, અચરત દીકું આવી ઘણું. લોક સહુ તે જોએ. ૪૧ પોહોર એક એમ વહી ગયો, અત્રોપ થઈ તે નાર, બીલાડી દીકો નહી, મીજસમે કરો વીચાર. ૪૨ લોખતખાજ તાં હાંથી ચાલીઓ. મુડી અધુરી વાત; ચાત્રો તે જંગલ વીશે, નવ જડે સેધો જા. ૪૩ વીચાર કરી મનમાં રહી, વળી શમા કરીતે ઠાર; વાત પેસાતી સુણીએ શહી, બોસાવો આં ઠાર. ૪૪ લોખતખાજ દીકો નહી, શેષે શેહેર મોજર; પછે પસતાવા લાગીઆ શેદાગર તે ઠાર ૪૫ ચ તુર શીરોમણ સુધડ નર. આંચો વાડી મોજર આ દરમાન નવ પામીઆ, તથ ગયો આઠાર. ૪૬ છવ રહે તેની વાતમાં. વીચાર અછજે મન; તે નરને શેધો કાઢોએ તો હરખે મા હરે મન. ૪૭ સજન પ્રતે બોલીઓ, શેદાગર તે દીશ; હમો સફરે જણુ સહી, એમ કહીને નામુ શીશ. ૪૮ સોધુ લોખતખાજને, શુણુતા તેની સાર; વળી માસ વેચીને આવણુ, આપણુ શેહેર મોજર. ૪૯ તા કહી શરવે મળી, નવ સાંભણુ કોઈનું કાન; માણસ લેઈને નીસરો, માણસ સહીત નીરવાર. ૫૦ લોખતખાજે કહું હવું, કેનોજ શેહેરનું નામ; અછજ સોદાગરની સરો. તે દીશાએ કરે મુકામ. ૫૧

ચોથાઈ—તે મુસકમાં ગયો હોશે જાણ તાંહાંથી મુજને મજશે નીરવાણ; દીવશે ક ચ રતો મુકામ, એમ કરતાં આંચો તે ગામ. પર આવી કરીને પુછી વાણુ, નવો શેદાગર કોઈ આંચો છે જાણ, લોખત ખાજ છે તેનું નામ, તે આંચો છે આણે કામ. ૫૨ ના હાં કોઈ કહેતુ નથી, લોખતખાજ નામે કોઈ નથી, પુછી ભાર લીધી તહી. નીરાશ થઈને તે બેઠો સહી. ૫૩ દેશ દેશાંતર ફરીઓ ફર, નવ લાગી ભાસ મનમાં પામો શોક, નાશ છ માશે આવશે અહી. નગરમાં વશીઓ સહી. ૫૪ બેઠાં ખરચ ખાધો તે ઠાર, જણુ દીવસ વીતા નીરધાર, દાસત હતી તે પુછી થઈ; તો પણ તે નર આવચો નહી. ૫૫ બુખે મરવા લાગો જાણ. ચાકર જતા રહ્યા નીરવાણ, એકજો રહે સોદાગર તહી, વીચાર કરવા લાગો સહી. ૫૬ લોખતખાજ છે નાંજ સાર. લોખતખાજ ગામ નીરધાર. તે શોધીને કાઢું સહી શું કરે આંહી બેશો રહી. ૫૭ કફની પેહરી તોણી વાર, ફકીર થઈ ચાલ્યો નીરધાર; મુસક મુસક ફરે સરવથી, તે શેહેરનું કોણું નથી. ૫૮ જેને પુછે તે ના કહે, ફકીર વેશે ફરતો ફરે; અધાર વનમાં ફરતા ફરે, અધાર વનમાં આંચો સહી, ફકીર એક બેઠો છે તહી. ૬૦ પુરો સાહેબનો વલી જાણ. બેઠો ધોઆન ધરે નીરવાણ. તેને જોઈ નામુ શીશ, પાસે જઈને બેઠો તે દીશ. ૬૧ આંખે આંશુ ચાલ્યાં વહી, તારે ફકીરે વાણી કહી; કેમ આવવું પડ્યું આ ઠાર, શા દુખે નીસરીઆ બાહાર, દર તારે તેને જોડ્યા હાથ, બોલ્યો તે ફકીર સાથ; હુછું સોદાગરનો કુમાર. એક મુસાફર આંચો મુજ શેહેર મોજર, ૬૩ વાડીમાં હું બેઠો જાણ તાર તે રહવા લાગો નીરવાણ. મેં તેને પુછું તે ઠાર, શું કરવા રડે છે નીધાર. ૬૪ શમ ઘા લીને પુછું તહી, તેણે મુખથી વાણી કહી, અરધો વાત થઈ જેટલે, કડતક એક થઈ તેટલે. બીલાડી વહતી આવી જાણ, રંગમાં ભંગ થયો નીરવાણ; માહારો નજર બીલાડી ઉપર ગઈ, તે નર બીડી ચાલ્યો સહી. ૬૬ ઈસક લાગો તેની વાતનો જાણ; તેને સોધવા ની સરથો નીરવાણ. લોખત ખાજ નગરી સાર, લોખત ખાજ નામ નીરધાર, તે શહેરની ખતી

વો જાગ, હું લાગુ તમારે પાંગ. ૬૮ **દુહો**—તારે ફકીર વાણી વટે, અકલહીજુ તું જાણ; કોઈને લાગો કહે સહી, કહા કુખ વેઠે નીરવાણ. ૬૯ પરદેશી તેથી હશે, વટે મારગુ કોઈ પથર આપી તુજને ગ્યો, માયુ કોડવા શોએ, ૭૦ અગો મુસક બેવાવણા પણ નથી સુણુએ ગામ. લોખત આજ દીકું ન તો, તમે જાન તમારે ઠામ, ૭૧ તારે અજીજ શોદાગર બોસાંચો ફકીરને લાગી પાય; હું નવ જવુ મુજ દયમં; તરો પુજને સામે, ૭૨ પાર કાઠીશ પરચવી તણો સેધી કાકુ તે ગામ; તે નરને મળુ મહી, તો સફળ જીવતુ આ ઠામ. ૭૩ ફકીરે વીચારયુ સહી, મગી જામે માંચ, દયા આવી તેને ઘણો, ખડગ આપુ એક તાંડે. ૭૪ જા પરચન છુ તુજને સફળ થશે તુજ કામ, પ્રીંસા પડે જા વન વીશે, તે ઠામે કરજો કામ; ૭૫ તરવાર મેન થી કાઠમે, શુજે લઈને પાસ; તે ઠામે શોભા થશે, જાણે લીલા વીસા. ૭૬ નગર થશે એ ક કારમુ માણુસ શોભા માન, ખાન પાન મગરો ઘણું; કહું વાતો ધરજો કાન. ૭૭ શુરજ ઉગે જારે સહી, મીયાન કરજે તસવાર, વળી મારગમાં ચાલજો; કુખ નવ પામીશ લગાર. ૭૮ જાતન કરીને રાખજો, છે તુ ચતુરજાનજુ, ખોશો તો દુખ પામજો; માનજો વાત નીરવાં ૭૯ ૭૯ વીદાએ કીધી અજીજને; ફકીર થયો અંતર ધાન; પગે લાગીને પંથે પડ્યો તમે દી ધુ જીવતદાન. ૮૦ એમ કરતાં નીશા પડી. અગાર વનની માંડે, તસવાર કહાડીશુતો સહી; શોભા ઘણી થઈ તાંડે. ૮૧ મેહેસ મેડીને માલોમાં ગેરે અજીજને ચોદ, સુગી સુગો દખે શહી; વણુ અઢારે લોક. ૮૨ **ચોપાઈ**—આઠે દીવશ જાન કરતાં ગયા; મધ્યાન કાલ જંગલમાં ગયા, પાણી તણો એક આંગ્યો ઘાટે આતીને મેઠો તે વાટ. ૮૩ ખાધાં ફૂલ નહીનેતીર, પાણી પીવા બેઠો વીર. નીચી ગરદર કરે જેઠવે. કર માંડેથી તસવાર પડી તેઠવે. ૮૪ કોડાધરો જસનો નહી પાર. તેમાં જઈ પડી તસવાર; કરમ કરે તે ન કરે કોય, બેઠો કાંડા ડાપર સોય. ૮૫ ઘણો પસતાવો લાગો તહી, વળી ધીરજ રાખીને ચાલો શહી; એક જોજન ગયો જેઠલે, તાંડાં વસતી દીડી તેઠવે. ૮૬ માણુસ એક દીકું તાંડે, તે ખેતર સાચવે જંગલ માંચ; તેને ખેતર જઈ ઉમો રહ્યો. તારે પટેલે બોલજ કહ્યો. ૮૭ કાંડાંથી આવો તુ નરેશ, કોણુ ઠામ કરવો પરવેશ; તારે અજીજે વાતજ કહી, ચીત ધરી કણુમીજ લહા. ૮૮ પુરવની વાત હતી જેઠલી, માંડી હકીકત કહી તેઠલી; તુ સરખે મુરખ નહી કોય, બેજો વાત શાચી નવ હોય. ૮૯ પારકી વાત દુખ પામે સરવથી તુજ સરખો મુરખ પરચીમાં નહી; એમ કહીને દીધી આશ, ચાકર કરીને રાખો પાસ. ૯૦ તે ખેતરમાં ઝાડ એક સર, તેની શોભા અપરમપાર; સમી સાંજ થાય જેઠલે, કોટી દીવા ઉગે તેઠલે. ૯૧ ડાળે ડાળે દીપકની જોત, ઊંદેકાર થયો ઊદાન; સોદાગર મન વીસમે થયો. આતે કારણુ શુ કહેવાય. ૯૨ ભુત પરેત કે વતરી જાણુ, શા કણુ શહી આહી દોશે નીરવાણ; ઘડી એક એમ કરતાં ગઈ, તેમાંયો હાથ નીકળીઓ સહી ૯૩ પટેલે મદનો પાલો ભરો; જજે કરી તેને કર ધરો; છબ શાત પાંચ દસને બાર. ચાલીસ પાલા પાંચા નીરવાંણુ. ૯૪ પાંજો હાથ તેમાં પેશી ગયો, અજીજ શોદાગર જોઈને રહો. નીતેહાથ નીસેરેજો જાણુ, પટેલ પેજોડા વાળા નીરવાંણુ. ૯૫ એમ કરતાં દીન વીતા બહુ. તાર પછે વીનુતે કહું, પટેલ મુખે બોલો વાંણુ, સાંભળ પથી ચતુરમુજબી. ૯૬ તમેનેતે પેચાલા પાજોઅહી, હુંતો ધેર જાહીજુ વાર કહીને રહો તે ઠામ, પટેલ ગયો પેતાને ગામ ૯૭ સમીસાંજ થઈ જણી વાર; રોશની થઈ તો અપરંમ પાર, અજીજ શોદાગર વીચારે સાર; જેઠ એનાંજે નર કે નાર. ૯૮ હાથ બાર કાહાડો જેઠલે ઝડપ કરી ઝાલો તેઠલે. ૯૯

દોહરો—હાય અજીજે ઝાલીઓ તારે ચીસ પાડી અપાર; જાણે અશમાન તુટી પડ્યુ, કડકા થયા તોણીવાર. ૧૦૦ જનાવર એક નીશાર મહા ભયાનક કામચાંચમાં અજીજને ઘાલીઓ, અંતરીસ ઉડી જાએ. ૧૦૧ એકસો ફરંગ ઊચુ ગયુ, જનાવર તોણી વાર; પછે હે

ઠે ઉતરયુ, પાહાડપર મુક્યુ નીરવાણુ. ૧૦૨ નાખી જનાવર તે ઊપરે, ગયો પોતાને ઠામ; સો દાગરને સુધી નથો શરીર તણી લગાર. ૧૦૩ ઘડી એચાર વહી ગઈ, જ્યુંનજરે જાણુ; આ હાડ તાં દીકુ નહી પાહાડ તાં નીરવાણુ. ૧૦૪ દુખ પામે કાઆ વીશે, ઉતરે હેકો જેમ; પગ ખસે તેના શહી, પરથવી ઊપર પડીઓ તેમ. ૧૦૫ પહાડ ઊંપર તે પડ્યો મડખડતો તેણી વાર; તે ઠામે કુવો હતો, તેમાં પડો નીરધાર, ૧૦૬ શરીર તણી સુધી ગઈ, દુખવા લાગ્યુ શરીર; આવાર કુવો શહી, નથો કાંઈ તેમાં નીર. ૧૦૭ તેમાં તે આવી પડો, કોણ કાડે તે ને બા; લુખ તરસ પીડે ઘણુ, દુખનો નવ આવે વાર. ૧૦૮ તણુ દીવસ એમ વહી ગયા તે કુવામાં જાણુ; તાર કછી જે નીપજ્યુ, તે તમને ફેડુ આ વાર. ૧૦૯ એક જલહીઠી દીકુ સહી તેમાં ઘણી સોભાય; તેમાં રચના છે ઘણી, તે અકલીત નવ કળાય. ૧૧૦ મહેલ મેડીને માળીઆ, વાડી શેરવર ગામ; મેવો નાના પરકારનો દીકો તેણે ઠામ. ૧૧૧ હાથે કરીને ખોદી યુ મેલોડુ કર્યુ તેની વાર; એક માણસ પેસે સહી, છેડુ પાકુ નીરધાર. ૧૧૨ તે જલોને મહોડે સહી, કાંસી બાંધીજે જાણુ; વાંકો વળી પેકો સહી, આહા ગજામાં નીરવાણુ. ૧૧૨ તર ફેડવાને લાગીઓ, તાં એક ફકીર આવો શાર; તેને કાડી નાખો શહી, પાહાડ ઊપર નીરધાર. ૧૧૪ **ચોપઈ**—તે ફકીરના પુતરી જેહ, તે આવીને ઉમી તેહ; દીકો પુરસ પડ્યો તે સાર; તાં આવીને ઉમી નાર. ૧૧૫ ખુશી તે થઈ મનમાં ઘણુ, કીસમત જાણુ આજ મુજ તણુ; શીકાર પરમેશવરે સોકડ્યો અઢી, માણસ લક્ષ મટ્યુ છે સહી. ૧૧૬ કાંસી આવીને આવીને કાઢી નાર, લઈ ચાલી તેને શેહેર મોજર; ચાકી મુકી તેના પર સાર, કાલ તેનેખાઉ નીરધાર. ૧૧૭ જેમ કરતાં નીસા પડી, ચાકી વાલો સુતો તે ઘડી; નીંદરાવસ થયો જેટલે, અજ ન આળી ઊડ્યો તેટલે. ૧૧૮ આખી રાત ચલો વન મોજર, પરાતસકાળ થયો જેનીવાર; વળી આગળ ચાલવા માંડ્યુ જેટલે, ફકીર એક આવ્યો તેટલે. ૧૧૯ ઘોડા ઉપર છે અસવાર, ફકીર વેશ કીરસતા શાર; અજ જે તેને દીકો જેટલે, તરત પગે લાગો તેટલે; ૧૨૦ માથા ઉપર મુકો હાથ, વાત કઈ ભાઈ મારી સાથ; શા દુખે આવો છો તમે, સાચી વાત કહોની અમે. ૧૨૧ આંખે ચાલી જલની ધાર, ખોલ્યો અજ જાણીવાર; હુ છુ જાતે સોદાગર સહી, લુલો પડ્યો જંગલમાં અહી. ૧૨૨ પગે લાગો તેહેને શહી, મુજને તે ગામ મુકો જઈ; તે શીધનેઆ વી દયા, સોદાગર પરતે ખોલજ કહયા. ૧૨૩ આખ મીચતુ આણી વાર; જઈ પોતીશ તુતે શેહેર મોજર; અજ જે આંખ મીચી જેટલે; તે શહેર શમીપ આવ્યો તેટલે. ૧૨૪ લોખતખાજ તે શેહેરનુ નામ, આવીને ઉમે તે ઠામ; દીકા આગળથી દરવાજા કોટ, ઘણી શોભાને મહીમા મોટ, ૧૨૬ **દાહરો**—અજ જ સોદાગર આવીઓ, તે શેહેર મોજર; લુખ દુખ લુલો ગયો; એવી છે શોભાય. ૧૨૭ જાણે ઈદરપુરી સહી, જાણે શીવ કહંલાસ, જાણે બીજ દુવાર કા, લોક વશે શહુ વાસ. ૧૨૮ જાણે સવરગપુરી સહી, તેમાં ખેડાં નરને નાર; સદા ખુશાલી તેહમાં, દુખ નથી લગાર. ૧૨૯ સુના જેવી પરથવી સહી, નહી રજ માતર તાં મેલ; જાણે કીરમાંએ ઘડુ, ખરા હુનરથી ખેલ; ૧૩૦ મોહોટા મહેલ નવ ટુકના, મીનાકારી છે કામ; સી સોભા કહુ તે નગરની, ભરમા લુલે તે ઠામ; ૧૩૧ વાડી બાગ સોહામાસા, વનસપતીભા ર અડાર; મેવો પાકે તાં અતી ઘણો, શોભા અપરમપાર. ૧૩૨ નાળીએર કેળાંખોજરડાં અ ખોડ પસતાં બદામ; દરાખ ચોરોલી ઘણી, ઢગલા પડ્યા તે ઠામ. ૧૩૩ દાડમ અંજર જમર ખ સહી, ફાણશી ફાલશીના વન, આંખે જાંખુન કદલી. દખીને રીજે મન. ૧૩૪ અજ જે ઈ વીસમે થયો, ધનધન મુજ અવતાર; આ રચના કોઈ દેવે રચી, શોભા અપરમપાર. ૧૩૫ જોતો જોતો ચાલ્યો સહી, મનમાં પામે ઉત્તામ; એટલે માણસ તાંહાં આવીઓ, તે શોદાગર ની પાસ; ૧૩૬ હાથ જોડી વીનતી કરી, પરણુમી લાગો પાય, લઈ ચાડ્યા અજ જનેભરી.

मलानी मडि; १३७ परदेशी पंथी सडी, दीडो अतुर शुभ्नाश; पुथी यध सभा सडु. शीर छ तर धर नीरवाण. १३८ पोसाक ने पाशा तळो पदरांचो तोणी वार; तपत उपर भेसाडी आ, क्षयु न पाली वार. १३९ अछन वीसभे पासीआ, आने शु कडेवाय; अंदशा मनमां रे; तारे पंगर करी सवास; १४० बीता हीकर करवी नडी, वात शुणो आ डम. १४१

शे. पा. र्थ—१४२ ओटयो तोणी वार; मनमां बीता नव करी लंगार; आ शरनेनो पाद शा सडी, भरणु पामो छे ते अडी. १४३ अदधान धरो ययो नेटवे, अय साधे गोडो तेटवे अपुनरान हुणोछु न्नाश, पुनर भारे नथी नीरवाण; १४३ ते माटे तमे करणे जिक काम, वयन मार करणे परमाणु; आज्यो साधे दीने शार, ने कोळ मुसाडर आपे नीरवार; १४४ तेने मान आपणे नीरधार. पादशाड करी भेसाडने आ डार; पुतरी मारी अतुर शुभ्नाश; ते नरने पराणावने नीरवाण; १४५ तमारा लाग्य तळो नडी पार, साधे दीवस आंव्या आ डार; शुण भोगवो अपरमपार; अगो तमारा आकर नीरधार; १४६ अंग कडी पजे ला जीआ, वणर करणेडीने रहयो; तारे अछनने आंव्या वीशवास; वणर लधने ओठो पास; १४७ सरकार ताणा कायदा ने, वणर आशीने शीषवे ते; आस अतुराध इडी रीत, ते सर दार शीषवे अछनने नीत. १४८ अंग करतां ते बीता दीन सालीश, पछी पुतरी पराणावी ते दीश; प्मान पान तां थयां अपार, आनंद सडु पागा नरनार; १४९ घरमां आरकुल ते री ते करी, पादशानी पुतरी अछने वरी; पादशा ते नगरने ययो, पुराण पीत धरीने रहो. १५० मडादुप पामो वनमोन्तर. हीमत नव मुकी लंगार; मनमां सधे छे सरवथी, अे वात कांछ मणती नथी, १५१ पुछी नारीने लीघा पार, लोयत आस पाशा नीरधार; ते हुवे न्गणना मु न्ने थध, कीसमत लधने आवु अडी. **हो. ल. र्थ**—अेवु मनमां वीवारयु, धीरन धरा अपार; अछने हीमत राप्पो शडी ते पासा ययो नीरधार. १५२ दुप पामो ते अती घ णु पाण हीमत न मुकी ते डार; दुप झीटीने शुण थयु, शरुण थयु तेनु काम. १५४ तेम ही मत राप्पो तमो, शोक करो मन ताण, मुन्ने अेवु सुजे शडी, थोडे दीने थरो काण. १५५ अछन मडा दुप पामोआ तेवु नथो पड्यु कोळ ने शीश; ते दुप झीटीने शुण थयु ते कर नारो नगदीश, १५६ अे वात तो पुरी थध, अछन शोदगरनी न्नाश; तुतीये मांडी कडी, न्दारशाडने मंडाण, १५७ छडा दीवसतो पुरी थध, तुतीनी आदीश, भेडता हरी शंकर कडे अरणे नामी शीश १५८ वात शोणमी पुरी थध तुतीये शडाज्जदाने कडी.

वात १७

शे. पा. र्थ—सातमो दीवस थयो वडी न्नाश, मारग सडी आडयो नीरवाण; न्दारमा पंथे आसीआ, आकुणवाकुण मनमां थयो. १ सरिर ताणु तेने सुधी नथी, आंणे नीर वळेछे सरवथी, जेडेवर जेडेवर ओले वाण, अराण न्गणमां आटयो सडी न्नाश; २ श नारीशु ला गयु धान. जीण वात ताणु नडी ज्ञान; तुती साधे ओले वयन, सालग पक्षी तु आणु दीन. ३ तारे भारे परीत अपार, पेला लवनो हु भागनार; न्गतवर छे पाण पुथी अपार, अरतु शीशभाण गुण लंडार, ४ मडादुप मुन्ने पड्यु शडी, ते तुन्ने वीलो मुक्यो नडी; नीमक हलास करे अपार, पंथी पाण धशिवरनो अवतार; ५ मारी साधे तु दुपआशी थध, घडी पाण वीलो मुक्यो नडी; ६ सुण सरवे करे ते ताण, मारी साधे आवी आण. प्राणु दान करे ते म ने, सु आशीगण हु थळी तने; तारी वात सुणतां दुप न्ना, मारी काया सीतण थाय. ७ न तम वारता कांछयेक होय, ते मुण आगण कडेने सोये, मारग रसतो नीदर न्नाश, सुण

થી બોલ્યો ગધુરીવાણ. ૮ **દોહરો**—તારે તુની એમ બોલ્યો, સાંભળહુ દુપતીના ત
 ન. એક વાત તમ આગળ કહુ, તે કેમણે રાખી તમારૂં મન, હ એક તણ મોતર હતા સહી,
 શોભાગરના કમાર; ચહેરે વીરધા ગુણ આગલો, બુની તણા ભંડાર. ૧૦ બે ચારેક હતા સહી;
 બેડા ખાધુ મહુ દીન; દોસલ હની તે ઘટી ગઈ, બીચારવા લાગા મન. ૧૧ આપણે અડધી
 કાંઈ જઈએ સહી, પરચુક કોઈ આગ; સફર કરીએ કોઈ શહેરની, રાત્રી લાવીએ કાંઈ દા
 મ. ૧૨ બેસી રહેલુ ઘર વીરો, ચતુર તણી નહીં ચાલ; એમ કહીને ગલીઆ તરણે જાણુ ત
 તકામ. ૧૩ મુઠ મહુરત જોઈ કરી, ચાલો ચતુર મુજબ; દાણા પાણી જે ચામતો તાંડાં રહેણુ
 નીરવાણ. ૧૪ **ચોપાઈ**—એમ બીચારીને આટલા જાણે, આજુક તેને આગ ન માણે;
 એક ગામ લે બીજુ મુકે સહી. નાંચા પડે તાં રહે શહી ૧૫ ઘણા મુકે એમ ફરીઆ સાર
 એક શહેર આઠયુ તે ઠાર; મજલ લાંબી કરી સરવથી, થાકા ચરાણુ ચલાતુ નથી. ૧૬ ધર
 તી નવ મુકીએ પાય, ભરાઈ ગઈ છે તેની કાય. બે ગાડી શહેર રહ્યુ છે સરવથી, તેટલુ ચાલ
 વાની મુકી રહી નથી ૧૭ એક વરખની સીતળ છે છાંય, શીતળવાયુ આવે છે તાંડ, મધો
 આન કાળથયો છે સહી, તણે જાણુ તાં બેડા જઈ. ૧૮ ખા ખાધુ તરણે મહીં જોગ, બેડા વાર
 કરે નીરવાણ. ૧૯ હાસ વીનોદ કરે છે સહી, એક તેમાંથી બોલો તહી. ૨૦ એકેકી વાત કરો
 નીરવાણ, જે વીની હોય શીરપર જાણુ, એક વારા ફરતી કહેવી જાણુ, લેશ લાજ નવ રાખવી
 નીરવાણ. ૨૦ આપ વીની હોય જેટલો, માંડી વાત કરવી તેટલી; તરણુમાંથી મંતર બોલેવાણુ,
 તેને મુરખ જાણુવો નીરવાણ. ૨૧ જે આપ વીતી નવ કહે વાત, તેની મુરખ જાણુવી જા
 ત; જેને વીની હોય નહી, તે નગરમાં પહોચાડે સહી. ૨૨ ખાધ ઊપર બેસાડે જાણુ, બે
 કોશ પહોચાડે નીરવાણ, તેની વાત સહુને મન વસી, એ વાતમાં ચીંતા કરી. ૨૩ મુખે ક
 હો ભાઈ વીતી વાત, જે ગુજરી હોએ પોતાની જાત. જે નરને નવ વીતુ કાએ. તે બેહુ
 નરને ઉચલી જાણે. ૨૪ **દોહરો**—તારે એક તેમાંથી બોલીઆ, મુજ વીતી કહુ
 વાત, તે તમ આગળ કહુ, માંડી સરવે ખીઆત. ૨૫ પ્રમાંડ બધુ ડોસી પડે, ડોસે દશ દી
 ગપાળ; સમુદર નીર મુકે સહી, મુજ દુખ સાંભળતાં વાર. ૨૬ જેટલુ લખુ લગાટમાં. તેટલુ
 વીતે; આશુ અદક ધાએ નહી, શોધે વેદ પુરાણ. ૨૭ પુરવે વાત માંડો, તમો સાંભળજો વાત;
 મહાદુખ વેકુ કાએ. ૨૮ એક શોભાગર આપણા શહેરનો, બેન વછર એવુ નામ; એક વહા
 ણ ભરી કરી, ચાલો સફરને કામ. ૨૯ તે તણા ચાકર અમો, સાથે અમોને લીધ; લગર
 વાહાણુ વાહાણુ કામ કરંયુ છે શીધ. ૩૦ બંદરે બંદરે ફરો શહી, વેચો માલ અપાર; ઘણો
 દરવ કમાયો સહી, કહેતા નવ આવે પાર. ૩૧ ઘણો દરીઆ ખેડ્યો સહી, અપરમપાર અ
 પાર, સફર તેણે પુરી કરી, પાછો ફર્યો નીરધાર, ૩૨ અનગળ માલ ભરી કરી, પાછો વ
 ટ્યો તે દીશ; તેવામાં એક કહીતક થયુ, કોપા સી જુગદોશ. ૩૩ **ચોપાઈ**—ઘર ભ
 ણીઆવતા સહી, વહાણુ પડ્યુ વમળમાં જઈ; ચકરી ખધી તેને તીર, ગરક ગયુ તેવુ તે નીર
 જળ તણો નવ આવે પાર, તા વહાણુ છુકુ નીરધાર. સઘળા લોકો બુડા છે તહી, એક હુ જ
 વતો નીસરો છુ સહી; ૩૪ પાટીયુ એક આવયુ કર મોજાર, તે ઉપર બેડો નીરધાર; સાતદી
 વસને સાતજ રાત, આઠમા દીવસનો થયો પરભાત. ૩૫ દરીએ છોળ મારી અપાર, કહાડી નાં
 ખો જળથી બહાર, મહા દુખ પામો હુ ઘણું, સુ વીગત કહુ મુજ તાણુ. ૩૬ શવા પહેરે મુકી
 થઈ, હળવે હળવે ચાલો સહી; એક જોજન ગચો જેટલે શહેર એક દીકુ તેટલે. ૩૭ તે સ
 હેરની સોલા ઘણી, જાણે રચના ઈંદરજ તાણી; તે ગામને પાસે શહી મહારોકાતુર બેડો જ
 ઈ ૩૮ ઘટીકા બે યઈ જેટલે, માણસના પગ વાગ્યા તેટલે, તે શહેરમાંથી દશ વીશક નાર;
 કીડા કરવા નીસરી બહાર. ૪૦ પછી જાત છે સઘળી જાણુ, તે સહેર પરીનુ બે નીરવાણુ.

આનંદ વીનાદ કરેછે સહી, તેવામાં મુજને દી. તહી. ૪૧ આવી કરીને ઉમી પાસ, મુજ સામુ જોડને કરેછે હાસ, કયાંયે આંસો આ ઠામ, મુ ધારે મે મનમાં કામ. ૪૨ પંચમાયુત નુ પુત્રાણ સહી, કયાંયે આવીને બેઠો અહી, જે મેં તાં જોડા હાય, બોલ્યો તે નારીની સાથ સઘળી વાત કહી જેટલે, તે નારી રીજ તેટલે; પરીત ઘણી તે મનમાં ધરી, ચાલી ચતુરા તાંથી સુંદરી, ૪૪

દુહા—એક નારી તેમાંથી રીજ ધણી, આવીને જાણ્યો હાય; હાં વ લાવ કટાક્ષે કરી, લઈ ચાલી મુજ સાથ. ૪૫ શોળ વરસની સુંદરિ પરી જાણે નાર; ઇ છા વર મુજને વરો, પરીત ધરીને અપાર; ૪૬ મહાસુવડ તે સુંદરી, કામ શરખી દેહ; લઈગ ઇ મુજને ઘેરમાં, મનમાં આણી નેહ. ૪૭ વાડી એક પોતા તણી, ફરતાં ચીમન છે ચાર; તે ની વચમાં એક ચણુતરો તેની શોભાને નહી પાર. ૪૮ સંકટીક માણીનોછે શહી, જલહલ ક રાગ જાત; શોભા તેનો સી કહુ, જાણે ઝંકાર લલિત ૪૯ કુસપ નાના પરકારના, તાં મેવો અપરમપાર; શી શોભા કહુ વાડી તણી, વનસપતી લાર અઢાર; ૫૦ ખાનપાન નાના વીધના આભુશણ અંગે અપાર; વચ્ચ વાધા નીતે નવા, કીડા કરીએ નરનાર. ૫૧ વધભોગ મન ગમ તા કરે, તેમાં નરનારી રીજે મન; હેત પરીત રાખે ઘણી, કહે સ્વામી તુજને ધન, પર ચોરા શી આશન સહી, ભોગ કરે તે ઠાર; તેમ તેમ નારી રીજે ઘણુ. ગુણ તણો ભંડાર. ૫૪ સો ણ સાણગાર સજે કામની, વેણુ સાગજ કયા, નરત કરે મુજ આગળે, અમળા જોમન વેસ. ૫૪ જાણે મુખ સવરગ તણુ, તેથી અધીક તાં હોય; આડ પહોર ચોસડ ઘડી, આણંદ મંગળ હોય ૫૫ વરશ સાત એમ વહી ગયા, કીડા કરતાં અનુદીન, પને રજા માગી તે નારની, બોલો મુ ખથી વચન, ૫૬

ચોપાઈ—તે નારી પ્રતે બોલો વાણુ, સાંભળ વીનતી ચતુરસુજાણુ તારે મારે પરીત અપાર, કહેતા નપ આવે પાર. ૫૭ વચન તમારૂં આપો હાથ, તો એક વાત કહુ શાય; તારે નારી બોલી વાણુ. તમારૂં વચન કરે પરમાણુ, ૫૮ સાત પહેડીને મારે કોલ સાચો માનીશ તમારો બોલ; તારે તેણે વાત કરી, મુજને રજા આપો સુંદરી, ૫૯ માત પોતા મારા વરધ કાએ, તેની મુજને ચીતા થાય; તેની ચાકરી કરવી જઈ, એવો મનમાં ઇછા થ ઇ. ૬૦ શાત વરસ સુખ ભોગવુ કાએ, હવે મુજને કરો વીદાય તે નારી પાણુ વચન રહી; મુ જને વલાવા દુારી સહી, ઘોડો મુજને એક આપો જાણુ, તે ઉપડ બેઠો નિરવાણુ, હેત પરિત ને ઊલટ ભેર, જવા માડયુ મેં મારે ઘેર. ૬૨ ઉડ્યો પંખી ઘોડાની જાત, આશમાન ઊપર ઉડ્યો વીખ્યાત, હજારો ગાડી તે ઊડ્યો જાણુ, કારમો ઘોડો તે નારવાણુ. ૬૩ અઘોર વનમાં એક મોહિયો પાહાડ ઘોડો ઉતરે તેની આડ; પરથવી ઉપર ઊભો જેટલે, સરપ એક દીઠો તેટ લે. ૬૪ એક જોજનનો લાખો જાણુ, દોહાડ જોજનનો પહોળો નીરવાણુ. ૬૫ મહા જેહરી તે ને દીઠો શહી, શરીર તણી મહારો સુધી ગઈ, ઘોડા સુધાં ખાશે શરવથી, હવે જીવવાની આ શા નથી. ૬૬ **દુહા**—એમ વીચારયુ શહી, તેવે વીપરાત થઈ એક વાત; તે તમ આગળ હુ કહુ, જે વીતુ મુજ જાત. ૬૭ ઊડ પંખી ઘોડો શહી, પરીએ આપો તો જાણુ, હણહણીને તે શરપ થયો, એક જોન તે પરમાણુ. ૬૮ તે દખીને વીસમે થયો, આતે સુ કારણુ હોય; અ ચરત દીકુ અતી ઘણુ ધજવા લાગો શોએ. ૬૯ જુથ તેણે કીધુ ઘણુ, માહેમાહે વળગા શાય, અતોલ જુથ કરે શહી, પરથવી પછાડે આપ. ૭૦ વીખની જીવાલા નાંખે ઘણુ એક એકની ઊપર કાએ, ભડકા બંને અગની તણા, ભલે પરથવી પરલે થાય. ૭૧ પહાડ ઊપર ચડી ગ યો, સુધ નવ રહી કાએ, જીવ લઈ નાઠો શહી. મહા અરાણુવ ની માહે ૭૧ અઘોર વનમાં નાઠા શહી, નહી જગ ફજને નીર; વાઘ વરે બોલે ઘણા. કેમ કરી રાખુ ધીર, ૭૩ તણુ દીવશ ભમો શહી, નહી વસતી કે વાટ, અન કે ફજ પામે નહી, નહી પાણીના ઘાટ. ૭૪ ચોથો દીવશ થયો શહી, તે જંગલમાં તે વાર, મ, ણેશ એક દીઠો શહી જીરણુ થઈ છે કાએ.

ઊંડા બેઠાની ગતી નથી, તેને જઈને વાગો પાય. ૭૬ હુ પરદેશી વગે મારગુ, ભુલો પડેલો છું
જાણતો મો શરણ આવયા શહી શહેતા કરો નીરવાણ. **ચોપથ**—તારે વરધ પુરૂશ બો

લે વાણ, તુ કયાંથી આવે, જંગલમાં જાણ. મનીસ નામે કોઈ આવે નહી, તારો કાળ લાવો છે
સહી; ૭૮ વાઘ વરૂ પરવતને પહાડ, કરડી ખાશે તારૂ અંગ, જેમ ચેતાએ તેમ ચેતી હયો; હ
મણિ તારો આંચો કાળ. ૭૯ દાણો પ્રાણી પરવારયુ સુખ, પરમેસવરને સંભારો મુખ, એવાં
વચન તો વરધે કહયા, મારાં ગાતર તો સીતળ થયાં; ૭૯ હુનો આંચો તમારે શરણ, જીવ
તો રાજો કે પમાડો મરાણ; એમ કહીને ચરણો નમો, મારો બોલ તેને મન ગમો. ૮૧ શીઘ્ર
કહે શાંભળ સુજાણ, આવ મારી સાથે નીરવાણ; આગળ પાછળ આંચો જેઠે, પાહાડ એક
આંચો તેઠે, ૮૨ તે મધે એક મોટી ગફાએ, મુજને લઈને પેઠો ને માંહે, શહેન માણોની ગ
દા એક. ગુફાને મહોડે હુની વીવેક. ૮૩ વરધ પુરૂશ ઊપાડી તેઠે, મુજને આણી ઘાતો નેહ;
પાછો ગદા ગફાને મખ ધરી, આગળ ચાલો વેગે કરી. ૮૪ આગળ હુ ચાલુ જેઠે, શીઘ્ર અ
પોપ થયો તેઠે, મહા ભઆનક દીકુ તાંડા તે તમને શંભળાવુ આડી. ૮૫ અનુસ માયાની તુ
મડીને, સહસ્તર એક પડી છે તેઠે; વળી અહતી તણો દીકો અખાર. ચરમ તણો ડગલો તે જ
ણ; ૮૬ આસરીઅ ઘણો મનમાં થયો; વળી આગળ જતો ગયો, જ્યુ તો મનીશ. અપાર;
બંધન કરી નાખો તે ઠાર; ૮૭ તેને મેં તો પુછ્યું તહી; કોણે તમને બાંધયા અહી; તારે તે
નર બોલો વાણ, સાંભળ પથી અનુર સુજાણ, ૮૮ વરધ પુરૂશ તમને લાવો શહી જાણ; તે
તો રાક્ષસ છે નીરવાણ; મનીસ રૂપે નીસરે બહાર, બેસવી માણસ લાવે આ ઠાર. ૮૯ કોઈને
શોકે અગતીમાં સહી, કોસને કાચો ખાચે અહી; આજની રાત તમારી મુખે જસે કાલની ગ
તી અમ સરખી થશે, તારે તેણે જોડયા હાથ, બોલો હુ તે માનવી સાથ, દહીત કેટલા રહે
અહીએ. તેની મુજને કહે વારતાએ, ૯૧ બીજે કોઈ એવો સાચો છે શહી; કે એકલો જતે રહે
મે અહી. નારે તે નર બોલ્યો વાત, બીજે એક છે તેની જલ; તે પાણુ મહા બળીએ છે સહી;
જેહસ્તર માણની ગદા ઉપાડે અહી, બકરા લઈને જંગલમાં જાએ; નીસા પડે તારે આવે આંચ
૯૪ તેતો અમને દુખ બહ દે, ગફાને મોડે જતેને સુવે; નીત બેચાર પાંચને ખાવ છે, વાણ
ચરવા જાય છે; ૯૪ એમ વાત કરે જેઠે, તે પાપો આંચો તેઠે.

દોહરો—નીશા પડી હવે સહી, આવો પાપી તોણી વાર; બકરાં સહુ તે ગોધીઆં, આ
વો માણસને ઠાર, ૯૬ બે માણસને લઈ કરી, ચોકા અગતી માએ; ભક્ષ કરાં તેને સહી;
ક્ષણ નવ લાગી વાર. ૯૭ પછે ગુફાને મોડે જઈ કરી, સુતો પાપી તોણી વાર; મે હીમત રાખી
કરી. વીચાર કરે તે ઠારા ૯૮ જીવાની આસા નથી, મરણ છે આ ઠાર; એ પાપી મરે સહી;
તેહેવું કરવું કામ, ૯૯ ભરનીદરામાં થયો સહી, દાત તોણી વાર. શીખ કાંડી અગતી થકી,
આવો તેણે ઠાર; ૧૦૧ મરણ તેણે કબુલ કર્યું. નહી બીનો તે લગાર; સીખ બનો કરમાં ધ
રી; ઘાલી તોણી આંખ મોજાર. ૧૦૨ તરફડીને જંગો સહી; આંધલો થયો તે કામ, ચોગ
રદમ શોધવા તે ગયો. દુશમન નવ દીકે, તાંહે. ૧૦૩ એક બુણે હુ પેશી ગયો, તેણે શોધ ક
રી અપાર, એવે પાતસકાળ થયો સહી; પેલા બકરાને કાઢાં ખાર. ૧૦૪ આંખે અધ થયો સ
હી, અધીર આવી અપાર; હાથ ફરવાં બકરાં ઉપર પછે, કાંડે ખાર. ૧૦૫ બકરાં તણું એક આ
મકું, પડું હુતું તે જાણ; તે મેં પીઠ ઉપર બાંધીયું, ચાલો હું નીરવાણ. ૧૦૬ પીઠ ઉપર
હાથ મુકીએ, બકરૂ જાણી નીરવાર. ૧૦૭. **ચોપથ**—આહારો નીશરો જેણી વાર, જા

ણ જ પેલા વરધને થશે, તો તો જીવ માહારો જશે. ૧૦૪ માહા વીખ જેની છે માંહે, જેમ ન
સાએ તેમ નાસે તો, અધારવનમાં નહી કોઈ સાથ, કાલી અધારી માજમ રાત. ૧૦૮
રાત દીવસ તે ચાલો જાએ, કુધા તરસાથી વાકુલાથાય, શાધામાં તે ચાલો જાય, એક પાહાડ.

આ એવા છે તાંહ. ૧૧૦ તે ઉપર ખીલાનુ સાર, જરી તાણું પાથરૂ તેણે ઠાર, ઘાણી ખુશી મા
૩ મન થઈ, કોણ માણસ દીમે છે અહીં. ૧૧૧ તાંહાં જઈને જોયું જેટલે, ઘાશ જતાવર આંધું
તેટલે, શોભા ઘણી તે ઘાશની શાર, શોભા જેવું શોભે નીરધાર. ૧૧૨ ખેડો હું જઈ તેણે
ઠાર, પરમેશવર સમશે નીરધાર. પરદુખ નવાજ તું દીન દયાલ, તુ મારી લેતી સંભાળ,
૧૧૩ જગત પીતા કહાવે જીગદીશ, કીરપા કરો હું નામું શીશ. સરસટી તણા તમે સરજન
હાર મુજને દુખ છે અપાર. ૧૧૪ નોધારાની શાહ કરો, દુખ દોહણાં માહારાં હરો; જગત
પીતા કહાવું જગદીશ, મુજ રક ઉપર રાખો રીસ; ૧૧૫ એમ અસતુતી કરે જેટલે, ઈડાં સાત
દીઠાં તેટલે, તે દુખીને મનકું ચલુ. ઘણા દીવશે મુજને લક્ષ મળ્યું, ૧૧૬ પરમેશવરની
શતુતી કરી અપાર. પછે તે ઈડાં ખાધાં તે ઠાર; ઘટોકા ચાર થઈ જેટલે. પાંખ મને ઉ
ગી તેટલે ૧૧૭ સાત રંગના પરછે સહી, ઉડવા માંકું મેતો તહી, પરમેશવરની માયાનો
નહી પાર, માણુશ ને પર ઊંગા તે ઠાર, ૧૧૮ ઊડી કરીને ચાલ્યો જેટલે, શહેર શમીપે
આવો તેટલે, ખુસદ આહાડ એક હતું સાર, તે ઉપર ખેડો નીરધાર, ૧૧૯

દોહરો—લોક મળતાં અતીઘણાં. દોહો મુજને જાણુ. વીસમે મનમાં પામી સહી, કાંઈ
કારણ છે નીરવાણુ. ૧૨૦ કોઈ કહે છે એ લુપ્ત સહી, કોઈ કહે છે કીરજન; કોઈ કહે માનવી
વપરીત સરખી વાત. ૧૨૧ લોક મલાંતાં અતી ઘણાં, મનનો કરો વીચાર; ગોસી ભરીને મા
રીએ, પાંડીએ ઘરની મોજાર, ૧૨૨ બદ્ધ કર લીધી સહી. શુરત ખાંધી તે દીશ, અહા
હ ઉપર નાસી આવીઓ, ચીસ પાડી તે જગદીશ, ૧૨૩ હાંક મારી મેના શહી; ખીનો સ
ઘણો સાથ, જીવ લઈ નાસી ગઉ, બંદુક નવ રહી હાય. ૧૨૪ હોકાર પડો તે ગામમાં, ગઈ
દરબારે વાત; પાંખી કોઈ એક આવાયો, દીશે માનવ જન, ૧૨૫ માણુશ ઉપર દોડે શહી,
રીશ કરીને અપાર; નાઠાં માણુશો દીશ, પાદસા સુણો આ ઠાર, ૧૨૬ વીસમે પામી
શભા શહી, વજર ખોલો વાણુ; જાઓ સશકર લઈને, પકડી લાવો નીરવાણુ. ૧૨૭ રખે તેને
મશે તમે, જીવતુ લાવો આ કામ; પકડી કરી લાવા શહી, જીવે બધું ગામ, ૧૨૮ વજર
તાંધી ચાલીઓ; માણુસ લઈને અપાર, ગામ બાહાર તે આવીઓ, ખુસદ આડને ઠાર ૧૨૯
ઘેરો નાખો ફરતો સહી, વચમાં લીધું તે આઠ. માણુસ રૂપ પક્ષીશહી, દીકું તેણે ઠાર. ૧૩૦
તે વજરને મે આગળ, ખોલાવો દઈને માન. રખે મારતા મુજને, જઈને કરો પરાણામ. ૧
૩૧ હું સોદાગર છું સહી. હમેશ આવતો તમ ગામ; કરમે લખુ છુટે નહી, પશુ થયો આકામ.

ચોથાઈ—એવાં વચન વજરે શુણી, નીશા થઈ તેને મન ધાણી; પાસે તેડો
૧૩૨ મુજને શહી. હેત પ્રીતથી વાતો કરી. ૧૩૩ પછે લેઈ ગયો મુજને શભા વીખે તેઠાર; પાદસા
તખતે ખેડો તેઠાર. ૧૩૪ સલામ કરીને જોડા હાય, તે પાદશાહ ખોલો મુજ શાય; મનીતા રૂ
પે તુજે જાણુ, તુજને પર ઉગાં નીરવાણુ. ૧૩૫ શાચીવાત મુજ આગળ કહો, રખે ચીંતા
મનમાં લહે; તારે મેતો કરી સલામ, સઘણી વાત કરી તે કામ. ૧૩૬ શાત દીવસે હું ભામી
ઓ જાણુ, અન કે જલન લીડી નીરવાણુ એમ કરતાં એક આંચો પાહાડ તે ઉપર હું ચ
હીઓ શહી; માણુશનાં મકાન દીઠાં નહી; ૧૩૭ કુધાતએ પીડયો અપાર; પરમેશવર સ
મર્યા તે ઠાર; ઘડી એક થઈ જેટલે; ઈડાં સાત દીઠાં તેટલે; ૧૪૦ કોઈ જતાવર મુકાં
શાર; ઘાશમાં દીઠાં નીરવાણુ; શાત દીવશની લાગણુ થઈ; એટલે ઈડાં મેં ખાધાં તહી,
૧૪૧ એક પોહોર થયો જેટલે; માહરે સરીરે પાર ઊગા તેટલે; તાંધી ઊડીને આ
ંચો જાણુ; શહેર શમીપે દીકું નીરવાણુ. ૧૪૨ આહાડ ઉપર વીશરામ મેં કરો સહી; લોક
જોવાને મલીઆ તહી; ગોલી મારવા માંડી જાણુ; ચીસ પાડી હું પડો નીરવાણુ; ૧૪૩ લોક શ
સરવે નાઠા સહી. આવી વારતા તમને કહી; તમે વજરને ફરમાવું કામ; મુજને લઈ આવો આ
કામ; ૧૪૪ કહી મેતો માહારા દુખની વાંત; મેં તમને કહી વીખ્યાત. ૧૪૫

કુહા—પાદશાહ ઘણુ રીઝ્યો, આપુ મુજર રહેવાનુ ઠામ; ખાન પાન ભરાવીઆં, મુખે રે હયો આગામ. ૧૪૬ એક વરસ તે રહો સહી, તે શહેર મોજર; પર સઘલાં તે ખરી ગઆં માસ બારમાં નીરવાર ૧૪૭ હુ તેથી બમણુ થયું, સવરૂપ શોભામાન, રજા માગી તે પાદ શા કને, આપણે ઘેર આવો નીરવાણ. ૧૪૮ એક વીતું મુજને; મીત્ર આગળ કહી વાત. તુતી એ શાહાબતને કહી; માંડીને વીખવાત. ૧૪૯ હવે મીત્ર બીજે તયાં બોલશે, પોતીકી વી ગત વાત, મેહેતા હરી શંકર કહે સહી શહેરે વીશતાર. ૧૫૦ **ચો પદ**—તારે બીજે મીત્ર બોલયો વાણ. શોભયો ભાઈ તમે અતુર મુજર; શી નગર એક ગામ, જઈ પોચે. હુ તેણે ઠામ. ૧૫૧ તાંડાં મુજને વીતું જેટલુ તમ આગલ કહુ તેટલુ; તેતો નગર ઘણુ શોભા માન; વાત કહું તે ધરને કાન. ૧૫૨ તાંડાં નીશ ઘોડી શુદરના, જાણે ડોરવશી આતાર; પુ રશ દેવ શરીઆં જાણુ, સુઘડ લોક દીડાં નીરવાણ. ૧૫૩ મોહાંડા મોહાલ દોસે છે વીશાલ, ધે ર ધર છે ઝંક ઝમાંગ; તે નગરમાં શઘણ છે સુખ, જેતાં માફારી લાગી છે લુખ. ૧૫૪ બ જરની છે શોભા બહુ. અનામન ચીજ મજે છે સહુ; ગાંધી તણાં દીસે છે હાટ, નેશતી નાણા વઢીની વાત. ૧૫૫ મુખડીઆ પશતગીઆ બહુ, દોશી દલાલ બેઠા છે સહુ; જેતો જેતો જ ઉ જેટલે, કાવાવાલો દીકો તેટલે. ૧૫૬ કાવો પાય છે આણી નેહ, ફુકાન માંડીને બેઠો છે તે હ; માહા અતુર ગુણને નહી પાર. બેઠો દીકો તેને બજર. ૧૫૭ મુખ શોભા રહી તેની હ સી, જાણે પુનમ કરો શશી; નેતર અપગને મધુરી વાણ, ઘણી શોભા છે તેની જાણ. ૧૫૮ તે નરનુ શોભે બહુ ગાત્ર, બીજા લોક શહુ તરણા માત્ર; તાંડાં જઈને હુ ઉભો રહ્યો, તેને મુ જને બોલજ કહ્યો. ૧૫૯ આવ ભાવ કરો તે ઠામ, દીધુ માનને પુછ્યુ કામ, વાત કરતાં થઈ એકજ ઘડી; પરમ પ્રીત તે સાથે જડી. ૧૬૦ પ્રીત અભયાતરશુ થઈ, નીતે જઈને બેશકુ તહી; એક બીજે સોદાગરનો કુમાર; તે પણ આવી બેઠો તે ઠાર. ૧૬૧ તેઓ પણ મહા સુંદર કાય, તરણ મળી કરીએ વારતાએ; પરીત અભયતર છે અપાર, જુદાગરી નથી લગાર ૧૬૨ દુખ મુખની કરતા વાત, એમ કરતાં થઈ ગયા માસ સાત. ૧૬૩ **કુહા**—એક દી વણ હુ નીશરયો, થયો ઘોડે અસવાર; ધનુશ ખાન ચડાવીઆં આંચો ગામથી બાર ૧૫૪ શી કાર કરવા માંડ્યો સહી, હરાણુ દીકુ એક જાણ; તે ઊંપર ઘોડો નાંખાઓ, નાકુ હરાણુ નીરવાણ ૧૫૫ મે પણ ઘોડો મારયો શહી, સુરત બાંધી તે ઠાર; મારયુ હરાણુ વેગે કરી પાકુ હરાણુ ધરાણી મોજર. ૧૫૬ મધ્યાં કાગ થયો શહી, તરશ લાગી ઘણી તાંઠે; ગલુ બધે માહાર થઈ, મુખે નવ બોલાયે. ૧૫૭ દુખે પાપે આવીઓ. પછે શહેરની પાશ; દીકો મેહે લ સુંદર શહી, પોતી મનની આશ. ૧૫૮ તેમેહેલ સોભાં ઘણી, કોટીક ખરચી દાન; પ્રતીકા ર કનીઆને બેશાડીઓ, એક વાંદર તેણે વાર. ૧૫૯ શાંકલે તેહેને બાંધીઓ, માણસ નહી તે પાસ, મુખે તેને બોલાવુ; મારી સોડીને તેને શીશ. ૧૬૦ ચીશ પાડી તે વાંદરે, એક દાસીની સરી બહાર, કેમ મારો તમે એહને, બોશો તમારો ભાર. ૧૬૧ કહણુ વચન મુજને કહ્યાં. વઢવા લાગી જાણ; તેને અશારતે સમજાવી સહી, પાણી પાઓ નીરવાણ. ૧૬૨ તે દાસી સ મજ સહી, તરશો આવો છે આજ. પાલો ભરીને આપીઓ; સરીઆ તેણે કાજ, ૧૬૩ શાતા મુજને થઈ ઘણી. નુર આંચુ છે અપાર; બેઠો ઘડી એક તહી, દાસી બોલી તે ઠાર. ૧૬૪ અ તુર નર દીશો સહી, કેમ આવા આ ઠામ, તકશીર વાન હુ થઈ ઘણી, કોહો મુજને કાંઈ કામ. ૧૬૫ મોહાલમાં તમે આવો સહી, મુજ શોડાણી પાસ; તે હેત પીત કરશે ઘણુ તાંડાં શોભા લી લા વીલાસ. ૧૬૬ **ચો પદ**—લઈ ગઈ દાસી ઘર મોજર, તાં એક દીકી નઉતમ નાર કનક સરખી તેને દહ; મુજપર આણો તેણે નેહ; ૧૬૭ આદર માન કરૂ અપાર, પાશે આ વીને બેઠી નાર; ખાનપાન નાનાં વીધનાં જેહ, હાજર કરીને મુકા તેહ. ૧૬૮ પેલા જનમનો મારો નેહ; મુજ લાઅક તમારી દહ; કીડા મનગમતી કરો અપાર, નીત આવો તમે આણે ઠાર, ૧૬૯ સોલે શણુગાર સજ સુંદરી, મહા હરખતે મનમાં ધરી. ચાર ઘડી તે કીડા કીલ્યે, ત

મારી કામાનો લાવો લીજીએ. ૧૮૦ સરખે સરખી આપણી જોડ, નહીં એમાં ખાપણુ કે ખે
 ૬, તે નારીની શાભળી વાણુ. મારી દાડ ગળી નીરવાણુ, ૧૮૧ મેં વીચારૂ મનમાં આપ; એ
 નારી મુજને દશે શરૂપ. કામાતુર એ થઈ છે નાર, રતુદાન આપુ તે ઠાર; ૧૮૨ સુખ સળપ
 ૨ મલી તે નારીની પોતી રળી; વરહની જવાળા હોલવી જાણુ, નારી સુખ પામી નીરવાણુ
 ૧૮૩ ઘોડો દોડાવો અપરમપાર, તે નારી રીજ મનમોજાર; કોક સાત્ર લાણુતો સહી, તે મ
 માણે સભોગ કરોતો તહી, ૧૮૪ તેમ તેમ નારી રીજ મન માંહે, શાખાશ પુરૂશ તમારી કા
 એ; તુ સરખી કાંઈ નરની નહીં જાણુ, મેતો નવ દોઢી નીરવાણુ. ૧૮૫ મુખન હેત પ્રીતથી
 ફરી, ગતીભંગ થઈ શુદ્ધરી. કોટે વળગીને સુતી સહી, ઘણી બેહોશ તે તો થઈ. ૧૮૬ તેવા
 માં એક વીઘન થયુ સહી, તે તમ આગળ માંડી કહુ સહી, દાસી એક આવી તે ઠાર; તેણે
 મુજને દીઠો બગસ મોજાર. ૧૮૭ **કુહો**—તે દાશીએ આવી કરી, તીરસકાર કરો અપાર; મો
 રા માણસ થઈ કરી, સું કરમ કરો આ ઠાર. ૧૮૮ ધીકાર પડો તમારા રૂપને લંપટ છે નરના
 ર. રીશ કરી તેણે અતી ઘણી, મુજને લઈ ચાલી બહાર; ૧૮૯ દીવાન ખાનું હતું સહી મુજ
 ને ઘાલો તેની માંહે; દરવાજો બંધ કરી ગઈ, કુખ પામો ઘણુ તાંહે. ૧૯૦ જવા તણી આશા
 નથી; મરણુ આણે ઠામ. મહાચંતા કરૂ શહી, પણ ધીરજ ધરૂ તે ઠામ. ૧૯૦ એક એક તાંહાં
 છે શહી, ભરૂ પાણી તે માંહે; અદશે કાંઈ મુજે નહીં, જઈને બેઠો તાંજ ૧૯૨ ઘટીકા ચાર
 થઈ શહી, તેનો ખાવીંદ આંચો જાણુ; દીવાનખાનુ ઊઘાડીયુ, આવી બેઠો નીરવાણુ. ૧૯૩
 મેં મનમાં વીચારીયુ, દખશે મુજને આ દીશા જાડર ચોર જાણી કરી, છેદશે મારૂં શીશા.
 ૧૯૪ હોજમાં હુ ઊતરયો. પાણી ગળા લગણુ જાણુ; શરીર સઘળુ સંતાડીયુ પાણીમાં ગળુ
 દખાએ જાણુ. ૧૯૫ જોજમાં એક તુમકુ લઈ, માથે મુક જાણુ; એવામાં તે નર આવીએ,
 ફરતો તાં નીરવાણુ, ૧૯૫ આવી કરો ઊભો રહો, તે હોજ કેરી તીર; એવે સાંજ પડીતહી
 હણાવુ તેણે નીર. ૧૯૬ તુમકુ પેત્રુ હાલુ નહીં, મનમાં કરો વીચાર; કાંકરા વીણીને મારીઆં
 તે વેણા તે ઠાર. ૧૯૮ મેં મનમાં વીચારયુ, આખમાં વાગશે જાણુ, જામમાં ડબકી મારી સ
 હી, દમ ખાંધી તેણી વાર. ૧૯૯ તુમકુ તરતુ તેડે ગયુ, ભાગે સદે તે ઠાર; પોતાને મારગ બ
 યો. દીવાનખાનાનો બહાર; ૨૦૦ મેં લાગ દીઠો સહી, મુનો દીઠો તે ઠામ, જવ લઈને નાશી
 આ; આવીને ઊભો ઠામ. ૨૦૧ મુકામ જઈ મુતો સહી, ઉદ થયો પરભાત; કાવા વાલાની દુકા
 ને જઈ, કહી વીસતારી વાત; ૨૦૨ **ચોપઈ**—કાવા વાલો ખીજે શોદાગર જાણુ, તીજે
 હુ મલીએ નીરવાણુ; સઘળી વાત વીસતારીને કહી, એકે મન ખનોએ લઈ. ૨૦૩ એજ લગી
 કહી જોલે, શોદાગર ચમકો તેટલે; તુમડામાં મેં કાંકરા મારયા જાણુ, તેતો નકી મેં નીરવા
 ણુ. ૨૦૪ નકી ઘર મારૂં એણે સહી, એવી વાત વીચારી તહી; સઘળી નીશાનીનાં મુણી વ
 ચન, તે સોદાગર કુખ પામો મન, ૨૦૫ મુખનો ચેરો ઉડી ગયો, કશેધ આવી કાયામાં
 રહો; હું સમજે મન મોજાર, એની નારી સહી તે ઠાર. ૨૦૬ ખુન ભરાયુ એને સ
 રવથી, જવતો એ મુકવાનો નથી; એમ સીચાર કરે જોલે, તે નર બોલો તેટલે. ૨૦૭ ફરી
 વીસતારીને કહો તમે, સધે મનમાં પડો અમે; તારે હુતો બોલો વાણુ, પછે જાગી ઉડ્યો ની
 રવાણુ; ૨૦૮ સવપનામાં વીતુ જોલુ, મેં તમ આગળ કહુ તેટલુ; તારે તેવું ઉતરૂં
 જોર, મુજ સાથે નવ રાખો વેર. ૨૦૯ હેત પરીતથી ઊલટ બેર, ગયા સહુ સહુને ઘેર; કે
 લાએક દીવસ રહો તે ગામ, પછે હુ આવો આણે ઠામ; ૨૧૦ એવુ વીતુ મુજને જાણુ, તે ત
 મ આગળ કહુ નીરવાણુ; ફેરવી વાત કહુ વીખીઆત, નહીંતો મારૂં મસતક જાત. ૨૧૧ ખી
 જ મીતરની વાત પુરી થઈ, કુતીએ શાહીજાને કહી; ઘણે ખુશી થયો મન મોજાર, ધન તુ
 હી તારો અવતાર; ૨૧૨ તારી પ્રધી તણી નહીં પાર, જાનવર પણ ગુણનો લંકાર; જેવી

ને મીતર બોલો વાણુ, મહેતા હરીરાંકર કહે કહુ નીરવાણુ. ૨૧૩ **હાહરો**—તારે તો
 ને મીતર બોલીએ, નથી વીતી મુજ્જ જાત, તો તમ આગળ મુ કહુ વીગત કરી વાત. ૨૧૪
 મુરખ હુ થયો શહી, તમારૂં વચન કરૂં પરમાણુ; તમને ઉચલી કરી શહી, લઈ જાઉં શહેર
 માં નીરવાણુ. ૨૧૫ મહા બલીઓ હુતો સહી, અપરમપાર કહેવાઉં; બેઠને ખાંધે બેસાડીયા
 લઈ ચાલો શહેર મોજર: ૨૧૬ લોક જુવે તાં અતી ઘણા, હાંશી કરે અપાર; પાદશાહ જાતી
 તે શહેરની, તે જુવે મહેલથી નીરવાણુ. ૨૧૭ આવા મુરખ દીઠા નથી, નથી સાંભળ્યા કાને
 કોએ, એકની ગરદન પર ચડે, વીશમે સરખુ હોએ. ૨૧૮ અચરત પામી મન વીશે, તેડી
 આ મહેલ મોજર; ચકનાખી બેઠી સહી; બોલી તેણે ઠાર; સાચુ બોલો સલસાણા વાંધા પ
 કયો મન માંદે; આપ જુકુ વચન આલોપો સહી, તો પરલોકારનુ પાપ. ૨૨૦ તરણુ જાણુ
 જાતજે સી સગાઈ કોણુ ગામ; એકની ગરદન પર બે ચડ્યા, તેનુ મુજ્જે કામ. ૨૨૧ ચતુર નર
 દોશી સહી. મુરખમાં ખપો છો જાણુ; સી તકશીર એણે કરી, દુખ દા છો નીરવાણુ, ૨૨૨
 તારે એક નર બોલીઓ, સાંભલો મારી વાત; સફર કરવા નીસરવા, પેટને અરથે વીખવાત,
 થાકાં હમો મારગમાં, બે કોશ રહુ તમારૂં ગામ; ધરતીપર પગ મુકીએ નહી; બેઠા શીતલ
 એક ઠામ; ૨૨૪ વીચાર કર્યો તરણે મગી, આપ વીતી કરવી આ ઠામ; નહી વીતી હોએ
 જહેને, તે બેઠુને ઉચલી જાએ ગામ. ૨૨૫ અમો બેઠુ જાણુ કહી, જે જે વીતે જાત. એને ન
 થી વીતી કાંઈ હારો સરત વીખીઆત, ૨૨૬ ઉચલી લાવીઓ તમારા સહેર મોજર, તમારી
 દરસટે પણ તેડાવા આ ઠાર.

ચોપાઈ—તારે નારી તે રીજ અપાર, બતરીસ લક્ષણા છે બનો સાર. પેલાને ઇપકો
 દીધા સહી. તારે તે નરે વાણી કહી. ૨૮૮ માહારે તો બેતીના વેપાર, હજ બેડતો હમારા
 શહેર મોજર; બીજ વાત તણું નહી બાન; સાંભલો વીનતી તમારે કાન. ૨૨૯ એણે સફર
 કરી છે કાચ. તે થકી ઘણો થયો હોંશીઆર; મુજ્જ દહમાં વીતુ નથી, તો કું થુકું તેને કથી.
 ૨૩૦ તારે પાદશાહની બોલી વાણુ, મારી વીતી તમને કહુ જાણુ, બાર વરસની ઊમરજ સહી
 બેઠી હુતી ખારી પર સહી, ૨૩૧ એક હતો સોદાગરનો કુખાર, રહેતો હતો મહેલ સામે
 નીરધાર. માહા સ્વરૂપ વાન દીકો તાંહે, તે ઉપર મુજ્જને લાગો નેહ, ૨૩૨ રાતે ખારીએ બેશુ
 જાણુ. દરસટે દરસટી મેલવુ નીરવાણુ, તેપણુ માહારી સાચું જાએ; મુજ્જ દેખી તેનું મન
 મોહ. ૨૩૩ ખાણું પોણું કાંઈ ગમતું નથી, તે નરનું મો જોઈ સરવથી, સપનાંતર ઘણું મ
 નમાં થાએ, જાણુ તે નર બોગવે માહારી કાએ. ૨૩૪ નીરધાત શરીર માહારૂં થાય છે, તે ન
 રથ મન મગવા ચાહેછે. તેહેવામાં દંધઆણી આવી તે ઠાર, ચેતી ગઈ તે મન મોજર, ૨૩૫
 તે નર સાચું જાણેને રહી, તે જાણેણે જાણું તહી; મુજ્જને શીખામાણુ દીધી ઘણી, તુ પુતરીએ
 પાદશા તણી, ૨૩૬ પર નર સાચું જાણું નવ ઘટે, લોક દેખેતો મહીમા ઘટે, પાદશા આગળ
 કોઈ કરશે વાત, તો તે કરશે તમારી ઘાત, ૨૩૭ માટે છોકર વાદી નવ કરો તમો, હેત પીતથી
 કહુકું હમો, ઝરમે બેઠાનું મુ કામ, બેશી રહો તમે આણે ઠામ. ૨૩૮ એવાં વચન દાઢએ
 કહી, પાદશાહનીએ મનમાં લહાં; પછે મધુરે વચનથી બોલી વાણુ. તુ તો મારી માત સહી
 જાણુ, ૨૩૯ મુજ્જને મોહ લાગોછે અપાર, સાંભળે તું આણે ઠાર, નર વગર રહેવાતુ નથી;
 રૂવે રૂવે કામ પીડે સરવથી. ૨૪૦ માહારા જીવને રાખે તુ માત; જાણીને કહુ છઠી કુંવાત,
 તમ વીના કામ થવાનું નથી; માહારો પ્રાણુ જાશે સરવથી. ૨૪૧ એણું કહીને પગે લાગી ના
 ર, આપો એક ગગનો હાર; તે તરને તેડી લાવો જાણુ. શાલે સણુગાર અપીશ નીરવા
 ણુ. ૨૪૨ હાર દીકો મોતી તણા, તારે દંધ રીજ જાણુ, વચન કર આપી કરી, રાતે લાણું
 નીરવાણુ. ૨૪૩ મન કું રીજ ઘણું, સફલ થયો આ દીસ, શાલ સણુગાર સજન સહી, મોતી

પ્રેશવાં શીશ, ૨૪૪ સામગરી સંજોગની, કરી મે અપરમપાર; કુલછેજ ખીછાવી સહી, તે વેલા તે ઠાર. ૨૪૫ કેસર કસતુરી અગરજ, બેહેકે બહુ બરાસ, તેજ કુલેલ અતર ઘણાં, મેવો મીઠાઈ સહુ પાસ. ૨૪૬ ખાનપાન નાના વીધનાં, કહેતાં નવ આવે પાર; દીપક જ્વેત પરકાશીઆ, વાટ જોડી તે ઠાર. ૨૪૭ એવો ઉલટ માહારા મન વીશે, આવતામાં વળગુ બાથ, પલંગ ઉપર પોઠાકું સહી, ચાંપુ રૂઢીઆ સાથ. ૨૪૮ દદા પેલી ગર્ભ સહી; પેલા સોદાગરની પાસ, હેત પીત કરી ઘણુ, બોલી મુખથકી પરકાસ, ૨૪૯ ઊંડ સીગરે ઊતાવજો. તમારૂં મન વાંછી થયું કામ, પાદશા જાદાએ મોકલી, તમને તોડે તે ઠામ. ૨૫૦ તુજ વીજોગે તેને સહી, ઘડી એક રહુ નવ જાએ. તારાં મોહબાણુ વાગીઆં, તેને રૂઢીઆ માંહે. ૨૫૧ તારે તે નર બોલીઆ, ચોકો છેરે અપાર. હબશી એક બેઠો સહી, તે મારે મુજને જાણુ,

ચોપાઈ—તારે દદા મુખ બોલી વાણુ, સાંભજો સોદાગર અતુર સુજાણુ; કશી ચીંતા મનમાં નવ ધરો, હું કહું તે તમે કામજ કરો; ૨૫૩ છોડી વેણુ શમારો કેસ, થાઓ નારી નવ જોખન વેશ. હું છું તેના ઘરની નાર, માહારી સાથે આવો મોહોલ મોજર. ૨૫૪ કુલની થેઠે લઈ જાઉં હમે, લગાર આંચ નહી આવે તમે, તારે હરખો મનમાં જાણુ; નારી ૨૫૫ ધરૂં નીરવાણુ, ૨૫૬ ઘટીકા બે જરે રજની ગઈ, તે નરને લઈ આવી અહી, ચોકીવાલે જાણી દઈ, પેડી બનો ઘરમાં ધાઈ; પાદશાજાદી વાટ જુએ છે અપાર, તે નર આવી ઉભો તે ઠાર; અસતરીને વેશ તે જોતાં જાણુ, જાણુ ઘરમાં ઉગયો ભાણુ. ૨૫૭ દરસટે દરસટી મળી તે ઠાર. જઈને ચરણે લાગી તે નાર, વીજોગના સંજોગ થયા છે. આજ હવે કરશુ મન ગમતા કાજ, ૨૫૮ ચાર પોહોર કીડા કીજીએ, એક એકની કાચ્ચાનો લાહાવો લીજીએ, હેત પ્રીતથી હું કરૂં વાત. એટલે તાં થઓ ઉતપાત, ૨૫૯ મનના મનોરથ મનમાં રહા, મજ પીતા મોહોલમાં આવીઆ, દાશીએ આવીને ખખરજ કહી, તમ પીતા મોહોલમાં આવે છે શહી, ૨૬૦ એક ચોરડો હતો મોહોલ મોજર, તે નરને લાવો તે ઠાર, તાલુ દઈને બેસી જાણુ, પાદશા તાં આવ્યો નીરવાણુ, ૨૬૧ પગે લાગીને બેડી પાસ, હેત પ્રીતથી કીધી હાસ, કશી ચીંતા નવ કરશે તમે. સુંદર વરખોલુ છઉં હમે, ૨૬૩ આશના વાસના કરી અપાર. ખોલા ઉપર બેસાડી નાર, માસ છ માશમાં કરશુ કામ, જોજન કરાવુ બધુ ગામ, ૨૬૪ હેત પરીતને ઊલટ ભેર, વીવાહ જાણાવશું આપણે ઘેર, એવી વાત કરેછે જાણુ, અરધી રાત ગઈ નીરવાણુ, ૨૬૪ પાદશા રજ માગીને ગઓ, જઈ પોતાને મોહોલે રહે, ૨૬૫

કુહી—કુંવરી તાંથી ઊડી કરી. આવી ચોરડાની પાસ; તાલુ મેંતો ઊઘાડીયું મુખથી કીધુ હાસ, ૨૬૬ આવો બાર તમે સહી, પાદશા ગયા ઠામ; હાસ વીનોદ કરીએ સહી, પો હાંચે મનની હામ. ૨૬૭ તે નરને હેખત લાગી ઘણી. પાદશાએ જાણી વાત, શુભી ઉપર ચડાવશે. કરશે મારી ઘાત. ૨૬૮ ચોરડા મધે અકલાઈ ગઓ, નથી પવન પેડાનો લાગ, અકલાઓ તે અતી ઘણો, પરાણુ તજ તે જાગ; ૨૬૯ બોલાવો મેંતો અતી ઘણો, નવ બોલો તે વાણુ. પાસે આવી ઢંઢોલીઓ, તો મસતક દીકું નીરવાણુ, ૨૭૦ ઘણી દીલગીર મનમાં થઈ, એક નવ સરીયું કામ, જે કરમે લખું તે થયું હતયા લાગી આ ઠામ ૨૭૧ અમરત જાણી મંગાવીયું, જાણુ કરશુ હાર, કરમ મારૂં છાતું નહી, ઢલી ગયું આ ઠાર; ૨૭૨ મહા કુખ પામી મન વીખે. ઘણી સુંદર તેની કાચ; હા લાગો રૂઢીઆ વીશે, કાલજુ ફાટીને જાએ, ૨૭૩ મુખ કમલ રહુ તેનું હશી, શી શોભા કહું તમે સાથ, કુખે પાપ રજની ગઈ, ઉગો જ્યારે પ્રભાત, ૨૭૪ દાંઈ આવી પેલી તહી, ઊતરેલુ દીકું મુખ, ખાતું ખરાબ માહાર થયું. નવ સરીકી એકે કામ, ૨૭૫ કોણુ જાણુ શું નીપનયું, મરી ગઓ આ ઠામ; રંગમાં જાંબ થઓ સહી, નવ પોતી માહારી હામ. ૨૭૬ હતા મારે શીરચરી છેક થઈ નીરવાણુ

તમે કામ કરો સહી. એ નરની સુંદર કાએ. ૨૭૭ માંટી ઠંકાણે કરો સહી; જઈ નાખો ગંગા માંડી. ૨૭૮

ચોથર્થ—તારે દાઆણુ બોલી વાણુ. એનો મારૂ નહી કામ, કેમ લઈ જાહી નરની જા ત, કોઈ જાણે તો કરે મારી વાત. ૨૭૮ ખુનનો દાવો મહારે શીશ ચડે, અઘાત દુખ માહારે માથે પડે. તારે હુ બોલી તે સાથે, કાંઈ એક ખતાવો મુજને વાત. ૨૭૯ દઈઆણુ તારે બોલી વાણુ; દારવાન હબશીને કરીએ જાણ; લાગ તેહને અપાર, તે જઈને નાખશે બાર; ૨૮૦ એમ એમો વીચારૂ તહાં; આવી હબસીને લાગો પાએ, તમે હમારા પીતાએ, અમારી લાજની કરો રક્ષાએ. ૨૮૧ એમ કરો પગે લાગી નાર. રૂપરૂઆ તાં મુક્યા પાંચ હજાર, આ ટલો દરવ તમે લીજાએ, આ નરને જામાં નખી દીજાએ. ૨૮૨ તારે હબસી બોલો વાણુ, એતો કામ કરૂ નીરવાણુ; જઈ કરી પાદશાહને કહુ વાત, કરાવુ તમારી બનેની ઘાત. ૨૮૩ જાર વીદ્યા તમે કરી અપાર, એ નરને મારો મહાસ મોજાર; ઘણા કાલા વાલા કીધા સહી, તે હબશીતો માને નહી. ૨૮૪ નાચાર થઈને બોલી વાણુ; જે માગે તે આપુ જાણુ મહારી આખરૂ રાખે તુ, જે માગે તે આપુ હુ. ૨૮૫ તારે હબસી બોલો વાણુ; સાંભળ વી નતા ચતુર શુજાણુ, દ્રવ તાણુ નથી મહારે કાસ, શોખત કરો મુજસુ આઠાંમ. ૨૮૬ તો તો નાખી આવુ નર, નહીતો બેસાકુ તારૂ ઘર; જઈને જાણુ પાદશાને કરૂ, મુજ હાથે તમેખાં ને હાથુ. ૨૮૭ **દુહો**—આફત પડી માથે ઘણી, ફેળેતી થાશે અપાર; લંપટ લોક કહેશે મુને, હુતારી કહે શંશાર, ૨૮૮ લાંછન લાગુ મજ તાતને, કુખમાં ઉડી અંગાર; સુલો એ ચડાવે મુજને અથવા મારે ઠાર. ૨૮૯ કબજ આવી તારે સું કરૂ આપુ હબશી કામ; શોખત કરી મેં તેહની, પહોતી તેની હામ. ૨૯૦ પછે મુકદુ સોદાગરનુ લઈ ગયો, નાખુ તે ન વી માહે; વાત કોઈએ જાણી નહી. પાણુ હુ જુરૂ મન માહે; ૨૯૧ હબશીને દેખુ શહી, તારે જુરૂ મનમોજાર, કાઆ ખીગાડી મેં માહરી, ધીક પડ્યો મુજ અવતાર. ૨૯૨ તે નરને દેખુ સહી. તારે ચડે ઘણેરી રીશ, પુરવૈવાત સંભરી કરી; રૂદન કરે તે દીશ; ૨૯૩ હબસીને મારૂ શહી, તો હોતવાય મારી રીશ; શાસ ટલેજે માહરૂ, હવેતો કરૂ કાંઈ ઊપાય; દાઈ આ વી ઘર વીસે, કરીએ એકજ વાત; હબસી દેખી જુરૂ અમે; માટે કરવો એની ઘાત, ૨૯૫ દાઈ કહે શુણુ સુંદરી; એતો શેહેલજે કામ; નીંદરા વસ થાશે સહી, તારે નાખી દેખુ બ હારા સાત માસ ઉપર સહી, એકી ભરેજે સાર; નીંદરા વસ થયો સહી, બેહુ જાણે મલી ફ કી દીધો બાર. ૨૯૭ બુકો થઈ કાયા તેહની, હબશી મુવો તે દીશ, સીતલ કા આ મારી થઈ, પછી ઊતરીમનમાંથી રીસ. તાર પછી વીત્યું સહી, જે કાંઈ મારો કાય; તેતમ આગળ હુ કહુ ૨૯૮ **ચોથર્થ**—એ વાતતો અહીથી રહી, મુજ પીતાએ વીવા કીધો સહી; જુગતે આવી તેની જાન; મનસા સીધે દીધા માન; ૩૦૦ ખાનપાન થયા અપાર; આનંદ મંગલ ઠારોઠા રંગામ જમાકુ રૂડી પેર, રૂપાં નોતરાં ઘેરોઘેર. ૩૦૧ લગન દીન આઠ્યો જેટલે, કાજાએ કરાન લાણુ તેટલે; સરખત પાલા પાયા અપાર, પરણી ઊઠ્યા નરનેતાર. ૩૦૨ પહેરામાણી તાં કરી અપાર, સાખાસી આપી તે ઠાર; મહેલો મહેલ એક આપો તહી નરનારી ઊતરાઆં સહી, ૩૦૩ મેંતો મનમાં કર્યો વીચાર, મહારૂ વરત ભગ થયુ આ ઠાર; કુવારા સોખત કરી મેં જાણુ, પડદા ફાટી ગયો નીરવાણુ. ૩૦૪ સોખત કરીને પુછસે અહી, તેનો ઉતર રૂપુ સહી; દાહા લગશે મન મોજાર. વીલીચાર જાણુશે ભરથાર, ૩૦૫ એ બે કાઆ મારી સરવથી, એવુ કાજ કાંઈ મારે કરવુ નથી; દાંસી માં એક સુંદર હતી, સુલ સકોમળ સો ભા હતી. ૩૦૭ મારી બરાબર સોભા હોએ તેને શણગાર સજે તાંએ, મહારી બરાબર તેને કરી પાસે રાખી તે સુંદરી. ૩૦૮ બનોમાં કાંઈ અંતર નથી, જાણુ એક માએ જાણી સર

થયી; મદના પાલા મેં પાચા અપાર, ફેરી કર્યો મેં મુજ ભરથાર; ૩૦૬ હેત પરીત મેં ક
શી અપાર, કામાતુર પછે થયો કાચે. નવ આખે દષ્ટિ ને નવ બોલાચે. ૩૧૦ આવીને વણગે
જેટલે. દાસી આગળ કરી તેટલે, ઉચકી પલંગ પર નાખી નાર, શોખત કરી તેસુ તે ઠાર, ધો
ડા દાડાવો એણે જાણુ, રૂધીર તાં વહુ નીરવાણુ; સવામી નીદરાવસ થયો જેટલે, જઈને
પાસે શુતી તેટલે. ૩૧૨ દુહા—દાસી ઉડી તાં થકી, હુ શુતી તે ઠામ, કોઈએ વાત જાણી
નથો, એમ ઢાંકી તે ઠામ, ૩૧૩ તીજે કાને યઈ નહી. આખરૂં રહી તે ઠાર; પરાતુશકાએ ઉ
ઠીશહી, રૂધીર દીકુ અપરમપાર, ૩૧૪ ખુશી થયા નરનારી એઉ આનંદ દીન જાચે; દારી
વાત કરશે કાંઈ, તેનો કરવો ઉપાય. ૩૧૫ બીજે દીન થયો સહી, દાસી શુવાડી એક ઠા
ર, તે મોહોલ લગાડી મુકીયો; બગી મુઈ તે નાર, ૩૧૬ એમ કરીને એમ ઢાંકી સહી, એ
વીતી મુજ જાત. તીજની વીતી મેં કહી, મુજ વીતી વીખોયાત. ૩૧૭ તરણે જાણુ પછે
ખુશી થયા, ચાકરીકરી તે ઠાર; શકર કમાચા તે શહેરમાં પછેગયા પોતાને ગામ. ૨૧૮ ત
રણુ મીતરની વીતી કહી, તુતીએ શાહજાદાને સહી, સાતમાં દીવસની વારતા તરણુ મીતર
ની જાણુ, વાત સતરમી પુરી થઈ. ૩૨૧

વાત ૧૮

આપાઈ આઠમો દીવસ થયો જેટલે, મારગ મધે ચાલો તેટલે, મારગ મધે ચાલો જા
ચે; વસી શાલવા લાગા ધાચે. ૧ ઘણી બે હોશી યઈછે અપાર, બેહેવર બેહેવર કરે પોકાર
તારે તુતી બોલી વાણુ, એમ કાચેર તમો ન કરો પરાણુ. ૨ વળી તમ આગળ કહું વાત. હોં
શીઆરી પકડો તમારી જાત, એવાં વચન શુણી તુતી તણા, તાહારે ખુશી થયા શાહજાદા ઘણા
૩ તારી વાણી શુણી સરવથી, તેટલી વાર મુખ પામુ કથી, કહો વલી કઈ નહિતમ વાત, માર
જ રસતો દીઠો વીખાત. ૪ તારે તુતી બોલી વાણુ, શાલલ શા જાદા અતુરશુ જાણુ; હીંકસતા
જમાં એક હતો દેશ; મોઠો પાદશા એક તાનો નરેશ, ૫ ઘણી દાલત લશકરનો નહી પાર ખુ
ધી શીશિમણુ ગુણુ ભંડાર, તેહ તણા શા જાદા જેહ, કામગાર એવે નામે તેહ. ૬ અતરીશ લ
શાણુ અતુર શુજાણુ, શોલ વરશમાં જાણે શોભે ભાન, વછર શાયે તેને થયું વેર તે વછર ઘણું
રાખે જેર. ૭ તે વછર વીચારે તહી, કામગાર મારી આગરૂં લેશે શહી, હેવો બેઠ કરે આ
કામ, કાડી મુકાવું પરગામ. ૮ એમ વીચાર કરે જેટલે એક લાગ આવો તેટલે પાદશા વછર
બેઠા એકાંત, ભાગવા લાગા મનની ભરાંત ૯ રંગ મોહોલમાં બેઠા શહી પરધાને તે વારે વાણી
કહી; હાથ જોડીને બોલો વાણુ; તકશીર માફ કરો નૌરવાણુ. ૧૦ રીશ નવ કરો કહું એક વાત
ઘણીજ ખુમ મુણી વીખાત, તારે પાદશા બોલો વાણુ જેવી શુણી હતી તેવી કોને અહી. ૧૧
રાખો વાત કરો જો આપ તો મુજ મારાણું તુજને પાપ; પુત્ર તમારા મનમાંછે પાપ મનશુબો
કરેછે આપ, ૧૨ તમને બેડી પેરાવાણું કરેછે કામ, તખત ઉપર બેશવાની કરેછે હામ, એવી વા
ત કરેછે અહી, પાકી ખખર લાવોણું શહી. ૧૩ તારું નીમક ખાધું અપાર, માટે ચેતાવું
આણે ઠાર, જો ચેતાએ તો ચેતી ચાલ, સારી સીખામણુ કુંવરને આલ. ૧૪ મુજને દાશ નવ
દેશો તમો, શાંભલું તેણું કહું છઠી અમો, અદેશો કીધો મન મોજાર, પાદશા જાદને કાડો મુ
કા બાર. ૧૫ દાહરો એવાં વચન વછરનાં શુણી, કરોધ ચડો અપાર; પુત્ર તેડાવો
પાતા કને, શાણુ નવ લાગી વાર, ૧૬ આ વેળા આણી ઘડી, તમે તમો આ ઠામ નહીતર સુ
લીએ ચડાવશું જેમ દષ્ટિ બાધું ગામ. ૧૭ કુંવરે મન વીચીરીયું વછરે કરો ક્રોધપાત, શા
મુ જુકું સમજનીયું મુરખછે મુજ તાત, ૧૮ વચન પરમાણુ કરે શહી તજવો મારે આ દેશ.
મને લાગી તાતને પંથ કરો પરવેશ. ૧૯ પાલે પગ પરવરયા પાદરે કરો મુકામ, જે કરમે લખું

શહી તે વીતું આ ઠામ, ૨૦ વજર તણા એક દીપ્તે હોશમદ એવું નામ, મીઠું કામ ગારને
આવો તેણે ઠામ. ૨૧ હું પણ તમ સાથે આવું શહી, જઈએ પરદેસે જાણુ; તમે એકલા જ
જો શહી, ધીક જીવત માડું નીરવાણુ ૨૨ નીમખ ખાધું મેં તમ તાણું વલી દાસતી થઈએ
અપાર; તમારે કુખ પડ્યું સહી, ચાકરી કરીશ અપાર, ૨૩ હોશમદ વજર ગયો સહી, તે
જાણી ઘરમાં વાત. તે તણા એક મીતર છે, શોદાગર વીખયાત ૨૪ તેણે મન વીચાર્યું મી
તર ગયો તજને ગામ; હું પણ સાથે જાઉં સહી, શકર કરૂં તે ઠામ, ૨૫ તે પણ શહેર તજ
કરી, જઈ ઉઘો મીતરની સાથ, હેત પરીત કરીને મલા, વાંણી કહીરે પરકાશ, ૨૬ તમે જ
જો ને હું રહુ. તો ધીક ધીક મુજ અવતાર; તમારી સાથે હું નીસરો, દશ તજ નીરધાર.
૨૭ તેની વાત ચાલી શહી, સોદાગર તે તજ્યો ઠામ. તેના મીતર શોની હતો, તેણે તજ
ઘરનું કામ ૨૮ તે પણ ઊઠીને ચાલીઓ, તજ પોતાની જગ. આવી કરીને ઉઘો રહો,
સાગ્રો મીતરને પાય ૨૯ ચારે ચતુર મલયા સહી; એકઠાં તેણે ઠામ; એકે મને તાં સહી, આ
વી પોતા એક ગામ, ૩૦ ચોપાઈ—દીન ઊપર દીન વહીને જાએ, આનંદ તેને અંગ
ન માઅ દીવશે ક્યને રાતે મુકામ, એમ કરતાં આવું એક ગામ, ૩૧ મધાનકાલ થયો છે
સહી; રસોઈ કરીને જમીએ અહી, જોડલો છેડી જાયો તે ઠાર, દરવ પાશે રહો થોડો નીર
વાણુ. ૩૨ ખાતાં ખજનો ખુદે શહી, પદશા મનમાં વીચારે તહી, માસ છ માસ ઘટશે જાણુ;
પછે શું કરશુ નીરવાણુ; ૩૩ મીતર સાથે રહેવાના નથી, ચારે જુદા પડશુ શરવથી, એમ વાં
ચાર કરેછે તહી. ચેહેરો ઉતરી ગયો છે તહી, ૩૪ હુ છઉં મોટા તણા કુમાર, મારી સાથે આ
વા જાણુ ચાર, માહારી સાથે એ કુખીઓ હસે; દરવ વીના મારી હાંશી થસે, ૩૫ એમ વીચા
ર કરે જોડલે, હોશમદ પાસે આંગ્યો તેડલે, કામગારને દીઠો મહાકુખી; પગે લાગીને બોલો
તે મુખી. ૩૬ શું કુખ છે તમારી કાઅ, ચીંતા કરોછો મન માંહે; મન મુકોને કોની મને; શા
એ નવ કહોતો મુજ હતાએ. ૩૭ તારે કામગારે કહી વાત; સાંભળ હોશમદ મારા ભરાંત; હું
છઉં પાદશા તણા કુમાર; ખરચી ખુટો આણુ ઠાર; ૩૮ તેની ચંતા મારે મન, કાલે કયાંયો
પામીશું અન. તે કુખે જુરૂ છઉં હમો, એનો ઉપાય કોની તમે, ૩૯ આપણી પરાત ર
હેવાની નથી; તાપો તુટી જશે સરવથી. માહારા કુખનો નહી પાર; માટે વીચાર કરૂં આ
ઠાર. ૪૦ દોહરો—તારે હોશમદ વજર વાણી વદ. શલામ કરી તે ઠામ; તેતો પર
થવીના પરતાપથી. અનગળ મજશે દામ. ૪૧ ખરાસ કરો દામડો. સદા સેવે છે ખરાસ.
તેમ તમે ભાજસાલી છે સહી; જ્યાં જશે તાં લક્ષમી પાસ. ૪૨ મોટા છે તમે છતર પતી,
કીશમત વાનજો સાર; તમારા અચરણ પરતાપથી; દરવ મજશે અપાર. ૪૩ મુજ પાસે ચાર
લાલ છે; ચીંતામાણી સમતુલ; સાત પાદસાઈ વેચે સહી; તેનું નવ આપી સકે મુજ. ૪૪ અમુજ
ખ નામ છે તેહનું. કોઈથી નવ લેવાએ; તે લઈને હું આવીઓ; તજ મનની ચંતાએ. ૪૫
આગળ સેરે કોઈ આવસે; તાં ભારે સોદાગર શાર; એક તેમાંથી વેચશુ, ખજનો અપાર.
૪૬ ચંતા ફીકર કરવી નહી; ધીરજ રાખો આઠામ. ખાઓ પીઓ ખુની કરો; જઈને વશી
એ ગામ. ૪૭ પાદશા વજરે ને કહુ; તે સાંભળુ સોનાંએ કાન, દાનત ખીગડી ગઈ તેહની,
જાતે ચાર નાદાન, ૪૮ ખાઈપીને ઊંઠયા સહી, વલી તે જાએ. અઘાર વનમાં તે આવીઆ,
નીસા પડી ગઈ તાંડે. ૪૯ વીચાર કરો ચારે મલી. આપણે બલીઆ અપાર, ચોરચખાનો જ
ય નથી; પણ જોરાવર છે અપાર; ૫૦ વાઘ વડે બોલે ઘણા, રીંછ હરણને સાપ; વારા ફરતી જ
ગીએ સહી, ચોકો કરો સહી આપ; ૫૧ વારા ફરતી મુતા સહી; તેના કહુ વીસતાર. માંહે માં
હે કહીતક થયું; ચોર મલા તે ચાર. પર

ચોપાઈ—તાણુ જાણુ મુતા તે ઠાર; પરથમ પાદશા રહો કુશીઆર, તાર પછે વજર
જાગીઓ, પાશાને પગે લાગીઓ. ૫૩ શુખે તમે શુષો માહારાજ, હુતો રક્ષાને રહુ છીઓ

જ, પાશા સુતો કામે નહ, વછર ચોકીને ઉભો તહી. ૫૪ મધરાત ગઈ જેટલે, સોની તારે ઉઠે
તેટલે; વછર સુતો બાઘ્યો વાંણુ; સુણો લાઈ તેતુતયુજાણુ. ૫૫ હું તમારી રક્ષા કરું; કોઈના
કરવો નહી કરું વછર જઈને શુનો જાણુ; શોની ચોકા કરે નીરવાંણુ. ૫૬ ઉભો શોની કરે
વીચાર, ચાર લાલ ચોર આ કાર; અમુકખ છે જેહનું નામ, તેને ચોરી લડ આ કામ. ૫૭ વ
છર નીંદરા વશ છે કાએ; તેહની પાશે શોની જાએ, લવુ લાઘરી વોદા કરી; કમરે બાંધોતાં
હાંથી લાલને હરી. ૫૮ ચાર લાલ લીધો તેણી વાર, તે ખરો ખર પથરા બાંધ્યાં ચાર, કોઈ
ને રૂવાની ખમર નવ પડી, ચીરી જાંગમાં ઘાલી તે ઘડી. ૫૯ તે વેસા ઠાંકા માર્યા તે કાર
તારે વોદાગર જાગો તાંહે, શોની સુતો નીરબે થઈ, તે નામની ચીતા ગઈ. ૬૦ સોદાગરનો પેરો
પુરો થયો એટલે તો સુરજ ઉગ્યો, પરાતસ કાલ થયો જેટલે; વળી મારગ ચાલો તેટલે ૬૧
ઘણા દીવશ ચાલો તે કામ, ભારે શેરે એક આવું ગામ; રશોઈ પાણી કરીએ સાર; ઉતરાજ
ઈ વણીકને ઘેર. ૬૨ **દોહરો**—રશોઈ પાણી કરી જમા; બેકો તેણે કાર, પાદસાવ
છરની મીજલશ કરી, છોડી લાલ તેણી વાર. ૬૩ જેવેતો ચાર પથરા સાર, નહી લાલ તેદી
સ; રૂધીર પરધાનનું કોડી ગણું, પ્રપા પછડે શોશ્ર. ૬૪ હુઈડે દુધો આવીએ, મુરજા આ
વો તે કાર; લાલ ને કોકાણે, પથર શકી; મનમાં કરો વોચાર. ૬૫ આંચના વાશના પ સામે ક
વી, સુવાડો બોલો માંહે, ચાર ઘડીએ સુધી થઈ. આંખ ઉઘાડી તાંહે. ૬૬ હોંશીઆર થઈ બેકો
સહી, કોણે કરે એવું કામ, ચાર લાલ ચોરી કરી; પથર મુકા આ કામ. ૬૭ ચારે આપણેય
તુર નર, બીજાનું નથી કામ, વલીમળી પુછે સહી; કોણુ માંહે તે કામ. ૬૮ છવ એક આપણુત
રણુનો, જુદી કાયા છે જાણુ; આપણે કામ લાગશે સહી; શુ પાસું નીરવાંણુ. ૬૯ જુગસ તો
કરવી નથી ચતુર તણી નહી ચાલ, ચારમાં ચોરતો કોણુએ; તેનાં લાગો ખાલ. ૭૦ હૈત પરોત
હુઈ નહી, નવ ભોગવે આથણો માલ, લાલ ચાર જડે સહી; એવો કરવો કાંઈ ખેત્ર ૭૧

ચો પાઈ તે શેરેમાં પાદશા સહી, ચારે જાણુ તાં ઉભા નહ, અમો ચારમાં એક ચોર છે
તમો શોધી કાઢાડો નીરવાંણુ ૭૨ લાલનો ચોર અમ પાશે સહી, સાથે લઈને નીસરા અહી,
ચારે મીત્ર અમે છઈએ જાણુ; પરદશ નીશરા નીરવાંણુ ૭૩ મુજ પાશેથી લીધી લાલ, ચાર
પથર બાંધા તતકાલ; તે ચોર પેદા કરી આપો અમો; અમારા ધરમના પીતાછો તમે ૭૪ જે
રજુલમ દેવો માર, અકલથી શોધી આપો આ વાર; તે પાશા કહે ખોટી વાત, મશકરી કરો
આ કાર ૭૫ કહાડી ને મુકા તે ખાર, એક સોદાગર આંચો તે કાર; તેણે સવસી સાંભલાંવા
ત, તે નર છે તાં બોલો વીખયાત ૭૬ તમારો ચોર પેદા કરે સાર; એવીતો એક નીરમલ છેના
ર; મા ભારે જે કામજ હોય; તેના તોડ કાડે તેહ ૭૭ માઢા ચતુર છે તે શુદરી; તેની પાસેજ
ઓ હેતજ કરી; ઘર દખાડી શોદાગર જાણુ; ચારે આવીને ઊભા તાંડાં ૭૮ અસ્તુતી કરીતે
ની અપાર ચતુર શોરમાણુ ગુણુ ભંડાર, તારી બુધી અમે સાંભલી જાણુ લાલ શોધી આપો
નીરવાંણુ ૭૯ ચાર લાઈબધ અમો શહી; પરદશ નીકલી આંચા અહી, ચાર લાલ હુતી
જાણુ, હમો પાશે રાખી નીરલાંણુ ૮૦ ચારમાં કોઈએ ચોરી લીધ, તેણે કામ કરે સીધ,
વડીએ એતો નહી વેદ્યાર; ભાગે મીતર તણો વળી ભાર ૮૧ અકલથી શોધી આધો તમે
પગે લાગીને કહું છડ અમો, એમ વીનતી કરે અપાર, તારે રાજ થઈ તે મન મોજાર ૮૨

દોહરો—તારે તે નારી બોચરી સાંભજો પંથી આ કાર, જેની બીના તમને ગુજરી, તે
માંડી કહે વીસતાર. ૮૩ કેમ તમે અકલ તે રહ્યા, કોની પાસે હતી લાલ. તારે હોશમદ બોલી
આ; મારી પાસે હતી લાલ. ૮૪ ચારે જાણુ અમો નીસરો. જગલ આંચું તતકાલ, નીસા પ
ડી તે વનમાં, હમો વીચાર કરો તે કાર, ૮૫ વાઘ વડે બોલે ઘણું; કરડી ખાશે નીરધાર ચોદા
ર પોદારનો પોરો કરી, હમો સુતા તરણુ જાણુ, ૮૬ પરથમ પોદાર ચોકી રહો; પાદસાવ જાણુ

નીરવાણુ, બીજે પોરે કું હડીઆ, તોજે પોરે કાની શાર. ૮૭ ચોથે પોરે સોદાગર સહી, પછે વાણુ વાંચુ નીરધાર, મારગમાં ચાલા સહી આવું તમારૂં ગામ. ૮૮ છોડી જોઈ લાલને, પથર દીઠા તે ઠામ, ચાર પહોર ભરા શહી, તે ઠામ ગઢ જાણુ ૮૯ એ વીગતની વારતા, તમને ક કું મંડાણુ તારે તે નારી આચરો, છો તમે ગુણુ અંડાર-૯૦ ચારે ચતુર આવો સહી, વારાફ રતી આઠાર; ચારે પોહોરો ભરા સહી, એક એક પોહોર મોહરી પાસ. ૯૧ કું વાત કહું તેમાં ભલો, પહોચશે તમારી આશ; હું વાત કહું તે સરવણે ધરો; કરજે તેનું તોલ ૯૨ પ્રતી ઉતરતે નો આપજો, યમ બોલી નારી બોલ ખુબી થયા ચારે જણા નીશચે કરવું એ કામ. ૯૩ પ રથમ પાદશા તાંહા ગચો, જઈને કરો સલામ; આદર ભાવ કરો ઘણો, બેસાડો દઈ માન ૯૫

ચો. ૧૧૪—નારી મુખથી બોલી વાણુ, સાંભળ શાહાજાનંદ ચતુર શુભાણુ; એક વાતનું કહું દરસદાંત, ભાંજી તમારા મનની ભરાંત. ૯૬ એક મીત્ર હુતા બે ચતુર સુભાણુ, તેની વાત કહું મંડાણુ તે બનયોને પ્રીત અપાર, તે કહેતાં નવ આવે પાર ૯૭ એક ઘડી અલગા નવ રહે, ૯૮ વ એકને જીજ્ઞાસી દેહ; પરીત જેવી બપઝંઆ મેહ. એવો બનોને નેહ. ૯૯ પરીત જેવી કમ ભને નીર, તેમ બનોનાં એક શરીર; પરીત જેવી લોભીને દામ. તેમ બનોના મનમાં હામ. ૧૦૦ પરીત જેવી મજને નીર, તેમ ઘડી અલગા નવ પડે શરીર; પરીત જેવી વાશાળને બાજ; તેમ એક એકનો નવ મુકે ખીઆલ. ૧૦૦ બતરીસ લક્ષણુ જીગતે જોડ, નથી તેમાં ખાંપણુ કે ખોડ; એક દીવસ આંચુ સુલ પરવ, લોક જતરા ચાલ્યુ સરવ. ૧૦૫ દસ વીસ કોસથી લોક જ જાય, આવી કરી ગંગામાં નહાય; તે મીતર ઘણુ શોભે સહી, નહાતાં કારણુ એવો તહી. ૧૦૨ મેદની મજી તહાં અપરંપાર, પરથવી નવ દેખાએ આ ઠાર; છાતીએ છાતી ઘસાએ જાણુ, એવી ભીડ ભરાઈ નીરવાણુ. ૧૦૩ શાત આવાડા છે ઘાટજ તણા; તાં સઘળા આદમી છે ગણા; તેમાંનો મીતર જીદા પડ્યો, ઘણી મેદની કોઈ કોઈને ન મલો. ૧૦૪ તમાસો તાં જી એ છે અપાર, વળી મીતરને સોધે તે ઠાર; બને જીદા પડ્યા જેટલે, એક કહોતક થયું તેટલે ૧૦૫

દાહરો—એક નારી નડતમ સહી, બેઠી છે રથ માંગ; એપાસે પડદા નાંખા સ હી, તાંહાવા કારણુ જય. ૧૦૬ મહા મુઘડ તે શુદ્ધરી ઊંચવંશીની જાત; શી શોભા કહું તે ના રતી, વીસતારીને વાત. ૧૦૭ કરી કહે એક જીએ કરી ફેટલો કહું વીસતાર; શોભે જીએ વર ણુવું તોએ ન આવે પાર. ૧૦૮ પવને પડદા ઊડો સહી, જાણુ રથમાં છે જોત; જાણુ શુરજમાં હે ઉગીઆ, એવું થાય માંહે ઉદાત. ૧૦૯ આલમાંથી જેમ વીજળી, કરે ઘણુ જીતકાર; તેમપ ડદા ઉઘડો સહી, તારે જોઈ શોભાતે નાર. ૧૧૦ ચંદરને જેમ આલ ઢાંકીઆ, તેમ પડદે ઢાં કી નાર; ચંદર આલમાંથી નીસરે બાહાર, તેમ ભપકા મારે પડદા મોજર. ૧૧૧ પેલા બેમી ત્ર જીદા પડ્યા, તે મહિથી એકે દીઠી નાર; મોહજાણુ તેને લાગીડો, પડ્યો ધરણી મોજર. ૧૧૨ સુધી નવ રહી સરીરની, આકુસ વાકુસ થાય; લોક મલાતાં અતી ઘણા, આતે કારણુ શુ ફેલવાય. ૧૧૩ સાંજે સમો ઉભો સહી, મોરણુ ખાધી અપાર; કોઈ કહે વાંસુતી ચમકશે, આં ખો દાબો આઠાર. ૧૧૪ કોઈ કહે ઝપટમાં પડ્યો, કોઈ કહે મારી મુડ; કોઈ કહે શરદી વા પી ગઈ, ઘણો નાકમાં શુક. ૧૧૫ દુરા ચારી બોલે બહુ, કોઈ ગુણુ અવગુણુ ગાએ; એટલે બી જો મીત્ર આવીઆ. પેલો મીતર પડ્યો છે તાંહે. ૧૧૬ દીઠો મીતર પોતા તણા ખોલામાં લીધું શીશ, આશના વાસના કીધી ઘણી, બોલાવો તે દીસ. ૧૧૭ અરે મીતર ઊઠો શહી, શુ દુખ છે તમારીકાય; તે મુજ આગળ કહો, તજે મન ચીંતાય. ૧૧૮ તમ દુખે હું દુખીઆણુ, તમે મુખીતો મારે મુખ; જે તમારા મનમાં સહી, તે મુને કહો વારતાય. ૧૧૯

ચો. ૧૧૫—એવાં વચન મીતરનાં સુણી, નેતર ઉઘાડી જોયું તે ભણી; મુઘ વળી પુછે તેહ ને, એકાંત બેઠાં તહાં બેઠી જણા. ૧૨૦ કોહોની મીતર તમારૂં દુખ, સાચુ બોલજો મારે મુખ

તારે બોલો કુખનો વાર્તા, તુજ વીના, નથી કોઈ મારે સંસાર. ૧૨૧ તનમન થન તુ મારે પ્રાણ, તો શીદ જીવુ બોલુ વાણ; આપણે જીવ પડયા જે વાર, તમાસો દીઠો તે ઠાર. ૧૨૨ રથે બેસો એક આવી નાર, તેનુ રૂપ છે અપાર; ઝૂંટ ઝૂંટ મળી સહી, તે વેળા પડયો હું ઢળી. ૧૨૩ વાગુ મુજને મોહનુ બાણ, તે નારી વીના જાણે પરાણ, રૂવે રૂવેથી વાપો કામ; બલોબ દો થયો આ કામ. ૧૨૪ એક વાર કરૂં તેના સંભાગ, તોતો મારે જાણે રોગ; નહીતર હું બચવાનો નથી, મારે પ્રાણ જાણે સરવથી. ૧૨૫ ભરાત તાતને તું મોસાગ, તારે ઘણો છે વહાલ; જે તુથી થાણે એ કામ, તો એ નારી મલે આ કામ. ૧૨૬ તારે એ મીતર બોલો વાણ, વચન આપુ તે ઠાર; મારૂં ચાલશે તાં શુધી કરીશ એ કામ, નારી શોધી કામો કામ. ૧૨૭ જીવ થકી વહાલો મુજને તુ. તારૂં કામ હું કેમ ન કરૂં; તારે તે મીતરને નીશા થઈ. તારે છગી આપી સહી. ૧૨૮ નખ શીખ સુધાં સુંદર નાર, એવી ઊતારી પટ મોજાર; આ નારી ઊપર મોહા અમો તેને સોધી કહાડો તમો. ૧૩૦ ઉતાવળા તમો આવજો, ના હાનો જવાબ લાવજો; તાં શુધી રહેશે પરાણ, સાચી માનજે મારી વાણ. **દાહરો**—મીતરને કામે નીસરયો શુખ કરૂં સરવે તાગ, નારી નોરખી નેહશુ, કાંઈ થશે મીતરનુ કામ. ૧૩૨ ગતી કુંચી શોધી સહી, શેઠેર બજારને એક; ઘણી નારો જોઈ સહી, લક્ષણવંત લોક. ૧૩૩ તે સખોમાં છે સહી, એવી ન દીડી નાર; દીવાનો થઈ સોધે સહી, ઘર ઘર તે ઠાર. ૧૩૪ દસ વીસ કોસ ફરયો સહી, શેર પછાડે બધે ગામ; છમીમાં દીડી સહી, તે નારીનુ નહીં જીનામ; ૧૩૫ વરસ એક એમ વહી ગયુ. નવ પોતી મનની આસ, પાછો આવ્યો પોતાને દશ. છેક થયો નીરાશ. ૧૩૬ શુ મુખ લઈ જાડો સહી, મીત્ર તણી પાસ; કામ નવ થયુ તેહનુ છેક થયો નીરાસ, ૧૩૭ પોતાને ઘેર આવ્યો સહી, સુતો સોઠ તાણીને જાણ; તે જાણ તેની નારીને થયુ, ગેર આવી નીરવાણ. ૧૩૮ દાઈ એક પોતાના ઘર તણી, તેને તેડી એકાંત; તેની આગળ કહુ શહી; પોતાનુ વરતાંત. ૧૩૯ પરાણી કરીને પરહરી, કુખણી કરી અપાર; ઘણે દીવસે શવા મી આવીઆ; સુતો છે મુજ ભરથાર; ૧૪૦ પર આધીન હુ થઈ ઘણી, પરધેર ભરખુ પેટ; પરાણીને મુખ જોયુ નહી, મુજ રૂપમાં ઊઠી વેઠ; ૧૪૧ કંપનો શવાદ કાયાએ નડો, અરુણ ગયો અવતાર; તમો જઈને વીનવો, શી તકશીર કરી નાર. ૧૪૨

ચોથાઈ—એવાં વચન નારીનાં સુણી કાશી આવી તે નરની ભાણી; પાસે આવીને બોલી વાણ; સાંભલેરે તમો ચતુરસુજાણ; ૧૪૩ ચતુર નર તમને નવ ઘટે. તુજ નારી કુખ પામે છે અપાર; પર હરીસુ કીધુ પાપ; સાચુ બોલજે આપો આપ, ૧૪૪ સાવી સુંદર શો બે નાર, તેને તજી નીસરયાએ બહાર, ફરી તેને જોતા નથી, તેની વાત કહે સરવથી. ૧૪૫ તેની તુજ પર પ્રીતી અપાર, તમો જાણો તરાણને ઠાર, અતરીશ લક્ષણ તમોએ જાણુ, તમને એ નવ ઘટે નીરવાણ. ૧૪૬ એવી વાણી દાઈએ કહી, તોએ તે નર બોલો નહીં; મીતર તણુ ઘણુ તેને કુખ, નથી ઊપાડી જોતો મુખ; ૧૪૭ દાશીએ ઘણુ વીનવીને કહુ, તોએ પાણુ તેણે સામું નવ લહુ, ઘણી વીનવી કરી અપાર, તે નરે નવ માનું તે ઠાર. ૧૪૮ પાછી આવી તે નારી પાસ, મુખે વાણી કહી પરકાશ; મેંતો ઘણો વીનવ્યો છે જાણુ; નથી બોલતા મુખથી વાણ. ૧૪૯ મુજ વાણી સાંભરતાં સાર, જાણુ બુઝાં હોએ શો વાહાંણુ. નાચાર થઈ સુતો જાણુ, તમો જઈ સમજવો નાર, જઈને પુજો શમાચાર, ૧૫૧ એવાં વચન દાઈનાં સુણી; પદમણી આવી સવામી ભાણી, સોઠ તાણી સુતા છે જાગ; વીનતા આવીને ભાગી પાગ. ૧૫૨ મુખ ઉઘાડી નાંખુ નાર, પાસે આવી બેડી તે ઠાર; સવરૂપ નારીનું દી હું જોલે, મનનો સંદેહ ભાગીઆ તેલે; ૧૫૩ જેવી મીતર લખી આપી નાર, તેતો દીડી પોતાનો નાર; રૂપે રૂપ ગયું છે મળી, તેની શોભા નવ જાણે કહી, ૧૫૪ સતે પરાણીને

આબહા જાણુ; નથી મુખ જોયું નીરવાણુ, જીજ્ઞે દીવશે મીતરને મટયો; તમારો જોય
 પંથે પલયો, ૧૫૫ એ પશુ નાહાવા આવી નાર; મીતરે મોહો દખી તે ઠાર, તે વચન
 આપીને વટયો, નારી સોધવાને પથે પટયો. ૧૫૬ તે દશ દશાંતર કરીઓ કરે, ઘણો આ
 જો મે મનમાં ખેદ; તેતો મારા ઘરમાં નાર, હવે શો કરવો વીચાર. ૧૫૭ વચન જતાં
 તો જીવજ જાએ, નારીની આગળ કેમ કહેવાય; ભરમ હતયાનું જેસે પાપ, મેતો સમ ખા
 ધાછે આપ, ૧૫૮ વળી મહારૂ વચન નવ પટયું, તે વારે માહારૂ જીવતર બાઢયું; એમ વી
 ચાર કરે છે મન; તે નારી બોલી તે દન; ૧૫૯ **કુહો**—તે નારી મુખથી આચરી;
 બોલી મધુરાં વચન, સાબાશ સવામી તમને ઘટે, દુખશી કીધી આ દીન, ૧૬૦ પરાણીને
 મુજને પરહરી, શું પડીઓ માહારો વાંક; કશો અપરાધ કરોનથી; હું નારી તમારીરાંક. ૧૬૧
 દીન ઊપર દયા કરો; તમ સખા મુજ ભરથાર, પર આધીન હું રહી શહી; ધીકંત્રીકમુજ અ
 વતાર. ૧૬૨ એવાં દીન વચન કહ્યાં સહી, ગણગણી થઈ તે નાર, દયાં આવી તેના સવામી
 ને, બોલો તેણે ઠાર. ૧૬૩ વાંક નથી કાંઈ તમ તણે, તુતો છે નીરમગ નાર; માહા કુખે
 હું નીસરો. તજે દશ આ ઠાર. ૧૬૪ મુખ તણી તું સુંદરી, દુખ સમરૂ શીરામ; તે દુખ
 માહારૂ ભાગશે, તો તો રહેવું આ ઠામ, ૧૬૫ વચન માહારૂ પગે સહી, સમ સફળ મુજ થા
 એ; તો તો દહ માહારો રહેશે સહી; નોકર નહી જીવું કામ ૧૬૬ વચન માહારૂ પાજો
 સહી, તો તો કહું તમને વાત, મીથા વચન કરો સહી, તો દહની કરશુ ઘત, ૧૬૭ તારે ના
 રી આચરી. જે ફરમાવો તે કરું કામ. માગે તો શીર હાજર કરૂ, વચન માહારૂ આ ઠામ,
 ૧૬૮ તમે પરમેશવર માહારા સહી, અતર વાલો નથી કોઅ, વચન તમારૂ લોપુ નહી; જે
 પરચવીપલે હોએ. ૧૬૯ સવામીનુ વચન લોપે સહી; તે વમીચારીણી નાર; રો રો નરકે તે
 પડે, નથી કાંઈ તેના ઠાર, ૧૭૦ સાચા વાત બોલો નહી, તો ભરમ હતયાનુ પાપ; જે હું
 શુકન તમારો ફરવું; તો માહારા તનની વાત. ૧૭૧ **ચોપઈ**—હવાં વચન નારીએ
 કહ્યાં, તેના સવામીએ સરવે લહ્યાં; નીચ વાતનું સોંપકુ કાજ, તેતો કહેતાં આવે લાજ; ૧૭૨
 જબુન વચન કહેવાતુ નથી. કંઈ રૂધાએ છે સરવથી. નફ્ટ થઈને બોલો પંથ, સાંભળ નારી
 તું ચતુરસુ જાણુ. ૧૭૩ એક મીતર માહારો છે જાણુ, તેણું જુદાગરી નથી નીરવાણુ; તું
 નાહાવા ગઈ ગામમાં, જાણુ, રથે બેસી કરી નીરવાણુ. ૧૭૪ તુજને તેણે દીધી નાર, મોરબા
 ખાઈ પડો તે ઠાર; હું પાસે ગયો તેની, શુધ નથી તેને દહની, ૧૭૫ આશના વારાના કી
 ધી સહી. પછે તે નરને શાંતા થઈ, હું મુખથી બોલો વાણુ. શું દુખ છે તમને નીરવાણુ,
 ૧૭૬ તારે તેણે જોડા હાથ, વાત કરવા લાગો તે મુજ સાથ, જે કાંઈ બોના બની નેટલો,
 માંડી વાત કહી તેટલી, ૧૭૭ તેને વચન આપુ કર મોજર; તે નારી સોધી લાવીશ નીર
 ધાર; વળી ભરમ હતયાના ખાધા સમ. તુજ કામ કરૂ નહી કેમ, ૧૭૮ તારે તેને ધીરજ થ
 ઈ; લખી પટને આવીઓ સહી, જેવી તેણે દીધી નાર, તેવી ઊતારી પટમોજર. ૧૭૯ તે નર
 ને ધીરજ આપી કરી, આખા શહેરમાં શોધી સુંદરી; પછે જોયો મે દશ અપાર; થાકો
 આવો આણુ ઠાર, ૧૮૦ મેતો તારૂ મુખ જોયું નથી, તો મું જાણું મનમાં કથી; ઘુઘટ તા
 જીને પરાણી નાર; વાહાણામાં હું નીસરયો ખાહાર. ૧૮૧ જે હું તુજ મુખ દખત જાણુ;
 તેતો મીતરને કહેતો વાણુ, વગર સમજે મે ખાધા સમ; ભારે આવીને પડીઓ ભ્રમ. ૧૮૨
 વચન માહારૂ મીથયા કેમ થાય; વળી ભરમ હતયા માહારે શીર થાય; માટે વચન તુ માહારૂ
 પાણ, આલીગત જઈ તેને આલ; ૧૮૩ વચન માહારૂ મીતે પડે; એકવાર જઈને તુ મડે; ત
 મને વચન માહારૂ સફળ થાય; જો તે મીતર મુખ પામે કાએ. ૧૮૪

દાહરો—તારે નારી આચરી, કેમ થાશે એની વાત; સવામી થઈને કેમ આચરે, વ

પરીત સરખી વાત. ૧૮૫ કોઈ કેદેશો સવાલ નહીં કરતેજે કુકુ કામ; કુનો વચન પાગીસ તમ તાણુ, પાણુ હાંશી થાશે ગામ. ૧૮૬ નડુગડ નાગમાલમાં ખરશે સડી, પાઘડી તણુપાણી રહેશે નડી, એમ લાગસે અપરમપાર, કુરા આ તહે સંસાર. ૧૮૭ તમે વાઘ સરીખા. ગાજી રહ્યા અડી, તે ગાંડાંમાં ખરશે સડી; મુજ તાણુ પાણી રહેશે નડી જાણુ, તમને લાંબન લાગસે નીરવાંણુ. ૧૮૮ કઠણુ વચન વીનતાએ કહ્યા, નવ માનુ તેના ભરથાર, વચન માફરુ જાસે સડી; ધીક ધીક મુજ અવતાર. ૧૮૯ વચન જાણેજે માફરુ, તે નવ ધરુ દહમાં માણુ; દહ તાગ મહારી કરુ, તે મીત્ર પહેલાં નીરવાંણુ ૧૯૦ નીંદાન વાત તેણે કરી તે નારીય ઈ લાચાર સ્વામીનુ વચન મસ્તક ધરુ, તેણે સજ સોલે સણુગાર ૧૯૧ ખતી ઠણીને નીકળી લીધા સ્વામીને સંગ; મધરાતે તે નીશારાં, આનંદ ખેનને અંગ. ૧૯૨ માહા ઘુઘડ તે મુઠરી જાણે નીસરી યોલી ભાણુની જતે; અંધારી રાતે અજવાળુ થયો, ઉઢકાક ઉઢાત. ૧૯૩ આ ગગ પાછળ ચાલા સડી, મીતરને મગવા જાણે, માહા ઊતરજે તેહને આનંદ અંગ નવ માણે. ૧૯૪ આશોગમ થઈ મીતરને, મુખ પામસે તેની કાણે; વચન સફળ માફરુ થશે તેની આશા પુરાણુ થાણે ૧૯૫ ખગર મધે આવીઆં નર નારી તે દીશ એવામાં એક વીધન થયુ મગા ચોરતાં વીસ ૧૯૬

ચોથું—ઘેરો લીધા નરને નાર, સણુગાર ઊતારો આણેઠાર; નહીતર તમને મારણુ, પછે હમારુ કામ કરણુ ૧૯૭ નારી યોલી તેણી વાર, સાંભજો એ ર તમે આણે ઠાર. મહારુ વચન કરો પરમાણુ, છો જાને તમે ચતુર મુજાણુ. ૧૯૮ મારા ગમાં ભંગ કરશે સરવથો, તે વારે પરમેસ્વર રાજી નથી, જારી કરવા નીસરા બહાર; તેકા મ કરી આવીશ આ ઠાર. ૧૯૯ પાછી ફરી આવીશ તમ પાશ, પોહોચાડીશ તારા મનની આશ શોલે સણુગાર આપોશ આ ઠાર ઘડી એક નવ લાગાકુવાર ૨૦૦ વગી જે મીતર આ પશે મુને, તે આપી પગે લાગીશ તુને; સાત પેઢીનો મારો કોલ, શાઓ કરીને માને યોલ. ૨૦૧ તે ચેર વીચારે તે ઠાર. જોઈએ વચન પાણેજે નાર, એમ કહી બેઠા તે કામ નર નારીની પોહોતી હામ. ૨૦૨ ચોરે રજ આપી તાંહાંથી વગાં પેસા બે મીતરને જઈને મગાં; ઊઘાડભાઈ હુ આંચો જાણુ તે નારો લાવો ગુણુવાન ૨૦૩ જેની ઉપર મોહ પામા તમે, તે નારીને લાવો અમે; તારે તે ખુશી થઓ અપાર, ખારણાં ઉઘાડાં તેણી વાર. ૨૦૪ છાતી સ્પર્શે બે ટીને મળ્યા વીજગ હતા તે વેળા ટળા નારી લજ પામી અપાર, જાણે ચંદરમા આલ ઠાકિતે ઠાર ૨૦૫ એમ નારીતાંહાં જાંખી થઈ, તારે તેના મીતર બોલો તહીં, ખરી ગઓ તેના ભરથાર મીતરને નારી ઘરમા રહી, ૨૦૬ ધણી હતો તે ખારણે ગઓ તારે પેલો નર બોલો વાત શાંભળ નારી ચતુર મુજાણુ, તારો મોહો મુજને અપાર. ૨૦૭ કેમ લજ પામો આણે ઠાર, કોણુ તણી તુછે કુમાર; કોણુ તમારે શીર ભરથાર, ૨૦૮ તે સાચુ જે નવ કોહો મુને, તો ખરમ હુત્યાદીક પાપ છે તુને, તારે વીનતા બોલી વાત, સાંભલો ચાતુર તમારી જાત. ૨૦૯ સમ દીધા માટે કહુછું હુમે માહારા સ્વામીના મીતર છો તમે, જેને ફરમાંચું હતુ કામ, તેની સ્ત્રીઆ વી આ ઠામ. ૨૧૦ સ્વામીનુ વચન પરમાણુ કરી, તમારી પાસે આવી હેતજ ધરી; તારે તે પસતાયો મન મોજર, ધીકાર પડો માહારો અવતાર. ૨૧૦ કામાતુર તેણે ટળી ગઓ ખોશી આણે ઘણો મનમા થયો; સમા કરો તમે મારો વાંક, હુતો ભાઈ તમારો આડે આંક. ૨૧૨ મુજ મીત્ર તણી તુ નાર, માહારે બેઠેન ખરાખર સાર; એમ કહીને પગે લાગીઓ, સાસરવાશો તેને આલાઓ. ૨૧૩ આપા તેને શોજે સણુગાર, વળાવી પાછી પોતાને ઠાર; મીતર કહે હુ તારો વેચાણુ, સમા કરજે તમે વાણુ. ૨૧૪ અજાણો એ નવ જાણુ અમે; મુનો અમારો બ અરો તમે; એમ વીનથ કરી આ ઠાર, વળાવાં પાછાં નરને નાર. ૨૧૫

કોહરુ— સાસરવાસો શુભ કરી, વળાંચાં નરને નાર; પાછા આવા ઘર આણી બેઠા ચોર તે ઠાર. ૨૧૬

સાગુગાર મરવે ઉતારીઆ, આપા તેણે હીશ; મુખ આગળ મુકા ચારને, ચરણે નામુ શીશ. ૨૧૭ સાસરવાસો આપોડતો, પેલા મીતરે ઘણો માલ; તે પણ તહી આલીઓ, ચાર કરમાં તતકાળ ૨૧૮ તારે ચેર ઘણુ રીજીઆ, શાખાસ નારી તુજ જાત; વચન પાળુ તે તાહર, વીપ રીત કીધી વાત. ૨૧૯ તે વચન તાહર પાલીયુ, અમે કેમ લઈએ તારા સાગુગાર; કેટલા કાળ ભોગવશુ, જા તુને ખખશુ નાર. ૨૨૦ બીજે દરવ પાસે હતો, તે ઉપર આપો જાણુ; પગેલા જો તે નાગને, ગયાં ઘેર નીરવાણુ. ૨૨૧ નર નારી આવીઆં સહી, રાખો ઇશરે ધરમ; તીજે કાને પડી નહી, નવ બેઠું કાંઈ કરમ. ૨૨૨ તે નારીએ કહી સહી, કામગારને વાત; એ ચાર માં કોણુ ભણો સહી, કોહો મુજને વીખાત. ૨૨૩ આશક નર ભણો જાણીએ, કે ભણો નારી નો કથ; ચેર ભણા કે નારી ભણી, કહીને વળો તમે પંચ. ૨૨૪ તારે કામગાર ખોલીયો, મન માં કરી વીચાર; એણે વાત ખરી કહી, નીસચે વાત નીરધાર. ૨૨૫ નારીએ વચન આપુ શ હી સવામી તાણુ તહાં જાણુ; ના કહીશતો નીશચે મરે, પરાંન તજશે નીરવાણુ. ૨૨૬ એક મી તરે વચન પાળીયુ; બીજે ખરીઆણો પડો તે સાથ; બેઠેન કહીને પછે ખોલીઓ. ચરણે નામુ સીસ. ૨૨૭ ચેરે પરમારય કર, નવ લીધો એક બઢામ; ઊંપરાંટો દરવ આપીઓ, ભલાઈ કરી તે ઠામ. ૨૨૮

ચો.૫૪—એવું વચન શુણી કામગારજ તાણું, તે નારી મનમાં રીજી ઘણું, રજા આ પી તેને જાણુ, હોશ મદ તાંડાં આવો નીરવાણુ. ૨૨૯ સક્ષેપે કહી તેને વાત જે બેઠું મીતર તણી વીખીઆત; પછે પુછી મુખથી વાત, કોણુ ભણો કોણુ ચતુર સુજાણુ. ૨૩૦ તારે હોશ મદ ખોલો તહી, માહુરા જોઆમાં ચેર ભણા શહી પછે શોદાગર આગળ કહી કથાએ, ખનો મીતર તણી શરવ થાએ. ૨૩૧ તેણે પણ ચેરને વખાણા તહી, પછે શાનીને તેડો શહી ખનો મીતરનું કહું દરસટાંટ, ભાગી તેના મનની ભરાંત રૂર કોણુ ભણુ પુછું જેટલે તારે શો ની ખોલો તેટલે ભણી ચારમાં નહતમ નાર, ચારે તો મુરખ કરા અપાર. ૨૩૨ કાચા ચેર મળા તતકાળ, પાકા હોત તો ન આપત માલ; એમ શાની ખોલો જેટલે, પકડી કરી શાંચો તેટલે. ૨૩૩ લાલ ચાર આખરમાં કાઢ, હુ માનીશ તમરો ઘણો પાહાડ; નહી આપે તો છેદુ શીશ જુકું ખોલુ તો ભરમ હતીઆ. મુજ શીશ. ૨૩૪ કોઈને વાત કહેવાની નથી, ઇસવર આણુ ખોલું સરવથી; કબજા આવો તે તેણી વાર, લાલ ચાર કાઢી તે ઠાર, ૨૩૫ આપી કરી ને આવો બહાર, પરાતુશકાળ થયો નીરધાર; પોતાના ઘરમાં લાલ દશખાર તેમાં પેલી મુકી તે શાર ૨૩૬ પેલા ચારને તેડા તે પાશ; હેત પરીતથી કીધી હાશ મુખ આગળ લાલ મુકી તે શાર. ૨૩૭ પેલા ચારને તેડા તે પાશ, હેત પરીતથી કીધી હોશ, મુખ આગળ લાલ મુકી તાં હાં ઘણી, અમાંથી ચોલખી લીંચો તમ તણી. ૨૩૮ હોસમંદ ખુશી થયો અપાર, પાશે જઈ બેઠાં તતકાળ, લાલ તણો જે દાખડો શહી, તેની આગળ મુકો તહી. ૨૩૯ એ માંહેથી જે પો તાની લાલ, કાહાડી દખાડી તતકાળ, જોવો ચારે માહારી સરવથી, જુકો વાત હું ખોલો નથી ૨૪૦ તારે એ નારી ખોલી વાણુ, જાઓ તમારી લઈ ગુણુવાન, એ નારીની વીનતી કરો અ પાર ચરણે નમી ચાલો એ ઠાર. ૨૪૧ તમારી બુધી તેણી નહી પાર, રાખો ચારે મીતરનો ભાર, એમ કહીને ચાલીઓ જાણુ. એક શેલ્લે આંચું નીરવાણુ. ૨૪૨ ભારે શોદાગર વશીએ તહી, ભાડે ઘર લેઈ વશીઆ શહી, કામગારને ખેશાડો આ ઠામ, વજર ગયો શોદા લેવાને કાંમ. ૨૪૩ શોદાગર એક ભારે શહી, લાલ એને દખાડી તહી, આની કીંમત કરો તમે જાણુ એક મહોરથી વેચું નીરવાણુ. ૨૪૪ અમુજખ નંગ દીઠાં એણી વાર, મન મધે કીધો વીચાર. ૨. ચોરી કરી લાવો એ અહી, કોટવાળને જાહેર કીધું તહી. ૨૪૫ પકડી લીધો એણી વાર પડીત આનામાં ઘાલ્યો તતકાળ, બીજે દીવસ થયો જેટલે, પાશા આગળ ઊભો કરો તેટલે

૨૪૬ **ચોપાઈ** કોટવાળ વાણી વર, પાદશા શુણે તેણી વાર; લાલ કોઈની ચોરી કરી વેચતો હતો આ ઠાર. ૨૪૭ તે નરને હું લાવીઓ; ઉભો કરો આ દીશ; લાલ ચાર આ ગળ ધરી ચરણે નામી શીશ. ૨૪૮ તારે પાદશા બોલીઓ કાંથી લાલ તમે લાવીઓ; શું કરો છો કામ, બોલા હોશમંદ શું તે કામ. ૨૪૯ શાચા વાત કેશો શહી તો ગુનહો કરશુ બખશીશ, જે બુઝા પડશે શહી, તો નીસચે છેદુ શીસ. ૨૫૦ તારે હોશમંદ કહી વીશતારોને વાત આમે ચારે મીતર શહી. ૨૫૧ એકને બુદ્ધી જાત. ૨૫૨ પાદશા તણો એક દીકરો, કામગાર એક વું નામ, તેના બાપે કાડી મુઝીયા, તજે મુઝક એ કામ, ૨૫૩ એની સાથે હમે નીશરો ચારે મીતર એણી વાર ખરચી પાણીને રાખીયાં, ચાર લાલ એ વાર. ૨૫૪ તમારા શહેરમાં ઉતરાં ભારે શોદાગર જાણુ, લાલ ચારે દખાડીઓ; કીમત કરો નીરવાણુ, ૨૫૫ કોટવાળે દીઠી સહી મુજને તશકર જાણો શાર, તમારી પાશે લાવીઓ, લાલ શહીત નીરધાર. ૨૫૬ મીતર તરાણુ મારા શહી; ચંતા કરશે અપાર; મુજને તો આંહી લાવીઓ, શાચુ બોલો આ ઠાર, ૨૫૭ એ પાદશા ઘણું રીજીઓ, ચારે ને તેડા પાસ; લાલ તો તેને આપીઓ, આવો મન વીશ વાસ. ૨૫૮ કામગાર પાદશા જાદો સહી. એને જાંને કરયાં વખાણુ; દાશીએ દીઠો સહી, ઘણો છે શોભા માન, ૨૫૯ પાદસાની પુતરી સહી, ચતુર શીરમાણુ કાએ, તેને મો લાગો સહી, જેવાને આવી તાં. ૨૬૦ સભા વીશે દીઠો સહી. બેઠો ચતુરમુજાણુ, તે નારીએ દીઠો સહી; વાગુ મોહનું બાણુ. ૨૬૧ મુધ નવ રહી શરીરની, ગતી ભંગ થઈ કાએ; સવાસલેવા શકે નહી ચેતના, લાગો મોહનો ઘાએ. ૨૬૨ હાહાકાર વરતી રહયા, મોહોલમાં એની કાએ, પીતા જે પુતરી તણો, ૨૬૩ **ચોપાઈ**—એવી વાત સભામાં થઈ, પાદશા આવી ઉભા તહી; વીનય કરીને બોલો વાણુ, બોળામાં બેસાડી ચતુરમુજાણુ; ૨૬૪ શુ કુખ છે તમારી કાએ, સાચુ બોલ તુ મારી માએ; તારે પુતરી બોલી સહી. પીતાની અગળ વાત, ૨૬૫ પરાણા કુંવારા નવ જાણો, તમે શુ સમજી પુછોછો હમે; આ દાશીને પુછો વાત, જે વીતુ તે મારી જાત. ૨૬૬ દાશી કહે તે કરશે તમે, તો જીવતાં રહેશું હમે, નહીતર પરાણુ રહેવાનો નથી; પીતા હું મરણ પામું સરવથી. ૨૬૭ તાહારે દાશી તેડી એકાંત, તેને ભાગી મનની ભરાંત. આ પાદશાજાદો કોઈ આવો સહો, સભા વીશે બેઠોછે સહી. ૨૬૮ તેને જેઈ મો પામી અપાર, મોરછા ખાઈ પડી આ ઠાર, તેની સાથે પરાણાવો જાણુ. તો તે સુખ પામે નીરવાણુ. ૨૬૯ તમ પુતરી જીવતાં નથી એ નર પાંખી શરવથી જે પુતરીનું હોએ કામ, તો એ નરને પરાણાવો આ કામ. ૨૭૦ એવાં વચન દાશીના મુણી, પાદસા આ વો સભાની ભાણી, મસલત કરો તેણે અપરમપાર. શજન સહુ મલા તે ઠાર. ૨૭૧ પુતરીના જવા બેઠા પરાણુ, તેનું શુંકરવું નીરવાણુ. આ નરને દખી રીજી નાર; પરાણુ તજવા બેઠી તે તે ઠાર. ૨૭૨ કુંવરી વાણુ ખુદે મરે, તેની હતા મુજશીર ચડે; એ પાણુ મોટાનો છે તંન, ઘણો મુશ્ક નીરમલ છે મંન, ૨૭૩ આપણા કરતાં મોટો છે સહી, એ નરને પરાણાવું આંહો; પરમેશવરે મોકલીઓ આંહી; બીજે વર બોલશું કાએ. ૨૭૪ ખુશી થઈ સભા તોણી વાર; આજીવ વરતો ઠારો ઠાર; તે નરને પરાણાવું નાર; છતર ફરવું તેને શીરસાર, ૨૭૫ મુલ દીવસ તાં જેઈ કરી, પરાણાવી આપી મુંદરી; એ નારીનું કુખકું ગયું. મનનું માનું તેનું થયું. ૨૭૬ કામગાર તાંનો પાદશા થઓ, તરણે મીતર વજર થઈ રહયાં; માહા કુખ તેને વીતુ જાણુ અતે સુખ પામો નીરવાણુ. ૨૭૭ તેમ તમને સુખ થાશે જાણુ, થોડા દીવસમાં કામ થાશે નીરવાણુ, આઠમી વાત તુતીએ કહી; જાંહાંદારશાએ મનમાં લહી. ૨૭૮ વળી નવમે દીવશે પાદશા ચાલશે, માહા શોકાતુર મનમાં થશે, તુતી તારે કહેશે વાત; મેહતા હરીશંકર કરે વીસ તાર. ૨૭૯ વાત અઠારમી પુરી થઈ, તુતીએ શાહાજાદાને કહી.

વાત. ૧૯

દોહરો-નવમો દીવશ થયો સહી, વલી દુખી થયો અપાર, આઠ કથા તુતીએ કહી, સમજવોતે ઠાર ૧ એક વાત બીજી કહૂ માંડી એનો વીસતાર. જાંઠાં દારસાહ સરવણે ધરે, વાત કહે તુતી નાર. ૨ હિંદુસ્તાન નગરો સહી. તે સેહરનો પાદશા જાણુ પરજને પાલે સહી, ધરમીશઠ ઘણો નીરવાંણુ. ૩ તે તણો સાહાજદા સહી, શોલપરશે થુમ કાન, પીતાએ ઇનેપ રણાવીઓ આનંદ અંગ ન માંએ. ૪ ઘણી શોભા માન તે સુદરો કેતા ન આવે પાર; જાણે અપછરા ઇદર તાણી, તેથી સુદર નાર, ૫ પરીત અમી અંતર થઈ ઘણી, આનંદ અંગ નવ માંએ. ૬ સવીનોદ કો ઘણું કેતાં ન આવે પાર. ૬ નાંભી ગંભીર ગજ ગામની સીહી લંકી સુભ જાણુ પદમની ચંતુની હંશની તેથી નીરમસ નીરવાંણુ, ૭ તે શાહાજદાને મોહ ઘણોના રી ઊપર અપાર એક દીવશ તે મોહોલમાં બેઠો ચતુર સુભણુ ૮ નારી ધણીજ રીજમાંએ ઠી ખુરશીએ જાણુ શાહાજદા તાંડાં આવીઓ, ઊભો રહો નીરવાંણુ ૯ આદર લાવ કરો ન હી; ગણો તરાણા સમાન અદ્ય એ નારે કરો નહી; નહી આલન બેશન શનમાન, ૧૦ તારે શાહાજદા કોપીઓ નફ્ટ થઈ તુ નાર; છેક કાયદા રાખો નહી, ધીક પડ્યો મુજ અવતાર. ૧૧ એટલી મે વહાલી કરી, તેટલો પસતાઓ જાણુ; હાથનાં કરાં-હાથએ નડાં, એમ કહીને બોલો વાંણુ, ૧૨ હુ પારાનો દીકરો, નવ કરો તે આવકાર; હેંકાર રાખે તુ મનમાં, વરીશતુ જને આઠાર, ૧૩ તારે નારી એચરી રીસ કરીને અપાર; શાને વળગતા આવો શહીજુતી નહારી નાર. ૧૪ મુજ સરખી શોધે સરવથી, પ્રયવીમાં જાણુ; પુરવે જનમ પુને કરો, મુજને પામા નીરવાણુ. ૧૫ જો તમને ગમતી નથી, તેો હું રહુ છુ બહાર; મનનીમા ની શોધો સહી, બીજી નહીતમ નાર. ૧૬ એવાં વચન નારીનાં સુણી, રી સ ચડી સાહાજદાને ઘણી; પરહરી મુકી તે નાર, આવી ઉભો સભા મોજાર. ૧૭ એ નારી એ મેણુ દીધુ સહી, તો બીજી નારી પરણુ અહી; કડ શોક એને શીર સાર, એથી અધીક લાવુ બીજી નાર. ૧૮ તોતો માહારી પાઘડાનુ નુંર. નહીતર ધીકાર પડ્યો શરીર, એવો વી ચાર કર્યો જેટલે, એક વજર આંચો તેટલે. ૧૯ પાસે તેડો તેને સહી, મુખે વાત તેને કહી એક માડુ કરો તમે કામ, તોતો ઘણુ આપીશ ઇનામ, ૨૦ સરવ વજરમાં મોટો કર; ઘણો મા લ તારે ઘેર ભર; તારે વજર બોટયો વાણુ, જે ફરમાવો તે કર પરમાણુ. ૨૧ અમે તમારા ની મકના ખાનાર, જે ફરમાવો તે કર આ ઠાર; એવાં વચન વજરનાં સુણી. શાહાજદાએ પછી વાણી ભાણી. ૨૨ ફરમાવું તે કરો એક કામ, જાણો પરદેશે તજો આ કામ; ઘણી સરૂપવાન ચતુર શુંદરી, તે શુ વીવાં કરી આવજે ફરી. ૨૩ લાવો પદમાણી ગોરે ગાત્ર, તે આગળ આના રી કોણ માત્ર; મનનુ માનુ થશે જાણુ, તોતો નીઆસ કરયુ નીરવાણુ. ૨૪ અધીક તમારો માનીશસનેહ, એમ કરી દીધુ સનમાન; એ વજર ઊઠો એ ઠાર, લાવુ સોધીને નહીતમ નાર. ૨૫ મુલકે મુલક ફરે છે સહી, ચતુર સુઘડ કાંઈ દીડી નહી, પ્રયવી પરદેશણુ દેશ દેસાંતર નીરખા સહુ ૨૬ શાહાજદા લાયકન દીડી નાર, વજર વીચારે મન મોજાર; સાત માશ ફરો સ રવથી, માડુ કામ કેમ થાતુ નથી ૨૭ પરદેશમાં રઝળી મરયુ સહી, શાજદાનુ કામ થવાનુ નહી; કુટુંબ પરીવારને જઈ મળયુ આજ, નવ સરીયુ કાંઈ માડુ કાજ. ૨૮ એમ વીચાર કરી ને પજો પોતાના દેશ ભાણી વજો; છેક નીરાશ થઈ નીશરયો, શરીર તાણી સુધી વીસરયો, ૨૯ પાછો ફરીને આંચો છે સહી, મારગમાં ગામ એક આંચુ તહી, મધાન કાળ થયો છે તઈ, પનઘટ ઉપર બેઠા જઈ. ૩૦ તહાં સુદર દીડી નાર, તેના રૂપ તણો નહી પાર; તેનુ રૂપ તે દો નવ કજે, જેમ હીરા કુદનમાં મજે. ૩૧ એવુ તેનુ મુખ ઉદાત, જાણે ચીંતામાણીની જો; મુખ શોભા રહી તેની હસી, જાણે નાગની કંના કરી. ૩૨ ઘણી સુપડ તે ગોરે ગાતર, તે

આગળ પરી કોણ માતર; પછી નારીનો લીધોપાર, એજેઝે તણી કમાર. ૩૩ સઘળાં ખેડુન વ સે એ ગામ, બીજા લોક તણુ નહી નામ; અમલ આણુ પાણુ ખેડુત તણી, લોક સુખા છે તાં હાંના ધણી ૩૪ ગામ ઠામને જોધને નાર, આવો તે પોતાને ઠાર; જઈ સાહાજદાને કરી સલામ, શક્ત કરે તમાર કામ. ૩૫ જેવી નારી દીકીતી તહી, તે હકીકત સાજદાને કહી. ૩૬

દુહા—એવાં વચન શાહાજદા શુણી, ખુસી થયો પોતાને અંગ; સરપાવ લાખોના આ પીઓ; રાખો પોતાને સંગ. ૩૭ પાછા જાઓ તે દશમાં; પેગામ કરો અપાર. તેના પીતાને સમજવો સહી. ૩૮ પછે લાવો તે નાર; ૩૯ અધીઓ આપોને મોકલો; વજર ગયો તે ગામ. તે નારીનો પીતા ખેડુત છે, કરો વજરે સલામ; ૪૦ તમે મોઢાછો હલપતી. છતર પીતાને સલામ, હીંદુસતાનનો જે બાદશાહ, તેની અરજ હાંબજો કાન, ૪૧ તમારી પુતરી લાઅક છે, હમારો શાહાજદા જાણુ; જુગતે જોડુ છે શાહી; પરણાવો નીરવાણુ. ૪૨ એવાં વચન ખેડુને સુણી; ચડી ઘેણેરી રીસ; પશની જરાગા પરહરી; જોધને ભેદી શોસ; ૪૩ તમે પાદ શાને કહો; જઈ અમે નવ કરીએ કામ, અમે રોક તમે મોઢા સહી; નવ પોહોએ મનતી હામ. ૪૪ તમારે હમારે બને નહી, તમે કેમ કાવી એવી વાત. મન મધે શરમાતા નથી ની ચ છે મારી જાત. ૪૫ મોઢા લોક માગે નહી. પેગામ કરી કંનાય; તુ કેમ કાંતે બહો શહી, માટે આવો અનીઆએ. ૪૬ એવાં વચન વજરે શુણી, પાછો વજો તે જાણુ; પાછો શે હેરમા આવીઓ, શાહાજદાને કહુ નીરવાણુ. ૪૭ ઘણો ૩૫કો તમને કહો, નીચ ગણા તમને જાણુ; મોઢા થઈને માયુ કરો, તે ઘટે નહી તમને નીરવાણુ. ૪૮ બીજી વાત ઘણી કહી, મુ જાણી કહી નવ જાણ; જીવતુ માહારી એવુ ખોતો, મુખ તાંય, ૪૯ એવાં વચન શાહાજદા એ સુણી, કરો એ યડો તે વાર, લશકર લઈને મોકલો, પાછો પરધાન તે ઠાર. ૫૦ ગાંમ જ ધને લુટો સહી, મારો ખેડુતને સાર; ઝાલી કરીને લાવો શહી, તે ચતુર શીરોમણુ નાર. ૫૧ લશકર ચાલુ તહાં અતી ઘણુ શેનાપતી થયો પરધાન; શલામ કરીને આવો સહી. શાહાજદા એ આપુ માન.

ચોપાઈ ઘણું લશકર લઈને તે જાએ; આનંદ તેને અંગ ન માએ; તરીજે દીવ જો પોતે તે ઠામ જઈ ઘરે ખેડુતનું ગામ. પર તે ખેડુતે કરો વીચાર, પાદશાહનું લશકર આવું આ ઠાર પેગામે તો માનું નહીં તે ઉપર વઢવાને આવો શહી, ૫૩ તેની પાશે શેના બહુ લુ ટી ગામ લઈ જશે શહી; નામોશી થાશે મુજને આજ; શઘરે જશે મારી લાજ. ૫૪ જીતાં મુધી નવ પાંચું નાર, વઢો મરૂ હું આણુ ઠાર, કીલો કુતો થાણાનો શહી; તે ઉપર માણસ ચડાવો તહી; ૫૫ એકવાર મરવું છે જાણુ, પછી તે કરવી નીરવાણુ દારૂ ગોળા સીસા તે ઠામ લડાઈ મંડાણી તેણુ ગામ. ૫૬ તોપખાનુ કરે તઈઆર મારે ગોળા તણો બહુ માર, સાંગ ગરજતા મારે માર; માહો સુરો વડે રણ મોજર. ૫૭ પરોધ ફસશી ને તલવાર મારે મોઢાતણો બહુ માર; બંદુક બાણુને તીર, કાચેર નરને નવ રહી ધોર, ૫૮ એમ જુધ કરે માંદોમાં હે ને ન કાં. ૫૯ કોઈ કારે નહી, ખેડુત ઉપરથો મારે માર; વજરના લશકરમાં થઈખ હુ હાર. ૬૦ વાતતો ભરે થઈ સરવથી વજર વીચાર કરે છે કથો એમ મનમાં વીચાર તહી, ફ રી પેગાનને જાણુ નહી ૬૧ એમ વીચારીને પ્રજાતુ ગમમાં આવો ખુશી વાન ખેડુતને મત્રો તે ઠામ, માંદો માંદે જઈ કરો સલામ ૬૨ પાદશાએ કહુ અપાર શાને કાળેવધારો રાઠ પુત્રી; તમારી ચતુરજાણુ; તેને પરણાવો નીરવાણુ. ૬૩ વડી કરીને લેણુ નાર, મુકવાના નથી આ કાર; મારે લશકરનો પારજ નથી. તમે એક ગામના ધણી સરવથી. ૬૪ હેત પ્રીત આ પાણુને થાય, જે પરણાવો કંનાએ; નહીતો દશબધાને હણુ. પછી તમારી પુતરીને લોડી ગણુ ૬૫ જે ખુસી થઈ પરણાવો નાર, તો આખાદ ગામ રાખુ આ ઠાર; એવાં વચન વજરનાં

સુશી, વળી ખેડુને રીસ ચડી છે ઘણી. ૬૫ સુ કડ ને પાશાથાં જાણુ, બીજાં હોતતો લેતો પ
રાણુ; પરાણુ ગયા સુધી ન ફરે, મારી મારને પરાણે કડ, ૬૬ જાણુ તમે પાદશાહને કહો
વાત, નવ આણુ પુતરી વીખીઆત; એવાં વચન પરધાને શુણી, પાછો આવયો લશકર લગી,
૬૭ એ વાતનો અડીઆંથી રહી. એક બીજાં ખીઆલ થયો છે તહી; તે વાતનો કહુ વીસતા
૨; સાંભળજે સહુ આણે ઠાર, ૬૮

દોહરો—વજર ગયો ખેડુ કને, તેનો ચાકર બેઠો બહાર; તેણે તમારો દીકો સહી તેના
નવ આવે પાર. ૬૯ એક આજઢે શુંદર શહી, બેઠો તેણે ઠાર; મધ્યન કાલ થયા સહી, તો
દીકો નડીતમ નાર. ૭૦ ઝરખામાંથી આંખુ સહી, ઘણી શોભેજે તેની કામ; પ્રતીબીખ પાણી
માં પડું, જાણુ મુજ ઉગો જલ માંહે, ૭૧ નખમીખ નીરખો નારને, પાણીમાં તે દીશ; પછે
મહોલ ભાણી જોયુ શહી. પાણીમાં તે દીશ. ૭૨ તેણે મન વીચારીયુ. પાદશાહ મોલ મોજર;
તે નારી એ તો છે સહી, બીજી નહી આ ઠાર. ૭૩ ચતુરઘણો હુતો સહી, જાણુ ચીતારો જા
ણ, જેવી જલમાં દીકો સહી, તેવી ચીતરી નીરવાણુ. ૭૪ હવે વજર આવે સહી, નીરાશ થ
ઈને બહાર; તે ખેડુને માનુ નહી, દત્તગીર થયોછે અપાર. ૭૫ એવે ચાકરે આવી કરો, ચર
ણે નામુ તે શીસ; છમી લડીઝાજર કરો તે વેળા તે દીશ. ૭૬ જેની પોતે દીકો હતી, પાણુ
ટ ઉપર નાર; તેથી અધીક છે પટમાં, શોભા અપરમપાર. ૭૭ ચાકર ઉપર રીજાઓ, તારો
અકલને છે ધન; ધણુ ભાવે કામ તેં કરયું, રીજા પોતાને મન. ૭૮ કયાંયો દીકો તે શુંદરી, કે
મ ઊતારી આ ઠામ; તે મુજ આગળ કહો શહી, થાશે આપણુ કામ. ૭૯ ચાકર કહે ચીતમાં
ધરો, આ ઝરખે નીરખી નાર; પરતીબીખ પાણીમાં પડુ, તેથી ઉતારી સાર. ૮૦ એવાં વચ
ન શોવકે કહ્યાં, ખુશી થયો તે અપાર, લસકર મધે આવીઓ, છાવાણી કરી તે ઠાર;
૮૧ છમી લઈને નીસરયો, વજર પોતે જાણુ; શહાજાને માંડી કહુ, માંડી કહુ મંડાણુ,
૮૩ સગળી બીના માંડી કહી, ફરી પેગમની રીત; ઘણી વાતે સમજવીઓ, ઘણી કહણુ તે
ની જાત, ૮૩ એક કામ કર શહી, તે દીકો ખારીએ નાર; છમી તેની ઊતારી સહી, તે લાવે
આ ઠાર. ૮૪ એવુ કહીને ચરણે નમે, સફળ થશે તમ કામ; છમી લઈ હાજર કરો, તે વેળા
તે ઠામ. ૮૫ નજરે દીકો નારને, વાણુ મોહનુ બાણુ; ઘા લાગે મોહ બાણુનો, ઊઠો તે ની
રવાણુ. ૮૬ આજ તાણી બીના કહી, મોહોલમાં દીકો નાર; મહા તેજસવી તે શુંદરી, કામ ત
ણો અવતાર. ૮૭ શહાજા હો કહો સહી, વજરશુ ચાલયો તે ઠામ; તીજે દીવસ તે આવીઓ,
તે ખેડુને ગામ. ૮૮ **ચોપઈ**—લસકર પડયુ છે જણે ઠાર, શહાજાને વજર આંચો
તે ઠાર; વજર સાથે વાતો કરી, કેમ જડશે આપણને શુંદરી. ૮૯ તમે પેગામ કરવા ફરી જા
વતહી, હુ સાથે આવુજુ સહી, આઝની આગળ બેશુ અમો, ખેડુતની પાશે જાજો તમે, ૯૦
તે નારી જો નીશરે બહાર, મુજને દખસે તે ઠાર; મુજને દખીને નીહાજો નાર; કદાપી તેને
વાગશે મોહનુ બાણુ. ૯૧ તો તો કામ આપણુ થાયે. એમ વીચારીને બંને જાણુ જાણે. એ
મ વીચાર કરીને તાંહે, પેગામને વેશે આંચો ગામ માંહે. ૯૨ વજર હુતો તે મહલમાં ગયા.
શહાજાને તે હોજની માંહે રહો, તે હોજની સાભા સાર, તેમાં મછે અપરમપાર. ૯૩ રમત
મછ રમે છે તહી, તેની શોભા ન જાણે કહી, શહાજાને જુવે જટલે, મોહન માલા તુટી તે
ટમે, ૯૪ આંમસા પરમાણે મોતી જાણુ, અમુક ઘણેજે નીરવાણુ, પાણીમાં પડો તેણી વા
ર, શહાજાને દીકો તેણી વાર; ૯૫ વાંકો વળીને મોતી લે છે તહી, તેવામાં એક દાસી આ
વી તહી, શહાજાની નજર પાણીમાં જાણુ, પાશે આવી ઊમી નીરવાણુ. ૯૬ પગ ઉપર તે
ણે મુકો કાચ, મોતી વીણે શહાજાની સાથ; ઘટીકા એ થઈ જાહેર, શહાજાએ દાસી દીકો
તાંહે; ૯૭ મુખ મકી તે બેલી વાણુ, સાંભળો નારી ચતુરમુજાણુ; કેમ આવી ઉભા આ ઠા

મ; શાય ખેલજે મુખથી સાર. ૯૮ દાસી કહે મુરખ છે તમે; તો તમ આંગળ શુ કહીએ હ
 મો. ચાર ઘડી થઈ મુજને જાણુ, તમારી પાસે ઉભી નીરવાણુ. ૯૯ શરીર તમારાની મુઘી ન
 થી. તો બીજી આલ કરશે સરવથી, તમારા પગ પર મેં મુક્યા હાથ, આટલા મોતી વીણાં ત
 મારી સાથ; ૧૦૦ એટલી હુશીઆરી નથી તમારી જાત, તો શુ કહું બીજી મુખથી વાત; એ
 મ નારોએ કહ્યાં વચન, ધીક પડ્યોનો તમારૂં તન. ૧૦૧ **ફુડા**—તુતો પાદશાહનો
 દીકરો, મરાણુ તુજને આ ઠામ; તુ ગામ ઊપર ચડી આવીઓ, તે અવોછે આમ. ૧૦૨ હરા
 મ નજર છે તહારી, તાકેછે પરનાર; માટે જીવતો મુક નહી, મારૂં આણે ઠાર, ૧૦૩ નહી તુ
 સહાજદા સહી, વેશ બદલી આવો જાણુ, તે નાર તો પામવાનો નથી, મોત આવુ નીરવાણુ
 ૧૦૪ તારે શાહાજદા પસતાઓવાણુ, વીચારે મનમાં વાત; એ દાશીએ મુજને ઓળખો, કર
 શે મારી ઘાત. ૧૦૫ કબજ આઠ્યો એના ગામમાં, દુખ દશે મહારી કાએ, હમણે જુમ પા
 ડશે સહી. બાધી મારસે આંહી. ૧૦૬ એક વાત નવ ઉકલે. આકલ ંયાકુળ થાએ; મુઘ નવ
 રહી શરીરની, બેહોશ થઈ ગઈ કાએ. ૧૦૭ તારે દયા આવી તે દાશીને, મુઘે બેઠી વાણુ; જો
 કહું કરે, મહેરૂં તો તારા બચાવું પરાણુ. ૧૦૮ નહી તો જીવ તાહારો જશે, ચડ્યો તે દીશ, ખેડુત
 જાણુશે આ ગામનો, તો નીશયે છેદે તારૂં શીશ, ૧૦૯ તારે સાહજદા બોલોઓ, દાશી સાથે
 વાણુ; તુ મારી ધરમની બેઠેનછે, તુ કહે તે કરૂં નીરવાણુ. ૧૧૦ તારે દાસી વાણી વદે, ત
 જો તમે આ ઠામ, મમત તજે તમે મનથી; લશકર લઈ જાઓ તમારે ગામ. ૧૧૧ ફરી દવા
 જશે નહી નવ લેવું નારીનું નામ, એ વાતના સમ ખાવો અહી, તો જીવાડુ આ ઠામ. ૧૧૨
 કબજ શાહાજદા આઠ્યો શહી, વચન આપુ એને હાથ, અઘરા સમ બીજા ઘણા. ખાધાદા
 શીની સાથ; ૧૧૩ જો પાછો આવુ અહી, લશકર લઈને આ દીસ; પરથવી ઉપર, જે પાપ થા
 એ સહી; તે મારે સરવે શીશ. ૧૧૪ પાસાના તુકમનો છે સહી, વચન મારૂં કરૂં પરમાણુ; લોંડી
 જાઓ થઉં સહી; જો નવ પાણુ મુજ વાણુ. ૧૧૫ એમાં સમ ખાધા તહી, પાદશાહ તે
 જીની વાર, તારે દાશીએ રજા આપી સહી. કાડી મુકો સહેરનો બહાર; ૧૧૬ વજર પાસે
 આઠ્યો તહી, આખરૂં એનો જાણુ; પાણીથી ફીધા પાતલો, કાડી મુક્યો નીરનાણુ. ૧૧૭
 શાહાજદો વજર આવી મવા, લશકર કરે ઠાર; વચને બંધાઓ શાહાજદા સહી, તે
 આવો પોતાને ગામ.

ચોથાઈ—નાચાર થયો સાહજદા ઘણુ, વચન ન પાણુ મુજ તાણુ; બેગમ સાથે પડી
 હોડ; એ નવ પોએ મારી કોડ; ૧૧૮ વચન મારૂં મીથા ગયું, ધારૂં કામ મારૂં નવ થયું;
 લશકર લઈને પડ્યા તે ગામ, બાલો મુકુ એનું નામ, ૧૧૯ કબજ આવો હવે શું કરૂં. વ
 ચન માહારૂં મીથયા નવ કરૂં; એવો વચનો શાહજદા જાએ, પેસા ખેડુતના નગરમાં શુ થા
 એ; ૧૨૦ શાહાજદા ફરો જોડે, એ ખેડુત કણુબી બોલો તેડે; અડકાર આવો અપરમ
 પાર. સભા ભરી બેઠા એ ઠાર. ૧૨૧ આપણુ આગળ પાદશાનું જોર, નાસી ગયો જોમ ના
 શો ચોર, એમ વાત કરે સહુ સાથ; એક એકને તાલી દેછે હાથ. ૧૨૨ તારે દાશીને આવું
 હાસ, આવી કરીને ઉભી પાસ, શું કુસાવો છે મનમાં આમ, એતો બાહી મુકતે ગામ. ૧૨૩
 એ તેને સમજાવ્યો અપાર, દુધ ને દુણી રાખી મેં સાર, સમ ખાવાના અપરમપાર; વચન
 આપીને ગયો નીરધાર. ૧૨૪ પેગામી થઈ બને જાણુ; પાદશાજદાને વજર નીરવાણુ; તમ
 કને આવીઓ, શાહાજદા હોજની કને રહો. ૧૨૫ એની પાસે જઈ ઉભી એના, ચંચળ
 દીઠ મેં અતી નેન; ચતુરાઈએ ઓળખીઓ જાણુ; એણે વાત માની નીરવાણુ. ૧૨૬ પછે
 મેં સમજાવો અપાર, શમ ખવરાવીને કાઠો ખાર; વચન આપીને એ ગયો જાણુ; તહીતર
 આમ ખાલત નીરવાણુ. શીઠ તમે સાર માંધે લો જાણુ, જોમ સફટ ફોલ ચાલે સપાન; મેતો.

કામ કરીએ અપાર, નગર જવતુ રાખુ આ ઠાર, ૧૨૯ તારે ખેડુતને રીસ ચડી છે ઘણી, સુંઘી વાણી તે દારી તણી, મારો તેને મોકમ માર; કેદ કરી રાખો તે ઠાર. ૧૩૦ મારી સામું બોલે છે આજ, નથી આણતી મારી લાજ. બેડી પેરાવી પગ મોજર; કેદ કરી તે વેલા ના. ૧૩૧ એક માસ એમ વીતો સહી. વોકે અરજ પટેલને કહી, અસતરીને કુખ દબું નહી; જાણુ; તમે કાડી મેલો નીરવાણુ. ૧૩૨ અસતરીમાં બુધ તે થોડી હોય; તેનું ખાતર નવ લાવો શોય, તાં પછે તેને કાડી બાર. દાહા લાગો તેના મન મોજર; ૧૩૩ એણે કુખ દીધુ અને અડી, તો હુ ઘર એનું મારું સહી; હજુતને હજીએ એરી ધાર. તેનું પાપ નવ ગણી એ લગાર, ૧૩૪ તે પટેલની પુત્રી જેડ, નીતે નદીમાં નાચ્યે એહ, ભારે નદી જલને નહી પાર, નીતે નાહાવા આવે છે તે ઠાર. ૧૩૫ તે શાહાજીદાને તેડાવુ જાણુ, વાહાણે બેશી આવે નીરવાણુ. બારો બાર લેઈજરો નાર, પટેલનું કાકુ કરવું આ ઠાર, ૧૩૬

દાહરો—માસ એક બીજે ગયો, તડાંથી વંડો એ વાત; કાગલ લખોને મોકલો, કાશદ સાથે વીખીઆત. ૧૩૭ સવસતથી હાંકુપતી, શાહાજીદા ચતુરશુભણુ; ચડે: વીદયા ગુણુ આ ગણો, લેકાટ શોભા સાન. ૧૩૮ લખીતંગ ખેડુતના મામથી. નીચ દારીનો જાત; ઓઝ આ ગળ તમને મળી, તેની વીનતી સાંભળે વીખાત. ૧૩૯ સમાચાર એક પ્રીછજે, પામશો ખેડુ તનો કન્યાય; હુ કહુ તે પરમાણુ કરી; આવજો આણુ ઠાર. ૧૪૦ તરીને રસતે તમે આવજો, વાહાણે બેશીને જાણુ; લશકર ભરજો ઘણુ વહાણમાં, દારૂ ગોળો નીરવાણુ. ૧૪૧ નીતે પુત્રી ખેડુતની, માતશ કાલે જાણુ; નદીમાં નહાવા કારણે, જાપ છે નીરવાણુ. ૧૪૨ તમે પાણુ બંદર ના ધણી, નયો કાંઈ તમને વાર; એક રાતમાં આવશો, વાહાણે બેશીને આ ઠાર. ૧૪૩ કાગળ વાંચતે ચડજો સહી, શુભ કરોની કામ; પાછલી રાત ઘડી એક રહે; તારે આવજો આ ઠામ ૧૪૪ હુ સાથે આવીશ તે નારની; ચડો અમવારીએ જાણુ, ચાર દાશી સાથે આવીશુ, તેના રી લઈ નીરવાણુ. ૧૪૫ ઊચકી કરીને નાંખજો, વહાણું માંડી તે નાર; કોઈને ખબર થાય નહી, લઈ જાઓ નીરમલ નાર. ૧૪૬ જે જુડી વાત બોલુ અમો, તો ચાર હતા મુજ શીર; નારીને મેળવી કરી, પગે લાગુ તે દીશ. ૧૪૭ જે તમે આવો નહી, તો પરલોકનુ પાપ; અસતરી ભરમ હતા. સહીભોગવશો તમે અપાર. ૧૪૮ **ચોપાઈ**—એક. વાંચું શાહાજીદાએ પત્ર, ખુશી થયો તે વેગા તરત; વાણુ તઈઆર કરૂ તેની વાર, ચડીયુ લશકર તેમાં અપાર, ૧૪૯ દારૂ ગોળા નાંખ્યા પાંચરાં ભરી, સાજદાએ તઈઆરી કરી; લંગર ઉપાકુ તેની વાર, ભર દરીએ ચાલુ તે સાર. ૧૫૦ પાછલી રાત રહી એક પેર, અમવા ખેતરની ખાડી તે ઠાર, દાગ ચોકી મુકી અપાર. એટલે વહાણુ આંખાં તે ઠાર. ૧૫૧ પુત્રી ખેડુતની ચતુર મુજાણુ, નાવા કારણુ આવી નીરવાણુ, ચાર સખી પાસે છે સહી, આવીને નદી ઊપર ઊભી રહી. ૧૫૨ નાહાવા કારણુ ઊતરે છે જેટલે, જડપ કરી જાડી તેટલે; ચાર દાશીને પાંચમી નાર, લઈને વાહાણમાં નાંખી શાર. ૧૫૩ લંગર ઉપાકુ તેણે ઠાર. તેના પીતાએ જાણી વાત; પેટ કુટી રહો વીખાત, પાદશાજીદા ખુશી થયો અપાર. ૧૫૪ આણુંદ વસ્તો દારોઠાર, પોતાની બેગમને તેડાવી પાશ; હૈત ધરીને કીધી હાસ, આ અમારી બેગમ જાણુ. ૧૫૫ જુઓ તમથી અધીક છે નીરવાણુ, એની લોંઘી થયો તમે આજ, જેમ ફરમાવે તેમ કરો કાજ, વચન પોતાનુ કરૂ પરમાણુ. ૧૫૬ દાશી બેગમની એને જાણુ; કરી, પાક મોખતનાખી નાર; નથી વહાણી તેની દહ, મારો બેગમને મનતજ પડો, તે ઊપર એના ઘાટ ઘડ્યો. ૧૫૭ એ છે પટેલ તણી કુમાર, એકાંત જગો ઉતારી સાર; ચાર દાશીને પાંચમી પદમાણી, મોજ કરે છે અંતની. ૧૫૮ **દાહરો**—તે ખેડુતે વીવા કર્યો હતો, સુંદર ઘર વરસાર; તે વરને ઘર ખબર રહ્યો, શાહાજીદા લઈને ગયો નાર. ૧૫૯ તે કુખ પાંચો મનતા લીએ પ્રણવી પજાર

કાય; ફકીર થઈને નીસરયો, ચાલો જંગલ માં ૧૬૦ ગાનારો તે શુધ્ધ નર, છતરીસ વાજા તુ તાન; સ્વર જીણા કોમલના સરખો, ગાયે સંગાન ગાન. ૧૬૧ પસુ પક્ષા જે વન તાણા, ચરદા પડદા જેહ; તે સરવે ટોળે મળી, બેસે સરવે તેહ. ૧૬૪ રાગ તાન કરે ઘણો, વાણ મધુ રીએ વાય; જતાવર સરવે ટોળે મળી, કરે તેની શીર કાય. ૧૬૫ શણગાર તે નરને વાસતો, શહી ઘડાવા સુંદર જાણુ; જાનવરની પાસે છે સહી તે ઘણે તેની દેહ જાણુ. ૧૬૬ જાંઠાં જા થ તે ફકીર. સહી, તાંહાં ટોળે ટોળાં જાય; વચે રાખે ફકીરને ચોકી કરે સહુ તાય. ૧૬૭ ઘણાએ કે દીવસે આવીઆ, પેલા પાદશાહજદાને ગામ; તે ગામ માંન રી છે સહી, આંચો તેણે ઠામ ૧૬૮ પાદરે બેઠો સહી, તાં શોભા અપરમાપાર; રાગ છતરી આલપે, ગુણુ તણા ભંડાર. ૧૬૯ તાંહાં પસુ તણી ગણુતી નથી, તે દીકુ નગરના લોક; નજરે દીકો તે નરને. શમીઆ સહુના શોક. ૧૭૦ ખબર શાહજદાને થઈ શહી, ફકીર આવો એક જાણુ, ઘણી શોભા છે તેહની; ગાનારો ગણુવાન. ૧૭૧ જેના યાચનથી પશુ સમજ્યાં, નવ મુકો તેનો સંગ; શોભા માન તે છે સહી, ગણા મચાવે રંગ. ૧૭૨ શાહજદાએ એવાં વચન સુણા, ખુશી થયો અપાર; તે ફકીર તેડી લાવો શહી, તે વેલા આ ઠાર. ૧૭૩ માન દળને લાવજો, મોકલ્યો ઘાતાનો પરધાન; આદરભાવ કરો ઘણો, દીકો ગુણુ નીધાન, ૧૭૪ તેડી લાવો શભા વીશે, તાન મેળ ંયુ અપાર; સ્વર શુંદર શહીત ગાયું શહી, શાહજદા રીજે અપાર. ૧૭૫ રંગ મચો તાં અ તી ઘણો; જાણુ ઇંદરનો વધભોગજ હોય. એથી રંગ અધીક છે, મનમાં સહુ અચરજ હોય. ૧૭૬ સરપાવ લાખિણા આપીઆ, સાહજદાએ તેણી વાર; શભા સહુ ઉઠો ગઈ, પછે પુછા સમાર. ૧૭૭ **ચોથાઈ**—હેત પ્રીતથી કીધી વાત, ફકીરે શાહજદાની સાથ; મન ગયાં બંનેનાં મળી; ફકીર વીના નવ ચાલે ઘડી. ૧૭૮ એક દીવસ બેઠા એકાંત, ભાજવા બેઠા મનની ભરાંત; શા સાડ તમે ફકીરી લીધી, આવા ગુણુ છતે એવુ કામજ કીધ. ૧૭૯ તારે ફકીર બોલો વાણુ, શાંભળ શાહજદા ચતુરસુજાણુ; હુ છકો કણુમાં કરો કુમાર, ધન મા રે ઘર અપરમાપાર. ૧૮૦ બેકુતના ગામમાં વીવા કરો, પટેલની પુતરી શાય હુતો વરો; કોઈ સાહજદાને મોહ પડ્યો ઘણો, તે નારીને લઈ ગયો પરાણુ. ૧૮૧ હુતો ફકીર થયો છુ આજ, તે નારીના મોહને કાજ, ઘણો વધરાગ આવે છે મન, ફકીર થઈ ફરેલું વન. ૧૮૨ એવાંતે નાં સુણી વચન, શાહજદા ઘણુ રીજે મન; મારે તે સા કામની નાર, શીદ બોલુ એનાઅ વતાર ૧૮૩ બેગમને મેલે આવો જાણુ, તેનુ મોં જાંખુ નીરવાણુ; તે નારી એને આપુ આ જ, સફળ કરે પોતાનુ કાજ. ૧૮૪ એવુ મન વીચારી કરો, ફકીરને આપી તે સુંદરી; આ તારો ધણી તું એની નાર, જાઓ મોજ કરો તમારે ઠાર. ૧૮૫ એ નર નારી ગયાં તે ગામ; ફરી વહેવાર કરો તે ઠાર; તેના બાપે પરાણાવી નાર, વધભોગ કરો તેણે અપરમાપાર. ૧૮૬ શોળે સાણુગાર સહીત સુંદરી, આપો તેને હેતજ કરી; પોતાનુ પાલુ વચન, તે નારીનુ ન વઠાણુ તંન. ૧૮૭ એ વાત અહીઆં તુતીએ શાહજદાને કહી, વળી દશમે દીવશે થશે વીસતા ર, મહેતા હરીશંકર કહે, વાત ઓગણીસમી પુરી થઈ, તુતીએ શાહજદાને કહી,

વાત. ૨૦

દોહરો. વલી દશમે દીવશે ચાલો શહી, તુતી લેઈ કર મોજાર, દીવાના સરખો ચાલો શહી, મારગમાં નીરધાર. ૧ ઇશક જેહને નારી તણો, નવ ભાવે તેને અન મુખ ન હી શરીર તણુ, બોહોરા કરે તે જન. ૨ સુખી નથી તેને શરીરની લાગે ફકીરનાં માંએ તે નરને શાંતા નથી, બોલો બધેયો તાં માંએ. ૩ તલવારનો અધરો શહી, આંસખી રૂબાએ

ધશકનો ઘા જેન લાગીઓ તેને શુ ઓસડ થાયે. ૪ ઘણી વાત તુતીએ કહી, નવ વાણું તેહનુ મન. પથર હોએ તે લડે શહી, એવાં મારાં વચન. ૫ ધશકના વા રૂઝાએ નહી, જે કોટી કરે ડાપાએ તે નારી જરે મરે શહી, તારે દુખજ નજે. ૬ એમ તુતીએ વીચાર શહી નવ બોલી પછે નાર; મારગમાં પછે ચાલો શાહાજદા તે ઠાર. ૭ પાછો ફરીને આવીઓ બે હેવર બાંનુના શેરેર મેજર શેરમાં પેડાનો હુકમ નથી. ગયો વાડીમાં નીરવાર. ૮ તે વાડીએ બેહેવર બાનું તાણી, ઘણું નઉતમ છે આડ, શી શોભા કહુ આડની, વનશપતી ભાર અઠાર. ૯ મેવો નાના પરકારનો, શુંદરછે મોહોટો મેહલ, મીનાકારી શોભે ઘણું, તે આગળ ઇંદરાશન સેહેલ ૧૦ પાંખી ઘણું તે વાડીમાં, બોલે વાણી રશાળ, શાહાજદા મુખ પાંખો ઘણું, બેઠા તાંહાં તતકાળ. ૧૧ સાતા થઈ તેહેને શહી, શુંદર વાડીની શોભાએ શીતલ વાયું વાયે ઘણું. બેઠા પરક્ષની છાંએ. ૧૨ ભુખ દુખ ગયાં તાંહાં વીશરી, નીરમલ થઈએ કાંએ જાણે બીજી ઈંદરપુરી, એવીએ શોભાએ. ૧૩ રૂવેરૂવેથી વ્યાપી ગયો, બેહેવર બાનુનો કામ; શીતલ અંગ થઈ ગયું શુખ પામીઓ તે કામ. ૧૪ લખા લેખ મટે નહીં તે જે વારે રે પુરા થાયે, તાં પછે શુખ પામો શહી. એમ કેહેછે શાસતરની માંહે. ૧૫ બેહેવરબાનું જે તાણી, તે આવી વાડીમાં માંહે. ૧૬ **ચોપાઈ** તે નારી નીકળી શેહેરયો બાહાર, શેહેલ કરવા આવી તે ઠાર, રથ મધે બેઠી તે જાણુ એક ડોશી શાયે નીરવાણુ. ૧૭ આવી ઉતરી વાડીમાં તહી, શાહાજદા બેઠાએ શહી; મોહોલમાં ઉતરી તે જઈ, ડોશી પરતી થે વાણી કહી. ૧૮ જાણો વાડીમાં આણે ઠાર, પુરૂપને જઈને કાઠો બાહાર; પછે ફરીએ વાડીમાં સહી, ખખર લેઈને આવો અહી. ૧૯ ડોશી એવાં શુણી વચન જોવા લાગી સઘણું વન, ઘરડી ડોશીએ અપાર, લાકડી ઝાલી કર મોજર. ૨૦ ફરતી ફરતી આવી સહી, જાંહાંદા રશાહા બેઠાએ તહી; તે નરને દીઠો જોલે, ડોશી વોસમે પામી તેટલે. ૨૧ ઘણી શુંદરછે તે હેની કાય; એવુ દીઠુ મુખ ઊપરનુ નુર; ફકીર વેશે બેઠો મુર, જાણુ પેગંબરનો અવતાર; અસમાનથી ઉતરીઓ તેહ, એવો દાશીને પડો સંદહ. ૨૨ પાસે આવીને બોલી વાણુ; કહાં થી આવો અતુર મુજાણુ, જાંદારસા મુખ બોલતો નથી, ડોશીને પુછેછે કથી. ૨૪ ઘણો લીન અકરી અપાર, જાંદારસા નવ બોલે લગાર; પાછી ફરીને ડોશી ઘઈ. બેહેવરબાનુને વાતજ કહી. ફકીર વેશે બેઠો જાણુ, કોઈ શાહાજદાએ નીરવાણુ; જાણુ વાડીમાં ઉગો સસી, તેવુ તેજ રહ્યુ છે વસી. ૨૬ સોલ વરસમાં સોભાસાર, લક્ષણુ પુરણુ ખારને વીશ; ઘણુ કહીને બોલાવો જાણુ, નથી મુખથી બોલતો વાણુ. ૨૭ તુતીનુ પાંજરુ કર મોજર. પેલો બેઠો આંખાને ઠાર. એવાં ડોસીનાં મુણી વચન, ચક્ર ઉઘાડી જોયુ તે દીન. ૨૮ નજરે દીઠો સાહાજદા જાણુ, નારી બેહોસ થઈ નીરવાણુ; બેન વજરની છખી આપી મુજને શહી, તે નરને મેં દીઠો અહી. ૨૯ ઘણા દીવસની આશક હતી, મોહ પામી પડી તે સતી; હંધડે દુપો આવો સા ર, પડી નારી તે ધરણી મોજર. ૩૦ ચાર ઘડીએ સાતા થઈ, ડોશી તેવારે બોલી સહી પરપુરશને દેખી નાર, કેમ પડી ધરણી મોજર. ૩૧ **દોહા**—તુછે પાદસાહની દી ફરી, પદમની જાતે નાર; પર પુરસ જોવો સહી, એ નહીં તમારો વહેવાર. ૩૨ એબ લાગે તમારા કુગને, કોણુ તમારુ નામ, તમને એત્રે ઘટે નહી, મોહ પામાં આઠામ. ૩૩ સાંછન લાગે તમ તાતને, પથર પડી નહી પેટ; પર પુરશને દેખી મોહ પામી શહી, આ રૂપને કો કો વેઠ. ૩૪ તુ અતુર શીશિમણુ તાણી, કંદરૂપ શરખો દેહ; કાંઈ નથી સરમાતી સનમાં, પર નર સાથે શુ નેહ. ૩૫ હાંસી થારો તમારી અતી ઘણી, કેહેશે ભુડી નીકળી નાર. પરપુરશ બીજાંથી થઈ, એમ કેહેશે સંસાર, ૩૬ પાદસાહ તણી તુ દીકરી, નાખડ પીતાનુ નામ; તે બીજાં બેઠા તમે, કરોજો આજુ કામ. ૩૭ લોક અપવાદ ઘણો થશે, જાણુરો બહુ નામ; તજખી

તાને ખમરજ થશે, ચડશે ઘણેરી રીશ. ૩૮ તે વખતસુગીએ ચડાવે સહી, અથવા છેદે સો-
સ; એવાં વચન દાસીએ કહ્યાં. નવમાનુ બેઠેવરખાન. ૩૯ ડોસી સાથે બોલી સહી, પાણુ નાં
દારસા સમુ ધીવાન, તુ નાંચ જાત દાસી તાણી, તુ સુ સમજે ગમાર. ૪૦ પેલા જવની પ્રીત
છે, તેથી મોહી આઠાર, વરેહે તાણી વેદના, જેને વીતી તે જાણે કાએ. ૪૧ મહારા વરેહેને કા
રણે, એ બેઠા ભરમ લગાએ; હવે સુખ નથી શરીરને, મુજ દહમાં પરગટયો કામ, ૪૨ જો એ
નર મુજને મજે નહી, તો પરાંણુ તણુ આ કામ; શરી સુરીયદેવ વચમાં સાંખીઓ, જુકુ ન
વ બોલુ વાણુ. ૪૩ પરમેશવર લજ્જ રાખશે, નહીતર પરાણુ તણુ કામ; રૂવે રૂવેની કામ વા
ખીઓ, બેઠેવરખાનુની કાએ. ૪૪ કામ વરેહ પેલા થયો, તેથી રહુ નવ જાવ; ખસીખસી થાશે.
સહી, તે દુખ પામો અપાર. ૪૫ દાસી રથેબેસાડી કરિ, લઈ ગઈ શહેર મોજર. ૪૬

ચો. ૫૪—દાસી લઈ ગઈ મોહોલ મોજર, બેઠેવરખાનુને શુધ નહી લગાર, કામ વ્યાપી
ગઓ છે અંગ, પડી મોહોલમાં થઈ ગતી લંગ. ૪૭ મુખેથી તો નવ બોલાએ, વાગીઓછે
રૂદીઆમાં ઘાએ. પાંદશાને ખખર કરો નીરવાણુ, બેઠેવરખાનુ કાહેલી ઘણી છે જાંણુ. ૪૮
અરજ બેગીએ હજુરો કરી જેટલે, પાદશા તાં આવો તેટલે, પાસે આવીને બેઠો તહી. પુતરી
ને બોલાવી સહી. ૪૯ નવ બોલે તે મુખે નાર; વઈદ બોલાવા તેણે કાર, નાડી હાથમાં ઝ
લી સહી, રોગ તેહનો પરખાવો નહી. ૫૦ વગી લુગા તેડવા તેણીવાર, ઝપટમાં આવી હશે
નાર, તેણે પાણુ ઈલમ ચલાવો જાંણુ, નારી નવ બોલી મુખે વાંણુ. ૫૧ લાચાર થઈને ઇલમી
ગઆ, પછી જોશી આવીને ઊભા રહ્યા, રમલ નાંખીને જોઆ જોશ; પાણુ એકુ ગરહનો નવ
દીઠો દાખ, પર અનેક ઊપાએ પાણુ બીજા કરાં, એકવાતે કારજ નવ સરયાં; નીરાશ થઆ શ
હુ સભાના લોક; સઉકોને મન પરગટયો શોક; ૫૩ પાદશા ઘણું મન આણે દુખ, ઊડી ગઉછે
તેનું મુખ, તારે ડોશીએ જોડા હાથ, બોલી એ વાત પાદશાની સાથ; ૫૪ બેઠેવરખાનુને
કાંઈ દુખજ નથી, તેની બીના કહુ સરવથી, કાલે ખાગમાં નારી ગઈ, તાંહાં એક ફકીરને
દીઠો સહી, ૫૫ ફકીર વેશે છે શાહાજાદા સાર, કોઈ પાદશાજાદા છે નીરધાર; ઘણા સુંદર
શોબે છે સાર. જાણે કામ તણો અવતાર, ૫૬ મુખ દીકું મેં તેનુ ઉદાત. જાણે બાનુની બીજ
જેત, જાણે ચદરમા ઉપરથી જાંણુ, હેડે આવી ઉભો નીરવાણુ; ૫૭ બેઠો છે તે ખાગ મો
જર, તેની શોભા અપરમપાર, અજાણુ પાણુમાં દીઠો તેહ, તમ પુતરીને લાગો નેહ, ૫૮
મારી સાથે બોલી વાણુ, એતર પાંખી નવ રાણુ પરાણુ; એ નર વીતા બીજો નહી વર, નહી
તર હું કુંવારી મર, ૫૯ એમ કહીને બોહોશ થઈ, હું રથે બેસાડી લાવી અહી, તે નરને પર
ણુવો નાર, તો તો દુખ જશે આ કાર, ૬૦ નહીતર એ ખચવાનાં નથી, એની વીતી મેં કહો
સરવથી, ૬૧

દો. હરો—એવાં વચન દાસીનાં સુણો, ધીરજ આવી અપાર; સભામાં
આવો શહી; વીચાર કરો તે કાર. ૬૨ વજર હુ તાવીશ શહી, તેને કહી માંડોને વાત, પુત
રી મોહુ પાંખી ઘણું, દેખી કોઈ નરની જાત. ૬૩ મોહબાણુ વાણુ સહી, નથી શુધ કે સા
ન; દાસીએ મુજને કહુ, તે નરને પરાણુવો જાંણુ. ૬૪ તેની ચીંતા મુજને સહી. તમે હાહ્યા
છો જાંણુ. તમારી સમજણમાં આવે સહી, તેમ કરીએ નીરવાણુ. ૬૫ તારે વજર વીચારી
બોલાઆ, કરો તમે ઊતમ કામ. જોવાદો તે ચતુર નરને; કોણુ નગર કોણુ ગામ. ૬૬ લાએક
જે હશે શહી, તો પરાણુવો નાર; પુતરી મોટી થઈ સહી. તમે પરાણુવો નીરવાણુ. ૬૭ સાસ
તર મારજ સમજાવીઓ, પુતરી મોટી કાએ આપ; તેના પીતા ન પરાણુવે સહી. તો તો બેસે
પાપ. ૬૮ એવાં વચન વજરનાં સુણો, પાદશાહ રીજો મન; શાહાજાદાને તેડાવીએ, તે વ
ભા તે દન, ૬૯ વજર એક એકલો સહી, ઘણા કાંઈયો છે જાંણુ, પરીક્ષ જઈ તેની કરી;
તેડી લાવો નીરવાણુ. ૭૦ એવાં વચન વજરે સુણી, અરજ નાણુ શીય, ગઓ બેઠેવરખાનુના

ખાગમાં; દીઠા જાંઠાંદારસા તે દીશ, ૭૧ જાણે માનસરોવર તણ, આવો હંસજ એક;
 તેથી અધીક સોભા સહી. કહેતા નવ આવે છેક. ૭૨ આવી કરી ચરણે નમે, દીધા માન
 બહુ પેર, પાદસાઈ પોસાક પેહેરાવીઓ, તેડી લાવો ઘેર, ૭૩ હેત પીત કીધી ઘણી, તમને પર
 ણાવે બેહેવરખાનું આજ, તેના પીતાએ તેડવા મોકલા, સફળ થયા તમ કાજ, ૭૪ આનંદ
 ઊપનો તેહને, આવી સભાની માંહે, દખી રૂપ વીસમે થયા; સલામ કરી બંધ તાંહે. ૭૫
 જાણે તારા ધંદરનો, જાણે લાનુની જત; જાણે દીપક પરાકશીઓ, એવું સુખ ઉદાત. ૭૬
 સભા સહુ ખુશી થઈ, ઘણી સકોમલ કાએ; પાદશા તે રીજે મનમાં ઘણું, તેને આનંદ અ
 ઝ નવ માએ. ૭૭ **ચોથું**—ખુશી થયા તે પાદશા મન, ધન ધનરે આજનો
 દન; જુગતે જુગતી મલી છે જોડ, પરણાવી પુતરી પોચાડું કોડ. ૭૮ મોહાલ એક સુ
 દર આપો સાર, તેમાં મીનાકારી કામ; છજાં જરખાં મેડી માલ, ઘણી શોભાછે સાર. ૭૯
 તે મધે ઊતરે શહી, પાદસાએ જોશી તેડવા તહી, મલતા વીશેખ જોડવા અપાર. નર ના
 રીના તેણે ઠ.ર. ૮૦ શુભ મહુરત આપુ તેણે ઠાર, ખાનપાન કરો નીરવાણ. હદીઓ મોક
 લો તેણી વાર, બેહેવરખાનુએ સજ સાણુગાર. ૮૧ માહા ખુશાલી તેને મન થઈ, વરેહની વેદ
 ના હુતી તે ગઈ, હરખ ઘણો નારીને મન. આજ થશે સવામીનો સંગ. ૮૨ વીજોગનો સં
 જોગ થશે આજ; સફળ થશે હવે મારૂ કાજ, શાણુગાર સજ છે કાએ. જલહલ જોત ચમકી તાંહે
 ૮૩ પગથી તે માયા સુધી, સાણુગાર સજ તે જાણુ, હીરા ઝવેર જડી મહી લાલ. માણીએક
 ચોડુ છે લાલ, ૮૪ જાણે રવી થયા ઊદાત જાણે ચંતામાણની જોત, જાણે ચમકે છે વીજ
 ણી, અંતરીક્ષથી નીચે ઉતરી; ૮૫ ગજના સરખી ચાલે ચાલ; ખેલતા ખંજન પડે છે ગાલ;
 જાણે ઊવરશી અવતાર. જાણે નડીતમ નાગ કુમાર, ૮૬ જાણે ઇંદરાણીનો આશ. જાણે ગાં
 ધરવ કરો વાસ; કવીતા કહે રશતા એક જાણુ. કેટલા કરૂ વીનતાનાં વખાણુ; ૮૭ શેષ જીંહા
 એ કરૂ વીસતાર, તોએ નવ આવે વરાણવાનો પાર; દાશી સરવે ગીતજ ગાએ. ઢોલ મરદંગને
 વેણા વાએ, ૮૮ સુખ સાગર નારીને મન, એમ કરતાં આયમીઓ દીન, હવે કહું જાંઠાંદાર
 શાનો વીસતાર. તે કહેતાં નવ આવે પાર. ૮૯ તહી ઉપમા કહી નવ જાએ. જાણે કામ
 દવ સરખી કાએ; પાદસાઈ પોસાક પેહેરવો સરવથી, મમતકે પુપ બાંધીછે કથી, ૯૦ કોટી કર
 વી ઉગા હોએ જેમ, શાહાજાદા શોભે છે તેમ; કામ સરખી કાઆ શોએ જે નર નારી દ
 ખે તે મનમાં મોહે- ૯૧ પુરૂસ મોહ પામીને પડે, બેહોસ થઈ અવનીપર દોડે; નારી નજ
 રે દખે નેટલે, કામ ખલીત થાએ તેટલે, ૯૨ જાણે ખીજે માધવતલ જાણુ; તેથી સવરૂપ આ
 રૂ નીરવાણ, જે નારી દખે જાંઠાંદારશાની કાએ, કામ વાસના તેને મન થાએ. ૯૩ મેહેતા હ
 રીશકર કહે છે સહી, સરોપમાં કહુછું અહી, વીસતારતાં તો લાગે વાર. જાંઠાંદારશાના વરાણ
 નો નહી પાર. ૯૪

કુહી—પ્રગન વેગા જરે થઈ, શાહાજાદા થયા તઈઆર; જરીના વાંગા પેહેરીઆ, તે
 પર મીતીના હાર. ૯૫ શીરપેચ શીરપર જલહલે પરતીખીખ સમાન, કમલ ખુખ રહું હશી
 લસાટ શોભા વાન; ૯૬ ગજ ઊપર વાહાન કરૂ છતર ફરેછે શીશ શી શોભા કહું સરગસ તણી
 જાણે ઊગો દીશ. ૯૭ રોશની ઘણી પરકાશી શહી, ઉદકાર ઉદાત નરતકી નરત કરે ઘણું
 ગાએ છતરીશો રાજ. ૯૮ મળી જોવા સહુ મેદની, નહી પગ મેલવાની જગ, કોઈ મોહાલ
 ઊપર કોઈ-મેડીઓ, કોઈ ઝરૂંખે કોઈ ચકમાં શહી. ૯૯ જુએ ખલક શહુ શેહેરની નાહાની
 મોહાટી નાર; જોયું સવરૂપ શાહાજાદા તણું, મોહ પાંખી મન મોજર. ૧૦૦ સંભોગ તણી
 ઇંછા કરે તેના સવરૂપને છે મન; લાગીય બેહેવરખાનું તણું આવા નરનો કરશે સંગ. ૧૦૧
 અવતાર સફળ થશે સહી, કંદરપ પીતાનુ જોશે અઝ; પુરવે પુન કીધાં હશે, તે પામી એ

બા પુરુશનો સંગ ૧૦૨ એમ વાત કરે છે ઘણી, દોળે મળી સહુ નાર; સાહાબદા મેહલમાં
 આવાંઓ, ઘણી રચના કરી તે ઠાર. ૧૦૩ સાન દઈ બેસાડીઆ, કરા બહુ ઊંચ કામ તાહે;
 લગન સમો તારે થયો; લાવા બેહેવરખાનુ કંનાય. ૧૦૪ વચમાં કુરાનને મુકીયુ, સામ, સામી બે
 ઠાછે તાંબ; કાજીએ કુરાન વાંચીયુ, હાથ મેગાવો નર નાર ૧૦૫ સરખત પાલા પીધા તહી, પ
 રાણાવા તેણે ઠાર; પહેરામાણી આપી ઘણી. ગજરથ નણો નહી પાર ૧૦૬ મહેલ એક સુદરઆ
 બીઆ, તેમાં આવાં નર નાર; નજરે નજર તેની મળી, બેઠા બનો એક ઠામ ૧૦૭ મોહો
 બાણ બનેને વાગીઆં, કાયામાં વસીઓ કામ; મોરછા ખાઈ પરથવીપર પડા, જોઈ એક એક
 નુ રૂપ. ૧૦૮ વીશંચી કર પોતે ઘડા, બનેનો એક રૂપ; સુભ સજા ઉપર શુતાં સહી, સરખત
 પીધો છે અપાર, ૧૦૯ નર નારી ઘણુ રીજીઆં, મોતી વીધુ ને ઠાર; પડદા ફાટ્યો તે ના
 રનો, પછે સાંતા થઈ તેની કાય. ૧૧૦ રજની વીતી રંગમાં, આણુંદ અંગ ન માય; ખાન
 પાન કરી ઘણાં, નર નારી પોતાની કાય. ૧૧૧ પરીત અમી અંતર થઈ ગણી, આનંદ દીન
 જાય. ૧૧૨ **ચે:પાઈ**...નર નારી બેઠ કીડા કરે, તે વાતે તાંહાં શાહાબદા ઠરે; ચોરા
 સી આસનના બેઠ, નર નારી જાણે છે વેદ. ૧૧૩ તે આસનથી સભોગજ કરે, તેમ તેમ ના
 રી મનમા ઠરે, દંતદંબથી કરે અપાર, વળી ચુખન કરે તે ઠાર. ૧૧૪ કે.ટમાં હાથ ધાલીને
 જાણ, નર નારી બેસે નીરવાણ; સુખ સાગરમાં ઝાકમ ઝોગ, નર નારી કરે કલેલ. ૧૧૫
 નાટારંગ મેહલમાં થાય, આણુંદ દીન ચાલા જાય; એમ કરતાં દીન વીતા અપાર, જાંહાંદાર
 સાહ મન કરે વીચાર ૧૧૬ મુદારત હાંસલ માહારી થઈ, હવે પડી રહેલુ તેમાં શોભા નહી;
 માત પીતા ઘેર ફુખીઆં થશે, મારી ચંતા તેને મન હશે; ૧૧૭ તેને આસા મારી નહી હ
 સે, રજી રવડી મરી ગયા હશે; તેને જઈને પગે નમુ, જઈને દુસમનને વેગે દમુ, ૧૧૮
 સજન સહોદરને જઈ મલુ, સસરાને ઘેર રહે તેનુ જીવતર બહુ; એમ મનમાં વીચારી વાત,
 રંગબેર પછી વીતી રાત. ૧૧૯ પાદસાના દરબારમાં સાહાબદા ગયો; સલામ કરીને ઊ
 બો રહ્યો, આદર લાવ તહાં કરો અપાર, મોતીએ વધાવો તે ઠાર. ૧૨૦ તખત ઉપર
 બેસાડો જાણ, સસરો જમાઈયુ બોલો વાણ; હેત પરીતથી વાતો કરી, તેની વાણી સુણીસ
 ભા સહી ઠરી. ૧૨૧ સાહાબદા મુખ બોલો વાણ, માત પીતા ગેર જોતાં હશેવાટ; તેનાહમને ઉચાટ
 ૧૨૨ માટે અમને રજા દીજીએ સુભ કામ અમે કીજીએ એવાં વચનરાજાનાં સુણી પાસાચે વાણીભાણી
 હમણે તો તહાડ તણા છે દન, નથી માનતુ માફ મન; મારગમાં હેરાન થસો અપાર. માસ
 બે રહો આણે ઠાર સીતળકાલમાં નવ નીસરવુ બહાર, ચાતુરનર કરો વીચાર; ફરી ફરી
 તમે કયાંથી અમઘેર, ચાકરી સેવા કરૂ બહુ પેર; વીનય કરી રાખ્યા બે માસ. શાહાબ
 દા મન પયો નીરાસ; મનમાં શમજી રહ્યો તે ઠામ, માસ બે પછી જશુ ગામ, ૧૨૬ એમ
 વાલીને રાખુ મન, ખાનપાન કરે દીનદીન, વાડી બાગમાં નીતે જાએ, આનંદ તેને અંગ ન
 આએ, ૧૨૭ નીત નરતકી નરતજ કરે, તે દખી મનડાં ઠરે; બેહેવરખાનુ ને મોહ અપાર. ધ
 હી વીજો ન મુકે ભરથાર; ૧૨૮ સંગીત જ્ઞાન પતની આગળ કરે, મધુર વચને વાણી આચરે;
 તે દખીને રીજ કંથ, બેહેવરખાનુ શુ મોહે શાહાબદાનુ મન. ૧૨૯ **ફુહી-એકવારને**
 સમે સસી, બેહેવર ખાનુ નાર; પોતાની માની કને આવી મહેલ મોજર. ૧૩૦ માતા પાસે
 પુતરી ગઈ, મલીને દીધાં માન; હશી વચન માએ કહુ. સાંભળ પુતરીતુ કાન. ૧૩૧ મહેલો મ
 ટા પાદશા તણા, પેગામ આવા અપાર, તેઓ શરવેને પરહરી, તુ ફકીરને પરણી નાર; ૧૩૨
 થીકે અવતાર તુજ તણો, મુજને લગાડી લાજ; મોઠા માટે કાઈ ગમે નહી; ફકીર જડએ
 તુને આજ ૧૩૩ જાત બોગ કાઈ જાણો નહી, કોણુ દશ કોણુ ગામ. ફકીર પહચો તુજ
 રૂપ, એણુ કીધુ તે કામ. ૧૩૪ ખાવા મલે નહી, કચેને ચોરીનાં, પાકડી મેહેરાની

હી. એક કટોરો છે નીરવાણુ; ૧૩૫ એ દાલત જોઈને દીકરી, એસું કીધું કામ; ખાવા પીવા પાસે નહી, નહી વસવાનો ઠામ, ૧૩૬ ઈંદર વાણીનું ફલ સહી; તેની શોભાસાર, પાણું ખાંધામાં આવે નહી, તેમાં જેર અપાર, ૧૩૭ જાણી જોઈ કુવે પડી, નથી એ શાહાજાદા જાણ; જુદું બોલી તેહને પરણી સહી; તુ કુખ પામીશ નીરવાણુ, ૧૩૮ એવાં મેણાં દીધાં સહી, જેહેવરખાનુને તે દીસ; જાંહાંદારશાની દીકરી, તે નારીને ચડી રીસ. ૧૩૯ કઠણ વચન ઘણાં કહ્યાં, તે સાંભલીઆ કાન; તાર પછે વાણી વદ, નારી રૂપ નીધાન. ૧૪૦ જે માહા રે કરમે લખું, તે નવ મીથીઆ હોઅ; રૂડો ભુડો કરમે લખો, તે ભોગવો શોઅ. ૧૪૧ એમ કહીને ઊઠી સહી, આવી પોતાને વાણ; જાંહાંદારશાને ચરણે નમી, આવીને બેઠા પાસ; ૧૪૨ હાસ વીનાદ કરે ઘણું, પછે કાડી તે વાત, જે જે વાત માતાએ કહી, તે માંડી કહી વીક્ષાત, ૧૪૩ મેહણાં દીધાં મુજને ઘણાં; કીરીને પરણી તું નાર, ખાવા પીવા પાસે નહી, એમ બોલી તે ઠાર. ૧૪૪ તારે જાંહાંદારશા બોલીઆ, રખે આણો મન કુખ; નીઆમત ચીજ તમ આગળ ધર, ભાણુ તમારુ દુખ. ૧૪૫ જે જનશ મારી પાસે છે સહી, નવ મહે તે હતી જોડ, ૧૪૬ મોજ કરાવું માનુની, પોહોચાડું મનના કોડ, ૧૪૭ ચાર જનશછે એ સહી એની જેર કરું સંસાર; જે માંગે તે આપુ સહી. ઘડી નવ લાગે વાર. ૧૪૭

ચોપથ—હાથી ઘોડા ધનને ધાન, વસ્ત્ર આભુશાણુ લશકર નીરવાણુ; જે જે લેણી વસતુ માણુ આ જાગ. મુક આવી તમારી પાસ; ૧૪૮ મારી પાસે જાણુ છે ચાર; તેના ગુણુ તણા નહી પાર; આ કટોરો અખિપાત્ર છે સહી, ઈંછા ભોજન નીકલે અહી; ૧૪૯ આ પાવડી ફેરો ગુણુ છે બહુ, તેની લીલા હું તમને કહુ, ઘડીએકમાં શો જોજન જાણે, એની ઉપર મુકો પાય, ૧૫૦ આ કંથામાં હાથ ઘાલીએ જાણુ, મન ગમતો દરવ નીકલે નીરવાણુ, હીરા મોતી ને માણિક લાલ, શોનું રૂપી નીશરે તતકાલ. ૧૫૧ પટકા તણો હું કહુ વીસતાર, નાના પરકા રના વસ્ત્ર નીકલે આ ઠાર. એથી અધીક શું જોઈએ તુને, હેત કરીને કોને મુને, ૧૫૨ તે સઘજો કરી દખાડયો ખીઆલ; તારે નારીને આવુ વહાલ; રંગ ભેરતાંહાં વીતી રાત, ઊઠે થયો તાંહાં પરાતુશકાળ; ૧૫૪ જાંહાંદારશાએ સજે સાણુગાર; વાગા પેડેરા અપરમપાર; તેના વસતરની હું ઊપમા કહુ, તે દખીને રીજ સહુ. ૧૫૪ સમામાં આવા ચતુરસુજાણુ, પાઠશા પાસે બેઠો નીરવાણુ; હાસ વીનાદ કરે અપાર, પછી વાત કાડી તે ઠાર. ૧૫૫ એક વચન કરો પરમાણુ, મોટાછો તમે ચતુરસુજાણુ; આજે જીઆરત હમારી લીજીએ, હમારો શુકન કમુખ કીજીએ. ૧૫૬ ઘણી વીનતી કરી અપાર, હાથ જોડી બોલો તે ઠાર; વીને કરીને કહુછું કંથી, મુજ મંદીર પાવન કરો સરવથો, ૧૫૭ એવાં શાહાજાદાનાં સુગી વચન, તે પાશા બોલો તે દીન; તમે ઘણા દોલગીર થાઓ છો સહી, જાણો અમે આવસુ તહી, ૧૫૮ તારે જાંહાંદાર શા બોલો વાણુ, ઉઠો આ વેસા નીરવાણુ; હાસ વીનાદ કરે અપાર; સમા સહીત ચાલો તે ઠાર. ૧૫૯ પરધાન દીવાન બીજા સહુ લોક, તેને સરવેને થઈ મનમાં મોજ, જાંહાંદારશાને ધેર જઈશું, ખાન પાન ખાઈને મુખીઆ થઈયું; ૧૬૦ એમ ખુશી પક્ષ સરવ સભાએ, પાઠશા સહીત આવે છે તાંહો મેહેલ તાણી શોભા છે બહુ. તે દખીને મોહ પામયા સહુ. ૧૬૧ જ રી તણા બીજાનાં સાર, તેમાં જવેર જડા છે અપાર; તે ઉપર પેચવાની હુકો જાણુ, તેતો જેવો ઊમે ભાણુ; ૧૬૨ માણિક લાલ જડાં તે માંહે, તેની શોભા કહી નવ જાણે, જાંહાં જુવે તાંહાં જાહાની કાચ. ઈંદરપુરી આવી તે ધામ, ૧૬૩ એકેક નંગ અમુલખ હોએ, તેતો મુસ કરે નહી કોએ, તે બીજાને જડીઆ સસો, તેની શોભાના પારજ નહી, ૧૬૪ નાના પરકારના ખાનપાન જોહ, હાજર આણીને મુક તેહ; જે જે વસતુ નવ દીડી સંસાર, તે ખાણું મુક તે ઠાર; ૧૬૫ નીઆમીત ચીજ બીજા અપાર, ભરી ખુમચો મુકો તે ઠાર; ખાઈ પી જી

હું ઉઠા જાણું, પછી ખીડા આપાં નીરવાણું, ૧૬૬ **દોહરો**—ખાઈ પીને ઊઠ્યા સહુ, શહુ ચરણે નામા શીશ, આવુ ખાણું ખાધુ નથી, સફળ થયો જનમ આ દીસ, ૧૬૭ સભા સહુ ડુંવીસમે થઈ; આટલી દાહત કયાંથી પાસ; હીરા જવેર તો લેખામાં નથી, કુકા ખી જાનામાં કીધી વાસ, ૧૬૮ અમુલખ નંગની ગણતરી નથી, જ્યાં જુવે તાંહાં ઝકઝમાલ. સધે સરખી વારતાં, લાગો સરવેને ખીઆલ. ૧૬૯ ઝવેર જડીતર વાધો સહી; ચીંતામણી સ મતુલ; પાસા સરપાવજ આપીઆ, જેનું નામ અમુલ. ૧૭૦ સભા વીસે જે બેઠા સહી; સરવે ને વસ્ત્ર આપીઆં તેણી વાર, તે દીકા મે કોઈને નથી; આ જેવા સંસાર. ૧૭૧ અકેશ હાર માતી તણો, શહુને આપો તે દીશ. પછે હાથ જોડી ઊભો રહ્યો; નામુ સરવેને શીશ, ૧૭૨ તમ લાએકાઈ છે નહી, અમો ફકીર જાતે જાણું, પાન ફુલછે અમ તાણું, માની લેજો નીરવાણું, ૧૭૩ શભા સહુ ખુશી થઈ; ધન ધન તમ અવતાર, પરમેશવર તમ પ્રશનછે, તમારી ખુશી અપરમપાર. ૧૭૪ રજા માગી સભા સહુ, ઊઠી તેણે કામ; ઘેર ગમ્યા પોતા તણે, સરી આં સહુનાં કામ. ૧૭૫ સંદેહ મનમાં હુતા ઘણા, ટળી ગમ્યા તે દીશ; એ શાહાજાદા કોઈ શેહેરનો, ચરણે નામુ શીશ. ૧૭૬

ચોપાઈ—ખીજે દીવશ થયો જેટલે. જાડાંદારશાહે રજા માગી તેટલે; હમારી વતી હું વે રહું નવ જાએ; અમારે ચંતા ઘણી થાએ. ૧૭૭ માટે અમને રજા દીજાએ, શી ગણેશ પંથ હમારો લીજાએ; માત પીતાને જાહેને મધુ દુખ દાહણાં તેનાં હર. ૧૭૮ એમ કહીને નામુ શીશ, તે પાશાએ રજા આપી તે દીસ. દેહેજ આપ માહા અપરમ પાર તેના કહેતા નવઆ વે પાર. ૧૭૯ બેહેવરબાનુને વલાવી તહી શો દાસી ખીજમતમાં આપી સહી, જાડાંદારશાહેપા શાની માગી રજાએ, સામુની આગળ જઈ ઉભો તાંહે. ૧૮૦ મુખથી બોલો વાણું, અમને રજાએ તમારી જાણું, અમો જાણું અમારે ઘેર, પગે લાગીને કહી હેવી પેર. ૧૮૧ દીકુ રૂપસા હાજાનુ શાર, નહી ફકીર સાહાજાદાનો કુમાર મુખેથી બેગમ બોલીવાણું સાંભજો સાહાજા દા ચતુર શુન્નણું ૧૮૨ જાએ કહેતાંતો જામ કપાય માત પીતા કરતા હરો ચંતાએ; હમારી બેહેવરબાનુ દીકરી તમને શોખુ શુદરી, ૧૮૩ બરદાસ એની કરજો અપાર, એને તમારો છે આધાર, તમેજો ગુણ તણા જાંકાર તમને કહેવું નવ ઘટે આ કાર. ૧૮૪ જીવથી વાહાલી એ જાણું ફુલની પેઠે રાખીછે નીરવાણું; જે એને દુખ હું દઉં સાર; તો ધીક પડ્યો મા શો અવતાર ૧૮૫ એમ કહીને વીદાએ થયાં નગરના લોક વળાવા ગયાં નર નારી બેહુ થ તુર મુજાણું પંથે વલીઆં બે નીરવાણું. ૧૮૬ એક મજલ ચાલા જેટલે, તુતી વચન બોલી તેટલે સાંભજ સાહાજાદા ચતુર મુજાણું, હું વાત કહું તે મનમાં આંણું. ૧૮૭

દોહરો—તુતી મુખથી આચરી, સાંભજો સાહાજાદા સાર મોરાદ હાંશલ તારી થઈ, પામે બેહેવર બાનુ નાર. ૧૮૮ મેતો શાહે તારી કરી મે ગુણ કરોછે અપાર, વીચારો તમે મન વીસે કહેતા નવ આવે પાર; ૧૮૯ હવે તમે ગુણ મુજને કરો, હુતો માગુ આ કાર; તે મુજનેઆ પો શહી, પછે પધારો નર નાર. ૧૯૦ શાહાજાદા વાણી વદે; તમે કરૂ માહરૂ કામ આ બોલતુ કરાવુ પાંજરૂતોએ આશીગઝ નવ થાઉં આમ ૧૯૧ જે જે ગુણ તમે કરો તે પરમેશવરથી નવ થાએ બેહેવરબાનુ પામી હમે તેતો તમારો મહીમાંએ ૧૯૨ જે માગોતે આવુ સહીઆ વચન હમારૂ જાણું; જીવ કહેતો હાજર કરૂ, મીથીઆ નવ કરૂ વાણું, ૧૯૩ તારે તુતી બોલી આં વચન શાહાજાદાનુ લીધ; રજા આપો હવે મુજને, તમે કામ કરોને શીધ ૧૯૪ હું મારા સજનને મધુ, વીજેગના સંજેગ થાએ, તમે જાએ તમારા દશમાં; મોજ કરો જઈ તાંહે ૧૯૫ હું જગતમાં ફરે શહી ગુણ હું તમારો ગાઉ, રજા આપો તમે મુજને; તો હું મુખથી થાઉં ૧૯૬ એવાં વચન તુતીનાં મુખી, મુરજા પામશે સાહાજાદા શાર; ચાર ધડીએ મુખી વળી.

તુની એથુ બોલી વારતાએ, ૧૯૭ તમ વીના અસ્થી ઘડી. મુજથી રહુ નવ જાએ; આજેનું દા પડે તમે, મારો જીવ ગયા બરોબર થાએ. ૧૯૮ તારે તુની બોલી શહી, વચન માહારૂ કર પ્રણામ. મુજને આજા આપો સહી, ફરીથી બેલી વાણુ, ૧૯૯ તારે મારે પરીત ઘણી; મેં કરે તમારૂ કામ; હાથે કરીને ચુકો મુજને, તો હું જાઉં આ ઠામ. ૨૦૦ નાચાર થઈ તુ તીને ચુકી, શાહાબદાએ તે દીશ. ઊડી ગઈ તે જંગલમાં, ચરણે નામી શીસ. ૨૦૧ કુટુંબ મે લાવો તેને થએ, મળીઆં માત પીતાએ; જંગલમાં ચારો ચરે; આનંદ અંગ ન માએ. ૨૦૨

ચાપઠ—શાહાબદા તાંહાંથી ચાલ્યો જાય, આનંદ તેને અંગ નવ માએ, એક ગામ ચુકેને બીજુ લે સહી, નીસા પડે તાંહાં રહેછે તહી. ૨૦૩ ઘણા દીવસ એમ ચાલા જાણુ, જંગલ એક આંચુ નીરવાણુ, પેલા બે ફકીર લઢતા હુતા અપાર, તે જંગલમાં આંચો નીરવાણુ, ૨૦૪ ચારે ચીજ આગળથી લીધ, તેથી કામ થઈ મુજ શીધ; કામ અમારૂ થયું અપાર, ફકીર મલે તો આપુ આ ઠાર. ૨૦૫ હરામ નજર તો મેં કરી, ફકીરનો માલ લીધા છેતરી; તે પાછું આપુ આ ઠામ; હવે મારે સુ એનું કામ. ૨૦૬ મેતો મારા સવારથને કાજ; એકું કરમ કરચું હતું આજ. તે કામ તો થયું આજ, પાછું નવ આપુ તો ધીક અપાર. ૨૦૭ એમ મન વીચારી કરી, ફકીરને શોધે હેતજ ધરી; ગુફામાં હુતા બેઠે ભાઈ; જાંહાંદરસા તાં આંચો ધાઈ, ૨૦૮ જઈ કરીને નાચું શીશ, હું ગુનેહગાર આંચો આ દીશ; એમ કરીને ચરણે નમે; ફકીરનો બેલ શાહાબદાને ગમે; ૨૦૯ મેતો તકશીર ક. રી છે અપાર; તે મુજને માફ કરો ઠાર. એમ કહીને નાચું શીશ, જનસ ચાર મુકી તે દીશ. ૨૧૦ હુણું પાસાનો કમાર, ગુનો તમસુ કીધો આ ઠાર. તકશીર માફ કરો ગુણવાન; હુતો ત મારો ચાકર જાણુ. ૨૧૧ તમારી જાણથી સરીઆં કામ, બેહેવરબાનુ લાવો આ ઠામ; ઉમેદ મનની પુરી થઈ, પાછું અપવા આંચો અડી, ૨૧૨ એમ કહોને લાગો પામ, ફકીરે રહેવા ની આપી જગાએ, ખાન પાન નાના વીધનાં જાણુ, ઘણું કરીને દીધા માન. ૨૧૩

કુહા—એવાં વચન ફકીરે સુણી, પછી હેત કરચું તેણે અપાર; ધન તારા માત પીતાને સહી, ધન તારો અવતાર; ૨૧૪ સાબાશ તારી હીમતને, સાબાશ તારી બુધ; સાબાશ તમારા રૂપને, જાતે દીસોછો સુધ. ૨૧૫ તમે તો ઊપગાર કીધો અમોને ઘણો, કહેતાં નવ આવે પાર, લડાઈ ભાગી તમે અમ તાણી, અમે સુખ પામા આ ઠાર. ૨૧૬ અમારા પીતા તાણી નીલ કત ઘણી, શુ કહુ મુખેથી વાત. તેમાંથી ચાર શેઠથી કરી, નહારો કહીને કાઢી નીરવાણુ, ૨૧૭ છેક નહારી એ છે, એમાં નથી ઝાજે માલ; એથી અધીક બીજા ઘણા, ભારે છે ખીઆલ. ૨૧૮ તે જાણેપની આગલે, નથી એ શામે ભાગ; લડાઈ ખોરી જાણુ, છે વાસતે વહતા હતા તે જાગ. ૨૧૯ મુમત અડ્યો બેહુ ભાઈને, તે ઊપર વહતા હુતા તે ઠામ; તે ઊપકાર તમે કરો ઘણો, રહી બનેલી મામ. ૨૨૦ એથી અધીક બીજા સહી, નથી એનું હમારે કામ જાએ. તમને આપાં સહી, જોજ કરો જઈ ગામ, ૨૨૧ વળી બીજા જાણુ આપુ સહી, એથી અધીક અપાર; તેના ભાવ કાંઈ છે નહી; લેઈ જાએ આ ઠાર. ૨૨૨ અમારે ન કામી છે શહી, તમારે મન અમુલ; હમારે મન કીડી બરોબર સહી, તમારે ચીંતામાણુ સમતુલ, ૨૨૩ જાએ ધ્યાનથી આપી સહી, બક્ષિસ તમને જાણુ, તમે ઊપકાર કીધો ઘણો, લડાઈ ભાગી નીરવાણુ. ૨૨૪ એ ધુર ગળની વીસાતથી, વહી મરતા અપાર; સાડ. થઈ તમે લેઈ ગયા, અમે ખુશી થયા અપાર, ૨૨૫ રખે દોલગીર થતા તમે; કરો તમારૂ કામ; રજા આપી તે ફકીરે સહી. કીધો ફકીરને સલામ. ૨૨૬ વળી આગળ ચાલા સહી, થઈ મન વાંછી ત આજ, ચાર જાણુ મામે સહી, ભાગી મનની દાઝ. ૨૨૭ આનંદ ભરે ચાલા સહી, મારૂ કરો તે અપાર, એક બીઆલ બીજો થયો, તેના કંઠ વીસતાર. ૨૨૮

ચાપાઈ—એક હતો વજીરનો કુમાર, હોરમજ એવું નામ નીરધાર; તેણે બેહેવર બાં નુંને દોઢી હતી જાણ, વાણુ તેહને મોહનુ ખાણુ. ૨૨૯ તેને માહ લાગેછે અપાર, દીવાનો થ ધને ફરેછે તેઠાર; કામ તેનુતો થજી નહી, પછી ફકીરી લીધી શહી. ૨૩૦ બેહેવર બાનુને જો વાનુ મન, તે નર જુરે રાતને દન; જાંહાંદારસાના કીશમતની નાર, તે પરણી ચાલો નીરધાર. ૨૩૧ તેની ખબર હોરમજને થઈ, બેહેવર બાનુ મનુસા નગરી ગઈ. હીંદુસતાનને સાહા જાદા જાણ, જાંહાંદારશા નામે નીરવાણ. ૨૩૨ તેનો પોહોચી મનની હામ, નારી લઈને ગચ્છો તે ગામ; એવી વાત હોરમજે સુણી, નીસાસો મુકચો તેણી ઘડી. ૨૩૩ એરે દઈવ નવ પોહોતી હામ, મન મધે થયો નીરાસ; જાંહાંદારસા નારી લઈને ગચ્છો, હુતો હાથ ગચ્છીને ર હયા. ૨૩૪ ખાલી ખરાબ થયો અપાર, એકે અરથ નવ શરો આ ઠાર; હવે આંહી રહેકા મ થવાનુ નથી, એની પાછલ જાઉં સરવથી; ૨૩૫ બેદ પરપચ કડ અપાર, મારગમાંથી લઈ જાઉં નાર; એમ મન વીચારી કરી, આપો મારગમાં હેતજ ધરી. ૨૩૬ રાત દીવસ ચાલો તે જાણ, આવી મળો જાંહાંદારસાને નીરવાણ; પાશે આવીને ઉભો રહો, કર જોડીને ખાલજ કહો ૨૩૭ ડિમેદવાર ચાકરીનો ઘણો, હેત ધરીને રાખો તમે; જાંહાં દારસાએ રાખો જાણ, હેત કરીને ખાલો વાણ. ૨૩૮ મુખે રહો આણે હામ, ખો જમતગમરનુ શોષ કામ; હેત પરીતથી પોહોતી અસ. હોરમજ રહ્યો સાહાજાદાની પાસ. ૨ ૩૯ દીવસે કુચ રાને મુકામ, એમ કરતાં ચાલો તેહામ, હોરમજ મનમાં વીચારે સહી, કઈ પે રે નારી પામુ અહી. ૨૪૦ ઘણો વીચાર કરે તેહામ, એકે વાતે નવ પોહોચે હામ; નદી એ કે આવીછે તહી, તેની પાર ઊંતરીઆ સહી. ૨૪૧ પછી નજદીક રહ્યો પોતાનો દસ, કા સદ એક આવો નરેસ; તેને પાદસાએ દીધાંમાન, પાશે બેસાડીને આપયાં પાન. ૨૪૨ કાગળ લખી આપો તેહામ, તમે લઈ જાઓ હીંદુસતાન ગામ; મુજ પોતા પાદસા છે જાણ, હિંદુ પતી નામે નીરવાણ. ૨૪૩ તેને જઈને આપો પતર, વધામણી તમને આપશે તરત; તુજ પુ તર આવેછે જાણ, જાંહાંદારસાહ નામે નીરવાણ. ૨૪૪ લશકર લેઈને મોકલો પરધાન, તે હી લાલો દઈને માન, મુખ જખાની એવી કહી, કાગળ લખીને આપો સહી. ૨૪૫ કાસદ તાંહાંથી ચાલો જેટલે, હોરમજ વીચાર કરે તેટલે; એતો જાસે એને ગામ, પછે માહરૂ નવ થ શો કામ. ૨૪૬ એવુ મન વીચાર સહી, સાહાજાદા આગળ વાતજ કહી. ૨૪૭

દુહા—મુજ પાશે એક ખાલજે, તે તેમને સીખવુ આજ; પર કાઆનો મંત્રજે; તેથી સરસે તમારૂ કાજ. ૨૪૭ ઇય પેગંબર હુતો સહી, નહી કેઈ તેની જોડ; તેણે મુજને સીખ વુ, પોહોચા મનના કોડ, ૨૪૮ તે તમને હુ સીખવુ, પાદસાહ તમેને જાણ; પર કાઆમાં પે શો સહી, તમારો જીવ નીરવાણ. ૨૪૯ તારે જાંહાંદારસા વાણો વદ, તે મતરજે માહરી પાસ; તુ મુજને શુ આપશે, તુ આખર માહરો દાસ. ૨૫૦ એવા ખીઆલતો ઘણાછે, મારી પાશે અ પાર; નાહાન પાણમાં સીખો સહી; ફકીર પાશે નીરધાર. ૨૫૧ તારે હોરમજ વાણી વદ, તે મો ખોલોછો જુડો વાત; લખાડ વાત ખોલો શહી, સરમાતા નથી જાંત, ૨૫૨ આવાં વચન શે વકનાં સુણી, રીસ ચડીછે અપાર; કોપ કરીને ખોલીઓ, પાશા તેણે ઠાર. ૨૫૩ મુજ શાનુ ખોલો સહી, તુકાર કરીને વાત; જા તુને મુક શહી, નહીતર કસ્ત તારી ઘાત. ૨૫૪ તારે હો રમજ વાણી વદ, જો જાણો તમે ખીઆલ, તોતો અજમાવી દેઓ સહી, આ હામે તતકા લા. ૨૫૫ આ હરણ એક મારૂ શહી, શીકાર કરો તેજાણ; હોરમજ કહે સાહાજાદાજ તમે આમાં પેશા નીરવાણ. ૨૫૬ ખરૂ પોદુ માલમ પડે કરો હમાણાં તે જાણ, વીદ્યા હોયતોપ રક્ષક કરો, પેશા મહિ નીરવાણ. ૨૫૭ તહીતો જુઠા જાણુ તમે, ગમેતો છેદા સીસ; હુતોઆ માનુ સહી, હરણમાં પેશા આ દીસ, ૨૫૮ એવાં વચન હોરમજની સુણી, નવ વીચારૂ

મન મંતર હોતો તે અજમાવીઓ, પરકાશ કરો તે દન. ૨૫૯ અદશી કીધી નહી, વખર વો
આરૂ કરૂ કામ, મંતર જપે મુખમાં સહી. તે વેલા તે ઠાગ, ૨૬૦ પાદસાહ તાણી કાઆ પડી,
જાતામાં તેણી વાર; હરાણ હોડી બેઠું થયુ. તે વેલા તે ઠાર, ૨૬૧ હોરમજે મન વીચારીઓ.
શીધ કરૂ મુજ કામ; તેણે મંતર જપો સહી. કરચો પરવેશ તે ઠામ. ૨૬૨ જાંઠાંદારસાની
કાઆ હતી, તેમાં હોરમજ પેઠા જાણુ; લઈ તલવાર ને દાડીઓ, હરાણ દીકું નીરવાણુ.
જાંઠાંદારસાએ વીચારયું, આતો વીપરીત થઈ વાત; એતો મુજને મારશે, કરશે મારી ઘાત.
૨૬૩ જીવ લઈ નાકો સહી, હરાણ વેશે તોણી વાર; હોરમજ હોતો તે પાશા થઓ, મનમાં ક
રો વીચાર. ૪૬૪ સફળ કામ તો માહરૂ થયુ, કાઆ બદલી મેં આજ, પાદસાહો કરૂ હીંદુસયા
નની, પછી કરીયુ મન ગમતાં કાજ, ૨૬૫ બેહેવર બાનુને ભોગવું, શેજપર મુખ વીલાસ;
ઉમેદ માહારી પોતી સહી, કરયુ ભોગ વીલાસ, ૨૬૬ મહા હરખયુ આવીઓ, થઓ ઘોડે
અસવાર; પોતાનું ઝોળીયું તાંહાં નાખીયું, આવો નારોની પાસ, ૨૬૭ તંબુ તાણો છે જરી
તાણી, તેમાં આવો જાણુ, નજરે દીઠી નારને, મુરજા ખાધી નીરવાણુ. ૨૬૮ દીવાનો સરખો
દીઠો સહી, નથી અકલની રીત, જાંઠાંદારના લક્ષણ નથી. કારમી દીઠી પ્રીત. ૨૬૯ સવરૂપ
દીસે પાદસા તાણું, તેજ વસતર ને તેજ સણુગાર; પાણુ કારણ છે કાંઈ કારમું, મનમાં કરો
વીચાર, ૨૭૦ ભુત પરેત કે વંતરી સહી, છે કાંઈ વીશમીત વાત, તજવીજ કરા વીના રહે
વું નહી, કાંતે કપટ દીશી છે જાત, ૨૭૧ એમ દુખ ધરે મન તાણી, ચેરો ઊડી ગઓ છે અ
પાર, ફેલ કરીને બેઠી શહી, આજરી પડી તે નાર, ૨૭૨ દાશીને કહુ સહી. સાહાજદા ઉઠે
જાણુ, તમે આવવા દેશો નહી. મારી પાસે નીરવાણુ, ૨૭૩ કહેજે તમારી તાણી, આજ
રી પડી છે જાણુ, આસડ વેશડ કરો શહી, નહીતર છેડે પરાણુ, ૨૭૪ એવો શકુન દાશીને કરો
દુખ પામી તે નાર, એવે તે મુરજાથી જાગીઓ. હોરમજ તેણે ઠાર. ૨૭૫

ચોપાઈ—દાસી પ્રતે બોલી વાણુ. કાંહો ગઈ બેહેવરબાનુ અતુર મુજાણુ હું સીકાર ક
રો આવો અપાર કેમ નથી આવતાં આણે ઠાર ૨૭૬ તે નારી બોલી વાત આજરી પડીછેતે
ની જાત સુતાં છે તેને નથી કરાર બેશો તમે આણે ઠાર ૨૭૭ તારે હોરમજ વીચારે શહી, કા
હેલીને કોણુ છેડે તહી, હવે કાંહાં જશે એ નાર; મુખ બોલવું અપરમ પાર. ૨૭૮ બેહેવરબા
નુ વીચારે જાણુ નીસચે જાંઠાંદારસાહ નહી નીરવાણુ; જે જાંઠાંદારસાહ હોએ જાણુ, તોકા
હેલી જાણીને કાઢે પરાણુ. ૨૭૯ એ નીસચે જીવ બીજાનો શહી, ઝોંડીઆમાં પેશીનેઆ
વો અહીં, પરાતુસકાલ થઓ જેટલે, દાશી એક તઈઆર કરી તેટલે. ૨૮૦ પોતાના પહેરાવયા
સણુગાર ઘણુ રૂપ તેનુ શોભે સાર, પોતાના સરખુ છે રૂપ, તેને સીખામણુ આવી અનુપ,
૨૮૧ તમે જાઓ પાશાની પાસ હેત પ્રીતથી કરજેરે હાસ; જે એ આપણો પાશા હસે શ
હી; તો તમને આજખશે તહી, ૧૮૨ બીજે નર હશે આ ઠાર, તો તમને દખીને રીજે અ
પાર એમ કહીને મોકલી નાર જાણે કંદરપ નો અવતાર, ૨૮૩ પાશે રાખી આજખાએ
નહી એવી તેને સોભા સહીબેહેવર બાનુ તેને કરી પોતે દાસીની દહજ ધરી ૨૮૪ પછે પા
સાને તેડાવો જાણુ. પાશે આવી બેઠી નીરવાણુ; શાખાશ તમારી આવી પ્રીત મુવા જીવતા
ની નથી જોતા રીત ૨૮૫ મુજને મુખ નોતુરે લગાર તમે ખમર નવ લીધી લગાર, એવોઠ
બઠો દાશીએ કહો, હોરમજ ખીસીઆણો થઈને રહો. ૨૮૬ પછી મુખથી બોલો વાણુ, હુંનો
સીકાર રમવાને ગયો હતો જાણુ મુજ સરીરને સુધજ નવ રહી આવી કરીને સુતો; શહી,
૨૮૭ એમ કરીને આણુ હેત જઈ ચડો દાશીને શેજ, અકલ હીણ તે છેરે અપાર; દાશીની
શીખત કરી તે ઠાર ૨૮૮ તે બેહેવરબાનુએ જોડો તાંહ માહરૂ દુખ પામી મનમાં રૂપ રંગ
પાસાનુ સહી, અકલ હુસીઆરી એની કાંહાં ગઈ ૨૮૯ વળી જાણવા મનની ભરાત આ

૨ ચીજ દાશીને આપી એકાંત; આના ગુણુ પુછો. આ ઠાર, પાસા હશેતો કહેશે નીરવાર ૨૮૦
એવો પાસા આવો વળી જાણુ, તારે દાશી બોલી નીરવાંણુ; એ ચાર ચીજ માહરી જાણુ
એનો ગુણુ કહો નીરવાંણુ ૨૮૧ તારે હોરમજ બોલો વાત શાંભળ બેગમ તમારી બંત; તમે સુ
રખ દીસો છો શહી, એનો ગુણુ શુ કહીએ અહી ૨૮૨ કંઠાલ ને પટકો લુગડાનો જાણુક
ઠારો પાવડી લાકડાનો નીરવાણુ, એવી વાત શાહાજાએ કહી તારે બેહેવરબાનુ નીસસજ થ
ઈ ૨૮૩ નીશએ જીવ બીજનો જાણુ પાશા માહરો નહી નીરવાંણુ; ધીરજ રાખીને રહીના
૨ અવે લશકર આવુ તે ઠાર ૨૮૪ **દોહરો**—કાશદ કાગળ આપીઓ હીફસતાનમાં
જાણુ માંચે ચડાવો વાંચીઓ હેત ધરી નીરવાંણુ ૨૮૫ વળી મુખ જુબાની કાશદ કહીઓ
યા તમારા કુમાર લસકર લેધને મોકલો પરધાન તેણે ઠાર ૨૮૬ એવાં વચન કાસદનાંશુણી
ખુશો થઈ સરવ શભાએ સેના લેધને વજર ચાલીઓ આણુદ અંગ નવ માએ ૨૮૭ તોને
દીવસે આવી ચડ્યો, વજર તેણે ઠામ; પાદશાહ જાદાને પગે લાગીઓ, મલા દધને માન ૨
૮૮ જળ ઉપર બેસાડીઓ, આવા શેહર મોજર; મોતીએ વધાયા સહી, નાહાની મોટી ના
૨. ૨૮૯ મક્કાં જઈ મા બાપને. થયાં સરવેને શુખ, બેહેવર બાનુ જે તારણી તેને મન માહક
કુખ. ૩૦૦ ખાએ પીએને મોજે કરે, કરીડ કરે અપાર; બેહેવર બાનુને ઠામે સહી, દાસીએ
તે ઠાર. ૩૦૧ હોરમજ મન હરખે ઘણુ, ધન ધન મુજ અવતાર; મુખ શાગર હુ બોગવુ.
કહેતાં નવ આવે પાર. ૩૦૨ બેહેવર બાનુએ વીચારીઝીઝરમે લખુ તે હાએ; બગાડશે પેડીના
રને, તેને ચેતાવુ સોએ. ૪૦૩ એમ વીચારી કાગળ લખો, કાણુ નવ લાગીવાર; દાશી શાથે
મોકલો, તે બેગમને દરબાર. ૩૦૪ શલામ કરી ઉમી રહી, ચરણે નામી સીશ; કાગળ મુખ
આગળ ધરચો, તે વેળા તે દીશ. ૩૦૫ એકાંત જગા જઈ કામની, લીધો કાગળ હાથ; હરખ
ધરીને વાચતી, નહી કોઈ બીજુ સાથ. ૩૦૬ બેહેવર બાનુએ મોકલો, તે લઈ આવી આ
ઠામ, આપી કર પાછી વળી, તે ગઈ પોતાને ચુકામ, ૩૦૭ સફળ ગુણુ શંપુરાણુ તમે, બતરી
લખણો ચતુર મુજાણુ; પાદશાહની બેગમ તમે, શાહાન્સાહે તમે પ્રાણુ. ૩૦૮ અમથી તમે
મોટા થઈ, છો ગુણુ ભંડાર; ચતુરાઈ જોજો પાશા તણી, જે આવે તમારે દવાર. ૩૦૯ જ
વ બદલાઓછે એહ તણે, વપરીત થઈછે વાત; અજાણુ પણે મજશે શહી, કરવી પડશે ઘાત.
૩૧૦ ચતુર થઈને જે ચુકો. તો જશે તમારો ભાર; હલવા પડશે તમે અતી ઘણા, યશો
હીણુ સંસાર. ૩૧૧ જોજો પરીક્ષા એહ તણી, પુછી લેજો પાર; મન માનેજો તમ તણુ, તો
કરજો ભોગ વીલાસ. ૩૧૨ નયો જીવ પાસા તણે, છે પોતાની દહ અમેતો નીસશે ક
ર. એમાં નહી શંદહ. ૩૧૩

ચોપાઈ—એવું પતર વાચુ તે નાર, તેણે પાણુ મન કરો વીચાર; પાદશાહ આવેતો પુછ
વાત, પછે રંજ ભેર રમીએ રાત. ૩૧૪ મજે ચતુરી સઘલી રીત, તોતો કરવી પુરાણુ પરીત,
વજર વીચારૂ કરશુ આજ, તોતો માહારી જશે લાજ. ૩૧૫ એવું મન વીચારી કરી, દાશી
શુ વાણી ઓચરી; પાદશાહ આવસે મોકલ મોજર, તોતો ભાગશે મારો ભાર. ૩૧૬ આખરૂ
મારી જશે શહી, ઉતરે પાણી આવશે નહી; પરીક્ષા એની જે જે તમે, હેત પરીતથી કહુ
અમે. ૩૧૭ કહીએ બેગમનુ શુ નામ, તમે શા સાડે તમે આ ઠામ; તુતીનો કેમ તણે
સાથ, કાંધાંથી આવી તમારે હાથ. ૩૧૮ તેની વાણીથી વનમાં ગયા, તવ આવી બેગમની
દયા; સાંતે વજરે શી કહી વાત, તે કહોમુજને વીક્ષાત. ૧૩૯ તે વાણી મુખે ઓચરો, પછે મહે
લમાં પગજ ધરો, પાદશાહ હશેતો કહેશે શહી, એવાતમાં સંદેહ નહી. ૩૨૦ બીજો હશેતો નવ
જાણુ વાત; તુ બેગમ થઈ રહેજો આઠાર, એમ કહી અજોચર ધામ; દાશી નવ જઈ તે ઠા
મ ૩૨૧ બેગમ થઈને દાશી રહી, એવે હોરમજ તોહાં આવો સહી, તે વાતને કહુ વીશ

તાર સાંભળજો શહુ નારને નાર. ૩૨૨ દાહરો—કાઆ છે પાદશાહ તાણી. ૭૫૦
રમજ નો હોએ; તે વાત કોઈ જાણે નહી કલીનવ સકે કોએ ૩૨૩ મલીઆ જઈ મા બાપને
ચરણે નામુ શીશ; જાંહાંદાર હુ તમ તણો, દા મુજને આસીશ ૩૨૪ લાંચો પરણીને પદ
મણી, બેહરખાનુ નામ તમ તણા પ્રતાપથી; સરીઆં માહરાં કામ. ૩૨૫ એમ કહી ચરણે
નમો, તારે માતા બોલી વચન; પરથમ નારીછે તમ તણી, તેનુ શંતોકે. જઈ મન. ૩૨૬ તે
તારે વીજોગે કુખો ઘણી, તેની લો બરદાસ; એવુ શાંભલીને આવીઆ, તે વીનતાની પાશ
૩૨૭ સજી શણગાર દાસી રહી, નમીને કરો સત્તામ; શી તકશીર થઈ માહરી જે મુકી ગઆ
આ કામ. ૩૨૮ તુતી કાંહાં ગઈ તમ તણી કાંહાંથી આવી હતી તમ હાથ, તેને તમે શુ પુછી
ઉ મે પુછાવી શી વાત, ૩૨૯ ઉતર કાંઈ આપીઆ નહી, શુખ આડ દાસીને કાએ તે દીકુએ
ગમે પરલે થઈ મનમાહિ ૩૩૦ નીશા થઈ તે નારને, નહી પાદશા તે માહારા સાર; દાસીસાથે
રંગે રમો, કોઈ બીજાનો પરાંણ. ૩૩૧ હોરમજ મન હરખો ઘણુ, ધન ધન માસે અવતાર
સુખ સાગર હુ ભોગવું કેહેતાં નવ આવે પાર. ૩૩૨ એમ કરતાં બહુ દીન ગઆ, હોંદપતી મુ
આ તે દીસ જાંહાંદારશાહ જાણી કરી, છત્ર ધરૂ હોરમજને સીશ ૩૩૩ ગાદી ઉપર બેઠાશ
હી, પાદશાહને થઈ જાણુ; ખાન પાન કરૂ સહી, દાશી સાથે નીરવાંણ ૩૩૪ બેહરખાનુ મુ
દરી વસતર ધરે નહી કાએ દાસી વેશે તારૂણી કુખે દીન તેના જાએ. ૩૩૫

ચોપાઈ—એ વાતતો અહીંથી રહી, જાંહાંદારશાહની શીગત થઈ; હરાણુ વેશે તેજેજ
ણ; જંગલમાં ફરેછે નીરવાંણ. ૩૩૬ સુખ નથી કાંય તેહની કાય, રથવાઓ થઈ ફરે વનમાંદે
સીકારી છે માહરી જાત કોઈ દખસે તો કરશે ઘાત ૩૩૭ વાઘ વરૂ મલશે અપાર તે મુજ
ને મારે આ કાર, એમ વીચારે મનમાં તહી રાત દીવશ ફરેછે સહી ૩૩૮ એમ કરતાં દીનવી
તા બહુ તાર પછે વીતુતે કહુ એક વાડી આવી તાંહાં સાર તેની શોભા અપરમ પાર ૩૩૯
નાહાના પરકારની શોભા બહુ તે દખીને રીજે સહુ, તે વાડીમાં અવો જાણુ હરાણુ વેશેશાહ
જાદા નીરવાંણ ૩૪૦ માહા ચંતા તેને મન થાએ એવે મેનાં એક દીઠી તાંહાંય નીસરીગચો
છે તેનો પરાંણ, ઘણી કાઆ છે તેની શોભા માન ૩૪૧ શાહાજાદા મનમાં કરે વીચાર, હરાણુ
થી રૂઠો એ અવતાર; એમ મન વીચારી કરી, મંતર પરકાશો હેવજ ધરી ૩૪૨ હરાણુમાંથી
ગઆ મેનામાં આવીને રહો, સુખ પામચો તે મન મોજર; મરણુ ઘાત ટલી આ કાર.
૩૪૩ હરાણુ દખી સહુ સાથે બાણુ, અથવા વાઘ મારે નીરવાંણ; પક્ષી રૂપે શાહાજાદા થાએ
તે જંગલમાં વાશો રહો ૩૪૪ નાના પરકારનાં ફલ તે ખાએ આનંદ તેને અંગ નવ
માઅ એવે પારથી આવો તેણી વાર ફાંટો નાંખચો તેણે કાર ૩૪૫ કાંઈ જનાવર ગેરાંશ
હી, તેમાં સાહાજાદા આવો તહી પારથી સુખ પામચો તે બહુ શરવેને શેકીને ખાઈશ હુ ૩૪૬
એવા ઉમેદથી ચાલો જાએ શેહેર નજદીક પછે આવુ તાંહે જાંહાંદારશાહ તણુ તે ગામ, પા
રથી આવો તેણે કામ ૪૪૭ પાદરે આવીને બેઠો જાણુ, એક ફકીર તાંહાં રહેછે નીરવાં
ણુ; પાણી ફકીરે પાચુ સાર, પાન તમાકુ આપાં નીરધાર, ૪૪૮ પારથી રીજે તેણે કાર, મેના
કાડી આપી તે વાર; સરવ જનાવરમાંથી ટાળી કરી, સારી કાયા ચપળ જોઈ સુંદરી. ૪૪૯
ફકીરને જોઈ આપી તે કામ, પારથી ગયો પોતાને ગામ; પીજરામાં ઘાલીને બાધો અહી, એ
મ કહીને ચાલો સહી. ૪૫૦ દાહરો—ફકીર રીજે મનમાં ઘણુ, ઘાલી પાંજરા મોજ
ર; ફલ હતી તે હાજર કરાં, ખવડાવા તે સાર. ૪૫૧ સુખ સાતા તેને થઈ ઘણી, બીજી વાર
૭૫૦ જાણુ, એવુ વીચારે બોલીઆ મુખે મધુરી વાણુ. ૪૫૨ ફકીર પાસે આવી બેઠી,
સહુ થયો જનમાસે જાણુ; એવી વાણી આચરી, તે વેળા નીરવાણુ. ૪૫૩ સુખી વાણી
મેનાં સહી, સુખ પામો તે મેનાં હેત પરિત રાએ ઘણુ મેનાં તુજને ધન. ૪૫૪ આવી વા

જો તારી સહી, કોણે ભણાવી જાણ; તે વાત માંડી કહો મુજ આગળ મંડાણ. ૩૫૫ તારે મેં ના આચરી, અમે જોયા મુલક અપાર; મોટા લોકની સોબતથી અમે ઘણા હોંસીઆર. ૩૫૬ મોટા મોટા પાદસાહ. તેની પાસે ખેસુ જાણ; વાત ગોસટી કર સેડી, શુખ જોગવુ ની રવાણ. ૩૫૭ ઘણો તમાસો જોયો સહી, મુજમાં બુધી અપાર; કાંઈ પાદશાહ વજર જોયા ઘણા મુજમાં બુધી અપાર. કાંઈ પાદસા વજર જોયા ઘણા દશ તણો નહી. ૩૫૮ પછે મન વા ચારીયું હવે જગત જોઈ જાણ, સંસાર તણુ મુખ જોયું ઘણું હવે પક્ષીને મનુ નોર વાણ. ૩૫૯ ખોલો જાવનમાં જાડે શહી, જોડી પક્ષીને અપાર; નાના પરકારનાં પક્ષી બહુ જોયા ઠારોઠાર. ૩૬૦ તરેહ તરેહનાં પક્ષી સહી, રાગ બે રાગી જાત; વાણી મધુરો આચરે; તે સરવે જોયા વી ખીઆત, ૩૬૧ તેવામાં જોગના દાહાડા સહી; પડીઆ ફ દા માંડ; પારથી નેકર આવી શહી. દુખ થયું મન માંહે, ૩૬૨ એને હાર પશુ તણો. ભક્ષ કરે માહારી કાચ; દુપશે પાંખ તે માહરી; દયા નહી મન માંહે. ૩૬૩ આવરધ લાંબો સહી. તમને આવી આજ; એથી શું કર, બીજો કહો શરીઆં માહારો કાજ. ૩૬૪ એવાં વચન મેનાનાં સુણી. ફકીર રોજે અપાર; છવ થકી વાહાલી કરી; રાખી તેણે ઠાર, ૩૬૫

ચોપથ—એમ કરતાં દીન વીતા અપાર, ફકીરને ઘેર રહી મેનાં નાર; જાંઠાંઠારસા પો તે જાણ. મેનાના વેસે છે નીરવાણ ૩૬૬ એક દીવજે ફકીરે સહી, મેનાનું પાંજર લીધુ તહી, શહેરમાં આવો નીરવાણ, તેની શોભાનો નહી પાર; ૩૬૭ જેતો જેતો આવો સહી, ખજાર એક ભારે છે તહી, જુએ તો લોક મલા છે બહુ, તમાશો જોવા ઊભા સહુ, ૩૬૮ એક શોદાગરનો કુમાર, તેને બાંધ્યા તેણે ઠાર, તાંહાં આવીને ઉભો રહો; મેનાએ બોલ ફકીરને કહો. ૩૬૯ શા સારુ બાંધો છે જાણ; એનો ઇતસાફ કરો નીરવાણ, તમે એનો પુછી લો પાર, અદલ એનો કરે ઇતસાફ. ૩૭૦ એવા મેનાનાં સુણી વચન; તે ફકીર ઘણું રીજો મન તાંહાં આવીને ઉભો રહ્યો, ફકીરે બોલ સલામાં કહ્યો. ૩૭૧ શાને બાંધીઆ આંને આણું ઠામ. શુજમર કર છે કામ; એની વાત મુજને કહો આંચે, ઇતસાફ કરે મારી મેનાએ. ૩૭૨ એવાં ફકીરનાં સુણી વચન, લોક વીશમે પામા મન; જતાવર શો ઇતસાફ કરે જાણ, માંડી વાતનું કહો મંડાણ ૩૭૩ આજે વજર તણી દીકરી, સાંભળ મેના કહું હેતજ ધરી, આ છે શોદાગરનો કુમાર, દુકાન માંડી ખેડો અપાર. ૩૭૪ ચીની ખાનુ વેચે છે સહી, દુકાનની શોભા નવ જાએ કહી; તખ્ત આરશીની માંડી હાર, વેચે છે ખજારે સાર. ૩૭૫ સામે મહેલ વજરનો સહી. તેની શોભાનો પારજ નહી; નારીએ ગોખમાંથી જોયું પાર, મધાનકાળ થયા તે ઠાર, પરતીબીમ પડુ દરપણ માહે જઈ, તે દોડુ સોદાગરે સહી; તે નારીએ જોયું જેટલે, કાલ ચડો મનમાં તેટલે ૩૭૬ દરપણમાં નારીની કાય, એણે ચુમન કરે તે માંહે; એ નારીએ દીડુ જેટલે. કાળ ચડો મનમાં તેટલે. ૩૭૭ જઈ પીતાને વાતજ કહી, એને બાંધીને લાવા અહી; ઇતસાફ કરો આ ઠામ, એને કહેતે કરીએ કામ. ૩૭૮ કોઈ કહે આંખ ફાડો આ ઠામ; જેણે કરી આંખીનાર; કોઈ કહે ગરદન મારો જાણ, નીચોવળી કરે નીરવાણ. કોઈ કહે હાથ કાપો નીરવાણ. ફરી કરે નહી એવું કામ; કોઈ કહે ખર વાહન કરો, બધા શો હેરમાં ફેરવો; ૩૮૧ એમ સરવે બોલાવાણ, તમે કહો તો કરીએ જાણ, અદલ ઇતસાફ કરો આ દીસ. નહીતર મરડી નાખુ શીશ, ૩૮૨ તારે મેના બોલી વાણ. એ નરને ઊભો કરો નીરવાણ. પાછલ એલો જે પડે સહી, તેને ખાસડાં મારો અહી. ૩૮૩ નારીનાં એલો તખ્તમાં પડો રાહી જાણ, તેને એલો ચુબન કરે નીરવાણ. એનો વાકતા મુદલ નથી; સાચી વાત બોલું સરવથી, ૩૮૪

દુહા—એવી વાત મેનાની સુણી, ખુસી થયા સહુ લોક; સાબાશ સાબાશ મેનાને કહું રહો હમારો શોક; ૩૮૫ ધન ધન મેનાને કહું, પાંખીમાં બહુ જાન; મુરખ કરી સલા સહુ, શોદાગરને દીધુ બહુ માન; ૩૮૬ તે ખખર ચાલી નગરમાં, ગણી ફરેને શહેર; બેહેરખાનુ જે તારણી. ખેડી કુતી જે મહેલ, ૩૮૭. ખખર જઈ દારોએ કહી, બોલી કરીને પરણામ.

ખબરમાં હું ગઈ હતી, તે તમારો જોયો તમામ. ૩૮૮ વજરની પુતરીની છબી, આરશીમાં પડી જાણ; સોદગરનો છોકરો, તેને ચુપન કરી નીરવાણ. ૩૮૯ તે પુતરીએ તેના પીતાને કહ્યું, બાંધો શોદાગરનો તન, તેનો ઈનસાફ મેનાએ કર્યો, તેમ કંથુ નહીં નુન. ૩૯૦ ફકીર પાશે મેના સહી; ઘણી અકલ અપાર; પાદશા વજરથી અધીકછે, ગુણ તણો ભંડાર. ૩૯૧ છેડાવો કોદાગર સહી, ઈનસાફ કરો તે દીશ; શાબાસી આલી તેને ઘણી, ધન ધન અકલ આ દીશ. ૩૯૨ એવા વચન બહેવરબાનુના મુણી, વીશમે પામી અપાર; તે ફકીરને તેડા વીઆ કાણ નવ લાગી વાર. ૩૯૩ આ વી કરીને ઊભા રહ્યા બહેવરબાનુએ ચમકયી ના મુ શીશ; મેના મંગાવી દારી કને, બોલાવી તે દીસ. ૩૯૪ હાથ ફેરવ્યો પાપ ઉપર સહી, તારે બોલી મધુરાં વચન, બહેવર બાનુ રીજી ઘણી હરખ પામી તે મન. ૩૯૫ ફકીરને વીનતી કરી, એટલી મેના મુજને આલ; જે માગો તે આપુ શક્તી, વચન અમારૂં પાલ. ૩૯૬ ઘણી વીનતી ફકીરની કરી, વલી વલી માગે છે માન; એટલું માગ્યું આપો મને, જાણ્યું દીધું જીવતદાન. ૩૯૭ ધરમ તણા તમે તાતછો, હું છું તમારી તન; એટલી મેના આ પો મને, રીજે મારૂં મન ૩૯૮ ફકીર લાચાર થયો ઘણું, નવ કહેવાએ મુખ; આવી તેને નારને, ભાગુ તેનું દુખ. ૩૯૯ સોનાનું કરૂં પાંજરૂં રાખીયું પોતા પાસ, હેત પીત કરે ઘણી, નવ કરે કોઈનો વીશવાસ. ૪૦૦ એક દારી બહેવરબાનુ તણી, તીજે ફકીર જાણે તે ઠાર, ચોથું કોઈ જાણતું નથી, વાત તણો વીસતાર. ૪૦૧ એમ કરતાં નીસા પડી, સરવે સુતા તે દીસ. તારે બહેવરબાનુ બોલી સહી; તે મેનાને નામુ શીશ. ૪૦૨ હાહ્યા ચતુર તમે છો ઘણા બુધી તણો ભંડાર; જાહાંદારસા અમારો કહાં ગયો, જાણોતો કહો આઠાર. ૪૦૩ આ સવરૂપતો સાહાજદા તણું, ગુણ મુરખનો હોય; શોધે પડે મનમાં ઘણો, તે ભાગી શકે નવ કોએ. ૪૦૪ તમે ઈનસાફ કરો પુતરીનો, તમે કહો અમારૂં કામ; પાદશાહને જે શોધી કાઢો તમે, તો નીરમજ તમારૂં નામ. ૪૦૫ તે વીના રહેવાનું નથી, દુખાણી થઈ હું જાણ; પરાણ તણું હું માહુરા મુરજ સાક્ષી કહું નીરવાણ. ૪૦૬ એવાં વચન નારોનાં મુણી, મેનાને આપુ હાશ, પાંજરામાં આવી કરી, બેઠી બેગમની પાસ, ૪૦૭

ચોપથ—મેના બોલી મુખથી હસી, બહેવરબાનુ ચંતા નવ કર કશી; જદારશા હુતોછું જાણ. મેના થઈ આવો નીરવાણ. ૪૦૮ આપણે નદી આગળ ઉતરાં સહી, હોરમજ મારી પાસે હુતો તહી; શીકાર રમવા દુર ગયો જાણ, મારી સાથે આવો નીરવાણ. ૪૦૯ તે મુખથી બોલો તે ઠાર, એક તમારો દેખાડું નીરધાર; પર કાઆને મંતરછે સહી; તે તમને હું સી રધાર; તારે તેનું મને લાગુ દુખ; જુકું બોલતાં લાગુ મુખ; મુજને રીસ ચડી અપાર, મંતર જપો મેં તે ઠાર. ૪૧૧ અંદસા નવ વીચારો તહી, હું પેઠો અરણમાં જઈ; હોરમજે લાગ જોયો તે ઠાર; મારી કાઆમાં પેઠો નીરધાર, ૪૧૨ તરવાર લઈને દોડો જાણ; હુતો જીવ લઈને નાહો નીરવાણ, જંગલમાં હું ભમો સહી, મેના મુવેલી દીડી તહી; ૪૧૩ હરણમોથી નીસરી કરી, મેનાની દહ સજવન કરી; ઊંઠી જહાડે બેઠો જેટલે, પારથીની જમમાં પેઠો તેટલે ૪૧૪ કીસમતમાં દુખ ભોગવવું સહી, તેણે ફકીરને આપી તહી; તે લઈ આવો સહેર મોજર, ઈનસાફ મે ચુકાવો તે ઠાર, ૪૧૫ તે ખબર તમેને થઈ, ફકીર પાશેથી આવા અહી; એતો સાચું બોલું આપ; જુકું બોલુતો મારે શીર પાપ. ૪૧૬ જે જે બીના રસતામાં થઈ, તે માંડી ને સરવે કહી; મીનું શહેરમાં કરીડા કરી અપાર. તે સરવે કહી તે ઠાર, ૪૧૭ ફકીરની જાણ જાણસ તણું દરસટાંત, તે કહીને મનની ભાજી ભરાંત, બહેવરબાનુ હરખી નાર સફળ થયો મહારો અવતાર; ૪૧૮ એવાં વચન સાંભળી કરી, મુરજા ખાઈને અવની ઠગી; ઘટીકા ચારે મુધી થઈ; તારે પુછવા લાગી મન; ૪૧૯ હવે શો કરવે વીચાર; તમે કહો તે કરૂં આ ઠાર.

૪૨૦ પીત એવા સાથે કરો, મધુર વચ્ચને વાણી ઓચરો. અસતરી ચરીતર મોહનાં બાણ; મારો તમે તે ઠાર, ૪૨૧ હરાણ મંગાવો મહોલ મોજર, કહીએએમાં પેશે નીરવાણ; અમારો જાદારસા પેશે સહી, તારે પછે સોખત કરતાં સહી; ૪૨૨, તેમ કરો આ ઠાર; તો મહારા નીસચે ભરથાર; સદે અમારા મનનો જાએ; પછે શોપુ અમારી કાય એવુ કહેશો તારે મુકરો મહારી કામ, લોભે પેસસે તેની માહે.

કુહા—એમ અરસપરસ વાતો કરી, મળયા બેહુનરનાર; વીજોગ ભાગો મનડા તણો; એટલે થઓ અસવાર. ૪૨૪ મેનાને ઘાલી પાનરા વીશે, કોઈએ નવ જાણી વાત; સહુ સુતા ઊઠાયા સહી, રંગભેર વીતી રાત. ૪૨૫ બેહેવરબાનુ જે સુંદરી, તેણે સજ્જ શોલ સાણગાર; પંચરંગી ચીર પહેરીઆ, તે વેળા તે ઠાર ૪૨૬ એક હરાણ તણુ બચુ સહી, મુવેલુ રાખુ તાંડ, દાસી મોકલી તેડવા, પાદસા બેડા તાંડે ૪૨૭ કહેને બેહેવરબાનુએ મોકલી, તમને તેડે મોહોલ મોજર; તમ વીજોગે રહેવાતુ નથી; ચાલો તમે નીરવાર. ૩૨૮ એવાં વચ્ચન દાસી ના સુણી, હોરમજ રીજી મન; આજ નારી રીજી ઘણુ, કરશે મુજ શંગ. ૪૨૯ પાસા ઊમેદ થી આવીઓ, બેહેવરબાનુની પાસ; આદરમાન દીધાં ઘણા અમો છીએ તમારી દાસ. ૪૩૦ તમ વગર રહેવાતુ નથી, કામાતુર છુ નાર; શંદે ભાગો જે માહરો, તો ભોગ કરે આ ઠાર; તારે હોરમજ બોલીઓ; ઘેલા દીસો તમે જાણ; જે ફરમાવો તે હાજર કરે આ વેળા નીરવાણ; ૪૩૨ તારે નારી વાણી વદે, ચરણે નામી સીસ. પરકાઆ પરવેસ કરો, આવેલા આ દીશ, ૪૩૩ તો તો મન રીજે માહરે થાગિં તમારી દાસ; હેત પરીત કરી ઘણુ રહુ તમારી પાસ, ૪૩૪ તારે હોરમજ બોલીઓ, શરી કીડા બહાર; તેનો તમાસો દેખાડુ સહી આવેલા આ ઠાર, ૪૩૫ શરવે દાશી કાડી શહી, તે વેળા તે ઠામ; હરાણ તણુ બચીયુ સહી, મુખ આગળ મુ ક્યું જાણ. ૪૩૬ એ મધીએ પેશે તમે તો સાચા જાણુ નીરવાણ; હોરમજે મન વીચારડે કોઈ નથી આ દીશ. ૪૩૭ મંતર. હોતો તે જપો સહી, હરાણ ઊઠી ચાલુ તે દીસ; મેનામાં થી શાહાજાદા સહી. આવો પોતાની કાએ, ૪૩૮ નોખત નગરા ગડગડે, આણુંદ અંગ ન મા એ; જઈ શીહાસન પર બેસો સહી, તે વેળા તે દીશ. ૪૩૯ સભા શહુ ઉઠી સહી, ચરણે ના મુ શીશ, માંડી વાત સઘળી કહી હોરમજે કીધુ જે કામ; ૪૪૦ સભા સરવેને કહી સહી, તે વેળા તે દીસ; હરાણ બાંધીને આણીયુ તે સભામાં તેણી વાર; ૪૪૦ શભા સરવે નીસચે કરો સજ્જ કરવી આ ઠાર, ૪૪૨

ચોપાઈ—તારે સભા સહુ બોલી તે ઠાર, પરધાન આદી વરણ અરાડ; એને કામ કરે પરચંડ, બેડ પરકારે તેને દા દંડ. ૪૪૩ દારડે કરી બાંધો જાણ, કુવામાં નાંખો નીરવાણ; દુખ દધને લોની પરાણ, એમ બોલાં સહુ મુખે વાણ. ૪૪૪ હુકમ કરથો પાંશાએ તેણીવાર, દુખ દધને મારો તે ઠાર; હોરમજ વગર વાંકે મુવો સહી, તે ખંચર બાંધા શેહેરમાં થઈ. ૪૪૫ જાંહાંદારશાહ તખતે બેઠો જેટલે, સરવ સભા મળી તેટલે; અમીર ઊમરાવ મોટા પરધાન, બેઠી સભા સહુ દધને માન. ૪૪૬ તારે જાંહાંદારશાહ પુછે તહી, મુલક સરવે આબાદ છે અહી; તારે વજર મુખે વાણી વદે, સાહાજાદા સાંભળજે રૂદે. ૪૪૭ બેહેરામખાનના સેનાપ તી જેહ, તે ઘણા મુલક લઈ બેઠો નીરવાણ; તમારા પીતાજી મુવા પછી સહી, હોરમજે કામ બગાડ્યુ અહી. ૪૪૮ છ માસ તખતપર બેઠો જાણ, સરવ ધુલ મેળવુ નીરવાણ; અમારૂં મનમાં નવ ધર, તેવીસે હમે શુ કરે. ૪૪૯ અમે દીઠી તમારી કાય, અકલ હીણ કેમ થયા પાદશાય; જે હુકમ કહે તેતો કરે પરમાણ, મુલખ ધન મેળવવા નીરવાણ. ૪૫૦ તારે પાદ શા બોલો તહી, આપણુ એકકામકરો અહી; બેહેરામખાનના ઉપર સાર, કાગળ લખી મોકલો નીરવાર. ૪૫૧ તમે કરોછો એવાં કામ, મુલક લઈ બેઠો એ ઠામ; તમે મોટાછો શેના પતી,

તમને એવું કરવું ઘટવું નથી. ૪૫૨ તમે ગાદીના ચાકર જાણુ, માટે પતર લખુ નીરવાણુ; અમારી પાસે આવો તમો, મુરાતમ ઘણી વધારીશુ અમે. ૪૫૨ મુલક કબજ કરી બેઠા તહી, એવાતે તમારી મુરાતના નહી; કાગળ વાંચીને આવજો તમો, તમને મલવાને આહુધુ અમે. ૪૫૪ એવું પતર લખુ તે ઠામ, કાસદ મોકલો તેને ગામ; બેહેરામખાને પતર આપુ જઈ, ઉકેલીને વાંચુ તહી. ૪૫૫ ખાતરમાં નવ લાવ્યો વાત, બોલો તે કાસદની સાથ; જાહાંદારશાહને કહેજો જાણુ, ગરજ હોયતો તમો આવો નીરવાણુ. ૪૫૬ પતર લખીને આપુ તહી, મુખ જુમાની આવી કહો; તાંથી કાસદ થયો વીઘાય, આવી પહેલ્યો હીંદુસતાન ગાય, ૪૫૭ કાસદ જઈને નામુ શીશ, કાગળ મુકો તેણે દીશ; મુખ જુમાની કહી જેટલી, માંડીને કહી તેટલી. ૪૫૮ પછી કાગળ વાંચ્યો તહી, હંકારના બોલ વાંચા સહી; મુખ જુમાની કાહાડી જાણુ, તેવો કાગળ લખો નીરવાણુ. ૪૫૯ કાગળ વાંચ્યો તેણે દીશ, ચડી જાહાંદારશાને ઘણી રીસસમા; મળીને કરો વીચાર, જાહાંદારશાહ પુછે નીરવાણુ. ૪૬૦ આપણે હવે શુ કરવું કામ, તેવો ઘણી થઈ બેઠો તે ઠામ, તમારી અક્લમાં આવે સહી, તે પરમાણુ કરીએ અહી. ૪૬૧ શાત વજર હુતા ચતુર મુજાણુ, તે મુખેથી બોલા વાણુ; લસકર લઈને નરેશ, મારી માંડો એનો લઈએ દેશ. ૪૬૨ એવાં વજરનાં સુણી વચન, શેના તઈઆર કરી તે દીન; ઘણું લશકર તેનો નહી પાર, જાહાંદારશાહ શાયે થયા તઈઆર. ૪૬૩ અમીર ઉમરાવ મોટા પરધાન, પાશા શાયે ગયા નીરવાણુ રાણી જાણે બીબી જાણે જેહ, તે સરવે ચડા આણી નેહ, ૪૬૪

ફુલો—લશકર લઈને શાહાજાદા ચડે; વાળે વાળાં નાદ; રણતુર વાળે તહાં અતી ઘણાં કાંને નવ પડે સાદ. ૪૬૫ પાંચ હજાર હસતી સહી, હલોલ મોટો છે જાણુ; દસ લાખ તુરીછે સહી, કહી મુલતાની નીરવાણુ. ૪૬૬ તે ઊપર અસવાર શોભે ઘણા, કરતાં શરીખા કાલ; બખતર પહેરાં શરવે જાણુ, કરમો છે ઢાલ તરવાર, ૪૬૭ પાયફળની સંખ્યા નહી, કહેતાં નવ આવે પાર; બેહેરામખાં જે દેશમાં, આવા તેણે ડાર. ૪૬૮ ડોકો કર્યો તે દેશમાં, થયું બેહેરામને જાણુ; શામે ચડીને આવીયો, શેના લઈને નીરવાણુ ૪૬૯ હંકાર મનમાં અતી ઘણો, એનું શુ મુજ આગળ જોર; એક ઘડીમાં મારૂ શહી, બાંધો લઉ જેમ ચોર. ૪૭૦ એવો હંકાર તેના મન વીશે, ચડો ઘોડે અપવાર; સામ સામા તે આવીયા, થયું જુધ અપાર. ૪૭૧ નાલ ગોલા ને ફરશી સહી, પરીધને તલવાર; ફરશી તીયુલ ને ખંજર સહી, બાણુ વરશેછે અપાર. ૪૭૨ દારૂ ગોલાને બંદુક બહુ, નાલ ગોલા તે દીશ, અધકાર તહાં થઈ રહ્યો, મુરજ ઢાંક્યો તે દીશ ૪૭૩ શેલ બેલ તે થઈ ગયા. મારે ખડકના ઘાય; બેહેરામખાનુ લશકર સહી, પેમાલ કર્યું તાંય. ૪૭૪ તલવારની હોશ કાહાડીઆ, સની સહુ તેની વાર; એમ કરતાં મધા ન થયા જીતનો વયો વાય તે ડાર. ૪૭૫ જાહાંદારશાહે વીચારીયું, આંચો ઊચલો વાય, જીત થશે આપણુ તણી, એક દમ કરીએ હલાંચે. ૪૭૬ મારી સેના બેહેરામની, લશકર નાહુ તેણી વાર; જાહાંદારશાહે ઘોડો મારીઓ, જઈ ગયો બેહેરામખાં તે ડાર. ૪૭૭ નીમચો મારો તેના શરીરે, પાડો ધરણી મોજર; વાજીતર વાળાં જીતનાં, તે વેળા તે ડાર. ૪૭૮ લુટ પડી તે તે શહેરમાં, લીધો ઘણો મોલ; લસકર સરવે નહાલ થયું, કહેતાં નવ આવે પાર. ૪૭૯ જાહાંદારશાનો જશ થયો. વાગા નીશાને ઘાય, ફુલોના નાદ તહાં ગડગડા, છાવણી કરી પડો તાંહે. ૪૮૦ મુલક જોર કરો સહી, તહાં મુકો પોતાનો પરધાન; પાછો ફરીને આવીઓ, પોતાને હીંદુસતાન. ૪૮૧

ચોપાઈ—એ વાત તો અહીંયાંથી રહી, બેહેરામખાને તીઆંની કહેણું સહી, તેની નારીએ જાણી વાત; બેહેરામ પાન મુખો વીખીઆત. ૪૮૨ ઘણું આકાંદ કીધું નાર; છાતી કુટી લાગી તે ડાર; મ એમ નવ દીકું ભરથાર; ધીક પડ્યો મારો અવતાર. ૪૮૩

એમ વીલાપ કરે નાર, પછી ધીરજ રહી તે ઠાર, તેને પેટે પુતરી સાર, ઘણું રૂપ તેના ભં
 ઠાર. ૪૮૪ ચાત્રે તાંહાં કંકુનાં પગમાં પડે સહી, પગ પગલે લંગર શું શોભે સહી, જંગા
 જાણે કદલી સહી, નાભી કમલની શોભા રહી સહી; ૪૮૫ ઘણો કોમલ કટીના લંગ, રૂપ
 થી વલીઓ આડો અંક; ગંજ શુદ્ધ સરીખા કરે જાણ. હથેલીમાં જાણે ઉગો ભાણ, ૪૮૬
 ગણાં શોભામાન નારીનાં ઊર, નપુશકને દખીને આવે શુર; હાથણીની સરખી છે ચાલ,
 ખોલનાં જાંજન પડે છે ગાલ, ૪૮૭ અધરના રંગપર વાલી સહી, દંત ઢાંઢમના ખીજ સરીખા
 તહી, નેતર ચપલને ભગુટી વીશામ, જાણે રવી ઊગો છે ભાલ. ૪૮૮ શવાગજ શીર લાં
 ખા કેશ, ભરજોખનમાં ખાત્રે વેશ, જાણે કંદરપનો અવતાર, ઘણું રૂપ શોભે તે ઠાર. ૪૮૯
 એવી છે ચતુર સુંદરી, રાગ આપો પેમજ ધરી, રાગ રાંગણીનું જ્ઞાન, રાંગીત રાગનું જાણે
 તાન. ૪૯૦ શોભા નારીની કહેવાતી નથી; ઘણું સુધડ નારી સરવથી; ખાર વરસની થઈ તે
 નાર, તેની માતાએ કરો વીચાર, ૪૯૧ એ પુતરી કહોને પરણાવુ સહી, વર ખોલાવા માંડો
 તહી; મુજ પુતરી લાએક વર નથી; દેશ વીદેશે જેવડાવુ સરવથી. ૩૯૨ રૂપ ગુણને લક્ષણ
 સાર, તેને પરણાવું કુમાર, એમ વીચાર કરેછે જાણ, એક ઠાહો માંજુસ દીઠો નીરવાણ.
 ૪૯૩ તમે કરો એક માડું કામ, આ પુતરી છે તમારે નામ, એના ધરમના પીતા તમે, પગે
 લાગીને કહુકુ અમે, ૪૯૪ વર રૂડો ખોઓ આજ, તે થકી સરે અમારાં ઝંજ; મોટા નરશુ
 માગા કરો. આ કંના તેને કર ધરો. ૪૯૫ એવું કહીને ખોલી તે દાશ, તે નરે ચડાવી શીશ,
 નરને શોધવા લાગો અપાર, કંના લાએક ન દીઠો કોઠાર. ૪૯૬ પછે ફરવા લાગો બહુ
 ગામ. વર ખોળવા આવો જાંહાંદારસાને ગામ. હીંદુસથાનમાં આવો શહી, પેગામ કરવાને
 તહી. ૪૯૭ જેઆ સોદાગર ભરે તહી, તે નજરમાં આવો નહી; અમીર ઊમરાવ તણા કુમા
 ર; તે સહુ જેઆ ઠારો ઠાર, ૪૯૮ ગુણ છે તેમાં લક્ષણ નથી, રૂપવતને ખીજું સરવથી; શરખે
 સરખી નારીની જેડ, હંચ નરની પોચાડુ કોડ. ૪૯૯ સઘળે ફરીને થાકો જાણ; પછે દરખા
 રમાં આવો નીરવાણ; જાંહાંદારસા ખેઠો છે તહી, તાંહાં આવીને ઊભો તહી. ૫૦૦ આ પાદ
 સાહુ લાએક તે નાર. નારી લાએક સાહોજદો નીરધાર; જુગતે જોડી મલી છે જાણ; કી
 શમતમાં હશે તે થાશે નીરવાણ. ૫૦૧ એમ વીચાર કરે તે દીશ, જાંહાંદારસાને નામુ શીશ,
 સઘડી વાત માંડીને કહી, રૂપ કલાલક્ષણ જે સહી, ૫૦૨ રાગતાન આલોપે છે જાણ, સઘડી
 વાત કહી નીરવાણ; ખેદરામખાની પુતરી શાર, તારીફ કરતાં ન આવે પાર, ૫૦૩ જે તમને
 ગમે મન મોંજર, તો દાશી કરીને રાખો નાર, એમ કહીને ચરણે નમે, તેના ખોલ શાહા
 જાદાને ગમે, ૫૦૪ વજર એક તેડો તેણીવાર, મોકલો તેણે તે ઠાર, ૫૦૫

દોહરો—હદીઓ તેને આપો સહી. મોકલો તેણે ઠામ; જુવો નજરે તે નારને. સઘ આ
 વો અ. ગામ, ૫૦૬ વજર તાંહાંથી ચાલીઓ, પેલા પેગામીની સાથ, આવો ખેદરામખાને
 ઘર સહી, તે નારીએ જેડા હાથ, ૫૦૭ સઘડી વાત પેલાએ કહી, જાંહાંદારસાને પરધાન; એ
 ની સાથે મોકલો તમે; પાદશા દશે માન. ૫૦૮ ખેગમ કરીને રાખશે, સુખ પામશે બહુ પે
 ર; નર નારીનું જોડું સહી, મોજ કરશે તે ઘર, ૫૦૯ હદીઓ વજર લાવો હતો; તે આ
 પો તેણી વાર; પુતરી વલાવી વેગે કરી; તે વેલા તે ઠાર, ૫૧૦ પાછો વજર તે આવીઓ,
 નારી લઈને ગામ, મોલમાં ઊતારી નારને, પાદસાહને કરો સલામ, ૫૧૧ ખેદરામખાની દી
 કરી, ઘણી છે રૂપ નીધાન, મોહોલમાં ઊતારી સહી, ઘણી છે શોભામાન, ૫૧૨ એવાં વચન
 વજરનાં સુણી, ઉઠા તાંહાંથી સાહે. આવે તે નારી કને, સુન્દર અંગ નવ માએ, ૫૧૩ દીઠી ન
 નરે નારને, વાગા મોહના બાણ, કામાનુર પાદસાહ, ૫૧૪ નવ રહી શુધ છે સાન. ૫૧૪
 મેલી તે નારીએ આલપે, સંગીત ગાન શુભ રામ; મેલ રહી રહી, ઘણી સુધડ

ગાનાર. ૫૧૫ રૂપક લક્ષણ સહી, કાણુ માતર નહીં ખોડ, મોઢો પામો સાહાબદા સહી, પરણી પોચાકા કોડ. ૫૧૬ મદ પાલા પીધા ઘણા, બેહોસ કરી તે નાર; મોહાર બંધ તો નારી હતી, વીધી નાખી તે કાર. ૫૧૭ હાસનીનાદ કરે ઘણું, નરનારી બેહુ જાણુ. બેહેવરબાનુને વીસરો, જાંહાંદારશાહ નીરવાણુ, ૫૧૮ મનું શહેરથી નીસરો, તે દીવસનું નવ દીકુ મુખ; ખીજ નારીને પરણી સહી, તેનું બહુ લાગુ કુખ. ૫૧૯ મુજને પરણીને પરહરી, બેહેવરબાનુ કરે વીચાર, મનનાં મનોરથ મનમાં રહ્યા, જુરે છે મનમાં નાર. ૫૨૦ કોઈને વાત કહેતી નથી, ન ભાવે અન કે નીર, રાત દીવસ જુરે છે ઘણું. શુકાઈ ગઉ સરીર. ૫૨૧ એકવાર ને સમે સહી, બેહેવરબાનું તે નીસરી ખાહાર. શો દાસી સાથે શહી; રથ ઉપર થઈ અસવાર; ૫૨૨ ખીજ શેના સાથે સહી; ગઈ વાડીમોજાર; પુસપ ખીલાં છે અતી ઘણાં; વનસપતી ભાર અહાર. ૫૨૩ વસત ખીલી રહે; ઘણી શોભા છે જાણુ; જાંહાંદારસા તાં સાંભરો; કુખ પામી નીરધાર, ૫૨૪

ચોથાઈ—બેહેવરબાનુ કુખ ધરે અપાર. તે વાડીમાં કરે વીચાર. આવી દશે શોભા કોણુ; દખીને કુખાણી થઈ નીરવાણુ, ૫૨૫ પુસપ કલી ખીલી સરવધી, તે ઉપર બોમી ભમે છે કથી; તેવે પુસપ સમાને નાર. ભરથાર વીના કું નીસરી બહાર; ૫૨૬ નહારી ઠરી થઉ આજ. તીઆગ કરી મુજને માહારાજ; માહારા હરખે હું એને વરી, નવ પેતી માહારા મનની રલી. ૫૨૭ મેતો સામીનું મુખ જોયું નથી. ખીજ નારીના ઉપર મોહો નથી; એમ વીચાર કરે છે જાણુ; છવ ઉદાસ થયો નીરવાણુ, ૫૨૮ તંબુ તણાવો તેણે ઠમ; નારી કને નવ જલુ ધામ; મુખ સરવે કોધુ તાગ, એક વસતર બેર બેઠી આજ. ૫૨૯ સાણગાર શરવે તજ્યા જાણુ, શરૂત વશતર પેહરૂ નીરવાણુ. હાથમાં તપશીલ કરી, ધોઆન ધરવા બેઠી મુંદરી. ૫૩૦ મુખ શરવે તજુ છે તહી, ધીઆન ધરે શાહેમનું તહી. ખાવુ પીવુ તજુ છે જાણુ, મુકાઈ ગઈ નારી નીરવાણુ. ૫૩૧ નાજુક કાઆ પેલી હતી, છેક ગતી ભગ નારો થઈ શરવધી. ઊઠા બેઠાની ભાંગી હાંએ, ગતી ભંગ થઈ તેની કાએ. ૫૩૨ અવશાનશમો આવો હોએ જેમ. બેહેવરબાનુ થઈ તેમ, બોલા ચાલાની મુખ નવ રહી, તારે દાશીએ વાણી કહી. ૫૩૩ શામાટે તજવા બેઠા પરાણુ. સાચી બોલો મુખથી વાણુ. જાંહાંદારશાને વી જોગે કરી. હુતો પરાણુ તજુ છું શહી; ૫૩૪ મુજને પરહરી મુકી નાર; માટે પરાણુ તજુ આ ઠાર; તારે દાશી બોલી વાત, સાંભળો બાઈ તમે માહારી વાત ૫૩૫ તમારે તેને પીત અપાર, કંઈ ગફલતમાં પડો હશે ભરથાર. તમે કાગળ લખી મોકલો જાણુ. ચેતાવો તમે નીરવાણુ. ૫૩૬ જે પાદશા દાદ શાંભળે નહી, તો નીશચે હેત ઉતાર શહી. તાર પછે તમને મુજે જે શહી; તે રીતે તમે કરજો અહી. ૫૩૭ ચેતાવો પાદશાને તમે; હેત પીતથી જઉં અમે. એવાં દાશીનાં મુગી વચન. બેહેવરબાનુએ વીચાર મન- ૫૩૮ દાશી કહે તેમ કરવું કામ. પછે પરાણુ તજુ આ ઠામ; એવું મન વીચર કરી; કાગળ લખો હેતજ ધરી. ૫૩૯

દુહો—સ્વસ્તશ્રી હીંદુસથાન શહી, નીરમલદેશ શુભ ગામ, ધરમીસટજો તમે અતી ઘણા કરો ઘણાં પર કામ. ૫૪૩ ચઊદ વીદા ચોશટકલા, ખારીશ લક્ષણાંજો જાણુ; કીરતી ચાલી ચો ખુટમાં, કવીતા કરે વખાણુ. ૫૪૧ શાત પાદશાહમાં તમે છતરપતી, નહીં તમારી તોલ; શહુને માથે મોટા રહી, વાણી અમરત બોલ. ૫૪૨ તારામાં જેમ ચંદરમા વ્યાપકજો શરવે જાણુ; તેમ તમે શોભી રહ્યા, કહી વીધે કરે વખાણુ, ૫૪૩ લખીતંગ તમ દાશી શહી, બેહેવરબાનુજો નામ; તે વીનતાનાં વધ્યજો, પરીતે કોટીક પરાણાંમ. ૫૪૪ પરતી ઉતર લખી મોકલો પીતાની ખુશલ બેમ; છેક નરે શુ થઆ; કાંઈ રખો હમારા ઉપર પરેમ, ૫૪૫ લખવી વી નતી એકજો શહી, તમને તવ નામ; પરાણી મુજને પરહરી, અતુર લાજુ તહી કામ. ૫૪૬

શોનું જાગી શોખત કરી, કથીરની પાડીએ જાણ. સુનાને શાંભ લાગશે નહીં એવું જાણી
પરણી નીરવાણ. ૫૭૭ કોણ બાપની હું દીકરી કોણ છે માહારી જાત માહા યતને પાંખી
શહી. તે વીશરી ગયા તમે વાત. ૫૭૮ પારીજતીકનું પુશપ તથા, તમે ગ્રહ બાવલનું કૃષ્ણ
ચતુર નરને શોભે નહીં તમે જાતે છે અમુત. ૫૭૯ હીંદુ સથાનના તમે છે પાદશા, જાંહાંદારશા
હીં તમારૂં નામ; દાશી લાએક તમે છે શહી. શુ છે બેગમનું કામ. ૫૫૦ મહારેતો સવામી તમે
ખીજ નર ભગતને તાત; સંસાર તાગ કરો શહી, હું કરો થઈ વીખીઆત. ૫૫૧ જે તમારા
મનમાં વશી, તે સુ સુખ ભોગવે શામ. આ વાતે રાજી અમો, કરો મન ગમતાં કામ. ૫૫૨
પણ એકવાર આવી કરી, દરશણ દો મુજને નાથ, પછે સુખ ભોગવે શહી, દાશી કેરી સાથ.
૫૫૩ દાશી લાએક તમે છે શહી. શીદ કરો હમારી આશ; કોટી નારી તમે કરો. પણ હુતો
તમારી દાશ. ૫૫૪ એવો લેખ લખી કરી, આપો દાશીને હાથ, લઈ ચાલી તે તારણી, આવી
શામામાં વીખાત. ૫૫૫ પતર આપું પાદશાહને શહી, વાંચુ તેણીવાર, દીગમુદ થયો મ
નમાં ઘણું, પસતાઓ મનમાં અપાર. ૫૫૬ **ચો પાઈ** પાદશાહ પશતાઓ મનમાં
અપાર, ઉઠો તે વેળા તે ઠાર; હુતો ગફલતે ભુલો શહી, રાગ મુણી મોહ પામીઆ અહી, ૫૫૭
ચતુર શરિમાણ માહારી નાર. ગુણ તણો તે છે ભંડાર; માહા કસરે પામો મુંદરી તેને મે
તો મુકી પરહરી. ૫૫૮ અડવાણ પગે આવો શહી, વાડીમાં નારી બેઠી તહી; નજરે દીકી
મુંદર નાર, માહા દુખાણી દીકી અપાર. ૫૫૯ શપેત વસ્ત્ર પેહેરે છે નાર બેઠી દીકી તેણે ઠાર;
શરીર તણી તેને સુધી નથી, રૂંધીર ઉડી ગયું સરવથી. ૫૬૦ પાશે આવીને ઉભો જાણ
તેની છાયા પડી નીરવાણ, આંખ ઊઘાડી બેયું જેટલે, જાંહાંદારશાહ દીકો તેટલે ૫૬૧ ઉડી
ને ગલે વળગી નાર મુરછા પાંખી તેણે ઠાર; શરીરે બે હોશ થઈ અપાર, મરતુ સમાન થઈ તે
નાર. ૫૬૨ જાંહાંદારશાહા આસના વાસના કરે, બોલામાં બેસાડી કર ફેરવે; ક્ષમા કરો ના
રી મુજ વાંક. રાગ તાનમાં ભીનો આડે આંક. ૫૬૩ મુજ મનમાં કાંઈ દગો નથી, તાહારા
સમ ખાડી સરવથી, ગદગદ કંઠે સાહાજદા થયો. દીન બોલ નારીને કહો. ૫૬૪ માહારા
સમ તમે બોલો નાર, નહીતર માહારો પરાણ જશે આ ઠાર; તમારૂં દુઃખ બેઈ નવ રેહે
ધીર, પરાણ જાશે પડશે શરીર. ૫૬૫ એહેવા વચન સાહાજદાના મુણી, મુરછા તથા જાગી
શુંદરી; ચોધાર આંમુએ રડી નાર, જાણે મેઘ તણી જલધાર ૫૬૬ હુતો તમારી દારીને ડામ
ગમે તેટલું દુખ દો મુજને સવાંમ, હું તમારે પાલવે પડી, તો તમને તજવીના ઘટે આ ઘડી
૫૬૭ તાહારે થયો લાચાર, મુખ ઉડી ગઈ નીરધાર; શરમોદા થયો તે શાય, બેહેવરખાનુ નો
સાહો હાય. ૫૬૮ માહારા મનમાં કાંઈ સંદોષ નહી, પરમેસવર સાક્ષી છે સહી ક્ષમા કરો તમે
ચતુર મુજાણ. તમને માહારા સમજે રડો નીરવાણ, ૫૬૯ સવામીના મનને મનમાં ધરી,
દુખ સઘણું તજી સુંદરી; સવામીને આજગે બેઠી નાર, હાસવીનોદ કરો અપાર. ૫૭૦

દોહરો.—સુખ પાલે બેસી કરી, પાદશાહ થયો અસવાર; વાજતે ગાજતે આવીયો પો
તાના મોહાલ મોજર. ૫૭૧ તરણો અસતરી તરણું મહોલમાં, રાખી જુદી નાર; બેવરખાનુ
સરદાર સહી, તરણોમાં નીરધાર. ૫૭૨ પુછી વાત કરે સહી, પુછીને પીએ નીર; પ્રોત અભી
અંતર બેઠ ઘણી, જાણે એક સરીર. ૫૭૩ કીડા મન ગમતી કરે, આણુંદ આંગ ન માદ,
પુત દાન કરે ઘણાં, બાંધી ધરમની ધન્ય. ૫૭૪ દુખીઆં નથી કોઈ દશમાં, કરે પુતનાં કા
મ; સતવાદો શોહામણો, વખાણ કરે ઠામો ડામ. ૫૭૫ પ્રજા વહુ તેને પરીત શું, નથી વહી
હું તેને ધન; પુત દાન કરે ઘણાં, હરખ ધરીને મન. ૫૭૬ નીરમુખ કોઈ જાએ નહી, મન
ગમતુ આપે તાય; દીલ દોલો ઘણો, ખુશી રહે મન માંય. ૫૭૭ પુત તણા પરતાપથી, થયો
નારીને મુત; બેવરખાનુએ જાણો સહી, વાધુ તેવું ધર મુજ, બેલ તરીઆ તોરણ બાંધીઆં

નટવા નાચે સાર; બધીજન જસ બોલે ઘણુ, હરખ સહુને મન માંયાં પહલ બાર વાહનુજ
 ચો, બુખી આગતો; ચડોદ વીદ્યા ગુણુ જાણુ, બાપ કરતાં સવાચો થયો, પચે કરો પરમાણુ.
 ૧૮૦ રાજપાટ તેને સોંપીયુ, છતર ધરાવુ શીસ; પછી નર નારી જંગલમાં ગયાં; ફકીર થ
 યાં તે દીશ, ૫૮૧ જહાદારશાહ બેહેવર બાનુ શહી જંગલમાં કરો મુકામ; ધાંત ધરે જંગ
 લ વીશે, કંદમુળ ખાએ તે ઠામ. ૨૮૨ દહ નીરમલ તેની થઈ; મરતુક પામા તે ઠામ, કુસનો
 ઢઘલો થઈ ગયો; બેહેશતમા કરો મુકામ. ૫૮૩ બાહાર દાનીસની વારતા, ફારશી બેહતમા
 જાણુ: સરવે કવીની કરૂણા થકી, પરબંધ કરી નીરવાણુ. ૫૮૪ ઇતો શ્રી જાહાંદારશા
 હ બાદસાહની વારતા સંપુરણુ સમાપ્ત વાત વીસમી પુરી થઈ, જાહાંદારશાહ બાદસાની
 સાર; તે સરવે વીસતારીને કહી, તે પોહોતા તેને ઠાર, મારી બુધી પરમાણુ મેં કહી, કોઈમાં
 દશેા ખોડ, કવીતા કહે સહુ બોલજે, જે જે શ્રી રણછોડ શ્રીમસ્તુ કલીયાણુ મસ્તુ
 આ ચોપડીમા કોઈ કંઠાણુ કાનો માના અક્ષર આછો વધારે છપાણુ હોયતો વાંચનારાઓએ
 મુધારીને વાંચવો છાપનારને દોશ દશેા નહી, મારી પ્રત પ્રમાણુ છાપી છે.

